

H. C. ANDERSENS
DAGBØGER

V

H. C. ANDERSENS
DAGBØGER
1825-1875

UDGIVET AF
DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB
UNDER LEDELSE
AF
KÅRE OLSEN OG H. TOPSØEJENSEN

V

G · E · C GADS FORLAG
KØBENHAVN

H. C. ANDERSENS
DAGBØGER
1861-1863

UDGIVET AF
TUE GAD OG KIRSTEN WEBER

KØBENHAVN
1971

UDGIVET
MED UNDERSTØTTELSE AF
CARLSBERGFONDET

TILSYN:
ERIK DAL - DANIEL PREISZ

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE
© COPYRIGHT 1971
DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURSELSKAB
ISBN 87 12 02 364-7

INDHOLD

Manuskriptbeskrivelse 1861-1863	VI
Tidstavle 1861-1863	XII
H. C. Andersens dagbøger:	
1861 1. januar-1862 22. juli.	
Ved Tue Gad	1-184
1862 23. juli-1863 31. december.	
Ved Kirsten Weber	185-455

MANUSKRIPTBESKRIVELSE 1861-1863

I

De dagbøger, der er trykt i dette bind s. 1-184, omfatter tiden fra 1. januar 1861 til 22. juli 1862. De tilhørte den del af dagbøgerne, som efter H. C. Andersens død tilfaldt Edvard Collin (jf. Indledning, bd. 1, s. X) og kom i 1905 med den Collinske Manuskriptsamling til Det kongelige Bibliotek, hvor de har signaturen Collinske Samling 7, 4°, II 21-28. Dertil kommer et læg på 4 blade, omfattende tiden fra 5. november til 14. december 1861; disse blade har tilhørt E. L. Oksen (jf. Indledning, bd. 1, s. X) og blev 1967 indheftet på deres plads i rækken af dagbøger. Disse er skrevet på læg af blåt og hvidt brevpapir i oktavformat. Dagbøgerne blev 1925-1929 nyordnet og konserveret, hvorved de enkelte blade og læg blev opklæbet på fals og indsat i hefter. Dagbøgerne var oprindelig upaginerede, men i forbindelse med konserveringen blev de folieret fortløbende, og omkring 1960 blev hvert hefte pagineret for sig.

Hefterne fordeler sig på følgende måde:

1. II 21. - S. 1-16. - 1860 14. november-1861 13. januar. - Foran er indklæbet et blad, hvorpå Jonas Collin har skrevet: »1860 / Torsd. 15 Nov. / 1861 / Onsd. 3. April (foran er overstreget 1860 / Torsd. d 15. Nov. - Torsd. 22. / Mand. 10. Dec. / Onsd. 3. April)«. - 2 læg blåt papir, 2+2 blade, 213×133 mm; 1 læg hvidt papir, 4 blade, 224×144 mm. - S. 13-16 er trykt i dette bind, s. 1-4, 23.

2. II 22. – S. 1–20. – 1861 14. januar–3. april. – 2 læg blåt papir, 4+6 blade, 217×139 mm. – Trykt s. 4,24–20,23.
3. II 23. – S. 1–24. – 1861 4. april–6. maj. – Foran er indklæbet et blad, hvorpå Jonas Collin har skrevet: »1861. / Reise til Italien / med Jonas Collin / d. 4. April – (*herefter er overstreget* Onsd 21. August) / – Tirsd. 5. Nov.« – 3 læg blåt papir, 4+2+6 blade, 217×139 mm; i første læg er dog blad 2–3 af gråt papir og måler 212×137 mm. – Trykt s. 21,1–41,21.
4. II 24. – S. 1–20. – 1861 6. maj–29. maj. – 2 læg blåt papir, 8+2 blade, 217×139 mm. – Trykt s. 41,21–61,1. S. 21–40. – 1861 29. maj–16. juni. – 2 læg hvidt papir, 8+2 blade, 216×136 mm. – Trykt s. 61,1–80,19.
5. II 25. – S. 1–16. – 1861 16. juni–5. juli. – 1 læg blåt papir, 8 blade, 211×136 mm. – Trykt s. 80,19–95,10. S. 17–32. – 1861 5. juli–21. august. – 1 læg hvidt papir, 8 blade, 217×139 mm. – Trykt s. 95,10–113,16.
6. II 26. – S. 1–8. – 1861 21. august–9. oktober. – 1 læg blåt papir, 4 blade, 226×143 mm. – Trykt s. 113,16–123,3. S. 9–16. – 1861 10. oktober–5. november. – 1 læg blåt papir, 4 blade, 217×139 mm. – Trykt s. 123,4–130,5. S. 17–24. – 1861 5. november–14. december. – 1 læg blåt papir, 4 blade, 214×139 mm. – Trykt s. 130,5–136,13. – Dette læg har tilhørt E. L. Oksen.
7. II 27. – S. 1–8. – 1861 19. december–1862 11. februar. – Foran er indklæbet et blad, hvorpå Jonas Collin har

skrevet: »1861 / Torsd. 19 Dec - / - 1862 (*herefter er overstreget* Torsd. 10. Juli. / Mandag 21. Juli / Tirsd. 11. Febr.) / Tirsd. 22 Juli«. - 1 læg hvidt papir, 4 blade, 218 × 137 mm. - Trykt s. 136,14-146,16.

S. 9-16. - 1862 11. februar-4. marts. - 1 læg blåt papir, 4 blade, 214 × 139 mm. - Trykt s. 146,17-153,20.

8. II 28. - S. 1-24. - 1862 4. marts-10. juli. - 2 læg blåt papir, 4+8 blade, 215 × 139 mm. - Trykt s. 153,20-179,17.

S. 25-28. - 1862 11. juli-21. juli. - 1 læg hvidt papir, 2 blade, 212 × 132 mm. - Trykt s. 179,18-183,27.

S. 29-30. - 1862 21. juli-22. juli. - 1 blad blåt papir, 211 × 135 mm. - Trykt s. 184,1-15.

II

De to dagbøger, der er trykt i dette bind s. 185-455, omfatter tiden fra 23. juli 1862 til 31. december 1863. Den ene dagbog, III, tilfaldt som alle tidligere dagbøger efter H. C. Andersens død Edvard Collin (jf. Indledning bd. 1, s. X) og kom således til Det kongelige Bibliotek i 1905. Den anden dagbog, IV 1, tilfaldt derimod sammen med resten af dagbøgerne efter Andersens bestemmelse Dorothea og Moritz Melchior. Deres børn viste den samme generøsitet mod H. C. Andersens minde, som forældrene havde vist mod ham selv. Den 23. april 1901 skrev deres datter, frøken Harriet Melchior, til Jonas Collin: »Kære Etatsraad

Collin! Jeg vil kun herved meddele Dem, at vi, efter at have talt med min Broder Carl er blevet enige om, at vi i vort Testamente vil indføre, at Andersens Dagbøger efter vor og hans Død ville tilfalde »den Collinske Manuskriptsamling««. Efter overdragelsen af den Collinske Manuskriptsamling til Det kongelige Bibliotek meddelte hun overbibliotekar H. O. Lange i et brev af 14. oktober 1905, at »da den [Collinske Manuskriptsamling] nu er indlemmet i »Det store Kongelige Bibliothek« tilfalder de derved denne Institution«. (Bibliotekets arkiv, journalsag nr. 2236).

Frøken Louise Melchior, som overlevede sine søskende, forhandlede i 1925 med overbibliotekar Carl S. Petersen om formen for overdragelsen og meddelte ham i et brev, at den ville ske ved et gavebrev. I brev af 26. maj 1925 deponerede hun dagbøgerne i biblioteket på visse vilkår (jf. Aarsberetning fra Det kongelige Bibliotek for Finansaarene 1925–26 og 1926–27, Kbh. 1927, s. 35). Louise Melchior døde 15. november 1934, og 31. december samme år tilskrev executoren i hendes bo biblioteket, »at Frk. Melchior ved sine testamentariske Bestemmelser har fastsat, at det kongelige Bibliotek skal have H. C. Andersens Dagbøger, saaledes at disse kan indgaa i den Collinske Manuskriptsamling. Idet jeg bemærker, at Dagbøgerne allerede inden Frk. Melchiors Død er afleveret til Biblioteket . . .«. Den 3. januar 1935 bekræftede overbibliotekar Carl S. Petersen, at »H. C. Andersens Dagbøger forinden Frøkenens Død af hende var deponeret i det kgl. Bibliotek. . . . [de] er blevet Bibliotekets Ejendom og som saadan skal de . . . blive indlemmede i den Collinske Manuskriptsamling«. (Journalsag nr. 3942).

Som nævnt i Indledning bd. 1, s. XII, nedskrev Andersen sine dagbogsnotiser efter 11. april 1863 til sin død i 1875 i kollegiehefter af lidt varierende størrelse og tykkelse. Rækken er ubrudt, efter at heftet med optegnelserne fra 3. august til 6. december 1865 i 1966 ved en storartet gave fra E. L. Oksens børn er kommet til biblioteket (jf. Indledning bd. 1, s. XI). Hefterne, ialt 34, indgik som bestemt i den Collinske samling som supplement til de ældre dagbøger og har derfor samme signatur: Collin 7, 4°, IV–VII, se Lauritz Nielsen: Katalog over danske og norske Digteres Originalmanuskripter i Det kongelige Bibliotek, Kbh. 1941-43, s. 11. Hvert hefte blev indbundet for sig. Ved den lejlighed fulgte man desværre en ældre tids praksis og kasserede hefternes originale omslag, som samtlige hefter nu mangler, men adskillige bærer spor af et blått omslag. At Andersen selv eller familien Melchior skulle have fjernet dem, modbevises af den kendsgerning, at den ovenfor nævnte dagbog, som har været i E. L. Oksens besiddelse, som den eneste af hele denne suite har sit originale omslag med tydelige slidspor og blækklatte fra Andersens tid og på indersiden Wilhelm Hansens mærkat og prisen 16 skilling.

De to her trykte dagbøger har signaturen Collinske Samling 7, 4°, III og IV 1.

9. III. – S. 1–212. – 1862 23. juli–1863 5. april, Spaniensdagbogen. – Den består af 106 blade, der alle er af tyndt, glittet, hvidt papir, så tyndt, at blækket ofte slår igennem på den modsatte side og vanskeliggør læsningen. – Den er dannet af 7 læg fordelt således: 1. 5 læg af samme slags papir, 212 × 130 mm, med henholdsvis 22, 24, 24, 2 og 22 blade, pagineret 1–188. – 2. 1 læg,

8 blade, 205 × 127 mm, pagineret 189–204. – 3. I læg, 4 blade, 206 × 130 mm, pagineret 205–212. – Det fremgår heraf, at Andersen selv har lavet dagbogen af brev-papir, som han lagde sammen i læg og senere heftede i ryggen. Han har skrevet så tæt til indermarginen, at heftningen først kan være sket efter nedskrivningen; gamle heftehuller viser, at læggene var heftede inden konserveringen i biblioteket. Af dagbogens oprindelige omslag er kun foromslaget bevaret; det er af lyseblåt papir, forstærket på indersiden ved påklæbet hvidt papir og med en påklæbet rygforstærkning af violet papir. På forsiden har Andersen skrevet »H. C. Andersen« og med blyant nedkradset en udregning. Ved konserveringen i Det kongelige Bibliotek blev læggene sat på false og indbundet. De var oprindelig upaginerede; den nuværende paginering er fra omkring 1960. – Trykt s. 185–381.

10. IV 1. – S. 1–88. – 1863 11. april–1864 17. marts. – Til dagbog har Andersen benyttet et kollegiehefte af den slags, han købte hos Wilhelm Hansen (se ovenfor). Det bestod af 1 læg på 40 blade, 220 × 174 mm; men Andersen dannede et nyt læg af 2 ark (4 blade), 222 × 178 mm, som han heftede ind mellem blad 32 og 33. I alt består dagbogen således af 44 blade hvidt papir, pagineret omkring 1960 1–88. – Tilføjelsen af de fire blade, trykt s. 452, 5 ff., skyldes hans ophold på Basnæs i julen 1863, hvor han havde glemt at tage dagbogen med (jf. s. 453, 9–10). – Angående bind og omslag, se ovenfor. – Af dagbogen er i dette bind benyttet s. 1–67, trykt s. 382–455.

TIDSTAVLE 1861-1863

1861

- 20.12. 1860—
4.1. 1861 Basnæs.
4.1. Fra Basnæs til København.
4.1.-4.4. København.
2.3. Nye Eventyr og Historier. Anden Række.
(Tolv med Posten, Skarnbassen, Hvad
Fatter gjør, det er altid det Rigtige, De Vi-
ses Steen, Sneemanden, I Andegaarden,
Det nye Aarhundredes Musa).
4.4. Fra København til Sorø.
5.4. Med Jonas Collin fra Sorø til Korsør, derfra
med skib til Flensborg.
6.4.-8.4. Fra Flensborg over Harburg (overnatning
6.4.) og Kassel (overnatning 7.4.) til Frank-
furt.
9.4. Fra Frankfurt til Basel.
9.4.-11.4. Basel.
11.4. Fra Basel til Neuchâtel.
11.4.-13.4. Neuchâtel.
13.4.-16.4. Fra Neuchâtel over Genève (overnatning
13.4.), Lyon (overnatning 14.4.) og Avig-
non (overnatning 15.4.) til Marseille.
17.4.-18.4. Fra Marseille til Toulon, derfra om natten
med diligence over Cannes til Nice.
18.4.-21.4. Nice.
21.4.-22.4. Fra Nice med diligence over Oneglia (over-
natning 21.4.) og Savona til Genua.

- 22.4.-25.4. Genua.
- 25.4.-28.4. Fra Genua med skib til Livorno (overnatning 26.4.), videre med skib til Civita vecchia og derfra til Rom.
- 28.4.-29.5. Rom. Bjørnson. Kùchler. Bravo. Ravnkilde. Fru Schwartz («Elpis Melena»).
- 9.5. Skandinavernes fest for Bravo.
- 13.5. Hos billedhuggeren W. W. Story med Robert Browning.
- 17.5. Besøgt Elizabeth Barrett Browning.
- 18.5. Udflugt til Ariccia.
- 29.5.-30.5. Fra Rom til Civita vecchia, derfra med skib til Livorno.
- 30.5. Pisa.
- 31.5. Fra Pisa til Firenze.
- 31.5.-4.6. Firenze.
- 2.6. Italiens nationaldag.
- 4.6. Fra Firenze til Lucca.
- 5.6.-7.6. Fra Lucca over Pisa til Livorno (overnatning 5.6.), derfra med skib til Genua.
- 8.6. Fra Genua til Turin.
- 8.6.-10.6. Turin.
- 10.6. Fra Turin til Milano.
- 10.6.-12.6. Milano.
- 12.6.-15.6. Fra Milano til Isola Bella (overnatning 12.6.), Domodossola (overnatning 13.6.), over Simplon til Brig (overnatning 14.6.) og til St.-Maurice.
- 16.6. St.-Maurice.
- 17.6.-22.6. Bex.

- 22.6.–28.6. Montreux.
 24.6. Chillon.
 28.6.–30.6. Lausanne.
 30.6. Fra Lausanne til Fribourg.
 1.7. Fra Fribourg til Bern.
 2.7. Fra Bern til Interlaken.
 3.7. Interlaken. Udflugt til Lauterbrunnen,
 Staubbach og Grindelwald.
 4.7.–5.7. Fra Interlaken over Luzern (overnatning
 4.7.) til Brunnen.
 5.7.–14.7. Brunnen.
 14.7. Fra Brunnen til Einsiedeln.
 15.7. Fra Einsiedeln til Zürich.
 16.7. Zürich.
 17.7.–18.7. Fra Zürich til Romanshorn, over Bodensøen
 til Lindau, videre til Kempten (overnatning
 17.7.), derfra til München.
 18.7.–22.7. München.
 22.7.–26.7. Fra München over Augsburg (overnatning
 22.7.), Nürnberg (overnatning 23.7.), Hof
 (overnatning 24.7.) og Chemnitz (overnatning
 25.7.) til Dresden og videre til Maxen.
 26.7.–14.8. Maxen.
 14.8.–18.8. Dresden.
 18.8.–21.8. Fra Dresden over Leipzig (overnatning
 18.8.), Braunschweig (overnatning 19.8.)
 og Hamburg (overnatning 20.8.) til Flens-
 borg.
 22.8. Fra Flensborg med skib til Korsør, derfra til
 Basnæs.

- 22.8.—26.8. Basnæs.
 26.8.—1.9. Sorø.
 28.8. Jonas Collin d. æ. dør.
 1.9. Fra Sorø til København.
 1.9.—20.12. København.
 2.9. Collins begravelse.
 21.10. Oehlenschlägers statue afsløres på Sankt
 Annæ plads.
 25.11. Nye Eventyr og Historier. Anden Række.
 Anden Samling. (Isjomfruen, Sommer-
 fuglen, Psychen, Sneglen og Rosenhæk-
 ken).
 20.12.—23.12. Sorø.
 23.12.—1.1. Holsteinborg.

1862

- 1.1. Fra Holsteinborg til København.
 1.1.—2.6. København.
 12.2. J. L. Nyrops debut i »Den Stumme i Por-
 tici«.
 24.2. B. S. Ingemann dør.
 4.3. Sorø. Ingemanns begravelse.
 2.6. Fra København til Basnæs.
 2.6.—16.6. Basnæs.
 16.6.—22.6. Holsteinborg.
 22.6.—6.7. Basnæs.
 6.7.—13.7. Lerchenborg.
 13.7.—17.7. Roskilde.
 17.7.—23.7. København.

- 23.7.–24.7. Fra København over Sorø og Korsør (overnatning 23.7.), derfra sammen med Jonas Collin d. y. med skib til Flensborg.
- 24.7.–26.7. Flensborg.
- 25.7. Isted-løven afsløres.
- 26.7.–30.7. Fra Flensborg over Altona (overnatning 26.7.), Göttingen (overnatning 27.7.), Frankfurt (overnatning 28.7.) og Freiburg (overnatning 29.7.) til Brunnen. Indtil 30.8. samvær i Schweiz med Edvard, Henriette og Louise Collin.
- 30.7.–6.8. Brunnen.
- 6.8. Fra Brunnen over Beckenried, Sarnen og Brienz til Interlaken.
- 6.8.–13.8. Interlaken.
- 11.8. Udflugt til Giessbach.
- 12.8. Udflugt til Grindelwald.
- 13.8. Fra Interlaken over Thun til Bern.
- 13.8.–15.8. Bern.
- 15.8.–16.8. Fra Bern over Fribourg (overnatning 15.8.) til Montreux.
- 16.8.–30.8. Montreux.
- 18.8. Udflugt til Ouchy.
- 30.8. Fra Montreux til Lyon.
- 30.8.–1.9. Lyon.
- 1.9. Fra Lyon til Nîmes.
- 1.9.–3.9. Nîmes.
- 3.9.–4.9. Fra Nîmes over Cette (overnatning 3.9.) til Perpignan.
- 4.9.–5.9. Perpignan.

- 6.9. Fra Perpignan til den spanske grænse (la Junquera), over Figueras og Gerona til Barcelona.
- 7.9.–16.9. Barcelona.
- 16.9. Fra Barcelona med skib til Valencia.
- 17.9.–19.9. Valencia.
- 20.9. Fra Valencia over Almanza til Alicante.
- 21.9.–22.9. Alicante.
- 23.9. Fra Alicante over Elche og Orihuela til Murcia.
- 23.9.–26.9. Murcia.
- 26.9. Fra Murcia til Cartagena.
- 26.9.–29.9. Cartagena.
- 29.9. Fra Cartagena med skib til Málaga.
- 30.9.–5.10. Málaga.
- 5.10. Fra Málaga over Loja til Granada.
- 6.10.–21.10. Granada.
- 10.10. Isabella II.s indtog i Granada.
- 21.10. Fra Granada til Málaga.
- 22.10.–29.10. Málaga.
- 29.10. Fra Málaga med skib til Gibraltar.
- 30.10.–2.11. Gibraltar.
- 2.11. Fra Gibraltar til Tanger.
- 2.11.–9.11. Besøg hos den engelske generalkonsul Sir John Drummond-Hay, dels på hans landsted Ravensrock, dels i Tanger.
- 9.11. Fra Tanger til Cádiz.
- 10.11.–13.11. Cádiz.
- 13.11. Fra Cádiz til Sevilla.
- 13.11.–22.11. Sevilla.

- 22.11. Fra Sevilla til Córdoba.
 22.11.–25.11. Córdoba.
 25.11.–26.11. Fra Córdoba over Carolina og Santa Cruz de
 Mudela til Madrid.
 26.11.–2.12. Madrid.
 2.12.–7.12. Toledo.
 7.12.–19.12. Madrid.
 19.12.–20.12. Fra Madrid til Búrgos.
 20.12.–22.12. Búrgos.
 22.12.–23.12. Fra Búrgos over San Sebastián og Irún til
 Bayonne.
 23.12.–27.12. Bayonne.
 27.12.–29.12. Biarritz.
 29.12.–30.12. Fra Biarritz over Bayonne og Dax (overnat-
 ning 29.12.) til Bordeaux.
 30.12.–14.1.
 1863 Bordeaux.

1863

- 1.1.–14.1. Bordeaux.
 14.1.–15.1. Fra Bordeaux over Angoulême (overnatning
 14.1.) til Poitiers.
 15.1.–17.1. Poitiers.
 17.1. Fra Poitiers til Tours.
 17.1.–19.1. Tours.
 19.1.–21.1. Fra Tours over Blois (overnatning 19.1.) og
 Orléans (overnatning 20.1.) til Paris.
 21.1.–20.3. Paris. Bjørnson. Clara Schumann.
 11.3. Skandinavernes fest for Andersen.

- 20.3.–21.3. Fra Paris over Aachen (overnatning 20.3.) til
Düsseldorf.
- 21.3.–25.3. Düsseldorf. Adolph Tidemand.
- 25.3.–31.3. Fra Düsseldorf over Hannover (overnatning
25.3.), Hamburg (overnatning 26.3.),
Flensborg (overnatning 27.3.), Odense
(overnatning 29.3.) og Korsør (overnat-
ning 30.3.) til København.
- 31.3.–22.4. København.
- 15.4. Indvielse af Studenterforeningens nye byg-
ning.
- 22.4. Fra København til Christinelund.
- 22.4.–2.5. Christinelund.
- 2.5. Fra Christinelund til Holsteinborg.
- 2.5.–8.5. Holsteinborg.
- 8.5.–20.5. Basnæs.
- 20.5. Fra Basnæs til København.
- 20.5.–19.6. København.
- 6.6. Prins Vilhelm udråbes til Grækenlands
konge under navnet Georg I.
- 19.6.–20.6. Fra København over Sorø og Korsør (over-
natning 20.6.) til Glorup.
- 20.6.–7.7. Glorup.
- 29.6. Prins Ferdinand dør.
- 7.7.–8.7. Fra Glorup over Korsør (overnatning 7.7.)
og Århus til Frijsenborg.
- 8.7.–19.7. Frijsenborg.
- 19.7. Fra Frijsenborg over Århus og Korsør til
Basnæs.
- 19.7.–5.8. Basnæs.

- 5.8. Fra Basnæs til Roskilde.
5.8.–10.8. Roskilde.
10.8.–22.12. København.
17.9. Georg I forlader Danmark.
9.11. »I Spanien«.
15.11. Frederik VII dør.
16.11. Christian IX proklameres som konge.
18.11. November-forfatningen underskrives.
2.12. Frederik VII.s bære kommer fra Lyksborg
til København.
17.12. Castrum doloris.
18.12. Frederik VII.s bære føres til Roskilde.
20.12. Sørgefest i Studenterforeningen.
23.12. Fra København til Basnæs.
23.12.–31.12. Basnæs.

1861.

Januar.

Tirsdag den 1te Idag er det 10 Graders Frost. Isen ligger langt ud. Sneen er som oversaaet med Diamanter. Sendt
5 Brev til Storhertugen af Weimar. Fru von Eisendecker i Frankfurt og de to Jürgensen i Locle. Reenskrevet Eventyret Sneemanden. Miss tørrede Lordis Mund med Servietten vi bruge ved Bordet, jeg skjændte over dette Svineri. Spadset ud paa den tillagte Strand. Fiskerne gaee paa Isen ud
10 paa den anden Side Feddet. – Vinduerne i [mit] Sovkammer med tyk Iis som havde det sneet.

Onsdag 2^{den}. Klart Solskin. Sendt Brev til Fru Jette Collin og til Wanda Zahrtmann. Skrevet Historien: En heel Comedie. Brev fra Frøken Bjerring i Aalborg. Iaften Bal paa
15 Borreby, indbudt, men da jeg ikke dandser og ikke spiller Kort vil det blive for langt til Klokken fem imorgen; jeg tager ikke derhen. / Bundet Bouquet for Miss Dunlup med en Sommerfugl paa der bar to Dandserinder. Aften lidt trist, Fruen gnaven. Iseng Klok: elleve.

20 *Torsdag 3.* I Dag for 14 Dage kom jeg her; en Deel er bestilt. – I Formiddags reiste Jürgensens og den ældste Søn. (Hans Forlovede død, en Historie, jeg hørte hos Fabricius

3) Tirsdag den 1ste] A. er på Basnæs, hvor han har været siden 20. december 1860
10) [mit] ms. har med

hvor jeg var at sige Levvel og læste to Eventyr.) Tandpine. Rheumatiske Smerter i Hals og Mund. Sendt Brev til Conferentsraadinde *Kock* og til Vaskerkonen *Preus*. Ved Middagsbordet stærk Tandpine. Sneeveir. Modsigelses Lyst hos Hr *K*, Gik iseng Klokken halv ti, men nu tog Tandpinen voldsom til; jeg sov ikke hele Natten, transpirerede voldsomt, men det var 10 Graders Kulde, mit vaade Haar syntes at fryse, jeg havde febril Fornemmelse. 5

Fredag 4 Stod op Klokken 8, med Tandpine, kørte med Jürgen Jørgensen Klokken henved 10; Sneen laa gnistrende hvid, en Vogn væltet og forladt. Det var 8 a 10 Grader. Tandpinen vedvarede hele Dagen jeg frøs om Benene. Vi kom langsomt frem. Ved Sorø fik jeg Scheller med Kone, en Lüttichau, og deres eet Aars Barn, der kun forstod Tydsk da det havde en tydsk Amme. – Klokken blev $\frac{3}{4}$ til 7 før jeg naaede Byen og kom i mit ny Logi, Gulvtæppet var ikke slaaet paa, en Fremmed havde mit ene Værelse. Gik til Casino og hørte to Nummere af Fru Michael, det er en virkelig stor Sangerinde. Gik til gamle Collin og Drevsens hvor jeg læste Skarnbassen og Sneemanden. Kom hjem, drak Punsch og Wiin det hjalp mig noget thi jeg havde Feber. 10 15 20

Løvedag [5.] En lidende Nat, sov igjen ikke for Tandpine og Gift i Hovedet, sendt Bud efter Theodor, der vilde at jeg i Dag skulde blive hjemme / Ikke tilfreds med Opvartning, ikke fornøiet her. Sneefog og Kulde. Brev fra Maleren Amberger. – Brev fra Fru Lessøe. 25

Søndag 6 Faderens Fødselsdag; gik derhen og til Edwards; Smerter i Tandbylden. Hos Drevsens feires Festen i

5) Hr K ∴ Otto Kalkar 18) Michael ∴ Michaeli

Dag, da den Gamle ikke gaaer ud, kun Børnene og jeg var der; min Sang og to af Eduard bleve sjungen; gik hjem og blev hjemme Klok 9, der var glemt at lægges i min Kakkellovn. Brev og Bog fra Jules Jürgensen.

- 5 *Mandag 7.* Fik fra Fru Kaulbach Brev og Billedet »Engelen«, men desværre krøllet. fra Stuttgart kom Brev og »Feierstunden« samt »Buch der Welt« fra Hoffmann i Stuttgart. Theodor Collin gaaet igjennem mig Oversættelse af første Act til »Pardon de Ploermel«. I Casino blev ikke Noget
10 af Fru Mikael's Sang, hun var forkjølet. – Middag hos Hartmann. Brev til Fru Scavenius.

- Tirsdag 8* Endnu Tandpine og slet Søvn om Natten; til Aften hørte jeg med stor Henrykkelse Fru Mikael, det er en ungdomlig klar og blød Stemme, minder noget om
15 Jenny Lind. Om Aftenen stærk Lyst til Punsch, (ret en Ruus) men der blev ingen Punsch, jeg har alle onde Elementer i mig; frels mig!

- Onsdag 9* Gigt i Næsebenet. Besøg af Henriques, Indbydelse senere om at spise der til Middag sammen med Fru
20 Mikael, men jeg havde lovet Ørsted's at komme der; her traf jeg en ung Søn af Provst Hall, der var sagde de, en Tilbeder af mig; jeg læste tre Eventyr, gik saa til Henriques og drak Caffeen, / der var Fru Mikael; jeg læste to Eventyr og hun spurgte beskedent om hun torde til Tak synge lidt for mig
25 og sang da sex, syv Sange blødt og smukt; hun ligner i Ud-vortes Sophie Gade. Aftenen hjemme og renskrev

Torsdag 10 Besøg hos *Tillisch*. Hjemme renskrevet

8) mig Oversættelse 3: min Oversættelse eller med mig Oversættelsen

10) Sang] S først skrevet F

»Skarnbassen«. Brev med Photographie fra Storhertugen af Weimar. Middag hos Thieles hvor jeg læste de nye Eventyr, Brødrene Holten vare her. Om Aftenen var jeg hos Kammerherreinde Neergaard der jublende modtog mig og var henrykt over de nye Eventyr. 5

Fredag 11 Middag hos Kocks, læste Eventyr[,] i Casino hørt Fru Michaeli. Vild Lyst i Blodet uden Tilfredsstillelse; Om Krigen.

Løvedag 12 Gigt i Næsebenet vedbliver, Blev til imorgen tilsagt til Middag hos Enkedronningen. I Dag hos Fru Neergaard, hørte jeg ved Bordet af Grev Trampe at Dronningen flere Gange havde spurgt om mig. 10

Søndag den 13 Blev tilsagt til Taffel hos Kongen; jeg maatte derfor gaae ud til Frøken Povlsen og undskyldte mig hos Dronningen, det jeg var meget kjed af. Læste for Bourbonvilles 3 Eventyr. Taffel hos Kongen. Hans Majestæt spurgte om mine Tænder tillod mig at drikke et Glas med ham; Grevinden og han havde ogsaa Tandpine, hun tilbød at sende mig nogle Draaber de brugte for Tænderne. I Theatret traadte Fru Heiberg første Gang op i Maria Stuart, hun og Wiehe fortræffelige. Nær var Forestillingen ikke gaaet da gamle Mad Pädges ligger for Døden Forestillingen varede til Klokken elleve. Brev til Wiedemann. / 15 20

Mandag 14. Middag hos Henriques, sammen med Høedt, der meente at Wiehe burde have spillet Grev Leicester og *han* Mortimer. Fru Michaeli var syg og kom der ikke, jeg forærede hende mine Historier. 25

22) Pädges] først skrevet Päh

Tirsdag 15. Middag hos Drewsens, tungt Humeur. Skrevet om »I Andegaarden«

Onsdag 16 Besøgt gamle Fru Lessøe som nu boer paa Westerbro No 5 paa Gasveien; gik derpaa ind og saae Hvalfiskens, dens Øre saa smaae at der var stukket to Straae ind i dem for at finde dem. Brev til Fru Serre.

Torsdag 17 Var om Middagen hos gamle Collin hvor Hjalmar førte Ordet om Krig &

Fredag 18. Besøgt Bournonville; Middag hos Kocks. Aften seet den spanske Dandserinde. –

Løvedag 19 Brev fra Rimestad om at læse i Arbeider Foreningen. Middag hos Fru Neergaard, Aften hos Tillisch og læst Eventyr til Klokken 11. Danneskjolds; Billes, Fru Clasens Baronesse Stampe, alfor Mange vare her gik hjem uden Aftensmad.

Søndag. 20 Middag hos Collins, Excellensen

Mandag [21.] hos Eckhardt, hvor jeg læste; den unge Benzon var faldet og havde slaaet sit Been. Brev til Hoffmann i Stuttgart.

Tirsdag 21. [2: 22.] Var jeg indbudt hos Tillisch hvor flere fra Theatret vare, men jeg blev tilsagt til Dronningen, hvor jeg var sammen med Professor Rasmus Nielsen og Grev Schulin. Dronningen propheterede at store Characterer vilde udvikle sig her i Danmark. /

Onsdag 23. Erholdt hos Reitzel 200 Rdl for det nye Oplag af Eventyrene og aftalte at give en ny Samling der udkommer først i Martz, et meget stort Oplag. Middag hos Fru

5) der] først skrevet det el. lign. 25) 23] først skrevet 22

Ørsted; jeg bliver altid nerveus af sød Suppe, det fik vi, Veiret var vaadt og jeg kom ganske opløst til Jette Collin, fik der et Fad Smørrebrød med Flæsk, spiste voldsomt og følte mig vel.

Torsdag 24 Besøg til Morgen af Adam Hauch om at tegne mig med Bidrag til Dampkanonbaad, jeg var villig men det generede mig at sætte mit Navn, bad om Udsættelse dermed til imorgen, men en halv Time efter skrev jeg ham til »mit Navn og 10 Rdlr«. I Theatret Maria Stuart, Fru Heiberg første Gang efter sin Moders Død. 5 10

Fredag 25 Til Morgen Theologen som bad mig om Penge, jeg gav ham to Rdlr. – Middag hos Kock hvor jeg betalte Pengene til Kanonbaaden. 10

Lørdag 26 Middag hos Etatsraad Collins med Jerichaus læste et Par Eventyr. I Theatret Ludlams Hule; alfor daarlig Text, Schram og Madam Sahlgreen talentløse der. 15

Søndag 27 Middag hos Faderen Collin. Kl 8 hos Kongen og læste de nye Eventyr. Kongen sadte selv Sukker og Vand til mig, / gav mig tre Gange Haanden, som jeg kyssede; han var saa fortrolig og hjertelig. »Men hvorledes finder De nu paa Alt dette!« sagde han, »hvorledes kommer det! Har De nu alt det i dette Hoved.« Jeg har Intet naar jeg er ude, men naar jeg kommer paa Hjemmets Jordbund, saa strømmer det frem. Jeg fortalte om Ober-Ammergau. Kongen lovede at naar han kom paa en interessant Opgravning skulde jeg blive indbudt med. Grevinden talte ikke til mig 20 25

5) 24] først skrevet 23 11) 25] først skrevet 24 12) Middag] først skrevet Middags 14) 26] først skrevet 25 15) alfor] rettet 23) kommer] foran er overstreget berører hjemme el. lign.

med den Interesse om disse mine sidste Eventyr, hun syntes i det Hele forstemt. —

Mandag. 27 [3: 28.] I Casino *Carl Etlars* nye Stykke Lauge med den tunge Haand, det rørte og opløftede mig, jeg var meget for det, gik efter første Act op paa Theatret til Brosbøl og da jeg sagde at det var det Bedste jeg havde seet af Petersen bad han mig sige det til ham det gjorde jeg og syntes ret at glæde et Menneske.

Tirsdag 28 [3: 29.] Sendt Brev til Amberger i Basel og Docterinde Brenner. Om Aftenen saae jeg igjen *Lauge*, men da »Fædrelandet«s Anmelder talte ilde om det blev jeg ærgerlig, skrev et Par Ord til Roes for Stykken og sov urolig

Onsdag 29 [3: 30.] Viiste jeg det skrevne til Eduard Collin, gik til Ploug, der meget velvillig lovede at optage det om Aftenen, det skete og da jeg om Aftenen efter Stykket i Casino just saae *Brosbøl* og hans Kone, kyssede hun mig paa Haanden, /

Torsdag 31. Folk sige mig Tak for Indlægget i Fædrelandet. Middag hos Henriques

Februar.

Fredag 1ste. Anonymt ironisk Brev, barnagtigt, i Anledning af min Replik i »Fædrelandet«. Den unge Kock har i Mandags faaet en Søn. Middag hos Thieles; han var ikke ret klar i mit ny Aarhundredes Musa,

Løverdags 2^{den}. Aften hos Frøken *Rosen* Dronningen,

3) I] først skrevet C 3) Carl] rettet 22) min] først skrevet mit

Prinds Ferdinands, Landgrevens Prinds Christians og Frederiks vare der; jeg læste. Foræret Janina Stampe de fire Hefter af mine Eventyr. – Drak noget Viin da jeg kom hjem og følt mig ilde deraf, jeg skal ikke drikke Viin kort før jeg lægger mig. – Tjeneren fik Billet til Maria Stuart

5

Søndag 3. Mine Eventyr allerede igaar og idag anmeldt. – Givet Pigen Billet til Casino. – Jomfru Thorberg deputeret som Kirstine i Tycho Brahes Ungdom

Mandag 4. Besøgt Skuespillerinden Madam Andersen, Datteren forfatterinde under Navnet Winther vilde forære mig sin Bog Kastanialsbaandet. – Første Gang iaar Middag paa Restauration. /

10

Tirsdag 5. Middag hos Drevsens. Oversat paa Le pardon de Pleormel.

Onsdag 6. Underretning fra Ministeriet om det Ankerske Legat, Christian Winther er valgt til min Colega for Poeterne. Læst Eventyr hos Skuespillerinde Madam Andersen

15

Torsdag 7. Foraar i Veiret. Spiist paa Restauration. Igaar og i Dag begyndt at drikke om Aftenen en halv Flaske bayrisk Øl istedetfor Thee. –

20

Fredag 8. Brev til Maleren Kaulbachs Frue i München. Brev til Ingemann i Sorø. Brev til Fru Scavenius paa Basnæs

Løvedag 9. Middag hos Fru Neergaard, læst der efter Bordet og Rasmus Nielsen gjorde Bemærkning om Poesiens Musa, da jeg forklarede, sagde han, ja, De har selv Poesien, den giver De nu, men Reflexionerne fik vi i det Skrevne, jeg tilføjede derpaa i Manuskriptet det Sagde.

25

2) Stampe] først skrevet Stamme el. lign. 10) Winther] Clara Andersen skrev under pseudonymet Paul Winther

Søndag 10 Var indbudt hos *Baronesse Stampe* Fru Ræder, Groserer Melchiors men blev hos Gamle Collin, hvor dog Stemningen ikke var saa behagelig.

Mandag 11 Middag hos H. P. Holst med en heel Deel mig
5 ubekjendte og Hædt, jeg blev nødt til at læse. Uartigt Besøg af en Skomager Hansen der vilde laane Penge.

Tirsdag 12 Brev fra Fru Scavenius og fra Ingemann i Sororø. Sneestorm.

Onsdag 13. Forleden var Posten 36 Timer om at komme
10 fra Roeskilde til Kjøbenhavn Sendt Brev til Fru Drevsen paa Silkeborg med min Photographi. Aften hos *Baronesse Stampe*, men jeg gik før Conserten der. Hædts Fødselsdag, han gav mig sin Photographie. /

Torsdag 14. Middag hos *Eduard Collin*; tungt Humeur.
15 Skrevet Epilog for Frøken Price. Gaderne op og ned nu Sne og Iis. Drukket Bayrisk Øl to halve Flasker

Fredag 15 Maven naturligviis daarlig af det Øl-Plump! Humeuret nedtrykt. Brev til Jürgensen Fader og Søn i Locle. De to første Ark af Revisionen til Wiedemann. –

Lørdag 16 Brev fra Wiedemann med et Par mindre beha-
20 gelige Recensioner, een aldeles forkastende fra Stuttgart, og een anti Dansk fra Gutzkov, jeg kom i et meget ilde Humeur. –

Søndag 17 Mange Indbydelser til Middag men gik til gamle Collin, var i et dræbende slet Humeur for Critikken. Brev
25 fra Frøken Heinke i Breslau med Oversættelse.

Mandag 18. Middag hos Linds, hvor Theodor var dril-
lende og ikke elskværdig. Altid nedtrykt Humeur.

5) Uartigt Besøg . . laane Penge] senere tilføjet 7) 12] først skrevet 11 21)
fra] først skrevet af 22) Gutzkov] først skrevet Guts

Tirsdag 19 Bestemt at reise og tage Jonas med, han blev meget glad og var med mig i Casino til Frøken Prices Forestilling hvor jeg havde givet en Epilog. Brev fra Fru Serre.

Onsdag 20. Scharfs Fødselsdag, foræret ham de fire Hefter Eventyr og Historier. Louise Collins Fødselsdag, foræret hende Billedet med Montreux. Læst om Aftenen i Arbeider Foreningen for 800, først Den sidste Perle. 12 med Posten, Noget, Sommerfuglen; Det er ganske vist Pen og Blækhuus, Bifald for hver, Modtagelse og Fremkaldelse, jeg læste da de to Jomfruer. 5 10

Torsdag 21. Ikke vel af det jeg drak Viin og Øel iaftes. / Middag hos Stampes, gamle Baron fældede Taarer da jeg læste Pen og Blækhuus

Fredag 22 Brev fra Fru Serre. Middag hos Skrikkes, hvor den preusiske Minister Balám var. I denne Uge ikke i Kongens Theater saa almindelig er Repertoiret 15

Løvedag 23 Middag hos Eduar Collin, hvor jeg udbragte Skaaler for Hornemanns Børn som komme sig. Hjemme ikke i Humeur. Brak min Fortand.

Søndag 24. Følt mig svimmel, og surrende Blod, misfor- nøiet med mig selv. Besøg af Scharff og Eckhard. Theodor oversat med mig af Dialogen i anden Act af Le Pardon. Foraarsagtigt Veir. 20

Mandag 25. Middag paa Restauration. Ønsker at reise den 4de, det Ankerske Legates Uddelingen gjør det tvivlsomt 25

Tirsdag 26. Middag hos Drevsens. Comiteemøde i Charlottenborg om det Ankerske Legat; *Gade* Tyran, han og Hartmann, ligesaa Christian Vinther enige at det skulde

4) Hefter] H først skrevet E 18) Skaaler] først skrevet Skoler

være for særligt Unge, jeg derimod for ældre og Yngre. Jeg talte slet da jeg var syg[;] fra i Løverdags har jeg været nerveus jeg brak da en Fortand, de kunstige gik løse, Bramsen kunde ikke faa den i Arbeid før Mandag og da gik det saa
 5 just med løse Tænder til Tirsdag. Der blev trukket Stumper ud, filet og pusset; jeg var uhyre nerveus og sad nu indelukket mellem to opfyldte Sale. Sveden sprak af mig, jeg var ved at besvime. /

Onsdag 27 Igjen hos Bramsen fra 10 til 12 og fra 2½ til
 10 4, fik Tænderne sat i. Gik efter Middagsbordet til Justitsraad Schwarzkopf for at erfare om jeg kunde reise naar jeg ikke var Formand i Comiteen.

Torsdag 28 Middag hos Stampes hvor jeg læste for Ministeren Kriegers og Blixtens. Om Aftenen Besøg af Jonas. Til
 15 morgen løb jeg for at arangere med Læsning i Studenterforeningen, den er Løverdags Kl 7; Kl 8 skal jeg være i Comité, nu fik jeg Tilsigelse hos Enkedronningen, denne maatte jeg have, det var en Concert. Bragte Monrad de ham dedicerede Eventyr.

Marts

Fredag 1. Sagt mine Værelser op og betalt til den 4 April.
 – Læst for Næboes 3 Eventyr. Middags hos Kock, men maatte derfra Kl 6 til Møde i Casino; fik 50 Exemp af de ny Eventyr fra Reitzel, bragte strax tre Redacteurer deres; da jeg
 25 saa seent paa Aftenen rørte om i Pakken laae der Brev fra

18) have] læsningen usikker

Reitzel om ikke før imorgen at sende Redacteurne, jeg skrev nu til Reitzel at det var skeet.

Løvedag 2^{den} Men der stod ikke Noget endnu i Bladene. Sendt Bøger til Ingemann Otto Scavenius og Frøken Bjer- 5
ring. Brev til Consul Bravo i Rom, Brev fra Jules Jürgensen i Locle. Bøger til Goldschmidt, Bille, Siesby, Ploug, Bøgh. 10
Fru Neergaard[,] Fru Kock, 7 Exemplarer i den collinske Familie[,] Thiele, Prinds Frederik af Danmark. Hartmann, / Eckhardt, Gade, Christian Winter, Aage, Rigmor, Otto Scavenius. Middag hos Fru Neergaard hvor jeg gik fra Bor- 10
det for at være Klokken 7 i Studenter Foreningen, Side- værelset fik jeg ikke denne Gang, da Vertens Kone laae der til Barsels; jeg maatte gjennem Skaren, da jeg traadte op 15
blev jeg hilset med Klap og ligesaa ved hvert Eventyr; jeg læste hele Heftet paa to nær, nemlig »Hvad Fatter gjør« 15
og »de Vises Steen«; meest tiltalte, siger man »Skarnbassen«. Koghed kom jeg lidt efter 8 derfra og i Møde om det An- 20
kerske Legat paa Charlottenborg. Bissen, som ikke vidste hvor jeg kom fra, sagde naa Du kommer fra et godt Maaltid, kan man see paa Dig, Du har drukket godt! – Hartmann blev 20
Formand, jeg var tilfreds med Forretninges Gangen. Træt kom jeg hjem 1/2 10, og skulde have været i Consert hos Dronning[en], men blev hjemme. Brev fra Jules Jürgensen i Locle

Søndag 3 Skylregn; gik ud men maatte travse hjem da jeg 25
havde glemt mit Lommetørklæde, gik saa til Bramsen at betale Regning, derpaa til Clemens Petersen med et Exemplar Eventyr, han fortalte hvor glad man havde været over min

7) Fru Kock] *først skrevet* Kocks 13) til Barsels] *først skrevet* tilbarsels

varige Friskhed. Gik til Fru Læssøe og læste for hende Det ny Aarhundredes Musa, hun var betaget der af; syntes at hun aldrig havde hørt Noget ligt det og saa rigt paa Tanker, hun gjorde mig forlegen ved at rose min Reeenhed og Afholdenhed, / at herfra kom min lange Ungdoms Friskhed. Gik
 5 til Halls, hvor Aleen næsten ikke var at slippe igjennem, jeg sad næsten fast og maatte omfavne Træerne for at slippe forbi og ikke gaae til Pyts. Forærede Fru Hall (ligesom Fru Lessøe) et Exemplar af de nye Eventyr. Hall glædede sig
 10 over Friskheden og syntes disse overgik de foregaaende. Jeg gik i Skylregn tilbage og havde kun nydt Sukkervand. Paa Broen kom jeg op i en Omnibus og da jeg skulde betale havde jeg ikke en Skilling min Porte-monais var glemt hjemme. Karlen troede mig paa mit Ord, jeg gik hjem og i hvor trææt
 15 jeg var tog jeg strax Vei til Vimmelskaftet hvor Omnibusserne holdt og betalte de 8 β til Tak 1 ₤, men nu var jeg saa udaset at det var en Anstrængelse at naae hjem; hos gamle Collins hjalp det jeg fik nogen Mad; min Skaal blev udbragt af den Gamle: Andersen, der gjør os saa megen Glæde! –
 20 Da jeg kom hjem blev jeg hele Aftenen hjemme, særdeles træt, knap gidet skrive dette. Et smukt Brev fra Prinds Frederik, hans Tak for den tilsendte Bog. (I tysk illustrerede Zeitung Anmældse af »Aus Herz und Welt«.) /

Mandag 4 Spiist paa Restauration. Med Theodor oversat
 25 paa Le pardon de Ploermel. Klokken eet i Møde hos Jerichau for at see paa Monumentet for Ørsted, det jeg finder særdeles smukt; vi blev enige om ikke endnu for det første at komme med Opraab til Indsamling. Hver Aften hører jeg Fru Michaeli i Casino.

30 *Tirsdag 5* Middag hos Drevsens. Sendt Bøger om. Iaften

Anmeldelse i Berlings Tidende af Eventyrene, ret god, men jeg vendtede ingen Indvendinger, Skarnbassen stillet lavt, Sneemanden glimrende. Brev fra Ingemann.

Onsdag 6 Dagbladet omtaler i Dag med stor Roes Eventyrene og fremhævet Det ny Aarhundredes Musa. Til Aften i Fædrelandet rosende Anmeldelse, hvori Skarnbassen kaldes fuldendt. Saaledes modsige Critikerne hinanden. Consort Musikforeningens 25aarige Stiftelse, Marsch af Ravnen. Smukke Blomster bragt mig af den lille Anna Henriques 5

Torsdag 7 Solskin men kold Blæst. Sendt Brev til Frøken Heinke, (med Boghandler Leilighed gaae mine samlede ny Eventyr og Historier til hende, de nye bleve forleden sendte med Posten). Igaar fik jeg med Brev sendt den anonyme Bog: »Gud ved hvortil det er godt.« – Spiist paa Restauration. Igaar Brev med Tak for Bogen fra Christian Winther. Aftenen hos Cultus Minister *Monrad*, hvor jeg læste tre Eventyr og talte en Deel med / med Monrad, der var glad over Eventyrene, traf Bergsøe der beklagede at han ikke fik Jonas med til Spanien. Klokken ti, før de gik til Bords fik jeg Lov at liste, men Fru Monrad gav mig lidt Føde først og var ret elskværdig. 10 15 20

Fredag 8. Læst hos Næboes[.] Spiuste hos Kocks; og hørte i Casino sidste Gang Fru Mikaeli. Forfatterinden til en ung Piges Historie sendte mig sine »Fortællinger«, den gamle Tante, som tidligere har bragt mig Forfatterindens Manuskript var her med dem, jeg gav hende til Forfatterinden, 25

15) Winther.] *derefter er på ny linie overstreget* Fredag 8 Middag hos Kocks
22) Læst hos Næboes] *tilføjet over linien* 23) Forfatterinden ∴ *Cornelia v. Levetzow*

mine sidste Eventyr. Carit Etlar bragte mig sine Herremanns Historier. Arbejdet meget paa Dinorah.

Løvedag 9 Arbejderforeningen skal jeg læse i iaften, gik derfor ikke til Middag hos Fru Neergaard men paa Restauration. Der var voldsomt fuldt; jeg blev ikke iaften modtaget, men ved hver Slutning stærkt aplauderet, og tilsidst storemende fremkaldt, jeg læste da »Svanereden«. Paa Gaden kom en lille Dreng og ung Pige og takkede mig.

Søndag 10 Læst Klokken 12 hos Skrikes paa Tydsk for den preussiske Minister og Frue *Balám*. Regnveir. Iaften da jeg sidder og arbejder paa Dinorah, kom en Plattenslager der kaldte sig Lund og vilde have 5 Rdlr, jeg slap da med 5 $\frac{1}{2}$ / han klappede mig i Siden, som jeg ikke kan taale, saa at jeg nær havde faaet ondt.

Mandag 11. Flittig med *Plöermel*, Middag hos Fru Neergaard, hvor jeg læste to Eventyr og første Act af *Plöermel*.

Tirsdag Afleveret *Ploermel* til Afskriveren. Skrevet for Delbanco om Luzerner Løven, derfor blev jeg hjemme hele Aftenen; jeg har ikke længe været i det kongelige Theater.

Tirsdag 12. Tilmorgen fem Graders Kulde, men Solskin; var noget nærvæus, renskrevet til Delbanco. Sendt Bog til Fru Rench i Neumünster og Brev til Fru Serre. Bref fra Jules Jürgensen i Locle, han er blevet forlovet.

Onsdag 13. Middag hos *Pugaard*, der har smukke Malerier og Statuer; Seet i Theatret: Soldat og Bonde de to unge Damer Petersen og Thorberg debutere, den sidste meest lovende.

Torsdag 14 Fuldendt »*Plöermel*« og givet det sidste til

5) Der] foran er overstreget Der (først skrevet Jeg l) Der 22) Rench o: Renck

Afskriveren. Middags Selskab hos Etatsraad Collin med Gade, Hartmann, Helsted; var indbudt til Bal hos Grev Lerches, men tog der ikke. AfskedsBesøg af Fru Mikaeli. Brev fra Frøken Heinke.

Freddag 15. Middag hos Kocks; om Aftenen læste jeg hos Fru Ørsted, hvor Brygger Jacobsen var den egentlige Hovedperson; jeg skulde have været til Consert hos Henriques, men gik hjem, særdeles nærvøs og svindel; spiste forfærdeligt Meget. 5

Løverdags 16. Følt mig meget bedre. Middag hos Fru Neergaard; hørte en Act af den hvide Dame. 10

Søndag 17 Besøgt Ministeren Fenger, som forleden aflagte Vesit til Tak for mine sidste Eventyr; talte med ham om Fru Lessøes Pension og Ridderkorset til Jürgensen[.] I Dag staaer i Illustrerede Tidende et Stykke af mig til Billedet Løven ved Luzern. Veiret smukt. / 15

Mandag 18 Middag paa Restauration. Sendt gennem Grimur Thomsen der bad mig derom, et Exemplar af de sidste Eventyr til Dasent, Medredacteur af »Times«, ligesom et Exemplar til Fru Bushby. 20

Tirsdag 19. Middag hos Drevsens. Philepens paa Haandledet. Aften i Theatret, anden Gang til det uhyggelige Stykke en Hemmelighed, som jeg troede var af Herzt, men nok er oversat.

Onsdag 20 Afleveret *Dinorah* til Tillisch; Jonna og Børnene komne herind. Læst om Aftenen i Arbejder Foreningen; 25

3) AfskedsBesøg] først skrevet Besøg 3) Brev . . . Heinke.] senere tilføjet
 15) Illustrerede] læsningen af de to sidste stavelser usikker 20) Bushby] foran
 er overstreget Busbyh (først skrevet Buh) 23) en Hemmelighed, som jeg troede
 var af Herzt] stykket er af Ida Nielsen

modtaget og efter hver Oplæsning hilset med Bifald, det fik jeg ogsaa da jeg sagde at jeg læste den grimme Ælling og Stoppenaalen. Jeg læste Engelen, grimme Ælling, Børnesnak, tolv med Posten og Flipperne; blev jublende fremkaldt og
 5 læste da mit Digt: Danmark mit Fædreland. I Formiddags var jeg paa Ballet Prøve til »Valkyrien« Prøven holdtes paa Dandseskolen. Scharf og Füssel mesterlige.

Torsdag 21. Det er mærkelig med gamle Collin hvor umild og bidende han kan være mod mig; han viiste mig Billedet af
 10 Observatoriet; har De været oppe og seet det, jeg svarede nei; og saa reiser De ud af Landet uden at see hvad vi har hjemme, der efter det i Petersborg er det andet i Europa. »Er det Bygningen«, spurgte jeg, eller de dygtige Folk vi har? »Jeg indlader mig ikke paa Forklaringer!« svarede han
 15 og da jeg gjentog mine Ord, fik jeg samme Svar. – Det er underlig, hvor lidt elskværdigt! / Middag hos Hartmanns, læst Dinorah, Aftenen hjemme. –

Fredag 22. Middag hos Fengers, der var blandt flere Alfred Hage. Fenger udbragte min Skaal for min Reise. Hage spurgte
 20 hvilke tyske Hoffer jeg vilde optræde ved, det var i denne Tid, en Uartighed, jeg gled om den, nu talte han om at jeg skulde tale et Par Ord med Peter Oldenborg, tilsidst blev han mig for uartig og jeg gjorde ham opmærksom paa at jeg ikke søgte Fyrsterne ude men var glad naar de hædrede
 25 mig med Opmærksomhed, at han derimod havde anskaffet sig en Hofdragt for at komme til reading room hos Dronning Vittoria, og hvad han opnaaede der ved var kun at gaae igjennem Salen hilse paa Dronningen, der ikke talte med

25) anskaffet] *foran er overstreget* kjøbt

ham og at hans Navn kom i Avisen. Marstrand og Fenger fornøiede det at jeg svarede som jeg gjorde, men ærgerlig blev jeg.

Løvedag 23. Hos Fru Neergaard, hvor der paa en Maade feiredes Morgenstjernes Bryllup, jeg havde gamle Baronesse Stampe til bords, thi jeg var, sagde hun, den fornemste Herre der. 5

Søndag 24 Middag hos gamle Collin. Arangeret med Afreisen. Brev fra Ingemann.

Mandag 25 Middag hos Eckhard og Scharff; sendt Brev til Jules Jürgensen i Schweiz. 10

Tirsdag 25 [3: 26.] Hos Drevsens. Brev fra Fru Tang. Om Aftenen hos Enkedronningen og læste de ny / »Eventyr«, der var Wanda *Zahrtmann* med Holsteins, da jeg havde læst Skarnbassen kom Grev Trampe og meente at det var uheldigt at jeg havde læst det, da det tyde saa ganske hen paa Wanda og Leons Forlovelse og Ophævelsen af samme, det hjalp ikke at jeg ikke kunde finde det, han var meget udtalende derom, ja Rasmus Nielsen kom og spurgte mig om det var saa. Det er rædsomt at have med slige Mennesker at gjøre, jeg ærgrede mig. Da jeg gik til Dronningen kom en Schauer, fuld eller gal, og sagde til mig: »Du skulde døie hvad jeg maa døie!« – 15 20

Onsdag 27. Middag hos Ørsteds hvor jeg læste høit to Eventyr for Frøken Beyer og Frøken Brennø. – Om Aftenen hørte jeg om Overfald i Rom, at Bjørnstjerne Bjørnstjerne havde skrevet det til sin Kone og raadet hende fra at komme. Stor ilde Stemning hos Folk og Ministrene for en Misfor- 25

12) Tirsdag] først skrevet Mandag 19) Rasmus] først skrevet til

staaelse der skal være skeet ved »Budgettet«. Brev fra Wiedemann /

5 *Torsdag 28.* Hos Fru Bjørnson, som jeg besøgte, klarede Sagen sig bedre, det var en Historie fra Januar og Manden havde ikke raadet hende fra at komme, men Reisen var hende for besværlig med et lille Barn. Middag hos Harald Moltke hvis amerikanske Frue er nydelig, vi talte sammen, Fransk, Engelsk og Dansk. Det var Fru Ørsteds Fødselsdag, forærede hende Jenny Lind i Porcelain til at hænge i Vin-

10 duet.

Fredag 29. Læste hos Henriques, hvor en ung Pige brast i Graad og fik ondt over »en Moder«, Middag hos Kocks; jeg er meget hæst af at læse saa tidt.

15 *Lørdag 30* Brev fra Moskau om min Haandskrift til en Udgave med mine Digte i. Været hos Prindsesse Augusta og Prindsen af Danmark med min Photographi som jeg havde lovet. Med Jonas i Politiet og løse Pas, som jeg betalte, gik derpaa med disse i det udenlandske Departement. Brev til Fru Scavenius. Middag hos Fru *Neergaard*. Sendt mig fra

20 Geneve, en Revue med rosende Kritik over min Phantasie danoise.

Søndag 31 Marts. Paaskedag; Brev fra Moskau om min Haandskrift. Foræret min Photographi til Prinds Frederik, Prindsesse Alexandra og Fru Blixten. Middag hos Faderen

25 Collin. Hjemme om Aftenen. /

8) Det var] *først skrevet Fredag* 22) Søndag] *ovenover står tilvenstre overstreget Søndag og midt på siden overstreget April (først skrevet Mai)* 22) 31 Marts] *først skrevet 1 April*

Mai

Mandag 1ste. Middag hos Henriques. Brev fra Frøken Heinke. I Casino seet et Stykke efter der Maschinenbauer; det var temmeligt kjedeligt.

Tirsdag den 2 April. Fik imorges tre sorte Fingertutte fra 5
Fru Kock, jeg saae et ilde Omen i den Begyndelse. Fik en smuk Ablat Æske med Storkerede paa og Blomster fra de to Frøkner som hver Gang jeg har Fødselsdag sende mig Noget. Brev fra Frøken Bjerring. En Bisquit Statue efter Bissens Minerva fra Eckhardt og Scharff. Besøg af dem og Benzon, 10
samt Fredstrup, Bournonville, Carl Neergaard[,] Bardenfleth, Scharling, Fru Ørsted og Mathilde. Drevsen og Rigmor. Dr Meyer. Telegraph Tepesche med Gratulation fra fire Damer i Hadersleben og ligesaa fra Serres i Dresden. Blomster og Brev fra Malle Drevsen paa Silkeborg. Besøg af 15
Skuespillerne Schmidt, Hagen, Wiehe og Petersen; Brev fra Fru Boye og Fru Læssøe. Middag hos Eduard Collin hvor Faderen Collin var / to ypperlige Sange af Eduard. Min Mave daarlig, skjærende Smerter, Philipens Byld paa Haandledet. – Erholdt mit Pas. – 20

Onsdag 3 April, Breve til Fru Scavenius Amberger i Basel, Frøken Heinke, Fru Bushby i London; meget travlt med Reisen. Deilig Veir. I Casino indstudies Ole LukØie.

1) Mai ∴: April. Jonas Collin har med blyant overstreget Mai og skrevet April
2) Mandag] ovenover findes nogle streger, som måske er udkast til en tegning
7) Ablat ∴: Oblat 18) Min] M først skrevet D 23) Resten af siden og hele næste side er ubeskrevet.

Reise til Italien

med Jonas Collin

1861.

Den 4 April; oppe Klokken 6; havde meget at løbe om; 5 det smukke Foraarsveir var i Dag borte, en vaad Taage, kold og klam laae over Byen. Drevsen fortalte at i aften kom i Departementstidenden et Stykke fra Hall, der klarede Sagen i Itzehoe. Jona[s] fulgte mig paa Jernbanen, der kom hans Moder og Fru Pedersen. Den ene af Thieles Sønner, ligesom 10 Scharff, Eckhardt og Benzon kom til Afsked og saa Peter Kock. Jeg var træt, faldt i søvn paa Veien og frøs febrilt da jeg kom til Ringsted. Ingemann og Kone modtog mig hjerteligt, nu sidder jeg her igjen paa den lille Qviststue. Om Aftenen vilde Ingemann læse for mig af sit Levnet, men da 15 Harder og Datter kom, blev der ikke noget af; jeg læste Sneemanden. Træt og søvning kom jeg til Hvile hen imod elleve den bolne Philipens paa mit Haandlæd er blevet doppelt saa stor som før; det ængster mig noget.

Den 5 April. Hele Natten Skylregn; Oppe Klokken 7 for at 20 reise og træffe sammen med Jonas ude paa Banegaarden, at vi derfra kunne begynde vor Reise, Gud være os naadig og god paa Veien. /

8) Jona[s] *linieudgang*

Den 5 April. I Nat Skylregn; kom med Jonas til Korsør
 Klokken 10½ og fik Solskin, men koldt var det. Ved Svend-
 borg kom en Baron Rosenørn gift med Frøken Pechlin om-
 bordd han er nu Eier af Hvidkilde og bad mig besøge sig en-
 gang. – En Cancelist som Eduard Collin havde skrevet til at
 føre Jonas om i Flensborg stod paa Broen, hvor Vognen end-
 nu ikke var kommet fra Fru Rasch, han gik med Jonas for-
 ud, jeg blev ved Tøiet og fik et Puf paa mit Skinnebeen, den
 fremmede Herre og Boghandleren blev lidt længe, jeg var
 træt og kjed deraf; Klokken 8 kom den unge Hr Helms,
 som jeg havde indbudt til Thee, Ørsted saae jeg slet ikke.
 Fru Rasch forærede jeg to Hefter Eventyr og Historier, og
 de Blomster Fru Ingemann havde givet mig. – Klokken 10
 iseng Jonas Klokken 11. –

Løvedag 6. Klokken 7½ afsted; Organist Rieffel kom
 med sin yngste Datter, som kjørte med os til Altona, for at
 besøge sin Søster Amalie. Saasnt vi kom over Eideren ind i
 Holsteen, vare Buskene mere fremme og grønne, men det var
 hundekoldt; mit Haandled brændte; det var Blæst og feber-
 koldt paa Touren / over Elben, vi kom her til Haabrug lidt
 over 6 og tog ind i König von Schweden og har Tørv i Kak-
 kelovn.

Søndag 7. Oppe Klokken 6. (Hemoroide Blod) Kjørte
 Klokken 7½ i koldt Veir; kun enkelte Buske grønne. I Han-
 over fik vi et Selskab ind i Vognen, med en ældre domine-
 rende Frue, som toge vore Hjørnepladse, men jeg fik dem
 fløttede og mærkede at hun senere ikke vilde indlade sig med

3) Pechlin] først skrevet Peck 5) Cancelist] først skrevet Hr 20) Haabrug
 3: Haaburg

mig, men jeg vidste at snoe mig ind i Samtalen og vække
 hendes Nysgjærrighed, den blev da styred da hun ved Göt-
 tingen blev modtaget af Digteren Kobbelt og Kone der her
 vare i Besøg hos deres Datter. Nu blev der taget varmt Af-
 5 sked. I Cassel tog vi ind i Hotel König von Preusen, gik lidt
 om med Jonas men opgav at gaae i Theatret uagtet de gave
 Marschners Tempelherren og Jødinden; Jonas gik at samle
 Snegle jeg sad hjemme i opvarmet Stue; det er ikke bedre
 med mit Haanded. Egnen om Minden, med Tunelen interes-
 10 serede Jonas meget. —

Mandag 8. Jonas Fødselsdag; foræret ham min Photo-
 graphie. Klokken 8 og 20 Minutter kjørte vi, i Selskab med
 en Familie fra Basel. / (Brenner) Sønnen Student fra Götting-
 15 gen og havde ligget af Nervefeber. Klokken halv 4 kom vi
 til Frankfurth og tog ind i Weidenbusch der nu hedder
 »L Union«, vi fik en ypperlig »lille Middag«, gik saa hen
 og saae Jødegaden og i Theatret hvor de gav Undine med
 Musik af Lortzing og et Par indlagte Nummer af Lachner.
 Undine lignede meget Frøken Nutzhorn. Decorationen med
 20 den oplyste af Maanen bestraaede Borg og Kjølebrønds
 Vandpalads var smukt. Troede ideligt i Theatret at see Fru
 von Eisendecker.

Tirsdag 9 Gik til »der Römer«, sendte Brev hjem til Jette
 Collin, med et Par Ord fra Jonas. Reiste Klokken 10 $\frac{1}{2}$ fra
 25 Frankfurth, med samme syge Student Renner, der ledsagedes
 paa Banegaarden af den norske Boghandler fra Basel. Voge-
 serne toge sig prægtigt ud i Aften Belysning med Snee, Veien
 fra Freiburg, gjennem de tre Tuneler, langs Rhinen tog sig

6) de] først skrevet det 25) Renner ∴ Brenner

malerisk ud. Da vi ved Basel kjørte fra Banegaarden kom Amberger der havde bestilt Værelser for os i drei Könige. Efter Aftensmad sidde vi nu her, Jonas og jeg! /

Onsdag 10 Klokken 10 gik vi med Amberger til Kirken og Consistoriet, siden til Brenners; Manden mødte vi paa Garden, han og Konen kyssede mig; den mindste Dreng kom som Djævel og sagde god Dag. Besøgt Ambergers Atellier og Moder; Spiiste hos Brenners Middag og kom der om Aftenen til Thee. Amberger gik med Jonas ud omkring. Om Aftenen var Jonas forstemt, det kom til en Forklaring mellem os, at det generede ham meget at jeg var saa ængstelig for ham og ikke turde lade ham gaae paa egen Haand o s v, han var saa elskværdig og sand i sin Bekjendelse at jeg var bevæget derved.

Torsdag 11 Iaftes var skrækkeligt fyret i Kakkelovnen, jeg var ogsaa aldeles Snue. Klokken 9 kom Amberger, 10 kjørte vi til Banegaarden der er storartet og høist elegant, nyligt aabnet. Amberger og Fru Brenner med den lille Karl fulgte os; hun kyssede mig der, lige saa Amberger. Veien smuk afvexlende, varmt Solskin; vi foer gennem den lange Tunnel ved Olten i 6½ Minut; tre Gange vexlede vi og da vi kom til Biel blev vi der en heel Time og gik videre med Jernbanen der nu er fuldendt. Halv fem vare vi i Neuchatel og toge ind i Hotel de Commerce, fandt Brev fra Jules Jürgensen, Jonas fra Dr Meyer / Da vi havde spiist til Aften, jeg var meget forkjølet, stod og vilde iseng, kom Faderen Jules Jür-

3) Aftensmad] *linieskifte uden bindestreg* Aftens/mad 4) Kirken og] *først skrevet* Kirken, 12) lade] *først skrevet* ham 18) Brenner] *B først skrevet* R 25) til Aften] *først skrevet* tilaften

gensen, vi pluddrede lidt sammen han boer i Hotel des Alpes og bliver til imorgen.

Fredag 12. Hovedpine og Snue. Smukt Veir, men Vent de bis. Jürgensen ventede sin Svigersøn med Toget, vi fulgte ham til Jernbanen, men da Svigersønnen ikke kom, blev han hos os. Vi gik nu alle tre paa Musæet og saae Fugl, Dyr & – Spiiste hos Jürgensen til Middag i Hotel des Alpes; da vi sad ved Bordet kom Jules Jürgensen; han læste for mig en Deel rosende Breve og Anmeldelser i Anledning af hans Oversættelse af min Bog. Jeg var meget forkjølet og træt; Faderen Jürgensen gik med Jonas op paa Jurabjergene; jeg gik med Jules hen at besøge hans Fætter, Calame, der er Redacteur af Neuchatel Avis, denne kom siden og aflagde Gjenvisit og forærede mig to af sine Bøger, een i Vers, een i Prosa Jeg var uendelig træt og febril; saa at Jürgensens der var fulgt hjem til mig, tog Afsked fra mig lidt over sex at jeg kunde komme til Ro; $\frac{1}{2}$ 9 var jeg i seng.

Løvedag 13 Jonas skrev Brev til sin Søster Louise, jeg lagde et Par Ord deri til hans / Moder; Klokken 10 $\frac{1}{2}$ kjørte vi til Banegaarden, jeg var den sidste der fik Tøiet afsted. – Det var meget varmt; tilsidst brændte Solen sommerligt; især ved Lausanne, hvor Alperne prægtigt viiste sig. Soldater fra Canton Vaud med Trommeslager, der slog Tromme, steeg her i Vognen. Det var sommerhedt; i det sidste Øieblik bestemte jeg at overnatte i Genf, hvor vi kom henimod tre og tog ind i Hotel Ecu de Geneve og fik Hjørneværelset ud til Søen med en deilig Udsigt, gik at friseres og barberes men kom her i mit triste genfer Humeur. God Mid-

14) een i Prosa] først skrevet eens

dag. Nu sidder jeg med Ild i Kaminen. Jonas er paa egen Haand ude at see sig om.

Søndag 14 Oppe $\frac{1}{2}5$; reiste Klokken 6; meget dyrt Hotel. Deiligt Foraar; prægtig Natur; Rhonen lille, men i fuld Løb; store gjennemsprængte Bjerger, vi kom gjennem flere Tuneler, 5 een var over 8 Minutter. Myrter stode i Blomster, ligesaa Mandeltræet; i Bellegarde meget let Vesitation; der savnedes mit Hattefouderal, men jeg fik det her i Lyon. Vi kjørte gjennem hele den store By om til Saone-Bredden der tog vi ind i Hotel de l Europe, der seer meget dyrt ud; efter at 10 have spiiet gik vi om i Byen, der ligner Paris; var i Domkirken og flere Kirker. Var paa Promenadepladsen; / Meget træet kom jeg hjem. I det ene Theater gives iaften Tour de Nesle hvori Melingue fra Paris spiller og desuden i det andet Theater: La sonambule, men de ligge begge forlangt her- 15 fra og vi blive hjemme; nu kommer Jonas netop ned fra Kirken øverst oppe paa den anden Side Saonen. Jeg er lidt opfrisket ved Sodavand. Vi have en stor Sal med Loft Maleri; Dronningen af Danmark har boet her paa sin Reise fortalte Opvarteren mig; kun to Reisende saae vi i Hotellet. 20

Mandag 15 Oppe Klokken 6; reist Klokken 7, og kom afsted med Exprestrænet, der kun har første Classe, det blev dyrt, men fra 8 til $12\frac{1}{2}$ vare vi her. Det var aldeles Sommer. Cypresser og Olietræer begyndt; Seriner og Guldregn i fuld Flor; Poplen udsprungen. – I Avignon toge vi ind i Ho- 25 tel de Luxemburg der strax gjorde et fattigt Indtryk paa os; vort Værelse vendte ud til et lille skident Stræde; vi fik det

20) Opvarteren] O først skrevet K 20) Reisende] først skrevet Men 27) et] først skrevet en

byttet om til to venlige Værelser ud til Gaarden hvor der staae Plataner. Jonas havde i Vaggonen glemt sin Søren Kirkegaard, den bragtes ham af Banebetjenten. Vi gik i stegende Solhede op forbi Pavens Slot til Cathedralen; saae Theatret uden paa. I Gaderne spænder man allerede Lærred over Gaderne; Livet er her temmeligt udenfor. – Megen Stank i Gaderne. Gik i flere smaa Kirker med hæsleg Luft. – / Siden gik Jonas alene, og fortalte mig at han var kommet gennem en Gade med offentlige Fruentimmer der anfaldt ham. Skrev Brev til Mathilde Ørsted, som blev lagt i eet Jonas sender til Wilhelmine Wanscher.

Tirsdag 16. Oppe Klokken syv for at reise Klokken 10 til Marseille, men først $\frac{1}{2}$ 11 gik Toget. Det var varmt Veir. Mais stod grøn, vi saae ikke ved Arles smukke Fruentimmer, men de første Roser; ogsaa paa Veien voxede de enkelte vildt mange Olietræer; Alt et italiensk Udseende; endelig saac vi Havet og, kom igjennem en uendelig lang Tunnel og til Marseillie; vi toge ikke ind i Hotel de la Ville de Bordieaux, som Brenner i Basel opgav, men i l Empereur hvor jeg sidst boede her. Operaen var lukket her i Aften. Vi gik omkring i Havnen og hen at købe Roser. Jonas gik til Triumphbuen. Det var svært at finde vor Consul, da man i Hotellet lod os kjøre til den svensk-norske, hvor der intet dansk Vaaben var, dog boede Hoskjær her, men var i Paris, den gamle svenske Herre tog venlig mod os, han var en Ven af Frøken Bremer fortalte han. – Spadseret om.

Onsdag 17. Jonas gik Klokken 9 i zoologiske Have; jeg gik op til Triumphbuen og siden til Barbeer. Igaar stødte jeg mit Skinnebeen ved at stige i Drosken, der er et lille Hul, og det svier. Veiret er smukt, med kjølig Vind. / Klokken tolv

vilde Jonas komme hjem; men allerede Klokken 11 var jeg uendelig angst for ham, det tog til. Vi fik en utrolig høj Regning (10 Frank for Værelset) 46 Frank. Klokken 2½ gik vi allerede i Messagerie imperial[,] 3½ kørte vi til Jernbanen hvor vi fik første Plads; Veien idelig brudt gennem Klipper, mange Tuneler; imod *Tulon* saae vi Havet; maleriske Klippekyster. Fra Toulon kom vi i Coupée i Vognen; denne selv knagede og slingrede som et gammelt Fartøi paa huul Søe, Hestene foer afsted, ikke et Minuts Ophold, Hestene fra og nye spændte for. Vi foer afsted i Maaneskin gennem mange Byer, gennem lange snevre Gader, hvor der var mørkt og stille. Deiligt stjerneklart og frisk Brise.

Torsdag 18 Vi kom om Morgenen gennem Cannes, hvor Roserne deiligt blomstrede, (Kork-Eeg paa Bjergene); store vældige Aloer. Gennem Antibes, altid langs Havet naaede vi Klokken 9 *Nice*, der lys og elegant aabnede sig. Hotel pension Suisse, hvor vi søgte hen var venligt og godt, vi kom i Pension for 6 Frank hver (daglig). Auditeur Lassen en Dansk, (hvis Datter er gift med Bramsen) var her, ligesaa Nordmanden »Glückstadt«, der er her for Blodspyt. – Spadserede med Jonas til Quaien hvor Middelhavet rullede i lange Brændinger. Vaskerkoner tørrede Tøi paa Strandbreddens Steen. Luften lidt kjølig! /

Fredag 19 Gik med Lassen hen til vor Consul Renaud, der skrev paa mit og Jonas Pas, lovede at indføre os i læse Cirkel; gik til Prefet de police med Passene og hentede samme om

5) Veien] først skrevet Egnen 6) Tulon] først skrevet Toul el. lign. 14) Kork-Eeg] først skrevet Korktræer 18) hver] foran er overstreget (18) daglig] mellem (og daglig er overstreget (24) Gik] først skrevet Jeg

Eftermiddagen. Her er i Nissa Grev Carl Moltke, Stillings, Grev Knuth, denne mødte jeg; han raadede fra at tage til Rom. – Gaaet med Lassen i flere Gader, een var ganske italiensk med Macanoi, Ost, Portugaler &. Sendt Brev til
 5 Bravo i Rom. Gik om Aftenen lidt om med Jonas; Frøerne qvækkede særdeles, han tog en grøn Frø og satte i Spiritus. Vi stode under en deilig stor Palme; smukke Cypresser; Aftenen kold, saa at jeg gik i min tykke Frakke.

Løvedag 20. Hovedpine, noget mat; Himlen meget med
 10 Skyer og kold Blæst; tog Plads til Genua, det var næsten 3 Gange dyrere end ellers, vi gave 130 Frank for Coupeen, og maatte bestemme os til at reise imorgen, thi ellers maatte vi blive til Onsdag. Kjørte op til le vieux chateau, der var mægtige Aloe, een med vist 8 Alen lang Blomsterstængel;
 15 Byen og Bugten laae dybt under os; Roser og Aloer blomstrede. Havet blaanende smukt. Sendt Brev til Fru Serre. Besøg af von Döniges der fik min Photographi og gav mig sin. /

Søndag 21. Oppe Klokken 6; Doctoren kom med Indbydelse til et Landparti, men Jonas og jeg tog med Diligense
 20 afsted Klokken 9; deilig Vei op over Bjerget; der svulmede med Cacter og Aloer, Orangehaver. Snart laae Havet udstrakt for os, men det blæste stærk med sprøitende Brænding; Villa Franka laae nede ved Havet. Den i Klipperne hugne
 25 Vei »Cornicen« som den kaldes er storartet og høist afvexlende. Ved Monaco, gik Veien høit over Fyrstendømmet der ligger nede paa en lav Klippe, en lille, som det synes regel-

4) Macanoi ∴ Macaroni 4) Portugaler ∴ Portulakker 10) det] først skrevet elle 14) Aloe] først skrevet Cactus

mæssig By. Ved Montone hang Citroner og Roser i Mængde over Murene. Vi kom til næsten en heel lille Palmeskov; de sendes herfra til Rom for Paaskeefesten . I Oneglia overnatte vi i Hotel Victoria, da Jonas og jeg kom ned fra vor Værelse, kjørte vor Conducteur til Genua med Diligensen hvorpaa vort Tøi var, jeg blev forskrækket, men man sagde mig at Alt var i sin Orden; vi gik nu hen i en Caffé, Gaden var med lange mørke Buer. 5

Mandag 22. Klokken 6 kjørte vi og fik i Coupé den Herre vi kjørte med fra Marseille til Nice det er en Genfer, der kjender Præsten Andersen i Genf; senere paa Dagen gik det op for ham hvem jeg var. Egnen blev mere vild. Søen var mere rolig end igaar. Gjennem Tuneler og om af store Sving af Veien kom vi til Savona hvor der var et godt Hotel til at spise til Middag; Theatret smukt med Statuer af Goldoni, Alfieri, Metastasio / og Rosini. Det blæste stærkt og koldt; Klokken blev over sex om Aftenen før vi naaede Genua og toge ind i Quadri Nationi, hvor vi fik et Værelse med Udsigt over Havnen for 4 Frank; god Aftensmad. Jonas var forstemt, jeg begreb ikke hvorfor og spurgte og til min Overtalelse hører jeg at det er jeg synes igjen at have Ansvar for ham, glemmer, sagde han at han er 21 og ikke 14, det ærgrede og bedrøvede mig, den Opfattelse, jeg turde ikke lade ham gaae alene, meente at han gik paa Daarlighed, sagde han. Saaledes forstaaer han min Omhue; jeg vil nu ikke ærgre mig, jeg gav efter gav venlige Ord og nu gaaer det godt til næste Stemning. Det er ikke meget glædeligt! Utak for sin gode Villie det er nu engang saa! 10
15
20
25

1) Montone ∴ Mentone

Tirsdag 23. Gik ud Klokken 8½ drak Kaffe, blev barberet, gik til Kirken St Lorenzo og derpaa til Garignano, som Jonas besteed, medens jeg besøgte vor Consul Morellet; der visserede Passene; gik saa til Theatro Alibert og den rigeste Kirke St Anunziata der er af Marmor og forgyldt; gik gennem Strada Balbi, Strada novovissima og nova, Palais ved Palai; efter fire Timers Gang spiste vi Frokost i Trattoria og gik hjem hvor jeg meget træt sov en halv Timestid. Iaftes saae vi fra vort Vindue, Stjerne-Himlens hurtige Bevægelse ved at see en Stjerne fløtte sig hen forbi Fyret. I Dag er det koldt og blæser, men varmt i Solen. / God Middag, men vi vare kun 4 Personer i alt til bords. Gik i Theatret Carlo Felice og saae de to første Acter af Verdis nyeste Opera Un ballo di Maschera. Musiken almindelig, men flere smukke Stemmer. Balletten Isola d'amore, var udstyret med megen Pragt, Solodandserinden var næsten nøgen, det var en stærk markeret ikke smuk Italienerinde eller Jødepige, hun dandsede godt, men voldsomt; Dandseren var overordenlig i Spring og Piruetter, men havde et aldeles dødt, dumt Ansigt, men ung, smuk Figur[;] det var en Slags Circes Ø, Slutnings Decorationen med Vulkanen og Hav var udmærket og det saae grueligt ud hvorledes een Dandserinde stod paa en Kugle der dreiede baaret af 8 svævende Dandserinder der dreiede i modsat Orden og den øverste naaede lige op til Loftet, hun stod paa eet Been, det var aldeles Liniedandserkunster og ængsteligt; det behagede, men de handlende Scener i Balletten, der ogsaa vare kjedelige, peeb man af. Huset 6 Etager, forgyldt og elegant. Efter Balletten Klok-

1) Tirsdag] først skrevet Mandag 2) Garignano o: Carignano

ken 10½ kjørte vi hjem i Hotellet. Jonas havde Hovedpine og gik strax tilsengs.

Onsdag den 24. Jonas bedre. Sendt Brev hjem til Etatsraad Thiele og Ingeborg Drevsen; løbet om for at arangere til Afreise med eet af Dampskibene; over Land til Pisa koster 5 det 60 Frank med Diligensen / Været hos Banquieren Parodis tre Gange før jeg traf ham og fik da af mit Creditiv 500 Frank. – Gik til Kirken St Matheo, der er lille og riig med mange Indskrifter uden paa. Saae Kirken Siro, stor og smuk i en snever Gade, i den blev Dogerne valgte. Gik til Palazzo 10 Phelippe Doratzo, der var ingen Mennesker ved Døren, vi gik ind i Portnerens Stue hvor Døren stod aaben[.] Ingen der, gik bag en Slags Skjærnbræt da traadte han frem vred over at vi ikke havde banket paa. Hvor? spurgte jeg, han viiste en Hammer paa sin lille aabne Dør, jeg sagde Døren stod jo 15 aaben, man brugte da ikke at banke paa, han blev uartig og jeg gik uden at at see Palalet. – Han havde vist Noget for vi forstyrrede ham i, derfor maa han være blevet gal i Hovedet. Gik om Aftenen fra Strada Balbi, ind i Strada nuovissima og gjennem Strada nuova og Strada Carlo Felice til Theatret 20 her; jeg blev træt, tog en Droske og kjørte hjem, hvor jeg og Jonas blev.

Torsdag 25. Tog Plads paa det italienske Dampskib »Stella D'Italia« der gaar til Neapel over Livorno. Gik med Jonas til Domkirken og Kirken Ambrosio, sendte Brev til Eckhardt 25 og Scharff. Smukt Solskin, lidt Vind. Følte mig ellers til-morgen ikke ret vel, nu bedre. Jonas gik til Haven Aqua Sola.

6) 60] først skrevet 65 19) fra] foran er overstreget gj (først skrevet fr) 23) paa] først skrevet med 27) Jonas] foran er overstreget Igaar hævdede je

/ Klokken 7 vare vi ombord paa Stella di Italia, et nyt, langt smalt Jærndampskib. Jonas og jeg fik en Kahyt for os selv; først henimod elleve istedet for Klokken 9, seilede vi, da der ventedes paa Depesscher, Skibet skjød god Fart; slingrede
 5 lidt; jeg lagde mig paa Sophaen, men blev forskrækket op paa Dækket ved Skraal, det var fra Maskineriet og havde intet at betyde, sagde de.

Fredag 26 Natten var meget god og stille; da jeg Klokken 6 kom op paa Dækket var vi ud for Øen *Monte Christo*,
 10 sagde man, men det var ikke den Ø læste vi senere i Reisebogen. Klokken 7 naaede vi Livorno og blev prellet saa at det koste[de] 10½ Frank før vi naaede Hotellet Albergo: »Aquila nera«. Gik efter Frokost til *Dalgas* som vi ikke traf, besøgte da Jødekirken, hvor der var indmuret en Indskrift til Erindring
 15 om Frederik IV^{des} Besøg her. Gik til Cathedralen der er ubetydelig. *Dalgas* førte os i Lesecabinet hvor vi læste at *Pepita* var pebet i Kjøbenhavn af det ikke til dydigt Skuespil vante *Publicum* i Casino. Solen brændte, Vinden kjølig. Spadseret om gennem den store Gade *Carlo Felice*, seet
 20 *Ferdinand* den førstes Monument omgivet af afrikanske Slaver. I *Gaderne* solgtes Fiske af alle Farver, nogle smaa rosenrøde; kogte Blæksprutter. Søpindsviin der see ud som vilde *Castanier*, mørkviolette, de knuste Skallen og spiiste det Indvendige. Mange Tiggere. – Efter Middagsmaden
 25 kom, lidt over Klokken 6, Consul *Dalgas* med sin egen Vogn, Kudsk og Tjener og kjørte os et langt Stykke udenfor Byen langs Havet, til et Badested, vi saae Øen *Elba* og øinede

10) sagde man .. Reisebogen.] senere tilføjet mellem to linier 11) prellet] først skrevet prelled

Corsika, det blæste temmelig koldt, Himmelen aldeles klar. /

Løvedag 27 Gik ud efter Klokken 8, Gaderne vaide med Flag; tog Plads ombords paa Dampskibet Vatican ført af Capitain Pelissot til Civitta vecchia, to første Plads med 5
Fortæring 90 Frank. Klokken to vare vi ombord, det var et stort vel indrettet Skib, mange Mennesker ombord. Klokken blev over fire før vi kom afsted, Søen var i Bevægelse, saa at den Ene efter den Anden reiste sig fra Middagsbordet, jeg maatte ogsaa derfra og følte mig siden hele Tiden ilde. Om 10
Aftenen gjorde jeg Bekjendtskab med en ung elegant Tyrk, der saae mit Album og jeg til Gjengjeld hans; det var Kadi fra Tripolis, jeg maatte forære ham mit Kort og han lovede at jeg, til Gjengjeld, skulde erholde hans i Rom. Klokken var over ti da jeg søe-ilde lagde mig i min Køie og 15
tænkte paa Jette Wulfs Død paa Austria.

Søndag 28. Klokken 6 kom vi til Civitta-Wechia, Søen gik stærk, vi kom i Land da Klokken var otte; efter Dogane Besøg og hos Politiet gik vi til Jernbanen Klokken var kun lidt over 9 og saa gik Toget først Klokken 11 1/2; Bygning[en] 20
laae endnu i Reisning her var kun et stort Træskuur og de[t] trak slemt. Jonas sad og sov paa Tøiet, jeg var nær derved; endelig 11 1/2 kjørte vi paa anden Plads, der er som ellers 3^{die}; vi sade paa Træbænke, Vinduer aabne paa begge Sider; en fransk Dame blev arrig naar [vi] bad om at lukke eet 25
af Vinduerne. Klokken 2 kom vi til Rom tog ind hos Franz der sagde han havde Værelse til os, vi fløttede ind, pakke saa ud og gik til *Bravo*, hvem vi fandt syg, han sagde os at det

26) 2] først skrevet 3

var i hans Huus vore Værelser vare, vi fløttede altsaa om
 igjen fik for 3 Scudi om Ugen fire nætte Værelser med Gulv-
 teppe og Balkon. / Bjørnstjerne Bjørnson kom strax til os
 og var høist elskværdig. Har De seet Onkel Pepo sagde han,
 5 han er meget gal paa Dem, han veed fra Engelændere og
 Tydskere at De har skrevet en Bog hvori han omtales og at
 man siger han er ond og mister derfor mange Bajocchi, jeg
 blev høilig afiseret, dette Menneske der ikke forstaaer men
 dog hader mig, vil altsaa gjøre mig ondt, jeg bliver dræbt,
 10 var min Tanke; i høi Grad betaget var jeg, mit Ophold her
 en Pine, jeg ønskede at kunne komme strax afsted, men
 maatte holde ud for Jonas' Skyld. Bravo beroligede mig
 forgjæves.

Mandag 29. Sovet urolig, i en angestens Sved. Bjørnstjerne
 15 kom og beklagede sin Tale, sagde naturligviis at der var
 Intet i den; jeg kunde jo altid følges med Nogen, Bravo slog
 det ganske hen, men bad os ikke tale videre derom, da der
 ellers blev lavet en heel Historie. Mit Ophold uhyggelig.
 Kjørte med Jonas til Peters Kirken og var selv overrasket
 20 ved dens Storhed. Foræret Bravo de illustrerede Historier.
 Mødt Ravnkilde. Gaaet med Jonas til St Maria della Ro-
 tonda, derfra til Capitoliet og ud i Collosseum. Sendt Brev
 med Jonas, til hans Moder. Tilafte kom Bjørnstjerne og
 Billedhugger Evans, læste for dem Sommerfuglen og Anna
 25 Lisbeth, tidligere Børnesnak, Bjørnstjerne syntes aldeles be-
 taget, fortalte dem om Oberammergau.

Tirsdag 30. Gik med Jonas hen til Bjørnstjerne Bjørnson,
 / der fulgte med os til Santa Maria del Angeli, Munken der
 viiste os Malerierne talte Tydsk og var fra Elsas. Gik saa
 30 til Kirken Maria Maggiore og ned til Qvirinalet paa hvilket

Exkongen af Neapel med Gemalinde boer. I samme Gader boer Christine af Spanien. Saae paa Praxiteles og Phidias s Heste og Hesteholder. Efter Frokost kjørte jeg med Jonas ud til St Giovanni in Laterano og gik til Supra Minerva. Vore Opholdskort og Pas ere endnu ikke komne, blev noget urolig. 5
Givet Bravo mine Penge i Forvaring, efter Beregning er jeg 100 Rdlr kommet for kort. Besøgte Frøken Kjærulf, som i morgen reiser til Arizia; hun fik min Photographie. Prindsesse Pignatelli boer i samme Huus. Talt med den unge Weilbach og hans Kone, Jonas var i Dag meget overrasket 10 ved at see Fontane del Trevi. Brev fra Eduard Collin, deri et Par Ord fra Jette Collin. Til Aften er Jonas gaaet hen i den Scandinaviske Forening. Bravos Tjener fulgte ham, Jonas lovede mig at een af Kunstnerne skulde følge ham hjem. I Eftermiddag, Lyn og Torden; med Skylregn, det er koldt og 15 dertil Scirocco. – Besøg idag af den unge Bissen. Lovet Bjørnstjerne at skrive en Sang til Bravo, naar hans Helbred feires. /

Mai

Onsdag 1ste. Gik ned til Bravo, som endnu ikke har Opholdskort til os. Med Jonas hen til Ponte rotto, mandlig 20 Lykkes Tempel, Vestatemplet og ind i Kirken der, hvor i Forhallen laae en Skive med Sandhedens Hoved; i den aabne Mund havde man lagt sin Haand og svoret , løi man, gik den af. Først var vi paa den tarpeiske Klippe, i en Have der tilhørte Kongen af Preusen. Gik til Janus-Templet og 25 derfra hen til Klostret Bonaventura, et Navn jeg ikke hu-

17) Helbred ∴ Helbredelse

skede, men af en ung Geistlig fik Besked om, han ledsagede os næsten heelt derhen. Kückler var ude, men to unge Munke, viiste os med megen Venlighed om og søgte ham; vi var i Haven, i Klosterets Stuer og tilsidst heelt øverst oppe at see

5 Udsigten, der var mageløs deilig ud over Rom og Campagnien til alle Sider, Bjergene laae med Snee. Collosseum foran; de førte os ind i Kücklers Atellier der var bygget i Klostret for Pengene for Maleriet, her stod det sidst fuldendte Arbeide, en Copi efter Perugino, bestilt af Pugaard i

10 Kjøbenhavn. I Klostret saae vi et Loftmaleri af Kückler forestillende Treenigheden. Da vi vilde gaae kom Kückler, han omfavnede og kyssede mig, saae glad og rødmosset ud, førte os igjen op i sit Atellier hvor vi længe sad og talte og da jeg var saa glad ved Udsigten, sagde han, ja, ikke sandt

15 her er godt at være, borte fra Alt derude! han viiste os Fraskati, Vandledningens de smukke Bjerge og Keiserborgens Ruiner under os. / han vidste at jeg var flittig, havde skrevet en Deel, jeg fortalte ham om mine Eventyr, som han jo ikke kjendte til og valgte at fortælle ham Indholdet af Verdens

20 deiligste Rose, der tiltalte ham, hvad jeg fortalte om de forskjellige Foredrag i Arbeiderforeningen hjemme fornøiede ham. Han viiste mig en Madonna med Barnet, malet til Fru Zeuthen. Han bad os komme en Eftermiddag før Ave Maria og see i smuk Solnedgang Omegnen fra Klostret. Hans Øine

25 lyste saa glade, saa ærlige, han syntes lykkelig, jeg følte mig underlig bevæget ved den Omskiftelse i hans ydre Liv. Roserne blomstrede rundt om, Akakasietræerne hang med store

8) sidst] tilføjet over linien 9) Perugino] P først skrevet C eller K 26) den] først skrevet det

Blomster Klasser, Luften var klar blaae, de livlige brogede Fjirpeen løb lynsnare hen over Keiserborgens gamle Mure. Herfra gik vi til Peters Fængsel og hjem at styrke os ved Frokosten. Sendt Brev til Fru Henriques og Fru Balling; gaaet til Pjazza Navona og til Pasquino Støtten, kjørt til St Peder og gaaet hjem. Besøgt *Bravo*, der havde faaet vore Passer; han fortalte mig meget om Baronesse Stampe og Thorvaldsen. Efter Bordet gaaet med Jonas til St Carlo og ned til Overfarten ved Tiberen. Veiret er klart, men koldt, Flagermusene flyve udenfor. Besøg af Billedhugger Saaby. 5 10

Torsdag 2 Mai. Gik til Torlonia og hævdede 500 Frank. Brev hjem til Maria Boye i eet af Jonas s Breve. – Besøg af Ravnkilde som jeg forærede min Photographie og Boyesens Sangbog. Kjørt med Jonas ud i Villa Borgehse; deilig For-aars-Natur; Bøgetræerne saae friske, høit Græs med gule Blomster, deilige Pinier, men kold Blæst. / Gik Klokken 4 1/2 i Theater Mausoleo Augusto, jeg troede at det var det gamle Fjano Theater, hvor vi skulle see Marionetter, men det var et stort Amphitheater under aaben Himmel, hvor vi der var paa den dyreste Plads (1 1/2 Paoli) kom op i et aabent Galeri, der var ved Daglys, frit aabent et Theater, belyst af Solen, her var stort Orchester. Det var en heel Opera, der foregik uden for Colosseum, Tenoren og Primadonnaen havde ret gode Stemmer, Chorene gik ikke galt, Kirkeklokkerne rundt om, ringede under Forestillingen og engang saa stærkt at de maatte holde op med Forestillingen til der var stille igjen. Veilbach og Bissen sad nede mellem Tilskuerne, 15 20 25

2) løb] *foran er overstreget* lynstr 5) gaaet] *foran er overstreget* kj 14) i] *først skrevet t* 14) Villa Borgehse] *først skrevet Villaborgehse*

der var Skjænken med Viin og Gazeuze. Jonas og jeg saae kun første Act, da det blev koldt; forud havde Solen generet os; efter Middagsmaden gik han Tour paa Monte pincio, jeg hjem hvor vi nu sidde.

- 5 *Fredag 3.* Om og træt af Sengen, ikke ganske vel. Gik til Bjørnstjerne, blev der en god Time og fortalte ham Meget, han var blød og tidt bevæget, han aabenbarer en varm, hjertelig Natur; da jeg gik fra ham mødte jeg Ravnkilde, som ledsagede mig til Bissens Atellier, i due Marcelli, han var
- 10 ikke hjemme, derimod traf jeg en ung Nordmand, der viiste mig af sig en smuk ung David, som Hyrdedreng. Det er Scirocco; Jonas er gaaet i Colosseum; jeg føler mig ikke ret vel, Maven smerter, lidt Qvalme har jeg. / Til Frokost kom Jonas hjem; lidt ud paa Eftermiddagen ville vi gaae i Vati-
- 15 canet, vi naaede Engelsbroen før der kom en Vogn, da tog vi den til Gettho, som ikke havde lukket Gade meer, men var aaben, vi saae Marcellus Theater og gik til Capitoliet hvor vi for Betalning, saae den ene Fløi, med de *capitolinske Duer* i Mosaik, den deilige *capitolinske Venus*, Marmoret syntes
- 20 Kjød; en deilig Apollo, en Masser Buster og endelig *den døende Fægter*. – Derfra gik vi hjem hvor jeg hvilede ud. Hørt Musik i en Kirke i Corso, gik til Jesuitterkirken der er stor og opløftende. Om Aftenen hjemme ikke ganske vel. Klokken 9 iseng og frøs febril, sov urolig, troede at der vare Nogle
- 25 i Værelset, som vilde gjøre Fortræd, stod op og lod Jonas tænde Lys, fandt Ingen.

Løvedag 4 Koldt og skyet Veir. Klokken 10 gik Jonas i Campagnen med Bissen. Nede hos Bravo traf jeg Kückler,

3) efter] *først skrevet h* 20) Masser o: Masse

viiste ham min Photographi-Samling; læste for ham Pen og Blækhuus. Bravo foreslog mig at vi to sagde *Du* til hinanden. Endnu ikke Opholdskort[.] Brev til Ingemann og Jonna Stampe, deri en Grundtegning af Jonas s og min Leilighed. Besøgt Weilbach i via pontificii og seet det skandinaviske 5
Bibliothek. Ved Frokostbordet traf jeg en Slesviger der kjendte Jerichau. Besøg af Billedhuggeren Fladager. Gik hen til Fru Schwartz, som tog glad mod mig, fortalte som sit Bekjendtskab med + og han vilde have givet hende sin Datter, om hans senere Giftermaal. Jeg maatte love hende at læse 10
hos hende Klokken 8 næste Fredag. Det er koldt skyet scirocco Veir. – Kjøbt en Bouquet smukke Maanedes Roser. Klokken henved 6 kom *Jonas* med *Bissen* fra Campagnen han medbragte Ffirbeen, Skruptudser &, kold Scirocco

Søndag 5 Gik med *Jonas* til Capucinerkirken og saae deres 15
Kirkegaard, hvor i Capeller af Knokler / ere reiste; der sad i deres Kutter afdøde Munke, een fra 1848 havde endnu sit Skjæg. Gik hen til Isabella Knight i via vasella Palazzo Bracci, med Brevet fra Frøken Kestner, *Jonas* var med eet saa stille, jeg spurgte ham hvad han feilede, han blev rød 20
over hele Ansigtet, som naar han afficeres, sagde han feilede Intet, jeg spurgte ham om jeg havde gjort Noget der mishagede, han sagde nei, vilde hjem at skrive, jeg blev forstemt, jeg lever for ham, gjør Alt for ham, og jeg har kun »min Egoisme«, sagde han forleden, jeg er bedrøvet, jeg 25
bliver i Rom kun for hans Skyld, kommer maaskee aldrig herfra, jeg har det uhyggeligt, ikke godt. Sad i Taarer paa min Seng. Han sagde at han tidt havde dette Humeur hjem-

8) som sit o: om sit 17) sad] først skrevet sat

me! – det ikke stod i Forbindelse med Reisen. Jeg troer ham ikke heri, han har ikke Tillid til Folk; har galt opfattet mig, jeg er kun »Egoisme«. Jeg lever jo kun for ham. – Op ad Dagen jevnedes, fordunstede Stemning[en], som han sagde
 5 kun laae hos ham. Kjørte ud til St Pjetro in Vinculo, der var lukket, gik til Maria Maggiore og kom forbi Qvirinalet og del Trevi meget træt hjem; Klokken 4 ½ i Theater Alibert Kl 5 begyndte Forestilling, en Oversættelse af et fransk Drama af Poul Duport: En Colonels Giftermaal, det blev
 10 godt spillet; første Act fik vi ved Daglys, siden tændtes Lamperne og til Baletten Lysekronen; her var 6 Etager, og tilhører Torlonia. Baletten rædsom, langt under Casortis Pantomimer, Dandsen elendig, Klokken 8, i Skylregn kom vi derfra og spiiste til Middag; hjemme sad Jonas og jeg og
 15 talte om Christus som Gud og Menneske, Klokken gik til elleve før jeg kom iseng. (I Theatret digtede jeg Historien om Psycke)

Mandag 6. Kom først oppe efter Klokken 8. Sendt Brev til Faderen Collin og til Eduard. Besøg af Kolberg medens jeg
 20 var ude. Taget en Lotterisæddel, vinder jeg Penge dertil kjøber jeg den store Photog: af St Peder. / Gaaet ud til Vaticanet, seet Niilguden, Thorso, (Perseus, Gladiatorerne af Canova), Laokoon, Apollo. Porphyr Sarcophagerne, Biga, og det ægyptiske Musæum, Stanzerne og det sixtinske Kapel, men
 25 baade Raphaels og Mickael Angelos Fresco syntes mig ældre og forrøgede fra jeg sidst saae dem, Farverne vare saa mørke og udslidte. – Skrev Vise til Festen for Bravo. Efter

3) »Egoisme«. [Jeg] først skrevet »Egoisme«. – 16) (I Theatret . . Psycke)] senere tilføjet

Middagsbordet kom Bjørnstjerne, vi drak Kaffe sammen og han gik med op og blev fra sex til elleve, i den Tid fortalte jeg ham det meeste af mit Ungdoms Liv, han var aldeles betaget; foræret ham min Photographie. Kom seent iseng.

Tirsdag den 7. Meget koldt, men Solskin; Gik en lang Vei til St Pjetro in Vincolo og saae den kraftige Moses, som ikke tiltalte Jonas, vi gik derpaa til Keiserborgen, saae Domitians Værelser, og Livias (Augustus Kones) Badeværelser, der var endnu Forgyltning i Loftet og Billeder. Saae Agripinas Værelse; deilig Udsigt over Rom; Colosseum foran os, Fredens Bue, Albaner og Sabiner bjergene, Sneen laae høit derude. – Hele Keiserborgs Ruinen var en stor Kjøkken Have med Ærteskokke, Bønner og Viin, store grønne Fiirbeen pilede afsted over Stenene. Palazzo Farnese, Villa Mils, (der nu er Nonnekloster) og Bonaventura, laae der oppc. Vi saae de gamle Mure [fra] Romulus Tid, Castor og Pollux Templet saae vi, ligesom den Tarpeiske Klippe og hele Avertinerbjerget. Hvilken Forgjængelighed[.] Fuglene sang i Laurbærtræerne. Meget træt naaede vi Osteriet Lepre og hvilede siden; / jeg var ikke oplagt til meer at gaae ud, om Aftenen begyndte jeg at skrive ned Historien om *Psycke*. 5
10
15
20

Onsdag 8. Meget koldt. Kjørt med Bravo hen i Klostret til Kückler hvor hans Copi efter Perugino netop blev indpakket for at sendes hjem, han førte mig til Broder »*Ignatius*« fra Westphalen der i yngre Aar havde læst min Improvisator, det var en ung Mand, mild og glad i Christo; udtalte at i Norden var religiøst Sind og at hver paa sin Vei gik til Gud, han var nu født Chatolik, sagde han, vi stræbte Alle efter Sandheden. 25

2) han] *først skrevet fra*

Hos mig fandt han saa meget beslægtet, uagtet jeg var Lutheraner; jeg fortalte ham om Passionsfesten i Oberammergau og »Engelen« og »den deiligste Rose«. Kjørte saa til Galli en Elev af Thorwaldsen; der var smukke Ting i Atellieret, men
 5 flere Sager sentimentale og ikke corecte; anderledes opfyldte mig den berlinske Billedhugger Wulff her vare deilige Ting og mange; saae Hertuginde af Weimars Buste. De fire Aars-
 10 tider, en deilig Venus og endelig Thorvaldsens Statue, som han vilde have opstillet og ventede kun paa Subscriptionen og Tilladelsen om hvor den turde staae i Rom. Brev fra Fru Schwartz med Kort til Villa Ludovici. Jonas i Dag træt, laae og sov paa Sophaen. Om Aftenen kom Weilbach, jeg havde glemmt to Stropher i 3^{die} Vers af Visen, dem maatte jeg da skrive. Vi havde ogsaa Besøg af Billedhuggeren Kol-
 15 berg.

Torsdag 9. Jonas sov urolig i Nat, skreeg engang isøvne, saa at jeg foer ud af Sengen og ind til ham. Han har drømt at hans Fader var dræbt. / Jonas fik Brev fra sin Fader, jeg fra hans Moder, der fortæller at Pepitta træder op i min
 20 Folkecomedie »Ole Lukøie«. Sendt Brev til Fru Neergaard og til Hartmann. Klokken elleve kjørte jeg med Jonas ud til Lateranet, det er i Dag Christi Himmelfartsdag; der var en Mylren af Folk der ud og stor Trængsel i Kirken, jeg følte mig ilde og gik ud, Jonas blev og saae Paven, længe varede
 25 det før Jonas kom, jeg fortalte hvor ilde jeg havde det, han bad mig tage mig sammen og gik saa bort for at see, længe vare det før vi mødtes, jeg havde Følelsen og Ønsket at han var saa betænksom for mig at blive, men han gik; jeg

9) kun] tilføjet over linien 21) kjørte] k først skrevet g

stod ved den hellige Trappe, det blev Regn, jeg tyede ind i en Dør hvor mange Folk stod, Vandet styrtede ned, Folk trængte paa, der blev Trængsel, nogle Bønder puffede og stødte, jeg styrtede om over en Stol, og fik Folk over mig, raabte høit »Jesus!« det var uhyggeligt; Pavens Velsignelse blev givet i Kirken for Regnens Skyld, jeg fik ham ikke at see og Vogn var der ikke at faae, jeg var lidende og ærgerlig, Jonas havde til Refrain: »De maa tage Dem sammen!« det behagede mig ikke; Tanke om Deeltagelse var der ikke, han saae gnaven og ærgerlig ud. Fru Schwartz havde sendt Adgangskort til Villa Ludovisi for idag, det blev forsilde nu at komme der. Vi fik Plads i en Omnibus til den Venizianske Plads. / Efter en halv Times Hvile kjørte vi Klokken 2 ½ til Tratoriet (Raphaels, Vertens Navn) der ligger mellem Lateranet og Maria Maggiore, hvor Danske, Norske og Svenske havde samlet sig til at hilse paa Bravo, som var kommet sig af Sygdom, jeg fik Plads ved hans Side, der var en 14 Damer, hver fik Bouquet, Skaaler for Kongerne i Norden, for *Bravo* med en Vise af mig, for H. C. Andersen med en Sang af Bjørnson og Tale af Vaage, theologisk Candidat, Skaal for Skandinaverne af Weilbach, (ængstelig, slikkende Indledning, han forekommer mig træet, bevidst og tynd, Ordene som Pølsepinde prikkende og uden Spor af et grønt Skud). Jeg takkede for Skaalen og udbragte Hilsen fra Danmark og Skaal for mit Fædreland. Bjørnson sagde at den var med mageløs Tact som jeg altid havde. – Senere udbragte jeg en Skaal for Bjørnstjerne, som Norges Digter. Klokken blev halv otte, Vognen

1) i en] først skrevet af en 18) for Bravo] først skrevet med en 23) takkede] først skrevet ud 27) halv] først skrevet hen el. lign.

kom ikke, vi drak Kaffe ned i Haven, hvor der var gamle Ruiner og Citrontræer, Jonas løb med Kolberg til Pjazza Barbarini efter Vogn, saa kom vor og vi naaede hjem; senere indtraf Bjørnson med Collin og vilde have ham med i Foreningen, jeg var ikke glad derved, men jeg ønskede ikke Suur muleri, han gik og jeg blev hjemme, sad oppe til 10½, da jeg om Natten vaagnede troede jeg ham ikke kommet, gik ind i hans Stue men han sov allerede. – Der [var] Ringen paa Døren udenfor, uroligt. Jeg sov til halv ni.

10 *Fredag 10.* Jonas er ude med Bravo, for at faae sine Snegle sendt hjem til Steenstrup. / Besøgt Bissen; Besøg af Bjørnstjerne Bjørnson, der var trist stemt, skrev paa Fortællingen om »Psycken«. – Klokken lidt over 8 kom Fru Schwartz Vogn den rummer kun to Personer, saa at jeg Jonas og
15 Bravo maatte stuve os sammen. Vi traf en Deel Fremmede; den amerikanske rige Maler Stori der boer i Palazzo Barbarini, de kjendte og elskede mine Skrifter. Bjørnson [og] Frøken Kjærulf vare her. Jeg læste paa Tydsk: Barnet i Graven, Børnesnak og Pen og Blækhuus. En italiensk Dame,
20 den bedste Altstemme her i Rom sang af Mendelsohn, Haydn og Ravnkilde, der accompanerede hende; ogsaa Fru Schwartz sang, vi fik Thee, Iis og siden Smørrebrød med god Viin (Scherry) til. Klokken var over elleve da vi kjørte hjem og blev 12 før jeg kom iseng.

25 *Løvedag 11.* Besøg af Frøken Kjærulf. Sendt Brev med Beskrivelse af Festen, samt Bjørnsons Sang til mig, Brevet

1) Kaffe] først skrevet ne el. lign. 2) Kolberg] først skrevet Ka 6) Suur] S først skrevet s 7) da] først skrevet k 14) den] først skrevet der 17) de] først skrevet F 17) [og] linieudgang: o el. lign.

var til Adolp *Dreusen*. Gik med Block, Bissen og Jonas hen til en berømt belgisk Maler Galé (saaledes udtales det) og saae et Portræt af Paven, det syntes mig ikke godt; i samme Huus boede en berliner Maler Lindemann, der kjendte mig, bød os ind at see sine Malerier af Potsdam, Nemisøen, smukke Skizzer fra Nizza i al deres tropiske Fylde. Kjørte med Jonas ud til Villa Doria Pamphilia hvorfra Rom og Bjergene toge sig mageløse ud, ligesom Pinieskoven ved Villaen, vi kjørte hen til Aqua Paolo hvor Vandet styrtede ud i det store Basin, Rom laae solbelyst under os, deiligt svømmende i Luften viiste sig Bjergene. I Formiddags Besøg af Weilbach, der skrev til »Fædrelandet« om Festen. Solen er i Dag brændende varm, i Stuen frøs jeg. / Til Aften havde Ravnkilde lovet at besøge os; jeg pyntede op til Salon, hang vore Tepper for Dørene; noget over 8 kom han, vi sladdrede og drak rød og hvid Viin. Skrev til Vilhelmine Wanscher der imorgen kommer afsted i det Brev *Jonas* sender.

Søndag 12. Stærkt med Blod; ikke ganske vel, tog Vogn og kjørte en heel Scudi op, i det jeg med Jonas kjørte ud til St Paolo Kirken der er storartet, lys og praktfuld; efter St Peder er den ubetinget den betydeligste her i Rom, en smuk Kloster Gang med næsten som dreiede Marmorcolonner og Roser. Alle Pavernes Portræt i Kirken og gamle Fresko Billeder. Kjørte til monte testasio og Kirkegaarden, fandt et Par svenske Grave og en Dresdners; var inde i Sestus Pyramiden, der drev af Vand; kjørte forbi Caracallas Bade ud til Scipionernes

12) Solen] *foran er overstreget* (laant Jonas en gregorini, hvorfor han købte sig en Hat.) 15) Dørene] *kan også læses Døren*

Grav, steg ned, det var koldt og Nat i disse Kathakomber, jeg vendte om igjen til Solskinnet og Roserne; kjørte i brændende Solhede hjem, Klokken var eet før vi fik Frokost. Ved Middagsbordet i Lepre hvor vi spiste med flere norske Damer, (Frøken Rieping ligner Venus fra Melos) jeg sagde hende det. Bjørnstjerne fortalte at han kunde give dramatisk Scenen mellem mig og Fru Collet, jeg fortalte den simpelt og mit Udtryk om Værgeland at han var raa! dette sagde Bjørnstjerne at han ogsaa vilde have taget ilde op, thi Vergeland havde leveret noget af / det meest fuldendte i hvad Formen angik; han vilde siden have mig op paa Monte del Trinita, men jeg vilde for Peppo ikke op ad Trappen og gik fra dem, men vendte om og kom op paa Promenaden der vrimlede med Kjoretøier og Spadserende, Rom laae i deilig Solnedgang. Anlægget heroppe er overordenlig forskjønt, her mylrer med Roser og tropiske Planter men Skuet ned over Indødet bag Villa Borgehse er nu blevet en venlig Mark med Vei og Indhegning før laae det som et endnu ikke be-
 5 traadt Stykke fra Schweitzerlandet, gold og ond Eensomhed.
 10 Klokken blev henimod otte da jeg naaede hjem, efter deroppe at have mødt Selskabet og gaaet lidt med Vaage; Jonas var i Nonnernes Kirke.

Mandag 13 Brev fra Fru Thiele. Brev til Fru Scavenius. Klokken to gik jeg med Jonas til den amerikanske Billed-
 25 hugger Stori, der er meget riig og boer i Palazzo Barbarini, meget prægtigt; her kom mange Amerikanere, Engælændere, ogsaa Franske, jeg klippede til Børnene; maatte læse *paa Engelsk* Begyndelsen af den grimme Ælling, men det var mig for galt og jeg fik Stori til at læse Resten; her var en Bro-
 30 der til Digteren Longfellov, her var Digteren Robert Brow-

ning, der i Kreds af Børnene læste to af sine Digte for dem, det ene om Spillemanden fra Hammeln, denne selv / klædte sig ud og agerede Spillemand, Børnene fulgte ham i Skare gennem Stuerne; vi legede en engelsk Børne Leeg med Dands[.] Jonas der kjedede sig, og frøs da han i Scirocco 5 havde lagt sin Vest stod og saa bleg ud, jeg fik ham til at gaae med Ravnkilde og blev selv. Børnene i Huset satte en Krands af Jasminer paa mit Hovede, en ung Pige gav mig nogle smukke Roser. Jeg blev forestilt for en Mængde og kom hjem henimod Klokken sex. Billedhugger Herzog kom 10 at sige Farvel, han reiser imorgen hjem over Perugia.

Tirsdag 14. Graat og Regn. Besøg af Kückler og Broder Ignatius. Gik med Jonas til Kirken Agnese paa Pjazza Navona, kom tilfældigt til det smukke Springvand med Skildpadderne, var i flere Kirker, gik op til Ara Celi, der har 15 antikke Colonner; i Capitoliet saae vi en Deel interessante Malerier, ligesaa i Bronze, Romerdrengen der tager Tornen af sin Fod; to Borde af Mosaik fra Hadrians Villa i Tivoli. Buster af Sappho og Diogenes. Gik i Kirken i det venetianske Palais. Efter Klokken eet kjørt med Jonas og Asbjørnsen ud 20 i Villa Albani; deiligt voxte Calaer i Canalen, Roser slyngede sig op om de gamle Statuer, en stor Cypres, høie Buxboom Hække. Rige Sale med Statuer, Buster og Malerier. / Tegninger af Dominichino, Marmor Buste af den pukkeriggede *Æsop*. Paa Hjemveien fortalte jeg Bjørnstjerne om mit 25 Eventyr »Laserne«; han fortalte mig Handlingen i hans Trilogi Sigurd Slemme. Vi spiste sammen, han og Jonas dispu-

1) af sine] af først skrevet Di 8) Hovede] først skrevet Hovet 13) Pjazza] først skrevet Pjasza 20) Asbjørnsen ∴ Bjørnson

terede om Poesi hos Kunstnerne, navnlig hos den unge Bissen, »han har ikke saa megen der kan ligge paa en Negl!« sagde Bjørnstjerne. Jonas respecterede det indesluttede Væsen. – Hjemme Samtale med Jonas, der satte Viggo over

5 Bjørnstjerne og Clemens Peterssen, han arbeide[de] paa sin Udvikling og havde ikke med andre Mennesker at gjøre, det gav mig Anledning til at skrive Historien om Sneglen og Roserne. – Klokken gaaer til 12 i aften, jeg sidder oppe, Jonas er endnu ikke kommet hjem, min Stemning, min Tanke

10 vil jeg ikke nedskrive. – Nu er Klokken halv Eet og han er her ikke endnu. Alle sove rundt om, jeg er nerveus, mine Been vakle under mig mit Hoved brænder; jeg tænker ikke mere! –

Onsdag 15 Først efter halv Eet kom han hjem, han havde været i Foreningen og senere med de Andre i Cafée, han

15 syntes kjed af at jeg endnu var oppe; jeg gik med mindre kjærligt Sind fra ham, tilsengs, end ellers; var stærk nerveus og afficeret; i Dag er Klokken 9 vi staae op, han senere end jeg. Min Stemning er ikke behagelig, Hvorledes vil han nu tee sig, hvad vil Dagen bringe, det er mig der denne

20 Gang vist kan blive ubehagelig. Ved Frokost Bordet tilgav jeg ham, han har vist ikke Tanke om hvor gal jeg har været paa ham. Nu er han med Bissen i Doria Phamphilia til Klokken 5. / Kom tidligere hjem da Pamphilia kun stod aaben for Folk der kom i Vogn, han var da gaaet til monte Mario.

25 Jeg lagde Kort hos Prindsesse Pignatelli og besøgte Thorwaldsens Datter, som syntes glad ved at see mig, vi talte om hendes Fader og mine Skrifter. Gik paa Monte del Trinita, der var en Duft af Akasier, og Orangeblomster. Soldaterne

1) den] først skrevet B 24) Mario] først skrevet Citori

musi[ce]rede; mange Folk. Meget varmt; jeg var i Dag første Gang iaar i Sommer-Buxer, Jonas kom derop, medens vi vare der havde Stori lagt Vesitkort hos os. – I Formiddags var jeg hos Fru Schwartz og aftalte Albano Touren til paa Løverdag; besøgte Ravnkilde; imorgen tager Jonas med Weilbachs til Tivoli. Jonas en heel Deel fortrolig til Aften; vi drak Oviette. Han havde, sagde han faaet noget Viin paa Touren til Monte Mario. 5

Torsdag 16 Klokken $\frac{1}{2}$ 6 kaldte jeg paa Jonas, der henimod 7 kjørte til Tivoli. Gik ud for at besøge Digteren Brovnings men blev hos Bjørnstjerne hvor jeg læste et Par Eventyr og han nogle Digte for mig. Eet, »Tiden er prosaisk« var især udmærket; forærede ham de fire Hefter af mine Eventyr med Verset. 10

»Du Norges Træ med Frugt og Blomst og Knop, 15
Tak for hvad fra Dit Hjem af Dig jeg lærte.
I Rom hvor Minders Storhed ruller op
Der fik jeg Indblik i dit Digter-Hjerte.«

Det er i Dag voldsomt varmt Veir. Besøgt Bissen og Fladager, det er for varmt til at løbe om og aflægge Visitter. Alle-rede Klokken $8 \frac{1}{2}$ kom Jonas hjem fra Tivoli. Ravnkilde vilde have ham med hos Prindsesse Pignatelli, men han blev hjemme. – / (skrækkeligt Torden og Lyn havde vi mod Aften.) 20

Fredag 17. Jonas lidt tver, jeg veed ikke hvorfor. Endelig Brev fra hans *Fader* til mig, inden i Brev fra Ingeborg Drevsen, der var ogsaa deri til Jonas. Sendt Brev til Fru Kock og Louise *Lind*. Besøgt den engelske Digterinde Fru Brow- 25

17) Minders] først skrevet Verdens 28) Lind] først skrevet Collin

ning, som udtalte venlig sin Glæde over Besøget; hun saae meget sygelig ud. Gik i Story Atellier, Story arbeidede just paa Brownings Buste, saae et Par gode Statuer, Amerika, Cleopatra, Hero, Beethoven. Jonas er alene i Vatikanet; (I
 5 Dag har jeg det stærkt med Blod Tab). Kjørt hen i Maria del Angeli og seet Klosterhaven, den mindre deilig med Citroner og Apelsiner, de bære Frugt og Blomster, den anden stor med Buegange og deri af en neapolitansk Maler Balbi et Maleri paa en Dør der forestille en af Pavernes Fædre,
 10 malet af da han blev Franceskaner, der stod et Lys med en lang Tanne, Gullerøder og hvide Roer, gamle Folianter, det Hele særdeles levende. I Haven selv tre hundred aarige mægtige Cypresser, ogsaa i dette Kloster vare indquarterede franske Soldater. -- Jonas gik hjem for Hovedpine, jeg om over
 15 Pjazza del Querinale, eller hvad den hedder. Om Aftenen kom Bravo op med Brev fra Fru Schwartz om Touren til imorgen Kl 11 til Albano.

Løverdag 18 Graat Veir; igjen Blod-Tab. Klokken 11 kom Fru Schwartz og da vi naaede Banegaarden gik der intet
 20 Tog[,] hun og Bravo havde taget Feil af Tiden, vi maatte da vente her til 12 og kjøre til Frascati, derfra leie en Vogn, den ellers smukke Tour til Arizzia, forbi Castel Gandolpho, gennem Mario (?) forbi Albano, over den smukke store nye Bro, Klokken var 3 før vi kom der, det var kold Blæst, jeg
 25 frøs. / Stor Udsigt over Campagnen, men Graat; vi kom gennem en smuk Skovnatur der mindede om den danske. Bravo paastod, at de danske Bøgetræer vare smaae og naaede ikke Høiden af italienske Træer, at der ikke var Høide som Bakkerne her, og at jeg overdrev i Fædrelandskjærlighed
 30 naar jeg var ude. Da Jonas sagde hvor mange Fod Himmel-

bjerget havde, svarede han, ja hvilke Fod. Han paastod at den fine hængende Lilla Blomsterplante paa Murene var den samme som Venushaar; Jeg gad ikke disputere. I Albano kom vi i Hotel og fik en meget stor Middag med Champagne. Siden drak vi Kaffe hos Frøken Kjærulf, men der maatte vi strax afsted, Bravo sagde Omnibussen gik; saa gjerne havde jeg gaaet den gamle Vei, men Bravo ilede og saa kom vi over en halv Time for tidlig og maatte sidde og vente paa Gaden, det var en daarlig Tour og vist nok dyr. Jonas gik og mulede altid, han var syg, sagde han, til Ravnkilde sluttede han sig og var talende. Ikke tager han Hensyn til mig, ligesom Drevsens Sønner, jeg var bedrøvet og krænket. Klokkeren 7 kjørte vi paa Jernbanen. Bravo begyndte at ryge i første Classe det generede og ærgrede mig. Tillader Fru Schwartz vi ryge! sagde jeg, dette skal have været en stor Grovhed siger Jonas mig; da jeg siden fik ondt af Tobakken var Bravo ikke høflig. / Ilde stemt naaede vi Rom. Fru Schwartz fortalte om Kertbeny; der har prellet hende, friet til hende & – Da vi kom hjem fik Jonas Hofmans og Rhabarberadraaber og gik tilsengs jeg ogsaa, uden Aftensmad, skrækkelig forstemt, arrig og i Taarer, springende ud af Sengen, talende i Udbrud, lidenskabelig. Jonas stille.

Søndag 19. Stod tidlig op og gik ud, kom ligesaa kjed hjem, mulede, var ærgerlig og afficeret, søgte Jonas hos Ravnkilde, vi løb feil af hinanden; jeg bitter udtalende. Kjørte med Jonas til Peterskirken hvor jeg følte mig mat og nedslaaet; i eet af Kapellerne sang Kastraterne, een Stemme

2) den samme] den først skrevet det 13) paa] først skrevet f 22) lidenskabelig] først skrevet lig el. lign.

lød rørende og klangfuld, det var en ung smuk Mand. Al Pindsehøitideligheden var i det sextinske Kapel, men der kunde Jonas ikke komme i sin Frakke og Kunsterhat, vi gik da udenfor Kirken og byttede Klæder, han saae komik
 5 ud i min store Kjole, jeg gik hjem med hans stumparmede Frakke og Kunsterhat. Siden spiiste vi sammen med Ravnkilde, da jeg med denne gik alene og udtalte min Stemning raadede han til en Tour i Eftermiddag; da siden Jonas kom hjem tog jeg ham kjærlig om Halsen talte et Par bløde Ord
 10 og han var bevæget og god, jeg blev glad, de tunge Skyer løftede sig, jeg kom igjen i Humeur og efter Bordet kjørte vi med Bjørnson og Ravnkilde ud af Porta pia, saae Bjergene i Aften Belysning, var i et Osterie og drak en sund hvid Viin, siden drak vi Kaffe i Græco. Nu er Jonas og jeg hjemme,
 15 mit Humeur er let, men jeg har ikke Aabning, kun Blod der kommer. /

Mandag 20 Deiligt Solskin. Kjært ud paa Peterspladsen og besteget Peters Kirken, Jonas gik heelt op over Kupelen, jeg blev paa Taget og var saa nerveus at jeg ikke turde gaae
 20 ned, jeg maatte ind i et Huus deroppe, man gav mig en Stol, jeg var lidende, endelig kom Jonas, understøttet af ham naaede jeg ned, tog Vogn for at kjøre til Palazzo Doria, der var lukket, ligesaa i Collonna, jeg gik da hjem, drak Chokolade og fandt Brev til mig fra Frøken Ørsted. Inden i Brevet
 25 til Jonas Brev til mig fra gamle Collin og hans Moder, det vil sige, et Par Ord fra hver. Jeg var meget tilfreds, men saa begyndte der igjen at komme en Deel Blod og det saa orange-farvet ud; jeg er bange at det er Blodgang. – Efter Middagsbordet gik jeg med Jonas op paa Monte del Trinita og saae
 30 ud over Rom, før Bordet vare vi i Wulffs Atellier og saa

Venus med Løvehuden, Thorvaldsens Statue, Aarstiderne, Pigen med Ørenringene, dog mere tiltalte mig Story, hans Hero, seer saa bedrøvet søgende, saa ung og sorrigfuld, Cleopatra er kraftig stolt med det Æthiopiske Præg, Amerika ligger som en mægtig Huronqvinde. – Brev til Eduard Collin. 5

Tirsdag 21. Sendt Brev til Fru Serre og Wiedemann. Besøgt Fru Schwartz, talt med Lægen om mit Befindende. Brev fra *Scharf* og *Eckhardt*. Forgjæves søgt at finde hvor Munks boe; besøgt Story, Smaadrene paanødte mig hver et Stykke af deres Legetøi til Erindring. I Formiddags kom 10 Jonas og vilde at vi paa Løverdags skulde tage herfra med Waage, der gik med Veturin til Florentz, jeg fik da ikke Paven at see, ikke Corpus Domini Fest og har ikke Lyst til Touren, Vaage som jeg talte med havde endnu ikke bestemt sig og forandrede nu Plan at gaae med os til Søes og 15 derfra til Venedig; vi skulle reise Onsdag otte Dage. – Kjørt ud til Caracallas Bade, her blom- / strede vildt Receda, blodrød stod Paparverne. Mægtige Buer hang der Slyngplanter ned fra. – Vi kjørte derpaa op og besøgte Kückler, saae Udsigten fra hans Vindue og spiiste i Lepre med Frøken Rip- 20 ping og Waage. Gik med Jonas at købe en hvid Haarnaal. Træt kom jeg hjem, drak Limonade og gik iseng Klokken 9.

Onsdag 22. Oppe Klokken 6 1/2; bestemt at blive her Corpus Domini Festen. Endnu lidt Blod denne Morgen. Koldt, klart Solskins Veir, men op ad Formiddagen meget 25 varmt da jeg gik paa monte Pincio og der mødte Landsmændene Vaage og Evers. Klokken 1 kom Fru Schwartz

5) Brev til Eduard Collin.] senere tilføjet 24) Corpus] først skrevet o 27) Evers
o: Evens

med sin Vogn og vi kjørte i stærk Solhede ud til Cecilia Metellas Grav, der var lukket og Kustoden boede 2 Miglier borte og det var uvist om han eller hans Sønner vare hjemme; smuk Udsigt til Rom. Kjørte af en smuk Huulvei til
 5 Kirken St Paolo, var inde i Klostergaarden hvor Marmor Søilerne synes dreiede. Munken gav mig Blomster til Fru Schwartz; vi kjørte til Kirken Anastasio der var simpel men storartet, tæt ved Kirken Santa Maria a la tre Fontane, hvor Paulus var blevet henrettet, der stod en Marmor-Søile
 10 han havde været bundet til, da de huk Hovedet af ham, dette gjorde tre Spring og ved hver fremsprang en Kilde, som vi saae, nærved laa Kirken Maria Scala Celi, her var det siger Sagnet at St Bernhard da han her læste Messe saa Engle stige op af Himmelstigen med de Sjæl[e] Bernhards
 15 Bøn havde løst fra Skjærsilden. (Paulus Fængsel) saae vi her nede, hvor han og alle Martyre vare førte ind ind naar de skulde pines, der laae endnu den svære Steen der var bundet til deres Fødder. Det var meget varmt. Fru S fortalte meget om x hans Datter og Huusholdersken. Om
 20 Aftenen i Theatret Metastasio, (før / Pallicorde ?) det var lille og særdeles smalt, men fem Etager, meget usselt saae det ud, snevre Bænkesæder paa Gulvet. Først et daarligt lille fransk Stykke af Poul de Kock & dernæst en stor Aria sjunget af en Dame, der var i hvidt med røde og hvide Roser
 25 og blaae Baand, der ved Lys saa ud som grønne, de tre Farver gav Anledning til Jubel, hun blev modtaget, fik stormende Bifald uagtet hun sang daarlig og havde en skjærende Stem-

2) 2] først skrevet 1 7) simpel] først skrevet af simpel Storhe 8) Santa Maria ∴: San Paolo 22) et] først skrevet en 24) en] først skrevet d

me, hun fik mange Bouquetter og een af disse var naragtig colosal, hun maatte synge dacapo og blev derpaa et Par Gange fremkaldt. Derpaa fulgte en fire Acts Opera af Ricci med megen Dandsemelodi Crespino con sua Concumare, der var en ret livlig Libretto med en fattig Skomager med sin unge Slægtning, han vilde springe i en Brønd, da kom Feen og gav ham Penge; saalangt saae vi, da var første Act ude, Kl: 11 og vi gik hjem; jeg var forstemt. (Idag tre fire Liner fra Eduard Collin i hans Brev til Jonas.) 5

Torsdag 23. Meget varmt. Besøgt Fru Schwartz, der for- 10
ærede mig sin Biographie, viiste mig Haandskrift af x, for-
talte at han havde beilet til hende; kjørt med Jonas ud til
Villa Farnesiana. Psyckes Historie af Raphael. Galatea af
Raphael. Et Hoved i Kul af Michel Angelo. Freske af
Sodoma: Alexander og Roxanne med Amoriner. Gik til Tas- 15
sos Grav i Klostret Sto Onuphroi. Der var reist ham et Mo-
nument. / Besøgt *Munchs* fra Norge, Døttrene smukke og
elskværdige, Moderen, taus og ikke sympatetisk for mig. –
Gik hjem i en vanvidvirkende Solhede; Lyst til at reise her-
fra. – Skrev til den amerikanske Billedhugger Story, som øn- 20
skede min Haandskrift:

Du *Heros* Smerte aandet har i Stenen,

Beethovens Toner ved din Meisel klang.

Du vil ei, skjøndt Dig rækkes Laurbærgrenen,

Forsmaaet mit ringe Blad, kun denne Sang. 25

(Brev til Amberger) Gik om Aftenen og drev lidt paa

10) Besøgt] B først skrevet F 13) Villa] først skrevet Palazzo 13) Farnesiana]
først skrevet Farnese 15) Gik] foran er overstreget af 17) Munchs] først skrevet
Munchs 26) (Brev til Amberger)] tilføjet i marginen ud for linierne 22–25

Corso, hvor Boutikkerne vare stærkt oplyste det lignede mere Paris end Rom. Vi gik til Vandspringet paa Pjazza di spagna, der var deiligt Maaneskin.

5 *Fredag 24.* Meget varmt; fik Brev fra Jonna. Vilde gaae til Story men Heden angreb mig jeg vendte om. Spurgt om Dampskibe, de gaae kun om Onsdagen, jeg bliver da vel
 10 nødt til at reise uden at overvære Corpus Domini. Lægen sagde, at jeg maatte tage mig Agt for al stærk Sindsbevægelse, ikke tage i Selskab, hvor jeg blev altfor animeret. Gav
 15 mig Recept til nogle Pulvere. Paa Osteriet kom den Stuttgarder Billedhugger til mig og indlod sig i Samtale og syntes meget glad for denne. Jonas er med Bissen i Doria Pamphilia. Klokken 6 kjørt med Jonas ud over Ponte Molle og derfra uden om Tiberen til Monte Mario[,] ned
 20 ved Vatikanet, en deilig landlig Vei med gamle hule Træer, stor Udsigt til Rom og Bjergene; Klosteret oppe paa Monte Cavo skinnede hvidt paa det blaanende Bjerg. Paa Peterspladsen var allerede ophængte Tepper og gjort istand til Corpus Domini. Da vi kom hjem, gik jeg ene op af den
 25 spanske Trappe og da jeg var halv veis saae jeg Peppo ligge høiere oppe med ny, hvid Sommertrøie / Mens *Jonas* var udc for at finde Selskab til at gaae i Collosseum skrev jeg reent: Sneglen og Rosenhækken; da jeg læste den for ham, han fandt stor Malice mod Viggo, der om han end aldrig viiste Verden noget Resultat, om han laae som Lazaron nøgen paa Gaden, dog blev et *udmærket* Menneske. Han var stædig i sin Paastand, jeg blev nerveus og Resultatet var at da

3) var] *først skrevet* har 8) tage] t *først skrevet* g 13) Klokken] *først skrevet* Ef

jeg efter Klokken Eleve kom iseng kunde jeg ikke sove og leed af Uro.

Løvedag 25. Før jeg kom op mældtes at Kückler var nede hos Bravo, han vilde sige Levvel til mig; jeg kom der ned, han vilde ikke skrive sit Navn paa et Papir jeg gav ham, det generede ham, jeg plagede da ikke og var veemodig ved Afskeden. Gik til Bjørnson, men var mat, han læste et lille Elskovs Digt for mig. Gik i Story Atellier, han var der ikke, med stor Besvær naaede jeg øverst op i Palazzo Barbarini, forærede ham min Authograph, fik noget Limonade som beroligede mit Blod, saa jeg ret qvik naaede hjem, men fandt ingen Breve. Besøg af Ravnkilde. Meget varmt, holdt mig inde til mod Aften; gid at jeg var afsted, om kun i Florentz. Jonas Hovedpine, vi bleve derfor hjemme og gik tidlig iseng.

Søndag 26. Oppe ½ 6. Gik i et Par Kirker der vare pyn- tede med brogede Gardiner, Buxbom strøet paa Gaden; var hos Weilbach og betalte for Gildet til Bravos Ære 2 Skudi og 8 Paoli. Klokkeringning og Solhede; Caffeerne fløtte nu heelt ud paa Gaderne. – Til Middag kom i Osteriet *Ravnkilde* og lidt efter Jonas og Bjørnstjerne, han og jeg kom til at tale om Bladene, [han] rev Dagbladet ned, roste Fædrelandet, jeg var af modsat Mening, blev afficeret og kom nerveus hjem, siden kom Jonas og Bjørnstjerne. Mit Blik da han kom / ind i mit Sovkammer skal have været ondt, han glemte alle smukke Ord, men ikke det, i Blikket laae Menneske-Tanken; jeg sagde ham aabent at jeg var syg, afficeret og at det gjorde mig ondt, han gjentog tre Gange om mit Blik. Det bedrøvede mig igjen, da jeg har Trang til at holde af den

3) 25] først skrevet 26 9) Palazzo] først skrevet Pja

ægte Digter-Natur, og som sandelig er kommen mig saa langt anderledes smukt imøde end jeg ventede det. Nu reiser jeg visselig paa Onsdag og opgiver Festen. Senere kom Ravnkilde og lidt senere Bjørnson jeg talte venlig med ham og han var meget hjertelig og elskværdig; jeg blev indbudt af ham [,] Ravnkilde og Jonas til en Kjøretour, det var ud over Monte Molle vi tog der til Høiere ind i Campagnen til en lille Aae ved noget Krat, der stod mange Høestakke, der var saa dansk, vi saae Pousins Villa som nu kun beboes af en Forpagter. Vi tog lidt Viin og Skinke i Vertshuset ved Ponte molle, da vi saa kom til Lepre og gjorde Regning, glemte de at jeg var indviteret af dem og jeg maatte punge ud med 1 Skudo og 1 Paolo.

Mandag 27. Idag tilmorgen kom ikke Blod. Meget varmt, ligget i Nat med mindre over mig. Kjørt ud til Engelsbroen; omtrent Klokken 10 kom *Paven* i stor Glaskarreet for at kjøre til Kirken Philippo-Neri; han saa meget alvorlig ud, var feed, gav Benedictione til den modsatte Side saa at jeg kun et Øieblik saae hans Ansigt. Bestemte mig nu til at reise paa Onsdag, da det ikke er sikkert at der gaaer Dampskib før næste Onsdag igjen. Gik til Fru Schwartz og sagde hende Levvel. Brev fra Fru *Serre*. Stærk Solhede, men ikke saa angrebet som tidligere. Bjørnson sagt Lev vel, iaften reiser han til Albano. Jonas fik flere Breve i Dag, kjørt mod Aften ud til *Collosseum*; gik derpaa hen i den / skandinaviske Forening, forærede den det Hefte af mine Eventyr hvori staaer *Waldemar Daae*[.] Spiiste Iis og sad ude paa Gaden.

Tirsdag 28. Vaagen allerede Klokken 4, ikke kunnet sove,

6) ham] først skrevet dem 7) Monte Molle ∴ Ponte Molle

kjøbt ind og arangere til Reisen[.] Bravo vilde ikke at jeg
 skulde lade Passet visere hos den franske Minister, jeg vilde,
 da Vaage, uagtet han fra Kjøbenhavn havde østerisk Visa
 dog her havde faaet en lignende. Brev, Digt og Fotograf[i] fra 5
 Story af hans Statue Beethoven; Digt og Brev fra Browning.
 Da jeg siden læste mit Pas Visa igjennem lød den anderledes
 for Jonas end for mig her ud af Pave Staten, det afficerede
 mig, løb til Bravo, som sagde det havde ikke Noget at betyde.
 Var oppe paa Monte Pincio og saae sidste Gang ud over Rom
 og Borgehssernes Have. Kjøbte Stenographi Billeder. Pakket 10
 ind, urolig for Passet. Brev til *Scharf og Eckard*[.] Brev til
 Clara Heinke.

Onsdag 29. Iaftes gik flere Timer før jeg faldt i i Søvn,
 sov kun et Par Timer. Meget varmt, Scirocco og graat. Er
 dette den sidste Dag i Pavens By? Nu bløder jeg igjen. Sagt 15
 Bravo og Weilbach Farvel, den sidste med Fladager og Kol-
 berg var ved Vognen; Ravnkilde kjørte med, vi kom forbi
 Capitoliet; Banegaarden er et Slags Brædeskuur, Passene
 afleveret; vi kom først men det gik med Tøiets Expedering 20
 efter Dragernes Naade. Vi kjørte med nogle Nygifte, der
 talte Tydsk og Italiensk, i Cevitta-Wecchia var et Vrøvl med
 at faae Tøiet, de løb med det som de kunde bedst, Jonas kom
 i een Omnibus der jog afsted da vi andre fik Tøiet paa en
 anden. Waages Kuffert var ikke at finde, den var af en Dra-
 ger ganske ene ført ned i Afleverings Huset. Passene maatte 25
 paa Poletiet afhentes, Alt for at presse Penge af Folk af skaffe

10) Stenographi ∴ Stereoskop 11) Brev til Scharf og Eckard] senere tilføjet

11) Brev til Clara Heinke.] tilføjet i marginen ud for linjerne 5-12 25) ned] kan
 også læses ind 26) af skaffe ∴ og skaffe

smaae Næringveie. Rom / er langt tilbage med Beqvemmelighed for den Reisende; derimod blev ved hvert Holdsted holdt Kontrol med hvor mange der var i Vognen og opskrevet. Et Bud løb til Poletiet efter vore Pas, imidlertid laae
 5 noget Tøi i Jernbane Bureauet, andet Tøi i Hotellet; jeg løb efter Billetter til Dampskibet, her var Trængsel og Trykkende, Protegerede kom af en Bagdør ind i Stuen, jeg klagede og fik dem ud; Folk bag ved fik de foreste til at tage Billetter til dem, Passene skulde gjennemlæses, Viserne eftersees, endelig
 10 slip jeg ud, vi fik en Baad og naaede Dampskibet Vatican, der var overfyldt, saa vi og en Mængde ikke kunde faae Køier men skulde have en Madratz paa Dækket. Søen var noget bevæget; Skibet gik Klokken 5 1/2; der var to Table d hotes, men vi kom dog til det første, da jeg havde spiiist Noget
 15 maatte jeg ud og blev meget søsyg; (Visekongen af Ægypten var ombord og spiiiste med os; en tyk, simpelt udseende Mand, med ladskede Fingere). – En Normand Tromphtu Skibsmægler i Livorno, som jeg saae i Foreningen, han kjendte ikke Holberg. Jeg traf ombord den forrige preusiske Gesandt, som jeg kjender fra Weimar Remont, han havde siden
 20 Revolutionen været i Genua og gik nu over München til Berlin, men ventede at komme tilbage. Holsteneren der er pavelig Officeer og som vi havde seet i Lepre gik med for at være 3 Maaneder hjemme, han roste Paven og sagde
 25 at jeg saa let kunde have faaet Audientz, havde jeg blot afleveret et Kort til Antonellen. Vaage gik til Genua / Da Klokken var henimod 10 fik jeg en Madrasse lagt halv ind under

2) Holdsted] først skrevet holde S 9) Viserne ∴ Visaerne 17) Tromphtu ∴ Trumpy 20) Remont ∴ Reumont 26) Antonellen ∴ Antonelli

Opgangen til Skanzen, men da jeg forsøgte med Hovedet derind, løb Folk op og ned over mig, jeg fik da Benene derind og Hovet ud, nu fløi Cigar Ilden ned paa mig naar de sloge Cigaren af ved Rækværket. Søen blev mere og mere stille, men jeg saae paa Masten Bevægelsen, Stjernerne skinnede klart ned, imellem kom en Taage og skjulte dem, men de kom igjen frem. Jonas laae oppe paa Skanzen, der var Madras med Madras, Damer og Herrer, ligesaa inde i den store Kahyt, hvor allerede Damerne lagde sig da vi drak Thee. Jeg havde mit uldne Teppe over mig og da det siden kjølede tog jeg Plaiden med og laae varmt. Halv eet kom Jonas ned til mig, men gik igjen, noget efter faldt jeg isøvn og sov til henimod fire, stod da op og bredte mit uldne Teppe over Jonas deroppe.

Torsdag 30. Klokken henimod fem var vi i Havnen ved Livorno, nu gik en Timestid før vi, gjennem dyre Domme kom i Land, prøvede Doganen hvor vi fik Passene og naaede Klokken 7 Banegaarden, først $9\frac{1}{4}$ gik Toget, vi ville til Florentz, men saae sagde de det gik først 11, hvilket dog var urigtig men vi tog da Plads til Pisa og paa 25 Minutter var vi der, da vi kom et Stykke med Vognen havde Jonas glemmt sin Reisetaske, løb tilbage, de sagde at Toget var afsted, det var en kjedelig Begivenhed, den var glemmt i Vognen med hans *Dagbog*, og den Bog af Kirkegaard, der ogsaa glemtes i Avignon, men kom. Vi tog ind i Hotel, del Usero, men fik snart vort Værelse ombyttet, da der i Gaden var en Maskine / som gjorde mig for voldsom Alarm. Vi spiste Frokost og der blev sendt Bud til Banegaarden og Telegraphen; lidt

11) Halv] *foran er overstreget* Ef 23) det] *først skrevet* der

efter kom Budet med Reisetasken den var opdaget i Vognen
 her. Vi gik nu først over *Arno*, ind i en Menneske opfyldt
 Gade med Buegange og hen til det skjæve Taarn og ind i
 Kirken, der er stor og smuk, med prægtige Coloner, Glas-
 5 malerier. Der var stor Messe og Musik. Vi gik over i Daaben
 et næsten nyfødt Barn blev døbt, Præsten hældte meget Vand
 over Hovedet paa det, læste og holdt et Lys over det. Et
 Mandfolk bar Barnet hen og Mandfolke Fadrene skrev deres
 Navne. Vi gik over i Campo Santo, en Deel Antikke Sarko-
 10 phager &[,] et Basrelief af Thorvaldsen, unge Thobias der
 aabner Øinene paa sin Fader og følger Engelen. Vægge
 Malerier meget ødelagde, Helvede grueligt i Pinsler. Gik
 igjen ind i Kirken, nu kom hele Processionen Folk knælede,
 den gik med tændte Lys hen i Baptisteriet og videre. – Træt
 15 kom jeg hjem, lagde mig paa Sengen og sov fra eet til to, det
 styrkede. Stor udmærket Middag. Gik Klokken 6 ud at see
 Processionen i Anledning af Corpus Domini, Husene vare i
 Gaden behængte med Tepper, eet Huus, nede i Largo Arno,
 havde deilige, store vævede Tapeter med den bibelske Hi-
 20 storie. Gaden bestrøet med Buxbom og Thimian, dette lug-
 tede stærkt. Processionen var meget lang, med Lys og Faner,
 Drengene i hvide Støv-Kapper; det Hellige blev baaret under
 en Thronhimmel, de sang, Munke og høie Geistlige, de gik
 ind i de større Kirker de kom forbi; to geistlige Vogne fulgte
 25 tomme, Proppen af en Flaske Gazeuze / knaldede fra en
 Caffé ind i den ene Vogn. Flere knælede, især Fruentimmer
 og Bønder.

1) den] først skrevet der 2) en] tilføjet over linien 10) &] derefter er overstreget
 Thor 10) unge] tilføjet over linien

Fredag 31 Iaftes iseng Klokken 9 op i Dag $\frac{1}{2}$ 8; gik med Jonas ud at drikke Kaffe, meget varmt; paa næsten alle Huse og Kirker staaer skrevet Viva Vittorio Emanuele nostro Re, flere Steder er tilføiet Cavour og Tarrini, enkelt Sted Garibaldi. Det var mig for varmt at gaae med Jonas [til 5
 Kirken, vendte derfor om og gik til den lille, smukke Kirke Santa Maria della Spina, den ligner de smaa gips Kirker man kjøber og sætter Lys i, men med Basreliefs Christus, Apostlerne, Maria. – Klokken to kjørte vi fra Hotellet; der var ikke lukket op ved Banegaarden vi maatte staae i brændende Sol, først 45 Minutter efter kom vi afsted, det var et forfærdeligt langsomt Tog, ved hver Station kom først frem, saa tilbage, saa frem igjeen. Vi havde en ung Engelænder 10
 i Vognen, der lignede Minna i Maxen, men han var lidt uvidende; spurgte om Bjergene var Alper, om der fra Livorno var Jernbane til Genua og kjendte ikke The Vicar of Wicfield. Hele Veien som en Have, Viinrankerne hang i Guirlander, Bjergene mod Nord løftede sig, hist og her lidt Sne. Klokken $\frac{1}{2}$ 7 kom vi til Florents og tog ind i Hotel York nær ved Domkirken, til den gik vi hen, men kun uden om 20
 den, det var trykkende varmt vi gik til et Osterie; her er et Liv i Gaderne, man fornemmer at man her er inde i den nye Tid; ingen Geistlighed seer man til. Liv og Røre. Vi have et godt stort Værelse men ud til den fiirkantede Gaard; vi boe paa første Sal. Jeg har en Seng saa stor at jeg kan 25
 ligge paa hvilken Leed jeg vil. (Fik paa Touren fra Pisa her / til Florents Idee til Historien om »Skillingen«, ved den

4) Tarrini o: Farini 9) der] først skrevet det 11) 45] først skrevet 40 (foran er overstregat henimod) 21) den] først skrevet det 21) her] først skrevet det

ubekjendte Sølv mønt, den Sorte ombord praktkede mig paa og Ingen siden vilde modtage, jeg gav den til Jernbane Portneren i Livorno).

Juni

- 5 *Løverdags den 1ste.* Efter at have drukket Kaffe, gik vi [til] Baptistieriet hvor Gulvet er Mosaik, Dørene et herligt Værk, Loftet Mosaik. Domkirken stor men forunderlig tom, prægtige Glasmalerier i Vinduerne. Smukkest uden paa. Taarnet prægtigt. Gik til Pjazza della Granduca saae David, Sabinerindernes Rov og den bronze Perseus. Gik op paa Galleriet
- 10 del Uffici. Den medicæiske Venus bliver dog den skjønneste af alle Statuer, Sliberen fuld af menneskelig Sandhed, Gladiatorerne en mærkelig Kraft og plastisk Skjønhed. Saae Leonardo da Vincis Medusahoved. Titians Venus, Raphaels
- 15 Fornarina. Niobe Gruppen vilde ikke tiltale mig, Draperierne tunge, Stillingerne saa theatralske. Her fra gik vi til Metalsvinet, (som vi paa Galleriet saae i Marmor) til Pjazza del trinita med Justitia paa en Søile. Kjørte saa ud til Museo del la Storia naturale, Sommerfuglene interesserede mig
- 20 meest, de andre Sager vare for uendelige, men Vox Præparaterne vare mig af gribende Virkning, alle Menneskets indre Deel, jeg fik lidt ondt / Vi saae en Slags Venus, men hun var guul i Voxet; interessante Afbildninger, da vi siden kom hjem gav Jonas mig god Beskeed og tegnede hele Processen,

1) den] først skrevet h 15) vilde] først skrevet ville 23) var] derefter er overstreget i

med Æg & – Vi kjørte hjem hvor jeg blev en heel Time hvilende paa Sengen, Jonas gik ud for at faae mere Foder. Steg og god Middag i Hotellet for 3 Frank. Siden kjørte vi ud til Santa Maria della Croce saa Gravmonumenterne for Galilæi, Dante, Michel Angelo. Gik hjem gennem forskellige Gader, een var smal og fuld af Frugt og Handelsvarer, der brændtes Kaffe**bønner**, var stor Folkemængde, minde[de] om Neapel. Om Aftenen vilde Jonas ikke gaee ud, men som han sad paa Altanen kom en Procession, jeg løb ned efter den, det var et Liig i aaben Kiste, sortformummede Skikkelser med Fakler. Til Aften havde Jonas faaet Noget i Luftrøret saa at han ideligt hostede og maatte tilsidst op og ud paa Altanen, siden kom han sig.

Søndag den anden Juni. Italiens første feirede Aarsfest for Friheden. I Morgenstunden allerede Husenne med Flag rødt, hvidt, grønt; vi kjørte til Haven ved Palazzo Pitti delige Laurbær og Steen-Eg Aleer, stor Udsigt over Florentz og lige saa det frodigt grønne Land med Steen-Eg, Olietræer og enkelte Cypres Aleer; man var ifærd med at behænge Slottet med store Glasløgter. Fik Brev fra *Clara Heinke*, Omslaget var fra *Bravo* i Rom, hvor Brevet var kommet efter min Afreise. Kjørt med *Jonas* ud til Casine hvor der var Fest Maneuvre; hele Veien opfyldt med Eqvipager og Folk til Fods; der var ellers ikke stort at see, men Jonas meente at derude var Festens Culmination / Jonas var tver imorges da han vaagnede, det har han saa temmeligt holdt ved hele Dagen, jeg er ikke i Humeur sagde han, de[t] er De

15) Husenne ∴ Husene 16) Palazzo] først skrevet Pallazzo 17) Steen-Eg] foran er overstreget Ege Al
 17) Aleer] foran er overstreget A

jo ogsaa heller ikke sommetider og saa var han tver igjen, det er fornøieligt. Klokken 8 gik vi ud og siden kjørte vi en heel Time. Alle Huse med store Glaskugler som Sæbebobler hang med Lamper, de hang i Drueklasse og Perle-Bandelokker; smukkeste var unægtelig Palazzo Vecchios høie, slanke Taarn, det var ganske belyst med Lamper saaledes man egentligt kun saae det stærkt blussende Lys paa Muren, det var ganske ud som det hele Taarn var transparent paa den blaae Luft; det storartede Palazzo Pitti i hele sin Udstrækning var med store Glas Skaaler hvori brændte Lamper, Alt tjente til at vise Bygningens Form Buerne om Vinduerne, det hele Slot i Ildcontur. Ogsaa Gassen var benyttet til Kongens Navntræk, Broerne med Lamper, Alt speilede sig i Arnofloden, det var som en af de fee-tryllede 1001 Nætter. Vogne i Rækker, Menneskevrimmel rundt om stille bølgende, uden Støi eller Ubehageligheder, hver Fremmede gik tryk som i sit Hjem. Statuerne paa Pjaza granduca David, Sabinerindernes Rov syntes levende gjorde i det rødlige Lys; ude fra Casine steeg Rakter. Kun Kirkerne laae stille og mørke, som de ikke toge Deel i Glæden, et Liigtog skyndte sig over Pladsen; een af de større Pladser havde to Musiktribuner og blev oplyst med Blaalys som bleve røde, Folk dandsede der. /

Mandag 3 Juni. Da jeg vaagnede i Nat, Klokken var vel halv to, lød fra Gaden Musik og Sang af den jublende Mængde; jeg sov igjen og var oppe efter otte; gik saa ud og købte en Deel Stenographi Billeder nu har jeg 13 og to mindre Photographistykker. Gik i Palazzo Pitti hvor jeg

12) Kongens] først skrevet N 27) Stenographi ☉: Stereoskop

mødte Amerikaneren Sturck, som jeg traf ved min Ankomst her til Florentz og var sammen med i Brunnen, gik til Palazzo Pitti saae Madonna Segiola, Judith, – Canovas *Venus* (?); en smuk Kain. Prægtige Borde er her, kostelige Vaser og smukke Gulve. Saae Madonna del Granducca hvori Raphael endnu er ved sin Mester Perugino. Gik derfra hen at spise Iis og saa op i Galleriet del Uffici og saae den medecæiske Venus, Bryderne, Sliberen og Medusahovedet. – Brev til Redacteur *Bille*, deri Brev til Fru *Augusta Collin*. –

Tirsdag 4 Juni. Først i Dag fik jeg Billes Brev afsted, da Posthuset iaftes, da jeg kom der var lukket. – Kjøbt Madonna delle Segiola. Klokken $\frac{1}{2}12$ kjørte vi, efter først at have seet paa den smukke støbte Hovedport ved Baptisteriet og spiiet Iis. Kudskene kjørte os til Jernbanen for Livorno, istedetfor til Jernbanen til Lucca, vi maatte give ham en Frank, meer, kom derved igjen tilbage gennem Florenz og foer nu 12 og 40 Minutter over Prato og Pistoja til Lucca; Veien gik gennem frugtbare Strækninger og nær Bjergene, en Tunel paa nogle Minutter, Klokken tre naaede vi Lucca, begge de to første Hoteller vi spurgte om vare gaaede ind, vi maatte da tage til det tredie og eneste efter Bogen Croce di Malta, hvor vi / bleve ret godt indquarterede; kjørte saa hen til Amphiteatret, hvor der sees Rester af to Etager, men der [er] bygget ind Huse deri, en smuk Kirke laae tæt der ved. Vi gik op paa Volden, hvorfra er en smuk Udsigt over den frodige Slette til Bjergene; her vare høie tykke Plataner, smukt og eensomt,

9) Augusta Collin. –] derefter er overstrøget (Kom først afsted næste Dag.)
27) Plataner] først skrevet Platantræer el. lign.

jeg tænkte paa Rensborg Volde. Lucca er en ligesaa stille By. Var i Kirken St Romano. (I Banevognen var en Dame, der havde betalt Plads til sin Hund, flere maatte staae op saa overfyldt var der, hun gav Hunden Mælk, som hun af en lille

5 Flaske hældte i sin Haand; jeg tænkte paa Historien om Hunden i Breslau Frøken Heinke fortalte om, og tænkte nu sammen en Fortælling om at den var en Hvalp af samme, som for Faderens Merit var taget til sig af Damen og nu i Forvænnelse blev Aristokrat, stolt og forkjælet og det var Faderen han skyldte Alt, sin Indførelse i Verden, sit Adelskort og selv var han kun en almindelig Hvalp.) – Senere paa Aftenen gik jeg igjen op paa Volden, Akasier Plataner og andre store Løvtræer, siden udenfor Volden, en deilig Grønhed, Høet var slaet, Folk kommet frem, Bjergene smukt be-

10 lyst, her var en Fred og Hvile. Lucca ligner et Fad tørre Nødder, med en frisk grøn Krands om. Siden hjemme var Jonas prikken; han skrev med Staalpen tankeløst paa en Blækdaase, jeg sagde i spøgende Tone: tag ikke Livet af mig! saa blev han strax stødt. »Ja man fornemmer det ikke selv

15 naar man gjør det!« sagde jeg, »Ingen uden De fornemmer det!« svarede han. Ganske elskværdig er Fyren ikke, selvraadig og mindre omgjængelig end i de første Dage, jeg føier mig for meget efter ham. Vi gik iseng Klokken lidt over ni. – /

25 *Onsdag 5.* Oppe før 6; kjørte Klokken 8; smuk Bjergnatur, Ruiner laae oppe paa Høiderne. Viinrankerne hang i Guirlander; Hørren stod grøn med brændende røde Valmuer. Toget gik kun til Pisa, her maatte vi kjøre med Vogn gjen-

4) der] først skrevet det 4) af en] først skrevet hældte af sin

nem Byen til Banegaarden hvor vi fik Billetter til Livorno, hvor vi indtraf Klokken 10 og tog ind i Pension Switz, men maatte vente en heel Time før vi fik Værelse, spiiste imidlertid Frokost. – Værelset vender ud til Hovedgaden og er meget godt. – Gik til Dalgås, fik mine Bøger som laae der, gav ham 100 Rdlr i Credit Beviis, han lod mig skrive mit Navn derpaa men sagde saa at han ikke havde Penge før imorgen, beholdt Beviset med min Underskrift; Regnveir; tidlig iseng[;] mødte Trumpty, Nordmanden, som boer her, han gik paa Gaden og ventede en Doctor fra Fiiinland. Iseng Klokken 9; urene Lagener. 5 10

Torsdag 6. Stormende Veir om Natten, vore Vindue Skaader slog ideligt; Jonas var for at tage over Land, men det blev henved 3 Napoleon dyrere og vi skulde da igjen over Pisa. Fik mine Penge meget rigtig hos Dalgas. Tog Billet til Dampskibet Pausolippo til Genua; det skal gjøre Reisen, siger man 7 Timer. Det blæser lidt, Søen er endnu i stor Bevægelse; Solen Cufis, en Slags Concylier der ligner Skaftet af en Pennekniv købte Jonas og lovede mig erholde een. Det var en høist ubehagelig Tour med Baad ud til Dampskibet, vi maatte til den nye Havn der ligger en Deel aaben, store Bølger løftede Baaden, / jeg skreeg høit et Par Gange, Jonas var den roelige. Skibet saa ret stort ud, men istedet for at gaae, som Bestemmelsen var Klokken 4, kom vi først afsted 7¹/₂, men vandt derved at vi fik Middagsmad før Afreisen. Vi sad lige over for to Damer, som jeg gjættede paa vare *svenske*, da jeg udtalte Ordet *svensk*, sagde den ene »De siger Svensk« – det var da en Grevinde (Carléen)? fra Sverrig med en Veninde, 15 20 25

18) Solen Cufis 3: solen curvus 26) gjættede] først skrevet gæ

hun fortalte hvorledes min Improvisator havde vakt Lyst til Italien, ligesaa en Digters Bazar. Saasnaart vi seilede, var Søen ude i stor Bevægelse, jeg sad i Døren til Kahytten, Søen slog over Rækværket, snart blev jeg meget søesyg og før 5 lovede
5 Capitainen ikke at vi naaede Genua.

Fredag 7. Det var en skrækkelig Nat, jeg kunde tilsidst ikke kaste op, det var som Indvoldene vilde ud af Halsen; store Søer rullede; Klokken henimod 5 kom vi ind i Havnen, men mit Tøi var det allersidste der kom i Land, saa at Jonas
10 seilede først ind til Doganen, Klokken blev 7 før vi kom i Land og jeg var meget medtaget, Alting seilede; forgjæves gik jeg til Parodi, han var paa Børsen jeg kjørte da derhen Klokken $\frac{1}{2}$ og fik 800 Frank; da siden Jonas og jeg spiste i Concordia, kom en Herre og spurgte om jeg var Dansk og hedte
15 Andersen, det var en Hr Meyer, Fætter til Goldschmidt og dennes Corres[p]ondent, han var næsten alfor opmærksom og tjenstvillig vilde føre mig til Verdi, / og til de første Familier i Genua; han sagde at *han* og ikke Fru Schwartz havde indført unge Bissen hos Garibaldi; idag kom Alexander Dumas
20 her, jeg gav ham Hilsen til ham. Da jeg ikke følte mig vel til at tage mod hans Indbydelse, fulgte Jonas ham, hvem han forærede Tegninger og viiste stor Fortrolighed. Han meddelte os den overraskende sørgelige Nyhed at Cavour var død igaar Kl 7 Morgen af Thyphus, Fik Brev fra
25 Fru *Neergaard*, *Ingemann*, og Fru *Henriques*. – Ondt i Maven. –

Løvedag 8. Oppe Klokken 6 og bestemt at gaae til Turin for om muelig at overvære Cavour's Begravelse. – Da vi skulde

13) 2] *først skrevet* 1 24) Kl 7 Morgen] *tilføjet over linien*

kjøre kom Her Meyer og sagde os at Cavour var begravet
 igaar Eftermiddags Klokken 6 (da de mange Kanonskud her
 i Genua faldt), men vi bestemte dog at gaae til Turin, Meyer
 gav mig to Bouquetter, Laurbær, røde og hvide Nelliker, de
 tre italienske Farver. Paa Banegaarden traf vi en Herre der 5
 spurgte os paa dansk om vi vare Danske eller Svenske, da han
 hørte os tale. Det var Hr Baller fra Nice, han beklagede
 meget at han ikke havde seet mig i sit Hjem, hans Kone var
 med. En Dame i Vognen hvori vi sad blev opmærksom paa
 Talen og tiltalte os paa dansk, det var en Fru Gerschau 10
 født (?) Flottow i Familie med Komponisten, hun kjendte
 mig fra Tuteins og Bartholins, bad mig hilse dem; smuk
 Vei, mange Tuneler, een paa otte Minutter; der havde Lys-
 ning af Dag et Sted midt inde. / Klokken halv tre kom vi
 til Turin og tog ind i Hotel della Ville; de forlangte 10 Frank 15
 for Værelset, den Dyrhed gjorde mig kjeed af Opholdet her,
 men til imorgen maatte jeg da blive, jeg havde en Hoved-
 pine, saa voldsom, som jeg aldrig før har kjendt den. Der
 blev lovet os et Værelse i fjerde Etage for 5 Frank naar det
 blev ledig, Klokken 6 sagde de det var til vor Afbenyttelse, 20
 vi pakkede sammen, men fra 6 til halv 9 sad vi og ventede,
 jeg løb de fire Etager flere Gange op og ned, det var som
 en Naade at vi tilsidst fik Værelset istand og vor Tøi baaret
 op; Jonas bar Halvdelen; nu bestemte jeg at blive til over-
 morgen, da kun Morgentogene gik i fire Timer, de andre i 25
 6 til 7. Jeg var aldeles syg da jeg kom iseng havde jeg Feber-
 Kulde saa Tænderne rystede.

6) paa dansk] tilføjet over linien 11) (?)] tilføjet over linien 11) Flottow]
 derefter er overstreget (?)

Søndag 9. Sendt Brev til H. P. Holst. Gik omkring i Byen, der har prægtige og lige Gader og er særdeles livlig, i Buegangene vrimlede det med Mennesker, vi saae en Procession med Børn, først smaa pyntede Piger, med Lilliestængel, Og
 5 Korset bekrandset, Søstre fulgte i to Rækker, Præster &[,] Børnene sang smukt. En Præst sagde at det var Corpus Domini. I et Par Kirker var der særdeles illumineret med Lys; (faaer meget Iis i Vandet i Cafeerne; Alt rigt og flot.) Gik til Palazzo Madama, hvor vi saae Copier af Mestre ma-
 10 lede paa Porcelain, Titians Venus, Raphaels Fornarina o. s. v. / Ypperlige Malerier af Poul Veronese; et mageløst Billed med Køer af Poul Potter. Madonna della Tenda af Raphael. Ypperlige Portrætter af Rembrandt – Billeder af Van Deyk. En Veronika-Klud af Correggio. Carl Albert af
 15 Horace Vernet. – Jonas har en forunderlig stærk Appetit, flere Brød til sin Kaffe og da henimod Tolv taler han om Beufsteeg, det er ikke at holde ud med at tage Chocolate eller Sligt, skal han vente til Middag, i Dag, kan jeg ikke nægte var jeg lidt kjed deraf, da han saa om Middagen ikke
 20 kan spise og klager over at vi faae for megen Mad. Tanke om Hensyn til Oconomi har han ikke. – Flot kjøber han ind, flot forlanger han jeg skal give Drikkepenge til Stokholdere og Guider. Noget anmassende, meer og meer at føre Regimentet kommer frem, ellers god Fyr. – Stort Table d'hotel.
 25 Om Aftenen i Theater Victore Emanuelle hvor man opførte Verdys Opera »Rigoletta«, vi hørte de 3 første Acter af den og saae en ny Ballet Il Djavallo in Milano, et aldeles fad

2) og lige] tilføjet over linien 9) Gik] først skrevet I 26) Rigoletta] først skrevet Rogoletta

Produkt; en gammel gjerrig Dame blev i sin Seng overfaldet af Djævelen, der vilde tage hendes Penge hun havde i Sengen, hun mældte det paa Politiet, Soldater bleve skjulte i Huset, Tjeneren lagt i Damens Seng og nu kom Djævelen igjen blev grebet og afmaskeret, det var en Spitsbu; den gamle Dame fik sig nu en ny Kjole og Hat, dandsede med sin Tjener paa Torvet, hvor to Sol[o]dandsende traadte op ved deres serieuse Springdands var det Bedste af Balletten. Da vi kom hjem varede det en evig Tid før vi fik Seltzervand, jeg blev gal i Hovedet, skjændte paa Tjeneren, Jonas tog hans Partie, men kom senere af sig selv og klingede med Seltzervand.

Mandag den 10. Oppe Klokken 3 Qvarkeer til sex, gik saa ud at drikke Kaffe, Jonas løb imidlertid om. Klokken 8 fra Hotellet. / lidt over halv ni afsted og naaede i fire Timer Milano hvor vi toge ind i Reichmanns Hotel og fik et godt Værelse ud til Gaden for 4 Frank. – Efter at have spiiet gik vi paa Posthuset hvor der intet Brev fandtes til mig, men hvor Jonas fik en heel Deel; det er ikke smukt at jeg ikke faaer Brev! gik til Kirken, men Hr Jonas Collin vilde ikke ind i den, da han havde læst at det var bedst først at see den oppe fra Taget, der kunde han ikke komme op før næste Morgen men han vilde vente saa længe og heller kjøre om at see andre Ting, vi kjørte da, til Porta sempione, der tager sig prægtig ud, var inde i Amphitheatret, Bænkene overvoxne med Græs, Arena en Eng hvor der endnu stod

1) gjerrig] tilføjet over linien 4) Tjeneren] først skrevet de 7) ved] først skrevet og den el. lign. 9) varede det en] først skrevet kom den 11) klingede o: klinkede 13) Qvarkeer] først skrevet Qvarter 21) see] først skrevet b 23) han] foran er overstreget sa

Vand, kjørt saa til Domkirken og spüiste Iis, jeg gik ind i Kirken Hr Collin hjem for at vente tilimorgen, jeg kan ikke bekjæmpe en stundom opva[a]gnende ærgerlig Følelse over hans tiltagende Villie og mangel paa Hensyn om hvad der
 5 fornøier mig. – Skriver De til Viggo spurgte han. Det faldt mig aldrig ind han skriver jo ikke igjen. »Ja for han kan vel ikke?«. »gidder ikke!« svarede jeg. Det er jo Magelighed. Det tør De ikke sige, han *kan* vel ikke skrive Breve, det er ham vanskelig, det er det mange Mennesker! Jeg blev gal
 10 over denne evige modsatte Mening og taug; da jeg ærgrede mig gik jeg, senere da jeg kom hjem var Hr Jonas fornærmet, og udtalte sig meget bestemt, at han kunde gjerne sige til Ja til Alt men da løi han og at jeg igaar havde gjentaget idelig mit Uhr Gaaen rigtig & – jeg blev kjed og bedrøvet over
 15 ham, da der ikke er at forandre / hans Mening, og for Fredens Skyld fandt jeg mig i at være den Eftergivende, førte ham saa i Theatret alla *Canobriana*, der er stort og har 5 Etager, de opførte en fire Acts comisk Opera »Tuti in Maschera« med Musik af Pedrotti, den var ikke betydelig
 20 og havde et Nummer temmelig ud af Elisire d'amore; gode Sangere og Sangerinder; mellem tredie og fjerde Act blev givet en stor Ballet il Barone Proski med smukke Decorationer og god[e] Kostumer, en ung fiin bygget Dandserinde Carolina Lavaggi (?) gjorde det Utrolige i Dands, hun fløi
 25 i Luften, hvirvlede om som jeg aldrig har seet et Menneske hvirvle, det var som tog Virvelvinden hende og pludselig stod hun som en Statue. Klokken elleve gik vi før sidste Act

1) jeg gik] først skrevet men el. lign. 10) taug] foran er overstreget gik 12) sigte til Ja til o: sige Ja til 19) Maschera] foran er overstreget macche

af Operaen var ude og spiste paa vor Stue til Aften henimod 12.

Tirsdag 11 Klokken 6 kaldte jeg paa Jonas der [besteeg] Domkirken, jeg gik ud og købte ind, anvendte 10 Frank paa Stereoskop Billeder. Gik hen i Theater La Scala, der har sex Etager, med røde Gardiner (1833 havde den grønne) er bredere end St Carlo i Neapel, men ikke saa dyb. Vi kom op paa Scenen, her stod Dandsemesteren med tre unge Piger og en ung Fyr og øvede dem i Dands; de havde brogede Skjorter til Knæerne (En sort, en hvidt, en rødt) korte Underbuxer). Det var første Gang Jonas var oppe paa et Theater. – Sendt Brev til Mathilde Ørsted, deri et Brev til Frøken Anna Bjerring. Ved Middagsbordet (den ringeste vi endnu have faaet, svært Kjødmad med feed Saus og int[et] til 3½ Frank), var en svensk Herre Lövfenskjöld? og Frue (hun en født Sparre) de kom over Wien og han var reist med den Brystsyge Kone 30 Timer i Træk fra Wien og til Venedig, jeg lagde ham Reiseplan / han synes temmelig uvidende, han kaldte Photographier i Visitkort »littographiske Billeder«. Gik hen i Kirken, Jonas var overanstrengt havde siddet og rodet i en Grøft udenfor Byen i Solhede, han gik nu hjem, jeg omkring i Byen og forvildede mig, saa at jeg maatte søge tilbage til Kirken for at finde hjem og blev noget nerveus. Jonas sagde han var i et Humeur til at kunne slaae alting itu; i dette skrev han Brev hjem,

3) [besteeg] *ms. har beest* 5) paa] *senere tilføjet* 10) Knæerne] *derefter er overstreget og kort* 14) Saus og] *først skrevet Saus* 14) og int[et] *læsningen usikker* 15) Lövfenskjöld] *først skrevet Löf; navnet var Lewenhaupt* 17) Timer] *først skrevet Mi* 22) forvildede] *først skrevet forvildet*

jeg bad ham lade være, men han sagde, nu vil jeg det just! –

Onsdag 12 Oppe Klokken 6; kjørt fra Milano Klok[ken] noget efter otte og kom Klokken henved 10 til Novarra hvor vi
 5 da maatte vente paa Banegaarden til Klokken lidt over elleve, til Arona i Vognen kom jeg sammen med Hr Adolph Köckert, fra Geneve, som jeg der har været sammen med hos Blankvallet; han fortalte om den Mand Cavour ansaae for dygtigst og meest inde i hans Tankegang Nigra, men
 10 kun 33 Aar, nu Minister i Paris; Cavour havde truffet ham i en Jernbanevaggon, de havde talt sammen og denne havde saa klogt og dygtigt udtalt sig at Cavour tog ham til sin Secretair. Det var min Bestemmelse at blive i Arona, men en Jernbane betjent sagde at jeg fra Isola Bella kunde komme afsted over Simplon, og vi toge da i Arona strax paa
 15 Dampbaaden *Gotthardo*, seilede langs den smalle Kyst, saae Carl Boromeus Statue. Smukkere finder jeg det dog ved Montreux og ved Brunnen; vi kom Klokken to til Isolabella og fik et godt Værelse ud til Søen for 5 Frank, vi vare saa sultne og Maden smagte ret; strax efter gik vi ind paa Slot-
 20 tet, dette ligesom Haven er meest reist paa Buer. Vi saae en Mængde, for os ikke stort betydende Billeder, men den Seng hvori Napoleon den 1ste her havde sovet, (han har skaaret sit Navn i en *Laurus nobilis* i Haven) / Her var i
 25 Solen en saadan Varme at jeg var nærved at styrte, (paa Dampskibet brændte jeg min Haand paa Jernrækværket).

3) Klok[ken] først skrevet 8 og 6) kom] først skrevet v 8) om den Mand] først skrevet at man troede 14) komme] først skrevet faae 15) over] først skrevet t 16) Gotthardo] foran er overstreget Bernhar

En Hænge-Cypres og blomstrende sjældne Træer saae jeg her. Smukke »Grotter« var der i Slottet, det var den nederste Etage indlagt mosaikartet af smaa almindelige Steen, her vare flere Marmor-Statuer og en *sort* Coralgreen. Om Aftenen spadseret med Jonas den korte Vei her er om Husene og bag Slottet, en lille Strimmel Jord ud i Havet hvor Beboerne tørrede Linned paa Jorden. Alperne stode mørke alvorsfulde, Himlen kastede en lang Lysstraale hen over Simplon; et enkelt Lys skinnede over Søen fra det skovgroede Bjerg ligefor.

Torsdag 13 Oppe Klokken 7 og gik igjen lidt om paa Øen, der er egentlig ingen Gader, men nogle Trapper mellem og gjennem det Par Huse her ligge. Kirken neppe saa stor, som een af de fire Søiler der bærer Peterskirken Kuppel. Nu er Jonas ude med Fiskerne, der fange Fisk. Halv to seilede vi fra Isola Bella til Palanza, her traf vi en Veturin der for samme Priis som med Posten gav os hele sin Vogn til Domodolosa hvor vi kom samtidig med Diligensen Klokken 8 og tog ind i Hotel de Espagne.

Fredag 14 Sov urolig for at komme med Diligensen Klokken 7½ og forud faae Pladser Veturinen forlangte 80 Frank. Jeg fik en Coupee Plads og Conducteuren overlod mig for 5 Frank sin Plads istedetfor den anden jeg havde faaet inde i Vognen. Jonas kom da udenpaa, jeg i Coupeen med en Irlænderinde Madam meget elegant og meget frygt-som, en Veninde i Mailand havde forfærdet hende for Veien / over Simplon, en særdeles opmærksom rødmosset Franskmand, med stift sortsilke Halsbind, gjorde Alt for at berolige

1) blomstrende] b først skrevet s 18) Domodolosa ∴ Domodossola

hende og sagde imidlertid til mig at Veien var meget farlig. Deilig med frodige Træer og stolte Klipper var Dalen ved Domo d Osola, bestandig steege vi om kun mindre synlig til vi naaede Iselle, Grændsebyen. I Gondo bleve vore Pas
 5 viserede for Schwetz for en Frank, altid gik det opad, Klokken eet var vi i Byen Simplon og fik en stor Dinee med Fasaner, men den kostede 8½ Frank for Jonas og mig, endnu steege vi; Træerne hørte op, vi havde Snee ved Veien, Gletscher tæt ved os. Jonas fandt en Sangfugls Rede med
 10 6 Æg. Han bragte mig Blomster og udtalte sin Glæde over Simplon Veien. Damen havde faaet at vide hvem jeg var og var lykkelig, gav mig sin Adresse i Dublin; hun var imidlertid saa angst for Høiderne at hun græd. Nedfarten var mere med schweitzer grønne Bjerg Sider og mere beboet,
 15 Alpehytter, Qvæg og Børn, det var den deiligste Solskins Dag, jeg havde det egentlig alt for varmt, Solen brænd[te.] Klokken 6½ kom vi til Brieg og toge ind i Hotel d Angleterre, og tog Pladser til imorgen / Neden for Landsbyen Simplon var vi inde i Klostret, der har flere Etager og er særdeles vel, næsten elegant indrettet for den Reisende, der er
 20 Værelser for den Enkelte, som for hele Familier, gode Senge og reene Lagener, Billeder paa Væggen. Vi bleve beværtede med Viin og Kage, her var Telegraph-Bureau, to unge Folk telegraferede herfra deres Ankomst imorgen i Genf. Irlænderinden var saa Angst for Reisen over Simplon at hun hele
 25 Tiden sad med Døren aaben og hvert Øieblik vilde springe ud, ved et daarligt Sted af Veien græd hun. Vandfaldene hang som Gaze-Slør ned af Klipperne (Vinen er et svagt

5) Schwetz ∴ Schweiz

Træ og maa understøttes og dog har det saadanne Kræfter i sig at det skaber en qvægende styrkende berusende Viin)

Løvedag 15. Klokken henved 10 kjørte vi fra Sitten med en gnaven Condocteur, der var uvenlig mod den irlandske Dame, Jonas og jeg fik de to indre Pladse i Vognen; denne blev tilsidst ganske optaget, endnu saaes stor Sandbedækning over Agrene fra Oversvømmelsen forrige Aars September. I Sidden spiste vi til Middag i et godt Hotel, Byen saae ret anseelig ud; her kom vi paa Jernbane og forbi Pissewasche der tæt ved Veien tog sig godt ud; Dalen blev nu snevrere, ved St Maurice tog vi Afsked med Irlænderinden og tog ind i Hotel Union. Hvor vi drak Viin og spiste til Aften jeg var meget træt. 5 10

Søndag 16 Gik med Jonas en Tour; Byen ligger tæt op til den bratte Klippe en smuk hvælvet Bro fører over Rhonen, vi gik over den og Veien førte under Frugttræer i en smuk Dal mellem de høie Bjerger, hvor endnu Sneen ligger. En Grædepiil hældede sig ud over en Vold. Det begyndte at regne og vi vendte derfor tilbage til Hotellet. / Gik senere op i Byen og ind i Kirken, der er ved det gamle Abedi. Her i Byen er i Dag Klokken 3 dramatisk Forestilling af »*Studenterne og Noblessen*«, som Opvarningspigen udtrykkede sig, de gave to franske Vaudeviller, første Plads een Frank, Indtægterne tilfaldt de som havde lidt under Oversvømmelsen. Studenterne havde Middag, hvor vi spiste med, de vare lystige og talte fransk og Tydsk. Jonas og jeg gik ud af Byen. Det er et smukt Vu paa den anden Side Broen, der i een Bue er lagt over Rhonen og har til Høiere det gamle Slot og 15 20 25

3) Sitten ∴ Brieg 8) Sidden ∴ Sitten (Sion)

et Taarn høiere oppe; paa begge Sider Befæstningsværker; ægte Kastanietræer groe op af Bjerg-Siden, man seer en Deel af Rhonedalen, omsluttet af Bjerge hvor Sneen ligger. Da vi kom tilbage blev i Gaden et lille Barn kjørt over, *Brev*
 5 *til Delbanco, deri Brev til Fru Balling.* Slet Musik, værre end om det var en Forening af Postkarle der gav Konsert, blæste hele Aftenen under os, de havde musiseret ved Kom-
 medien.

Mandag 17. Klokken 11½ kjørte vi fra ST *Maurice* vi
 10 ventede 3 Qvarter paa Jernbanen hvor der var uhøflige Folk; (jeg har igjen med Blod) paa 10 Minutter naaede vi *Bex* og ventede igjen ½ Time paa Banegaarden før Omnibus kom, altsaa ventet 1 Time og eet Qvarter for at kjøre 10
 15 Minutter; i *Bex* toge vi ind i Hotel Union i Pension for 4 Frank hver, daglig, og fik hver et net lille Værelse; jeg følte mig strax hjemlig her; vi toge os et varmt Bad; Middagen god, der blev meest talt tydsk; her synes at være flere Pen-
 sioner tæt op paa hinanden, Haverne gaae i hinanden, store Kastanitræer, meget varmt. / Maa jeg laane Deres Vand-
 20 fad? sagde Jonas tog det og en Flaske Sodavand faldt paa Gulvet! Kjære Ven! udbrød jeg! hvor kan jeg vide der ligger Flasker bagved! svarede han studs, i stedet for at gjøre Undskyldning, han er i det hele meget rask paa det, ryger Tobak
 25 mere end nogen af de andre og fylder Stuerne med Stank ved sine Snegle, der hører en Deel Taalmodighed og Kjærlighed til at taale al hans Maneer. Om Aftenen fik vi [i] Hotel-
 let Thee, det have vi kun faaet eengang før paa Reisen, den Aften vi vare hos Fru Schwartz.

3) omsluttet] *først skrevet* med 16) vi] *først skrevet* M

Tirsdag 18. Gik en Tour ud, men det var en skrækkelig Varme, jeg hvilede under Kastanietræerne, sad ved Flodbredden; da jeg kom hjem begyndte jeg en Historie om Alpejægeren; skrev Brev til *Jules Jürgensen*. Middagen her meget god, Pensionen koster kun 4 Frank daglig. Jonas gik 5
ud i Bjergene; jeg drev om under Kastanietræerne. Ved Solnedgang lyste Sneen stærkt oppe paa Bjergene. Vi gik tilseng $\frac{1}{2}$ 10.

Onsdag 19. Meget varmt. Gik ud med Paraply og Plaid, hvilede mig i Græsset, men Luften meget heed at aande; jeg 10
traf ikke Jonas derude. Sendt *Brev til Fru Serre*. og i Jonas s Brev, *en Skrivelse til Jette Pedersen*. Jonas vilde ikke troe at det var Dent de Midi jeg viiste ham, det maatte ligge skjult meente han, vi spurgte to Fremmede paa Landeveien de gave 15
mig ret, nu vare da begge Landkortene urigtige paastod han; jeg sagde ham at vi efter vort Øiemaal ikke kunde dømme, han blev paastaaende, seig, prikken og der kom /
igjen en Scene, hvor jeg formeligt rystede af Lidenskab og han var den fornærmede, den altid rask svarende, aldeles 20
ingen Eftergivenhed, haard, fornærmet, ubehagelig, det endte som sædvanlig at jeg mildnede Sagen, men han er een af de
meest prikne Fyre jeg endnu har bundet mig ved Benet paa Reise; og kun lidt kjærligt Sind, eller Lyst til at behage. Alt skyder han bag ved, at han »er sand«. –

Torsdag 20 Nerveus. Stærk Varme. Udenfor staaer en 25
Bonde og blæser Sækkepibe, snøvlende Musik. Skrevet Brev til Consul *Bravo*, deri Brev til *Bjørnson* og til *Bissen* og afsendt samme til Rom; spadseret ud i den solhede Luft. De

5) meget] m først skrevet g 19) aldeles] først skrevet alt

to Tænder, dent de Midi og dent de Morcles, løfte sig paa hver Side af den græsgrønne Dal, hvor Kastanier skygge. Der er megen Snee paa de bageste Bjerge. I Dag begynde Gjesterne her at lægge Mærke til mig, den engelske Frue
 5 begyndte strax at tale om dansk Literatur, og Tydskeren som ligner Caligula spurgte mig om jeg var Forfatteren Andersen. Om Aftenen deiligt Maaneskin, gik ned ad Veien over den brusende Flod, en lille Stjerne stod nær Maanen. Træerne gjemte Mulm i deres Blade. Konturerne af Bjergene saa bestemte.
 10

Fredag 21 Det har blæst en Deel i Nat, Vinduesskudder og Døre klappede; det er imidlertid meget varmt saa man ikke kan gaae ud. Skrevet Brev til Etatsraad *Thiele* og afsendt det. Spadserede med Jonas og fandt om Aftenen en »Glühwurm« som lyste gjennem Kræmmerhuset hvori den var lagt. Da vi kom hjem sagde Kjælneren os at da vi ville reise i Morgen og ikke blev otte Dage maatte vi hver betale een Frank mere altsaa 5 Frank daglig for 4; jeg blev lidt ærgerlig derover. / Drak Ivorne og gik, som igaar, tilsengs Klokken
 15 elleve. —
 20

Løverdag 22 Meget varmt; spadseret og saae sidste Gang nærmeste Omegn. Lige under dent de Morcles ligger paa en skovgroet Klippe en Taarnruin, lige overfor, paa den anden Side Rhone Dalen, hæver sig dent de Midi med Snee; i Baggrunden over Trægrupperne Sneebjerge. — Klokken 12 $\frac{1}{2}$
 25 kjørte vi fra Bex over Aigle og Villeneuve til Vernex nedenfor Montreux, Banegaarden der var endnu interemistisk; jeg

1) dent [de Morcles] d først skrevet T 7) ned] n først skrevet i 16) i] først skrevet om 25) 12] først skrevet 10

gik op til Montreux for at tage Værelser hvor Bornemanns boede, og lod Jonas blilive ved Tøiet, spurgte hvad Vertinden hedde i det først liggende Hotel, man sagde Vaillant, jeg kom til mit Hotel troede det var Vailant, fik to Værelser, jeg bestilte Middag, men Jonas kom ikke, gik saa i Solheden igjen til Banegaarden, men der var hverken Tøi eller Jonas, vendte om og troede at han havde misforstaaet og var taget i le Cygne, sendte Pigen med Brev der ned, forgjæves, saa kom han; i det virkelige Hotel Madam Vaillant var han taget ind, det laae lidt neden for, jeg bestemte mig da til at blive her og fik naturligviis et gnavent Ansigt da jeg tog bort, der hvor jeg var taget ind; imidlertid havde jeg ogsaa [gnavent Fjæs] af Jonas, han viser sig jo som han er, siger han. – En lille mindre god Middag fik vi; Udsigten er god over Vernex til den ene Side og ned til Villeneuve til den anden Side. Det er hører jeg, i Solen 49 Graders Varme. Først henimod 10 stod Fuldmaanen frem over Bjergtoppene og speilede sig i Vandet. Her er i Huset i Pension Fru Hjerte med Døttre fra Stockholm, de kjendte mig strax ved Theebordet. – Gik iseng Klokken henimod elleve. /

Søndag 23. Gik ned at drikke min Melk og derpaa op i Montreux til Barberen. Det var graat Veir, snart faldt Regn, Søen begyndte at vende det Hvide ud ad, der var stærk Vind, (Brise); gik ned til Søen, der har korte stærke Brændinger. Hvilede og gik saa med Jonas til Søen og gjennem Vernex op i Kastanie-Strækningen, hvorfra jeg vendte til bage mens han spadserede til Clarens. Nu er Søen, grøn og bruun; mod

12) [gnavent Fjæs] ms. gavens Fæs 18) Pension] først skrevet Pj 18) Hjerte o: Hierta 19) Theebordet.] foran er overstreget Middags 25) saa] først skrevet sam

Aften blev det et voldsomt Tordenveir. Skyen sænkede sig ned fra det høieste af Savoien's Bjerge, Lynblink lyste ned mod Jura, men snart brød Uveiret løst. Søen laae ganske stille. Lynene oplyste den hele Egn, som var det Solskin, man saae hver enkelt Viinstock paa Marken, Lynene dannede Sløifer og underlige Ild-Filttringer i Luften. Det gjorde ondt i Øinene men vi bleve oppe og meest i Mørke for at see de glimrende Lyn, der snart lyste fra alle Himmelens Kanter; slog ned i Søen og paa Bjergsiden. Drønene rullede med Eccho fra Bjergene, saa længe og saa tiltagende, det ene Drøn rullede over i det andet. – Om Eftermiddagen havde jeg læst Frøken Bræmers *Schweitz*, der ikke gav mig noget nyt. Den unge Hamborger her fortalte at han og Jonas skulde bade imorgen, jeg sagde Jonas hvor meget det foruroligede mig og han blev naturligviis gnaven, som altid naar Noget krydser hans Villie.

Mandag 24. Da jeg vaagnede var jeg ærgerlig over den liden Glæde jeg har af at føre ham med mig. – Han gik op til Mølke-Anstalten Jeg spadserede ned til Vernex; det er kjøligt Veir. / Følt mig meget forstemt. Skrevet Brev og afsendt til *Eduard Collin*. Vi gik paa Banegaarden for at kjøre til Chillon, nærmeste Station, kom netop i det Toget skulde afsted og bleve ihast kostede ind i første Classe, (hver 1/2 Frank) Chillon laae paa sin Klippeø, med et Mordbærtræ i Gaarden, vi gik ned i Fængslet hvor en Klippe var Leiet før Døds morgenen[.] Gjennem et Hul blev Fangen styrtet ud. – En smuk Kryptkirke dannede det store halv runde Fængsel hvor til een af Pillerne Bonivard havde været lænket, Byron,

9) Drønene] først skrevet Drønende 28) Pillerne] P først skrevet S

Georg Sand, Eugene Sue og en Mængde havde ridset deres Navne i Steen Søilen, hvor endnu Ringen til Lænken sad. Vi gik op i de store rummelige Stuer, med vældige Kaminer, saa Værelset hvorfra en Steentrappe førte ned, men kun de tre øverste Trin, da styrtede Offeret ned paa en Klippe med Jernpigge i den favnedybe Søe. – Af Hertugen af Savoien Seng stod endnu tre Been af hans Seng, som Helhesten. – Som et Pinselssted en Pinebænk staaer her paa Klippen det skumle Slot i den dybe grønne Søe; da vi kom derfra følte jeg mig slet ikke vel. Hjemme efter Theebordet lyste Aftensolen mageløst deiligt paa Bjergene, Granerne fik et rødilla Udseende, ganske som blomstrende Lyng, den hvidgule Klippevæg saae ud som glødende, og nu kom paa Bjergene lige over for »Alpeglühen«, det var som en stille staaende Lavaglød, saa brændende, Skyerne paa Himlen, som den røde Ild. /

Tirsdag 25 I Dag er det kjøligere, men jeg lider uafslædigt af Hovedpine; læste for Hjertes: »Kirkeklokken« og »Sommerfuglen«. Kun lidt spadseret, døde hen og var om Aftenen noget febril med Kulde.

Onsdag 26 Natten har jeg tilbragt ilde, med forstyrrende Drømme, Hovedpine, Træthed, tilmorgen er det dog bedre. Opad Dagen Graat og Regnfuldt, Bjergene paa den anden Side Søen skjult i Taage, Søen rullede, det var koldt. Læst for Hjertes: »*Psycken*«. Henimod Aften blev min Mave daarlig, nogen Diareh, jeg gik iseng før ni.

Torsdag 27 Sovet ilde, Hovedpine, Maven ikke ganske i

1) Eugene] E først skrevet I 7) Helhesten] først skrevet Hels 18 og 25) Hjertes ∴ Hiertas 25) Psycken] P først skrevet S

Orden, graat, koldt Veir. Endt Fortællingen om Skillingen. Jonas var imidlertid kjørt til Villeneuve og tilfods hjem. Om Aftenen var endnu Maven slet, gik tidlig til sengs, kom i stærk Sved, ønskede Hjelp af Jonas, men ihvormeget jeg
 5 raabte fik jeg intet Svar, jeg troede han var gaaet ud, fik nu Angest for at han var faldet ud af Vinduet eller noget hændet ham; jeg troede dog, som ogsaa var Tilfældet at han laae i sin Seng, men jeg vovede ikke at staae op i den drivende Sved jeg var.

10 *Fredag 28.* Jonas havde da sovet og ikke hørt mig. Maven bedre; Klokken 10½ kjørte vi med Banetoget den smukke Vei langs Søen til Lausanne; her kom [vi] Klokken 12 og Jonas gik paa Posthuset og bragte mig derfra 12 Breve, fra *Amberger*, H. P. Holst, fra Eckhardt og fra Scharf (i Paris)
 15 fra Christian Winther og E. Collin fra Jette Collin (tre). Fru Lind, Jette Petersen Etatsraad Drevsen. Fru Serre, Fru Balling (to). Louise Collin, Jules Jürgensen – det var en overvældende riig Post, men Drevsens Brev mældte om den gamle Collins nære Bortgang, at Lægerne ikke havde Haab,
 20 Fru Collins Brev var to Dage senere / Tilstanden var den samme. Jonas var ude da jeg læste det; vi sad betagne og stille; han var gaaet ud, stærkt afficeret som det syntes mig ved at faae Brev om Frøken Wanschers Forlovelse, hende var han neppe forelsket i, men maaskee kom den Tanke hvor
 25 hurtig kommer ikke een og snapper den jeg tænker paa, fra mig. – Jeg skrev strax til Eduard Collin, og lagde deri et Brev til Christian Winther idet jeg gav »Richard« min Stemme til

12) 12] først skrevet halv eet 15) tre] først skrevet to 16) Jette Petersen] tilføjet over linien

Reise-Stipendiet. Det var koldt og Regnveir. Jonas og jeg gik iseng allerede Klokken ikke ni; min Seng var for kort, jeg frøs, laa ikke godt, mange Tanker krydsede; jeg huskede paa min Drøm ifjor henede i Ouchy om gamle Collin, som jeg troede død. (Hævet i Dag 500 Frank) 5

Løverdags den 29. Koldt og Regnveir; ikke legemlig vel! Brev til Jules Jürgensen, Amberger og Agathe Aufdermaur. Fik Brev fra *Eduard Collin* dateret den 25de, det stod som før op og ned med Faderens Befindende, men haabløst for os. Skrev Breve og afsendte disse til *Eckhardt* og *Scharff*. Spiiste 10 godt til Middag men følte mig ikke vel bag efter, gik lidt ud i Regnen paa Terrassen, det er meget koldt. Brev til Etatsraad Tang og Ingemann.

Søndags den 30. Oppe lidt efter 6 for at gjøre mig istand, vi reise Klokken 9 med Diligensen til Fribourg, Coupé-Pladser 15 det regnede, jeg følte mig slet ikke vel! Veien smuk, bjergig og i characteer som Weyle, men større. Vi kom gennem Oron, Rye og Romont, den sidste ret anseelig. – / Klokken var over fire da vi naaede Posthuset i Fribourg, herfra til Banegaarden er en halv Times Kjørsel eller $\frac{3}{4}$ til Fods, det 20 blev for langt at tage ud at spise og løbe ind at see Broen, vi besluttede da at blive og toge ind i Hotel Zähringer der ligger fortræffeligt med Udsigt til begge Hængebroerne, der er nu nemlig kommet een endnu høiere til Veirs et Stykke fra [den] tidligere større; Hotellet elegant, god Middag, vi 25 gik i Regnveir ud paa Broen der er spændt i Strækning som fra Gothergade til Sandkisten i Nyhavn og omtrent halv-

12) Brev til Etatsraad Tang og Ingemann.] tilføjet i marginen ud for linierne 6-17
21) ind] kan måske læses ned

anden Gang Rundetaarns Høide oppe i Veiret. Dybt nede
 bruser Floden Høie Huse ligge ved Bredden; kun et
 tyndt, men stærkt Bræt danner Bro, man seer mellem Spræk-
 kerne ned. Jerntraadene, ere hvor de holde Broen støttet af to
 5 svære Buer og i deres Sammensnoening saa tykke som et godt
 Kakkelovns Rør de gaae ind i Husene og under disse ved
 Jernankere befæstes i Jorden, det er værd at komme til Frei-
 burg for at see og nu det store Orgel! Klokken 8 vare vi og
 flere Fremmede i Kirken for at høre det. – Lyden var stærk;
 10 først spillede der som Orgeltoner der løftede sig gjennem
 flere Rum og Sale, altid fjernere, men tydeligt at de traadte
 ind i et nyt Stadium, det var Toner gjennem Sphærerne. Nu
 fulgte af Joseph, jeg troer Finalen af første Act, men derpaa
 et Natur-Malerie, et Uveir i Bjergene, Tordenen rullede og
 15 Ecchoet hørtes, der kom Vindstød susende og et Lyn slog
 ned; Psalmetoner klang, Indledet blev det ved Aften Klokkens
 Klang / Det var mægtigt gribende. Der lød som mange Men-
 neskestemmer i Chor, det var Naturtoner, der talte og sang
 gjennem Orgelet. –

Juli.

20 *Mandag den 1te.* Graat Veir. Gik med Jonas ud over den
 store Hængebro, for at besøge den høiere oppe, men før vi
 naaede der var jeg saa nærvøs, at jeg maatte vende om og
 kunde nu ikke vinde over Broen, ventede paa en Vogn, der
 25 endelig kom og foran den *gik* jeg og Betagelsen var borte,

2) 3: Saane 12) Sphærerne] *foran er overstreget* Psfær

saa at Jonas alene kunde vende om og jeg gik op i Byen og
 købte Stereoskopbilleder. I overfyldt Omnibus kjørte vi
 bort, øverst paa den hilsede mig en Hr Buchwaldt fra Kjø-
 benhavn, der havde besøgt Venedig Turin & og beskrev
 Venedig som død, ligesaamange Soldater som Beboere. Vi 5
 kom Klokken halv to til Bern og toge ind i Zähringerhof, fik
 først to kjedelige triste Værelser der ombyttedes med eet me-
 get godt; ved Middagsbordet fik vi hele det tobaksrygende
 Selskab der havde generet mig i Omnibus fra Fribourg, de
 skraalede op, jeg var gal i Hovedet derover, men hvad hjalp 10
 det. Gik med Jonas til Kirken og saae fra Terrassen ud,
 men Bjergene vare tilhylede; han gik til Bjørnene, jeg hen
 til »der Pfarrer Baggese«, men han var reist til Basel. Oppe
 paa Volden smuk Udsigt. Floden danner et Vandfald ud for
 Kirken, meget bredt. Sendt Breve til Jette Collin, Louise 15
 Collin og Etatsraad Collin. Bernerfruentimmerne gaae med
 en Slags sorte Kapper der anstaae dem vel; Byen ret livlig. /
 Den nye Banegaard ligger ud for vore Vinduer endnu ikke
 ganske fuldendt men benyttet. Udsigt fra Volden, gamle
 mægtige Træer. – (Paa Veien Idee til en Historie om en 20
 Rotte der kritiserer Menneskene)

Tirsdag 2^{den}. Solskin men dog ikke klart i Horizonten;
 Bønderfruentimmerne staae pyntede i Søndagsklæder og
 handle. Paa en af Byens Porte er af Træ en kolosal, mandlig 25
 Figur med Muurkrone, der fløi Duerne ud og ind fra, de
 byggede der. Stereoskop Billed af Byen var ikke at faae alle
 udsolgte, jeg bladdrede en Masse igjennem. Klokken 10¾

9) mig] først skrevet os 20) (Paa . . Menneskene)] senere tilføjet før og efter
 overstreget Tirs 24) mandlig] tilføjet over linien

kjørte vi fra Bern, der sad en Officeer udseende Herre og en
 Dame der lignede lidt Fru Heiberg og meget Mad: Fossum,
 hun syntes at opholde sig over mig, grine af mig; der laae en
 Bouquet paa Gulvet, jeg tog den op, ragte hende, da jeg
 5 troede hun havde tabt den, men hun svarede non monsieur!
 Da jeg siden i Thun kom til Dampskibet kom Damen og
 Herren ombord og tiltalte mig paa Dansk, de vare Danske
 og hedte Guldborg. »Det er jo *vor* Andersen!« havde Damen
 sagt da hun i Bern, saae mig, fortalte Herren, som om det var
 10 en Compliment. – Ombord Maden dyr; Omgivelserne smuk-
 ke, det var ellers meget skyet, pludseligt, over Skytaagen,
 viiste sig Jomfruen; et ret smukt lille Vandfald tæt ved Søen.
 Med Omnibus fra Neuhaus naaede [vi] Victoria Hotel i
 Interlaken Klokken to; gik omkring i Byen der har flere
 15 Træhuse som oppe i Talerne; saae strax Gaden jeg har i Pho-
 tographie. / Det er en egen By Interlaken, man har tilkjøbs
 snittet ud af Træspeerne og med Glas og Farver smaa
 Sveitserhuse som de egentligt slet ikke ere i Schweitz saa
 pyntelige, saa Legetøisagtige er de ikke og dog – i Interlaken,
 20 har man dem, det er her Hotel ved Hotel; med udsnittet
 Træværk om Vinduerne, Altaner, fremspringende Tage,
 pynteligt, ziirligt, og det paa hele den ene Side af en deilig og
 macadamiseret Vei, thi Huse paa den anden Side vilde tage
 Udsigten bort, det er som en Pariser Boulevard midt inde
 25 mellem Schweitser Bjerger. Mægtige og gamle Valdtræer
 skygge og hele den Husene modsatte Side, hvor Øiepunktet

15) Talerne 0: Dalarne, Dalarne 16) Interlaken,] først skrevet Interlaken!
 18) saa] *foran er overstreget de el. lign.* 21) Altaner] A først skrevet B 22) dei-
 lig og] *læsningen usikker*

er »Jomfruen«, er den deiligste Fløielsgrønne Eng hvor
Kørne gaee med Klokker, Alt som oppe paa Bjerg sletterne.
Interlaken selv er meest gamle Træhuse ned mod Thuner
Søen, men den lange Bouleward er Hotel ved Hotel, Boutik
ved Boutik i pyntelige Boder tæt ved hinanden lige hen til 5
Brientzersøen. Mod Aften naar Eiger Skildtene illumineres,
Gassen tændes, Gas lige overfor Jomfruen og den elegante
Verden i Krinoline promenerer / er det en ganske underlig
Stad, en underlig Svæven i Drømme mellem Paris og Alpe-
naturen. (Grædepile, Valdød, selv Spargmannia groe her.) 10

Onsdag den 3. Graat Veir, men da vi ikke vidste om det
imorgen blev værre leiede vi en Eenspænder for 16 Frank og
kjørte først til Lauterbrunnen; strax da vi kom ud af Byen be-
gyndte det at regne; Skoven duftede, vi kjørte langs den bru-
sende Flod, men over os hang de vaade Skyer; i Skoven lod de 15
Træstammer rutsche; een, stor som en Skibsmast rullede ned
paa Veien lige foran Hest og Vogn og kunne have lemlæstet
den og os; da vi holdt ved Vertshuset i Lauterbrunnen,
standsede Regnen medens vi gik til Staubbach hvor der var
meget Vand, og faldt som Damp ned ad, Jomfruen var ikke 20
at see; en Bonde blæste i Alpehorn for os og vi hørte Eccho
fra Bjergene; der var ved Staubbach endnu to tyndere Vand-
fald; da vi gik tilbage mødte vi *Berner* fra Theaterkontoi-
ret, han kom fra Paris og vilde gaee over Bjerget til *Grindelwald*,
derhen kjørte nu vi; da Veien deelte gik det bestandigt opad, 25
Regnen skyllede igjen ned, lige til vi naaede Grindelwald og
tog ind i Hotellet Bjørnen der ligger lige ud for den nedre
Gletsche, nu brød Solen frem, det blev godt Veir; jeg fulgte

3) meest] tilføjet over linien 3) gamle] foran er overstreget begyndelsen af et ulæst ord

et Stykke med Jonas der havde Fører ned til Gletschen, som laae skidden af Støv, men dog med mægtige glasgrønne Spalter. / Der er hugget en Gang ind i Gletschen og derinde illumineret med en halvsnees Lys. Det hele saae ud som
 5 blaagrønt Glas. Imidlertid løftede Skyerne sig om Vetterhorn, Skræckhorn, Eger og bag ved Gletschen Finster-Ahorn. høiere oppe en renere Gletsche, den saae ud som et pludseligt i Iis forstenet Vandfald, Iisstykkerne skruede i hinanden. I den nedre Gletse var 1821 en Præst faldet ned, Føreren
 10 havde været med at faae ham op. Klokken 3 kjørte vi i smukt Veir, Solen skinnede paa de græsgrønne Bjergsider der vare oversaaede med Alpehuse. Ved Veien plagedes vi af Børn og Gamle der vilde sælge os for en Frank udsnittede Huse. (Ud for Staubbach købte jeg en Stok). Deilig storartet
 15 Alpenatur. Høit oppe gestaltede sig [Klippespidserne]. Da vi kom ned til Interlaken var det efter den kolde Tour varmt under de mægtige Kastanietræer. Om Aftenen klaredes Himlen, Jomfruen stod reen med den blændende hvide Snee, man saae Slagskyggerne og ved Solnedgang var den gloende,
 20 lignende i Farve den opgaaende Maane. Alt var mørkt rundt om da endnu Jomfruen glødede og sildig da Stjernerne kom frem skinnede den som i Maaneskin. Lige bag vort Hotel stod den ny Komet, med lang, men uklar Hale. /

Torsdag 4. Blev kaldt paa Klokken 6, men det gjalt ikke
 25 mig, men andre Reisende. Veiret var aldeles deiligt, ikke en Sky, saaledes skulde det have været igaar. Telegrapheret til

7) høiere] *foran er overstreget* Klokken 3 om Efter 10) Klokken] *foran er overstreget* Klokk (*først skrevet og*) 15) [Klippespidserne] *ms. har Klippespidsernes* 16) Tour] *T først skrevet U*

Luzern om Værelse, da man siger der er meget opfyldt i Anledning af Skyttefesten i Stanz. 1/2 11 kjørte vi ned til Brientzersøen og kom ombord paa Dampskibet Giesbach hvor vi traf vor tydske Amerikaner fra Bex der havde truffet sammen med Berner og sagde at han var jo »Theaterintendant i Kjøbenhavn«. Søen er 2000 Fod dyb; vi kom tæt ind under Gjesback, der dog ikke er storartet, den bruser ned mellem rigeligt Grønt fra en stor Høide. I Brientz, en Træbodet Landsby kom vi i Diligense med en gammel Dame fra Fri-bourg og hendes Niece, de vare imorges Klokken fire reiste 10 derfra; vi kjørte nu 1 1/2 Time bestandigt opad den nye Vei over Brüinig, der den første Juli i Aar er aabnet; det var et storartet Skue ned i den grønne Dal, der var en Deel over-svømmet; vi saae der nede Meiringen[.] Jomfruen og flere Sneebjerger reiste sig; der var et Vandfald Hölsbach kaldtes 15 Eet, som vi næsten aldrig kom forbi; Veien løftede sig med den dybe Afgrund tæt ved; Faner og Vers forkyndte om Skytte Fefesten i Amstad; Luften let og deilig. – / Brüinig Veien vil snart blive en besøgt Vei. Vi kom forbi den lille grønne Lungern Sø og naaede, efter at have passeret Sarnensøen, 20 denne By; et Dampskib ventede os ved Vierwaldstädtersøen, hvor vi ved *Stanz*, hvor Skyttefesten er, fik Fartøiet overfyldt og meget trætte kom vi til Luzern hvor vi i Hotel Rigi havde telegrapheret om Værelse, det fik vi ogsaa men i fjerde Etage. Efter at have spiiet gik jeg og Jonas over den 25 lange Bro og siden hjem og i seng.

Fredag den 5. Gik med ham ud til »Løven« og hen paa

7) der dog ikke] først skrevet der ikke st 12) over Brüinig] tilføjet over linien
18) Skytte Fefesten ∴ Skyttefesten 18) Brüinig. . . Vei.] tilføjet over linien

Kirkegaarden; købte et Photographi-Billede og gik saa ombord hvor vi traf Amberger, der i denne Morgen kom fra Basel for at træffe mig i Brunnen; da vi naaede derhen blæste en saadan *Föhn* at Dampskibet ikke kunde lande vi kom da i
 5 en stor Baad, sex roede, Strømmen drev os ind mod Brændingen; Fruentimmerne jamrede, Mændene toge alle fat i Aarene, ogsaa *Jonas*, jeg var ængstelig; endelig naaede vi om Dæmningen og ind i Havn; Auf der Mauer og *Agathe* vare i *Stanz*, men mit Værelse stod pyntet med deiligt Grønt om
 10 Speil og Vinduer / Paa Posthuset laae Breve til mig fra Thiele, Eduard Collin, Fru Serre og Jules Jürgensen. Spadserede lidt op ad Bjerget med *Jonas*, men det regnede og var koldt. Sendt Brev til Eduard Collin i *Jonas* Brev, som afsendes i morgen.

15 *Løverdagen den 6te*. Koldt og Regn. Brev fra Fru Schwartz og fra Fru Serre. Brev og Bøger fra Wiedemann. Skrevet til Fru Schwartz og til Wiedemann. Spadseret lidt med *Jonas*, der stod et Uveir over Søen hen mod Buox; sendt Brev til Fru Henriques og erholdt Brev fra Ingemann hvori var hans
 20 Photographie. Om Aftenen sang *Agathe* og Amberger for os; jeg læste Sommerfuglen.

Søndag 7. Amberg seilet til *Stanz* til Skyttfesten. Skrevet et lille Brev til Eduard Collin og indlagt i eet *Jonas* sender. Brev til *Clara Heinke*. Tordenveir; Søen var med eet oprørt; nu er det deiligt Solskin, dog med hængende, truende
 25 Skyer. Gik ud paa Steendæmningen og om paa Høien mod Vest, en Regnbue laae som et udspændt Slør i Dalen mellem Klipperne. Om Aftenen skrev jeg lidt paa min Iisjomfru;

17) Schwartz] først skrevet Schwarz

Jonas gik tidlig iseng, han var forstemt og har været det den meeste Tid her i Brunnen, han vil ikke ud med hvad der trykker ham.

Mandag 8. Jonas gik tilfjelds, jeg drev om nede ved Søen, det er en Solskins Dag; skrev paa min Fortælling og sendte 5
Brev til Kammerherreinde *Neergaard*. Jonas gik med Am-
berger over paa Bjergene, imedens kom Fru Doctorinde Bren-
ner fra Basel med de to Frøkener fra Basel, de blive her en
otte Dage, for min Skyld sagde de, Fru *B*: kyssede mig. Siden
kom Brev fra *Delbanco*. Læste om Aftenen »Børnesnak« og 10
»Sommerfuglen«, en Engelænder kom til der var Beundrer af
Bazaren og Improvisatoren. Smuk stille Aften.

Tirsdag 9. I Nat vaagnede jeg ved et voldsomt Bulder; /
det var Storm og Torden; Gang-Vinduet var gaaet op og
sloges itu. Vinden hylede, det klang som Klokker nede i Dy- 15
bet; Lynene vare blaae Skin. – Imorges fik jeg *Brev* fra Fru
Schwarz og de to Breve hun har medbragt fra Rom, det ene
var fra Paris om at oversætte mine Eventyr, det andet Brev
fra Van Docchum i Kjøbenhavn om at faae min Haandskrift 20
til en irsk Dame; det var det Hele. Jeg er forkjølet og min
Mave i Uorden. *Jonas* er kjedelig tver. Lidt høiere opad
Dagen kom fra Posthuset Fru Schwartzs Bog »Hundert und
ein Tag«, som hun har sendt mig. Skrev igjen Brev til Fru
Schwartz i Winterthur. Da vi sad ved Middagsbordet kom en 25
Engelænder med sin Datter, hun var ung, høi og havde prægtige
brune Øine og skinnende, hvide Tænder, hun satte sig
ligeoverfor Spisebordet og betragtede mig og da hun siden
brød op og skulde afsted med Dampskibet, hilsede og jeg
gjenhilsede, straaledede hendes Ansigt til mig. Agathe fortalte
at den unge Pige havde grædt og bedet Faderen blive her 30

et Par Timer for at faae talt med mig, men de vare kun blevne til det næste Dampskib gik for at see mig naar jeg spiiiste, hun var opfyldt af mine Skrifter. Regnveirr. Om Aftenen blev sjunget. –

5 *Onsdag 10.* Brev fra *Bjørnstjerne Bjørnson* i Arizzia. Jonas er gaaet til Schwitz; Veiret graat. I Dag reiser den skikkelige med Alt saa tilfredse gamle Herre fra Osterrode, han ligner i meget gamle afdøde *Falenkam*[.] Brev til Fru *Scavenius*. Amberger tog en Svip til Luzern; jeg begyndt at skrive sammen min Historie fra Schweiz. Intet Brev hjemme fra. /

10 *Torsdag 11* Agathe havde smykket mit Speil med en stor Guirlande af Alperoser. Sendt Brev til Fru *Serre*. Opad Dagen kom Amberger og bragte med een af mine Beundrerinder Fru Eckard fra *Luzern*, en ung blond Dame, senere kom for
15 at blive her en halvanden Time hendes Mand Digteren Eckard fra Luzern der har skrevet »Schiller« »Socrates« og flere Stykker for Scenen; jeg læste et Par Eventyr for ham; han forærede mig sin »Socrates« og jeg gav hans Kone et Exemplar af »Herz und Welt«. Om Aftenen havde Agathe
20 arangeret for mig en Serenade. Byens musikfolk kom i een med mange Lys opklaret Baad og spillede til halv Elleve uden for mine Vinduer; jeg var forlegen ved at takke dem, da jeg ikke troede paa at det var for mig, men da man Alle bekræftigede det gik jeg og ventede til de stege i Land og tog dem da
25 i Haanden til Tak. Det var en deilig klar Aften. Kometen stod med sit lange Riis over det Hele. To Breve fik jeg eet fra *Eduard* med nogle Ord i fra hans Kone; samt Brev fra Madam Anholm.

3) Om] *foran er overstreget* Brev fra Delbanco. 6) til] *tilføjet*

Fredag den 12. Smukt Solskin; Klokken 10 seilede jeg med Jonas til Flüelen forbi Wilhelm Tels Kapel og kjørte med Omnibus til Altorpf, hvor vi saae den for 14 Dage siden opstillede Statue af Vilhelm Tell paa den Plads hvor han skjød Æblet af Sønnens Hoved med Underskrift af Schillers Drama: Havde Pilen truffet min Søn med den skulde jeg & [...] 5
 Da vi kom tilbage til Brunnen var en Broder til Kong Max af Bayeren gift med en spansk Prindsesse indtruffet i Hotellet og tog Middag. / Jeg havde lagt mig til Hvile, da blev jeg efter Kl 4 kaldt paa[...] Prindsen stod nede ved Vognen og 10
 ønskede før sin Afreise at tale med mig; jeg klædte mig paa og løb ned han præsenterede sin Gemalinde for mig, sagde at da han hørte en saa stor Digter var her maatte han tale med mig, bad mig besøge sig i München, fortalte at Kong Max netop i Dag var reist til Ostende; Sagde mig at det vilde 15
 have glædet Dronningen af Neapel om jeg i Rom havde besøgt hende at Digtere og Konger altid kunne mødes og havde Adgang til hinanden. Nu reiste han til Einsidelen. Hofdamen havde jeg før været i Selskab med hun havde hørt mig læse. – Mens jeg talte med dem afreiste Professor- 20
 inde Eckard til Luzern, hun havde [ikke] følt sig hyggelig her da Fru Brenner ikke var ganske venlig mod hende, mange Hilsener sendte hun mig. Breve fra *Eckard* og *Scharff*, de ere i Interlaken og have stadigt reist i Schweiz efter os. 25
 Mod Aften bankede det maa min Dør det var Theaterintendanten Devrient fra Carlsruhe der med sin Kone kom her og reiste igjen imorgen. Om Aftenen saaes en stærk Ild øverst paa Pilatus, Amberger meente det var

25) maa o: paa 25) var] v først skrevet f

Hotellet der som brændte, vi andre troede at det var en Glædesild.

Løvedag den 13. Jonas er taget en Tour med Berlinereren. Jeg fik Brev fra Fru *Eckard* i Luzern. – Sendt Breve til Excelsen *Tillisch* og til *Eckard* og *Scharf* i Interlaken. – Efter Bordet bad Baronessen som har været Hofdame mig i de herværende Tydskes Navn før jeg reiste at læse et Par Eventyr for dem, jeg læste da tre, men blev meget træt. Fik Brev fra: *Mathilde Ørsted*. Det blæste en stærk *Föhn*, af disse have vi denne Gang faaet flere. – Foræret Agathe min Photographie fra Genf, / mod Aften læste Amberger for hele Selskabet min Historie fra Klitterne, jeg maatte løse ham af; han og *Jonas* drak »Duus«; oppe paa mit Værelse fandt jeg en Krands af Forglemmigei fra Agathe; der var til Thee lavet en Afskeds- kage til mig. – Jeg gik tidlig op og pakkede ind. Ude blæser en hylende »*Föhn*«.

Søndag den 14de. Oppe Klokken halv fem. Kjørt Klokken 7½ fra Brunnen, Amberger og Fru Brenner gik paa Rigi. Agathe stod og holdt næsten en Kjærligheds Erklæring til mig ved Afskeden, Jonas var ved at faae ondt over al den Tale. Klokken henved eet naaede vie *Einsiedeln* der ligger høit og temmeligt koldt og bart. Vi tog ind i »Phau« og da vi havde spist gik vi ud; hele Pladsen foran Kirken er

3) Berlinereren] *kan også læses Berlinerne* 5) Interlaken] *I først skrevet L*
11) mod Aften] *denne side har først været benyttet til et breuudkast, som er overstreget :*

Liebe, gnädige Frau!

Brunnen 6 Juli 1861.

Gestern kam ich hieher und heute Morgen habe ich Ihren theuren Brief erhalten; ich danke Ihnen innig und herzlich. In Florenz habe ich den Fest der zweiten Juni erlebt, der Beleuchtung und die Freude war grossartig

21) vie ∴ vi 22) »Phau« ∴ »Pfaue«

med Boutiker med Rosenkrand[s]e, fromme Bøger og Billeder. Jeg havde fra Agathe et Brev til Pater *Gall-Morell*, der i Klosteret velvilligt optog os, han fik min Haandskrift, som han havde ønsket sig; da han skulde i Vesper førte han os til en anden lærd Geistlig, med et nobelt komplet Cavaleer Væsen, der viiste os Klosterets Natural-Samling og Bibliothek med interessante Haandskrevne Bøger, Legender med Bille[de]r; her stod *Paracelcus* Buste, han er født i Einsiedeln; førte os derpaa i Kirken over Gallerierne, der var smuk Vesper Sang af Børn og Kirkeherrerne; / Processionen gik til Kirke-Helgenen Meinrads (?) Kapel, Folk knælede der vare mange fra Elsas; Sangen lød smukt; vi førtes derpaa til Klostret[s] smukke store Sal, her hang Port[r]ætter i Legems Størrelser af den afdøde Konge af Preusen, Keiseren og Keiserinden af Østerige. Hohenzolleren Zigmaringen[s] he[le] Familie havde ladet sig afbilde som Beskuere af Mejnard fra hans Tid, Kammerherren var Hyrde. – Kirken rigt forgyldt, Søilerne løftede sig kjækt som Palmer. – Mellem de flere Vers (af Gall-Morell) omkrandsede paa Meinards Grav stod:

Ein Bächlein war es und wurde ein Strom, 20
 Ein Körnlein war es und wurde eine Eiche
 Ein Celle war es und wurde ein Dom,
 Zwei Kerzen branten bei Meinrads Leiche,
 Die erleuchten und wärmen so wunderbar
 Millionen Härzen schon tausend Jahr. – 25

I Anledning af Abedens Navnedag i Morgen (*Heinrich*

2) Pater] først skrevet Suprior 7) Haandskrevne] først skrevet Hand 14) den] først skrevet K 23) Meinrads] først skrevet Meinards el. lign. 23) Leiche] foran er overstreget Leiche 26) Navnedag] foran er overstreget Fødsels

Schmidt) gav Klosters unge Elever ham en Ständchen i Klostergaarden, Musik og Sang; en ung Dreng fra Zürich havde en særdeles smuk Stemme. Da Pater Gall saae mig nede i Gaarden kom han ned og blev hos mig, foreslog mig at
 5 føres til Abeden, jeg undskyldte med at jeg var i Reiseklæder, men det hjalp ikke og jeg kom op i Salen. Abeden var en kraftig venlig Mand, han drog mig hen i det aabne Vindue hos sig hvor han stod og de sang Schillers Hymne til Glæden.
 / Her kjølig Bjergluft der giver Appetit, godt Vand, fra en af
 10 sort Marmor reist Brønd springer det ud foran Kirken.

Mandag 15 Gik hen i Kirken hvor der spilledes en smuk Marsch. Sendt Brev til Delbanco med Haandskrift til Van Dockum. Klokken elleve fra *Einsiedeln* i Omnibus, man snød os for Coupépladse; der var stort Vrøvl ved Stationen hvor
 15 der skulde vexles Vogn, man vilde have 9 ind hvor der knap [var] Plads for de otte. Vi kom til *Richterswyll* og ombord paa Dampskib, det var koldt og blæste, siden drev Regnen os ned, jeg stødte stærkt mit Hoved mod Kahyttens Nedgang. I Regnveir kom vi til Bours Hotel ved Søen hvor vi bleve vel
 20 modtagne. Klokken 5 var stort Table dhote det eleganteste og største vi endnu have været ved, god Opvarthing og smuk Musik, vi traf ved Bordet Dunztfeldts fra Kjøbenhavn med Fru Mickelsen, samt Kammerherre Koefod. Gik derpaa ud og kjøbte Photographi billeder og tidlig iseng men sov dog ikke. --
 25 *Tirsdag den 16.* Sendt Brev til Storhertugen af Weimar. Mødt Ambergers Broder fra Basel; gik med Jonas op paa

7) mig] først skrevet med el. lign. 11) 15] først skrevet 14 19) Bours Hotel] i Zürich 22) Musik] M først skrevet B 22) Dunztfeldts] foran er overstregt Dunztfeldts Du 25) 16] først skrevet 15

Volden til Componisten Nægels Monument; seet Alperækken med Snee i blaalig, vinterlig Belysning. Kjøbt Stereoskop Billeder. Hørt af Fru Michelsen at Wanda skulde være forlovet med Prinds Hans af Glücksburg. Koldt og Regnveir.

Onsdag 17. Klokken 10 skulde vi først afsted, lidt over 9 kom Hausknechten alt efter Tøiet, jeg var ikke færdig og blev ærgerlig. Banetoget gik over Winterthour til Romanshorn; ombord spiste vi Frokost, kom Klokken 2 til Lindau, næsten ingen Visitation, vi foer nu til Kempten hvor vi toge ind i die Krone Klokken lidt over fem og spiste Foreller, gik lidt om i Byen der synes særdeles kjedelig. /

Torsdag 18. Klokken 9 $\frac{1}{4}$ reiste vi fra Kempten, jeg havde Diareh og ventede at jeg paa en Station maatte blive tilbage, men det gik godt; Klokken 4 naaede vi München, toge ind i »Blaue Traube« og fik nu Brev fra Fru Neergaard, Fru Henriques og Jette Collin. Gik i Theatret i Gallerie Noble og hørte Glucks *Orpheus* og *Euredice*, der kun har tre Personer og alle Fruentimmer, en storartet Musik men Digtningen er ikke saa stor; der var fra Sceneriets Side, en Sky-Scene i Underverdenen som tog sig godt ud.

Fredag 19. Gik tidlig ud at friseres og derpaa til Siebolds, Ingen hjemme, sagde Pigen, men Fru Siebold kom løbende, hun havde paa Gaden kjendt mig da jeg gik forbi og saac paa hendes Alperoser og ikke paa hende, hun vilde have mig til Starnberg, men jeg afslog og det blev bestemt at Jonas og jeg kom der i Dag til Kaffe og da læste jeg et Par af de nyeste Eventyr; paa Søndag Middag spiste vi der. Kaulbachs

2) Sne] *foran er overstreget Schnee el. lign.* 5) 17] *først skrevet 16* 12) 18] *først skrevet 17* 17) Orpheus] *O først skrevet I*

vare alle i Nürnberg til Sangerfesten der varer Søndag, Mandag og Tirsdag. Gik til Gietls, han var med Kongen i Sceweningen, Fruen tog venlig imod mig, *Max* kom, han endte i Dag sin Examen. Tilbød mig og Jonas deres Loge i Theatret.

5 Gik til Banquier Fröhlich og fik 200 Rdlr Dansk; købte Photographi Billeder og mit Photograph Kort af Hampfstängel (48 x). Det er varmt og smukt Veir. Sendt Brev til Fru *Collin* og deri Brev til Madam *Anholm*. Efter Bordet med Jonas til Kaffe hos Professor Siebold, hvor jeg maatte læse

10 et Par Eventyr og forærede da Fru Siebold den store nye Samling. Jonas fik et Par Bøger og syntes meget tilfreds over Besøget; der var Digteren Kobbel og von Bodenstedt, Enken efter Tierche (?) og Datter. Gik om Aftenen i Theateret at see *Staberls Reiseabentheuer* / det var Vrøvl, men grinagtigt,

15 underligt løst, men godt Humeur. Brev fra Fru *Scavenius* og Fru *Serre*.

Løvedag 20. Gik at besøge Charles *Bonner*, som boer i Amalienstrass N° 8, han ønskede at oversætte »Mit Livs Eventyr«. Var at købe Photographier og glemte min Pengepung med 8 a 9 Gulden, men fik den igjen, igaar havde jeg lagt min Portefeule med 600 Rdlr i min Overfrakke, gaet og dasket med den paa Armen, ladet den hænge paa Gange[n] hos *Siebolds* og jeg var dog heldig nok at have den. Det fortjente jeg neppe; mere Agtsomhed Hr *Andersen*! – Ved Middags Bordet sammen med den unge Bræstrup, der vilde tale politisk. Kjørte med Jonas i to Timer; først til Au-Kirken,

13) Tierche ∴ Thiersch 15) Brev fra Fru Scavenius og Fru Serre.] tilføjet
 15) Scavenius] først skrevet Skavenius 16) Serre] først skrevet andet, uløst navn
 23) Gange[n] ms. har Ganger

derpaa til Kirkegaarden, der er stor og med smukke Monumenter, i et Liighuus stode Liig; smukke Gange, som i Campo Santo i Pisa; derfra til Bavaria, Alperne vare synlige; derfra til Sieges Thor og ind i Slots Haven og hjem. Kjøbt Vest for 4 Gulden og 12 Kreutz. Besøg af den unge Gietl. Meget varmt. Brev til Fru *Serre*. 5

Søndag 21 Varmt Veir. Middag hos Professor Sieboldt; hans Frue forærede mig hans Photographi, han gav ogsaa Jonas sit Portræt og Bøger; stor Middag, jeg læste et Par Eventyr; da jeg kom hjem laae Brev fra Fru Schwartz hun var kommet i Aftes og boede hos sin Svoger 10
der indbød mig og Jonas til imorgen Middag; jeg kom træt og udaset hjem, maatte dog afsted, kastede mig i en Vogn og kørte der hen, paa den anden Side Propylæerne; jeg sagde vi reiste imorgen, men lovede at komme til dem, naar jeg 15
igjen indtraf i München, gik saa i Theatret og saae Profeten; det trak fra den nærmeste Loge, men en Madam der vilde ikke tillade at Døren lukkedes. Klokken blev halv tolv før jeg kom iseng.

Mandag 22 Reist fra München 11 1/2 til Augsburg. / Der var et ungt, sygt Menneske i Vognen, der mod sin Læges Bestemmelse var staaet op af Sengen for at reise til Nürnberg, han havde Mave-Betændelse; Sveden sprak ham i store Draaber ud af Ansigtet; det var ogsaa en Lidelse at see paa ham. Et engelsk Par i Vognen vare meget deeltagende. Manden sad og viftede ham. Klokken eet kom vi til Augsburg og tog ind i de tre Morer; ved Bordet sagde en engelsk Dame der sad 25

5) Gulden] først skrevet Gulden 8) hans Frue] først skrevet han 8) mig hans] først skrevet mig si 8) han] tilføjet over linien

hos mig, at hun kjendte mig efter mit Portræt hun havde seet i Brunnen; gik med Jonas lidt ud i Byen; jeg fandt efter nogen Søgen Stereoskop Billeder; da jeg kom hjem laae Jonas søvning og dvask paa Sophaen, jeg fik ham siden pirret op, gik
 5 lidt ud igjen drukket Selstser-Vand og har en Fornemmelse om en uheldig Mave imorgen.

Tirsdag 23. Det var syndigt sagt! Maven er god! oppe Klokken 5. Kjørte Klokken lidt før 7 fra Hotellet; kom i Vogn med en gammel Militair, der kurede til en lybsk Jomfru; en brøsig hanoveransk Skolemester eller cevil Corporal
 10 i Vognen; meget varmt. Hele Nürnberg vaiede med sortrødgule Faner og bayriske Farver. Jeg ventede ikke at faae Plads i noget Hotel, men da jeg kom til Wittelsbacherhof sagde Verten at han havde eet i Reserve for Venner og jeg fik N^o
 15 17 paa første Sal. Her er et Røre i Byen; alle Huse smykkede mest med sortrødgule Flag, Krands, Indskrifter og Tegninger. Gaden overfyldt af Mennesker med brogede Baand i Knaphullene Egekrands om Hatten eller lange flagrende Straae. Vi gik op til Borgen, og siden hen at kjøbe
 20 Photographi Billeder. —

Onsdag 24 Natten urolig med Reisende som paa Gaden sang; de kjørte med deres Faner forbi. Klokken 12 kom vi først afsted, der var en Trængsel, en utrolig Mængde Mennesker, jeg maatte ind i en Røg-Coupee, men man overlod mig
 25 dog en Plads ved det venstre Vindue / Vi kjørte godt men kom dog saa seent til Hoff at det sachsiske Banetog var gaaet, da vi kom zum Hirsch vare alle Værelser optagne, vi fik

7) Tirsdag 23] først skrevet Mandag 22 7) Det] først skrevet M 10) Corporal] først skrevet Copo 21) Onsdag 24] først skrevet Tirsdag 23

imidlertid Plads zum golden Lam, godt Øl fik vi og et ret ordentligt Værelse; men her er en garstrig Lugt i Huset.

Torsdag 25. Jonas vilde gjerne at vi i dag kun toge til Zwikau, men da blev det om at staae op i Morgen og kjøre en lang Vei med Jernbane og maaske siden 3 Timer ud til Maxen samme Aften, efter nogen Snakken blev det bestemt til Chemnitz. Meget varmt. Skrækkelig Stank af Sæberier der i Byen. Reiste fra Hoff 10 $\frac{3}{4}$; Tøiet opdagede jeg fik galt Nummer og nær var gaaet til Leipzig; over Zwikau kom vi Klokken halv 5 til Fabrikbyen Chemniss der strækker sig meget vidt; vi toge ind i römischer Keiser der er en 300 Aars gammel Bygning. -- Kjøbt Steroskop Billeder.

Fredag 26. Karlen vækkede mig halv 6 istedetfor Klokken 6; Jonas gnaven, mit Uhr stod; vi kom afsted fra Byen 8 $\frac{1}{4}$ deed; en særdeles smuk Egn, ved Waldau; over Riesa kom vi Klokken 12 til Dresden hvor Serres Vogn og Kudsk tog mod os paa Jernbanen; Miss Margrethe var i Byen for at tage imod os og give os Middag, Fru Serre var for angrebet til at kjøre ind, men havde skrevet til Fru Hahn om at være ved Modtagelsen; efter Middagsbord kjørte vi, halv fire til Maxen i en brændende Solhede og bleve hjerteligt modtagne; her var Gen[er]jalinde fra Berlin med sin Sønne-datter, Fru Falkenstein med sin Søn. Jeg gik med Jonas ud til mit Træ, som Gartneren kom at bekrandse; det blev uroligt Veir. Jeg læste et Par Eventyr, og gik saa halv elleve tilsengs. /

Løvedag 27. Drømt om Jette Wulff. Smukt Veir. I Nat

9) Leipzig] L først skrevet D 14) fra] foran er overstreget fra (først skrevet hal)
 15) Waldau ∴ Waldheim 22) ∴ Vogel 26) Veir. I Nat] først skrevet Veir; Brev

Klokken halv to kom Hentzelt og hans Frue fra Gersdorf han gav mig tre Kys, et paa hver Kind, og eet paa Munden, det fik jeg igjen i Eftermiddag da jeg havde Læst Valdemar Daa, Børnesnak og Sommerfuglen[.] Deiligt spillede han for os.

5 Brev fra Jette Collin, med gamle Collin gaaer det ned ad mod Graven; igjen et Tilbagefald. – Læst Eventyr og faaet Kys af Henselt.

Søndag 28 Serres Fødselsdag. Udenfor Krandse og Flag; Musik, baade af omvandrende Musikanter og af Regements

10 Musiken i Dresden. Brev fra Storhertugen af Weimar. Henselt spillet smukt. Af de mange forventede Fremmede kom næsten Ingen da det blev Regn og Storm. Ved Bordet udbragte jeg paa Tydsk Skaal for Fru Serre, for Hentzelt og for Carl Serres Børn. Serre mærkværdig stille og forknøt. Det er

15 Storm, saa at et stort Træ er blæst om. Jeg fik i Dag vist 18 Kys af Hentzelt og eet af hans Frue.

Mandag 29. Imorges Klokken otte før jeg kom op reiste Hentzels ogsaa Serre tog til Byen. Gik med Jonas til Marmorbruddet men blev meget nærveus[,] den unge Cohen afreist.

20 Sendt igaar til Frøken *Heinke*, en Photographie af »Leonardo da Vincis *Nadveren*«. Veiret koldt. Skrevet Sølvbryllups Sang til Eduard og Jette Collin. Læst om Aftenen. Brev til Jonna.

Tirsdag 30. Deiligt, varmt Solskins Veir. Brev til *Jonna* og

25 *Fru Collin*. Reenskrevet Historien om Sølvskillingen. Brev til *Jette Collin*. Brev fra *Bjørnson*

Onsdag 31. Klokken 3 imorges kaldte jeg paa Jonas men

19) [.] *blækklat* 19) Cohen] *læsningen usikker* 22) Brev til Jonna] *tilføjet*
 25) Brev til *Jette Collin*. Brev fra *Bjørnson*] *tilføjet* 27) 3] *først skrevet 4*

fik ham først op Klokken 4, han skulde efter Paafund af Fru Serre gjøre Tour til det sachsiske Schweitzs med den unge Falkenstein; nede i Dalen traf de Postvogn fra Glasværket og kunde kjøre til Müchlitz, der var Jernbane; de skulde bestige Bastei, seile i aften til Dresden og der boe i Serres Huus, sove i »Kinderstub«; Fru Serre kjørte ind Klokken 3, jeg gav Nattøi og Plaid samt et Par Ord til Jonas, det er trykkende hedt. Tilaften Tordenveir. / 5

August.

Torsdag den første August. Trykkende varmt; skrevet 10
utrætteligt paa min sweitzer Historie, saa at jeg var træt og ør. Til Aften kom Generalinde Vogels Sønneson, en tyveaarig preusisk Officer; jeg fik Brev fra *Hartmann*. I et Brev fra Fru Serre fortaltes at Jonas og Arthur Falkenstein kom igaar Aftes til Dresden før Uveiret brød løs og at de strax gik i 15
Theatret og saae Pigen fra Orleans; i Dag havde Jonas været hos Reichenbach. – Jeg var træt og gik tidlig op.

Fredag 2. Klokken 10 kom Jonas med straalende Ansigt, han havde moret sig godt; Fru Serre foræret ham et Album til sine Portræt-Photographier; jeg betalte ham hvad hans Udflugt havde kostet ham (2 preusiske Thaler.) Sendt Brev til *Mathilde Ørsted*. Skrevet meget paa Iisjomfruen. Fandt 20
i Skoven et Pindsviin, løb hjem og kaldte paa Jonas, Dyret

12) Generalinde] G først skrevet F 14) Arthur] først skrevet Artur 16) været
0: været 22) Iisjomfruen] I først skrevet S

laae der endnu da vi kom. – Jeg fik min Gevinst i Schillerlotteriet to Saxe og en Kniv, Fru Serre forærede mig 3 Photograph[i]er af Dresden.

5 *Løverdag 3* Meget varmt; skrevet paa Eventyret: Iisjomfruen.

10 *Søndag 4.* Om Eftermiddagen kjørt over at besøge Amtmand *Schmalz* og see hans Villa, den var et almindelig Huus paa tre Etager, Væggene lugtede af Vandfarve, der var ingen Træer tæt ved Huset; en viid Udsigt og Elben der krummede sig smukt, men kjedeligt i Længden; han drog mig afsted at see sin »Park«, sit »Bastei« jeg var udaset og kjed der af, tog afsted efter en Times Forløb gjennem den smukke Kløft forbi Vesenstein og var hjemme halv syv.

15 *Mandag den 5* Sendt Brev til Jette Collin. Imorge[s] før vi kom op var Frøken Wallerstoff uden Farvel afsted. Fru Hahn indtraf; spadseret i den varme brænde[nde] Sol. Gik om Aftenen til Finkenfang. Foræret Minna, Fru Berg og Margaretha min Photographie.

20 *Tirsdag 6* Brev til Frøken Heinke og Grev von Hardenberg; det er en trykkende Varme, Walli Heine / indtruffet. Besøg mod Aften af Skuespillerinden Fru Bouliowski der ogsaa er Forfatterinde og hendes Mand, der fra Ungarn besøgte hende. Jeg maatte læse *Noget* og Børnesnak, hun var

14) 5) først skrevet 4 14) Imorge[s] *linieudgang* 15) Fru] først skrevet Frøken
19) 6) først skrevet 5 20) indtruffet] *denne side har først været benyttet til et brevkast:*

Liebe gnädige Frau!

6 Juli 1861.

Gestern kam ich hieher und heute Morgen habe ich Ihren theuren Brief erhalten; ich danke Ihnen innig und herzlich. Wie schön wenn ich in Brunn Sie und die Frau Schwester

meget beskeden, jeg fandt hende ikke saa smuk som hun almindelig siges at være. Brev til Fru Collin.

Onsdag 7. Altid varmt; mellem Gigt & Tandpine; læser Kohls »Alpenreisen« og pynter paa mit Alpeeventyr. Besøg af Amtmand Schmalz og hans Datter. Majoren reiste imorges ind til Byen. Jonas nede ved Floden Mügliz og samlede Ametyster. 5

Torsdag den 8. Brev fra en fransk Literat om han maatte oversætte »Kun en Spillemand«, Brev fra Fru *Anholm*. Brev fra Clara Heincke. Skrevet paa Iisjomf. 10

Fredag 9. Besøg af Digterinden, Grevinde Reichenbach der kom her til Middag og medbragte Gjester, deriblandt en ung Schweitzer (Hentsel ?) i Familie med Fröhlichs i Kjøbenhavn, han vilde besøge dem; vilde see alle tydske Hovedstæder og derfor Kjøbenhavn. Koldt og Blæst. Følt mig mindre vel. 15

Lørdag 10. Bestemt at reise ind paa Mandag og derfor begyndt med saa smaat at indpakke; det er graat og koldt. Skriver ideligt paa Eventyret fra Schweiz. I Dag er det Eduard og Jettes Sølvbryllups Dag; Fru Serre gav i den Anledning Champagne og vi drak deres Skaal. 20

Søndag 11. I Dag til Middag havde vi Besøg af Geheimeraad *Carus* og begge hans Døttre, her er i Besøg fra i Forgaars en Dr Klein med Kone fra Berlin han er en Søn af Major Serres Søster. 25

Mandag 12. Kjørt i stegende Solhede ud til Rabenhorst, følte mig der ganske betagen og nervøs, det var en Vel-

3) 7] først skrevet 6 8) 8] først skrevet 7 11) 9] først skrevet 8 13) Hentsel] læsningen usikker 17) 10] først skrevet 9 19) 1] foran er overstreget Søndag

gjerning at komme hjem. Afreisen er nu bestemt til Onsdag.

Tirsdag 13. Jonas kjørt med Frøken Seidel, de fulgte Walli Heine til Pirna, Jonas vilde see Sonnenstein. Under mine
5 Arme tager Kløe og det Røde til. Brev til Fru Lind og Fru Kock.

Onsdag 14.

Brev til Ingemann og Fru Scavenius. Reist med Fru Serre til Dresden og boer i Fru Bergs Værelser. I Theatret »Don
10 Juan« med Bürde-Ney. /

Torsdag 15. Lüttichau reist imorges til et Bad men ladet mig bede benytte sin Loge med min Reisekammerad. Vrøvl i Maxen om Drikkepengene sendt 2 Thaler ud. – Dresdens Madonna besøgte jeg, Theatret Faust. Mephistophles var
15 Davidson; Frøken Ulrich en god Margrethe.

Fredag 16. Varmt Bad. – Der Waffenschmied blev givet i Theatret. –

Løverdag 17. Kjørt til Davidson, saae hans Kone, fik hans Photographi, kjørt til den gamle Abgidel, der var i Taare.
20 – Brev til Eduard og Fru Anholm. Middag hos Carus med Professor Reichenbach og Heinitz; fik Portræt af Carus, i Theatret *Lohengrin* af Tisaschech og Fru Bürde-Ney.

Søndag 18. Klokken 9 kjørte jeg fra Serres og 10 gik Bane-
25 toget til Leipzig, der tog jeg ind i Stadt Hamburg, Oberkelneren er blevet gift med Datterdatteren og nu Herre i Huset; det er Søndag alle Boutikker lukket, kjedeligt. Besøgt

16) 16] først skrevet 15 18) 17] først skrevet 16 19) Abgidel] læsningen usikker, måske menes Albedyl 22) af ∘: med 22) Fru] først skrevet Bu 23) 18] først skrevet 17 25) gift] først skrevet S

Wiedeman, han var ikke hjemme. Gik iseng Klokken 9; Jonas kom halv ti fra Schützenhaus et Slags Tivoli

Mandag 19. Klokken halv 5 op, kjørt henved $\frac{1}{2}$ fra Hotellet og Klokken 7 fra Leipzig til Magdeburg; vi kom Klokken eet til Braunschweig hvor det var den tusindaarige Fest. Alle Huse decorerede med Guirlander og Flag. Vi fik imidlertid et særdeles godt Værelse paa første Sal; ved Table d hote sang tre unge Damer, den yngste skabede sig slemt. Jonas sagde at Opmærksomheden var henvendt paa mig eller ham, maaskee fordi han havde seet paa Sangerinderne, men snart reiste sig Een fra Bordet og talte til en Dame ved et tredie Bord, der saae man nu paa mig, og saa kom Verten for at spørge om jeg ikke var Andersen, man havde kjendt mig efter mit Portræt og han var smigret ved at jeg var i hans Hus & & / Om Aftenen Torvet og Kirken illumineret, Jonas gik ud; jeg tidlig iseng.

Tirsdag 20. Oppe Klokken hen imod sex; kjørt Klokken $7\frac{1}{2}$ over Lehrte til Haaburg; det blæste stærkt jeg havde ilde Fornemmelse i Bylden, Gik over Elben og kom til Hamborg halv fire, i Vittoria fik vi toe smaa Værelser ud til Gaarden. – Gik at købe et Photographie Billed, Kirken i Florentz med Taarnet; hjemme nøiere beseet, var det kun rigtigt seet i et Speil, Jonas kunde ikke komme ud af det, men da han tog sit eget Stykke frem af samme Sted, stod det der omvendt, vi vare nær blevne ivrigere. Om Aftenen udførte jeg hvad jeg hele Tiden havde bestemt, foreslaag ham at han skulde sige Du til mig[,] han blev overrasket, men sagde med fast

3) 19] først skrevet 18 4) 7] først skrevet 8 4) Magdeburg] først skrevet Brau
7) et] først skrevet en 26) foreslaag] først skrevet foreslaae

Stemme *ja!* og takkede mig; da jeg siden var iseng kom han før han lagde sig ind til mig, tog min Haand og gjentog endnu engang saa dybtfølt Tak at Taarerne kom mig i Øinene, han trykkede et Kys paa min Pande og jeg følte mig
5 saa glad. —

Onsdag 21 Oppe halv 6, Jonas særdeles elskværdig, vi kjørte ud Klokken halv 8, traf paa Jernbanen Rector Schumacher med Kone og Søn; Konen tog Plads med os i samme Vogn til Rendsburg; ved Slesvig fik vi og hans
10 Kone i Vognen. Vi kom til Middags Spiisning hos Madam Rasch og blev godt indlogeret, traf *Ørsted*; iaften ventes *Kjøbenhavnere* til Gjenvisit her i Byen, de ville nogle til *Föhr*, Andre til *Danevirke*. Hr Kaufeldt kom og spurgte efter Jonas han havde faaet Brev at Jonas kom idag og hjem imorgen;
15 det er ubegribeligt hvor han kan vide det. Theodor Boye ventes med Dampskibet. / Klokken halv otte gik jeg med Jonas ud paa Skibsbroen, Dampskibet *Diana* kom, men saa godt som Ingen fra *Kjøbenhavn*; Boye saae vi ikke, men han kom os imøde fra Hotellet, hvorhen han tidligere
20 var naaet.

Torsdag 22 Klokken otte gik Dampskibet fra Flensborg; jeg fik en særdeles smuk Bouquet sendt fra en mig ubekjendt Frøken Veiret noget vindigt ellers godt. General Räder fulgte sin Søn ombord og hilsede da paa mig. En
25 Berliner Dame var ombord og talte først med Jonas, siden med mig, sværmende for mine Skrifter, hun havde et Kort med over »Schleswig-Holstein« for at reise i Danmark. Hun blev da søe syg da hun kom paa lille Belt men holdt sig

19) Hotellet] først skrevet Hott 20) naaet.] derefter er overstreget I

siden; hun var meget henrykt over Svendborg Sund. – Klokken lidt over sex vare vi i Korsøer, hvor jeg mødte Melchior med Familie; Vogn holdt efter mig fra Basnæs; jeg troede mine Nøgler tabte, men fandt dem. Bylden smerter mig i Dag en Deel. Da jeg kom til Basnæs fortalte Fruen mig at hun reiste paa Søndag, det generede mig med min Vask, som jeg neppe faaer istand til den Tid. Gik tidlig iseng. (Farvel i Korsøer til Jonas Collin) 5

Fredag 23. Storm og Regn. Bestemt at blive til Mandag for Vask. Skrev til Ingemann. Opad Dagen godt Veir. Igaar reiste lille Otto til Herlufsholm for der at begynde sin Skolegang. Sov kun daarlig i Nat; Klokken henved 4 smertede Bylden mig; da jeg derpaa sov og vaagnede var Smerten forbi, der var gaaet Hul paa Bylden, jeg var Gud taknemlig. – Da jeg siden lagde friskt Plaster paa, laae dette løst ved de romerske chemiske Svovlstikker, bag efter fik jeg Angest for at Dele fra disse havde sat sig i Plastret og var kommet ind i Saaret; jeg brast i Sved der ved og følte mig uhyggelig. Til Aften kom her Wiehes fra Møllen, den store Skuespiller med Kone / Jeg læste for dem »*Psycken*« og Sneglen og Rosenstokken. Wiehe er kommet hjem fra Badet i Wischy ved Pyrenæerne. Gik i seng halv tolv. 15 20

Løvedag 24. Idag er det Mølleren Wiehes Fødselsdag. Brev til *Hartmann* i Roeskilde. Det er fugtigkoldt. 25

Søndag 25. Fru Scavenius reiste i Formiddags Kl 1/29 for at være til Frøken Scaveniuss og Wedels Bryllup den 28de. – Fik Brev fra Eduard Collin, Jette Collin og Jonna, samt fra

1) hun] først skrevet v 13) sov] først skrevet va el. lign.

Ingemann. Om Aftenen var jeg hos Fru Fabricius og læste der »*Iisjomfruen*«. »Sølvskillingen«.

Mandag 26. Kjørt fra *Basnæs* med *Kalkar*, som nu, da Otto er kommet i Herlufsholms Skole, forlader dette Sted.
 5 Vi kom lidt før eet til Slagelse. 10 Minutter efter fuldt Slag gik Toget; jeg kom i Vogn med Thorald Lessø. I Sorø var jeg før to hos Ingemann hvor jeg traf Fru Holstein og Frøken Sendt Brev til Eduard Collin. Læste om Eftermiddagen og siden om Aftenen igjen »*Psycken*«, Ingemann
 10 ønskede at høre om hans indre Psycke hvorledes den blev. »Det gad jeg ogsaa! —«

Tirsdag 27. Brev fra Fru Hartmann. Læst for Ingemanns »*Iisjomfruen*« og omdigtet Slutningen eller rettere, ladet min Tanke med Babettes Drøm, træde klarere frem. Det er meget
 15 koldt, jeg gaaer med Overtøi. Brev til Fru *Serre*.

Onsdag 28. Brev til Fru Scavenius og til Fru Ortved. Læst opad Dagen i Juni Heftet af Maanedsskrift hvor det sidste Hefte Eventyr af mig stilles mellem de svageste, dette forstemte mig en Deel; den første Ærgrelse efter min Hjemkomst; der komme fleer! Opad Dagen kom Lector Lange og hans Kone for at tale med mig om deres Reise til *Nizza* i denne Verden, da det syntes dem for dyrt, nævnede jeg *Montreux*[.] Paa Spadseretour mødte jeg Heises de reise i Vinter til Rom; den unge Bissen har i Juni været hjemme, ved en
 20 Misforstaaelse, han havde læst et Brev galt, det syntes ikke kløgtigt at han gjør den lange Reise før han telegraferer. Om Aftenen var Fru Wilster og Søn her, ligesaa Lector Bangs, jeg maatte læse op

22) Verden ∴ Vinter 25) et] først skrevet en

Torsdag 29 Brev fra Eduard: *Gamle Collin* er død igaa[r] Middags. Skrev strax Brev til Eduard; egen Stemning / Mod Aften var jeg legemlig angrebet, og da jeg maatte læse lidt for Harders blev jeg mat og gik tilsengs før Klokken 10. Brev fra Fru *Ortved*.

5

Fredag 30. Da jeg læser i Avisen at *Collin* begravnes paa Mandag, opgav jeg *Besøget* i *Roeskilde*, skrev *Afbuds-Brev* til Fru *Ortved*, samt et Brev til Fru *Anholm* at jeg kom *Søndag-Formiddag*. – Bliver altsaa hos *Ingemanns* til *Søndag* morgen. Reenskrevet paa »*Isjomfruen*«. – Det er ganske *Efteraars Veir* koldt og stormende, vexlende med *Regnbyer*. Gik paa *Kirkegaarden* og besøgte der *Gravene* som gjemmer *Molbech*, *Wendelboe*, *Wilster*, *Brøsttorfs* og *Holck*. *Ingemann* læste om *Eftermiddagen* og om *Aftenen* af sit *Livshistorie*, meget interessant hvad der meddeelt om *Digteren Bredal* der ogsaa, med *Rosenkilde*, gik i *Slagelse Skole*. Brev fra *Eduard Collin*, *Begravelsen Mandag Klokken* 10.

10

15

Løverdag 4. [0: 31.] Hele *Natten* en skrækkelig *Susen* i *Træerne*, saaledes blæser det. Ved *Siden* af mig sover en lille *Søstersøn* af *Pigen*, en *Vægter Søn* fra *Kjøbenhavn*, der som man nu smukt bruger, at lade *Børn* fra *Fattigskolerne* tilbringe *Ferien* paa *Landet*, har været ude hos *Slægtninge* og skal nu hjem, han har faaet nye *Klæder* og *Penge*. *Imorgen* skal jeg til *Kjøbenhavn*. *Begynde* der med *Sorg* og *Collins Begravelse* hvad venter mig denne *Vinter*? Hvad i det nye *Aar*.

20

25

1) igaa[r] *linieudgang* 13) *Brøsttorfs]* først skrevet *Bræstrups el. lign., meningen er: Bredsdorffs* 21) *Vægter Søn]* først skrevet *Vægters*

Hvad ruller op?

Hvad blive vil det næste!

Knuust blev tidt Haabets Knop!

Dog skeer jo kun det Bedste! –

- 5 *Søndag 5.* [D: 1. september.] Da jeg kom paa Banegaarden og ind i første Coupe var der en Herre der røg Tobak, han vilde ikke lade være og jeg fik da Plads i den næste Vogn og traf der *Pepitta*, som reiste til Kjøbenhavn; hun kjendte mig og forta[1]te om sin Søesyge og Capitainens Artighed, han skulde ogsaa have en Erindring om hende sagde hun; jeg var ikke i Stemning og da vi naaede Ringsted forlod jeg Vognen og sagde jeg havde truffet en Ven; jeg steege da igjen heller ind til ham der røg Tobak, det han dog nu lod være. Først halv tolv kom vi til Banegaarden hvor Jonas og
- 10 *Viggo* m[od]tog mig [og] vi kjørte ind i den gamle By / Der var endnu i Dag og imorgen Kaffe i Amaliegaden. Stemningen taalelig. Fru Drevsen stod beredt til at reise ud til *Jonna*, som venter sig, hun skal kjøre hele Natten. Saa den gamle *Collins Liig*, han saa trygt sovende ud. Skjægget
- 20 var meget rødt.

- Mandag den 6.* [D: 2.] Angst for at sidde i Kirken ved Begravelsen; fik Graveren til at aabne Stolen og Døren ud til Kirkegaarden. Biskop Bindsbølles Tale var ikke fyldestgørende, han talte for meget om *Frederik den Sjette* og det
- 25 politiske Liv, et smukt Supplement gav *Blædel* ude ved Graven paa *Frederiksberg* jeg kjørte der ud med *Hornemann* og *Ministeren Fenger*. Om Eftermiddagen spiste jeg paa *Restauration* og følte mig meget ene.

14) Først] først skrevet Føs 15) m[od]tog mig [og] kanten af bladet afrevet

Tirsdag den 7. [3: 3.] Det er underligt tomt; gik til Condittoren og drak Chocolate, Middag hos Drevsens, Sønerne og Theodor frivole, lystige.

Onsdag 8. [3: 4.] Maatte sige af hos Ørsteds da jeg skulde spise hos Kongen Klokken fem hvor der var stort Taffel for den italienske Gesandt. Fik Plads tilfældigt ved Skrikke, Trap og Tramp, vi fire Studenter fra samme Aar drak et Glas sammen. Kongen nikkede ved Bordet ned til mig og siden rakte han mig tre Gange Haanden og bød mig Velkommen hjem! jeg takkede ham for den Venlighed at han strax vilde see mig. »Det kan Du jo nok vide at jeg vilde have Dig med min gamle Dreng!« sagde han. Grevinden talte om afdøde Collin. Ecellensen *Tillisch* kjørte mig hjem. —

Torsdag 9 [3: 5.] Middag ude hos Ministeren *Fenger*[.] kjørte med Drevsens og Collins paa aaben Vogn og frøs. — /

Fredag den 9. [3: 6.] Var til Middag hos Scharf og Eckhard, med to nette Nordmænd, jeg læste der Psykken.

Løverdag 10. [3: 7.] Middag hos Kocks, læste Psycken[;] om Formiddagen havde jeg læst den for Bournonville, der fandt den ukristelig, derimod ikke Kocks, jeg tænkte en Deel over det.

Søndag 11 [3: 8.] Kjørte med Omnibus ud til Henriques til Middag; de boe i Hartmanns tidligere Leilighed paa Strandveien, læste der Iisjomfruen. Brev fra Fru Skavenius og fra Ingemann.

Mandag 12 [3: 9.] Middag hos Ørsteds, læst Psykken

18) 9] først skrevet 10 20) 10] først skrevet 11 26) Skavenius] først skrevet Sc

Tirsdag 13. [9: 10.] Jonna har i dag faaet sig igjen en Datter. – Middag hos Drevsens.

Onsdag 14. [9: 11.] Middag hos Ørstedes, hvor Sønnen fra Flensborg er i Besøg, læste det meeste af Iisjomfruen.
5 Omskrevet Psykken. Om Aftenen Generalprøven paa Bournonvilles Ballet *Valkyrien*. Hr Berner hilsede hverken Gade eller mig, er i øvrig en indbildsk Personage, Besøg af Hartmann, med hvem jeg drak Thee, før Prøven oppe hos Emil, der boer ligeover mig. Fik en Philepine af Jonas.

10 *Torsdag 15.* [9: 12.] Foræret Eduard Programet til Aramida med mit Navn første Gang trykt. – Afsagt den venlige Indbydelse fra Arbejderforeningen til deres Fest. Spiist til Midag hos Eduard.

15 *Fredag den [13].* Middag hos Kocks hvor jeg læste Iisjomfruen. Saae om Aftenen første Forestilling af Bournonvilles ny Ballet *Valkyrien* / Jeg havde Jonas med; da vi gik hjem var der ligesom en Comeethale paa Himlen, den naaede heelt over den.

20 *Løverdags den [14].* Koldt og Regn. Daarligt Humeur. Drevet om. Gik tidlig iseng. Besøg af Scharff.

Søndag [15.] Viist mine Stereoskop Billeder hos Kocks, blev træt og nervøs. Jeg har en apoplektisk Fornemmelse i Benene. Middag hos Eduard Collin; Jonas er meget kold og uden Interesse for mig. Det er hvad jeg kunde vente. Seet Balletten.

25 *Mandag 16.* Fik den Lærdom af Thiele at jeg ikke havde noget at bestille derfor kjedede jeg mig, og at det var forlidt at jeg een eller to Gange om Aaret producerede nogle Eventyr. Skrevet Brev til Fru Ingeborg Drevsen.

1) i dag] tilføjet over linien 12) til deres Fest.] tilføjet under linien

Tirsdag 17 Daarligt Humeur – Om Aftenen Brev fra Jonas. – Heller ikke denne Lotterisæddel vandt jeg paa.

Onsdag 18 Bedrøvet – daarlig Løn af Verden, maatte efter Løfte læse hos Jette Collin, læste Iisjomfruen, Forfatteren-
inden til Hvad er Livet (?) Frøken Martens var her. 5

Torsdag 19. Spiist paa Restauration; bedre Humeur. Smukt Veir.

Fredag 20. Middag hos Kocks, smukt Veir men til Morgen kun 4 Graders Varme.

Lørdag 21. Hørt at et Dampskib er forgaaet i Nordsøen 10
hvorpaa var Kjøbmand Hall fra Manschester og hans Kone. Billetcaserer Vesterman er død. –

Søndag 22 Middag hos Thieles, læst om Aftenen Iisjomfruen. Familien *Trolle* var der. Besøg i Dag af *Jonas Collin*. 15

Mandag 23 Middag hos Fru *Kock* sammen med Fru *Jessen* fra Randers og en Deel Søofficerer. /

Tirsdag 24. Ventede at indbydes til Middag hos *Drevsens*, det var ogsaa skeet, men Konen her hjemme havde glemt at sige mig det; jeg gik paa Restauration, var i daarligt Humeur 20
og hos *Drevsens* ventede man forgjæves paa mig.

Onsdag 25. Var et Øieblik hos *Gamle Sibbern*, der var henrykt over »*Psycken*« og sagde at den var »Menneskehedens Tragedie!« gratulerede mig og Publicum til den.

Torsdag 26. Middag hos *Jette Collin* med *Theodor*, der 25
dog er en sær Børste! –

2) denne] først skrevet dette 3) Løn] løsningen usikker 11) Manschester]
først skrevet Mansj 13) Iisjomfruen] I først skrevet S 17) fra] løsningen usik-
ker, da papiret er beskadiget 18) 24] først skrevet 23 22) 25] først skrevet 24
22) Gamle] G først skrevet S 25) 26] først skrevet 25 el. lign.

Fredag 27 Idag besøgte mig *Hjerrild* med en riig Engælænder *Preston*, der sværmede for mig, Psycken havde *Hjerrild* lidt at indvende imod, den var ikke christelig nok.

Løverdags 28. Middag hos *Hartmanns*, der iforgaars kom ind fra Landet. Læste der *Iisjomfruen*, der særdeles behagede *Hartmann*. Brev til Frøken *Heinke*.

Søndag 29. Smukt Veir. Vesit hos *Bille*. Første Middag hos *Henriques* efter at jeg er indbudt at spiise der stadigt hver *Søndag*. En svensk Sangerinde Frøken *Lewin* sang

Mandag 30. Middag hos *Vincent*, (Restaurationen), Veiret er smukt; Befindende godt.

Tirsdag 30 [3: 1. oktober] *Comité* hos *Tillisch* angaaende Ørstedes Monument; var indbudt der til Middag, men gik til *Drevsens*. –

15

October.

Tirsdag den 1ste *Drevsen* reist ud til *Christinelund*, at see til *Jonna* og at være med til *Janina Stampes* Begravelse hun døde i *Søndags* den 28de. Med *Jonas* i *Casino* at see *Lystspillet Barberen* i *Sevilla*. Brev fra *Suhr* at jeg havde de ørstedeske *Papirer*, det er ikke *Tilfældet L[øb]* til *Eduard* og gjennemsaae mine *Papirer* der. /

Onsdag 2 Var hos *Suhr*, han har det eneste vigtige *Papir*,

1) 27] først skrevet 26 el. lign. 4) 28] først skrevet 27 7) 29] først skrevet 28
 9) En svensk Sangerinde Frøken *Lewin* sang] tilføjet under linien 10) 30] først skrevet 29
 10) *Vincent*] først skrevet *Jette Col* 14) *Drevsens*. –] på næste linie er overstreget *Oonsda* 15) *October*.] først skrevet *Ons* (dette først skrevet *T*)
 16) *Tirsdag*] først skrevet *Onsdag* 20) *L[øb] papiret beskadiget* 22) *Onsdag*] først skrevet *Torsdag*

det med de Tegnede Navne. Gik saa til Fru Jeri[c]hau og fik Løfte om en Afskrift af Brevet til Jerichau; altsaa Tingene i Orden.

Torsdag 3. Middag hos Eduard Collins.

Fredag 4. Veiret vedbliver utroligt smukt. Middag hos Kocks, hvor der da Røgen slog ud lukkedes Vinduer op og jeg blev forkjølet.

Løvedag 5. Middag hos Ministeren *Fenger*. Jeg var aldeles ødelagt af Forkjølelse, nøs og havde Snue, men læste dog *Psycken*, som mindre tiltalte *Fenger*, han fandt at det var en Vaklen mellem Hedenskab og Christenskab;

Søndag 5. [5: 6.] Læste hos *Fengers* »*Iisjomfruen*«, der meget tiltalte; han fandt jeg lignede den franske *Lafontaine*, sagde at jeg var efter hans Opfattelse, komisk Digter. Forkjølelsen vedvarer.

Mandag 6 [5: 7.] Brev til Fru *Serre*. Spiist paa Restauration. Middag hos Eduard, (Velling)

Tirsdag 7 [5: 8.] Idag indbudt af Line hos Drevsens vi fik Velling og Theodor der i gaar med mig fik samme Ret var misfornøiet i al Godmodighed! Sønnerne og Theodor var hele Forsamlingen. Et Par Ærme knappe af Fru *Henriques*.

Onsdag 8 [5: 9.] Brev fra fru *Serre*. Bournonville reist til Sverrig hvor han er Engageret. Middag hos Ørstedes med Groths & –

Torsdag 9. [5: 10.] E spadserede med mig om Aftenen,

1) Jeri[c]hau] først skrevet Jerikau 4) Torsdag] først skrevet Fredag 12) Iisjomfruen] foran er overstreget Psycken 21) Et Par Ærme knappe af Fru Henriques.] tilføjet 23) Serre] S først skrevet F 26) E] resten af navnet Einard er overstreget

vilde have mig videre med, men der blev ikke Noget af; jeg var meget brændende stemt, ærgrerlig over den Lyst som vækkes saa tidt og ikke tilfredsstilles, ækelt! – /

Fredag 10 [0: 11.] Imorges kom Orla Lehman, der nu er
 5 Minister, tog mig under Armen og da vi paa Garnisons
 Pladsen standsede hvor Fodstykket er reist til Øehlenschlægers
 Monument, ridsede han med sin Stok i Jorden lige over for
 og sagde her skal nu dit Monument staae, nu har jeg be-
 tegnet det. Jeg sagde at jeg kom i Kongens Have hvor Am-
 10 mer og Børn gik. Middag hos *Kock*, det var Fru Kocks
 Fødselsdag. I Theatret havde jeg Jonas Collin med til Ope-
 raen Figaros Bryllup, venligt tiltalte mig der, Tillisch, Mon-
 rad og uden for Fenger; da jeg kom hjem fandt jeg Brev fra
 den døve Præstekone i Fyen Fru Møller, af Hornemanns
 15 Slægt, samt et Par Ord fra Fru Schwartz

Løvedag 12 Regn og sølet. – Besøgt Professor Abrahams
 der indbød mig til imorgen men jeg vil heller til Henriques.
 Fik fra Fru Schwarz i Rom, Bøgerne om Garibaldi. Jeg er
 en svag Person, mange gode Fortsætter men ikke udføres de.

20 *Søndag 13.* Middag hos Henriques. Læste om Formiddag-
 en der Iisjomfruen, jeg var meget træt og læste den dog saa
 igjen om Aftenen for Etatsraad Dreusens

Mandag 14. Spiist paa Restauration. Brev fra Fru Serre
 at den unge Herman Hahn var død opfyldte mig meget.

25 *Tirsdag 15.* Middag hos *Dreusens*, hører at Line skal skifte
 og Dreusens have en Jomfrue. / Læst om Formiddagen hos
 Scharlings Iisjomfruen, der var Professor Scharling og to

7) ridsede] *foran er overstreget* gik han over paa den 20) Henriques] *derefter*
 er overstreget læste der Psycken 20) Læste] *foran er overstreget* Mandag 14.

Sønner. Fru Beck og Døttre, Frøken Zahle & – Læst om Aftenen hele Iisjomfruen for Etatsraad Drevsen.

Onsdag 16. Besøgt Bille, netop i det hans Moder reiste hjem til Jylland[.] Hr Viinhandler Mønster været hos mig for at faae en Prolog i Casino til paa Mandag da Øehlenschlægers Støtte afsløres, jeg er ikke i Stemning til at skrive, foreslog at Wiehe heller sagde mit Digt *Poesien* og Chr Winthers: Til Øehlenschlæger, Løb og Skriveri derom. 5

[*To*]rsdag 17. Der bliver Intet deraf, Wiehe vil ikke. Mit Versemaal er saa svært at lære siger han. Middag paa Restauration, i Casino seet anden Gang, Ballet i Olympen. Mad. Schmidt er som Juno ganske kostelig, det er fuld endt i sin Slags. – 10

Fredag 18 Altid deiligt Solskin; jeg er jevnlig nerveus; lider af Angest og Trykken for Brystet, troer at falde om, blive gal eller apoplektisk og dog gjør jeg Intet, spiser og drikker, Alt efter mit Behag. Brev og Manuskrip[t] fra Enken Fru Møller i St Jørgensgaard 15

Løvedag 19. I aftes kom Fru Drevsen hjem, jeg har i Dag været hos hende, Jonas seer / jeg aldrig, jeg er gal paa ham, han har ingen Sympati for mig. Viggo sær blaseret; faaet fra H. P. Holst for uden mit Adgangskort til Afsløringen af Øehlenschlægers Buste, hele fire. Frøken Ørsted fik eet. 20

Søndag 20. Jonas fik i Dag det andet Adgangskort, han var venlig oprømt det gjorde mig godt. Madam Anholm har 25

4) Jylland] derefter er overstreget Boghandler Lind, Gr 5) til] tilføjet over linien
5) Mandag] foran er overstreget Onsd 9) [To]rsdag] blækklat 17) Manuskrip[t] linieudgang 19) aftes] først skrevet dag 24) eet] først skrevet et

faaet eet og Scharf fik nu det fjerde, jeg traf Eckardt der var ilde stemt ved at Scharf droges fra ham, det var igrunden en Udtalelse som naar jeg har udtalt mig om Jonas, jeg søgte at klare og mildne. Scharf kom hjem fra Henriques
 5 hvor han havde været for at blive indbudt til Middag med mig. Jeg har hele Dagen været meget nerveus og vaklende. Mødte Photographen Strigler, der vilde have mig hjem at see sine Billeder af Frederiksborg og faae et lille Vers under-
 10 neden, han forærede mig Photograph Billeder og vilde jeg skulde have taget flere. Han og Konen ere fra Odense, som jeg. Middag hos Henriques med Frøknerne Price, Frøken Lønborg og Høedt, de to sidste passede ikke til min nerveuse Tilstand, Fru Nielsen blev fremstillet som Naturlighed. Jeg oponerede og blev mere nerveus, Hødt læste nogle Digte af
 15 Heyne, dem han maatte finde i Behag, det blev meget varmt og jeg ilde. / Kjørte hjem og blev hele Aftenen hjemme.

Mandag den 21. Var hos Striegler og stod for ham, lovede ham Versset til iaften. Klokken henved 12 gik jeg hen paa Garnisons Pladsen til Øehlenschlægers Statuens Afslørelse;
 20 min Billet førte mig ikke paa nogen bestemt Plads jeg stod skrevover en Rendesteen med Provsten Pauli der var i Præste-Ornat med sine Ordener, Overskou med hvidt Halstørklæde og en Deel Sjoure og Gadedrenge var vor Omgivelse, det blæste stærkt og gjennemtrængende. Husene var opfyldt med
 25 Mennesker der snakkede høit; nogle Smaatøse og Fruentimre skreeg der mit Navn og grinede da jeg gik forbi, Pladsen var afspærret ved Toldbodgaden, men der kjørte ideligt rum-

3) naar] n først skrevet j 7) Strigler] foran er overstreget Strie 18) Versset] først skrevet et Vers 19) til] foran er skrevet i

lende Vogne og nogle med Jernstænger, tvers over Pladsen ind *bag* Casino. Det var ikke mueligt at høre Talerne, knap Sangen; Prinds Ferdinand og Løvenskjold kjørte midt igjennem Vrmlen, der var indbudt og frembragte Trængsel og Stød, de skreeg spænd Skaglerne fra og hyssede, Vognene blev holdende inde i Kredsen, nogle Studenter krøb op og sad paa dem; der faldt nogle Regndraaber. Ingen Interesse havde Beboerne paa Pladsen viist, kun hos Been og Blædel, hos Staal og Hoppes vare Flag stukne ud, Gaarden hvor Øehlenschlæger har boet stod uden videre, / jeg ærgrede mig og gik efter Afsløringen hørte ikke Thomanders Tale eller Sangen, Folk var brudt ind paa hele Pladsen. Om Aftenen udtalte jeg min Misstemning for Etatsraad Drevsen og han var opfyldt af hvor skjønt og festligt! fandt at jeg var kritiserende og fandt Publicum havde gjort nok, nær var vi komne i Strid. Om Aftenen stod Statuen i Mørke, Folke ravede om for at see den, ingen Illumination, det kongelige Theater gjorde intet, men gav Operaen Carl den andens Flugt. – Jeg var i Uro da jeg ikke var for nøiet med de to Linier til Striegler's Photographi.

Tirsdag 22. Gik i Morgenstunden til Thiel[e] og der forandredes og Blev Verset:

Sæt Krandsen paa og vai du danske Flag,
Gjenreist staaer Frederiksborg paa Kongens

Fødselsdag!

jeg maatte skrive det med mit Navn ned paa Bladet i det kostelige Album og rystede af Angest for at slaae en Klat eller skrive galt. – Stod for Striegler til 11½ der blev gjort et

3) midt] *først skrevet* ind 17) Illumination] *først skrevet* Illumit

Par større og smaa Billeder af mig; eet fra igaar saae jeg det var smukt. *Jette Collins* Fødselsdag foræret hende en stor Græsplante. Jonas stadig Tandpine. Middag hos Drevsens. Aften inde hos Hartmanns hvor jeg læste flere Eventyr, /

5 *Onsdag 23.* Middag hos Hartmanns med en Familie fra Roeskilde.

10 *Torsdag 24.* Brev fra en Mand i Kolding med et Manuskript. Skulde i Dag i Comitée med Tillisch & i Jerichaus Atellier, men jeg havde Diareh, Veiret raat, jeg forsøgte tre Gange at gaae ud, men vendte derpaa om og skrev til Tillisch at jeg ikke kunde møde, og blev hjemme hele Dagen, spiste Riisvandsgrød og kogt Fisk. Diarehen gik over og jeg kjedede mig hjemme, kunde ikke gaae ud og var ærgerlig at
15 jeg havde ladet mig afholde fra at tage i Comiteen! Besøg af *Edgard*. Føler mig uhyre ene.

20 *Fredag 25* Til Taffel hos Kongen i Anledning af dennes Fødsels Dag, der var en halv andet hundrede Mennesker, Musikken larmende; vi spiste i Riddersalen. Talte med Flere, sad imellem Kammerherre Jessen fra Randers og Oberst Vørishøfrir, ikke i Stemning, da jeg kom hjem, hvor tomt det Hele!

25 *Løvedag 26.* Gjerne vilde jeg igaar have faaet hjem med et Danebrogflag fra Kagen eller noget bon bon, men det naaede ikke mig; paa Geleen, som jeg ikke nød af laae det yderste af en rød Levkoy, den tog jeg for dog at have nogen Erindring og nu i Dag har jeg det Vanvid, at den Blomst skulde jeg ikke / tage, overhovedet heller ikke Flag eller

8) Manuskript.] derefter er overstreget Middag paa Restauration 9) Skulde]
foran er overstreget Fredag 25 20) Vørishøfrir 3: Wørishøffer

Bonbons, Levkoyeblomsten piinte mig til Vanvid. – Middag hos Eckardt og Scharf, jeg læste der *Iisjomfruen*.

Søndag 27 vedvarende Levkoye Vanvid. Følte mig syg; besøgte Ørstedes, traf Frøken Kaufmann fra store Hedinge, hun fik min Photographi Kort. Læste Psycken og et Par Eventyr hos Kocks, var lidt i Casino og derpaa i Kongens Theater til 3 Acter af Valkyrien. 5

Mandag 28. Sygelig, Levkoye Galskabet tager til. Middag hos Eduard Collin med Emil Hornemann Kone og Søstre; sidder nu hjemme syg, sindssyg, vil dette tage til – Ingen veed sin Fremtid! – 10

Tirsdag 29. Middag hos Drevsens; jeg har en Fornemmelse som havde jeg gjort en Ulykke og skulde ende i Jammer, drages ned i Dyndet, haanes og foragtes! jeg kan ikke løfte mig ud af dette Vanvid uden korte Momenter, og synker da hen igjen. Var i Møde hos Forchhammer med de tre Herrer om Ørstedes Monument, det overdroges mig at skrive Indbydelsen. Vi talte om Paludan Möllers nyeste Bog, om at Digteren skulde være sand i Skildringen af Naturen, jeg sagde da at jeg i de senere Aar ikke havde syndet mod Naturen. De ikke, sagde Tillisch og loe, De som lader Dyr tale! – »ja, Deres Excellence, svarede jeg, det er aldeles rigtigt, men saa forstaaer Deres Excellence ikke Dyrenes Sprog, saaledes maa de tale naar de talte, som jeg lader dem tale«. (Og det er een af Intiligensens Mænd, Theater-Chefen der gjør en saadan Bemærkning!) – Til Aften læste / jeg hos Excellensen *Tillisch* Eventyret *Iisjomfruen* for en temmelig stor Forsamling! – 15
20
25

16) i Møde] først skrevet imøde el. lign. 16) Forchhammer] først skrevet Fork

Onsdag 30. Opad Dagen igjen smukt Solskins Veir; mit Humeur til at springe ud af Verden, troer Ingen, ikke mig selv. – Jeg bliver vist gal! – Middag hos Ørsteds.

Torsdag 31. Gik ind om Aftenen at besøge Fru Neergaard som er kommet hjem, og læste der Iisjomfruen. Humeuret
5 slet, Theodors Raad, Einards Ansporelse.

November

Fredag 1ste Middag hos H. P. Holst, der var Faber, Recke med Kone og Moder, Bech og Høedt, den sidste var den
10 behageligste denne Gang, jeg læste dem Begyndelsen af Iisjomfruen. Brev med Tilsigelse fra Dronningen paa Onsdag, kjed deraf da jeg er forkjølet.

Løverdag 2^{den} Læst hos Holst Resten af Iisjomfruen, samt Psycken. Om Aftenen i Comite paa Christianshavn i Anledning af Studenternes Bazar, kom hjem Kl 10.
15

Søndag 3. Igjen i Commite! læst hos Bille Iisjomfruen. Besøg af Fru Collin, siden af Scharf, derpaa kom Eckhardt og senere Digteren Beatus *Dot.* – Middag hos Eduard Collins med Stampe.

Mandag 4 Skulde have været hos Christ Winther til Middag men havde lovet mig til Henriques hvor der ingen var uden Scharff. Sendt Afbud til Dronningen
20

Tirsdag 5. Middag hos Drevsens; faaet E Collin til at

6) Ansporelse.] *derefter er på ny linie overstreget* Fredag 9) Bech] *kan også læses Bach eller Buch, naunet ikke oplyst* 17) derpaa] *først skrevet derfor* 18) Eduard Collins] *først skrevet* Eduards

skrive til Biskoppen i Odense om den lille Fyr i Middelfarth der vil studere. Saa smaat begynder Hume[u]ret at komme sig. Besøg af en engelsk Officeer Beune, der kom med Dampskibet fra Petersburg og gik til London, foræret ham Dyndkongens Datter / og mit Photograph Portræt, dette glemte han. 5

Onsdag 6. Middag hos Ørsteds og ikke paa Sorgenfri hvor jeg undskyldte mig, Fruen laae af Tandpine! Eduard syg, Jonas ligger af hæmoridal Tilfælde, jeg hiver ideligt. Brev fra Wiedemann, med ny Udgave af Bilderbuch 10

Torsdag 7. Humeuret op og ned, skrækkelig Eensom. Brev fra Fru Hahn i Dresden.

Fredag 8 Om Formiddagen blev jeg bedet at komme i Studenter Bazaren for at tage imod Dronningen. Kjoleklædt gik jeg uden Hat ned i Porten og blev nu mere forkjølet; talte 15 med hele den kongelige Familie, Prinds Christian og hans to Døttre Alexandra og Dagmar gave mig Haanden. Der blev kjøbt for mellem 4 og 500 Rdlr. Viiste Dronningen den nye Studenterforenings Bygning som man kan see Grunden fra Vinduerne, Prinds Carl af Glücksborg og Vilhelmine vare 20 der. Om Aftenen var stor Trængsel i Bazaren

Løverdags 9 Middag Møde hos Forchhammer hvor de gennemgik min Indbydelse om et Monument for H. C. Ørsted. Derfra til Bazararen. Spiiste hos Fru Neergaard og læste bag efter den første Halvdeel af Iisjomfruen; gik saa i Musik For- 25 eningens Consert hvor en dansk Pjanist Hartwigsen, Elev af

2) Saa] først skrevet Sendt 3) Beune] kan også læses Beure el. lign., navnet ikke oplyst 7) og ikke paa Sorgenfri hvor jeg undskyldte mig] tilføjet over linien 22) Møde] først skrevet hos Fru 22) de] først skrevet vi

Bülov, og Lisst, spillede udmærket; da jeg gik hjem kom den unge Kunstner til mig paa Garnisons Pladsen og bragte mig en Hilsen fra Lisst, den sagde han, at før havde han ikke Mod at komme til mig, men nu havde han seet mig paa Conserten, jeg blev glad ved at tale med ham og spaaede ham en /
 5 glimrende Fremtid. »Det tager jeg som et godt Varsel fra Dem!« jublede han.

Søndag 10 Var hos Theodor til Kaffe, Fru Drevsen modsigende, ikke behagelig. Middag hos Henriques med Hjerrild
 10 og Carstensen, erfarede sikkert af »Valkyrien« var af den unge Bøgh! Det er et særdeles lovende Arbeide. Gik paa Bazar og derfra i Theatret til Viola.

Mandag 11 Regnveir; slet Humeur; Jonas endnu til sengs. Middag hos Christian Winther med Johan Wiehe og Folke-
 15 theatrets første Elsker Hr Stiegaard & jeg læste et Par smaa Eventyr.

Tirsdag 12 Middag hos Drevsens, Fruen modsigende, ar-
 rig! – Comitée hos Forckhammer, Besøg af Scharff. Comi-
 teemøde om Studenter Bazar

20 *Onsdag 13* Middag hos Ørsteds, Besøg af den unge Hr Bøgh, der har skrevet Valkyrien og var glad og blød ved den gode Modtagelse; Fik fra Runeberg i Fiinland hans Fen-
 drig *Staal*. Igaar Aftes døde Skuespiller Rosenkilde

25 *Torsdag 14* Skylregn. Besøg af den unge Runeberg. Mid-
 dag hos Grev Moltke Espe. Der var to Frøkner *Kemts* der syntes godt som Scharf og Jonas. – Gik i Theatret at see

10) af »Valkyrien« ∴ at »Valkyrien« 17) Drevsens] først skrevet Fru
 18) Besøg] først skrevet Onsdag 25) Kemts] måske menes Kemp eller Kempf,
 navnet ikke oplyst 26) som ∴ om

(Øehlenschlægers Fødselsdag) Hagbarth og Signe; en Student Flinck deputerede som *Hagbarth* og Jomf: Thorberg var *Signe*, jeg maatte staae, Folk klappede voldsomt (og hyssede af Jomf Møller) kjed af Publicum gik jeg til E. Collins[.] Fru Drevsen fremsatte den Parade, at »Kammerat« var en daarlig Person, f Ex som Jørgen Lorck. 5

Fredag 15 . Foræret *Ingeborg Drevsen* Billet til Walkyrien; Brev fra Clara Heinke. Besøgt Scharff og Eckhardt. Slet Veir som igaar. / 10

Løvedag 16 Læst i Arbeider Foreningen, i dettes eget Locale, modtaget og ved hvert Stykke stærkt aplauderet; en simpel Mand takkede mig for Rosentræet og Sneglen. »Jeg kjender flere af de Snegle!« sagde han og senere sagde han »Tak for Roserne *De* gav os!« 15

Søndag 17 Besøg af en Haandværker fra Aalborg, som der havde været med Sangforeningen og bragt mig Serenade, han vilde nu anbefales af mig til at blive Bibliothekar i Arbeider-Foreningen. Stærkt Sneefog; besøgt Fru Lønborg og gik tidlig til Henriques hvor der skulde være en Dands; gik i Casino og saae Slavinden. 20

Mandag 18. Læst hos Eckhardts og der til Middag med hans Broder og Broderkone Brev til Frøken Bjerring i Aalborg.

Tirsdag 19 Brev til Fru Serre. Spiist paa Restauration, Skylregn og Tøe. 25

Onsdag 20 Stor Middag hos Fru Ørsted, fik i gaar fra Hauch hans nye Romanze[r,] sendt de sidste Ark af Even-

28) Romanze[r,] *linieudgang*

tyrene til Sverrig og Leipzig. Træt om Aftenen og blevet hjemme (Idag Auctionen begyndt hos gamle Collin).

5 *Torsdag 21* Mørkt Veir, jeg kom først op 9 $\frac{1}{2}$ og troede den var ikke otte. Besøg af Gade og senere af Dr Mayers Broder, som fik min Photographi og Klitterne; paa Auctionen hos Collins. Middag hos Eduard med Blædels og Val-
kyriens unge Forfatter *Bøgh*, jeg udbragte hans Skaal, og han blev dødbleg derved, Pastor Blædel udbragte igjen min Skaal. /

10 *Fredag den 22.* Aftenen Concert hos Enkedronningen i Anledning af Prinds Ferdinands Fødselsdag. Talt med Hauch og takket ham for hans ungdomsfriske lyriske Digte han har sendt mig.

15 *Løverdag 23* Spiist paa Restauration, da jeg iaften læser i Studenter Foreningen, jeg læste *Psycken*, Sneglen og Rosenhækken, samt de to første Kapitler af Iisjomfruen. Om-sendt og fordeelt 50 fri Exemplarer. (stort Bifald i For-
ningen)

20 *Søndag 24* Igjen paa Restauration da jeg læser Klokken 5 for Arbeiderforeningen. Overordenlig nerveus, men det gik over ved Oplæsningen, som blev stormende beklappet. – Fik et Digt fra Frederik Bøgh i Anledning af Iisjomfruen. Om Aftenen indbudt af Studenterne til deres Forestilling i Hof-theatret til Indtægt for Bazar-Øiemedet.

25 *Mandag 25.* Sendt Bøger omkring. Middag paa Restauration. Følt mig ret vel.

Tirsdag 26. Skyregn; læst for gamle Werlauf og frosset der

17) Foreningen)] *herafter er under linien tilføjet og igen overstreget* Suhr ikke høflig da jeg var hos ham

forfærdeligt. Middag hos Professor Hornemann; var ogsaa indbudt hos Ministeren Hall. Kom ødelagt hjem

Onsdag 27 mærkværdig bedre. Skulde til Middag hos Fru Jerichau hvis Fødselsdag det er, men foretrak at gaae til Ørstedes for at komme i Theatret og see Herts Stykke en ny Cuurmethode (første Gang) det blev udmærket spillet. Brev fra Fru Scavenius. 5

Torsdag 28 Smukt Veir; meget ilde i Ryg og Lænd. Iaftes fik jeg fra Forfatterinden til en ung Piges Historie hendes sidste tre Noveller. Brev fra Fru Serre med Generalinde Vogels Visit Korts Portræt. Middag hos Hartmanns. Brev fra Fru Ortved. 10

Fredag 29 Læst hos Professor Hornemanns. Skylregn Middag hos Fru Kock. Brev fra Luzie Scavenius. Brev til Fru Scavenius. /

Løverdags den 30 Middag hos Fru Neergaard, Aftenen i Theatret. Brev til Ingemann 15

December

Søndag 1. Brev til Grevinde Holstein. Besøg af Paludan Müller, som var saa glad over min »Iisjomfru« og mit Ven- skab for ham, han omfavnede og kyssede mig paa Kinden. Besøg af Karup, der gjorde nogle urigtige Bemærkninger om »Psycken«, jeg indlod mig ikke med ham. Middag hos Hen- riques. 20

7) Scavenius] først skrevet Skavenius 9) Forfatterinden] Cornelia v. Levetzow
11) Middag] først skrevet Bre 14) Scavenius] først skrevet Sk 16) Ingemann]
derefter er på ny linie overstreget Sønd

Mandag 2. Middag med Theodor hos Dr: Wilken Hornemann; jeg var sammen med en Fru Magens fra Vestindien, samt Fritz Gottschalk og Kone; der var meget nysseligt.

Tirsdag 3. Middag paa Restauration.

- 5 *Onsdag* 4 Læst i Arbejder Foreningen; man havde glemt at bede mig derom og dog sat det i Avisen; jeg kom, blev denne Gang ikke hilset med Velkomst Klap, som ellers, men bag efter fremkaldt.

- 10 *Torsdag* 5. Middag hos Eduard. Jonas forærede mig 14 af sine Stereoskop-Billeder, dem han selv holdt af, det rørte mig og han havde lagt et Par just af de i jeg ønskede og han gjerne havde. Jeg var med ham i Theatret til Ungdom og Galskab.

- 15 *Fredag* 6. Graat Veir; Sne i Luften. Middag hos Kocks. Læst hos Fru Neergaard om Formiddagen.

Løvedag 7 Middag hos Fru Neergaard. Brev fra Inge-mann

Søndag. 8 Middag hos Henriques. Louise Collin reist.

- 20 *Mandag* 9 løbet omkring med »Indbydelse« til Ørstedes Monument og faaet det i Bladene. Brev fra Fru Malle Drevsen.

Tirsdag 10. Brev fra Grevinde Holstein, Svar til Grevinde Holstein. Brev til Ingemann. Besøg af Scharff Bøger til Dietrichson og Munch i Norge. - /

- 25 *Onsdag* 11 Havde mine Stereoskopbilleder med hos Ørstedes.

5) Onsdag] først skrevet Torsdag 9) Torsdag] først skrevet Fredag 25) Onsdag] først skrevet Tirsdag 25) Ørstedes.] derefter er overstregt Læste om Formiddagen

Torsdag 12. Læste om Formiddagen for over 60 Mennesker hos Fru Jerichau; hørte der Frøken Gärtner fra Gotha(?) spille, hun er en Elev af Lisst; om Aftenen hørte jeg hende i Casino, hvor hun gjorde stor Lykke. Brev fra en jydsk Pige i forgaars.

5

Fredag 13 Thieles Fødselsdag, foræret ham en Steen fra Vesterhavet; spiste hos ham om Middagen. Aften hos *Eckhardt*, hvor jeg hørte Tenor-Sangeren Nyrop første Gang; det er en stor, klangfuld Stemme; saae den unge Benzons unge Brud, en Frøken With. (Jonas Collin sær og vilde ikke komme).

10

Løvedag 14 Brev og Photographie Billed til Grevinde Bredow i Preusen. Folkecalender kommet ud.

Torsdag den 19de December. Fru Hartmanns Fødselsdag, været der om Middagen sammen med Gades; jeg udbragte flere Skaaler; seent paa Aftenen kom Emil ned til mig, der var unge Mennesker hos ham, de havde Punsch og vilde drikke min og Fru Heibergs Skaal, thi der stod i Aarhus Avis at vi vare forlovede; jeg nægtede at tage imod Skaalen. Var opfyldt af Tanken at gaae til Spanien og tage Jonas Collin med

15

20

Fredag 20 sov daarligt, beskæftiget med Reiseplan. Bragte Theodor sit Honorar (25 Rdl) for iaar. Læste Aarhus Avis

13) ud.] resten af siden og endnu to sider er ubeskrevne. Fra dagene 15.-18. december findes ingen dagbogsoptegnelser. 14) 19de] først skrevet 20^{de}

hvori stod omtrent, »een af vore meest feirede Digtere, be-
 kjendt for Børnene, som de ældre, skal efter et sikkert Rygte,
 siger Aalborg Avis, have forlovet sig med den meest feirede
 Kunstnerinde ved det Kongelige Theater«. Da jeg vilde
 5 kjøre kom Jonas hjem til mig. Paa Banegaarden traf jeg
 Eckardt og Scharff. Fra Roeskilde kjørte jeg med Besidderen
 af Gaarden ved Tiissøe. Kom henimod Klokken 4 til Sorø,
 temmelig forfrosset og sidder nu, efter Middagsbordet, paa
 Værelset ovenpaa ud til Haven. Om Aftenen var Apotheker
 10 Glahn med Familie her.

Løverdags 21. Sovet i Stumper; drømt Meget; Graat, vaadt
 Veir; gik en ganske lille Tour var forresten hele Dagen
 hjemme; Ingemann læste to Digte for mig om det tilkom-
 mende Liv, det ene var en Drøm han virkelig havde havdt.
 15 Læst i den unge Molbechs Reise i Spanien. Om Aftenen var
 Harder med Datter og en Frøken her, de saae Stereoskop-
 billeder.

Søndag 22. Imorges kunde jeg ikke faae Døren op da Pigen
 kom for at fyre i Kakkellovnen, jeg sprang da op paa bare
 20 Fødder, løb til Vinduet og / smed Nøglen ned i Haven, men
 der ved blev jeg isnende kold, kunde ikke blive varm og var
 lidt ængstelig senere. Brev til Jette Collin og Louise Collin.
 Brev til Præsten Fønss i Middelfart. Det er smukt Solskins
 Veir. Carstensen, der har været Gouverneur paa Guinea boer
 25 her paa Hjørnet af den nye Gade ud mod Banegaarden,
 Ingemann kalder den Prior Gaden. Om Aftenen var Fru
 Wilster med Datter her, ligesaa Fru Bang, Søster og Datter,
 samt Kammerherre Hoppes og de unge Wilsters. Ingemann

18) Pigen] P først skrevet b ell. lign.

og jeg disputerede om Syner og Aabenbaringer, jeg benægtede dem ikke, men sagde jeg ikke troede paa dem; Fru Hoppe var af min Mening. Ingemann udbragte en smuk Skaal for mig, der var en Fugl, som kom naar Storken drog bort og reiste ud naar Storken [k]om, slugte som en Pelikan og lagde i Pose, Skillinger Tinsoldater & og da bleve de forvandlede til Diam[an]ter og de vidunderligste Skatte som jeg gav Verden og saa troede jeg dog ikke paa Syner og Aabenbaringer. Om Natten tænkte jeg over min saakaldte Vantro, om nu et Spøgelse viiste sig og straffede med at skræmme, men saa tænkte jeg, det er Væsner fra et høiere Stadium end vi, de kunde ikke bringe Grav Kulde og Gysen, de maa bringe Glæde og Lys og saa var jeg igjen tryg. 5 10

Mandag 23 Klokken 12½ reiste jeg til Holsteinborg i deiligt Solskin, efter først at have sendt Delbanco Brev og Digt til Nytaars Nummeret. Fru Ingemann og Pigen gave mig hver Blomster. Solen skar mig i Ansigtet hele Veien! Grevinden tog saa hjerteligt mod mig; (kom her Klok: halv fire) fik de samme to Værelser som sidst, op til Kapellet; fandt Brev fra Ole Bang og Frøken Bremer, deri et Par Ord fra Mary Howitt. Læste om Aftenen et Par Eventyr. I Dagbladet stod venlig Anmeldelse af mine sidste Eventyr. / 15 20

Tirsdag 24. Jeg har frosset i Nat. Sendt Brev til Scharff. Graat, vaadt Veir, gik i Haven og bandt Bouquet af Gaaseurter og Levkoyer. En ung Student eller Dicipel Zahrtmann fra Sorø er her. Foræret til Juleaften min Gudsøn de illu- 25

13) tryg] først skrevet tryk 13) tryg.] derefter er overstreget Sendt B 15) at] først skrevet h 21) Howitt] foran er overstreget Hwit 23) Tirsdag] først skrevet Mandag

strede Historier; Ulrick Adolf Gellerts illustrerede Fabler og Bodil »Bilde[r]buch ohne Bilder«. Efter Bordet fik jeg Brev fra Eduard at min Capital var 8200 Rdlr, at jeg altsaa med Jonas kan tænke paa Spanien; glad derover.

5 Juletræet tændt og mange Juleborde, jeg fik en Marmor-Papir Trykker med florentinsk Mosaik forestillende »Sommerfuglen«. Et Cigar Bæger med en Nisse paa; et Svovlstik-bæger ogsaa med en Nisse; et lignende af Bronze med en Kat paa. En Albums Bog, deri Grevens Photographi. Et stort

10 Halstørklæde. Tænkte den Aften paa min fattige, lykkelige Juleaften.

Onsdag 25. Brev til Ingemann. Orgelet spiller i Kirken tæt ved min Stue, Psalmesangen lyder; staaer jeg tæt ved Døren kan jeg høre hvad Præsten siger. (Posten er alt afsted siger

15 man, og mit Brev til Ingemann kommer ikke bo[r]t før imorgen). Brev fra Bjørnstjerne-Bjørnson i Rom, Brev fra Jonna Stampe og fra *Delbanco*. Læste efter Bordet og følte mig angrebet deraf.

Torsdag 26 Brev til Mathilde Ørsted. Spadseret en tre

20 Qvarter langs Stranden. Skovfogeden som barberede mig i Dag, forærede jeg det Hefte Eventyr hvori staaer om *Waldemar Daa* Til Aften endte jeg Læsningen af Iisjomfruen.

Fredag 27 Solskin og Frost. Brev til *Clara Heinke* og til

25 Jonas med Bjørnsons Brev. – Klokken 6 kom vi til Middagsbord, da Dr Krebs havde, med Familie, brugt tre Timer her

3) 8200] først skrevet 5200 12) Onsdag] først skrevet Tirsdag 19) Torsdag] først skrevet Onsdag 20) Skovfogeden] først skrevet Skovridderen 24) Fredag] først skrevet Torsdag

til fra Skjelskjør; ogsaa Steenbuchs vare her; jeg læste, men var geneert af en Tand der stak mig i Tungen; iseng henved 12.

Lørdag 28. Klart Veir og Solskin. Greven paa Jagt paa Borreby. Klippet Billeder til en Lyseskjærm og klinet disse paa. Brev fra en Fru Heggelund i Aarhus[.] Gjort Nøgle-Kunster. 5

Søndag 29. Inat havde jeg Krampe i Benet, tilmorgen ondt i Tandkjødets. Solskin er det og Blæst. / Besøg af Præsten; Grevinden læste høit flere af Plougs smukke Digte til sin Kone. Om Aftenen spillede Ulrich Adolph, Bodil og Made-moiselle L Orpheline d Edinbourg, Ulrich Adolph havde Hovedrollen, det var et Stykke, som i kjedelig Lesebøger, svagere end Weyses Børnestykker. Jeg fik fra Delbanco illustrerede Tidende med mit Nytaarsdigt. 10 15

Mandag 30. var imorges myggestukket paa Haanden; ikke tilfreds med at jeg havde udsat Afreisen til Onsdag, men det blev ved det; sendt Madam Anholm Brev; ligesaa Brev til Fru Scavenius i Nizza. Deiligt varmt Solskin og dog Frostveir. Brev fra Fru Collin og Brev fra Jonas Collin, men ikke som jeg troede fra Scharff, Jonas blev altsaa efter Tanke-Experimentet den Troeste. Nu til Aften er Holstein, Grevinden og den unge Zahrtmann kjørt til Bal paa Førselev hos Neergaards, jeg vilde ikke med. 20

Tirsdag 31. Graa Morgen, Formiddag Solskin, Champagne, skrevet Breve, pakket ind; Angest for en stor Stald- 25

4) Lørdag] først skrevet Fredag 8) Søndag] først skrevet Lørdag 9) Besøg] foran er overstreget Mandag 30 (Mandag først skrevet Søndag) 12) L Orphe-line] først skrevet Lorpheline 22) til] først skrevet paa

Hund. Huuslæreren Hr Bay kom hjem. Min Skaal, til Af-
skeed blev, ved Bordet, drukket i Champagne. Brev fra
Ingemann.

1862.

Januar

5

Onsdag 1ste. Til Morgen klang Orgelet ind til mig! jeg
takkede Gud for det gamle Aar, hans Villie skee med mig i
det nye. Grevinden, Greven og Børnene sagte mig Levvel!
Klokken halv elleve kjørte jeg og fik en Madkurv og Viin
10 med. Kom Klokken eet til Sorø og ventede til to før Toget
gik. / Jeg var alene i Vognen hele Reisen. Traf i Roeskilde
Billedhugger *Schjerbeck*. Kom halv 6 til Kjøbenhavn og
fandt i min Stue Blomster fra Madam Anholm og et Kob-
berværk, Reise om Jorden fra Fru Serre. Besøgte Drevsens,
15 Eduard Collins og Linds. Eduard fortalte mig om Hjalmar.

Torsdag 2. Besøgt Ørsteds og Kocks. *Scharf* tog jublende
mod mig, fløi mig om Halsen og kysede mig! var hos Hen-
riques[.] Middag hos Linds; fik sød Suppe og var nærveus
om Aftenen. – Drak Viin; saae to Acter af Ninnon. – Deilig
20 klart Veir, saae Nytaars Ny. Brev fra Amberger.

Fredag 3. Tøesnee. Fra Bramsen Tandregning paa 25
Rdlr; for en Smul Skrædder Reparation hos Rasmussen 7
Rdl 4 $\frac{1}{2}$. Været mindre vel; Hovedpine

3) Ingemann.] på næste linie er overstreget On 23) 4] først skrevet 2 23) 4 $\frac{1}{2}$] derefter er overstreget 8 $\frac{1}{2}$

Løvedag 4 Hos Fru Neergaard til Middag. I Casino et nyt, høist kjedsommeligt Stykke: den skjønneste Qvinde. Det blev pebet ud. Der var en Debutant, der hverken kunde staae eller gaae, man klappede og hyssede.

Søndag 5. Sneevair. Middag hos Henriques[;] i Kongens Theater en ny Vaudeville, »Skibsværftet«. – Brev til Grevinde *Holstein* 5

Mandag 6. Følt mig ilde hele Formiddagen. Jonas kommet hjem. Han blev glad ved at høre om Touren til Spanien og Frankerige. Løfter givet mig selv. Stærk [Frost]. Besøg af Rottbøll og Frue 10

Tirsdag 7 Gaaet over i Tøe. Rigmor reist hjem. Middag hos Drevsen. Besøg af Scharff der var meget fortrolig og rar. Min Miniatur Buste blev der lavet paa.

Onsdag 8. Graat og sølet. / 15

Torsdag 9. Middag hos Hartmanns. Løfter holdes ikke.

Fredag 10. Brev fra Kornerup, Brev til Kornerup.

Løvedag 11 Læst Iisjomfruen hos Fru Neergaard. Rasmus Nielsen henrykt, han meente at jeg selv ikke havde Forestilling om den mægtige Symbolik der var i dette Arbeide. 20

Søndag 12. Brev fra Kornerup om Spanien. Eckards Fødselsdag; foræret ham et Photographi Billed af et Huus i Nürnberg. Mat og ilde er jeg.

Mandag 13 Middag hos Eduard Collins. Meget koldt 25

Tirsdag 14. Vandet frosset over til Amager.

6) Skibsværftet] først skrevet Skips 6) Brev] foran er to ord overstreget 10) [Frost] ms. har Frokost 13) rar] først skrevet s el. lign. 14) paa.] derefter er begyndelsen til et ord overstreget 18) Løvedag 11] først skrevet Løvedag.

Onsdag 15. Hos Ørsteds. Koldt Veir; Brev fra Fru Holstein

Torsdag 16 Fik fra Neergaards til Ørsteds Monument 30 Rdlr. – Middag hos Scharffs, der var hjertelig og kjærlig.

5 *Fredag 17.* Stor Middag hos Eduard Collin, hvor jeg udbragte Skaal for Du Puys Musik ianledning af af Buntzen med Frue var der. –

Fredag 17 [3: *Lørdag 18.*] Læste hos Dronningen »Iisjomfruen«, Prindsesse Anna og Landgrevinden, samt en
10 Mængde Damer og nogle Børn var der. *Anna* talte med stor Varme om Hartmanns Musik. Middag hos Scavenius med utilladeligt mange Rettermad; jeg havde den yngste Datter tilbords, der holdt tilbage da jeg ikke havde Rang at gaae førend sidst. I Musikforeningen stor Concert; var der i Direc-
15 tions Logen. Brev fra Frøken Bremer.

Søndag 18. [3: *19.*] Læste hos Jules Jürgensen. Besøgt Scharff og om Aftenen Linds. Middag Henriques.

Mandag 19. [3: *20.*] Bedt ud til Hartvigsen paa Vesterbro
20 23, at høre ham spille; jeg kom $\frac{1}{2}1$ istedet for $\frac{1}{2}2$, men blev hørt mig læse; en Fritsch fra Celle var der, ligesaa Hartmann. Hartvigsen spillede med stor Færdighed og Kraft af Henzelt, Rubinstein & /

25 *Tirsdag 20* [3: *21.*] Middag hos Drevsens. Aften hos Linds.

Onsdag 21 [3: *22.*] Hos Ørsteds med Frøken Korn. Igaar Besøg af Scharff der viiste mig megen Fortrolighed, jeg selv

4) Middag hos Scharffs] *først skrevet* Besøg af Scharff 6) af af 3: af at
10) der] *først skrevet* det 20) Schliesby 3: Siesbye 26) Korn 3: Koren

meget meddelelig. Jeg har ham meget kjær. Igaar kom Louise Collin her til. Læst hos Kammerherre Scavenius.

Torsdag 22 [o: 23.] Maatte læse hos Frøken Swanholm paa Gammeltorvs Apotheket for 16 Damer, der vare henrykte. Middag hos Eduard Collins. I Theatret blev opført 5
Tonietta, jeg havde Fru Drevsen og Jonas med.

Fredag 23 [o: 24.] Ikke vel! den som ikke kjæmper imod falder! husk paa det Du Skarn! Besøg af Scharff, der er fortrolig og mig inderlig hengiven. Middag hos Collins.

Løvedag 24 [o: 25.] Middag hos Fru Neergaard; om Aftenen læste jeg i Arbejderforeningen for Damer. alene Kl: 8. Brev fra en Jomfru Ringe paa Thorseng. 10

Søndag 25 [o: 26.] Middag hos Henriques med Frøken Bournonville jeg læste flere af Billederne i Billedbog. Besøgt Scharffs 15

Mandag 26 [o: 27.] Paa Restauration; Arbeidet paa Anmærkninger til Eventyr Udgaven, den illustrerede. Brev igaar til Frøken *Bremer* og Bournonville i Stockholm. (Ankerske Legat)

Tirsdag 27 [o: 28.] Middag hos Drevsens med Frøken Bournonville og Meldals. Om Aftenen Festbal i Casino hvor jeg som een af Indbyderne maatte modtage Landgrevens; blev der til Klokken 12, fik Tiggerbrev derude om at faae lidt ved Penge-Uddelingen. 20

Onsdag 28. [o: 29.] Middag hos Scharlings hvor jeg igjen maatte læse. Besøg i Dag af Scharff 25

Torsdag 30. Stor Middag hos Excellensen Tillisch, hvor

11) for Damer. alene o: for Damer alene 12) paa] først skrevet i 20) 27] først skrevet 26 27) 30] først skrevet 29

der var kun Adel og Fru Heiberg og jeg; Fru Clasen var min Borddame; kom tids nok i Theatret og saae Scharff optræde i Steiersk Dands. Tilbud af (3000) fra Reitzel for illustrerede Eventyr /

- 5 *Fredag 31* Brev til *Bravo* og Bjørnstjerne Bjørnson i Rom. Middag hos Kocks. Læst i Arbejderforeningen for Damer; der var decoreret med skandinaviske og Italiens Flag.

Februar.

- Løverdag 1.* Middag hos Fru Neergaard, hvor jeg lavede
10 en Deel Gaader paa Vers. Glædet mig særdeles til den Stumme i Morgen Aften.

Søndag 2 Den Stumme gaaer ikke, Debutanten Hr Nyrop hæs, (af Angest). Middag hos Dronningen med Hauch &

- Mandag 3* Hovedpine. Islag og Taage. Besøg af Scharf,
15 som er meer og mer elskværdig og fortrolig. Middag hos Eduard Collin.

Tirsdag 4. Brev fra Bournonville. Middag hos Drevsens.

- Onsdag 5* Skrevet Vise til Theater Ballet. Middag hos Ørstedes. Læst om Formiddag hos Hornemann. – Brev fra Wiedemann.
20

Torsdag 6. Oversat til Hartmann Goethes Zigeunersang. Middag hos Hartmann. Rées Consert hvor jeg var efter Indbydelse.

Fredag 7 Brev til Wiedemann. Læst hos Frøken Zahle for

6) Kocks] derefter er overstreget Løverdag 7) Læst . . Flag.] tilføjet 12) Debutanten] først skrevet Deputanten

hele det qvindelige Institut. Middag hos E. Collin. I Nat
10 Graders Kulde.

Løvedag 8. Middag hos Fru Neergaard. Besøg af Kunst-
nerforeningens Udsendte for at takke mig fordi jeg vil læse
for dem paa Mandag aften; fik Brev fra Marschalatet at 5
jeg Mandagaften skal læse for Kongen. Besøg af Scharf,
Besøgt igjen ham

Søndag 9 Læst hos Guldsmed Michelsens, der var Agnes
Lange. Deilig Solskins Vinter-Veir.

Mandag 10. Paa Restauration, skulde have læst for Kunst- 10
nerne, men var kaldt til Kongen hos hvem jeg Klokken 8
læste: Iisjomfruen, Sneglen, Sommerfug[*len.*] Kongen var
livlig, fortalte om sit Ophold i Schweiz takkede mig særde-
les for den Fornøielse han havde af min Læsning og tryk-
kede flere Gange min Haand. 15

Tirsdag 11. Besøg af Brødrene Holmes, Violinspillerne, /
jeg forærede dem paa Engelsk Improvisatoren og ligesaa mit
Levnet og I Sverrig. Til om Aftenen var jeg indbudt paa
deres Concert, de spillede med stor Virtuositet; jeg hørte
imidlertid kun første Afdeling, da jeg vilde see Scharff i 20
Steyrisk Dands; saae dertil for første Gang Rosa og Rositta,
der er nydeligt, aligevel hyssede Folk.

Onsdag 12. Nyrops Debut som Masaniello i »den Stum-
me«, jeg var alt Klokken 6 i Theatret for at faae Plads, der
var en skjændig Træk. Jeg havde Hjertebanken da han skul- 25
de ind; hans Optrædelse var af en saa dramatisk Virkning
at jeg fik Taarer i Øinene og blev nerveus. Hans Stemme lød

12) Sommerfug[*len.*] *linieudgang* 18) I Sverrig] *først skrevet* i Sverrig 21) for]
først skrevet der

smukt men dog ikke saa klangfuld som da jeg hørte ham hos Eckardt, han var naturligviis i neerveus Spænding, hans Spil var mesterligt; han var saaledes inde i sin Rolle at han aldeles ikke havde hørt det stærke Bifald han hilsedes med, han sagde til dem som i Mellemacten kom til ham, »men 5 der rørte sig jo ikke en Haand«. Jeg havde Jonas og Louise Lind med og kom hjem henimod elleve. Scharff.

Torsdag 13 I Dag Klokken 12 Comitee Møde hos Suhr hvor jeg afleverede de 108 Rdlr 4 # jeg havde faaet til 10 Musæet; da senere Summerne taltes sammen manglede 1 Rdlr men ved ny Efterregning var det en Feil i Beregningen af Suhr. Talte med Forchhammer om Jonas; han var ikke for hans Reise, sagde han manglede Energi, undgik Anstrængelse, &, men da jeg havde talt, fandt F at Sagen nu i sin 15 Heelhed tog en anden Form. — (Igaar da Scharff var hos mig, udtalte han sig i Meget med den meest aabne Fortrolighed.) Middag hos Professor Meldahl med Professor Collin /

Fredag 14. Middag hos Kocks med Fru Hall og Hauchs; jeg havde om Eftermiddagen modtaget fra Kongen en egen- 20 hændig Skrivelse, saa hjertelig og smuk at jeg blev bevæget derover, en Gulddaase med Kongens Navn i Brillanter fulgte. Om Morgenen fik jeg en smuk tydsk Oversættelse af Iisjomfruen og om Aftenen spillede Brødrene Holmes for mig og Henry bad om han maatte dedicere mig sin »Serenade«.

25 *Løverdags 15* Søgte Audients hos Kongen, men han var paa Jagt, saa jeg kunde ikke takke ham. Middag hos Fru Neergaard hvor jeg fik min Dyresteeg før de Andre og Lov til at liste mig fra Bordet da jeg skulde i Casino-Møde; efter dette

10) Musæet ∴ Monumentet 25) Audients hos] tilføjet over linien

gik jeg i Theatret til anden Opførelse af den Stumme. Nyrop var temmelig forkjølet, Publicum mat.

Søndag 16 Var hos Hofmarskallen der sagde mig at Kongen ventede et Brev fra mig. Middag hos Henriques. Om Formiddag med Scharff hos Füssel og saae hans Stereoskoper, der var stort Frokostbord. 5

Mandag 17 Theodor satte mig i meget ilde Humeur, med at fremhæve hvor stærk jeg viiste min Kjærlighed for S, at man lagde Mærke der til og fandt det latterlig, da jeg senere hos Linds til Middag var meget forstemt og fulgte ham hjem, fik han mig ved sin fortrolige Tale i Humeur. / 10
(igaar fik jeg Indbydelse til Dronningen paa Torsdag og paa Gaden mødte jeg Prinds Christian, vor tilkommende Konge, han trykkede min Haand, lykønskede mig til Kongens Gave og takkede mig for »Mit Livs Eventyr«, som han først 15
nu havde faaet endt; spurgte saa om jeg havde Lyst at see en lille Dands i hans Huus paa Onsdag Aften, jeg kunde jo gaae naar jeg vilde.) Klokkeren 8 læste jeg for Kunstnerne og var godt oplagt og ikke frygtsom; jeg endte med Walde- 20
mar Daae. Paetz og Kolling var mellem Tilhørerne. Skrev tre til fire Gange Brevet om til Kongen.

Tirsdag 18 Gik med mit Brev til Kongen som jeg overrakte Hofmarskal Levetzau. Gik op til Frøken Dreyer og udtalte min Tak til Grevinden for hendes Interesse for mine 25
Eventyr. Kl 12 læste jeg hos Meldals, da jeg kom hjem havde Jonas været her og foræret mig Cigarer. (Igaar fik jeg fra Drevsen to Blomster i Potte, den ene var en Sommergjæk, som han bad mig skrive et Eventyr om for at dette Navn

9) da] først skrevet og 23) og] først skrevet d. el. lign.

kunde bevarer.) Iaften skulde den Stumme have gaaet, men Zink var syg og da hans Plads fyldtes, var Nyrop syg, altsaa faae vi ingen. Middag hos Etatsraad Drevsens. /

5 *Onsdag 19.* Var hos Kongen der naadig modtog mig, jeg klappede ham paa Skulderen og var bevæget. Gik op til Grevinden der bad mig sidde ned; jeg fortalte hende om Fiirkløveren jeg havde faaet fra Studenten og hun blev rørt og udtalte hvor smukt at man endnu kunde finde slige Træk hos Ungdommen der ellers gav sig hen kun i Politik; hun
10 talte om Bladenes Mangel tidt paa Erkjendelse af Kongens Hjertelag for Land og Folk; sagde at jeg vist snart blev anmodet om at læse for ham igjen og bad mig tage mit Album med. Middag hos Ørsteds med gamle Fru *Rothe*. Aften Bal hos Prinds Christians, jeg alene havde sorte Handsker paa,
15 det generede mig grueligt.

Torsdag 20 Scharffs Fødselsdag forærede ham en Bouquet, et Par Theekopper og Paludan Müllers mythologiske Digte, spiste med ham hos Eckhardt. Om Aftenen Generalforsamling i Casino hvor det gik støiende til; Bruun ikke behagelig;
20 vi Representanter fik vort. Klokken var ni da jeg kom derfra og gik da til Enkedronningen hvor der var Concert og Brødrene Holmes spillede; da jeg henimod elleve gik derfra løb jeg op til Drevsens, fik der en Cigar; paa hjemveien vilde jeg slaae Ilden af den mod Brostenene; Gnisterne fløi vidt om
25 saa at jeg var bange for Ildløs.

Fredag 21 Iaftes Frost i Dag Tøe, det er en evig Vexel. Humeuret tungt. Besøg af Scharff der var fortrolig og meddelelig, fortalte Meget om Theaterballet, hvor Fru Heiberg

25) Ildløs.] derefter er begyndelsen til et ord overstreget

havde dandset med ham og foræret ham sin Bouquet. Emil Hartmanns Fødselsdag han fik af mig en Tulipan i Potte. Middag hos Kock. Aften Concert hos Brødrene Holmes efter deres Indbydelse. Svag i Benene.

Løvedag 22. Graat Veir; træt. Middag hos Fru Neergaard. / 5

Søndag 23. Middag hos Fru Oberstinde Ræder.

Mandag 24. Middag hos Collins; i denne Aften, henimod Klokken elleve døde Digteren Ingemann.

Tirsdag 25 Middag hos Drevsens. Theodor elskværdig fortrolig. Brev fra Paris om mine Digte. 10

Onsdag 26. Idag først kom Efterretning om Ingemanns Død, den stod i Aften Avisen.

Torsdag 27. Middag hos Henriques med Brødrene Holmes; Aften Kunstnerkarnevalet hvortil jeg var indbudt, mine to Damebilletter brugte jeg ikke. Talte paa Ballet med Prindsen af Danmark der bad mig skrive i sin Dames Haand; Det var Prindsesse Anna af Preusen; talte med Henriques, Pätz og Scharff; kom i ilde Humeur ved at opdage, rigtignok strax, at et Bendel hang ned af mine Beenklæder. Kom hjem halv tolv. 20

Fredag 28 Meget vel. Stor Middag hos Skrikes. Skrev et Stykke i Prosa over Ingemann. Aften den Stumme for fjerde Gang. (Ny Hat.)

7) Fru] først skrevet Henri 11) Brev] først skrevet Concert hos 15) Kunstnerkarnevalet] først skrevet Konstnerkarnevalet 24) Hat.)] derefter er på næste linie overstreget Lov

Marts

Løverdag den første. Tandpine; smukt Veir; Besøg af Scharff med den lille Charles Nyrop, der vilde have Alt hvad han saae, han fik et Hefte Eventyr: (Pigen som traadte paa
 5 Brødet); en Rose med Teplis; Bonbons Hovedet fra Rom og en Landsoldat. Til Taffels hos Kongen der lod mig sige at havde jeg Tandpine skulde jeg blive borte eller drikke dygtig, hvorpaa han drak et Glas med mig. Gamle Berregaard bad mig drikke, skulde det ikke bekomme mig vel havde han en
 10 god Seng hvor jeg kunde sove ud; jeg gik fra Taffelet hen til Eduards hvor endnu en Deel af hans Selskab var. (I Theatret Indqvarteringen og De Danske i Paris.)

Søndag 2 Middag med Scharf og Eckardt hos Henriques, gik i Theatret til Jeppe og Nei. /

15 *Mandag 3.* Middag hos Eduard Collin, bestemt at tage til Sorø i morgen. I Aften Bal hos Landgrevens hvor jeg var en Times Tid. Mange Mennesker, godt klædte Damer;

Tirsdag 4 Med Extratog Klokken 9 til Sorø hvor vi kom Klokken 11; jeg kjørte med Grev Ahlefeldt og Schulin, Baron Vedel og Billebrahe; Hoppe havde bedt mig til sig, men jeg steg ud ved Harders, meget sulten; bad om jeg der maatte lægge mit Tøi, han stod og klædte sig paa; Datteren og nogle Damer skyndte sig til Kirken; jeg bad om lidt at spise de bad mig gaae til Bordet, men Alt var spiist op paa
 20 et Stykke Rugbrød nær og to Affald Rullepølse, Viin var der ikke, Harder gav mig en halv Snaps Kommen Aqvavit; saa gik jeg med det hen til Ingemans Huus, paa Veien traf

5) Teplis] måske menes Teplitz

jeg Professor Rhode, som bad mig gaae hjem i hans Huus og spise Frokost, men jeg gik først til Ingemanns, talte med Pigen Sophie og Havekonen, som begge vare i Sorg. Inde i Ingemanns Stue stod Liget, de lagde just over ham for [at] slaae Laaget til, jeg bad om at see ham og saa hans Ansigt, der var som / et Billed af det i dødt Leer; Munden faldet skjævt til Siden. Jeg gik ind til Fru Ingemann, der sad i Sovkammeret, hvor jeg før aldrig havde været. »Jeg kan ikke græde« sagde hun; jeg har det ogsaa ret Godt, men det kommer vel sværere Siden, naar jeg ikke længer har ham i Huset; nu var jeg inde og saae at begge hans Pulsaarer bleve skaarne over. – Det er godt han døde først; mit Syn tager af, det bliver mørkere for Øinene og jeg hører jo ikke, det havde været saa tungt for ham. Han havde Bevidstheden da han døde; jeg saae han talte til mig, men jeg kunde ikke høre det, men jeg vidste han havde ikke Noget paa sit Hjerte, jeg vidste jo alle hans Tanker; han vilde sige mig nogle venlige Ord; saa lagde han sin Haand paa mit Hoved«. Hun vilde forære mig en Ring han havde baaret i Italien, men jeg fandt det for betydeligt hun bad mig da vælge selv af de Smaating hun havde i en Skuffe henlagt til Venner, jeg tog hans Oblatrykker og da jeg gik kyssede jeg Fru Ingemann paa Panden. Gik saa til Rhodes og spiiste. / Toget gik ud fra Academiet til Kirken, hvor Hansen fra Roeskilde spillede, ikke Hartmann som var anmodet derom, han og Gade var der ikke,

1) Rhode ∴ Rothe 3) Havekonen] først skrevet Gang el. lign. 3) i Sorg] først skrevet if el. lign. 3) Inde] først skrevet De el. lign., derefter er overstreget stod 12) mit] først skrevet jeg 12) det] foran er overstreget jeg 15) talte] foran er overstreget vilde 16) jeg vidste jo] jeg først skrevet h 23) Gik] foran er overstreget Paa Aca

jeg var den eneste Poet, undtagen Carl *Andersen*, der var kommet for at afhente *Guldhornet*; Redacteur Bille, Barfod, Clausen var der. Ved Kisten talte Biskop Kirkegaard og endte med, hvad just Ingemann vilde have ud af Troes Artiklerne, »Sov i Graven til den store Dag da *Legegemet opstaaer!*« jeg frøs og gik derfor bort over til Bøyesens, hvor jeg stødte mit Hoved mod Lysekronen; da Toget kom ud af Kirken, hvor ogsaa Zeuthen havde talt, fulgte jeg med til Graven der er ligeoverfor Ingemanns Huus; Graven var belagt med Mos og uden om den sat, uden Rod, en Mængde Graner. Solen skinnede foraaersvarm og under Psalmesangen quiddrede en lille Fugl. – Hos Boyesens spiieste jeg med Vegner, Lehmann, Steenstrup, Mundt & – Jeg havde til Reisen Drevsens lange Skind Støvler, men førte i min Vadsæk mine Kalosker til at have paa i Kirken; ved Middagsbordet glemte jeg at tage dem af og da jeg siden tog Støvlerne over søgte jeg efter mine Kalosker og tog et Par som mine og lagde i Vadsækken, da jeg saa sad i Vognen kom Mundt og paastod at jeg vist havde faaet hans Kalosker, jeg benægtede det viiste de indpakkede og det var hans; / jeg gik ind at søge efter mine og tilsidst faldt det mig ind om jeg havde dem paa og det havde jeg; meget flau blev jeg og det endnu mere ved Lehmanns Spøg. »Det er jo skrækkeligt at Du skal gribes i at have taget Andres Eiendom; det er praktisk!« jeg var noget forstemt herover paa min sædvanlige halv vanvittige Maner. Klokken 6 kom jeg til Byen og Klokken 9 gik jeg med Theodor Collin paa Bal hos Prinds Frederik af Hessen. Trappen var smukt decorreret. Prindsen sagde mig

5) Legegemet ∴ Legemet, først skrevet Liget

at det var smukt at jeg efter den Fatige jeg havde havdt dog kom; Prindsessen sagde noget Lignende. Kl 10 gik jeg med Theodor derfra. Kongen var der.

Onsdag 5. Noget træt. Middag hos *Ørsteds*. Aften hos Einard hvem jeg fortalte om min erotiske Tid; gik saa i Theatret og saae fire Acter af Valkyrien. 5

Torsdag 6 Meget mat og nerveus, stormende Veir. Besøg af Scharff, der næsten hver Dag besøger mig og betroer mig alle sine smaa Hjerter-Hemmeligheder; jeg længes daglig efter ham. Middag hos den unge Moldenhauer, (Digteren), som boer i Stuen af Schimmelmans Palais og er gift med en Frøken Hauch; der var flere, meest Damer, min Skaal blev udbragt; paa Kagen var en Lyre; jeg læste nogle Eventyr og de vare Alle glade der ved. / 10

Fredag 7. Brev til Fru Serre. Middag hos Kocks, hvor jeg maatte skynde mig fra da jeg skulde i Comité-Møde i Casino. – Gik senere hen til Eduards. 15

Lørdag 8 Med Eckardt, Scharff og Benzons hos Jerichaus og saae hans og hendes Arbeider. »Havfruen«, (en ny Udgave) er ganske mesterlig. Middag paa Restauration, da jeg igjen skal til Casino-Møde. Meget lang, bred og heftig Demonstreren af Deconing. 20

Søndag 9 Gjennemlæst for Mønster Skuespillet »Jagten paa Søeborg«. Middag hos Linds. Deiligt Veir. Brev fra Fru Serre. 25

Mandag 10 Spiist paa Restauration da jeg igjen skal i Casino-Møde. (Det er med Repræsentanterne). Brev fra Wiedemann. Foraarsveir. Brev til Skuespiller Nielsen som Svar paa et Brev jeg fik imorges. Brev til Fru Ingemann.

Tirsdag 11 Større Middag hos Drevsens[.] Iaftes Du med 30

Einard, i forgaars med Viggo. Besøg igaar af Walkyriens Bøgh. – Idag raat, taaget Veir.

5 *Onsdag 12* Maatte tidlig fra Ørsteds for at være halv 6 til Casino Møde, der drog ud til Klokken 9. Scharff høist elskværdig givet ham mit Portræt.

Torsdag 13 Brev og Bøger fra Wiedemann. Middag hos Eduard Collin; om Aftenen den Stumme.

10 *Fredag 14* Med Bygmester Friis hos Kocks, om Aftenen, efter deiligt Veir og særdeles vel, var jeg hos Viggo der var meget meddelelig om sig selv. /

Løverdag 15. Middag hos Fru Neergaard hvor jeg ikke havde været i tre Uger. Brev fra Frøken Heinke. Photographeret af Theodor.

15 *Søndag 16* Det var Fru Henriques Moders Fødsels dag og derfor var jeg der ikke men spiste hos Eckard og Scharf. Eckard driller ham for meget, det holder ud til en Tid.

20 *Mand 17.* Middag hos Hartmanns. Alle disse sidste Dage har jeg i flere Timer siddet for Billedhuggeren Stramboe der gjør min Medalion til Galvanoplastikeren Møller. Om Aftenen hos Prinds Christians hvor jeg var sammen med den rusiske Minister Nicolai[s] Frue og Grevinde Piper, som begge ønskede personlig at kjende mig. Jeg læste »i Kludebunken« »den grimme Ælling« &[.] Prindsesse Anna talte jeg længe med, hun taler meget godt dansk. Alexandra lovede 25 mig sit Portræt-Visitkort, jeg fik Frøken Zahrtmanns. De toge mig alle i Haanden og vare naturlige og hjertelige.

1) igaar] først skrevet af 2) Bøgh] foran er overstreget Bøgh el. lign. 5) givet ham mit Portræt.] tilføjet 7) Stumme.] derefter er overstreget Deiligt Veir; særdeles vel 10) meddelelig] først skrevet meddelelig

Tirsdag 18 Idag blev Medallionen færdig og er meget smuk. Om Aftenen Comité Møde; hvad der vedtoges forrige Gang at Ansøgninger skulde gjelde uagtet de vare komne for seent blev nu ved *Gades* Indvending aldeles stillet om; Brosbøl kunde saaledes ikke komme i Betænkning. Vinther talte for Carl Andersen, jeg stemte for Arentzen og han fik de overveiende Stemmer. Winther spurgte hvad jeg havde mod Andersen og var spydig, spaaede mig ringe Glæde af min Candidat; gik ærgerlig bort. 5

Onsdag 19 Fik fra Maryat hans store engelske Værk over *Sverrig*. I forgaars er Hjalmar / Collin gift med Jomfru Grønberg, hverken Forældrene eller Broderen vidste det. Pastor Nielsen viede dem. 10

Torsdag 20. Middag hos Moldenhauers hvor jeg var sammen med Frøken Laub, Bispens Datter i Viborg, jeg kjendte hende ikke og dog for tre Aar siden var jeg indtaget i hende, hendes Forlovede lignede hende, jeg troede først at det var Broder og Søster. Besat paa ny, den nye Barselstue[.] I Casino Studentercarneval, jeg var i min Græker Hue; Frøken Anholm var paa min Dame-Billet; afficeret ved ikke at forstaa *Gades* angernes Vise der handlede om Spidsmunkene, Navnet Sørensen klang mig som Andersen. Gik træt hjem Klokken 12 og saae da ikke Balletten. Jeg var træt, spiste og kom iseng Kl 2. 15 20

Fredag 21 Var komplet forsviret af jeg havde været oppe og sildig til min Mad drukket bayrisk Øl, gjorde Løfte om en bedre Diæt. I en berliner Skolebog er jeg blevet foretrukket for Grim, det smigrede mig. Middag hos Kocks med Cap: 25

12) hverken] først skrevet hver eller hvor 18) I] foran er overstreget Fredag 21. St

Lund og Maribo med Koner, samt Wulffs; maatte tidlig afsted da jeg skulde i Casino Møde.

Løvedag 22. Sneevair; følt mig meget vel. Middag hos Kammerherreinde Neergaard. Stor General Forsamling i Casino, men jeg gik ikke derhen, heller ikke til Henriques hvor jeg var indbudt til Aften.

Søndag 22 [3: 23.] Middag hos Henriques med Juliette og Sophie Price, Aften i Theatret Casino og seet Brosbølls »I Dynekilden«, som tiltalte mig. Igaar er Ove Thomsen død.

Mandag 23. [3: 24.] Middag hos Eduard Collin; Vinterveir. / Brev til Wiedemann i Leipzig.

Tirsdag 24. [3: 25.] Middag hos Drevsens.

Onsdag 25 [3: 26.] Casino-Møde til henved 9, hørte derpaa Haberbier. Raat, vaadt Veir.

Torsdag 26. [3: 27.] Mit Humeur tungt. Blev hentet med Vogn fra Capitain Waagepetersen der boer paa Rosendahl; var sammen med Brødrene Holmes til Middag, læste »Vinden fortæller«; kjørte til Theatret og kom betids nok til at see Scharff i Pas de deux som han har overtaget efter Funch. H Stampe i Theatret fandt at Nyrup hverken sang eller spillede.

Fredag 27. [3: 28.] Middag hos Collins med Bouttenschøns, Broderen er her fra Amerika; om Aftenen hos Eckardts hvor der var en stor Deel unge Damer. Eckardt og Scharff sang, jeg læste den grimme Ælling.

Løvedag 28 [3: 29.] Mit Humeur tungt, jeg søger at finde en Aarsag til at lide og i Dag har jeg den ved at Karup vil

20) Funch] først skrevet Funck

læse et *rart* Eventyr af H. C. A. Igaar Brev fra Amerika fra en Beundrer i New York.

Søndag 29. [2: 30.] Middag hos Henriques der vilde have mig med hen at høre Wilhelmine Neruda, men jeg foretrak at høre Nyrop. (igaar Afskeds Visit af Brødrene Henry og Alfred Holmes.) 5

Mandag 30 [2: 31.] Sendt med Holmes Brev til Ch: Dickens. Brev og Stykke til Casino fra en Skolelærer i Odense. Iaften skal jeg læse for Kunstnerne, det er anden Gang; stærk Bifald for hvert Eventyr. Spiiste hos Eckard, der med Scharff besøgte mig, jeg fulgte hjem med. / 10

April

Tirsdag den 1ste. Skulde til Middag hos Drevsens, men Lehnsgev *Lerche* kom at byde mig til sig og jeg tog der imod og havde tilbord Fru Raben fra Lekkene; der var i øvrigt kun adelige: Holstein Holsteinborgs, Tillischs Damer &[,] Grev Dannemanns &; jeg maatte efter Bordet læse tre smaa Eventyr. Fik i Dag fra Amerika The National Quarterly Review med en høist glimrende Anmeldelse af mine Eventyr, jeg blev overvældet og lille der ved, nu kom Christian Winther der nok vilde vise at vi ikke vare Uvenner uagtet vi havde forskellige Anskuelser ved Uddelingen af det Ankerske Legat; han maatte dog igjen udtale sig mod *Arentzen*. Derpaa fik jeg Besøg af Scharff, saa af Fru Kock der vilde lykønske mig til imorgen, jeg var i godt Humeur, saa kom den fattige 20 25

23) maatte] først skrevet mat

Verseskriver Holst der plagede mig vilde have Støvler, Penge, jeg maatte sige ham at hans Stykke var ubrugelig, jeg kom i forstemt Lune. Hos Grev Lerches blev af Greven en Skaal udbragt for min Fødselsdag imorgen den anden April, 5 jeg udbragte da en for den 3^{die} April, hans Fødselsdag. Taa-
get Veir

Onsdag 2^{den} April. Drømte imorges, i en kort Søvn at jeg kom til Fru Balling, Gustav Næbo kyssede mig og sagde »Lene døde den 20de« og jeg vaagnede og gjøs af Kulde, blev 10 underlig / derved; har det Noget at betyde. Jeg har lidt Feberkulde endnu; da jeg kom op stod deilige Blomster flere Slags i Potte fra Fru Anholm. Fra de mig ubekjente to Frøken Hjerrild, som hvert Aar have sendt mig Sager til min Fødselsdag fik jeg smukke Blomster, Schillers Statue og 15 Dickens Portræt; jeg sendte dem igjen hver min Photographie og gav Karlen Drikkepenge. Brev fra Fru Lessøe og fra Anna Bjerring. Besøg af lille Anna Lind der bragte mig Kort fra sin Moder og Søstre. Brev og Kort fra Etatsraad Thiele Portræt af Chr: VIII af – Reitzel, Drevsen 20 & besøgte mig Telegraph Depesche fra Hr og Fru Serre i Dresden. Blomster fra Fru Henriques og fra Christian Winters Frue. Vers og Photographi Billeder fra Fru Jerichau. En Tandbørste havde jeg bedet Scharff om, for at erholde af ham en ikke kostbar Ting og han bragte mig den indfattet 25 i Sølv med Navn og Dato. 3 Glas Billeder fra Eckard[.] Eau de Cologne af gamle Hartmann. Grevinde Holstein kom selv med Camelier, Roser &, 4 Potter. – Gik paa Udstillingen, Besøg af Jonas. Middag hos hans Forældre. Hørt i Casino

8) Gustav o: Gusta 25) 3 Glas Billeder fra Eckard] *tilføjet over linien*

Frøken Lehmann synge af Rienzi særdeles smukt; et lille Løb i Theatret. Glad over al denne Dags Glæde. Lidt Solskin.

Torsdag 3. Grev Lerches Fødselsdag, deiligt Veir. Middag hos Ørstedes, Brev fra en lille norsk Pige. Brev fra Wiedemann. Brev til Grev Knuth i Sorø. (tung i Lemmerne) 5

Fredag 4 (Trykken for Hjertet); Solskinsmorgen, taaget Dag. Middag hos Kocks. Brev til Fru *Serre*.

Løvedag 5 Skulde have været sammen med Sødskende Nerudas hos Henriques, men de kom til Prindsesse Anna, jeg tog da mod Indbydelse hos Fru Neergaard, hvor der feiredes / Andreas Aagesens Forlovelse med Frøken Neergaard fra (Før[s]løv?). 10

Søndag 6. Blev om Middagen hentet med Waagepetersens Vogn ud til ham at læse Eventyr. (Det var Peter Wulffs Fødselsdag) Middag hos Henriques, traf der sammen med den unge Franz Nerudas, som kom efter Bordet; forærede ham mit Portrætkort. Nyrop var i aften i den Stumme godt ved Stemme. 15

Mandag 7. Middag hos Grev Holsteins til Holsteinborg (i Phønix); der var Baron Rosenkrands, Reventlous &. – Om Aftenen læste jeg lidt og lovede Kammerherre Ørtzen at være hjemme hos ham Søndag Klokken 1. 20

Tirsdag 8 Jonas Collins 22de Fødselsdag, han fik mit Portrætkort i Ramme og en Billet til Theatret naar den nye Barselstue gaaer. Middag hos hans Forældre; Fru Collin udbragte en Skaal for »Jonas s broderlige Ven.« Om Aftenen stort Bal hos Prinds Ferdinants; det var Prindsen af Danmarks Fødselsdag, han trykkede min Haand; taledede med en 25

5) Knuth] K først skrevet G el. lign. 20) Baron] først skrevet Gr

Mængde Damer; gik derfra hen til Drevsens hvor Jonna er kommet i Dag.

Onsdag 9. Ikke ganske vel i Lemmerne, deiligt Solskin. Clara Hartmanns Fødselsdag, foræret hende mit Portrætkort
5 i Ramme; spiiist hos hendes Forældre til Middag. Den Stumme opført for 100 Gang; Nyrop optraadte 16de Gang for udsolgt og meest kjøbt over Prisen.

Torsdag 10 Besøg af Dietrichson fra Norge, han reiser til Rom. Besøg af Worsaa om Vers til Klokkerne i Frederiksborg; deilig Veir; meget vel. Middag hos Drevsens sammen
10 med Jonna.

Fredag 11 Mindre vel. Læst hos Hetsch, hvor hans blinde Kone især syntes at glæde sig. Brev til Fru Serre. Koldt Veir. Middag hos Fru Kock. Idag blev Krandsen heiset paa den
15 nye / Studenterforenings Bygning. Bitterligt koldt.

Løverdag 12. Haglveir, Kulde. Læst Klokken 12 hos Tillsch. Middag hos Fru Neergaard. Casino-Møde Klokken 6; (om H og R i Forening).

Søndag 13 Middag hos Henriques med Julliette og Sophie
20 Price, samt Lieutenanterne Irminger.

Mandag 14 Middag hos Eduard Collin; var paa Udstilling med Jonas. Cecilie Kirkeconsert.

Tirsdag 15 Forkjølet. (igaar Brev til Fru Scavenius), Middag hos Drevsens i al Tarvelighed, Viggo kjedelig mut.

Onsdag 16 Følt mig meget nerveus, som en forsviret, ondt
25 i Bryst over Ryggen. Middag hos Ørstedes. Om Aftenen røg jeg en Cigar hos Viggo og følte mig ilde, men gik dog hen til Eduards, der blev jeg bedre, vi talte om vor Reise; jeg tæn-

25) som] først skrevet f

ker saa smaat paa at møde dem i Brunnen. Blomster af Fru Melchior

Torsdag 17 Daarligt Veir; Føler mig vel; var paa Udstilling med Scharff. Møde i Casino Klokken 12. Læst og Middag hos Pastor Nielsens, hvor jeg fik mange Retter Mad, 5
mange Slags Viin og sad uendelig længe tilbords, saa at jeg som ødelagt reiste mig fra Bordet og skyndte mig hjem; gik saa ind til Hartmanns hvor jeg igjen læste for Dietrichson og hans Frue, der imorgen reise til Rom.

Fredag 18. Vred paa mig selv. Fik Photographie af Fru 10
Jerichaus Havfrue. Brev fra Berlin af Baronessen som har oversat Iisjomfruen[.] Drak Middags Kaffe hos Drevsens. Jonas er paa Landet. Dampskibet Jylland sjunket nede ved Wordingborg. Middag hos Fru Kock. /

Løverdags 19 Middag hos Fru Neergaard; om Aftenen Møde 15
i Casino hvor det vedtoges at Holst blev Directeur.

Søndag 20. Læst Klokken 12 hos *Skrikkes*. Middag hos *Billes*, (Redacturen).

Mandag 21. Læst hos Melchiors, der var Fru Joelson fra Helsingør. Middag hos Henriques. *den nye Barselstue* igjen 20
opført.

Tirsdag 22. Læst hos Hornemanns. Givet ham to Ringe, at sælge den ene til Reisen. Nerudas Concert i Casinos lille Sal, Dreyschoch var tæt ved mig.

Onsdag 23 Brev til Dickens, overmorgen kommer Bille af- 25
sted med det til London; sendt de sidste Eventyr til Mary Howitt. Middag hos Delbanco med Søkende *Neruda* og

11) Jerichaus] J først skrevet H 20) den nye Barselstue igjen opført.] tilføjet under linien

Dreyschoch; om Aftenen hos Fredstrups; Nyrup sang, jeg læste, kom hjem Kl elleve.

Torsdag 24 Bebreider mig selv dette Svineri, ikke ganske vel. Fløttedag. Middag hos Ørsteds med Dalstrøms og Hr Kjerulf, der ikke behager mig, jeg var derfor tvær, men maatte dog læse. I Dreyschoks Concert, den var ikke godt Besøgt. Gik i Theatret til »den nye Barselstue«.

Fredag 25 Min Ring solgt og faaet 160 Rdlr; Emil Horne-
mann besøgede det. Meget vel hele Dagen; paa Udstillingen
10 og om Aftenen hørte Nyrup i den Stumme. Theodor Collin
fløttet.

Løverdag 26. Gnaven, utilfreds. Besøg af Dreyschok,
Franz Neruda og Rubinstein, de førtes til mig af Winding;
de gik med mig til Photographen Hansen. Middag hos Kam-
15 merherreinde Neergaard.

Søndag 27 Meget hæs, saa at jeg, efter Bestemmelsen, ikke kunde læse hos Guldsmid Michelsens, Middag hos / Henriques. Brev fra Fru Serre; Brev fra Fru Scavenius.

Mandag 28 Indbudt til Hartmanns med Nerudas, men
20 de kom ikke, da Prindsesse Anna havde dem til Middag;
om Aftenen skulde vi nu ogsaa samles og jeg saae derfor
kun de to første Acter af den Stumme, men der kom ingen
Nerudaer.

Tirsdag 29 Meget ør, nerveus; Trykken for Hjertet; det er
25 for Selskabs Sviren igaar; et Glas suur Rhinskviin. Brev til
Fru Serre, Brev til Fru Scavenius. Atter i Dag skulde jeg til
Hartmanns og det med Dreyschok, men jeg blev igjen ene
Gjæst ved Bordet.

8) 25] først skrevet 26 12) 26] først skrevet 27 16) 27] først skrevet 28

Onsdag 30 Meget vel; gik til Hotel Dannevirke at besøge Dalstrøms, siden til Ørsteds og Kocks; smukt Veir. Brev til Wiedemann

Mai.

Torsdag 1ste. Smukt Solskin. Middag hos Kocks; noget nerveus. Nerudas sidste Concert, givet i Casinos store Sal, Louise Lind og Jonas med mig, stort udsøgt Publicum. Wilhelmine loe og hilsede stadigt til Prindsesse *Anna*, ogsaa jeg fik hendes Hilsen med et yndigt Smil, og man kom og sagde til mig, »Lykkelige!«

Fredag 2^{den}. Skulde have været hos Henriques med Dreyschocks men han kom ikke; jeg spiste da hos Eduard. Bragte Nerudas mine Portræt-Visitkort. Om Aftenen hos Eckardt og Scharff.

Løvedag 3. Graat Veir og koldt. Pakket ind til Reisen; Middag hos Fru Neergaard. /

Søndag 4 Skulde hos Henriques sammen med Dreyschock, men han kom ikke, der var Høedt og Hartmanns.

Mandag 5. Spiist paa Restauration. I Concert i den store Sal for Neruda og Dreyschock, han gik af med Seiren; jeg havde Jonas og Louise Collin med.

Tirsdag 6. I Theatret »den nye Barselstue« for 4de Gang i aar. Middagen tilbragte jeg første Gang ude hos Drevsens der ere flyttede ind lige ud for Peblingsøen; jeg kjørte derud

3) Wiedemann] derefter på ny linie overstreget Torsdag 11) Skulde] først skrevet M 12) han] først skrevet der

hentet af Waagepetersen. Var om Aftenen hos Prindsesse Anna, der selv spillede i Quartet med de tre Neruda; Vilhelmine Neruda spillede alene, ogsaa Dreyschock, han og Rubinstein spillede tilsidst paa to fortepiano; der vare omtrent
 5 40 Gjester uden for Familien og de fleste borgerlige. (Gade og Kone, Hartmann, Siboni, Emil Hansen. Dr Saxdorf med Frue &).

Onsdag 7 Middag hos Ørsteds. Smukt Veir have vi nu alt i flere Dage.

10 *Torsdag 8.* Spiist paa Restauration. I den lille Sal i Casino gav Neruda og Dreyschok en sidste Conzert, Billetten 9 $\text{\$}$; jeg havde Ingeborg Drevsen og Fru Lind med; fik Hilsen midt under Spillet af Vilhelmine Neruda, ligesaa af Dreyschock; talte med Rubinstein; med Prinds Frederik og Vilhelmine; det var skrækkeligt varmt. I *Theatret* traadte efter
 15 lang Hvile Fru Gerlach op som Susanna i Figaros Bryllup. /

Fredag 9. Middag hos den unge Kock med hans Svigerfader Conferentsraad Hauch.

20 *Løverdag 10.* Hos Neergaards var Datteren kommet fra Wien med sit lille Barn, der var meget livlig, Manden og hans Forældre vare der.

Søndag 11. Blev vaad af Pladskregn saa at jeg hos Henriques hvor jeg var til Middag maatte laane uldne Strømper.

Mand: 12 Middag hos Prindsesse Anna med *Rubinstein*.

25 *Tirsdag 13* Var ude hos Drevsens og kjørte derfra Fru Drevsen og Fru Jette Collin ind til Byen, den første skulde i Theatret til Figaros Bryllup.

12) Fru] først skrevet L 24) Middag hos Prindsesse Anna med Rubinstein.]
 først skrevet Spiist hos Eduard Collin, rettet til Spiist paa Restauration

Onsdag 14 Hartmanns Fødselsdag; foræret ham mit Portrætkort i Ramme og Schillers Statuette. Det var Claras og Windings Forlovelse, (den declareredes ellers iaftes) jeg udbragte Skaaler for de to, for Vindings Fader, for Hartmann [,] Fruen, Fru Sommers Søn, der ogsaa har Fødselsdag i Dag og for Felix. 5

Torsdag 15 Ikke vel, stærkt med Blod; siddet for Fru Jerichau fra 9 $\frac{1}{2}$ til 2 $\frac{1}{2}$, aldeles ødelagt deraf; (Middag hos Eduard Collin) hun maler mig med et sygt Barn og en Gruppe Børn dertil. Om Aftenen i Representant Møde i Casino. 10

Fredag 16 Siddet igjen for Fru Jerichau. Middag hos Kocks. Træt. Brev til Fru Scavenius.

Lørdag 17 Siddet igjen for Fru Jerichau. Senere var hjemme hos mig Strambo og modelerede min Buste. Middag hos Fru Neergaard. 15

Søndag 18 Middag hos Henriques, sammen med Componisten Rubinstein. /

Mandag 19. Spiist paa Restauration.

Tirsdag 20 Middag hos Etatsraad Collins med Boyes fra Norge; Sønnen er her for at hente sin Brud og holde Bryllup. 20

Onsdag 21. Middag hos Ørsteds. I det kongelige Theater den nye Barselstue.

Torsdag 22 Middag ude hos Drevsens, Fruen laae til seng, Sønnerne med mig og Theodor vare tilbords; gik fra Casino da det var for varmt. Koldt og Blæst. 25

Fredag 23 Besøg af Amerikanere, Braune, der kom fra Fiinland, Sverrig, Norge, tidligere Africa, Spanien, vilde nu

7) Ikke] først skrevet S 8) (Middag hos Eduard Collin)] tilføjet over linien
26) Amerikanere] foran er overstregot to

op til Island, og skulde i Juli træffe sin Familie i Frankfurth am Main. – Middag hos Kocks derpaa Møde i Casino.

Løvedag 24. Middag hos Fru Neergaard hvor Pastor Boyesen udbragte min Skaal til Afreise.

5 *Søndag 25.* Mange Besøg gjorde jeg idag. Middag hos Linds.

Mandag 26 Siddet for Photographen *Schrøder*, denne Gang som sidst, i to Timer. I Theatret Don Juan.

Tirsdag 27 Vesitter og arangeret til Reisen. Faaet to Billetter til Parquettet fra Amalie Price som i Aften har Benefice Forestilling i Casino. hun og Schmidt fortræffelige i »Hun skal debutere!« men hun var ikke heldig som Pepitta i en Caprice, blev imidlertid fremkaldt og beblomstret.

Onsdag 28 Middag hos Ørstedes med Frøken Kaufmann

15 *Torsdag 29* Middag hos Hartmann, med Pastor Fibiger og Frue, samt Saabys fra Rom, de sagde at Christian Stampe i Rom vilde være Catholik.

Frødag 30. Skulde have været hos Collins til Middag, men gik til Kocks, sidste Gang før jeg tager paa Landet, senere lidt hos Collins. Meget travlt med Reise-Arangement.

20 *Løvedag 31.* Jury-Møde i Theatret; Thiele som / i lang Tid har været syg, slæbte sig dog i Dag der hen for at bruge sin Feu-Stemme; jeg sad altsaa og maatte være stum; ærgrede mig over flere af de vilkaarlige Herrer. Scharff kommer ikke til Stockholm, Bournonville reiser allerede den 9de derfra og svarer ikke paa Scharffs Telegrapheren. Et Øieblik i Theatret til Elverhøi. Middag paa Restauration[.] Igaar besøgt Beavois og tilfreds med ham.

11) debutere] først skrevet deputerer 27) Beavois ∴ Beauvois

Juni

Søndag 1ste Foræret Beavois »Mit Livs Eventyr«. Kjørt ud at sige Farvel til Drevsens. Givet Eckardt og Scharff Caution for Pas. Pakket ind til Sommertouren. Besøg af Maleren Simonsen der vilde vise mig sit store Maleri før det sendtes til London, men jeg gik ikke da jeg var saa optaget og træt. Afsked med Scharff. 5

Mandag 2^{den}. Sov urolig i nat; Klokken halv fem var jeg oppe. Mad: Anholm tog ingen Betaling for den Dag jeg var blevet ind i Maaneden. Klokken halv 7 var jeg paa Bane- 10
gaarden. Lidt efter kom Scharff, jeg kysede det kjære Men-
neske til Afsked, som jeg nu ikke, lang tid, eller aldrig, gjen-
seer; da jeg var i Vognen kom Ekhardt; de reise imorgen
Aften til Wien. Jeg var ene paa første Classe; fra Slagelse
til Skjelskjør gik jeg med Diligense og foruden mig var der 15
kun Prokurator Rye, som jeg kjender fra min Barndom i
Odense, han havde faaet hvidt Haar, hørte ikke godt, men
talte om sin Ungdommelighed og at han ikke havde Rynker,
han viiste mig sit hvide glatte Haanded. / Paa Basnæs blev
jeg meget hjertelig modtaget og bedet nu ret at blive her 20
længe, en Maaned i det mindste. Jeg forærede Fruen min
galvanoplastiske Medallion af Strambo, den fik Plads under
Speilet. Hun fik dernæst mit Photographie Portræt, og Bil-
ledet af Fru Jerichaus Havfrue; Luzie fik ogsaa Photogra-
phieportrættet. Klokken 10 i seng. 25

Tirsdag 3. Sov til Klokken 8; graat Veir, reenskrevet paa

13) Ekhardt] først skrevet Eckardt 23) mit] først skrevet min 23) Portræt]
først skrevet og

»Bemærkninger« til Eventyr-Udgaven. Besøg af Forvalter *Wiehe*. Hvor Dagen her er riig, hvor kan jeg bestille Meget, anderledes end i Kjøbenhavn hvor Tiden løyes hen ved Dri-ven og Uro. (Iaften reise Scharff og Eckardt til Wien)

5 *Onsdag 4* Imorges Klokken 5 imorges tog Fru Scavenius ind til Kjøbenhavn for at komme til Tandlægen. Det stor-mer til morgen og idag Klokken 12 reiser Fru Drevsen til Christiania. Jeg reenskriver Bemærkningerne til mine Even-tyr. Om Aftenen læst for dem tre Acter af *Gozzis Ravn*,
10 Meislings Oversættelse.

Torsdag 5 Brev til Fru *Jette Collin*, samt Brev til Cor-recteuren Møller hos Reitzel med de to første skrevne Ark Bemærkninger til Eventyrene. Om Aftenen var Forvalter *Wiehe* her med sin Søster og den unge Pige de have i Huset.

15 *Fredag 6* Meget varmt. Brev til Fru Henriques og til Wiedemann hvori var dobbelt Udvalg af Eventyrene til en saadan Udvalgs-Udgave. Brev fra Eduard Collin med et Brev fra en Ubekjendt paa Rygen. Til Aften kom lille Otto Sca-venius med en anden Discipel *Wissing*, hvis Fader er Præst
20 nord for Aalborg, for at blive her Pintsen over.

Løverdags 7. Brev til Mathilde Ørsted. Skrevet Sang til Pastor Kars s og Frøken Neergaards Bryllup. Ved Frokost Tid kom Frøken Brandes og / hendes Søsterdatter Reimers. Om Aftenen læste jeg Begyndelsen af »*Iisjomfruen*«. Brev fra
25 Tillisch om at vedblive i det nye Aar at være Jury-Supleant. Brev fra Jonas Collin.

Søndag 8. Pindsedag; graat Veir. Brev til Jonas Collin;

13) Forvalter] først skrevet W 23) Reimers] tilføjet over linien 24) »Iisjom-
fruen«.] derefter på næste linie overstreget Son 25) at være] at først skrevet af

samlet Snegle til ham; tidligere havde jeg præpareret fem. Opad Dagen kom til Hest og til Vogns Holsteins fra Holsteinborg; Baron Rosenkranz og Marineofficeer Michelsen var med. Min Hage er baallen af den slette Ragekniv som forleden rev Haarene ud af Skjægget. Læst *Iisjomfruen* 5

Mandag 9. Brev til Grev Moltke Hvitfeldt, hvis Fødselsdag det er imorgen. Breve til *Scharff* og *Eckardt* i *Wien*. Deiligt varmt Veir. Klokken halv fire kørte vi i Carraban over til Holsteinborg til Middag, jeg havde Wanda og den gamle Grevinde tilbords. Klokken 9 var jeg med Fru Scavenius her tilbage, de Andre som gjorde Seiltour kom først henimod tolv. — 10

Tirsdag 10. Brev til Fru *Kock*. Brev fra Fru Jerichau. Om Aftenen var Frøken Wiehe her med to af sine Broderbørn fra Aarhus, samt de unge Mennesker fra Borryby; jeg læste for dem Waldemar Daae, der blev dandset og leget til henimod tolv. 15

Onsdag 11. Brev til Fru Neergaard med Brudevisen til hendes Datters og Pastor Kahrs Bryllup. Brev til Fru Jerichau med Breve til Bently og Fru Bushby i London. Klokken 4 reiste Otto og den lille Wissing til Herlufsholmskole. Brev fra Fru Jette Collin; Correctur fra Møller. Stærk Tab af Blod. I Aften komme de svenske og norske Studenter til Kjøbenhavn, lidt veemodigt stemt ved ikke at være der; jeg sparer paa Skillingerne for Reisen til Jonas og faaer vel ikke den Livsglæde, som det unge friske Besøg vilde have indaandet mig. 20

1) præpareret] først skrevet præparet 7) Breve] først skrevet Brev 15) Borryby 3: Borreby

Torsdag 12. Graat Veir; veemodig Stemning ved Festligheden i Kjøbenhavn og Eneboerlivet her. Brev til Etatsraad Drevsen og deri Brev til Ingeborg Drevsen i Christiania. Sendt Corectur til Møller. Solskins Veir; her er en Mand
 5 der tager / Photographi af Gaarden; et Billed blev taget ud paa Eftermiddagen hvor jeg med Damerne var paa; først kjørte vi imidlertid i Charabank til *Borreby*, hvor vi saa Kapellet og det lille Bibliothek. Fru Carstenskjold talte med mig om gamle Dage, da jeg var puur ung Student. Brev fra Fru
 10 Henriques, deri Portrætkort fra Rubinstein.

Fredag 13 Idag sværmede Bierne bort fra Bibliotheks Karpappen. Sendt Brev til *Møller* med Slutningen af Bemærkninger til Eventyr. Jeg er hæmoridal lidende, Smerter og dog Blod. Efter Frokostbordet kjørte jeg med Luzie og Frøken
 15 Reimers op at gjøre Vesit hos Wiehes, hvor vi traf Casino Wiehe, Fru Petersen med Datter der vare komne med Bane-toget i Dag for igjen i Aften at træffe i Corsør med det Johan Wiehe og da alle at gaae til Badet Kreutznach. I Dag plukede jeg i Basnæs Havø den første Provinds Rose iaar. Brev
 20 fra Excellensen Moltke-Hvitfeldt om før min Afreise til Udlandet at komme over til Glorup.

Løvedag 14 Brev til Excellensen Tillisch at jeg modtager Suppleant Gjenvalget. Imorges reiste Frøken Bertha Reimers til sit Hjem Gram ved Hadersleben, tilhørende Grev Schack-
 25 Brockenhuus. Klokken halv fire kom Eleverne fra Herlufholms Skole med deres Lærere, de havde gjort Skovtour, frokosteret ud[e] hos Herman og skulde nu have Chocolate her

11) Fredag] først skrevet Torsdag 21) Glorup.] derefter er skrevet S 22) Lø-
 verdag] først skrevet Fredag 27) Chocolate] C først skrevet S

nede i den Deel af Haven som kaldes Dyrehaven. Der var heiset Flag paa Taarnet og sat to ved Skoven og her ved Indgangen til Haven; Musikken spillede foran dem den tappre Landsoldat, da jeg kom ned til dem, kom en Deputation mig imøde, Duxen (Bachke) og bad jeg vilde læse et Eventyr for dem, jeg gik at hente Bøger og læste Den lykkelige Familie og Det er ganske vist, fik saa til Tak tre Gange Hurra. / Senere kom de Allesammen op til Gaarden og bad mig at læse endnu »*Waldemar Daas*»; neden for Trappen sluttede de Halvkreds, jeg svedte og Vinden blæste kold, saa at jeg var bange for at faae et Smæk og læste derfor meget hurtigt. Ved Bordet førte jeg Grevinde *Holstein*; siden kjørte de alle til Skolebal der holdtes paa Fjurendal, jeg var indbudt men tog ikke derimod, blev hjemme med Frøken Brandis. Brev fra *Scharff* og *Eckardt* i Wien; Brev fra Fru Kammerherinde Neergaard. 5 10 15

Søndag 15. Brev til Moltke Hvitfeldt. Følt mig trykket og mindre vel af Hämoridal-Tilfælde, meget med Blod. Otto som var blevet her fra igaar tog bort mod aften. Fru S. fik 5 Rbdlr af mig til Laans. — 20

Mandag 16. Brev til Eckardt og Brev til Scharff. Klokken 10½ kjørte til Holsteinborg; fik her de samme Værelser som ved Juletid, tæt op til Kirken. Ved Frokostbordet improviserede Kammerherre Øertzen til mig; Baron Rosenkranz meget gemytlig. Spadseret og drevet, meget træt kom Klokken halv elleve paa mit Værelse, noget forkjølet. 25

Tirsdag 17 Mit Bryst lidt angrebet. Brev til Theodor Col-

5) Bachke] først skrevet Bache 17) Søndag 15] først skrevet Løvedag 14
17) Brev til Moltke Hvitfeldt.] tilføjet over linien

lin, deri Brev til Fru Lind. Besøg her af Familien fra Borreby. Oertzen læste eet af sine større Digte. Om Aftenen læste jeg Psycken, Hurtigløberne og begyndte paa Iisjomfruen, saa at Klokken blev elleve før vi skiltes ad. Correctur fra
5 Møller.

Onsdag 18. Sendt Brev til Grev *Lerche* paa Lerchenborg Brev til Fru Serre i Dresden. Efter Frokosten kjørt til *Glensø*, henover Vandet, derfra Skovhuset roet over til Badehuset hvor Vogne ventete os. Lavet Charade paa Wanda *Zartmanns* Navn.
10

Det Første har paa tydsk lidt af Mimosa,
Det Andet har man sagt (sub rosa),
Det hele er Modsætning af Prosa. /

Om Aftenen læste Oertzen og senere jeg »Hun duede ikke«
15 og »To Jomfruer«. Ved Bordet havde vi Musik af omvandrende blæsende Musikanter.

Torsdag 19. Sendt Corectur til Møller. Graat koldt Veir. De Vers Hartmann endnu ønsker lagt ind i Ravnens og som jeg begyndte forleden paa Basnæs har jeg i Dag her paa
20 Holsteinborg fuldtendte. Klokken 3 spiist til Middag, da Kammerherre *Øertzen* reiser ind til Kjøbenhavn med Aften-toget. Correctur fra Møller paa Bemærkninger til Eventyr. Brev fra ham. Brev fra *Jette Collin*, deri Brev fra Ravnkilde i Rom. Om Aftenen læste jeg ud hele Iisjomfruen. Brev fra
25 *Theodor Collin*

Fredag 20 Meget koldt; jeg frøs i nat. Gamle Grevinde reist til sin anden Søn. Brev til *Jette Collin*, deri et lille Epistel til Jonas. Brev til Fru Scavenius paa Basnæs. Den gamle

6) Lerchenborg] først skrevet Lerh el. lign.

8) roet] foran er overstreget seilet

Grevinde, der reiste imorges kom mod Aften hertilbage igjen da Vognen ikke var mødt paa Bestemmelsesstedet, hun havde nu kjørt 9 Miil. I Nat den korteste Nat. Brev fra Wiedemann og fra Frøken Ørsted.

Løvedag 21. Sendt Brev og Correctur paa Bemærkningerne til Møller, Brev der ved til Delbanco. Greven er i nat kommet hjem. Graat, koldt, Regn. Reenskrevet de nye Vers der skal lægges ind i Ravnens og som jeg har lavet paa Basnæs og her paa Holsteinborg fileet paa. Brev fra Frøken Schumacher i Slagelse og fra Etatsraad Drevsen. 5

Søndag 22 Brev til Hartmann med nye Sange til Ravnens. Klokkeren 9 imorges reiste Greven med sin Moder hen til sin Broder. Gamle Grevinde har en gammel døvstum Kammerjomfrue. Før Frokosten læste Grevinden for os en Prædiken over Dagens Evangelium den Rige og den Fattige. Rosenkrands og jeg hørte derpaa; han er meget underholdende; behager mig og jeg er glad ved at jeg har faaet en god Forestilling om denne Mand, jeg troer det er gjensidigt; vi klinkede ved Frokosten med Champagne til Afsked. Henved Klokkeren halv to kjørte jeg og det i Regn og Storm, det var en kold Tour. Halv tre var jeg paa Basnæs hvor jeg blev hjertelig modtaget. / Henimod Middag kom General Steinmann med sin Søn, af ham hørte vi at *Christ[ian] Stampe* i Neapel var fængslet og sendt til Ischia fordi han havde talt politisk og for Bourbonnerne. Brev fra Jørgensen i Midelfart. Brev fra Jonas Collin. Correctur fra Møller. 15 20 25

2) var] først skrevet h eller f 3) Brev] foran er overstregat Løvedag 2 8) og] først skrevet j el. lign. 10) i] først skrevet og 14) Før] først skrevet Ved el. lign. 17) faaet] tilføjet over linien

Mandag 23. Varmere Veir, men jeg er hæs og stærk forkjølet. Brev til Jonas Collin. Brev fra Moltke Hvidtfeldt paa Glorup. Brev fra Capitain Jenssen Tusch i Kjøbenhavn. De er Alle kjørte i Charaban i Skoven jeg er ene hjemme med
 5 en Philipens paa Kinden som gjør nedrig ondt, stærk forkjølet, fik derfor kun Kamelthee til Aften.

Tirsdag 24 Brev til Capitain Jenssen Tusch. Correctur til Møller. Brev fra Etatsraad Drevsen, deri Brev fra hans Kone Fru Ingeborg Drevsen i Christiania. Skrevet paa Slutningen
 10 nær, Eventyret: *Sommergjæk*. I Dag har jeg været fri for Hæmorhoidal-Blødning. Mod Aften kom Miss Dunloup og bragte mig een af de store Snegle, der havde Æg og jeg bestemte at sende den til Jonas

Onsdag 25 Imorges forlod os General Steinmann. Sendt
 15 Snegle og Snegleæg, en heel Æske fuld til Jonas Collin og dernæst *Brev* til ham. Brev fra Grev *Lerche*. Om Aftenen kom Kammerherre Scavenius, han var ret livlig og talende, tvertimod hvad der var sagt.

Torsdag 26 Brev til Grev Lerche paa Lerchenborg. Brev
 20 fra Frederik Bøgh med Photographeret Kort af Fru Jerichaus Billede »Andersen som læser for Børn«. Om Aftenen udtalte gamle S sig characteristisk, »jeg spiser ikke hos en Mand jeg betaler for at bukke for mig!« –

Fredag 27 Brev til Fru Holstein paa Holsteinborg, Brev
 25 til Frøken Clara Heinke i Breslau. Det er i Dag Syvsoverdag og Regnveir. S. talte ved Frokostbordet om at Fruen altid havde Gjæster. Correctur fra Møller. Brev fra Scharff og

3) Brev] B først skrevet G eller H 6) kun Kamelthee] først skrevet Hyldethee
 24) 27] først skrevet 26

Eckard i Wien. Brev fra Hartmann i Roeskilde. Ondt i Øiet. – Tordenveir.

Løvedag 28 Siddet inde hele Dagen med Grød-Omslag paa Øiet for et begyndende Bygkorn. Brev til Fru Henriques. / Correctur paa Bemærkninger. Brev fra Møller[.] Brev fra Jonas Collin. Jeg spiste i Dag Frokost paa mit Værelse. Miss Dunlop og Fru Scavenius pleiede mig. Hagelveir. Luzie og Frøken Brandes kjørte efter Frokost til Rønnebeks-
holm for at besøge Frøken Carlsen. 5

Søndag 29 Op ad Dagen gaaet lidt ud, men Øiet daar-
ligt, først efter Bordet da jeg fik Rosenvand til det lidt bedre; med Besvær skrevet Brev til Eckard og Scharf. 10

Mandag 30. Brev til Scharff og Eckard i Venedig, Brev til *Amberger* med Portrætkort af mig og Jonas. Graat Veir. Øiet en Deel bedre. – Præsten Hr Schmidt spiste her til
Middag, S. tog ham ikke i Haanden, talte ikke til ham. 15

Juli

Tirsdag den 1ste. 2 Corecturer til Møller. Brev til Møller. Brev til Jette Collin, deri Brev til Præsten Rothe og til Jonas Collin. I Formiddag reiste Kammer[her]re Scavenius. Vandt ikke i Classelotteriet, som blev trukket igaar. Besøgt Wiehes paa Møllen 20

Onsdag 2^{den}. Idag begyndt igjen lidt Hæmoroidal Blødning. Sendt en Æske Snegle til Jonas Collin. Brev fra Grev

2) Tordenveir.] tilføjet under linien 16) ham.] derefter er på næste linie overstreget
Tirsdag 20) Scavenius] først skrevet Sch

Lerche og fra Hartmann i Roeskilde, Om Aftenen Wiehes, og Frøken Fabricius &, jeg læste, havde just ikke saa godt i Øiet.

Torsdag 3. Brev til Grev Lerche. Brev til Frederik Bøgh.
5 Fru Schavenius og de andre Damer kjørte i Besøg til Holsteinborg og hjembragte for mig Wandas Vesit-Portrætkort. Brev fra Jonna og Henrik om at komme til Christinelund.

Fredag 4 Brev til Etatsraad Eduard Collin, deri et Par Ord til Jonas. Sendt ham tredie Gang en Æske med Snegle
10 (fra Kanalen, Stranden & vare de denne Gang!) Brev til Jonna Stampe. Klokken eet reiste Frøken Henriette Brandis for at møde sin Moder paa Slagelse Banegaard; de kjøre til Comtesserne Moltke. Correctur fra Møller. Brev fra Jonas Collin, deri Brev fra Baronesse Klötze i Berlin, min Over-
15 sætterinde. Samlet Snegle og sendt førstegang nogle Søevands Snegle. Til Aften kom Frøken Schumacher. Fik ogsaa Brev fra Fru Serre, som er i Wildbad i Schwarzwald. /

Løverdag 5 En meget stor Pakke Snegle sendtes til Jonas Collin og Corecturen til Møller. Grevinde Holstein, Wanda
20 og Baron Rosenkrantz kom fra Holsteinborg for at sige mig Lev vel; Grevinden gav mig sit og Grevens Billed paa et Kort hvor de have Gaarden til Baggrund, Rosenkrantz fik mit Portrætkort og lovede at sende mig sit. Kjört ud i Skoven til Hermanns Huus og seet fra Skrænten der ud over
25 Havet, saae Holsteinborg. Om Aftenen var de unge Damer her fra Borreby, jeg var meget træt af Tour og af Indpakning. Kjød af Besøget og kom først henimod elleve i seng.

Søndag 6. Sov urolig; kjørte Klokken 7 med Frøken

1) Lerche] først skrevet Lerkhe 25) Damer] D først skrevet M

Schumacher til Slagelse. Fru Scavenius og Datter, samt Miss Dunloppe var oppe. Det blev en skyllende Regn. Klokken 10 med Diligense fra Slagelse Banegaard til Kalundborg; Vognen var fuld, fire Mennesker, snevert varmt, langsom Kjørsel, jeg fik Hovedpine, Klokken 2½ kom vi til Kalundborg, en Kjøbmand kjendte mig og præsenterede mig sine Børn, det var Fredericia-Festen, derfor hang Flag fra flere Huse; jeg kjørte hen til en Barbeer for at barberes; han havde Barnedaab, Gjæsterne, meest Damer maatte ty ind i hans lille Sovkammer. Blev hjerteligt modtaget og godt ind-
 kvarteret paa Lerchenborg, de vare lige komne fra Sælyst. Helsted og hans Kone ere her. Jeg hørte at Eduard Collin i forgaars paa Jagten var gledet og havde forstuvet sin Fod, han og Broderen vare strax tagne til Byen men haabede at det ikke skulde udsætte Reisen til Udlandet. Spadseret i den smukke store Park. Meget træet. Brev fra Clara Heinke. Photograph-Billeder fra Schrøder. Brev fra Fru Neergaard.

Mandag 7 Regnveir. Brev til Theodor Collin, Fru Neergaard, og Frøken Clara Heinke i Dresden. / Brev fra *Jette Collin*, to Breve fra Jonas Collin, Brev med Photographie-portræt fra Baron *Rosenkrantz*. Læst »Vinden fortæller«.

Tirsdag 8. Brev til Fru Scavenius, med mit Portrætkort til Jomfru *Skou*. Brev til fru Ortved i Roeskilde. Brev til Frøken *Bjærring* i Aalborg. Spadseret i Haven. Lægen her fra Byen med Frue og Døttre kom, jeg maatte læse og valgte *Anna Lisbeth*, han var særdeles henrykt. Fik Correctur fra Møller. – Stormfuldt Veir.

Onsdag 9. Lidt ondt i Halsen. Talt med Gartneren her

20) Jonas Collin] Collin *delvis overstreget* 22) Tirsdag] *først skrevet Mandag*

paa Lærkenborg, han er en Søn af Rector Meisling og hedder Peder Meisling, han blev født for 35 Aar siden i Slagelse; jeg har da baaret ham paa mine Arme. Jeg kjendte hans Træk igjen; han viiste mig flere Træer, blandt andre
 5 Wellingtontræet fra *America*. Sendt Corectur til *Møller*. Greven er taget paa Dyrskue tre Mile herfra og kommer først i Aften. Brev fra Theodor Collin, der bliver neppe af Eduards og Jettes Reise før om 8 Dage. De tre Smaa piger her paa Gaarden, hedde *Agnes*, *Henny*, og *Elisabeth*. Seent
 10 kom Greven hjem; Klokken var over elleve da jeg gik i Seng. Lovede at blive her til paa Søndag.

Torsdag den 10. Graat Veir. Brev til Fru *Ortved* Manuskrift og Brev til Hr *Petersen* i Nyborg. Læst for dem »*Valfarten til Ploermel*«; vi bleve afbrudte ved Besøg af
 15 Postmesteren Major *Dorscheus* og hans Frue; til Middag Forpagter *Dons* og Frue, samt *Sercertainen* og hans Frue; læst for dem. fik 25 Cigarer af Greven. /

[*Fredag den 11.*] Til Frokost var Provstinde og hendes smukke Datter og tre Sønner; de bleve til
 20 Middag og Aften; vi kjørte ud paa *Asnæs*. Inde ved Dyrehaven ophørte *Kjøre Veien*, dog kjørte vi den meeste *Vei* Længe over *Moset* og stenet *Grund*. Her saae ud som for hundred Aar tilbage; Træerne bøiede og som klippede af Blæsten fra *Nordvest* bøiede sig imodsat *Retning*, enkelte
 25 laae som havde de kastet sig hen af *Jorden*, *Buskene* vare saa afklippede og tætte. Vi saae en *Grevlinge Hule*. Meget vildt. Vi gik hen til *Skrænten* ned mod *Havet*, saae *Fyen* og *Samsøe*. Et *Dampskib* fra *Aarhus* til *Korsøer* gik mod

17) fik 25 Cigarer af Greven.] tilføjet under linien 22) Her] først skrevet D

Syd. Hjemme laae Brev til mig fra Eduard, lidt gnavent i Tonen. Brev fra *Amberger* sygeligt, og Brev fra Frøken *Heinke* ogsaa lidt klagende. – Læste nogle Eventyr. +

Fredag den 11. [3: *Lørdag den 12.*] Brev til Geheimelegationsraad *Skrike*. Brev [til] *L. Urban-Jürgensen*. Var med Grevens ude at see dem trække Vaad i en Dam. Med Garnet fulgte en Deel Vandsnegle, temmelig store; jeg lagde dem i en Æske og med et Par skrevne Ord gik de ind til Jonas Collin. Besøg af en Fru Søgaard der vilde laane Penge hos Greven og bad mig tale for hende. Smuk Udsigt fra Iiskjældereren til Kallundborg Greven tilbød mig sin Vogn i morgen til Banegaarden, skrev derfor Postmesteren Major Dorschæus til om ikke at skrive mig for Diligensen. Greven indbød mig at komme et andet Aar. Til Middag var her en Præst Knudsen med Kone han har været Missionær paa Tranqvebar; meget veltalende, ganske belæst og fra første Øieblik disputerende; først holdt han paa Spøgelse[r] og opponerede mod min Tvivl og gav opleved[e] Exempler. Nu kom han ind i Religionen og slog om sig med Bibelsteder, som det Ufeilbarlige. Fordømte Judas til *evig* Qval, uagtet han angrede og fortvivlede. / han benyttede Videnskaben hvor den understøttede Bibelens Ord, benyttede de nyere Opdagelser hvor de tydede til hvad Oldtids fromme Mænd havde sagt, men forkastede hvor den ikke gav Bibelen Medhold. Han kastede en Masse Bibelsprog der blev Tornebuske mellem mig og Guds Kjærlighed; jeg sagde at i Guds Natur kunde jeg føle mig mere opbygget end ved en daarlig Prædiken. »Men Naturen prædiker ikke Christendom!« svarede han.

17) Spøgelse[r] *linieudgang* 18) opleved[e] *linieudgang*

Jeg blev nerveus, følte mig ikke glad eller hyggelig hos den overmodige Mand! – ja Professoren kan ikke taale Modsigelser, sagde Helsted der i Alt sluttede sig til Præsten, Greven derimod til mig.

- 5 *Søndag 13.* Sov daarlig i Nat, Greven kom iaftes da jeg var iseng og bragte mig Seltzervand for at kjøle mit Blod, dog drak det ikke da jeg var afklædt og havde slukket lys. Hele Natten febril, meget forkjølet og i stærk Sved. Foræret Kammertjeneren Peder som barberede mig, et Hefte af mine
- 10 Eventyr og en Landsbyhistorie, lovede ham i Byen flere. Besøg af Gartneren Meisling. Fik Middag Klokken tre og kjørte saa halv fire. I Kroen kom jeg forbi Diligensen, der var slet Ingen i den. – Det var en trættende Tour. $\frac{3}{4}$ 8 gik Toget fra Slagelse; jeg havde første Classe og var ene i Vognen; tem-
- 15 melig angrebet. Klokken $\frac{1}{4}$ 10 kom jeg til Roeskilde, hvor Professor Hartmann og Fru Ortved med Vogn tog mod mig. Jeg var meget ødelagt da jeg kom af den voldsomme Forkjølelse.

- Mandag 14.* Et underligt Brev om Værelserne hos Mad Anholm, havde Hartmann til mig. Brev fra Jette Collin.
- 20 Stærk Hovedpine og Forkjølelse. Provsten ligger tilsengs af Kolik. / Besøg af Lægen Ryge, som jeg har kjendt fra Jylland. Brev til Jette Collin og til Jonas. – Til Middag var her Kornerup Architekten, Præsten Hertz, Emil Hartmann og begge hans Søstre; jeg var lidende, den voldsomste Hoved-
- 25 pine og Næsen aldeles forstoppet, dog læste jeg to Eventyr men var ogsaa ødelagt. Gik iseng før Klokken 10.

Tirsdag 16 [15.] Regnveir. Følt mig en stor Deel bedre; om Eftermiddag gik jeg op i Byen til en Barbeer. Middag hos

9) Kammertjeneren] K først skrevet T

Professor Hartmann. Paa Veien ned og i Haven samlet en Mængde Snegle til Jonas; kjørte hjem henimod ti og fik Conjacs Totti. +

Onsdag 17 [2: 16.] Sov febril; fæle Drømme, stærk Hovedpine. Maleren Kornerup kom og hentede mig til Domkirken hvor Kammer[ra]ad Friis førte mig om. De røde Muursteen komme nu frem i Søilerne og disse løfte sig nu slankere; de gamle chatolske Billeder er løste fra det Kalk Overlag de fik ved Reformation. (Der kunde digtes fra den Tid en Scene hvor en fanatisk Mand vred paa den Tids Geistlige, kun huskende paa deres Svagheder, kalke over og sønderbryde, og en from Natur, der seer det Hellige ødelægges.) (Her er en Gade Karen Olsdatters Stræde). I Frederik den andens Kapel er Blomster Arabesker, hvor Engelen og hvor Narren kommer ud af Blomsterbægeret. St Christoph, St Laurentius & sees malede. Nede i Hovedgangen en Madon[na] med Barnet. – Bisperne hang i Choret, *Balle* saae ud som Hovmoden selv. Organisten Hansen spillede paa Orgel for mig, »Dronning Dagmar«. Gik derpaa hjem med Kornerup og saae en Deel Billeder fra Spanien. (I Kirken ryddedes op i Frederik V Kapel, alle Konger og Dronninger vare flyttede hen forud, Christ VIII, Fred VI &) –. Til Middag var Hartmanns Døttre, Emil & [,] jeg læste et Par Eventyr da Kornerup kom, men var stadig forkjølet og meget angrebet. Sendt Brev til Grev Lerche paa Lerchenborg. Iseng henimod elleve[e] /

Fredag 18. Gik til Reitzel, men fik ikke de 1000 Rblr. Med

16) Nede] først skrevet I 16) Madon[na] linieudgang 25) elleve[e] linieudgang
26) Fredag] først skrevet Torsdag Fra torsdag 17. juli, da H. C. Andersen rejste fra Roskilde til København, er der ingen optegnelser.

Jonas paa Politikammeret at løse vore Pas. – Var senere i Ministeriet med disse. Middag hos unge Kocks og gik derfra ud paa Jernbanen hvor Eduard, Jette og Louise reiste, der var Kyssen og Græden; kjørte ind og havde Fru Thyberg
 5 med lille Oluf med ind. Ene hele Aftenen, drak bayrisk Øl, tidlig iseng.

Lørdag 19. Ganske tidlig godt Veir, derpaa Skylregn; Reitzel bragte mig 1000 Rdlr, gik i Sparekassen og hentede 400 Rdlr; var hos *Bille*, der fortalte mig at han havde sendt
 10 Dickens mit Brev, men ei engang faaet et Kort, som dog var den almindelige Høflighed i Engeland, at D. havde fornærmet mig. Blev ærgerlig! – Gik i Privat-Banken og depone-
 15 nerede der de 1000 Rdlr. Klokkeren lidt over to først kom Kongerne. Carl XIV havde dansk Uniform, Frederik VII svensk, de kjørte i aaben Vogn forbi mine Vinduer her i D'Angleterre. Østergaden meget smuk med danske, svenske og norske Faner; ligesaa Vimmelskaftet. Gik til Hansen der
 20 photographerede mig; fik 24 Portrætter. Middag hos Kocks, hvor Peter Wulffs var, gik ikke med dem paa Slottet, sidder hjemme; tænker paa at min Levetid snart er endt.

Søndag 20. Været hos Mad: Anholm, hos Jürgensen, Brev fra Grev Lerche. Farvel hos Gottlieb, kjørt ud til Drevsens hvor Linds var til Middag. Deilig Regnbue seet her i Hotellet. Tidlig iseng.

25 *Mandag 21.* Byttet Penge; været i Privat Banken og faaet Creditiver. Pas ordnet. Stormende Veir. Brev fra Grev Moltke Hvitfeldt, Geheimeraad Gietl og Capitain Jensen-Tousch. /

7) Lørdag] først skrevet Fredag
 skrevet D'Angel

14) XIV o: XV

16) D'Angleterre] først

Gik tidlig iseng om Aftenen. Det er altid stormende Veir. Var i Dag paa Raadhuset hos Kammerherre Lüttichau og fik Billet til Jonas, »ja Navnet Collin«, sagde han »har nok god Klang, men han kan ikke faae Plads hvor De faaer«, da jeg svarede at jeg nødig vilde skilles fra min Reisekammerat fik han Billet med mig. »Men det er en stor Undtagelse!« sagde han. — 5

Tirsdag 22. Nu er jeg træt af at være her; jeg har sagt Levvel til Alle, jeg gaar om som hørte jeg ikke længer til dette Sted og disse Mennesker; saaledes maa en Afdød føle sig kunde han gaar om, de troe han er afsted, og saaledes ogsaa mig! »er De her endnu!« siger man! Sagt Farvel hos Thieles og Thybergs, Kocks; bragt Scharff Photographien af Fru Jerichaus Billed med mig paa. Bestemt at reise imorgen tidlig til Sorø, og om Aftenen til Korsør. — 10 15

5) vilde] først skrevet ville 8) Levvel] først skrevet Farvel 12) mig] foran er overstreget med 12) er] foran er overstreget h el. lign. 15) Korsør. -] Resten af denne side og næste side er ubeskrevne.

1862.

*Reise til Spanien**Juli.*

Onsdag den 23. (Korsøer.) Imorges Klokken fem stod jeg
 5 op og forlod Kjøbenhavn, hvor jeg i 6 Dage har boet i Hotel
 d Angleterre og gik med Morgentoget til Sorø. Jeg var træt
 af at være i Kjøbenhavn, Alt var ordnet til Afreisen, jeg
 havde sagt Lev vel til de jeg vilde tage Afsked med; jeg
 havde nu en Fornemmelse, som om jeg ikke længer hørte til
 10 dette Sted og disse Mennesker; saaledes maa en Afdød føle
 sig, kunde [han] gaae om, de tro ham afsted og saaledes
 ogsaa med mig: »Er De her endnu!« siger man. Paa Bane-
 gaarden, da jeg alt var i Vognen kom Fru Kock og sagde
 hjertelig Lev vel; jeg havde forladt en første Klasse hvor Sel-
 15 skabet ikke videre tiltalte mig og jeg helst gad sidde alene;
 Anledning til at gaae bort tog jeg, i det Herren der berørte let
 mit Skinneben med en svær Kasse og jeg saaledes kunde yttre
 at jeg var stødt. Her hvor jeg nu kom fik jeg Selskab med en
 Militair (jeg troer en Capitain Muus), der var i Flensborg
 20 Festkomitee og vidste af Lüttichau at jeg kom til Festen; vi
 talte livligt og skiltes ved Sorø; her lod jeg mit Tøi blive paa
 Banegaarden og kørte med Omnibus op til Fru Ingemann[.]
 Pigen Sophie blev meget glad da jeg kom, hun sagde at Fruen
 længtes efter mig, havde talt om mig og at hun (Pigen) havde

nær skrevet mig til om dog at komme. Fru Ingemann saae usædvanlig rask ud; i forgaars havde hun havdt en Drøm der havde oplivet og glædet hende. Hun havde seet Ingemann, saa ung og smuk, saa uendelig glad, han havde slynget sin Arm om hende, hun var i Drømmen saa lyksalig; siden sagde hun mig, det var, som om de sad paa en Sky. Hun fortalte mig om hvad der nu vilde udkomme af hans Skrifter: Biographien til hans Studenteraar, en Periode af Forfatterliv, Digte, hun viiste mig disse og nogle Brudstykker af Fortællinger og / forlangte mit Raad i Eet og Andet. Jeg spiieste Frokost og hun klinkede med mig som i gammel Tid naar Ingemann var der og Taarerne stode hende i Øinene. Jeg besøgte Harder og Rhodes, men gik først over paa Kirkegaarden. *Molbechs* Grav saae jeg først, saa *Ingemanns* der laae i en Græsplet med Maanedes Roser og Rhododendron. Alt i *Ingemanns* Stuer var ved det Gamle, det var som om han var gaaet ud og hvert Øieblik kunde ventes tilbage. Spiieste Middag og gik med Toget Klokken halv fire til Korsøer, hvor jeg nu sidder i Hotellet paa Banegaarden, med Udsigt over Beltet til Sprogø og Fyen. Veiret synes nu at ville blive godt. (Da jeg i Dag forlod med Banetoget Ringsted, og Toget til Kjøbenhavn gik, raabte der en Stemme mit Navn, det var Fru Jerichau, som kom fra London).

Torsdag 24. Der var en skrækkelig Uro hele Natten der var Nogle flere Gange ved min Dør, jeg frygtede Overfald da jeg havde Penge hos mig; Oppe Klokken 6; da kom med Dampskibet fra Kiel Scharff og Eckardt, som jeg da fik sagt Lev vel! Klokken 8 kom et Tog med en Mængde til Festen;

20) nu] først skrevet at

Rimestad og flere Bekjendte talte jeg med; Dampskibet Flora blev ganske overfyldt. Jette Petersen med Datter og Søsterdatter kom de hilste paa Jonas og mig, da Jonas kom; der blev ikke overfyldt paa Diana. Frøken Carstensen, Skuespiller Rosenkilde og flere Bekjendte vare med. Vi seilede strax forbi Hertha, som havde Ministrene ombord, da Valdemar var gaaet itu. Veiret smukt; ved Svendborg var smykket med Danebrogs Flag; her kom Johan Langes Søstre ud og bragte mig en Bouquet; fra St Jørgens Præstegaards Have, vaiede med Lommetørklæder; det blev Blikstille. En Bonde der var Skolelærer ved Qværndrup, kom hen til mig og hilsede mig fra mange / Smaa; og spurgte om jeg var Hans Christian Andersen. En Svensk citerede Digte af mig og fortalte at han havde 1849 været med i Lund at raabe Hurra for mig. I Flensborgfjord seilede vi forbi Dampskibet Albion der kom fra Aarhus med de jydske Vaabenbrødre. – Skibsbroen opfyldt af Mennesker, der blev skudt med Kanoner, og raabt Hurra. Pastor Lassen tilbød mig Huus.

Fredag 25. Jeg fik da ikke det belovede store Værelse hos Madam Rasch, men et lille høit oppe; gik tidlig iseng, og i morges ud hvor der i Gaderne vaiede en Deel Danebrogs Flag; traf mange Bekjendte, blandt Andre den danske Præst Graah. Mødte Jacobsen fra Fulnech, som senere besøgte mig og gav mig sit Portrætkort, han fik mit igjen. Med Grev Knuth fra Sorø, kjørte Jonas og jeg hen paa Kirkegaarden; vi havde Kort til den inderste Kreds ved selve Monumentet; fra Tønder var alle Eleverne fra den danske Høiskole de havde hvide Huer med røde Cokarder; jeg talte til Een og da

14) 1849 ☉: 1840; *vistnok først skrevet 1859*

kom deres Lærer, sagde dem hvem jeg var og de toge alle Huerne af og hilsede saa venligt; de medbragte en smuk Sang; jeg saa den franske Skribent Beauvais og talte dansk med ham. Det var et smukt Veir men stormede; jeg var 5
 noget nerveus, jeg sad paa en Gravhøi for flere Faldne, og sad netop paa Trepkas Grav, der var Meyer, Maribo, Krogh, & Clausen holdt Talen. Der faldt 25 Skud da Sløret for Løven sank; den stod storartet med opmærksomt, iagttagende Øie. Jeg traf Rosenkilde, Mancius og Phister, den sidste sang med Landsoldaten og med Udtryk og forandret Vers »Og 10
 derfor skal I slaaes!« han sang det til en Landsoldat, der svarede: »Det har vi gjort!« Phister sagde mig *rørt* Lev vel. De Faldnes Stemme susede gennem Grannerne. Da jeg gik kom Amtmanden Vilhelm Vedel og indbød mig til Mid- 15
 dag, jeg skulde tage Jonas med[.] Christian Lund, Hansen Treibien & boede der / Klokken tre kom vi der hen, Amts- huset, i en Udkant af Byen; jeg havde den unge Baronesse tilbords; Vedel udbragte min Skaal, og jeg Baronessens. Der var en flink lille Søn; han kjendte mig i Moderens Album, men ikke i Virkeligheden. Gik hjem i Hotellet og fik efter 20
 lang Venten og megen Skynden paa en anden Leilighed, nemlig Krigsministerens to Værelser; her sad jeg Resten af den lyse Aften og til hen imod elleve, medens Jonas var i Skoven til Festlighed. (Hartmann traf jeg oppe ved Løven; den unge Zinn). Efter at jeg var faldet isøvn, Klokken hen- 25
 imod 12 kom Jonas og havde moret sig ypperligt; smukt Fyr- værkeri! bestemt at blive til Morgen Middag.

Løvedag 26. Gik med Jonas op til Løven, En smuk aflang

11) I] først skrevet du

Gravhøi med 51 Begravne. Solen skinnede smukt paa Løven; af Portræt-Medallioner lignede kun Helgesen. Mødte mange Bekjendte. Sendt Brev til Agathe Aufdermauer; Klokken to en halv kjørt fra Hotellet og kom da henimod tre afsted, med
 5 en Hamborger Fru og en dansk Familie. Fruen bød mig noget Sødt, jeg ikke brød mig om og da jeg ikke modtog det var hun vittig og sagde Professoren var sød nok! – Den hamborgske Dame bad om min Photographi og fik den. Der var ikke Tanke om Fornærmelse mod os Danske paa Stationer-
 10 nerne. I Rendsborg talte jeg med Hr og Fru Lønborg. Klokken henimod 9 vare vi i Altona og toge ind paa Banegaarden, hvor vi have det godt. –

Søndag 27. Klokken 9 fra Altona; ved Elben kom et daarligt Dampskib med en ældre Mand der havde et heelt Ringetøi paa Hovedet: Hamborg Vaaben og Bjælder; han gjorde
 15 Guttapercha Bevægelser. Klokken $\frac{1}{2}$ 12 gik Toget fra Harburg en Herre vi antog for Skuespiller var med. Det er egent hvad man tænker sig de Medreisende ere, tidt ganske andre. (Skibet overfyldt). I Hanover var en Politimand der var
 20 uendelig nysgjærrig. Her fra havde vi en Coupe ganske alene, men til Nabo en Hamonikatrækker, der pinede forfærdeligt, men gik af ved *Eltze*. $\frac{1}{2}$ 8 naaede vi Göttingen og tog ind i Kronen der var ganske overfyldt dog fik vi to Værelser vi spiiste godt, drak meget Øl. 27 Grader
 25 Varme.

Mandag 28 Gik forgjæves til Badehuset; bestemt alt igaar at blive her til Eftermiddagstoget Klokken 3. Jeg har et ømt Haandled af en Knap der trykkede igaar. Inat sov vi for

10) I] *foran er overstreget* Klokken 27) et] *først skrevet en*

aaabne Vinduer; det er i Dag styrtende hedt. Brev til Am-
 berger i Basel; skrevet lidt i Jonæ Brev til Jonna. Klokken
 tre reiste vi fra Göttingen og fik en Coupé ganske alene, som
 vi derfor gav Conducteuren lidt Drikkepenge for. Klokken 8
 naaede vi Marburg hvor jeg først havde tænkt at overnatte, 5
 men vi gik videre, lige til Frankfurth. (Ved Gundershausen
 kom i Tog med os to af Schornns Sønner fra Kjøbenhavn,
 de havde besøgt Prag og Dresden vilde nu til Heidelberg).
 Halv 12 vare vi i Frankfurth hvor vi tog ind paa Banegaar-
 den i Westendhall, tvære Folk, Hausknecht Vært, Kellner, 10
 alle! tvære, et aflukket Hjørne af Spisestuen indrettedes til
 Jonas og mig, vi sov ud til den støiende Banegaard for
 aabent Vindue. Lyn og Torden.

Tirsdag 29. Ikke anbefalelig Hotel. Klokken halv elleve
 med Iiltoget; jeg havde lidt Diareh da vi stod op, men det 15
 gik dog over; drak Portviin i Darmstad og Heidelberg. Vi
 havde i Vognen / en tyk Mand, der saae ud som naar han
 vilde revne gik det først ud af Øinene, i dem laae allerede
 det der maatte væk af ondt og ilde. Han begyndte at ryge,
 vi sagde ham at det var ingen Røg-Coupee, han lod som han 20
 ikke forstod og Conducteuren gav ham selv Svovlstikke og
 vilde ikke høre os da vi gjorde Indsigelser. En Gouvernante
 hos en russisk Familie i Visbaden, og som havde været i Ame-
 rika, men nu gik i Besøg (?) til sin Hjemstavn Thun fulgte
 med. Jonas var ridderlig. Da vi naaede Freiburg hvor vi 25
 vilde bo »Zum Pfau«, tog vi dog ind i Zähringer Hof, spiiste
 Foreller og Beufsteak, drak Maigräfler og ; Jonas
 er i Bad. Det er en meget varm Dag. En lille fransk Pige var

14) Tirsdag 29] først skrevet Mandag 28 26) Pfau] først skrevet Ph

med i Vognen beskeden og dog som det syntes livlig. Et stærkt Uveir.

Onsdag 30. Oppe før 6; med Morgentoget til Basel; var bange hele Dagen at Tøiet ikke var med. Da vi kom ombord
 5 i Luzern og seilede trak et voldsomt Uveir op; med Hagel og Regn det strømmede ned, dyndvaade naaede vi Brunnen hvor Eduard og Jette allerede vare; Aufdermauers havde solgt Hotellet, nær havde vi ikke faaet Værelser; vi kom op i Qvisten paa fjerde Sal; Eduard rask og livlig, Louise ligesaa;
 10 Fru Collin lykkelig ved Schweitsernaturen. Det skylregner og drypper gennem Loftet ned til mig. /

Torsdag 31. Fik endelig paa første Sal en Salon med Balkon. Besøg af Beutner som er her med Kone og Frøken Pingel. Først Louise og Jette op af Bjerget mod Stoss; siden
 15 kom Jonas og Eduard, han traadte ikke godt paa sin syge Fod ved Nedstigningen. Besøgt Agathe Aufdermauer og foræret hende mine sidste Eventyr. Brev fra Frøken Bjerring i Aalborg. Skrev et Par Ord til Viggo, som kom i Jonæ Brev. Efter Bordet ere alle de Andre roede ned til Tells Kapel.
 20 Traf uden for Hotellet Pater Gall fra Einsiedeln, hvem Eduard fra mig har bragt en dansk Bibel. Besøg af Agathe som bragte mig Blomster. Deilig Aften, den nye Maaned skinnede paa Vandet, Sneen lyste oppe paa Uristock. Jonas var ikke vel, jeg gav ham Rhabarbara; vi gik i seng Klok-
 25 ken 9.

August

Fredag 1ste. Drømt hæsligt om et lille Barn jeg bar, der svandt ind til et tørt Skind paa min Skulder. Mageløst dei-

ligt Veir; gik med Eduard og Jette op mod Klosteret; Græsset blev slaet og duftede prægtigt; vi besøgte Høien hvor nu Aufdermauers bygge; gik saa til Bøitners der boe luftigt og godt nær ved Søen. Efter Middags Bordet var Collins og Frøken Pingel med mig ovre hos Aufdermauers; Pater Gall-Morel fra Einsiedeln var der. Agathe sang; hun, hendes Broder og Pateren musicerede; Gall-Morel spiller smukt Violin; han fortalte at de i Klosteret havde opført Musik af Kunzen; vi fik Viin og Frugt. Spadseret om Aftenen omkring over den nærmeste Høide; deilig stjerneklar Aften, varmt deiligt Sommerveir. Jonas har en Mængde Gift med.

Løverdag 2. Da jeg imorges vaskede mig troede jeg at der var lidt Gift paa Haandklædet, mit Øie brænder endnu. Brev til Verten i der Sonne i Beggenried. Brev fra Clara Heinke. Skrevet et Par Ord til Theodor, lagt ind i Jettes Brev; dernæst sendt Brev til Mathilde Ørsted og i samme lagt Brev til Frøken Anna Bjerring. Veiret saa varmt at jeg slet ikke var ude hele Dagen. / Om Aftenen spiiste vi og drak Thee hos Bøytners. Datteren i Huset hvor de boe havde sendt en særdeles Sølvskæe og bedt at jeg maatte spise Jordbær med den. (Fru Bøytner dømmes haardt og er meget lidenskabelig). Da jeg kom hjem og sad paa Altanen, tilraabte mig to Damer fra Altanen neden under mig: god Aften! det var Fru Rode og hendes Datter fra Königsberg, hvem jeg tidligere har mødt her i Brunnen; de klattrede op paa en Bænk for at naae til at række mig Haanden. Collins og Bøytners stode paa Pladsen og grinede der af.

Søndag 3. Sovet inat for aabne Vinduer. Brev til Fru Serre i Dresden. Skrevet et Par Ord i Brev til Louise Lind hvis Fødselsdag det er. Meget varmt; gidder ikke gaae ud, ikke

bestille Noget. Kossuth har boet her i Hotellet forrige Uge og er reist Mandag som Jonas og jeg kom Onsdag. En ung Franskmand sang smukt Tenor; jeg laante hans Fader mine franske Eventyr. Til Aften Torden, Lyn og Skylregn. De Andre bleve inde i Hoved Hotellet og hørte en blind Sanger.

Mandag 4. Sovet mindre godt. Eduard og Jonas ere med Fører steget op paa Stoss imorges Klokken sex; der er en Deel Skyer men Veiret iøvrigt smukt. Bøytneres ere kjørte til *Arth*, saa at jeg til Middag var eneste Herre for Jette Collin og Louise; vi spadserede først ud paa Molerne; jeg skrev et Par Ord i Brev til Juliane Thyberg og sendte Brev til Scharf, Eckardt og deri til Fru Henriques. Skjændtes med den unge Postskriver da han syntes ligegyldig mod mit Brev. Gaaet med Louise og Frøken Pingel heelt ud paa Molerne, senere med Eduard og Jette op mod Schwyz. Smukt Maaneskin.

Tirsdag 5 Oppe Klokken halv 7. Eduard seilet over til Beckenried for at skaffe os Vogn. / Spadseret op mod Klostret, Søstrene stode og kastede Hø; nogle Drengene jodlede høiere oppe under et Kastanietræ; en Søster vaskede nede ved Møllen, Vandet klart som Glas, en heel Verden der af Alger, de forskjelligste Vandplanter. Urirothstock staaer med sine Sneelag i den blaa Luft. Taageskyer hænge hen under Bjergene. Brevet til Beckenried er slet ikke kommet der; der er Søleri paa Dampskibene, Brevene blive smidt om og for den korteste Station er et Brev forfeilet. Sendt Brev til *Delbanco*, deri Brev til *Hartmann*. Ved Middagsbordet var Capitain Bøytner ikke ganske net i sin Maade at svare mig paa, lovede imidlertid hans Kone en Sang til gamle Wiehes Guldbryllup. Eduard gav Schweitzer-Cham-

pagne, som vi drak Afsked i. – Mageløs deilig Aften med Maaneskin! sad længe paa Altanen.

Onsdag den 6 Vækkedes i Nat ved Føhn; Vinden susede; stod op lidt efter fem; Regnen skyllede ned; i det Veir, Vinden blæste koldt toge vi med Dampskib til Beckenried; her var en net Vert, hvor vi fik Vogn og Bagage Vogn for 73 Frank (med Posten kun 50 Frank) Eduard havde gjort accord. Jette og Louise fik de to forlænds Pladse jeg sad baglænds paa et lavt smalt Sæde, særdeles slet; jeg stolede paa min Lykke med Veiret og det slog til; vi kjørte i aaben Vogn gennem en vexlende Frugthave, store Pæretræer med utallige smaa Pærer; Valdtræer; smukkere Mennesker end i Brunnen, over Stanz og Stanzstad kom vi til Sarnen hvor vi tog Middag; her traf jeg den spanske Minister Teran fra Kjøbenhavn med sin Søster og en Ledsagerinde, der var dansk og lignede noget gamle Mad: Pätges; Louise blev der i Vognen mærkeligt dægget om! Moderen holdt Parasol over hende, hun blev indsvøbt, knappet sammen og sov saa meget hvor der var smukt. Ved Lungern fik vi Forspand og nu gik Veien / op ad over Brünig. Bøgetræerne stode saa friske, som i det tidlige Foraar hos os. Eensom var Veien; forladede Smaahuse laae paa Græsgangene. Jeg var ødelagt i Benene og øverst oppe frøs jeg; det var mit Ønske at blive i Brientz saa træt var jeg og der var kun ringe Udsigt for at faae Værelse i Interlaken hvor der skulde være overfyldt; de Andre vilde afsted; jeg følte mig trykket af denne Reise-Afhængighed. Da vi kom paa Dampskibet havde da Eduard glemt sin Natsæk [i] Vognen, jeg havde af dette og mere paa den korte Reise den Lære, at man ikke kunde stole paa hans Passen paa, men selv bedst have Øie med sit. Vi havde fra

Brientz telegrapheret om Værelser og jeg fik en god Stue til Jonas og mig, men netop kommet derind, saa skulde Louise have den og vi maatte op i Qvisten paa et heedt Værelse, det eneste der var; jeg var gal i Hovedet. Jonas er iøvrigt
 5 god og prægtig endnu paa denne Reise; hans Moder meget god at reise med! –

Torsdag 7de. Fik et lille Brev fra Jonna. Spadseret hele Dagen, snart med Eduard, snart med Louise; Veiret meget varmt Jomfruen ganske klar, men den synes at have mindre
 10 Sne end i Fjor. Paa Spadsereveien mødte jeg *Amberger* fra Basel, han er her nogle Dage med sin Broder; jeg pudsede ham hjem paa Jonas, da jeg helst gad gaee i egne Tanker. Ved Tabl d hote fik jeg til Nabo Grevinde / *Lynár* fra Dresden, som talte om Serres, jeg maatte laane hende *Iis-*
 15 *jomfruen*, som nu vandrer om her i Hotellet. Mødt *Freuchen* med Kone, forrige Frøken Povelsen, og Lütken, de sad siden om Aftenen hos os ved Theebordet. Saae Kossuth med Kone, han var graa klædt og havde et sort Baand om Hatten, han boer ved Siden af os i Hotel *Voltz*. Maanen stod oppe over
 20 Jomfruen, men Skyerne fik snart Magt hos os. Gaet mig i Dag meget træt; sad i Vinduet oven over ligesom Rositta sidder i Pæretræet, og hørte Damerne tale om »Iisjomfruen« og »Mondbilder«. – Iseng Klokken halv ti, en Timeme efter kom jeg først til Ro, da Jonas ogsaa var det.

25 *Fredag 8.* Gaaet ind i et Læsekabinet, for at læse Aviserne. Idag er det skyet og blæser koldt; op ad Dagen Regn. Mødte ved Posthuset Emil Hundrup Overlæreren fra Roeskilde han er her nogle Dage med sin Kone. Jonas og jeg

3) op] derefter er overstreget pa 15) Freuchen] først skrevet Freukhen

havde Strid med en Barbeer, der forlangte een Frank af os hver, fik tilsidst $\frac{1}{2}$ af os. Floden flyder saa lydløs forbi, som var det Styx. Til Veirhane er paa Huset en god Idee; Fløien forestiller en Mand der har spændt sin Paraply ud og Vinden vender den saa han arbeider med at faae den igjen 5
tilbage. I Dag glemte jeg i Kafeen min Pengepung hvori var nogle og 30 Frank, men Pigen der havde seet det og gjemt den til mig, saa at jeg fik den igjen. Besøgt Amberger der boer i Hotel *Interlaken*. Læst i Aviserne om Hertug Bernhard af Weimars Død. 10

Løvedag 9. Sendt Brev til Etatsraad *Dreusen* og deri eet til Fru *Balling*. Besøgt Emil Hundrup, uden at træffe ham, gik derfra rundt om Engen hvor jeg mødte Fru Ungern-Sternberg, hvem jeg talte med; var henne ved »Althaus« og Kirken. Graat, godt Veir. / mødt Hr Melchior fra Kjøbenhavn, og flere Gange Kossuth med sin Kone. Det er nu meget koldt. Louise synes ikke om *Interlaken*, hendes Tale kan bruges: »Det er her, som man boede i Stue Etagen ved Volden, og det hader jeg!« – jeg vil tilføie, og her er Bjergene 20
endnu høiere! ja kunde man see over dem hvad Folk gjorde paa den anden Side. Her kom igaar en Reisende; en Time efter ved Middagsbordet sagde han til mig, at han vilde bort for man gjorde ingen Bekjendskaber, han reiste for at gjøre Bekjendtskaber og i en heel Time havde han ingen gjort. Henimod sex kom et koldt, stødt Brev fra Amberger, der 25
sagde Farvel, han syntes vred fordi Jonas ikke havde været hos ham. Jeg gik da hen i hans Hotel og traf ham lige i det han tog bort. Der kom Brev fra Fru *Bushby* i London,

18) boede] derefter er overstreget ved Volden

Christ: Thyberg sendte det og der kom et i til Jette Collin, jeg skyndte mig op med det og stødte mod den haarde Steen-
 trappe min store Taa, saa at den snurrer endnu. Eduard kom
 at skynde paa at drikke Thee vi skulle i Concert og saa
 5 vilde han og Jette ikke da det kom til Stykket. Jette skjæn-
 kede en Thee tynd som Vand, jeg blev gal i Hovedet gik fra
 Thebordet og ikke paa Concert, jeg er nu nerveus og har
 Snurren i Taaen. Regnen vedbliver her er kjedeligt i Dag
 og jeg gidder ikke skrive Breve eller ret tage mig Noget for.
 10 / Til komisk Benyttelse ogsaa det: Jette fryser og siger at
 Bjælderne paa Hestene udenfor gjør Indtryk af Kanekjørsel
 og det gjør endnu koldere. – Jeg gjøs af Kulde da jeg iaften
 kom i min Seng.

Søndag 10. Solen skinner; der er i Nat faldet Snee paa
 15 Toppen af de nærmeste Bjerger; Fru Collin er ikke rask,
 der er Tale om ikke imorgen at komme til Grindelwald.
 Spadseret med dem hen til det chatolske Kapel. Opad
 Dagen Regn og graat. Fru Collin Diareh, daarlig Udsigt om
 Touren imorgen; dyrt her i Hotellet, billigere i Pension
 20 Voltz og i Wyder. – Pigen inde i Skjænken, hun som saa
 ærlig gav mig min Portmonnai jeg glemte hedder Anna, hun
 synes dannet; sagde at hun havde læst af mig og af Schiller
 og Göthe. Eduard kunde ikke lide hende, han havde seet
 Herrer tage hende om Livet og det var han ikke vant til at
 25 see, Jonas havde sildig en lang Samtale med hende og sagde
 mig han troede hun var uskyldig.

Mandag 11 Fru Collin ligger i Dag, Touren til Grindel-
 wald opgivet, jeg gaaer da med Jonas og Eduard til Giess-
 bach; Veiret varmt og smukt, men der er i nat faldet Snee
 30 paa de nærmeste Bjerghøider. Mødte paa Promenaden den

smukke veimarske Hofdame jeg saae i Wilhelmsthal, hun præsenterede mig sin Mand; senere seilede vi sammen til Giessbach, hendes Mand er Broder til Beaulleus første Kone; hun fortalte at i den sidste Tid gik Liszt i de ringeste Ølkipper i Weimar, han sagde: »das einzige Schöne ist das Trinken!« 5
 Det er en smuk Tour op langs Giessbach, jeg steg næsten til det øverste Fald, saae under mig Regnbue paa Vandet; Bøgeløvet var saa friskt grønt; deiligst fandt jeg det paa Veien ind under Klippen hvor Vandet styrtede udover os, saa at man gennem et Slør af Vand saae Søen og Træerne; 10
 et hyggeligt Hotel laae heroppe. Fire Bønderpiger sang særdeles smukt ved Landingsstedet, da vi med Dampskibet igjen gik tilbage til Interlaken; det var koldt paa Søen. / Om Aftenen stod »Jomfruen« i deilig Solbelysning, i tre Afdelinger kom Belysningen igjen. Det Skue forsonede en Deel 15
 Louise med Interlaken, som hun siger at hun hader. Jonas læste for mig nogle af Anna[s] Digte, to vare meget gode.

Tirsdag 12. Deiligt Veir. Vi kjørte ud til Grindelwald, Solen brændte; Lütschinen brusede med sit graa Vand over Klippeblokkene, derude i Hotellet der *Adler* traf vi Fru 20
 Lynar. Jonas og hans Fader gik til den nederste Gletscher; siden lod Fru Collin og Louise sig bære til den øverste, jeg tog for 5 Frank en Bærestol; paa Veien mødte jeg Emil Hundrup med sin Kone, de kom fra Gletscheren den er renere end den nedre Gletscher; ogsaa her er hugget en 25
 buet Gang ind i Isen der var ganske lys og saae ud som af blaat Glas; den rene Iis var det; vi suede paa nogle Stykker. Solen brændte saa jeg blev ganske veirslaaet og rød; henimod

10) gennem] *foran er overstreget* ligesom 11) et] *først skrevet* en

sex kom vi hjem; Wetterhorn, Eiger, Munken, Jomfruen, alle saae vi med den rene Sne i den klare blaa Luft. Om Aftenen kom her de syngende Piger fra Giessbach og sang et Par Viser.

- 5 *Onsdag 13* Sovet mindre godt; Jonas oppe om Natten. Det er en brændende Solhede, i Eftermiddag ville vi til Bern, om Gud vil. Farvel til Hundrups. / Foræret den russiske Dame Ludemalla mit Photographi-Portræt; Madam Hertz fra Braunsvig fik min Haandskrift. Kjørt til Neuhaus
- 10 Kl 4 og over Thunersøen, hvor Smaabjergene viste sig i deres Herlighed; da vi kom til Banegaarden i Thun var der deilig Alpegløden. Det var saa drømmende at glide paa Jernbanen i den smukke Aften; Træerne stode saa mørke mod Luften, Stjernerne kom frem. Klokken halv 9 naaede vi Bern og toge
- 15 ind i det storartede Hotel Bernerhof, hvor der er electromagnetiske Klokkestreng; lydløs kommer Ordren.

- Torsdag 14.* Mageløst deiligt Veir; blev klippet og gik derpaa med Eduard hen til Terrassen ved Kirken, Alpekjæden løftede sig smukt. Sendt Brev til Jules Jürgensen
- 20 i Locle med en Alpeblomst fra Basnæs Have. Gaaet igjen til Terrassen og besøgt »der Pfarrer« *Baggesen* hans Kone var syg; fire Børn havde hun mistet, med dem havde hun læst mine Eventyr. Gik igjen paa Terrasse[n]. Folk have travlt med at smykke Byen i Anledning af Officerernes Sammen-
- 25 komst her; smukke Mosguirlander hænger paa Husene; en Pyramide af Geværer reises. Schweizer Vaaben og Faner prange, Guirlander med hvidt rødt tvers over Gaden. Meget stort Table d hote vi fik endnu Mark-Jordbær; gik med Collins hen til Kirke Terrassen; udenfor Regjerings Huset smukke *blaa* Hortensia; de Andre gik til Bjørnene jeg hjem.
- 30

Fredag 15 Meget varmt; særdeles stor Regning. Klokken 10 ½ kjørte vi til Friebourg hvor vi toge ind i Zähringerhof tæt ved Hængebroen. Efter Table d hote spadserede vi over den. Sendt Brev til Fru Scavenius; bestemt at gaae imorgen tidlig med Diligensen til Vevay. Det er 30 Graders Varme; 5
Jonas og jeg have netop faaet det samme Værelse her i Hotellet, som vi havde her i fjor. Det tordner og er meget lummert; Byen seer kjedelig ud at leve i. / Gik om Aftenen om i Byen med Eduard og Jette, derpaa ind i Kirken hvor Organisten spillede fortræffeligt paa det udmærkede Orgel, men 10
der var ikke den Eenhed, som sidst; mærkeligt løde Toner, som var det en Alt-Stemme; han spillede og varierede God save the king; jeg blev noget nerveus og gik hen til Udgangen og sad der, medens han gav malende i Toner et Uveir.

Lørdag 16 Med Deligense; vi kom alle i en lille, bagest 15
kjørende Vogn og sad godt, mens Regnen strømede ned; en frodig Frugtbarhed rundt om; i Bulle spiiste vi Frokost og skiftede Vogn, her kom jeg ind i Hovedcoupeen, med et fransk Ægtepar; Louise og Jette inden i en anden Vogn, og Eduard og Jonas oven paa. Egnen bjergig og skovgroet; i 20
det Friebourgske flere Hængebroer. Mageløs deilig slynger sig Landeveien ned af Bjerget til Vevay, længe saae vi Savoyens Bjerge, nu kom Genfersøen og tilsidst strakte den sig i Guldglands ned til Jurabjergene. I Vevay blev vort Tøi sat midt paa Gaden, jeg løb forgjæves med en Dreng for at 25
faae en Vogn, hele Familien stod imidlertid med Gadedrenge midt paa Gaden; endelig kjørte vi da til Crin under Montreux hele Huset hos hos Madam Depallins var besat,

1) Fredag 15] først skrevet Torsdag 14. 15) Lørdag 16] først skrevet Fredag 15

jeg kom op paa tredie Sal, Jonas fik et mørk Hul ved Locomet, Louise et ikke lyst ud til en Side og Jette og Eduard bleve knebne ind i eet paa anden Sal. Mad Depallins lovede mig, men kun / for mig, paa Mandag et særdeles kjønt i Stue-
 5 Etagen, men da er min Pension 5 Frank. Længe ventede vi før vi fik lidt Mad og efter den gik jeg strax tilsengs. Breve vare her til mig fra *Bentley*. Frøken *Heinke*. Scharff og Eckardt. Fru Eisendecher. —

Søndag 17. Længe varede det før vi fik Kaffe; det har
 10 regnet stærk i nat; Luften meget afkjølet; gik med Jette og Eduard op til Kirken i Montreux. Efter Middag blev jeg kaldt ned, to Fremmede sagde man, spurgte efter mig; det var Jules Jürgensen fra Locle og hans Svigerdatter Madmois: Dubois; hun har et velsignet Ansigt, kloge, milde Øine, gan-
 15 ske nordisk. Jürgensen var med hende, Kone, Datter og Datterdatter igaar komne til Ouchy og boede i det nye store Hotel Beau rivage, blev der imorgen over; de havde bestemt senere paa Aaret en Reise men var for min Skyld kommen nu. Eduard var ikke at finde; Jette Collin og jeg lovede at vi imorgen skulde
 20 komme til Ouchy at besøge ham og Familien. Vi fik en særdeles god Aftensmad i Hotellet; drak Øl og jeg gik tidlig iseng.

Mandag 18. Oppe Klokken 6 og seilede 7 ½ med Dampskibet *Léman* til Ouchy, det var meget koldt Veir; jeg frøs, ombord traf vi en berlinsk Familie, der var kjørt med os 1
 25 Diligensen fra Fribourg; Datteren havde hørt Dr Leo tale om mig i et Foredrag over dansk Literatur. Jeg bilder mig ind han har sagt om mig: Det gaaer med ubekjendte Literaturs Forfattere, som med Høidepunkter i et Land, seet

30 25) tale] *foran er overstreget læse*

langt fra, en Belysning, Solstraaler fremhæver pludselig et Sted, og det er slet ikke det mærkeligste eller just det betydeligste, men det bliver just seet ved en for det lykkelig Belysning. / Vi kom til Ouchy traf Familien og gik i den smukke Have, da begyndte Regnveiret, som tiltog og vi besluttede at gaae med Toget Klokken elleve; Omnibussen var allerede afsted, vi gik da i Regn den lange Vei op til Banegaarden. Jonas og hans Fader vandrede til Lausanne, jeg tog med Jette og Louise tilbage til Vernex, forfrosset og forkjølet; efter Bordet stor Blodafgang, det er tredie Dag i Dag, at dette igjen er begyndt. Smuk Aftenbelysning; deilige vekslede Farver i Skyerne og paa Søen; den synes Guld og Luft. Fik mit Værelse i Stue-Etagen; fra det ene Vindue ser jeg Chillon, fra det andet de høie Bjerge med en stor Udstrækning af Søen.

Tirsdag 19 Da jeg iaftes havde sovet lidt, blev jeg vækket ved Støien, jeg troede at det var Indbrud, det var over Midnat, jeg ligger nok alene i Stue-Etagen; men saa var det Folkene der gjorde Værelserne rene. Deiligt Veir; Brev fra *Mathilde Ørsted*, der skriver at de havde i Kakkelovnen da mit Brev kom om 28 Graders Varme. Eduard Hold og Hovedpine; han er gnaven og i det Hele meget klog paa Alting, Vernex hedder Vernay meente han; Veien der gik ikke til Søen, Noget han paastod i det vi vare endnu kun nogle Skridt fra Skibsbroen & & – Brev fra *Mathilde Ørsted*. Efter Bordet kjørt ned til Chillon; seet Fængsler og Stuer, der ere overmalede med Blyantsskrevne Navne & – Aftenen uendelig deilig; Jurabjergene olivengrønne, Søen lilla; det blev deiligt stjerneklart og vi saae den nye Komeet, som vi stod, saae vi komme fra Kjøkkenet en brændende Kat. –

Onsdag 20. Brev til Schierbeck i Barzelona og til Theater

Journalens Udgiver Blume / i München; maatte forære mit Photographie Billede til Fru Hulda Roth fra Düsseldorf og Maleren Julius Helfft fra Berlin, hvem jeg engang har været sammen med i Rom; han har lovet mig sit igjen. Jonas og
 5 Eduard ere gaacde op til Valle-Cuur-Anstalten. Meget varmt Veir. Aftenen igjen deilig; maleriske phantastiske Skyer; stjerneklar Aften med Kometen. + -

Torsdag 21. Meget varmt. Brev til Fru *Kock*, deri Brev til Frederik *Bøgh*. Her er en Russer med sin Kone, der
 10 bringer frygtelige Phantasie-Efterretninger fra Italien, om oprevne Jernbaner, Banditter &, han har uden for et af sine Vinduer en fælles Altan, som han ikke vil tillade Andre at komme paa, selv Damer jager han bort, Jette Collin siger at der er foruden Konen et Mandfolk hos ham, hun hører
 15 seent paa Aftenen disse Stemmer, jeg troer han er Bugtaler; idag var der megen Strid med ham og han bestemte han vilde reise imorgen. Jeg læste for Damerne Vinden fortæller og Børnesnak; klippede for dem. Om Aftenen stærke Lyn, der oplyste hele Søen ned mod Jurabjergene.

Fredag 22. I Dag er Eduard med Jernbane ind til Genf og kommer hjem iaften med Dampskib fra Savoiens Side; efter Middagsbordet, da det var graat og regnfuldt, læste jeg for hele Pensionen et Par Eventyr. Det var graat og ildstemmende Veir; jeg fik Brev fra Etatsraad *Dreusen*, deri stod at
 25 jeg var sat til 50 Rdlr Skat for mine Indtægter der stilledes til 2500, jeg blev ærgerlig og var det allerede forud ved at have talt med Jette om Stampedes stærke Kjærlighed til mig der slog om, da han havde brugt mig som Stige op til Jonna.

16) idag] først skrevet igaar

Eduard havde i Genf fortalt den tyske Boghandler at jeg var i Montreux, det var mig ogsaa imod; ærgerlig og selvpinende gik jeg tilsengs. /

Løvedag 23. Daarligt Humeur, i dette skrev jeg Brev til *Scharf* sendte det med eet til *Eckardt* og et Par Ord til *Madam Anholm*. Huskede paa at den ene Dame i Interlaken som laante et Hefte Eventyr ikke havde givet mig dem tilbage, skrev derfor til *Fru Hertz* fra Braunschweig om hun vilde see at faa Bogen sendt til mig. Da jeg kom paa Posthuset med Brevet til *Eckard* havde jeg hjemme glemt min Pengepung, man vilde paa Posthuset give mig Kredit men jeg vilde ikke, vendte om og mødte den russiske Dame, som jeg fortalte det, hun nødte mig en Frank tillaans, jeg tog den og vendte igjen om til Posten. Om Aftenen læste jeg for hele Kredsen, paa *Collins* nær, der skyndsomt fjernede sig; jeg fortalte en Deel Anecdoter og vi blev sammen til efter ti; - + -

Søndag 24. Meget koldt, kun ti Graders Varme, men Solen begynder nu at varme, træt og kjed af at være her længer, men *Collins* ville blive endnu en Uge. De tage i Eftermiddag til *Vevay* for at høre en omreisende riig *Engelænder*, der er Advokat, men giver sig af med at prædike Christendom. - Naar han har talt et Punktum bliver det oversat paa Fransk af en Mand som staaer hos ham; for at Alle kunde forstaae. Faaet Brev fra *Fru Henriques*[.] Spadseret lidt om medens *Jonas* og de *Andre* vare i *Vevay*; jeg kjeder mig og ønsker at komme afsted. Om Aftenen stillede *Jonas* en Stol op paa Balkon Rækværket ud over *Banetoget*, for at sætte

g) kom] *foran er overstreget* gik 18) Søndag] *først skrevet* Løvedag

sig der, »for at forskrække Andersen!« sagde han til Forældrene, der ogsaa bad ham lade være. Han gjør Intet for at behage mig, jeg er som Grenen, naar Frugten er nydt kastes den hen. Ærgerlig!

- 5 *Mandag 25.* Gik i varmt Veir med Fru Collin / hen under Træerne over Vernex og gennem vor Gjenboes Viinhave hjemad; da jeg siden gik til Barberen mødte jeg Professor Liebig fra München, han boer i Clodulac i hans Selskab var en Herre der sagde at kjende mig fra Milano, en
10 Dame sagde at hun her i Montreux havde hørt mig læse; jeg blev indbudt til Middag men tog ikke imod det. Fru Mandelstern sagde hun havde været ude for at finde til mig en Straahat som hun vilde lægge mig »für die Füsse«, men fik ingen. Jonas bragt mig Blomster hjem. Smuk Solnedgang;
15 Bjergene i en Purpur Taage, men Conturerne skarpe mod den blaa Luft. Læste til henved elleve; da jeg kom iseng kunde jeg endnu efter Midnat ikke falde isøvn.

- Tirsdag 26.* Jonas og Eduard kjørt til Pischewach Faldet. Brev til Clara *Heinke* med mit Billed hvor jeg læser; Brev
20 deri til Fru Serre. Paa Banegaarden traf jeg igjen Liebig der vilde en Tour til Bex. Varmt; min Mave mindre god. Det blev meget varmt op ad Dagen; fulgte Fru Collin og Louise til Bad og blev da i Solskinnet paa Veien og ved Søen vist i to Timer, fik en voldsom Hovedpine, nerveus Forstemthed,
25 frøs og følte mig syg; en Essens jeg blev gnedet med paa Halsens Bagside hjalp og da jeg just fik Brev fra Christian Winther om at erholde et Digt til sin Nytaarsgave, begyndte

8) München] først skrevet Dres 8) Clodulac] læsningen usikker 18) Pischewach ☉: Pissevache

jeg et urimet Brev; drak Øl og Konjak, følte mig bedre. Kometen havde i Aften en meget stor Hale.

Onsdag 27. Til morgen reiste Maleren og Lægen med deres Søster til Bex. Jonas tog op til Lausanne for at faae en Tand trukket ud. Skrev Digtet til Christian Winther i Brev Form. 5
Frøken Mandersterne bragte mig i Foræring en Straahat og dertil et Par deilige rusiske Støvler, det vel side Skaftede med Fødder, jeg sendte strax Bud efter Skomager for at faae disse Morgenstøvler til Reisen. Om Aftenen blev musiseret, jeg læste, det var meget gemytligt. 10

Torsdag 28. Søgte forgjæves med Jonas Baron Liebig, / han var med Professor Wehler reist til Lausanne for at besøge een af sine Disciple; jeg havde lovet at læse Klokken 12 og indfandt mig i Liebigs Hotel, men ingen fandtes der, Damen jeg havde givet Løftet troede jeg var med Liebigs der og hun boede i Svanen, hvorhen hele Selskabet var taget, jeg ventede en Time, jeg sendte Bud til Svanen og endelig kom da den amerikanske Professor Toy med Vogn jeg kjørte hen til Frøken Ingelman og læste for et stort Publicum; imedens havde Præsident Bornemann fra Berlin [været] at hilse paa 20
mig. Sendt Brev til *Christian Winther* med Verset og til *Storhertugen af Weimar*. Om Aftenen spillede smukt den unge Frue fra Trier, den yngste Frøken Manderstjerne øvede sig i at tale dansk, Søsteren sang os rusiske Sange. Aftenen var ret gemytlig, men hele Dagen en øsende Regn. Den 25
ældste Frøken Manderstjerne ligner meget den gamle Collin i sin kraftige Tid.

2) havde] først skrevet har i derefter er overstreget Af 20) Bornemann] foran er overstreget Hor

Fredag 29. Endnu Regn. Gik med Jonas til Baron Liebig, der modtog ham venligt, gav ham et Par Ord med til en Lærd i Madrid, jeg præsenterede ham for Chemikeren Professor Wehler fra Göttingen der talte om Scharling og havde
 5 besøgt ham i Kjøbenhavn. Besøg af Bornemann og igjen besøgt ham og hans Frue, Datteren fik min Photographi ligesaa Frøken Iwanau. Ængstelse ved Tanken om al den Ubehagelighed, og maaskee Farer der kan møde i Spanien, som jeg nu reiser hen til.

10 *Løverdags 30.* Havde stærke nerveuse Mavesmerter hele Natten, var oppe og tændte Lys; følte mig meget udpiint; det regnede stærk, / jeg fik en Bouquet Violer Reseda og vilde Ax af den ælste Frøken Manderstjerne; spiist Soda-Pulvere. Fru Klugen gav mig ogsaa Bouquet, Richard Roth
 15 og Kandidat Osterroth fulgte os til Banegaarden, der tabte jeg min Kasket; Collins kom i Vogn med os, men da vi naaede Geneve hvor vi ventede en skjændig Tid bleve vi skildte ad og stuede ind Jonas og jeg som de to sidste i en fyldt Vogn, vi sad slet, han maatte sidde paa en Bylt og have sin
 20 Kasse til Fodstykke; i Bellegarde var en Iver og Virvar, saa Tiden kun slog til med at besørge Tøiet, vi kom endelig til *Culots* hvor Trainet gik af til Chambery, her sagde vi [i] Iilsomhed hinanden levvel, Jonas sad stille i Vognen og holdt Taarerne tilbage. Vi fik nogle meget snakkende Folk ind og
 25 igjen fyldtes ganske Vognen; først hvor Banerne skilles fik vi Vognen for os selv og i Skylregn og mørk Aften naaede vi *Lyon*, -Brotteaux og her da Toget var afsted igjen fik vi først vort Tøi, men min Kuffert manglede, Under-Chefen paa

13) spiist] *foran er overstregel* Blom

Banegaarden sagde at den ved en Feiltagelse var gaaet til den næste Station af Lyon og at jeg imorgen Klokken 8 skulde have den i Hotellet, vi tog ind som sidst i Hotel de L Europe, jeg var meget kjed af det, ventede det værste ganske at miste Kufferten hvori alle mine Anbefalings Breve laae; vi kjørte til alle Hoteller, vort var det sidste og Klokken halv ni før vi kom i Qvarter; jeg var ganske fyldt af Uro for Tabet af mit Tøi. 5

Søndag 31. Sov nerveust uroligt, altid tænkende / paa Kufferten, selv i alle mine Drømme kom denne frem; det var igjen en daarlig Nat – +. Stod op før 7, der kom ingen Kuffert Klokken 8, en halv Time efter kjørte jeg ud til den anden Banegaard, man sagde mig at Kufferten havde været der, men var sendt til den forrige Station, jeg kjørte igjen hjem og da den endnu ikke var der, ud til første Banegaard, hvor jeg fik Kufferten og havde saaledes lidt en heel Nat og betalt for Vogn 4 Frank, dertil maatte [jeg] nu udsætte Afreisen til imorgen da det var for seent at komme med Formiddagstoget til Nismes. Jeg var saa afslappet, hvilede, drev om, Solhede. I Gaden Celstines er et Theater og et godt Hotel af samme Navn. Smukt er Pladsen Belcour med to høie Springvand, smukke Blomster, hver Slags danner een Rabat for sig; her var Musik om Aftenen og utallige Mennesker siddende og spadserende. Gik i seng Kl 9. – 10 15 20

September

Mandag den 1ste. Lyon; smukt varmt Veir, Klokken 10 og 20 Minutter afsted med Banetoget vi kom i Vogn med to 25

3) Hotel] derefter er overstreget de L Europe

Præster der skulde til Marseille, den ene var Livligheden selv, glædede sig ved Alt, den anden stille og overlegen. Fire Søstre vare med, den ene ung og smuk, den anden ligne[de] Professor Holsts Kone, de gik af før Avignon, de sidste i
 5 Avignon, under en voldsom Skylregn og Torden; Lynet slog flere Gange ned i Rhone Fruentimmerne korsede sig og vare meget uvidende troede at Lynet ikke stod i Forbindelse med Tordenen, de loe da jeg sagde at det var som Blinket af Kannonen og Knaldet. Den livlige Præst var angst og vilde
 10 absolut have Vinduerne alle lukkede. Jeg var lidende til at komme / ud af Vognen men maatte holde ud til vi naaede Tarascon hvor vi, i Skylregn, vexlede Vogn. Klokken var et Qvarter over ni før vi naaede Nismes og tog ind i Hotel du Midi. —

15 *Tirsdag 2.* Inat sagde Jonas mig at han havde ondt i Halsen, var ikke vel, jeg blev ængstelig og tænkte paa alt i Dag at naae Cette for der at finde vor danske Consul der kunde tage sig af os om Jonas blev syg. Det er Skylregn; gik paa Posten og fik Brev fra Schierbeck i Barcellona. Gik senere
 20 med Jonas hen til det storartede smukke Springvand, med mægtige Statuer, til *Arena* der er, synes mig lidt mindre, end Amphietheatret i Verona, vi vare øverst oppe, det er vel vedligeholdt; *Maison carré* ligner noget Theseus Templet i Athen, ligger lige for Theatret. Reboul traf jeg ikke hjemme,
 25 *Haarskjæreren* sagde at Nismes havde endnu en større Poet, i Mr: Bigot. Jonas gik allerede iseng Klokken 8 1/2; jeg blev en lille Time længer oppe.

Onsdag 3. Meget varmt. Besøgt Bageren *Reboul* han

22) vel] *foran er overstregtet godt*

sagde han kjendte mig igjen paa mit Ydre; han viiste mig et Par Billeder paa Væggen, blandt andet »Poesien«; hans døende Barn hang i Farver malet. Billig Regning i Hotellet du Midi. Kjørte Klokken 10 og 20 Minutter, kom i Vogn med en Mand der ved sit Ydre og simple Væsen ikke tiltalte mig, han spurgte Jonas meget ud om hvem vi var, hvor vi tog hen og i hvilket Hotel i Cette, fortalte om Garibaldi og spurgte om Stemning[en] for ham i Kjøbenhavn, jeg ærgrede mig over denne evige Spørgen og [at] Jonas gad svare; Manden tog ind i Hotel med os og er mig mistænkelig. Tog ind i Hotel Grand Gallion; besøgte først Consul *Jansen* hos hvem jeg ogsaa traf dennes Broder. Gik til Havet der hjemligt hilsede mig; mødte en Skjønhed med lange Øienhaar og tænkte paa Mosroser og Nelliker, de ere kun jordiske /

Mosrosen er nok værd at see
 Og Nelliken til visse,
 Men Pigerne i Cette, de
 Er meer smuk end disse;
 I Øinene boer Sjæl og Glød,
 Figuren er Antikkens
 Ja, jeg tør bande Pinedød,
 Dem skildrer selv ei Dickens.

Torsdag 4 I Skylregn afsted halv ti om Morgenen; da vi naaede Narbonne, hvor Banegaarden var et usselt Skuur maatte vi blive her en Time og nød Frokost. I Vognen vare vi sammen med en Deel Spaniere, som kom fra Udstillingen i London, der var en ung buttet smuk Spanierinde med smukke Tænder. Strax i Perpignan tog vi Plads med Dili-

gensen der gaaer Løverdag den 6 Klokken 3 om Morgenen vi betalte derfor med første Plads paa Jernbanen 38 Frank; jeg tog Feil og betalte 48, da jeg siden kom efter det, vilde Conducteuren ikke gaae ind paa det, jeg ærgrede mig hele
 5 Dagen over at være snydt for 10 Frank. Særdeles god Middag, vi fik stegte Lærker o s v. Her er en gammel Garcon der taler Tydsk og ved Bordet altid vilde give os det Bedste.

Freddag 5 Efter at have drukkert vor Chokolade, gik jeg
 10 med Jonas til Domkirken, der paa til den spanske Consul hvem jeg havde et Kort til fra den spanske Minister i Kjøbenhavn; han sagde at det ikke behøvedes at Passene viseredes af ham, da de vare fra Kjøbenhavn men da jeg kom i Præfecture de Police sagde de det var nødvendigt og
 15 jeg gik tilbage betalt 10 ½ Frank for Visa. Efter Frokost havde jeg Vesit af den spanske Consul i Hotellet hvor jeg boer. Brev til Etatsraad Drevsen og Mathilde Ørsted. – Gik iseng før Klokken 9, Jonas laae med sine Klæder paa.

20 *Løverdag 6* Oppe flere Gange at see paa Uhret, klædte mig paa Klokken 1 og gik Klokken to hen / hvor Diligensen holdt; det var mørk Nat og stille, præcist Klokken tre kjørte vi, Jonas oven paa jeg i Coupee med to spanske Damer, vist Moder og Datter. Lygten paa Hesten lyste saa at den nærmeste Deel af Veien oplystes, Pinier og Plataner dannede
 25 Alee; i Dagningen skinnede saa lavt paa Horisonten en Stjerne at jeg ikke veed om den var Stjerne eller et Fyrtaarn, nu belyste Solen det snebedækkede Bjerg, det var et deiligt Skue, Sneen glødede og da den blaanede bleve Bjergene nedenfor violet røde; nu gik det opad mellem temmeligt
 30

udbrændte Klipper, men før jeg vidste det var vi over Apeninerne, i den franske Grændseby, var jeg den eneste man forlangte Pas af. I den første spanske By Junqueras maatte vi hver betale 2 Frank for Indtrædelsen, i den ved Passet lagte Sæddel blev jeg kun benævnet Hans Christian, jeg forklarede at mit egentlige Navn var glemt, de forstode mig ikke og det blev som det var, Conducteuren sagde det gjorde ikke Noget. Visitationen var let. Vognen meget snever og haard, vi foer afsted; Veien ikke daarlig; det var som alle Broer manglede vi kjørte over Vandsteder og Strømme, et Sted var en bred, dyb Flod; nogle Bønder, man sagde det var Baskere, gik med Trøien paa og Skjorten trukket op under den saa man saae dem nøgne for og bag ud i Vandet, een viiste Vei med Haanden, to styrede Hestene, Vandet naaede ind i Vognen; jeg hører at for et Par Dage siden er Diligensen der væltet og tre Mennesker druknede, jeg havde ikke Forestilling om Fare. / I Figueras fik vi meget god Frokost, kun kom Retterne imellem hinanden, ligesom om de i Fleng kunde være taget fra Skorstenen, Steg, Kage, Fisk, Frugt, Kjødmat osv; en ung Spanier der kom fra Achen og havde lært tydsk, hjalp os lidt, men da jeg vilde have Penge igjen hos Vertinden der forlangte af os 7 og 6 af de Andre, sagde hun paa den meest komiske maade »nix!« saa jeg kom til at lee og hun med og Alt gik af i Fornøielse. Da vi nærmede os Gerona blev Veien særdeles befærdet, en uendelig lang Bro, der var saa smalt at de mødende Vogne maatte kjøre ind og holde paa de for disse enkelte Steder paa Broen udbyggede Holdepladse, til vi kom forbi. I Gerona blev vi da frelst fra Diligensen og

1) Apeninerne 3: Pyrenæerne 10) bred] foran er overstreget høi

kom i første Klasse paa Jernbanen, det var et Himmerige, Plads til Been, bløde Sæder; et Par Geistlige kom ind i Vognen og røg Cigar. Landet var meget lav med smukke Pinnie Skove; vi naaede nu Havet, hvor i flere Timer lige til Barcalone Banen gaaer tæt ved Havet, der væltede Brænding op paa Sandet; Maanen kom snart til Krefter og skinnede paa det grønne Vand, jeg var meget trængende til at komme ud og det var en Pine før det skete, Station ved Station, Vognen ganske fyldt, Klokken halv ti kom vi til Banegaarden

10 hvor vi strax saae Schierbech og Buchheister; det var et Held; thi nu begyndte først ret Forvirringen; Gods Salen opfyldt af Mennesker, Tøiet kastet mellem hinanden, hver skulde tage sit og saa Alt aabnes igjen og / undersøges. Buchheister var gaaet til Fonda del Oriente for at bestille Værelse Jonas sad

15 i Omnibus, til den blev Tøiet bragt, men en Bærer løb med Kufferten som tilhørte Jonas, løb til en ganske modsat Side ind i Stimmelen jeg efter, holdt fast i ham, protesterede at den skulde ikke den Vei, han satte den dog paa sin Omnibus, jeg fik nu fat paa Schierbech, de vilde ikke levere Kofferten

20 tilbage, endelig tog han den selv og bar den bort under Skrig og Raab, imidlertid var Omnibussen hvor Jonas sad blevet opfyldt af Mennesker, han havde protesteret at een af Pladserne var besat, det hjalp ikke nu blev der et Skjænderi, og Folk i Omnibussen tog Partie, endelig blev jeg knebet ind

25 og vi rullede af sted til Fonda del Oriente hvor vi blev meget godt indquarteret, men dyrere end jeg havde ventet; vi fik Mad paa vort Værelse, Vinen smagte saa fad og doven at

1) et] først skrevet en 2) et] først skrevet en 5) Banen] B først skrevet m
 19) de] først skrevet der

vi maatte forlange en Flaske Malaga for at styrke os, endnu var vi dog ikke i Ro, Omnibus Kudsken og Bæreren kom op paa Værelset efter at vi en Time havde ventet der og forlangte flere Penge, Schierbeck havde ikke givet dem nok, efter Vrøvl og Sludder bad vi dem komme imorgen Klokken 1 5
naar vi havde talt med Schierbeck, det var den første Dag i Spanien. Jonas huskede da at se først Philipine. /

Søndag 7. Jonas havde glemt at faae sine Nøgler af Schierbeck, da denne ikke kom til Klokken 12 gik jeg hen paa Plaza Real N° 18 hvor han boer smukt; Nøglerne vare tabte, 10
en Smed maatte hentes. Vi spadserede ned af Rambla til den høitliggende Promenade ved Havet, hvor vi saae ud over Havnen. Theatrene ere lukkede, Schierbeck fortalte om et nyere spansk originalt Stykke om Cervantes der skriver sin 15
Don Quixotte, hans Søster hører ham flere Gange lee under Skrivningen og troer han er gal, kalder Læger til og nu hører hun dem alle lee, da kommer Inquisitionen forbi anført af Lopes de Vega, bliver opmærksom paa den Lystighed der er inde i Huset og de to Digtere mødes og den sidste hylder 20
Cervantes som den første. – Vi fik et ganske udmærket Middagsmaaltid, røg vor Cigar paa Balconen og gik saa ud paa Rambla der var opfyldt af Spadserende, alle Damer med Vifter. Luften var uendelig klar Maanen hang saa høit svævende, den sad ikke som fast paa den blaa Hvælving den 25
svævede i Rummet, det var som bag den det uendelige Rum løftede sig, jeg følte mig glad og lykkelig, med eet saae jeg Jonas sidde hjemme, med det utrøstelige Ansigt han kan sætte op; han var melankolsk, bad mig ikke tale til sig; det er

13) Schierbeck] *Sc først skrevet der* 15) Quixotte] *først skrevet Quicote*

meget trykkende; jeg sadte mig ud paa min Balcon i den deilige Aften med mange Tanker. *Brev fra Frøken Bjerring.* /

Mandag 8. I Dag er det ogsaa hellig Dag, jeg troer Madonnas Fødselsdag; Jonas er gaaet ud paa Landet til Schierbechs; jeg drev om; kom i en lang smal venlig Boutikgade, var inde i en stor mørk Kirke; mit Humeur er trykket. – Da jeg i Fjor besøgte Turin første Gang, havde jeg Fornemmelsen af at det var det italienske Paris, ligesaa er det som Barzelona var Spaniens Paris, det har i Alt en Luftning fra Frankrige. Byen selv er let at finde om i; glimrende franske Boutiker paa Rambla og den store Tvergade, vi faae om Morgenen Chokolade med Bescuit derpaa Klokken 10 Frokost to Retter og Ost og Frugt; Middag Klokken 6 meget udsøgt og god; saa flanere vi; i Aften vare vi inde og saac en Slags Perspectiv Kasse med Billeder fra forskjellige Hovedsteder. Deiligt Maaneskins Aften, sat paa Balkonen og røg Cigar der nu smager mig. –

Tirsdag 9 Forsøgte at finde til vor Consul Ortenbach, det var ikke let, da jeg kun kan et Par spanske Ord, men det lykkedes, en velvillig Herre fulgte mig lige til Gaden Mercedes hvor han boer; han var ikke hjemme, en Tydsker Scheller (?) tog venlig mod mig og spurgte om jeg var den berømte Digter; lovede mig al Tjeneste. Fik Brev fra *Fredrik Bøgh* og fra Fru *Kock*, gik hen til Domkirken, denne er stor og mørk, mindede indvendig meest om Stephanskirken i Wien, Guds Sol kunde ikke skinne derind, den var som en Modsætning til Guds Natur, der jo ikke prædiker Christendom som Præsten paa Lerchenborg sagde, tæt ved ligge

13) 6] først skrevet 12 23) Fik] først skrevet Gik

to Taarne af Byens tidligere Befæstning og et Huus med smukke mauriske Vinduer. / Jonas Brev fra sine Forældre; Intet deri til mig; et Par Ord fra Christi Hohlenberg. Jonas er meget gnaven og træet; det er ikke stor Behagelighed at have ham saaledes og jeg veed at jeg gjør Alt for hans Behagelighed og endnu – tier jeg for Huusfreden, jeg vil ønske at kunne vedblive. Drevet om Aftenen paa Rambla, her stifte de unge Mennesker Bekjendtskab, komme til at sidde sammen, sætte hinanden Stævne samme Sted og lidt efter lidt indledes Bekjendtskab, før Forlovelsen komme de ikke i Huset, de købe dem saaledes paa Rambla en Kone; der er intet Familie Liv, det gaaer i Rambla Promenade og Caffe[r].

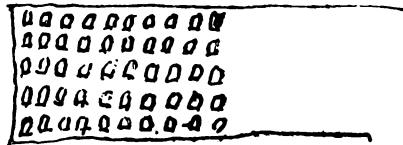
Onsdag 10 Fik Brev fra *Scharff* og *Eckardt*; sendt Brev til *Bille* og *Thiele*. Var hos *Ortenbach*, der ikke videre behagede mig; en Tydsker skal varetage Danskernes Sag og Interesse i Udlandet, det er under [de] nuværende Forhold klart hvad Gavn man vel har deraf, denne viiste mig ingen, besørgede ikke engang vore Pas til Poletiet; det paatog sig Hr. *Buchheister*. Under *Revouletionen 1856* gik *Schierbech* uagtet *Rambla* blev beskydt fra *Festningen* til sit *Contoir*, men da han vilde vende tilbage var *Rambla* afspærret, han vilde gaae uden om *Byen*, men *Kuglerne* susede i *Gaderne*, der var Intet andet for end at søge ud i *Bjergene*, der blev han fra *Torsdag* til *Onsdag*, hans *Kone* og *Svigerforældre* søgte efter ham hos den danske *Consul*, forlangte at han skulde reclamationes af *Generalen*, da han jo kunde blive udsat for at blive skudt, efter faae *Timer* skete *Sligt* og *Consulen*

15) Var] foran er overstreges Efter megen Søgen og Spørgen

svarede naar der blev Ro og Orden / skulde han skrive til
 Generalen; anderledes kjækt og energisk handlede den
 franske Consul, han gik selv og reclamationerede sine Lands-
 mænd og da man ikke vilde lade ham passere Gaden med
 5 disse svarede, »husk De vel paa at det er Keiser Napoleon
 som passerer her!« og det imponerede og behagede Alle. –
 Kjørt i Omnibus med Jonas, Schierbech og Buchheister
 ud til Barcelonette for at bade i Havet, man var der i færd
 med at rive den sidste Bade-Barak ned da der ingen Folk
 10 nu kom sagde det var for koldt. Vi fandt imidlertid to Enge-
 lændere og med disse og spanske Svømmebuxer paa som vi
 først ende vendte gik vi ud i Vandet, jeg blev i Brændingen
 og lod den to Gange gaae over mig; særdeles forfrisket følte
 jeg mig; gik over Murene ved Havet og kom netop hjem til
 15 Spisetid; ud paa Aftenen gik vi alle i een af de elegante
 Caffeer, et Telttag var spændt over Haven, Springvandet
 pladske[de], Blomster og Træer prangede rundt om og flere
 hundrede Gasflammer lyste; gode Væggemalerier og Speile,
 hver til 1000 Rdlr smykkede Caffé Salonens Vægge; Galle-
 20 rier løb øverst oppe og førte til smaae Gemakker. Jonas bliver
 mere aaben og tilnærmelig, det glæder mig saa særdeles.

Torsdag 11 Kjørt ud til Kirkegaarden, der er aldeles
 dødes Stad, med Gader, fem til sex Etager, i hver ligge Liig,
 i hver sin særegne Hvælving og paaskrevet hvem de tilhører,
 25 saaledes:

Propiedad
 de
 Marcana Tennadio /

4) ikke] tilføjet over linien 14) over 3: paa 17) flere] først skrevet faae

Midt inde er ligesom smaa Haver, af beskaarne Cypresser og et eller andet stort Grav-Monument i Midten, det danner den døde Byes Torve. Derud voxte en Mængde store Cactus og Aloer i Blomster benyttede som Gjerder. (Ikke maa jeg glemme fra igaar ved Badningen, Fiskerne, Koner og Børn, der hjalp med at trække Garnene op; ved en Baad sad en heel pjalтет Familie, der saa ganske Zigeuneragtig ud.) Det blev Regnveir, vi opgav Badningen, det var ogsaa efteraarsagtigt koldt, Søen i stor Bevægelse, vi satte os i Vognen og kjørte tilbage. Gik saa hen at see paa Mantas de solgtes for 6 ½ Rdlr. Om Aftenen var vi med Buchheister paa een af de elegante Caffeer, der kom en Spanier af den ringere Klasse, han havde fire smaa Pigebørn med, der saae med en Nysgjærrighed paa al den Pragt rundt om, det var vist for dem som at komme paa Komædie; saa temmelig bestemt at gaee over Land, i to Portioner, til Valencia. 5 10 15

Fredag 12. Følt mig mindre vel, mit Blod i stærk Bevægelse, spansk Ilterhed! fløttede om fra vor Leilighed og fik Værelser i tredie Etage ud til Rambla; to Gjøglerer, den ene i Trichots dandsede uden for og gjorde Kunster. Jonas er gaaet op til Castellet. Qvinderne have en smuk Holdning, men her gaee mange med franske Hatte; i Dag seer jeg en Deel andalusiske Bønder, med Sandaler, Fløiels Klæder og røde Scherf. Klokken fem til Middag hos Schierbech han, Kone og Buchheister var hele Selskabet, vi fik Liebfrauen Milk, Champagne og sjældne spanske Vine, / et nydeligt Maaltid og til sidst svensk Banko, der var lidt for gal; Jonas var usædvanlig livlig og disputerede, Klokken gik til elleve da vi vandrede hjem, de andre til Billard, mit Blod skrækkeligt brændende. — 20 25 30

Løverdag 13. Drømt hele Natten ubehageligt om Reisen; mit Blod ruller i mig, Hoved Pine, ondt i Nakken; varmt Veir. Spadseret op [paa] Murene ved Havet; Besøg af Hr Scheller hos Consulen og derpaa af Buchheister, vi gik paa
 5 Diligense Contoiret, mødte Schierbech og besaa den store Opera, der var Prøve; Choret give i Sommertiden Operetter i Forstaden og paa een af disse med en klingende Lirum-
 larum Musik blev sjunget; vi gik over Scenen ind i de elegante Loger foran hvilke hver havde et Forværse med ele-
 10 gante Sphaer; oppe i Directurens Loger var Telegraphtraade, et Tryk paa hver gav forskjellig Befaling, Teppet op eller ned, Regiseuren hidkaldt, & – stort, rummeligt og elegant, med en glimrende Foyé for Publicum, foran den smukke Opgang stod Dronningens Byste. Fra Taget stor
 15 Udsigt over Byen Havet og Bjergene. Gik i Caffeen, der sad vi og sladdre[de] i hele to Timer, jeg fortalte Scener af mit Liv. Fik Brev fra *Hartmann*, taget for i Aften Billetter til Teatro del Circo Barcelones (Butaca de Palio,) hver 10
 20 Realer. Theateret havde smukke og store Forfriskningsstæder for Publicum dernæst to Etager; der blev givet et Stykke, jeg troer af Scribe: *Il Perro del Castello* ∴ Slotshunden. Slottets Eier var dræbt i Revulutionen, Sønnen slaet i Ho-
 vedet saa han var blevet Idiot; han kom saaledes til Slottet, hvor ogsaa Lænkehunden var dræbt, ind i hvis Huus han
 25 krøb; gav en Aven/[turier] der havde været Haarskjærer sine Papirer og denne gav ham 5 Frank; Fyren traadte nu op som Søn i Huset hos en Slægtning der ventede ham og vilde gifte sig med ham. Men ingen Erindringer havde han; nu kom Sønnen, kjendte Legetøiet, og i et lysere Minut sin
 30 Faders Portræt, vidste hvor dennes Kaaarde var gjemt og

under alt dette protegeret af Kammerpigen kom han til sin Ret men ikke sin Forstand. Det var et Stykke for Børn og lidet tænkende Sypiger. Hovedrollen blev godt altfor naturligt spilt; bag efter gaves en Herre og en Dame, men Jonas og jeg gik tidligere. Smukt Veir

5

Søndag 14. Med Schierbech i Domkirken, der har en deilig Halle, en Buegang om en lille fiirkantet Have hvori var Citroner, Palmer &; et Springvand med en Rytter, Vandstraalen staaer ud af Hestens Bagdeel, nogle levende Gjæs var her indespæret, de stak underlig af til de mange Altere i den gothiske Gang uden om. Kirken er sort, stor og praktfuld; Alle knælede jeg maatte knæle med, men skyndte mig forlegen derfra. Kom til Kirken St Maria del Mar, der har en smuk Facade og indeni løfter sig paa slanke Søiler, vi gik derhen gjennem Guldsmedenes Gade, hvor den ene glimrende Boutik afløser den anden; jeg kom fra de andre og endte ved Dronningens Palais hvor det nye smukke Springvand staaer. Gjerne havde jeg lagt mig paa Sengen da jeg fik Visit af Scheller og hans Kone, de vare meget opmærksomme og hjertelige; hun fik min / Photographi. (I gaar ved Bordet, sad en Tydsker Engelhardt fra Sachsen, ved min Side, da han hørte jeg var dansk fortalte han at have nydt den Lykke at være sammen med Thorvaldsen, med det lange hvide Haar; »De har nu ogsaa Andersen!« sagde han fortalte hvor elsket og læst Andersen var i hans lille By og hans Huus, da jeg sagde ham jeg var Andersen blev han glad trykkede min Haand og sagde at han skulde skrive det til sin Kone det var noget af det Interessanteste der var hændet ham

10

15

20

25

7) Halle] først skrevet Forhalle

paa Reisen). Klokken $\frac{1}{2}$ 4 kjørte Jonas og jeg med Schierbech ud til Arena, den var snart næsten opfyldt, en 16000 Mennesker, Musikken klang vi sad paa Amphitheatrets Steenbænke, der blev givet en komisk Scene mellem Maurer og

5 Spaniere, nu kom en Tyr ind, Hornene vare omvundne, saa at den ingen Skade kunde gjøre, der blev Flugt og komiske Scener, men forud havde Publicum givet Scener, kastet hinanden over med Meel, og til min Forbauselse, de kastede Cordonner fyldt med Meel, de streifede Damerne. Nu kom

10 en Tyr og Fægtingen begyndte, men Tyren blev strax frygtssom ved det vilde Skriig rundt om ham, man raabte *ferro*, glødende Pile blev stukket i ham, det var sagde Schierbech en farligere Kamp end ved modige Tyre, det var ikke mulig at give den Dødsstødet saa urolig var den. Toreadoren

15 gav det første Stød ud/mærket, men ikke dødeligt dybt, Dyret løb om med Kaarden i Halsen; efter lang Hidsen og Kjæmpen fik den Dødsstødet og sank i et Nu; udpyntede Heste slæbte Tyren bort; den næste Tyr begyndte modigere men blev tilsidst frygtssom Folk forlangte Ild paa den og der blev

20 stukket Brandpile ind i Halsen med knaldende Raketter. Det var en lang Kamp og flere Gange farlig. Siden fulgte en maurisk Scene, hvor Maurer vogtede en en syg Maurer og nu blev en Tyr sluppet ind, denne havde tilbundne Horn, den blev ført ud af Arena af tamme Tyre der vidste Besked

25 naar de kom ind løb den strax til dem og de førte den øieblikkelig ud af Arena. Nu sprang Publicum, meest Dreng og unge Mennesker ned paa Arena og en Tyr med uskadelig-

5) Hornene] *foran er overstreget* og daen

14) Toreadoren] *foran er overstreget* Espadaen

gjorde Horn blev sluppet ind, denne sprang flere Gange over Skranken ind i den første Omgang og forsøgte ogsaa at komme op til Publicum, men der til var [ikke] Plads nok til Spring og Barrieren for høi, men den lagte Hovedet heelt op mod den forreste Række. Her i Arena var det 1833 Bevæ- 5
gelsler udbrød, Folk skjød og Soldater igjen paa dem og det gik siden gennem Landet med Ild og Ødelæggelse. Om Aftenen drevet i Caffeerne, drak Øl, der smagte som tyndt Øl hjemme med Vand i. Brev til Fru *Neergaard* og Fru *Kahrs*.

Mandag 15. Skylregn hele Natten, sov slet – følte mig 10
febril heed; gik til Ortenbach og hævede 1000 Reals, fik Anbefalings / Breve af ham til Don Eleuterio Peñafiel i Murcia og til Don Hilario Roux i Cartagena. Det var et skyllende Veir! da jeg kom hjem og sad lidt sagde Jonas at der var Oversvømmelse i Gaden og løb ned, jeg saae fra Bal- 15
konen at ned mod Rambla kom paa hver Side en rivende Strøm med kaffeguult Vand, det dannede ligesom et Fald, jeg blev ængstelig for ham og løb ned og saae nu at paa begge 20
Sider af den noget ophøiede Promenade var Gaden paa hver Side en rivende Strøm der tog alt med sig, en Vogn med Porcelain var skyllet et Stykke og der stod høi Brænding op over den, Boutik Borde og Diske der havde staaet frit ude drev paa Vandet, det trængte ind i Husene, Græskar og Bjælker seilede, Folk gik i Vand til op over Hofterne, et Fruentimmer blev revet om og drev paa Vandet der var et 25
Skrig, tre Karle fik hende halv bevidstløs bragt op paa det Tørre. Nu hørtes paa den anden Side et rædsom Skriig, ogsaa der var det et Fruentimmer som blev revet ud af sin Butik

20) Side] derefter er overstreget i Gaden

Dør, da hun vilde dæmme for med Brædder. Aldrig har jeg saaledes seet Vandets Magt, det tog løb ned af to modsatte snevre Gader hvor det var som en brusende Møllestrøm; [paa] alle Altaner, selv paa Tagene saae man Folk, Gens-

5 darmer kom for [at] hjelpe og holde Orden. – Da Regnen holdt op og Solen kom frem faldt Vandet saaledes at jeg kunde gennem Dynd og Gruus arbeide mig gennem een af de Sidegader, hvor nys / gik en rivende Strøm; man var i Iver med at øse Vandet ud af Boutikkerne; den anden mindre

10 Sidegade var et rødt Dynd; jeg kom op til Schierbeck der ikke havde været ude, da han ikke kjendte til Sligt i Barcelona, men nu blev høilig overrasket, vi gik ud over Rambla hvor nu Vogne kunde færdes i de endnu med Vand fyldte Gader, et Rækværk i første Etage paa et lavt Huus var revet

15 bort, en Mand og to Børn druknede, ved at borttage de store Stene midt i Gaden til Kloakerne, vare et Par Mennesker løbende over Strømmen sjunket i Kloaken og forsvundet. Vi kom ud af Byen, en lille Flod havde sprængt sit Leie, brudt gennem Jernbanen hvor hele Gaarden stod i Vand,

20 omrevet Træer og flere Alen høie Cacter; Landeveien var gjennebrudt og der var endnu Vandfald ved Vandfald, vi maatte springe ned i Dybder, kravle op af den vaade Jord; Vogne fra Landet holdt i Række og Folk maatte tilfods nu videre; en heel Tømmerplads var overskyttet, de store Bjæl-

25 ker spredte vidt om, vi balancere[de] paa dem, gik i dyb Dynd / og naaede saa Banegaarden hvor Gjennembruddet var skeet. – *Sendt Brev til Eckardt og Scharff.* En Mand og et Barn skal være druknet, een sjunket igjennem Gaden hvor man havde aabnet til Kloaken. Om Aftenen i Caffee.

30 Ubestemt om at gaae med Dampskib imorgen eller Diligense.

Tirsdag den 16. Gik til Havet, det saa roligt ud, men havde dog stor Angest for den mørke Nat derude. Gik til Schierbeck og drak Chokolade og spiste Figen, men var i høi Grad forstemt og ventede en Ulykke paa Havet, han raadede fra Diligensen, der kunde være flere Dage om Reisen 5 og vi kunde blive siddende paa Veien i øde Egne, gik meget ilde disponeret med ham og tog Billet med Catalan, der skal have det bedste Maskinerie, seiler hurtigst og en ung dygtig Capitain. Klokken $\frac{1}{2}$ 12 tog vi ombord, Bucheister fulgte til Havnen, Schierbeck ombord; han har været os meget trofast og til Gavn. Vi kom først afsted $\frac{1}{2}$ 2; Søen var langt ud kaffeguul fra Flodvandet, med eet blev det blaat Vand; Skibet var meget bevægeligt; vi havde taget Frokost det var [u]tænkeligt for mig at gaae ned til Middag; Jonas sov stadigt; Klokken 6 fik jeg lidt Høsekjød, men ved den første 15 Mundfuld Viin blev jeg søesyg og nød Intet meer. En ung Tydsker fra Manheim *Marx* var meget opmærksom mod mig, laante mig sit uldne Schavl, lagde sin Kappe over mine Been; saaledes sad vi i den stjerneklare Aften til Kl 9, saa gik jeg ned og lagde mig i Spisestuen paa Sophaen / men 20 ikke glemmer jeg skuet af det mørkeblaa Vand, det sølvhvide Skum og de som Ædelstene, skinnende Fisk; Skyerne dannede Skikkelser, det saa ud i Aften som var der Land nærved, med Mure og enkelte lange Huse. Henimod 12 faldt jeg lidt isøvn 25

Onsdag den 17; i halve Nattevagter sov jeg, Søen var egentlig rolig, jeg stod op Klokken 6 og saae Spaniens Kyst; (I gaar saae jeg Monserat som en Fisk med takket Fiske-

9) Bucheister] først skrevet Buchheister 27) rolig] først skrevet roligt

ry[g]sfinne). Kysterne vare nøgne, de bleve bestraaede af den opgaaende Sol; tykke Regnskyer op mod Lyoner Bugten hang over Havet. Klok. 8 1/2 kom vi og derpaa Tøiet i Land, gik hen til Doganen, hvor der var Vrøvl med det Gift Jonas
 5 fører med til sine Dyr, den og disse maatte blive til der kunde komme en Chemiker og undersøge. En Spanier jeg havde gjort Bekjendtskab med ombord tog sig af os, med ham og Tydskeren kjørte vi i en Tartan, Tøiet i en anden til Valencia omtrent 3/4 Time. Der laae reenlige Huse ved Veien, med
 10 Straatag, som vore Bønderhuse, men høiere, mere hvidtede og med en Forhæng istedet for Dør. Ved Porten vilde de igjen visitere os men vor Spanier tog sig af os og vi naaede Fonda del Cid hvor vi fik to Værelser en god Frokost, Vinen stærk, Druer og Meloner ganske mageløse; Jonas /
 15 gik nu ud til Forstaden og kom hjem med sine halv confiskerede Sager; jeg havde imidlertid været lidt om i Byen og blevet barberet. (Vi saae fra Søen, imorges, det gamle Sagunt, og de ødelagte Fæstnings Mure). Særdeles god Middag, Melonerne søde, Druerne faste i Kjødet. Jonas
 20 erklærede i Dag da jeg i Spøg sagde at Wilhelmine W, godt kunde passe til mig som Kone, at det var væmmeligt og at han paa Menneskehedens Vegne vilde gjøre Indsigelse; han sagde da jeg meente hun og jeg kom godt ud af det, at vi vare uenige i de vigtigste høiere Ting; han siger mig flere
 25 Ubehageligheder end Venligheder, det sidste vilde være Følsomhed, Grovhed er mandigt. Jeg følte mig pirrelig, men

8) Valencia] først skrevet Barce 16) om] først skrevet inde 18) Sagunt] foran er overstreget Sagunt 18) de] først skrevet den 20) da] først skrevet at 23) hun] først skrevet vi

taug for Huusfreden; han tager mærkværdig lidt Hensyn til mig; gid jeg maa bevare Rolighed; det er tungt da jeg har Trang til at elske ham som en Broder.

Torsdag 18. Gaderne, det vil sige med Undtagelse af de større Hovedgader ere uden Brolægning, naar det, som nu, har regnet, er det et heelt Dynd at vade i. Gik til vor Consul, ikke ham jeg havde opskrevet hjemme fra men til Hr Brito, der ikke Klokker 9 men først 10, var at træffe; han tog venlig imod mig, viserede Passet for hele Spanien, Politiet lod svare at deres Visa ikke behøvedes. Sendt Brev til *H. P. Holst* og til *Fru Dreusen*. Drev ud i Byen, kom paa en Plads med Palais-mæssige Gaarde og et Anlæg hvor Provinds-Roserne stode i Blomster. Gaderne have høie Huse med Altaner hvor de brogede Tepper af Linned eller af Straae hænge ud over Balkonen som til en Fest; Gaderne derimod ikke brolagte, den ene Vandpyt ved den anden, Dørene indtage Boutikkernes Bredde og her sidde de og arbeide, et Par smukke Qvinder saae jeg, de vare smukke, men Mængden er det ikke, som i Barcelona; i de brolagte Gader saae det ud som stor Reenlighed, en halvsnees Karle gik og feiede med Koste af friske grønne Myrtegrene. / Inde i Gaardene store brede Trapper eller Indkik til smaa Haver; Kirkerne staae ikke aabne hele Dagen, men kun paa visse Timer, Betlere sidde udenfor, men ikke saa overfyldt, som i Italien. Vi boe i et mindre besøgt Qvarteer men her er et Gjøn af Hunde, som jeg kun har hørt i Kjøbenhavn. Iseng Kl 8

Fredag 19 Jonas vilde absolut til Sagunt, jeg gik af Oeconomi ikke med da vi faae her mange Udgifter og jeg tænkte mig Udbyttet ringere; han kjørte med Jernbane Kl 8, jeg drev om for at finde Cafeen; var hos Barbeer og paa

- Frugt-Torvet, hvor der laae i Mængde grønne store Meloner; Snegle bleve solgte, det var vore almindelige og igaar fik vi Suppe paa dem her i Hotellet, den saae ud som en guulagtig Riisgrød, de laae deri med Sneglehuus og Alt, selv
- 5 Jonas der gaaer op i Snegle kunde ikke spise deraf. Var inde i en stor Bygning hvor der solgtes guult Silke, det var en herlig høi Hal, Søilerne saa slanke og snoede, som var det mægtige Palmestammer, to Vinduer kolosale, som Byporte gav rigeligt Lys. Tiggere med Skildt paa Armen sadde rundt
- 10 om ved Kirkerne; flere Gader ere meget livlige ved Folke-Mængden. Det er i Dag en glødende Solvarme. Brev til Fru *Serre* i Dresden og Clara *Heinke*. / Klokken blev fem Jonas var endnu [ikke] kommet jeg blev meget urolig for ham; ved Bordet hørte jeg at Toget først kom Klokken 4 $\frac{1}{4}$ lidt
- 15 efter indtraf han; han fortalte at Byen saa ussel ud, usle Skuur[e], en halv Cerkel af Theater, øverst Castel med Garnison, med stor Brogaard, mange Cactus, ingen Træer[,] paa Bjerget neden for Olietræer og Palmer. Brev til H. P. Holst og Ingeborg Drevsen.
- 20 *Løvedag 20* Oppe Klokken tre, kaldte paa Jonas og ringede saa paa Husets Folk. Klokken 4 holdt en Tartan for Døren, det var stjerneklar Nat, vi kjørte gennem de smalle mørke Gader, ud til Banegaarden; det trak ud til Kl 5 og noget over før vi kom afsted; Veien gik som gennem en Ha-
- 25 ve; en Palme løftede sig mod de røde Morgenskyer; smaa Bække omslyngede de med Viin og Mais dyrkede Marker; lange Ophold gjorde vi og kom nu i øde, udbrændte Egne, der

20) tre] først skrevet fire 21) paa] tilføjet over linien 21) 4] først skrevet 5
 23) ud til Banegaarden] foran er overstreget hist

laae enkelte Gaarde, alle med Mure om, halv festningsmæsige udbrændt, som om et ædende Vand var gydet over Egnen; hist og her en forkuet Pinie; ved Mure og Grøfter Cacter. Smaa Pakvogne med 6 Muulæsler, den ene foran den anden kjørte inde paa Veiene, vi passerede en Tunnel, 5

havde desuden en god første Klasse Vogn med Sopha i Midten. Klokken 10 naaede vi Almanza, der omtales i Don Quixotte; her laae en vel indrettet Restaurations Bygning, Verten fransk, vi skulde her vente til Kl 6 paa Toget fra Madrid og fik derfor et Værelse, der saae stort, reent og ret komfortabelt ud, i en seperat Bygning. Vi gik ind i Byen, Husene hvide, lave, en bred Dør, et Vindue eller Hul i Muren, ikke en Glasrude, ingen Brolægning; bag hvert Huus en Slags Have eller lidt Grønt. / Længere inde i Byen kom nogle bedre Huse, flere endog med Glasruder, men de betydeligste med Vaaben over Indgangen stode forladte; Kirken var stor og fruekirkevid; Klokken 6 $\frac{3}{4}$ gik Toget herfra, den øde udbrændte Egn bedækkedes af Mørke; paa Halvveien fik vi en smuk Spanier i Vognen, han var fra Sevilla og talte fransk, 20 lidt senere kom en Gendarms Officeer der var meget livlig, han gjorde sig al Umage for at vi skulde forstaae ham, han hørte vi vare fra Danmark, jeg Poet; Engælænderne kunde han ikke lide og efterlignede deres Kulde og Muthed. Emanuele Solér hedte han; da vi kom til Banegaarden hjalp han os i høi Grad, med at faae vort Tøi, skaffe os en Tartan, to Gendarm Soldater, hvoraf den ene bar Jonæ Kasse førte os til Vognen, Folk maatte tro at vi enten vare meget fornemme eller Fanger, saaledes geleidedes vi gennem Stimmelen til vor Vogn der førte os til Fonda del Bossio hvor vi kom om Afte- 30

nen Klokken halv ti og fik et godt Værelse med to mindre Soverum; spiieste Ost og Druer og gik saa tilseng, fortræffeligt, uden Besvær, naaet her til.

Søndag 21. Vi boe ud til Spadseregangen, gik ned i Haven; her er anderledes Liv end i Valencia, Husene flade, et Castel rager over Byen. Paa Fisketorvet saae vi Blæksprutter og sære Fiske, nogle som bugflade store Snoge / Det er særdeles varmt; min Mave lidt tynd. Her i Hotellet maa betaales aparte for Støvlepusningen. Jonas kogte Snegle, Opvarteren aad Dyrene han trak ud af Sneglehusene[.] Gik til vor Consul Alexander Harmsen, men han var idag i Campagnien. Isabella den andens Plads er smykket med Vandspring, Blomster og Palmer. Spadseret paa kryds og tvers, Konerne sad og lyskede Børnene; gik til Havet der væltede lange Bølger mod Kysten; Festningen ligger paa en guul Klippe, hele Kysten som udbrændt, ikke en Busk, ikke et Træ. Om Aftenen halv ni var Musik paa Al[a]meda, meest Damer, i stor Række sad og viftede sig, Smaapiger, pyntede og nette dandsede med hinanden. Gasløgter brændte under Træerne, i hele dette sydlig Liv og larum løftede [sig] Tanker med Bøgeskove, Øresundet, hele det danske Hjem. Ude og hjemme, som [jeg] den Gang jeg skrev Bazaren vilde have kaldt min Bog. – Vi traf svenske Matroser, talte til dem, den ene var fuld og sagde strax: »skal vi gaa til flikkerna!« – Musikten klang til ud paa Natten.

Mandag 22. Gik med Jonas paa Fisketorvet, derpaa til Fri-seur og endelig igjen til vor Consul Alexander Harmsen, der talte tydsk og var meget forekommende, gik saa til Banquier Kelly ogsaa en venlig Mand fik her 990 for 1000. Da jeg kom hjem var den unge Alexander Harmsen at besøge mig, han

er lidt Poet, fik mit Photographikort og den franske Oversættelse af Billedbog uden Billeder, som han sagde [han] vilde oversætte paa Spansk! Gik med Jonas ud og tog et Søbad, det var meget salt, Vandet sved i Øinene; vi gik derpaa hen og drak os hver et Glas Malaga, Solen brænder særdeles. Igaar var her en Fest en miilsvei fra Byen, Herrer og Damer mødte der i Nationaldragt, der blev dandset til Fakler fortalte os Harmsen jun. / 5

Tirsdag 23. Stod op Klokken to, da den var lidt over tre kom Tartanen; vi kjørte gennem de mørke Gader hen til Stedet Diligensen gik ud fra, det var et stor øde Staldbygning, nogle laae og strakte sig paa Tøi Brixer; Klokken 4 sad vi i Coupeen, en tyk Spanier tog den ene af vore Hjørneplads, vi kjørte ud ad forbi Jernbanen i stjerneklar Nat, syv Muulæsler for; da det dagedes saae vi den nøgne udbrændte øde Egn; i et eensomt Huus fik vi noget Brøndvand at drikke, der kom Anisette i, det smagte som Medicin, nu begyndte Veiens Daarlighed, det var som kjørte man altid over et ud-tørret Gadekjær, som man havde gravet Huller i. Med eet ve[d] *Elche* blev Egnen paradisisk, et heelt mægtigt Palmeland Dadlerne hang i store Klasser paa deres lange tynde Stilke, glødende Frugter lignende vore Æbler skinnede i Hækkene; Granatblomster saae jeg, Husene hvide og nette, men rundt om de tørre udbrændte Bjerge, nu kom vi igjen ud [paa] mindre rige Veie, paa Afvexling til Orihoela, hvor vi skulde holde Middag, der sad Folk ved Bordet, og Vertinden, et uhyre fedt ungt blondt Fruentim[mer] med dyb Stemme og saae ud til at kunde bøie en Karl i Knæene, tog aldeles ingen 20 25

1) mit] først skrevet min 20) ve[d] ms. har vel

- Notits af hele Diligense Selskabet, naar een mindte om Mad, gjorde hun en naadig Bevægelse med Haanden og bad os vente; først efter en Time, hvor alle gik som der ikke var noget at tage vare fik vi da vor Mad, en lille Tøs skulde sætte
- 5 Frugter frem, der var Druer, men ingen af disse bragte hun og da jeg forlang[t]e, var Ungen saa treven satte et saa villiehavende Ansigt op at det var morsomt. Herfra blev Veien utrolig slet, op af Dybder, over Høider, men / Alt fik et afr[i]cansk Udseende. Bjergene, som udbrændt Jern, Cacter
- 10 der som en heel Skov voxte over Markerne, enkelte Palmer, vilde Frugter, Granatblomster, Menneskene malerisk klædte, nøgne Laar og Been, der vare ganske sortbrune, hvide vie Beenklæder, rødt Scherf og Skjorte, en tung Hat næsten lidt a Garibaldi; de arbeide[de] paa Jernbanen, et tidligere Sted,
- 15 forbedrede de Landeveien for Dronningen der skulde komme her paa sin Reise; vi kjørte ned i Flodleier, Bambusrør voxte ved Siderne, nu laae i den frodige grønne Dal Murzia for os. Tøiet blev igjen aabnet, vi kjørte hen til Fonda del Leandro, som Kornbeck havde anbefalet, men Værten Don Juan dela
- 20 Cruz var ikke længer der, vi kom ind til venlige unge Folk, Kjælneren saa skikkelig ud fik to Værelser ud til Bagsiden af Domkirken, acorderede om 16 Realer daglig om Kosten paa spansk, fik meget god Aftensmad, Jonas iseng Kl 8, jeg Klokken 9.
- 25 *Onsdag 24.* Gik til Barbeer og senere med Brevene til Don Eleuterio Peñafiel og Don Angel Guirao (Catedralico: Professor) den første en yngre Mand, gav den ikke trøstelige Efterretning at vi maatte gaae tilbage til Alicante for at

19) Kornbeck 3: Kornerup

træffe et godt Skib, det var uvist fra Cartagena og slette Skibe. – Don Angel Guirao boede smukt, der var en lille Blomster Have, Springvand, men var ude, vi fik en Karl med til Stedet hvor han holdt Forelæsninger, han blev kaldt ud og da jeg saae her var naturvidenskabelige Opstillinger, 5
bad jeg om at maatte præsentere Jonas; Kl 11 kom jeg med ham, han viiste os Samlingen; vi fulgte ham derpaa hjem, hvor Jonas gottedes ved at see paa Snegle, gamle Mønter &; vi fik Forfriskninger og kom i en afrikansk Solhede hjem, efter at han havde raadet os dog i 5 Timer at gaae til Car- 10
tagena for at søge Dampskib. (Skoledrengene grinede af mig.) / Besteeg Kirketaarnet der har en god Opgang i Skraa- planer, uden Trin, luftig og høit, jeg kom til Klokkerne, Jonas til det Øverste, som en stor grøn Have laae Campagnen ud til de tørre Bjerger. Om Aftenen da jeg havde røget Cigaren 15
jeg fik af Professoren blev jeg søesyg i stærk Grad ude paa Altanen. *Beppo* Opvarteren sagde os Lev vel, han skulde inat til Alicante, det synes en skikkelig Fyr og taler saa tydeligt Spansk.

Torsdag 25. Beppo fik ikke Plads i Diligensen og bliver til 20
imorgen. Gik med Jonas hen over Broen, ind i den Deel af Staden her var et Liv, maleriskklædte Bønder og qvinder, en stor Vrimmel. Paa Promenaden herlige Grædepile, i Rendestenene store Blomstrende Oleander. Gik til Friseur og blev klippet. Brev til *Viggo*. Fandt selv hen til Sign. Pinafiel 25
paa Plaza de los Gatos, han havde sendt Depesche til Cartagena at forhøre om Dampskibe, men endnu intet Svar. Saae en Deel Zigeuneragtige Fruentimmer. I Kirketaarnet er smukke tilmurede mauriske Vinduer. Hr Pinafiel kom med Telegraph-Depesche fra Cartagena at vi paa Løverdag 30

havde et Skib til Malaga; gik saa hen at tage Diligense Billet; siden med Jonas ud i den tørre varme Luft, kom til »Casino« et Slags sluttet Selskab, sagde Portneren os at det var, men gik at spørge Præsidenten om vi to Fremmede turde sætte os derinde og drikke Kaffe, Tilladelsen kom; det var en aaben Hal, hvor den vilde Viin slyngede sig op om Søilerne og dannede et Tag; der læstes Aviser, Folk saa paa os, Murzia er den By hvor de meest gloe paa os og Pigerne grine. Der klang et Claver, som i alle spanske Cafeer i Barcelona. Gik om i Gaderne, men Varmen var mig for stærk jeg gik hjem og skrev en Vise til gamle Wiehes Guld Bryllup. – / En Liig Procession gik forbi, med Sang og tændte Voxlys.

Fredag 26 Klokken 10 reiste vi med Diligensen fra Murcia, Coupepladse; en meget affectert nympheagtig Tjenestepige i Diligense Contoirtet, en skidden Pepita med friske Blomster i Haaret. Begyndelsen af Veien frodig, siden nøgne Bjerge, derpaa en tør kjedelig Campagne, det blæste koldt; vi holdt ved et Relais og fik Vand de havde samlet i Krukker; Klokken 4 naaede vi Cartagena, hvor Visitationen som i alle Landsdele i Spanien fandt Sted; i Fonda del Francia fik vi hvert vort Værelse, mit ud til en snever Gade, Jonas sit til Gaarden.

Løvedag 27. Tidlig tilmorgen blev sagt os Kl 2 gaaer et Dampskib til Malaga, vi havde ikke ret Lyst til den pludselige Afreise og jeg gik til vor Consul Bartolome Spoltorno, hans Søn taler Tydsk, et venligt ungt Menneske der meente vi skulde vente paa Dampskibet Non plus ultra der var godt

8) grine] *foran er overstreget* grine 13) Murcia] *først skrevet* Murzia 25) Bartolome Spoltorno 3: Bartolomeo Spotturmo

og gik lige til Malaga; vi besluttede at at vove det Uvisse. Jeg gik ned i Havnen, »Carus« saa ret godt ud og var et Skruedampskib. Hotelet her ligger som i Peer Madsens Gang, en snever skiden Opgang, store høie steenlagte Værelser, med Vindue høit oppe ikke til at see ud af, ganske fængselsagtigt, i mit en Balkon, jeg kan række min Gjenboerske Haanden. – Klokken tre kom Consulens Søn med sin »beau frere«, der var Officeer ved Marinen, de førte os ind paa Arsenalet der var storartet bygget, med en tilsyneladende herlig Dog; ogsaa her var man beskjæftiget med at udbedre og pynte til Dronningens Ankomst fra Malaga over Almeria, en Slags kunstig Have skulde arangeres / Vi førtes derpaa ned i Casino, hvor jeg lædskede mig paa en Grok, Jonas spillede Billard. Om Aftenen sad vi to paa min Altan; ligeoverfor dandsede en ung Soldat og en ung Pige nydeligt til Castagnetter; jeg skrev to glødende Digte. Sendt Brev til *Delbanco* og *Kornerup*, hermed fulgte den belovede Sølvbryllups Vise til gamle Wiehes.

Søndag 28; Sovet urolig, angst for at intet Skib kommer, at vi igjen maa gjøre den besværlige Reise tilbage til Alicante. Jonas vækkede mig halv 7, idet han med Consulens Søn skulde gjøre Morgentour til Sølvminerne, men der kom Ingen at hente ham; det er ogsaa graat Veir og regner. Drevet omkring i Gaderne, kjeder mig og er ikke glad ved det uvisse Ophold her. Fra Consulens Søn sendtes os Kort, som gave os Adgang til Casino; jeg traf ham der og han talte interessant om de spanske Forhold, den Friheds og Oplysnings Aand der gjorde sig gjeldende, en Forening mellem Spanien og Portugal vilde have været til stort Held, til at gjøre Landet til eet, men det ældre Parti vilde ikke. Paa Kysterne hvor der var levende Forbindelse med andre Lande vidste man at

Protestanter ikke vare Hedninger, man skulde korse sig for, de havde tidt mere Religion end Mange. – Faderen havde sagt, med den Opdragelse jeg fik kunne mine Børn nu ikke hjælpe sig, de maae ud at lære / andre Menneskers Sprog og Skikke; saa mange unge Spaniere opdroges i Tydskland. Efter Bordet gik Jonas og jeg hen i »Casino, Circulo Cartagenero« hvor den unge Ricardo Spoltorno, rusisk Vicekonsul havde sendt os Kort til; vi traf ham der, Alt hvad vi forlangte og vilde betale, blev svaret det var betalt; her var net og en Deel unge Mennesker, det regnede ellers ned i en Salen da der var aabent Tag, og en Dæmning af Saugspaaner var lagt for Vandet; det har været stærk Lyn, Torden og Regn i Eftermiddag. Jeg var oppe paa en af Høiderne ud til Havet, det saa mørkt ud, Bjergene rundt om som store gule Askehobe, rigtig Tørveaske. Det blæste til Aften Vinden tog til, det var haardt Veir.

Mandag 29. Da jeg vaagnede i Nat hylede det i Luften, som Verdy har ved Instrumenter og Menneskestemmer i sin Opera Rigoletto, ladet Vinden hyle, jeg blev betaget af Angest for at maatte ud paa Søen i et saadant Veir, tænkte paa Mueligheden at gaee over Land til Madrid og derfra ned til Granada, Sveden sprak ud af mig; Klokken 6 blev jeg vækket ved at det dundrede paa Døren; jeg sprang op en Fakin stod der og sagde Une Vapore! hvad Tid gaaer det! spurgte jeg; »a la doze!« var Svaret! jeg gik saa igjen iseng men var oppe en Time efter; Veiret var godt, Søen rolig; jeg sad længe i Casino før jeg fik min Mælk, sad igjen længe hos en Haarskjærer, gik saa til Spoltorno og fik Passene, senere

7) Ricardo] *foran er overstreget* Ricardo 10) i en Salen ∴ i Salen 11) Saugspaaner] *foran er overstreget* Høvlspa

kom han hjem, jeg forærede ham paa Tydsk Iisjomfruen, fik hans Photographi Kort og han fulgte mig til Dampskibs Contoiret hvor vi for Betaling til anden Kahyt fik til første og sparede saaledes omtrent 100 Realer[.] Gik Klokken 11 ombord i Dampskibet Non plus ultra / et Skrueskib. (Først afsendt Brev med tre Digte til *Christian Winther*, deri Brev til *Mathilde Ørsted*.) Kahytten var lille og skidden, hele Skibet havde samme Præg, Jonas og jeg var de eneste Passagerer paa første Plads, vi spiiiste med vistnok Styrmand og Understyrmand, de[n] sidste aldeles snavset; de vare forresten godmodige og den sidste fortalte at han havde været i Hamborg og i Kjøbenhavn; en spansk Familie med meget snavsede Unger, der gik og gnavede Meloner og laae hele Natten paa Dækket; Jonas blev deroppe jeg lagde mig ned paa den skæve snavsede Sopha og da Hovedpuden var knap til at røre ved svøbte jeg den ind i det noget renere Lagen, laae der og havde en Stol til Støtte, henimod Midnat gik Lampen ud, jeg ravede i Mørke op paa Dækket, kunde ikke finde Jonas der havde baade min Frakke og mit uldne Teppe; fik fat i Capitainen der var den flinkeste ombord og altid venlig trykkede mig i Haanden, han kaldte Drengen op og Lampen blev tændt, men nu laae jeg her i Angest fordi jeg paa Dækket ikke havde seet Jonas; tænkte ham faldet over Bord; Skruen under Skibet gjorde en forfærdelig Larm, slog idelig som den vilde slaa Hul paa Noget, jeg tænkte paa om vi i Mørket gik for nær Land og Løb paa, til sidst blev det saa levende at Sveden sprak ud af mig. Det var mageløst stille Veir og da jeg Klokken 5 kom paa Dækket skinnede ved de

8) Jonas] J først skrevet v 10) de[n] ms. har det

røde Skyer Havet saa viifarvet, Delphinerne, dem vi allerede igaar saae springe om Skibet boltrede sig, Kulstøvet fra Skorstenen laae tykt overalt paa Skibet. – /

Tirsdag 30. Klokken $\frac{1}{2}$ 9 var vi i Malagas Havn, tidligere kunne vi have været her, men Capitainen sagde vi kom fortidlig, Sundhedscomiteen sov endnu, derfor gik Skibet med halv Kraft. En Time maatte vi vente, i brændende Solhede før Herrerne behagede at komme og vi fik Lov at komme i Land; en Herre fra Qvicksølvværkerne i Almaden 10 hjalp os, thi snydt blev vi ombord og maatte for den ene Dag betale ligesaa meget som for de tre Dage i Murcia, hvor Alt dertil var rigere og bedre. Da vi kom i Land maatte vi [i] Doganen vente omtrent en Time paa den Officeer der skulde eftersee vort Tøi, Visitationen var imidlertid let og høflig; i 15 Fonda del Al[a]meda var opfyldt, vi kom ind i et stort, tilsyneladende ligesaa godt Hotel del Oriente for 25 Realer daglig og fik to nette, rene Værelser, det ene ud til Al[a]medaen, det var som man her kom ind i den civiliserede Verden. Nette unge Kelnere, den ene en Berliner tog sig net af 20 os. Om Aftenen spadserede vi paa den med Træer og slette næseløse Statuer smykkede Alameda; Havet var som et Speil, ikke en Luftning, det var meget varmt, jeg smagte paa det salte Vand, det var lidt raadent; Maanen skinnede, nu sidder Jonas med sine Dyr, jeg paa Altanen, den tyske 25 Kelner bringer os engelsk Øl. (Den overordenlige Skidenhed paa Skibet vil jeg beskrive og tage til Refrain non plus ultra, Betalingen lige saa). (I Cartagena dandsede en af Pigerne og slog Kastagnetter med en Virtuositet der var mærke-

g) Qvicksølvværkerne] Qvick først skrevet Sølv

lig, formeligt Roulader og Forsiringer). (I Murcia var Spad-
seretouren lukket af, til bestemt Klokkeslet, et lille Panorama
til Flod og Bjergene) /

October.

Onsdag den første. Gik strax over [til] Hr Delius, hvem 5
jeg var anbefalet af Salomonsen, han talte Tydsk, var meget
venlig, talte om Dronningens Reise, 4 Milioner Malaga
11 Millioner Sevilla kostede Opholdets Festligheder; paa
hans Landsted vilde hun stige af, der skulde han ud til
Arangemennet, da hun der modtog Provindsens Fornemste. 10
Han ledsagede mig til vor Consul Scholtz; en ung Mand paa
Kontoiret var tver, Scholtz kom, ung, elskværdig, talte
tydsk, hans Kone var svensk, Veninde af Jenny Lind, de
læste just nu min Improvisator, vilde at jeg skulde boe hos
dem, det jeg, for Jonas Skyld, afslog; han kom senere at 15
besøge mig og førte os ind i Casino hvor der var engelske
tydske og franske Aviser, lod hente Breve til mig fra min
Banquier Jonas fik fra Viggo, jeg Brev fra Etatsraad *Drev-*
sen og fra Etatsraad Thiele. Scholtz havde Brev til mig fra
Fru Helene *Balling*. Gik med Jonas tidligere op i Byen, der 20
har smukke venlige Gader; sendt Telegraph til Handels-
huset i Granada om Breve vare trufne; sendt Brev til Visby
om at bestille Logi. Veiret er smukt varmt, det lufter fra
Søen, her ligge 24 danske Skibe, flere fra Kjøbenhavn, eet
af Heerings. Jeg føler mig hjemlig, uden Forladthed, synes 25
at være saa godt, jeg have det. I Dag see vi den afrikanske

10) Provindsens] P først skrevet G 11) ledsagede] foran er overstreget førte

- Kyst, som en mørk Stribe i Horizonten; Luften er noget skyet i Dag, men stærk varm. – Klokken 5 kom Consulen med en Vogn at afhente os, hans Kone var med, svensk, Veninde af Jenny Lind og skal synge deilig; den lille Datter
- 5 var med som kyssede mig. »Det er det første Kys af en Spanierinde!« sagde [jeg] og blev lidt forlegen derved. Vi kjørte nu ud til den protestantiske Kirkegaard, der var den hyggeligste, deiligste Kirkegaard jeg har set, Blomster og Grønt, mageløs Udsigt over Havet til Afrikas Kyst, en smuk
- 10 pompeansk malet Bygning hvor man kunde drikke Kaffe, Alt som en yndig Have, saa stille, saa fredelig, her vare Grave med engelske, tyske danske og norske Indskrifter, een fra Bergen med norsk Indskrift over – jeg troer han hedte Mørck. Her vil jeg ligge begravet skal jeg døe [i] Spa-
- 15 nien! udbrød jeg, nei sagde Consulen fortæl først om dette smukke Land, jeg vil ikke være med at begrave Dem her. Vi kjørte ind imellem Bjergene, der laae et Kloster som Isabella den Chatolske havde besøgt og foræret et helligt ud-skaaret Billed, nu var det et Sygehuus for Soldater, her vilde
- 20 Dronningen Isabella den anden komme paa dette Besøg. Vi kjørte forbi Veien til Granada og dreiede ind i Malagas Forstad, kjørte i Flodleiet, jeg spiste indiske / Figen, en sød Smag. Sad oppe og drak Malaga med Jonas; i seng efter Klokken elleve.
- 25 *Torsdag den 2de.* Gik til Wunderlich & Priesz og fik for 100 Rdlr dansk 1060 Reals, han talte Tydsk, presenterede mig sin Assosie, tilbød mig sin Tjeneste og vilde ved min

8) Blomster] *foran er overstreget* duf12) danske] *foran er overstreget* og13) med] *foran er overstreget* jeg troer en18) et] *først skrevet* en

Tilbagekomst fra Granada føre mig til sit Landsted. Besøg af Delius, der Kl 12 afhentede os til hans Svogers Landsted. Vi kjørte i Flodleiet, der tidt pludselig, ved en Regn i Bjergene kan fyldes, han havde seet en Bonde der kjørende med sine Oxer, druknede med disse. Vi kom til Landsted[et] lidt oppe paa Bjergene med en særdeles tropisk Have; Pebertræer med de smaa røde ærteformede Frugter, hang som Grædepile ned i Vandet; her var tykke Palmer, Buskads af Passions Blomster, forunderlige Lillieformede store Blomster der voxte op mod Trætøppe, Thee Roser, fine Lillier, men – det kostbareste var, hvad der ikke vilde trives Grønsværet, der stod de fine Græsstræe i den idelig vandede Jord, det ene Stræe langt fra det andet; stor Skygge var her af Bananer og Gumitræer, her stod sjeldne Graner, ganske palmeagtige, saa aristokratisk høidt blandt Graner at de kunne tale med om Blodet, om Saften i sig. Apelsinerne hang endnu grønne / men de og Citrontræerne duftede stærk med Hækene af Geranier og en Mængde høie stærkt duftende Buske med røde Blomster. Bjergene rundt om var [m]ed et Krat af Cacter hvis Stamme stod tyk som et Træ; Malaga med sin prægtige Kirke laae ligefor Luften var frisk, næsten for kjølig naar man havde gaaet sig varm. Vi kjørte nu hjemad og holdt ved en anden halv forladt Villa hvor Eieren skal have ødelagt sig i at samle Vand; vi gik gennem en vildgroet Have fuld af Citron og Apelsintræer, hvor som store røde Æbler Granatfrugterne hang. Vandet stod i store Stenbasi-
ner, som om det var Bevidst om sin Betydning og dog ikke

17) og] derefter er overstreget nogle 19) [m]ed ms. har ved 20) stod] foran er overstreget saa 27) ikke drikkeligt] først skrevet var det

drikeligt. Jonas fangede en Tarentele, en ottebenet ækelt
 Ædderkop; i Flodsengen mødte vi ridende Bønder og Fruen-
 timer her sad sædvanlig to og to, hver i sin Kurv over Æse-
 let, enkelte sov og Æselet humpede afsted, Solen brændte
 5 mig som Ild paa Laarene, Vinden blæste mig iskold paa
 Brystet, henimod 3 var vi i Malaga, hvor jeg kom halv død
 af Tørst. Klokken $\frac{1}{2}$ 4 gik vi til vor Consul til Middag, han
 boer smukt var hjertelig og net udbragte min Skaal, og der-
 paa for Jonas for hans Familie; jeg havde Konen tilbords.
 10 / Vi spa[se]rede siden paa Alameda, hvor der var Musik, drak
 pale ale og tog Pladser med Coureren til Granada næste
 Søndag-Aften; meget dyrt. 220 Realer.

Fredag 3. Gik hen til Kirken, der især i sit Ydre er stor
 og prægtig, man var beskjæftiget med at decorere den ud-
 15 vendig med Lamper til Festlighederne ved Dronningens An-
 komst. Fik Brev fra Fru *Juliane Thyberg* deri laae to Breve
 til Jonas. Hjemme Besøg af den gamle 78 aarige Consul
 Scholtz, der nu snart har været 50 Aar dansk Consul. Klok-
 20 ken eet skulde vi kjøre ud med Hr Delius, Jonas var treven
 og gad ikke, han skulde ud og samle sagde han, imidlertid
 gled Tiden hen og Klokken to kom vi til Delius, jeg havde
 klædt mig til Kjøreturen og det blev nu et Svedebad, da
 han opgav Kjøreturen, som for varm og vilde gaee og vise
 25 os os nogle Rester af mauriske Bygninger; jeg var nær svedet
 op; vi kom først til en Slags tilmuret maurisk Port, hvor før
 Havnen har naaet op til; vi saae et Huus, en stor Isenkræm-
 mer Boutik, med flere mauriske Søiler og et Par deilige Træ
 Lofter, udskaarne og spidse op ad. Vi kom derpaa til et
 andet gammelt Sted, hvor der var et deiligt maurisk Vindue
 30 og rundt om i Muren andre smukke slanke Marmørsøiler,

et Loft var smukt udskaaret og endnu forgyldt. Det var underlige med Skramleri og Kasser opfyldte Stuer op og ned, her et smukt Vindue, der et forgyldt Loft, her Søiler i Muren. Haven med sit lille Springvand var endnu fra den Tid. Her stod en smuk Palme, af de saftig grønne / brede Blade. (Ude 5
paa Landet hvor vi vare igaar blev bygget et Huus over et deilig romersk Mosaikgulv der var fundet nogle Mile derfra, her skal findes endnu en Deel). Klokken fem, da vi sad ved Bordet kom Hr Delius med en Vogn at hente os til en Landtour, Jonas fik naturligvis øieblikkelig Hovedpine, jeg 10
maatte alene afsted og da det blæste kjøligt tog jeg mit uldne Teppe med, der gjorde godt; vi kjørte syd paa ud til hans Svogers smukke Villa, med Udsigt over Havet og en Deel af Malaga; da vi kjørte tilbage besøgte vi hans Fader paa hvis Villa Dronningen vil stige af paa Reisen til Malaga 15
og tage mod Byens Autoriteter. Den Gamle er Blumist havde kun tropiske Træer og Planter; jeg fik af Døttrene en stor ildglødende Bouquet. Vi vare nede at see hvorledes Muskatteller Druerne tørredes i fri Luft til Drue, jeg smagte paa een, de vare alle nu i Gjæring og usunde at nyde. Fyrtaarnet 20
lyste ildrødt, Luften temmelig kjølig, da jeg kom hjem var Jonas ude paa egen Haand. Jeg drak Pale ale. Nu ved Dronningens Ankomst til Sevilla, skruede Arbeidsklassen deres Fordringer saa høit at Gouverneuren sagde: nu vel, saa gjøre vi slet ingen Festligheder og derved blev det, kun 25
privat Folk gjorde det, ikke det Offentlige; jeg kan tænke at Dronningen har paaskjønnet det dygtige hos denne energiske Mand; ved en Modtagelse tidligere i Alikante var man

6) blev] først skrevet var 11) mit] først skrevet min 19) Drue ∴ Rosiner

for Blomster til at smykke Havnen med kommet med en Fordring paa flere Tusinde Rigsdaler.

- Løvedag 4.* Vi laae til halv ni, spiiuste saa Frokost nede og Jonas gik ud i Bjergene for at samle Dyr, jeg besøgte
- 5 Consul *Scholtz* / hvis lille Datter *Trinidad* 4 1/2 Aar, sagde den anden October, da jeg var der til Middag: »Papa! A mi me gusta mucho Andersen! que amabe as el Señor Andersen, yo lo quiero mucho!« hos Barberen saa jeg en ung meget smuk Pige, blondt Haar, blaae Øine, friske Tænder,
- 10 hun var af ganske svensk Udseende og dog en Spanierinde. Gjort Gjenvisit hos den gamle Consul *Scholtz* der indbød Jonas og mig til Thee hos vor Banquier *Priesz* hos hvem han boer meget elegant. Gik til Hr Dørr, der tilbød mig al muelig Tjeneste. Læste Aviser i Casino; det blæser idag,
- 15 Middelhavet vælter hvide Bølger. Sendt Brev til *Etatsraad Dreusen Louise Lind og Einard*. Brev til *Grev Lerche*. Har nerveust ondt i Halsen. (Hele Gaarden hos *Priesz* var opfyldt af Koner og unge Piger, som sad og knækkede Mandler, det lød aldeles som Klapren med Castagnetter; en ung
- 20 Pige nødbruun med skinnende hvide Tænder og lynende Øine saae ideligt til mig.) Ved Middagsbordet kom Brev fra *Visby* med lidet trøstelige Efterretninger man forlangte 7 Colonati daglig for os hver, saalænge *Dronningen* var der, da fra vor Ankomst til hun var borte en Uge vilde gaae blev det 150 Rdlr mere i det mindste end vi turde give ud; jeg blev aldeles nerveus, skulde strax tage en Bestemmelse og telegrapherede at vi overlod til ham at indrette det paa det Billigste og Bedste. Klokken 8 gik vi til *Priesz* hvor vi vare

7) amabe as ∩: amable es

indbudte til Thee her var smuk Udsigt over Havnen, store Stuer, vi kjedede os frygteligt. Fruen sang af Mendelsohn og Bethoven, hendes Lærerinde der havde været Sangerinde i Mailand og talte Tydsk acompagnerede hende. Henimod 10 sagde jeg at jeg var træt og listede mig bort efter først at have 5 faaet et Anbefalings Brev til Don Iuan Zulsade i Granada. /

Søndag 5. Meget varmt; sovet febrilt i nat. Besøg af Hr Delius; han er utrættelig i Opmærksomhed, mod Aften bragte han igjen selv Brev til Granada. Vi gik med vor Consul til Tyrefægtningen, uden paa var Arena uanselig, 10 inden i ogsaa betydelig mindre end i Barcelona og kun halv fuldt, men det var en Tyrefægtning i sin Raahed og Af-skyelighed, som den, rimeligviis kun endnu nogle Aar ville findes i Spanien, den dannede Klasse vil ikke see den Damerne blive borte derfra. Der er skeet et Opsving, en Ud- 15 vikling i Spaniernes Character, der vil gjøre dette intelligente Folk til et af de hæderligste i Europa. Tyrene flængede Bryst og Bug op [paa] Hestene, fire laae døde paa Arena, Tarmene hang de arme Dyr ud af Livet, Blodet stod i Strømme ud af Brystet oversprøitede Gelænderet, de ulykkelige Tyre 20 brøllede af Smerte, en Spada fik et Stød i Benet saa det hovnede og han humpede, men blev udpebet og tilkastet fra Publicum en Krykke. Jeg saa 4 Tyre, Jonas blev og saa endnu fire til, hvor Tyren havde viklet Indvoldene om sine Horn. Jeg saa de døde Heste fire Stykker laae i Støvet og 25 enkelte Gang kom Tyren og jog sine Horn ind i dem, Picadoren styrtede med Hesten og maatte hjælpes frem under de faldne Dyr, en enkelt Hest førtes ud men Blodstrømmen

1) smuk] tilføjet over linien, derunder er overstreget store 21) en Spada ∴ Espada

stod den ud [af] Brystet og den sank inden for Udgangen. Et Par Gange satte Tyrene, drivende af Blod over Barrieren, en Tyr fik et Kaardestød saa Blodet strømmede den ud af Munden, og brøllede der ved. Den hædrede Espada / Bocanegra afskar Øret paa hver Tyr han fældede og kastede det til Tilskuerne, disse tilkastede ham ved hver kjek Vending deres Hatte, Vifter, Cigarfederaler & – En Tyr flængede en Hest, den styrtede med sin Mand, nu kom Tyren igjen, Bocanegra greb den i Halen, og Dyret blev staaende forbauset, seende paa ham og derpaa gaae sin Vei. Klokker halv otte gik først Diligensen[;] Scholtz med Kone og den lille Trinidad kom at sige Lev vel, Hr Delius bragte et Brev til en formaaende Mand i Granada Ant: Canovas del Castillo; med 10 Muuldyr for jog vi afsted over Alameda, gennem Flodleiet og op af Bjergene, hvorfra var en deilig Nedsigt til det med sine Lygter straalende Malaga. Bjergene udbrændte og øde, vi fik derude to væbnede Gendarmer paa Vognen. Jonas og jeg havde Hjørneplads, Sønnen vilde ikke komme, det blev tyk Luft og stærke Lyn.

20 *Mandag 6.* Det var mørk Nat Kl henimod fem da vi kom [til] *Loja* ☉: Lokka og her fik Chocolate og første Gang i Spanien et godt Glas Vand; nu sov jeg Noget i Vognen. Egnen blev dyrket, Olieskove Viinmarker. Klokker 9 ¼ kom vi til Granada hvor Hr Visby, et meget alvorligt ungt 25 Menneske tog imod os og havde for 4 Pjaster hver, under Dronningens Ophold her skaffet os Værelser i det bedste Fonda Alameda, paa 3 Sal / ud til selve Alamedaen, jeg gav ham Bre-

1) [af] *ms. har* og 3) en Tyr] *først skrevet* et Dyr 10) forbauset] *først skrevet* forbausede

vene fra hans Fader og forærede ham det sidste Hefte af mine Eventyr, det med Iisjomfruen. Alameda ender i en ganske deilig skyggefuld bred Alee. Henimod Aften kom Hr Visby, vi gik omkring i et Par Gader endnu fra Maurernes Tid; i Dag da jeg drev [om] for at finde den korteste Vei op til Alhambra, fandt jeg en maurisk Gaard, Indgangen med Udhugninger, Loftet med udskaaet Træværk; en Brønd i Gaarden. 5

Tirsdag 7 Vilde tidlig op paa Alhambra for at finde Don Antonio Canova del Castillo der boede i Fondaen deroppe og hvem jeg er anbefalet til. Jonas vilde først paa Posthuset og til Banquieren efter Breve, jeg sagde ham det blev fortidlig, han var stille ærgerlig og gik med, jeg maatte deroppe i Fondaen vente længe paa Hr Canova, endelig kom han og lovede at see hvad han kunde gjøre for os, men Resultatet bliver vist intet. Da jeg kom ud vilde Jonas strax ned, jeg bad ham nu vi vare nogle Skridt fra Alhambra at gaa med derind og trevent gjorde han det, han har stor Interesse for sig selv og hvad ham angaaer, lige til som ifjor at svøbe mit Tøi yderst, og har her sit i Rullen inderst; der er liden eller Ingen stor Tanke for mig, men at yttre sig vil være at gjøre mig Dagene kun ubehagelige. Veien op til Alhambra gik under høie skyggefulde Træer, rundt om var Travlhed i Anledning af Dronningens Ankomst, Papirs Lygter i Aleerne. Vi kunde ikke komme ind i Alhambra, men 8 Realer aabnede Stuerne og Gaarde. / En rødguul Vindueløs Gaard, med store aabne Vindues Karme er det første Indtryk af Bygningen. Løvegaarden syntes mig mindre end jeg havde tænkt. Alt var restaureret indvendig, det syntes upoleret[,] Portalen med arabiske Indskrifter, Væggene ta[v]lede, svævende paa slanke Søiler og fra Vinduerne storartet 20 25 30

Udsigt over Byen til Bjergene, de forgyldte kantede Lysekroner, stak theateragtig af mod den gamle Herlighed og man havde i dette tropiske Land lavet af Lærred og Papir et lille Palmetræ ude i en af Gaardene, det hele var i Sollyset

5 og i den gamle Storhed saa barnagtigt decoreret, som man vilde pynte en Antik Statue med med Fastelavns riis. Jonas skyndte [sig] nu afsted til Posthuus og Banquier, havde ingen Brev til sig men eet til mig fra *Clara Heinke* 8 Realer, de havde været lidet venlige og J sagde han havde været

10 stødt, det var han i høj Grad og jeg kan jo ikke gjøre for han ingen Breve har. Nu sidder han og seer vred ud, jeg har ingen Opmuntring af ham, jeg maa være den Bærende, den Taalende, for Huusfreden. Naturligviis har han ikke Tanke om hvor lidt net han i Grunden er mod mig. – »Der er Brev

15 paa Posthuset til dig!« sagde han, jeg undrede mig da jeg al[d]rig havde opgivet at søge der, men der var virkeligt Brev fra en Ubekjendt, een der kalder sig Student fra Danmark, der gjør sig lystig / over et Brev der har staaet fra mig aftrykt i Berlingske Tidende og da deri var at læse: jeg

20 venter Brev fra dig, er gjort opmærksom paa at dette dig, gjælder ham som Abonent af den berling[sk]e Tidende, da det er alle Abonenterne jeg skriver til. Jeg blev afficeret, derpaa bitter og ærgerlig, skrev Brev og rev atter itu, følt[e] mig irriteret over den Tak jeg faaer fra den Unge-Slægt,

25 hvis Representant vedkommende er! J viser ringe Deelt[agelse.] Var at søge Don José Larramendi, Teniente Coro-

6) med med] *derefter er overstreget sletgjorte Papirsblomster, sletgjorte tilføjet over linien* 17) en Ubekjendt ∴ Johan Krohn 25) J viser ringe Deelt] *tilføjet over linien*

nel del Regimento Cordova. Soldaten der sidder her paa Trappen spurgte jeg om Vei, han sagde Besked, men kom derpaa ned paa Gaden og fulgte mig heelt ud i den anden Ende af Byen hvor jeg kom paa et Slags militairt Contoir hvorfra de gav mig en Soldat med der førte mig til Stedet, 5
i en anden Kant af Byen, Moderen og hendes Datter, Konen i Huset, traf jeg og han skulde komme til mig [i] Hotellet Kl: 4. Han, Kone og Svigermoder kom, bragte mig Brev fra Schierbeck deri to Breve til Jonas; jeg fik et Par Ord fra hans Fader. – Efter Middagsbordet stor Scene med 10
Jonas, der Gud veed, hvordan erindrede mig om at hans Bedstefader havde viist mig Velgjerninger og at jeg ikke kunde glemme han havde især den senere Tid behandlet mig haardt; var krænket i Dag og udtalte sine Sandheds Anskuelser, og vor Forskjellighed, det kom imidlertid igjen til Rolighed, 15
uagtet det var mig lidt for haardt, at det at jeg var fornærmet paa Studenten der havde skrevet, blev kaldt en stor Egoisme. / Senere blev han igjen skikkelig, mit Hjerte slog igjen varmt for ham og nu er det godt til videre. – Om Aftenen kom Oberst Larramendi, gik med os om i Gaderne, viiste 20
os saa gar een af dens suspecte Gader, førte os til en Boutik hvor der var en smuk Datter, trakterede os med Sukkervand og Kage, var høist elskværdig. Mit Blod hjemme var i stærk Bevægelse, jeg skrev i det deilige Maanskin et Par Digte og kom ikke iseng før Klokken 12. Jonas fik til- 25
aften igjen Brev fra sine Forældre, jeg et Par Ord fra hans Moder. – +

Onsdag 9. [3: 8.] Sov til Klokken halv ni, gik saa ud i

4) jeg kom] først skrevet man 18) mit] først skrevet min

Gaderne før Jonas stod op; saae et Par mauriske Gader, med de smukke Hesteskoformede Vinduer, smalle Boutikker. Hovedgaden behængt med Lysekroner med Guldkrone over og lange røde og hvide Slør, som i Balletten Sylphiden

5 Der er næsten ikke Vand i Floden Darro, Hvelvinger reises over den hernede i Byen, den bliver en Slags underjordisk Strøm, Huset bygges oven paa; der voxer ud af Muren nede ved Vandet store Figentræer. Klokkeren 3 vilde Obersten føre os til Alhambra, Konen og Svigermoderen gik med, den

10 lange Alee, langsommelig frem og den læ[n]gste Vei, nu satte de sig for at vente paa en Veninde, jeg blev nerveus, løb fra dem op til Alhambra, hvor det blæste koldt, Obersten var taget hjem, Damerne skulde vise os om, jeg sagde jeg var syg, skyndte mig hjem, Jonas fulgte med, efter først / oppe

15 fra at have seet ned i Dybden, hvor Darro løb med en Rendesteens Vand, paa Hjemveien mødt Visby, der seer meget melankolsk ud; vi gik ind til [en] Papirhandler og vilde købe graat Papir, han vilde ingen Penge have, spurgte om jeg var Militair, og da han hørte jeg var Poeta og havde

20 i Danmark seet Zamora og de Spanske gik han uden Hat hen til en Boghandler med os, denne hedte Zamorra, ham fortalte han at jeg var Poet og fra Danmark, havde seet Spanierne der; Boghandleren var forlegen, jeg kunde [ikke] tale spansk, Jonas spurgte de om hvorledes det gik ham med

25 Andalusierindernes Øine. Visby som lovede at komme indtraf heller ikke iaften derimod vor Oberst der blev hos os om Aftenen, idet hans Regiment Cordova og tillige Regimentet Amerika, gjorde Musik lige under vore Vinduer, der var

10) langsommelig] *foran er overstreget* i Skr

en stor Mængde Mennesker, vi fik af La traviata, uno ballo di Maschera &.

Torsdag 10. [o: 9.] Oppe Klokken 7, da Obersten kom Kl 8 for at føre os ud at see »smukke Øine«, vi gik gennem de Gader Dronningen idag skal passere, alle Balkoner med de spanske Farver rødt og guult, Indskrifter og Faner, vi kom uden for Byen hvor der var opreist et stort i flere Afdelinger indrettet Telt, det inderste med rødt Fløiels Gulvteppe; vi gik til Regimentet Cordovas Caserne, saae hele Bygningen; i Sovesalen et mageløst deiligt udskaaret Loft, Efterligning af de mauriske, vi saae Klædnings Forraadet og han forærede os hver et af Infanteristernes Lommetørklæder; vi saae deres Haandklæder Skjorter & – Gik saa over i Markentenderiet, / der var en karakteristisk gammel Mutter og en deilig 18aarig Pige, med gnistrende sorte Haar og Øine, Tænderne deilige friske, hun førte os ind i en lille Stue tæt ved med to nette opredte Senge, Klipfisk og Brød laae paa Gulvet; vi fik Anisbrændevin, J, var fænget og oversaae mig som for gammel til at vinde hende; vi saae Vaabensal; gik til en Kirke med smukke Marmorsøiler og et Par Billeder. Da jeg kom hjem, gik jeg, efter Frokosten til Agrela og hævdede 2000 Realer, fandt dertil Brev fra Fru Serre. Klokken fire holder Dronningen sit Indtog, alt fra Klokken to ringer alle Klokker, det mylrer paa Gaden med pyntede Mennesker, alle Balkoner og Vinduer smykkede, Jonas skrev Brev, vilde ikke gaae ud før $\frac{1}{2}$ 4 vi skulde da mødes paa Constitutions Pladsen. Jeg saae et Par unge Soldater ogsaa Damer paa Balkonen blive opmærksom paa min lange Skikkelse og lee, det var jo godt at Jonas ikke var med; jeg følte mig ydmyget og flau, drev ind i Sidegader;

nu kom Folk løbende, jeg fulgte Strømmen og saae Dron-
 ningen i aaben Vogn, hun saa kraftig og mild ud, gjorde
 paa mig et behageligt Indtryk; hun kjørte til Domkirken,
 jeg havde kort forud været der og seet hele Kleresiet op-
 5 stillet derinde. (Sendt Brev til *Fru Henriques!*) / Vi spiieste
 først henimod sex en Moder havde sine to smaa Unger med
 tilbords, de gjorde en utilladelig Støi, greb i Frugterne, spyt-
 tede Maden ud paa Talerkenen, raslede med Knive og
 Gafler, ikke et tyssende Ord blev der sagt til Ungerne. Klok-
 10 ken henimod 7 vilde jeg ud at see paa Illuminationen og
 bad Jonas gaa med, men han gik først senere sagde, han
 skrev Breve. Deiligt saa ud det Net af kouleurte Lamper der
 var spændt over Gaderne; hvad der ved Dagen var som
 Maskerade Flitter traadte nu frem i Glands og Farvepragt.
 15 Jeg gik hjem for at faae Jonas med, han syntes ikke at be-
 gribe det var en Venlighed han viiste mig [af] og sagde
 han gik først senere, Klokkeren 9; saa gik jeg da selv alene
 i Trængsel og Brogethed, men var bitter og forstemt for den
 stræbende efter Sandhed, min Reisekammerad lægger for
 20 Dagen i det at vise sig anderledes end han er, min Nerveus-
 hed, sagde han mig ved Bordet var »ubehagelig for Andre«. Som
 jeg gik vidste jeg ikke hvor jeg var, nær var jeg ved at
 faae ondt og da jeg havde spurgt Folk om Veien hjem, var
 jeg, ubegribeligt nok, heelt nede ved Oberstens Gade, affi-
 25 ceret naaede jeg hjem; men gik igjen ud, nu kom Jonas /
 og vilde tage mig med, men jeg har været nok i Trængsel og
 gik fra den ned af Alamedaens mørke Deel; som en stor
 straalende Narrekappe udspændt under Træerne hang de

17) Klokkeren] *foran er overstregtet* he

brogede Løgter. Jeg skrev hjemme et bittert Vers, trængte til at græde ud, det er denne Dags Glæde betalt med omtrent 15 Rdlr, imorgen kommer en lignende Festdag!

Fredag 11. [o: 10.] Klokken 9 da jeg gik ud sov Jonas endnu; jeg drev omkring og traf ham ved Frokostbordet, 5 fulgte ham ud gennem Alameda, der forlænges i en bred stor Alee med Vandspring; Aleen gjør en Albu; ved Broen over Darro, forlod jeg ham og gik op mod Villaen der ligger paa Alhambra-Bjerget, der kom jeg paa en Vei hvor Cacter vælde[de] frem og Aloer med tofarve[de] lange Blade 10 hang ned over mig; store Granatæbler skinnede i Træerne. Jeg gik op paa Alhambra, saae ud over Byen og var mellem de mange Huse deroppe. Gik saa ned til Domkirken hvor Dronningen ventedes, paa Veien saae jeg et Motiv til et Billede, en Bonde paa sit Æsel og i hver af de to tver Kurve 15 over det sad en deilig lille Pige, vist hans Børn, der skulde ind til al den Pragt og Herlighed. Gik hjem og begyndte Brev til Bille; gik saa hen i Domkirken, hvor Dronningen / var, jeg blev der noget; saae fra en Forstue, at hun kjørte derfra. Først steg i Vognen den franske Prindsesse, som de 20 kaldte hende, klædt i rødt Atlask, saa kom Kongen og derpaa Dronningen med en stor Guldkrone paa, et hvidt kostbart straalende Slør ellers i rødt Atlask og hvid Parasol; der var uendeligt Viva-Raab. Gik ind i en Kneijpe og drak et Glas Malaga, der sad Bønder med Xeres og Malaga for 25 sig. — Besøg om Aftenen af Visby, der betroede mig sine ulykkelige Forhold med Konen, at han ikke havde noget Huus, at han ikke følte sig lykkelig hos den Mand han var. Gik

22) et] først skrevet en 26) Besøg] først skrevet Gik

med Jonas over i Theatret der var meget pyntet op med nye røde og grønne Silke-Festons, men Scenen selv de meest slidte gamle Skjærmbrædte; der blev slet spillet, Balletten var som en Begyndelse af en Casortis Ballet, en Elsker fik
 5 den Elskede ud, Faderen kom, Elskeren, en lang, rædsom haandværkssvendagtig Karl, kastede sin Kappe om hende, hun løb, han bad Faderen om at faa tændt en Cigar, derved standsedes han i at løbe efter hende, og nu saa man de
 10 Elskende paa en Slags Aleenbergs, Dandserinderne saae ud som de frækkeste Fruentimer, de trak den Gamle ind i Dandsen, gav ham to Snapse, nu knælede de Elskende, han tilgav og forenede dem og saa dandsede de en Slags Madralena, det var den hele Ballet. Efter denne gik vi lidt ud paa den illuminerede Alameda; hjemme skrev jeg et bittert Vers var
 15 i ilde Stemning mod Jonas, der ikke tager mindste venlig Hensyn til mig. Gik iseng med vrede Tanker, sov med forbittret Sind. /

5) Elskeren] *foran er overstreget* han 5) lang] *foran er overstreget* rædsom 8) han i] *derefter er overstreget* Efter 12) Madralena ∴ Madrilena 17) Sind.] *herefter følger to blanke sider. På den højre er senere skrevet :*

Senere Indlæg skrevet i Bordeaux
 den 10 Januar 1862. [∴ 1863]

Reise i Spanien
 af H. C. Andersen

1. Fra Perpignan til Barcelona
2. Barcelona.
3. »Til Sevilla!«
4. Alicante.
5. Murcia.
6. Carthagenas.
7. Dampskibsfart.
8. Malaga.
9. Granada.
10. Gibraltar
11. Et Besøg i Africa.
12. Cadiz.
13. Sevilla.
14. Cordoba.
15. Diligensefart.
16. Første Indtryk af Madrid
17. Toledo.
18. Længere Ophold i Madrid.
19. Burgos.
20. Over Pyrenæerne til Biarrits

Løvedag den 11. Aldrig før har jeg i den Grad mistet Blod, som her i Spanien, der kommer halve Kop daglig. I Dag er Sindet mere løftet. Gik ud at besøge Hr Wisby, han boer i et gammelt maurisk Huus ved Darro; idag var han ude ved Papir-Møllen; jeg [gik] længere langs Darro, der næsten intet Vand har men et dybt Leie, høie smalle tunge Broer buede sig over den, Alhambra laae steilt ovenfor. Besøgte Larramenti, der sad med Familie ved Frokostbordet, paa Hjemveien saae jeg en Krøbling med een Arm; heelt oppe i Ledet var den anden borte, men ud af ligesom Beenpiben stak et Stykke Kjød der lignede en Finger og havde et Led som den bøiede. Gik til Isabella den Chatolskes Kapel i Kirken. Dronningen er i Dag ud ved et Laurbærtræ, under hvilket Isabella den første i Kampen mod Maurerne skjulte sig da hun nær var blevet fanget; Isabella den 2^{den} har kjøbt Træet og den lille Eiendom det tilhørte. – Gaet om i Garderne for at see det sædvanlige Eiendommelige, blevet grinet af for min lange magre Skikkelse! – I de fleste Huse ere Forstuerne smukt belagt med smaae Steen, mosaikagtig, sædvanligst forestillende en Vase med en stor Blomst, en flak Ørn eller Figurer i alle Caleidoskopets vaxlende Skik/kelser. I Haverne ere de unge Cypresser indsnørede med Baand for at danne architectoniske Søiler. Jeg gik ud af Alameda, den Vei Dronningen i Dag er kjørt, troer jeg og strax over Broen flyder Xenil i Darro, den første var en Rendesteen til at skreve over, Darro en flad Bæk; store Navne bære de i Historiens og Digtingens Verden, i Virkeligheden aldeles for-

1) 11] først skrevet 12 7) steilt] *foran er overstreget* steilt 13) under] *foran er et par overstregede bogstaver* 20) forestillende] *tilføjet over linien*

svindende Størrelse, dog efter et Regnskyl, som i Barcelona kunne de maaskee hævde deres Navne. Til Aften gjentoges Illuminationen, Zigeunere dandsede forbi, fastelavnsagtigt udklædte, een af Mændene havde et Strængespil, Qvinderne sloge med Castagnetter. Dronningen kjørte tre Gange her forbi og kom til Theatret først Klokken henimod elleve. Brev til *Bille*

Søndag den 12. Sendt Brev til Consul *Scholtz* Gik med Larramenti hen i Academia bella arte, der var Udstilling af prægtige store Frugter og andre Natur Producter; hvad der var fra Kunsten var høist uheldig, den eneste Maler Jose Martin, viiste Talent, han havde malet en prægtig gammel Kone og en Moder der klædte sit Barn paa, hans Arbejder var ubetinget det betydeligste, det af hans Stykker der havde vundet Medallie var ubetinget det svageste. Der var en Deel Sale vi fik at see overhængte med gamle, som det syntes aldeles slette Billeder; jeg gjorde Bekjendtskab med Don Jose Martin, han boer oppe ved Alhambra. / Gik hen til en Familie som Larramendi kjender, fra hvis Have vi saae Dronningen kjøre op til Calderone, en meget riig Banquier, der ved disse Festligheder har udmærket sig meget. Vi sad under kjæmpestore Quæder, Larramendis fireaars Søn var klædt som Militair og raabte ideligt Viva la regna, viva el Principe d'Asturias. Der var en særdeles kjøn Tjenestepige med sorte Haar og blaae Øine, hun forærede Jonas en Rose. Sendt et langt Brev til *Bille*; spadseret ud hvor Zenil og Darro forenes, den første fører Sølv med sig, den anden Guld; den Guldkrone Dronningen havde paa ved Besøget i Domkirken var af Guld fra

7) 12] først skrevet 13) 8) hen i] derefter er overstreget Bella arte 13) det af] først skrevet der var 17) hen] først skrevet med

Darro. (Hun begyndte iøvrigt sit Indtog med først at besøge Cathedralen). Mødte flere særdeles smukke unge Bønderkarle, den runde opskyggede Hat, det røde Scherf, de male-
riske aabne Læder Kamasker klæder fortræffeligt. Jonas gik
ud at see paa Fyrværkeriet, jeg iseng Klokken 8. 5

Mandag 13. Gik forgjæves op til Wisby; læste hjemme i Kirkegaards »Begrebet Angest« hvor han taler om Geniets hemmelige Vei, Skjæbnens Nærværelse, og at Gud i Himlen, (i en vis Forstand) ikke forstaaer Geniet! Jeg sagde det var uchristeligt og Jonas at »*Gud og Christendom vare to forskjellige Ting!*« – Jeg sagde at Gud raadede / at han var 10
den eneste. Det er ikke Christendom, Jøderne troe ogsaa paa en Gud, men ikke paa Christus! – Her fik jeg i klare Ord, Guds Forjagelse af Christendommen for den nye Gud Christus. Jonas gik paa Tyrefægtning og betalte af egne 15
Penge derfor 30 Realer, det var mig under Dyrheden her for dyrt; jeg gik op paa Alhambra, hvor de slæbte ned fra Silkebeklædte Stole, hele Masser af Indskrifter og Transperanter laae kastede i Bunke, de prangende Festligheder laae Støv i Støvet; jeg kigede ind i Alhambras forreste Gaard, 20
Indgangen er nu ikke saa ussel som de fleste Skribenter gjør den, anderledes fattig er det ved Keiserborgen i Rom; efter at have seet ud mellem Bjergene, forsøgte jeg forskellige Veie, der førte ind mellem Mure og Indelukker, endelig fandt jeg en Nedgang mod Darro, saa vild romantisk, øde, mellem snevre Mure; jeg kom under et Taarn hvor der høit oppe 25
var et maurisk Vindue, Veien var som en ved Jordskjelv

8) og at] *overstreges, derover er overstreges ikke at*

[dannet] dyb Spalte, smaa Steene i Leer Jorden æltet løftede sig til Høie, store Cacter med deres gulbrun[e] Figen hang i overvættes Mængde; jeg kom ned til Darro, gik igjen for-gjæves ind til Wisby, midt i i den fiirkantede Gaard er en
 5 Have med Citrontræer. Gik saa op af en Gade der bragte mig til en Høide hvorfra jeg saae Domkirken i sin Storhed og Byen rundt om den. Hjemme drak jeg et Glas Xeres. Medens jeg laae paa Sengen har Wisby været her og lagt et Brev til mig det var af dobbelt Indhold, eet fra *Delbanco*,
 10 eet fra Kammerherreinde Neergaard. Jonas kom seent fra Tyrefægtning 28 Tyre var der revne op. / Om Aftenen saae jeg oppe fra Husets Balkon Rakterne stige, traf deroppe Maleren José Martin, som bragte mig og Jonas sit Photographikort, han fik mit igjen. Træt [af] Larm og Ilumination
 15 gik jeg tidlig tilsengs.

Tirsdag den 14. Tidlig kom Hr Visby der er i høi Grad misfornøiet med sin Stilling her og bad mig skrive til Schierbeck en Slags Præsentation da han ved ham haabe[de] at komme i et andet Huses Tjeneste. Vi fik vor Regning i 9
 20 Dage skruet op til 1578 Realer, altsaa en 100 Rdlr dansk mere end der i den Tid skulde gives ud, det var ogsaa en Aftale ved Visby at vi kun de Dage Dronningen var her betalte 8 Pjaster daglig nu havde man sat det til alle ni Dage, efter nogen Snakken fik vi de tre første Dage daglig for 4
 25 Pjaster hele Regnin[gen] blev nu 1458 Realer altsaa i 9 Dage 145 Rdlr istedet [for] 72 Rdlr, nu kommer andre daglige Udgifter til i disse 9 Dage 78 Realer altsaa 1536 R det er

1) løftede] *foran er overstreget* dannede 26) 72 Rdlr] *derefter er overstreget* har altsaa i disse 9 Dage givet

154 istedetfor 72 Rdlr, der [er] altsaa givet 82 Rdlr ud for meget. Dronningen kjørte endnu engang før Afreisen her over Alamedaen reiste efter Klokken 12. Jeg gik om i Byen og saae nu hvorledes en Obelisk paa en Plads havde været af Lærred; Couliser vare stillede op for halv nedrevne Huse. 5
Gik om i Maurer Qvarteret / der ere tre fuldstændige Gader endnu, de to Lodrette paa den ene og benyttes endnu som Boutikker; den hesteskoes Bue med et lille Vindue og under dette Døren, det er hele Boden. Bag Kirken er ogsaa et gammelt maurisk 10
Huus men sikkert fra en senere Periode, det er med tunge roccoco Forsiringer. Nede ved Alameda er ogsaa et egent Huus en Caserne, med Statuer af Soldater i Paryk- tidens Uniformer og med [en] Slags Bispehuer. Cylinder- formede Søiler bærer Portalen alt er klodset og tungt. 15
Nede i Alameda, tre store Springvand, paa det forreste bæres Vand Skaalen af fire Spøgelseagtige Vandskabninger, de kunde træde op i Brylluppet i »et *Folkesagn*«. Bønderne have kunstigt syede Kamasker der staae aabne saa at man seer de hvide linnede Strømper, Fløiels Buxer med Qvaste og rødt 20
Skjerf, Trøie og en Slags Garibaldi Hat. Da jeg som ungt Menneske i min Skoletid, var i Kost erindrer jeg at da der i Familien hvor jeg var [i] Kost, kom Fremmede og Børnene havde Huller paa deres Klæder som ikke var sat i stand, hæftedes der en Las bag Hullet, det traf sig jo rigtignok at 25
midt i Selskabet kom en af Ungerne og røbede Hemmelig-

1) 154.] først skrevet 153 9) Vindue] *linieudgang, ms. har Vin/-due foran -due er overstreget -due* 9) det] først skrevet der 14) Bispehuer] *foran er overstreget Husarhuer eller* 22) Menneske] *derefter er overstreget var*

heden og sagde høit, Moder Kluden gaaer løs, det troer jeg nu ikke skete her i Spanien ved Dronningens Besøg, men her var virkelig hængt en Klud for Laserne. – Min Reise i Spanien skal begynde med. – Jeg sagde vinder jeg i Lotteriet da
 5 gjør jeg en Reise til Spanien; jeg vandt ikke i Lotteriet, paa den Maade vilde vor Herre ikke at jeg skulde vinde Penge, men en Dag lod han Huset Reitzel sige[:] Deres illustrerede Eventyr ere udsolgte vi faae en ny fuldstændig Udgave og den gav et Honorar, det faldt som fra Himlen, / det var
 10 Reisestipendium til Spanien, Indkomst Skatten i den bekjendte grønne Bog tog sin Deel, det var jo Aarets store Indkomst, men man nægtede sig selv eet og andet og Udbytte blev dog en Reise som jeg vil haabe for Danmark og de Danske. – Men der blev dog en Reise ogsaa vil jeg haabe til
 15 Indkomst Skat for Danmark, de Danske og mig selv. Denne Surren af Menneskevrmlen under mine Vinduer, denne eensformige Pladskan af Vandspringet dernede vil suse i de skrevne Blade, længst naar Aar ere hængaede.

Onsdag den 15. Klokken ti bar to Karle vore Kufferter og
 20 vi drog ud af Fondaen der ret havde suget os Skillinger og drog op paa Alhambra i Fonda de los siete Suelos Verten mødte os i Gaden før vi kom til den lange Alee og gik forud at arangere Frokost; vi nød denne udenfor Huset i en Veranda med stort Trætag; vi have to smukke Værelser ud til
 25 Veien lige under Muren af Alhambra, i een af dens store Taarne er nok Husets Foraadskammer, der ligger en stor Hund. Bragte Brev til Visby, det jeg har skrevet for at an-

7) sige [:] *ms. har sige .* 9) det faldt] *d først skrevet f* 15) for] *derefter er overstreget mig* 15) Danmark] *derefter er overstreget og*

befale ham hos Schierbeck, Jonas og jeg gik den smukke steile Vei ned til hans Huus. Hvor dog Jonas er en tør Bøtte, hvor gjerne saae jeg ikke lidt mere Ungdoms Glæde og Hengivenhed til mig. Efter at være barberet vandrede jeg tilbage af Aleen, paa hvis Side mylrer frem en Mængde smaa 5
Cala. Gik alene op ad Veien, kom til en snever Nedgang bag Alhambras rødgule Mure, en Bæk rislede, en Kone stod der og vaskede. Slyngplanter hang / om Muren, en Bue, som et Stykke Vandledning gik over til den anden Bjerghøide, der var nu en stor Frugt og Kjøkkenhave. Jeg fulgte Lande- 10
veien; Popler og Træerne Havde guult Løv, mindede om Hjemmet, det var det første Efteraars Indtryk i Spanien, Himlen er ogsaa skyfuld, Regnen styrter i Bjergene, det er som med Dronningens Besøg Sommerfesten endte, men den hele Character passer just til Alhambra! hvor her er een- 15
somt heroppe. Gik hen og saae ud over Byen, der stee langtborte en Røg der bredte sig som Hedebrand, jeg hentede Jonas, han var ogsaa længe tvivlsom om hvad det var, men nu kom den nærmere, hen ad Veien, det var Støv, som stærke Vindstød drev afsted, før vi naaede hjem vare vi selv 20
i Støv Sky og Løvet fløi af Træerne. Ude i Kløften laae en syg Mand, Konen dækkede ham til med Laser, de skiftedes til at tage hver et Drag af den samme Papirs Cigar. Jonas gik om Aftenen til Granada jeg gik lidt heruden for under de mørke Træer. Klokken henved 9 iseng, vaagnede ved 25
Midnat at der ruskedes i min Dør, det var vist een som gik Feil, men seent paa Natten var Raab og Skrig udenfor, det var vist fulde Bønder, de bankede voldsomt paa, en Qvinde

11) Havde] *ms. har* i Havde. *Mdske* = i Haven havde

Stemme talte til dem, de vrængede, det var uhyggeligt jeg stod op, kaldte paa Jonas og ventede Overfald

5 *Torsdag 16.* Gik efter Frokosten op paa Alhambra der var den berømte engelske Photograph, han skulde tage et Billede til Dronningen, derfor maatte vi vente, en heel Zigeunerfamilie kom paa Billedet, de vare meget udmaiede, selv en lille Unge neppe et Aar, paa hvilken Haaret var kort som paa de sorte Sviin havde en Georgine bag Øret; en sortbruun gammel Zigeuner med et ondt Ansigt, spillede en Strængeleeg, / den ene koetterede til mig og gjorde en egen Bevægelse med begge Hænder i Halsen, det var som en Ring der gik fra hinanden. Forud førte Custoden os om i de forreste og nederste Sale. Paneel af blaae og grønt malet Porcelains Fliser, Væggene see ud som om der over rød, grøn og forgyldt Grund var kastet kunstigt vævede Kniplinger, det Hesteskoes formede Vindue med sin slange Marmorsøile til Vinduespost er noget over Menneskehøide, saa kommer to i denne udhugne Knipling aabne smaa Vinduer som Lyset kan Strømme ind af saa at det ikke bliver mørkt i den høie 15 Sal oventil[.] Lofterne ere enten flade kunstigt udskaarne eller som i de to Søstres Sal løfte sig som var det ind i Bægeret af en kolosal Blomst man saae. I Aben[ce]ragerens Sal er endnu den store Kumme af Marmor, Springvands Skaalen hvori Boabdil lod Abenceragerens Blod flyde en Deel af 20 dens Bund er gjennemtrængt med en rødbruun Farve, det antages at være endnu af Blodet. Vi saae Isabella den Chatholskes Budoir, det har Freskobilleder, men som ere gjennemridsede og bemalede med Fremmedes ubetydelige Navne,

4) et] tilføjet over linien 12) Custoden] foran er overstreget Custoden

nu vaages derover at det er ophørt med disse. Udsigten er henrivende, her fra Taarnet ned over Trætoppene til den dybtløbende Darro. Et Galleri med slanke Marmor Søiler fører herind. Vi vare nede i de herlige / Banekammere, to Nymphes i Marmor staae ved Indgangen og i Basrelief Leda med Svanen, paa hver Side staae og grine to gamle Satyrer. Lyset falder igjennem stjerneformede Aabninger gjennem Kuppelen i det største Badekammer. Her ere store Basiner at bade sig i og man seer endnu Rørene til varmt og koldt Vand. – Løverne i Løvegaarden ere aldeles slet udførte, de see ud som om man af gamle Jernstumper havde stillet nogle firebenede Dyreskikkelser op. Buegangene lette luftige, Alhambra er som en gammel Legende bog fuld af phantastisk slynged Billedskrift! over Farver og Guld, hvert Kammer er et nyt Blad, samme Historie, samme Sprog og dog et nyt Capitel i Bogen. Vi traf de rusiske Damer deroppe, ligesaa en engelsk Maler, der kjendte mit Navn. Efter to Timers Vandring kom vi træt hjem[;] to unge Zigeunere dandsede spanske Dandse i det dybe Støv uden for min Balkon, den unge Mand saa godt ud og var klædt saa han strax kunde have traadt ind paa Theatret som Spansk Danser, Pigebarnet, halv Barn, var Tjenestepige klædt, kun en Georgine i sit sorte Haar. – Gik tidlig iseng og sov urolig. +

Fredag den 17 Oppe Klokken 7, fuldendte Breve og bragte disse paa Posten, nemlig til Fru *Neergaard*, deri Brev til Fru *Balling*. Brev til *Scharf* og *Eckard*. Gik hen at faae min Hat

4) Banekammere 3) Badekammere 14) over] *foran er overstreget* Farv 15) dog et] *et først skrevet en*

pudset op og besøgte saa Larramendis, som jeg traf ved Frokostbordet, lidt efter kom Lægen. Da jeg kom hjem paa Alhambra, laae *Jonas* paa Sengen, han havde Feber og Hovedpine; bad / mig gaae til Visby at komme med en

5 Læge; jeg gik derpaa til Byen igjen og var heldig at træffe Visby, der sagde at det vilde blive en dyr Historie at faae Læge op paa Alhambra, jeg bad ham at det maatte skee og han love[de] at komme med ham i Eftermiddag; kom nu

10 hjem og fik *Jonas* ordenlig i Seng og tre Mantas over ham, nu ligger han stille hen derinde. Gik ind til *Xenerelifa*, der ligger i Høide med Alhambra ovre paa det andet Bjerg, her var mageløs Udsigt til Alhambra og Byen neden for mod Darro; her var den nærmeste Have godt holdt, deiligt Espag-

15 ser, en Bæk rislede med stærk Pluddren, jeg saae ellers kun den forreste Gaard, da jeg ikke vilde lade *Jonas* være alene. Her var lutter Mauriske Buer, men overkalkede, her var en smukt langt Basin hvor Vandet pladskede under unge Cypresser og Rosenhække. – Gik hen og saae ned over Gra-

20 nada, det laae i den frodiggrønne Campagne, der i Solskinnet saae saa foraarsgrøn ud[,] den forenede *Xenil* og Darro skinnede frem i det fløiels grønne; heroppe er Efteraaret og det knuger mig i Lemmerne. – Hotellet vi boe i har sit Navn af det gamle Taarn det ligger op til og som hører til Fæstnings Muren af Alhambra, Torre de los siete suelos. Den

25 Gaard ved Darro hvor Visby [boer] har været et maurisk Bad. Henimod Spisetid kom Visby og bragte *Salarmendi* med, *Visbys* Læge var ikke hjemme og han var derfor gaaet

10) *Xenerelifa* ∴ *Generalife* 27) *Salarmendi* ∴ *Larramendi*

til Alarmendi der fulgte med, Lægen vilde følge efter, da han kom skrev han Recept, trøstede / mig med at det ikke var farligt. Klokken halv otte kom Larramendi selv med sin Søn og sin Karl og bragte Thee og kjølede Pulver, lod det tillave og gik ikke før Jonas havde faaet det og var godt indpakket. Klokken 9 kom Visby og saae til ham, Verten kom ængstelig spørgende om Sygdommen. Klokken henved 10 lagde jeg mig. 5

Løverdags 18. Klokken var ikke elleve da Jonas kaldte for nu var det vist Morgen at han maatte drikke, jeg turde ikke give ham, da det var af Lægen forbudt, jeg stod op tændte Lys, var om ham. Hele Natten jamrede han af Tørst og bad mig, det var pijnlijk at høre. Klokken 5 1/2 da Dagen skin-nede stod jeg op og gav ham det Kjølede. – Klokken 8 kom Laramendis Karl og lavede igjen Krydder Thee, Jonas er bedre, men Maven snavs, min er det ogsaa. – (Fik iaftes ved Visby Brev fra *Scharff* og *Eckardt*.) Gik ned til Byen, der var et Søm i min Støvle, hvor de havde slaaet den ny Bagflække fast det gik mig ind i Hælen, jeg humpede og da det var for lang Vei at gaee tilbage blev jeg ved at gaee til en Skomager, men traf Larramendis Karl uden for Haven hvorfra vi saae Dronningen, med ham gik jeg derind og den deilige Pige bragte ham en Hammer og Støvlen var koreret; jeg gik nu til de forskjellige Diligense Contoirer og var Klokken 10 igjen hjemme. Jonas er betydelig bedre. Gik derpaa [til] Xenereliffa; her er det som der endnu var Liv i de gamle Levninger, her blomstre Roserne op ad Væggene, Guld-fiskene springe i Canalerne som Marmoret omslutter, Alt 10 20 25

1) Alarmendi 2) Larramendi 9) 18] først skrevet 19

er hæget og vedligeholdt, en dejlig dunkel Cypres Allee, beskaarne Hække af Myrter som vi have dem hjemme af Buskboom. Deilig Udsigt til Bjergene gennem den murede / Veranda. Saae ud over Alhambra, den nyere Bygning har

5 en Amphitheater rund Gaard. Landskabet utroligt male-
risk; da jeg kom hjem fik jeg stærk Diareh, Jonas laae i
Sengen, jeg var ved at lægge mig, turde ikke bestille Riis-
vand, for ikke at forskrække Værtens med at nu var jeg ogsaa
syg, jeg var noget trist, bestilte Suppe med Riis til Middag,

10 spiste det Tykke og smeed det Tynde ud af Vinduet for at
faae mere tykt, men der fandtes ikke mere, købte en Flaske
Xeres for at varme Maven og gik iseng Klokken $\frac{1}{2}$ 8, da
kom den unge Larramendi med Karlen[,] bragte mig en
Skjønkrift til Tak for en Rose jeg gav ham, en Alperose; kort

15 forud var her Slagsmaal udenfor paa Veien, nogle Qvinder
hylede, een blev slaaget med en Prygl, saa man kunde høre
Slagene, hun skreg: han myrder mig, flygtede gennem den
lange Alee, men saa langt man kunde høre faldt Slag og hør-
tes Skrig, Hunden i Gjenboens Gaard gjøede voldsomt! –

20 *Søndag 19* Oppe Klokken halv otte. Bedre med Maven;
gik med Jonas ud i Solskinnet, som vi synes at trænge til;
saae ned over Granada ud mod Malaga, men kom begge
trætte hjem; vi spiste Frokost, men Ingen af os var ret vel,
han laae træt hen. Halv eet gik han imidlertid ned til Gra-
nada, jeg gik op i Alhambra ind i Fæstnings Muren, her var
en stor vildtvoxende Have mellem de høie fængselsagtige
Taarne, et enkelt med en Viinløvs Veranda var beboet. Dei-
lig Nedsigt over den anden Deel af Byen, ud mod vildtfor-

19) voldsomt!-] derefter er overstregat Var oppe Klokken 20) 19] først skrevet 20

mede Bjerge mellem hvilke den frodige Dal / slyngede sig som en bred Flod; Visbys Huus laae lige under mig paa den anden Side af Darro. Xenereliffa traadte frem i det Grønne, med en nøgen Bjergryg bag ved sig, Luften blaa og klar, jeg følte mig bedre. Maven bedre. Gik op igjen til Xenerelife og saae ud i den deilige Bjergegn; kort før Middag kom Visby, han havde været herudfor i Aftes da Slagsmaalet stod, han saae Knivene blinke, hans Hest steilede, alle Døre [vare] lukkede og han reed tilbage. Efter Bordet kom Larramendi og Søn, den sidste fik ogsaa mit Portrætkort, drak Xeres Viin til Afsked.

Mandag 20. Sovet daarlig, Hovedpine, Maven svævende. Brev til *Delbanco*, deri et Par Ord til *Mathilde Ørsted*. Gik med Jonas ned til Larramendi der ledsagedes os ud til *Cortuga*, et ophævet Chartheuserkloster udenfor Byen; Solen brændte varmt, Luften var uendelig blaa; der var kun een geistlig Herre han førte os om; i en Afdeling af Klosteret var en Halle hvor der paa den hvide Væg var malet et Kors, saa ypperligt at det ikke var til at see, det var malet. Dørene til Kirken var af Elfenbeen, Skildpade Perlemor og Palsander; et Par Malerier af Murillos. Kostbare Marmor Steenriig Forgylldning, dog gjorde det ikke den Virkning paa mig jeg efter Beskrivelsen havde ventet. En meget stor Klosterhave lige op mod Byen. Vi gik ind i Larramendis Caserne og fik Vand med Anisette, gik saa til Posthuset ☉: il correo, og dernæst i Diligense Contoiret og fik vore Pladse til Malaga i morgen Aften kom træt hjem; Jonas gik ud at samle Snegle, jeg frøs strax igjen under disse Skygger. Vi fik som altid til Middag Vagtlar, Paafuglene smagte os ikke, kjed af Dru-

erne. / Jeg tænkte mig Spanien, som et fra den øvrige Verden aflukket Gjem[m]e Luften fyldt med Kirkerøgelse, Prosesioner og kirkeligt Herredømme, næsten ikke Spoer deraf! – jeg tænkte mig alle Veie usikre, mistænksomme Øine see paa
 5 Protestanten, ikke Tanke derom, hvor har dog de reisende Skribenter været uretfærdige. Selv Maden, ville en Fremmed beskrive vores Callun eller Aalesuppe. – Følt mig saa vel nede i Solskinnet, heroppe frøs jeg med to Frakker, Opvarteren gik i bar Skjorte og tynde Buxer, hans Blod havde mangan
 10 spansk Sommers Varme i sig; –

Tirsdag 21 Gik med Jonas op til Xenerelife, armtykke Viinranker snoe sig om de høie Cypresser. Vi saae Cypresser fra Maurernes Tid, mægtige og hule i Stammen, store Laurbærhække hang fra den høiere Terasse ned om Stammen; hver
 15 Terrasse sin lille Have, sit Springvand; vi steeg op til den øverste Veranda der var moderne; bag ved paa den nøgne Bjergtop ligger Ruin af et maurisk Taarn. Da jeg kom hjem fik jeg igjen Diaréh. Gik paa Posthuset med Brev til Grevinde *Holstein paa Holsteinborg*. Kom forbi Fængselet hvor
 20 to pyntede Cetaner sad og sladdrede fra det gittrede Vindue over til Gjenboens, en Kurv i en Snor hang ned fra Vinduet; sagde Fru Larramendi, hendes Moder og den lille Pige lev vel. Varmt dernede, iiskoldt heroppe. Gik med Jonas hen til Alhambra, der var / lukket, vi kikede gennem Dør Aabningen til Løvegaarden, det var det Hele, saae ned over
 25 Darro; Jonas dræbte en Firbeen til sin Samling; senere gik han derop igjen og derfra til Byen, fik altsaa eengang mere

11) 21] først skrevet 22
 20) Cetaner ☉: Gitaner

16) moderne] foran er et par overstregede bogstaver

end jeg Alhambra at see. Klokken var kun halv 4 da Larra-
 mendí kom og blev hos mig til hans Karl og Fachinen fra
 Diligense Contoiret kom, vi gik da ned til Granada; det var
 en lang Ventetid, vi gik i Caffé, alle tre Drengene kom at sige
 os Farvel, den mindste sad paa mit Skjød og var meget snak- 5
 som. Det er en utrolig Opoffrelse af Laramendi har viist,
 ud paa Natten maa han arbeide for at give os Dagen. Endelig
 Klokken 6 kom vi da i Vognen, en Bedstemoder fik mange
 Kys; det var en Slags Omnibus, Interieur og Rotonde i eet;
 der kom tre unge livlige Spaniere i Vognen; Byen fik aldrig 10
 ende; de sang alle muelige spanske Sange i Bondemaner det
 var ganske interessant de første tre Timer, siden trættede de;
 de sang ogsaa liderlige Viser kunde jeg fatte af enkelte Ord
 og deres Latter; min Nabo var fra Gibraltar, hans Navn:
 Alberto, Antigo Cabalero og han var Cavalero, lige til de 15
 lombardisknødede, lange Negle. Henimod elleve kom vi [til]
 Loja, udtales Lökká, der drak vi Chokolade og skiftede Reise-
 selskab, de to Andre, paa Cabalero nær, kom ovenpaa Vog-
 nen og vi fik vist en Slags Professor med sin Barneunge Kone,
 der allerede havde tre Børn; Barnepigen med det yngste sad 20
 lige over for mig, den unge Frue holdt paa et stort Voxlys,
 der særdeles generede mig; senere maatte Manden holde
 Lyset; den lille / udrettede alt hvad et lille Barn kan udrette,
 men som man ikke taler om, det gik især ud over den unge
 Spanier og mig, dertil blev røget Tobak af dem Alle og den 25
 unge Frue havde søeondt, det var Nattens Begivenheder.
 Klokken halv ni naaede vi Malaga. Hvor deilig maa denne
 Tour være ved Dagen, i den stjerneklare Nat og i den kolde

20) allerede] a først skrevet h

Morgenstund saae vi den vilde øde Bjergnatur, Gensdarmer fulgte os det meest usikre Sted.

5 *Onsdag 22* Vi kom igjen ned i Oriente del Fonda og bleve glade, som gamle Bekjendte modtagne af Opvarterne; jeg er træt, gaaer slet ikke ud i Dag, Collin har sørget for at faae et Værelse aflukket fra mit, jeg har eet ud til Alameda. Blev berøvet 2 Cigarer i Dag. Iseng henimod syv.

10 *Torsdag 23.* Oppe Klokken 7 og drak et Glas Gjeddemælk; deiligt varmt Veir. Besøgt Scholtz og bestemt at gaae med det franske Dampskib Tirsdag 28 Morgen til Gibraltar. Blev hele Dagen hjemme paa en lille Tour nær mod Aften ned til Havet. Hævet hos Prietz 200 Rdlr. Drak Pale ale om Aftenen og spiieste en heel Portion Skinke.

15 *Fredag 24* Maven i Uorden; gaet ned til Havkysten seet Brændingen og hjembragt Koncyllier og en Fiskehale til Jonas. Kjørt med Consul Scholtz hen til Industrie Udstillingen, en Buste af Stearin, Sukkerrør, mærkelige Bambus Rør, nydeligt syede Kamasker og terra cotta Figurer. / Blev igjen indført i Casino og læste tydske Aviser; illustrirte Zeitung 20 gjør Alexandra aldeles til en tydsk Prindsesse. Det blev en stærk Skylregn; i ni Maaneder har det ikke regnet her; Alt saae efteraarsagtigt ud. Sendt Brev til Consul *Mathiasen* i Gibraltar. Brev til Fru *Drumond-Hay* i Tanger. Brev hjem til Etatsraad *Dreusen* og Fru *Gusta Collin*. Det blæser stærkt, 25 er aldeles efteraarskoldt; gik hen til den udtørrede Flod der er et eget Wirtschaft, den bruges til Landevei, til Holdsted for Bøndernes Kærrer og Æsler, Udsalg af gammelt Jern, Cactus Frugt; enkelte halvnøgne Karle strakte sig i den

3) Onsdag 22] *tilføjet over linien* 3) Oriente del Fonda ∴ Fonda del Oriente

brune Jord, Bjergene op mod Granada Veien saa ud som de vare æltede med hundrede Hænder, det er som rødbrunt Sand. Næsten alle Huse paa Alameda have smaae, om jeg kan kalde det, Lysthuse, oppe paa Taget for at see Havet. Det er ellers Aften Klokken halv 6, en Flaggermuus flyver 5 forbi min Altan, saadan en stakkels Albinos af de bevingede, i Granada saae jeg to, Fader og Søn, sidde blinkende med Øinene, Barnet sov, uden for Domkirken, hvide Haar, røde Øine, blege Ansigter, som Skikkelser faldne ned fra Maanen. Hvor i Aften Skyerne ere røde som en Mephistopheles Kappe, 10 om Faust stod i Punsch et morsomt Stykke. Om Aftenen hentet af Consul Scholtz til italiensk Opera, hvor de for anden Gang gav Flotows Opera *Martha*; det var et ringe Huus, ellers fire Etager, ikke en Haand rørte sig hele Aftenen, man sagde det var fordi den italienske Primadonna sad i sin Loge; 15 en polsk Dame sang ret smukt *Martha*, en Russer var Tenor. / Choristinderne forfærdelige, een havde et stort sort Skjæg; der var ikke Tanke om at sætte i Scene; mellem Decorations Forandringerne i første Act eet Qvarteers Ophold. Gik med Scholtz derfra ved anden Acts Slutning, leed af Tørst, drak 20 Viin [med] Vand, Sukker og Citron, men formeget af det sidste.

Løvedag den 25. Stærk Diareh! gik med Passene til Scholtz, fik Besøg af Hr Delius nydt meget Rhabarbarah og Hofmanns Draaber. Jonas hele Dagen ude paa viden- 25 skabelige Excursioner. Solen varm, kold Vind fra Bjergene; i Avisen i Dag staaer, »igaar begyndte Vinteren i Malaga,« store Skyer hang paa Himlen, der faldt ogsaa Regn. Besøg

21) det] først skrevet den

af Prietz. Igaar hørte jeg at i Skriftestolen havde en Tyv tilstaaet sin Skriftefader at han havde stjaalet 200 Thaler fra den gamle Scholtz, Skriftefaderen sagde han maatte tilbagegive røvet Gods ellers kunde han ikke tilgive ham, Tyven
 5 bragte Pengene som Præsten leverede Scholtz der slet ikke veed naar og hvorledes han har mistet dem. – Spiist lidt til Middag, drak Bordeaux og dertil meget Riisvand; – Klokken halv 6 fik jeg dog igjen Diareh, gik i Seng Klokken 7.

Søndag 26. Klokken 7 sagde Jonas Farvel, han reed ud
 10 med Hr Gjenge og kom igjen imorgen. Da jeg stod op havde jeg stærk Diaréh, gik derfor hen til Hr Scholtz, der blev jeg, uagtet jeg hjemme havde bestilt Riisgrød, men det fik jeg ogsaa hos ham med god Bordeaux-Viin, gik saa med ham til Lægen Dr Bunzen der opskrev mig en Medicin, jeg hentede
 15 paa Apo/theket, efter først at have været hos Hr Prietz og takket af, da jeg ikke kunde kjøre ud med til hans Lyststed. Da jeg kom hjem var Jonas vendt om, Hr Gjenge havde ikke Tid, til Touren i Dag og Jonas var syg af at have fastende ryget Tobak. Jeg tog hver tredie Time Decoct fik Riis Suppe
 20 til Middag og til Aften, drak ikke en Draabe, men skyllede kun Munden. Iseng hen ved 9. Tog $\frac{1}{2}$ 1 og 6 Medicin.

Mandag 27. Drak Klokken 8 Thee, Gud veed hvorledes Maven nu vil vise sig. Gik saa til Lægen der forlangte at jeg endnu i Dag skulde holde mig til Riis-Suppe, tre Gange Me-
 25 dicinen, Thee og lidt rød Viin og Vand, jeg havde god Appetit, følte mig vel; gik til Prietz og til Scholtz, der fik jeg Viin og Vand og Tvebakker der hermetisk indelukkede sendes

21) Medicin.] derefter er overstreget stod op 22) Mandag] først skrevet Klokken 7

her til fra Hamburg, Dampskibet kan ikke ventes før i morgen vi kommer altsaa ikke tidlige[re] afsted end Onsdag og maaskee da om Aftenen; i Dag er Søen bevægelig, det blæser og store Skyer trækker op. Fik af Scholtz en Flaske god Bordeaux Viin, som han selv bar til Hotellet. Det er mærkelig her i Spanien hvor tidlig unge Mennesker ere udviklede derfor er det lovlig at en Pige paa 12 Aar og en Knøs paa 14 gifte sig. Børn paa elleve Aar i Theatret tog jeg an for Piger paa 18 Aar. Aftenvinden fra Bjergene er skarp og farlig, derfor gaae alt Herrerne med Tørklæde op om Munden. Var hos Hr Delius der lovede mig Breve til Sevilla og Cordova. Søndag aften er Musik paa Alameda, de spillede igaar af Martha. I Casino læst Aviser. Skibet vi venter er blevet holdt tilbage ved haardt Veir i Atlanterhavet. Nyet saa jeg igaar. /

Tirsdag 28 Megen Støien hele Natten ligesom Hestetrampen. God Aabning. Længe Venten paa Thee. Gik til Prietz, betalte mine Breve, fik fra ham Anbefalings Breve til Cadiz, sagde den gamle Onkel Scholtz levvel, han har igjen, efter min Ankomst fra Granada været og lagt Kort. Gik over Constitutions Pladsen hvor der staaer af Marmor, en Slags Hero med Fakkelderen er tændt om Aftenen, hen til en anden stor Plads med Monument over de Faldne, en Obelisk med Krandsen og deres Navne, Guldfiske i Mængde svømmede i Basinerne rundt om, der er stor Plantning og Blomster og Hække. Første Gang igjen ved Middagsbordet efter tre Dages Hvile; om Aftenen da jeg vilde tage en frisk Pen, [op]dager jeg til min Forfærdelse at mine smaa Ordener, alle ere borte, jeg

26) Hække.] derefter er overstreget Sagt Lev vel hos Prie

søgte, endevendte Alt; Sveden haglede ned af mig, al Søgen forgjæves, var overordenlig afficeret og bedrøvet, kom i Sved og Angest til langt ud paa Aftenen før jeg faldt i Søvn. –

5 *Onsdag 29.* Oppe Klokken sex; det franske Skib Paris, som vi skulle med er kommet, gik og tog Plads vi seile iaften Kl 8. Sendt Brev til Fru *Kock* og Mad: *Anholm*, Brev til Visby i Granada om at spørge om mine Ordener. Gik til Hr *Delius* og sagde Levvel, ligesaa hos Consul *Scholtz*. – Det er i Dag varmt. Under Middags Bordet kom Consul
10 *Scholtz* og havde fire Karle med, der hentede vort Tøi, hans Baad / laae i Havnen, han fulgte mig ud, *Jonas* gad ikke og blev tilbage. Ude ombord toge vi Afsked; det var en smuk Aften, Lysene blinkede i Malaga. Klokken over 6 kom *Jonas*.

15 *Torsdag 30.* Klokken var i Nat $\frac{1}{4}$ efter 12 da Skibet gik, det var meget stille; jeg havde mit Schavl fra Holsteinborg om Halsen, da jeg gik ned i Kahytten forsvandt det sporløst, det maa være stjaalet, det forstemte mig, dette altid at miste, *Jonas* fandt det komisk. Jeg gik til *Køis* og var oppe Klokken 6. Da jeg kom paa Dækket saae jeg *Africas Kyst* og
20 *Spaniens*, vi styrede mod *Gibraltar*, *Jonas* var paastaaende at *Byen* laae paa denne Side, han er paastaaende i Alt; der ere egoistiske Mennesker der leve saaledes i sig selv, lige til at svøbe sin Kappe inderst om. Den er en Pjalt, der ikke for sin Behagelighed[s] Skyld opoffer en Las af sit. – *Gibraltar*
25 saa nøgen ud, Havet har hulet dybe Huler ind i Stenene. Vi seilede rundt om Klipperne ind i en stor bred Golf; Papperne bleve fra *Capitainen* taget med Nappetænger, læste og derpaa med Hænderne leverede tilbage, vi kom i en Baad og paa Strandbredden stod *Leietjeneren* fra *Kings Arms* der
30 sagde os at vor danske Consul ventede mig og havde bestilt

Værelser til os i Hotellet. Her var ganske komfortable, da jeg sad ved Frokosten kom Hr Mathiasen selv og besøgte mig han havde Brev fra vor engelsk danske Consul Drummond-Hay gift med Georg Carstensens Søster, de indbød Collin og mig at boe hos sig naar vi kom til Tanger. Jeg fulgte hjem i hans med engelsk Comfort / indrettede Huus, der hang en dansk Bøgeskov af Skovgaard, og flere Billeder der erindrede mig om Danmark, Paludan Møllers Skrifter laae paa Bordet. Gaderne ligge terrasseformige op ad Klippen, man seer mange Tyrker og Beduiner, engelske Soldater; her er Intryk af Engeland, mange blonde engelsk Udseende Børn. Jeg drev om i Gaderne, kom ogsaa ind i Mysterierne. (Væddemaal med Tobak tabt; før Granada Tour, i Malaga, først nu betalt). – Spadseret paa Muren, Aloer og blomstrende duftende Buske paa den ene Side; Nedblik i Casernegaarden. God Middag, sammen med Engælændere, Fransk og Tydsk. I Seng Klokken [. . .] + –

Fredag 31. Oppe Klokken 6. Sendt Brev til *Drummond-Hai* i Tanger og til Fru *Thyberg* og Fru *Hornemann* i Kjøbenhavn. Luften tyk, skyet og koldt. Drummond Hay fik mit Portræt-Kort. Gaaet paa Murene, seet Tyrker og Beduiner, jeg er underlig mat og skjør Hoved. – Sendt Brev til Frøken *Bjerring* i Aalborg. Klokken eet kjørte vi med Consul Mathiasen ud af de trykkende mægtige Fæstningsværker, af snevre slyngede Veie, ud paa den flade Landtunge der forbinder Klippen Gibraltar med det spanske Høiland, Alt udbrændt og tørt, et Feldt Leier opslaaet hvor Soldater laac for at bytte om med anden Deel af Garnisonen inde i Byen

17) Klokken [. . .] tallet ulæseligt

for at vænne dem til Feldten. Nu kom et Stykke øde neutralt Land, paa Skuds Vidde, derpaa den / første lille spanske By, her vendte vi om! Gibraltar Klippen løftede een af sine mægtige Kegler høit i Luften, man opdagede de aabne
 5 Huller fra Gallerierne der ere sprængte i Klippen, vi kjørte nu over Muren eller hvad man hjemme vilde kalde hen ad Volden og ud om Byen til en frodig Have-Natur, mellem Byen Gibraltar og en anden By, der regnes til den men dog har forskjelligt Navn, Spanierne kalde den Europa Engelænderne Syd, 9: det vil sige det sydlige Gibraltar, her laae
 10 Landsteder; vor Consuls Svigermoder en irsk Dame boede her med sin ugifte Datter! vi kom nu ned til Gibaltars sydligste Punkt med udbrændte Klipper, som Solen og især den fugtige Hav Luft havde forvittret, rundt om saae vi Soldater,
 15 Kanoner og dybt nede det mørkeblaa, næsten sorte Vand, der gik skumhvide Bølger, en Mængde Skibe laae paa denne Side og ventede paa Vind for at slippe gennem Strædet; ligefor hævede sig Africas høie Bjerge, høiest at see tæt ved hvor vi øinede *Ceuta*, der skal ganske være en spansk By;
 20 vi kom nu heelt om til den nordligste Klippehøide, nedenfor hvilken / vi tidligere havde kjørt, jeg saae igjen Øst-Spanniens Kyster op mod Malaga, saae ned ad Klippehøiden hvor Havet skyller ind i fem store Huler, Søefugle fløi ud og ind, en Fisker laae med sin Baad dybt dernede[,] paa Klipperne selv voxte en Slags vilde Agurker, der var baade
 25 Blomst og Frugt; paa Tilbageveien besøgte vi Mathiasens

1) Nu] *foran er overstreget* Vi kjø 4) sine] *derefter er overstreget* høie Ke 7) ud] *foran er overstreget* ind 10) det vil] *det først skrevet* der 11) Landsteder] *foran er overstreget* smukke 18) ligefor] *foran er overstreget* under 18) høiest] *derefter er overstreget* to

Svigermoder og blev vederqvæget med Portviin, jeg fik en deilig rød Blomst at præsse; Luften var kold med tunge mørke Regnskyer, det var aldeles Efteraars Tid. Min Mave begynder igjen at være urolig, hvorledes vil det gaae; spiiist ordenligt til Middag. Klokken 8 til Thee hos *Mathiasen*. Der var ingen uden Mand og Kone, vi drak Thee, fik siden Portviin, jeg talte Engelsk med hende, Jonas dansk med ham og kom hjem $\frac{1}{2}$ 11. 5

November.

Løverdag den første. Smukt Solskins Veir, Africas Bjerger syntes at ligge ganske nær. I Dag igjen Diareh, det er fortvivlende. Kjøbte en Flaske Portviin og spiiiste Riis; Kl 12 med Consul Mathiasen op i Gallerierne af Gibraltar, men da jeg havde passeret to og hørte at det varede en Time, fik jeg Soldaten til at følge mig tilbage; det var varmt Solskin, Jonas fik en Deel Snegle; mægtige Hugninger i Klipperne, lange mørke Gange, aabne Gallerier som Slipper i en By, før vi kom ind en heel lille / Soldaterby med deres Familier. 15
 – Siden gik jeg ud til Byens Alameda, en stor bred Plads indhegnet med Træer og en smuk Udsigt over Havet til Ageciras og de africanske Bjerger, paa den anden Side hælder den sig op til Klippen der for en tredie Deel opad er begroet med Pinier og Aloer der løfte favnehøie blomstrende 20

2) kold] *foran er overstregt* meget 21) Ageciras ∴ Algeciras 23) løfte] *derefter er overstregt flere*

Stammer; Alamedaen ligger lige uden for Murene op til hvilke Kirkegaarden hælder sig, med Figentræ[er], blomstrende Træer, en hvid klokkeagtig Blomst bruges af Damerne til Bal, de have den i Haaret; naar de komme er den hvid, ud paa Natten bliver den lilla og om Morgenen er den rød, saa at det er som havde de tre Slags Blomster. En Taarn Ruin ligger øverst oppe, halvveis tæt til Byen er en stor Rest af en maurisk Bygning. Klokken var 5 før Jonas kom tilbage meget opfyldt af Touren, især Synet af en Drypsteens Hule, der var fire Gange saa stor som Frue Kirke, den blev oplyst med blaa Ild, da just Gouverneuren med fremmede vare der; alle forunderlige formede Skikkelser hang i Loftet og stod som Statuer og Skikkelser paa Gulvet. Aabningen kun som en Port, den vendte ud til denne Side. Nedsigterne fra Gallerierne glimrende. Hver Aften ved Solnedgang falder et Kanonskud, da lukkes Fæstningen, Musikken drager gjennem Gaden. Iaften gives en spansk Opera Moreto, men da vi reise imorgen tidlig bliver der ikke Besøg i Operaen. Ved Middagsbordet kom Mathiasen og sad hos os; vi vare stort engelsk Selskab, *Søofficerer*, en Tydsker og en Franskmand, som gave os deres Kort; gik op at pakke ind henimod 8. – Det er i Gibraltar som om Dannelsen i Skikkelse af en Luftning baaret paa Englands Magt havde sat sig paa denne Klippe, som et Frøkorn af en moden ædel Frugt baaret af Vinden groede her. (Vi havde her igaar en Dag saa graa saa kold for os Fremmede som i Danmark, paa samme Aarstid, men i Dag er det igjen Africa.) /

Søndag 2. Da Kanonskuddet lød $\frac{1}{2}$ 6 stod jeg op, Maven

6) det] først skrevet der 10) der] foran er overstreget h

endnu daarlig, drak Thee og gik med Leietjeneren hen at
 tage Billet til Dampskibet, Søen var noget bevæget, Klokken
 halv otte kom Consul Mathiasen ombord og sagde Lev vel
 hans Kone havde i denne Morgen givet ham en Søn. Først
 1/2 9 seilede vi; Skibet gik godt, vi gik langs den spanske Kyst, 5
 først derfra satte vi skraaes over mod Tanger, nogle Maurer
 vare ombord, vor Leietjener havde anbefalet os til en den
 mauriske Under Styrmand, Skibet vippede en Deel, først
 Klokken eet nærmede vi os Land; den africanske Kyst var
 storartet fra Ceuta; man saae 3 Bjergrækker bag hinanden, 10
 een savet, som et Monserat; nu bleve Bjergene lavere og
 grønne; der var stærk Brænding; Tanger med sine flad-
 tagede Huse er ganske maurisk, tæt op til Byen var som et
 Stykke Ørken af afrikansk Sand; voldsom Brænding til den
 anden Side over et Rev, vi kom i en Baad og nu løb over 15
 en Snees Maurer ud i Brændingen i Vand til Brystet for at
 holde Baaden gribe vort Tøi, hver Løb med et Stykke, / vi
 selv blev af to Mand revne ud af Baaden sat paa deres
 Skuldre og baarne i Land paa Kysten hvor det vrimlede af
 mauriske klædte Mennesker, uden for Porten sad en sex i 20
 lange Kaftaner og med svære Turbaner klædte Mænd, der
 havde Opsyn med Visitationen, denne var meget let Tøiet
 blev aabnet de nikkede og nu fulgt af en skrigende Massc
 halvnøgne Unger og Folk der bar Tøiet naaede vi den 25
 engelske Consuls Huus, hans Secretair kom os imøde, sagde
 os at intet Brev var kommet om min Ankomst, men at man
 ventede mig, Familien var endnu paa deres nysbygte Land-
 sted Rawensrock 3 Miil borte, i hast fik vi lidt Forfrisknin-

12) sine] derefter er overstreget lave Hu 28) 3] først skrevet 10

ger, og nu kom en Hest til Jonas, Secrétairen og jeg satte os hver paa et Muuldyr, alt vor Tøi kom paa et tredie og nu gik det afsted gennem de snevre med orientalskklædte Mennesker fyldte Gader, et Par mauriske Qvinder saae vi, tæt uden for Byen var der som en heel Ørken Leir, her laae i 5 hundredviis i Sandet Arabere vi styrede nu af en Vei som Consulen har ladet anlægge, saa godt mueligt til / sit Landsted Rawensrock, der ligger ud mod Atlanterhavet; snart var det som et smalt brolagt Stræde, snart Hedestier, saa 10 imellem tætte Indhegninger, her laae en Arabergaard, dens Kirkegaard var tæt op til Huset. Spansk Rør voxte i stor Høide, mægtige Cacter, vi saae snart Byen og Havet under os, her op til har for en Deel Aar siden en Løve forvildet sig, den blev ikke fældet; i de sidste Aar er ingen seet, Egnen 15 bliver mere beboet. Efter tre Miils Ridt kom vi til Landstedet der ligger i en stor kun nogle faae Aar anlagt Have; vi bleve hjerteligt modtaget Fru Hay talte dansk, Hay engelsk, jeg fik et Værelse med en deilig Udsigt ud i Strædet ned mod Bjergene ved Ceuta og over til Tariffa, forresten ud mod 20 Atlanterhavet, der nu syntes kun som et hvaddret Baand. Klokken 3 spiieste vi til Middag og gik saa ud paa Heden udenfor Haven, hvor Dagen forud ved høi Lys et Meteor, skinnende som Solen var faldet, men Intet fandtes. Fru Hay og jeg sad paa en høi Klippeblok og saae ned paa Tanger 25 med dens hvide Huus Masse. Heden var riig paa deilige storblofstrende Lyngplanter, blomstrende Myrter, smaa

12) Cacter] Ca. først skrevet Al 14) ikke fældet] ikke tilføjet over linien, efter fældet er overstreget af Mr Hay 16) nogle] foran er overstreget et 18) ud] først skrevet ned 19) ved] tilføjet over linien, derunder er overstreget foran 20) hvaddret ∅: vatret

Vifte-Palmer og blomstrende Myrter; da siden Maanen stod op, skinnede den saa klart, jeg saa Fyret ved Tarneriffa. Imorges havde jeg Diareh, den syntes nu stoppet; i Haven var gravet tre / Huller til at gjøre i, der sad Jonas og jeg i Maaneskin under Laurbær og gjorde hvad vi kunde, det var et eget Locum, senere viiste Hay mig eet i Huset til Benyttelse om Natten. Klokken 9 gik jeg tilsengs. 5

Mandag 3. Sov urolig, havde lidt Smerte i Maven, drømte slet ikke, det var koldt, jeg frøs; oppe Klokken 7, Solen skinner ind til mig. Havet er blaat men dog lidt diset. – Maven endnu ikke ret i Orden; som jeg sad kom en guul Hund, jeg troede det var en Løve. Vi spiste nede i Haven i det Fri under en Klippe, det var ganske sommerligt. Hay fortalte mig at den forrige nogle og 70 aarige Keiser af Marokko havde 800 Koner og hver 10 Dag fik en ung frisk Pige, sædvanlig i Present fra forskjellige Kadi, den nuværende havde kun et Par hundrede. Her i Haven kom nyelig et Vildsviin, her er Schakaler der hyle om Aftenen, her er ogsaa Ickneumon. Vi gik en lang Tour vestpaa, hen mod den portugisiske Consuls Villa; Alt var som i Natur Tilstand, kun en noget betraadt Sti, Laurbær, Steen-Ege, Myrter rundt om, Jonas blev tilbage for at faae fat paa en Piquerotte. Da vi kom ind i Haven saae vi der Spoer af een og fandt een af dens lange Pique; hvidgrønne Skyer hang paa den røde Aftenluft, Maanen kommer meer til Kræfter, Duggen faldt. – 20 25

Tirsdag 4. Fra Mørke bliver det her pludselig Dag[.] Jonas reed med Secretairen Hr Green til Byen jeg gik med Sir Hay hen til den jernholdige Kilde, tæt ved er en med

2) Tarneriffa ☉: Tarifa 22) en] først skrevet et

mildere Vand. Kun denne lille Deel af Haven var tidligere dyrket, og laae ved Hr Hays *Tolks* Huus, den større er ikke et Aar, Villaen selv først for tre Uger siden fuldkommen fuldendt; det er ganske deiligt varmt Veir, Havet stille at see, men man hører dog dets / Rullen. Sendt Brev til *Thiele* og Etatsraad *Dreusen*. Brev til *Bille* og Fru *Henriques*. Spadseret ene omkring i Have-Anlægget, uden for stode mauriske Mænd og arbeidede, de saae ud som om de kun vare i deres skidne Skjorter. Her i Huset er tjenende en ung maurisk Pige, den første herovre der tjener i et christent Huus. Hr Hay fortalte mig igaar fra sit Ophold i Constantinopel, at han havde seet et deiligt Portræt af en af Sultanaerne det var saaledes blevet til. En Dverg havde moret Keiseren (Mahomed Abdul Mescheds Fader) og sagde hvad giver Du nu mig, jeg giver Dig den af mine Koner som Du kysser; ja men jeg kan ikke naae, de vil lee af mig, det er din Sag. Lidt efter forlangte Sultanen sin Pibe og en af de smukkeste Qvinder knælede og rakte ham den, da sprang Dvergen til, tog hende om Halsen og kyssede hende. »Jeg giver dig Penge sagde Sultanen men ikke hende«. Sultanen bryder ikke sit Ord! svarede Dvergen. Nu vel hun er din men I tør aldrig komme inden Seraillets Porte. – Og hun maatte følge Dvergen. Nu vil jeg ogsaa have min Villie sagde hun, jeg vil leve som de kristne Qvinder, jeg vil kjøre ud, jeg skal plage Dig! og hun gjorde det og saaledes kom en frankisk Maler til at male hendes Portræt. – Gik alene en Time om i det uigjennemtrængelige Krat op til Haven, her ere lavede en Slags

15) kysser] *foran er to overstregede bogstaver, det sidste et u* 23) have] *først skrevet* havde

Veie, saae ned til *Tanger*. Havet var blikstille og dog sprøitede Brænding mod Klipperne; rundtom voxte Laurbær, Myrter og nogle høie Buske der / bære Blomster som ligner meest vore vilde Nilikonvaller og have paa samme Tid Frugt som Kirsebær, men i Kjød og Farve ligner Jordbærret. Ligesom 5
 igaar spiieste vi i Haven under Klippen; Jonas gik paa Jagt, jeg med Hr Hay op til en Klippe og saae en Green af Atlas Bjergene der laae omtrent 18 danske Mile herfra. -- Vi var ved en af hans Tyendes Gaard, den mauriske Kone i bar Særk, en smuk lille Dreng, en mindre kjøn Pige legede 10
 i Gaarden og talte maurisk til os. Deilig Maaneskins Aften, mange portugisiske Fiskerbaade i Strædet; jeg tegnede Udsigten. -- Klokken henved 10 iseng

Onsdag 5 Oppe Klokken 7. Maven igjen mindre god. Pakket ind, Tøiet sendt paa Muler til Byen. Sir Hay tog 15
 med ind. Sendt Brev til Fru *Scavenius* og Fru *Ingemann* Skrevet foran i Jürgensens franske Eventyr til Frøken *Louise* og *Alice* Hay:

Danmark kommer Bouquetten fra,
 den dufter af danske Minder. -- 20
 Tør jeg vel haabe i Africa,
 at eie to unge Veninder! --

I Haven staaer rigt fyldt unge Orange og Pomerantztræer. Iaftes fortalte Sir Hay mig Maurernes Historie om Ravnene, som de troe ere hvide naar de komme ud af Ægget og Faderens Skræk derover, da han ikke paa sig kunde 25
 finde en hvid Fjer. »Giv bare Tid, saa kommer nok det Rette frem«, det var for mig Moralen af den Historie, som

8) laae] først skrevet ligge

jeg vil gjenfortælle. – Gik ud og skar mig en Stok af Bambus Rør og een af et Laurbærtræ; skrev Brev til Fru Serre, som sendes imorgen, Jonas kom nu hjem med to smaa Skildpader han har fanget. Ude begynder det stærkt at blæse, hist og her skummer Søen; ovre under spansk Kyst en 5 Mængde Skibe. Spiist til Middag her, nu reed Fru Hay, hendes Muuldyr henter mig senere. / Klokken blev over fem før Muuldyret kom tilbage og nu reed jeg efter Drumond Hay og Jonas, den dybe Huulvei med Spanskrør og høie 10 Buske; Veien blev mere og mere knoldet, op og ned, de andre reed til, mit Muuldyr tog Fart, satte forbi dem, Vinden susede om mig. »Jeg falder af!« raabte jeg, men faldt dog ikke. Staldknægten kom just paa Veien, fik fat i Dyret og ledede det; nu blev det Aften, stærk Maaneskin, der 15 lyste et Par Blus man brændte Buskene af, et Steds paa Bjerghøiden. Uden for Tanger laae en Mængde Kameler; gjennem snevre Porte kom vi ind i snevre Gader, med snevre Boutikker, men mange Folk rundt om i deres hvide Dragt. Hays Hotel saa fyrsteligt rigt, en Balkon ud til en 20 Have med et stort Palmetræ, Fyret i Tarifa skinnede over til os, det blæste stærkt, jeg har faaet et varmt Værelse. Der var smukke Malerier paa Væggene og til Rullegardiner, Rosenborg, Frederiksborg og Frederiksberg, en Porcelain Vase Present fra Christian VIII stod der, og to kostbare Sølvcandelabrer fra Kong Oscar. Klokken 8 allerede ind og tilsens. 25

Torsdag 6. Brev til Fru Serre i Dresden. Palmetræet har mange Snylteplanter; her nede er varmere end i Ravensrock. Jeg har et lille luunt Værelse ud til Forgaarden. Efter Frokosten gik vi med Secretairens Tjener ud i Byen, ind i 30 flere Karavanserier, der havde maurisk Bygning, der solgtes

Korn og Høns, her stode Æsler og lave Arabere rundt om; Qvinderne hyllede til, kun det ene Øie blinkede ud; paa Gaden var stor Trængsel, det saae ud som Vilde, tæt uden for Porten laae de i Mængde, det saae ud som de kun vare svøbte i grove / Sække, et Par unge Qvinder havde kjønne 5 Øine, der gik en Deel orientalsklædte Jøder, kun to franskklædte Mænd saae jeg os undtagne. Der var enkelte Negere og et Par negersorte Mænd, men med mauriske Ansigtstræk. Tre Kameler laae i Sandet, vi saae dem drage bort, de kom fra Tetuan. Her blev braset og solgt stegt 10 Fisk; det var den meest lasede skidne Leir; vi gik nu om Byens Mure[;] nede i den tørre Grav var Slagterboder der hang det blodige Kjød; vi gik uden om hen til Jødernes Kirkegaard, med flade liggende Steen og hebraisk Indskrift, smuk Udsigt over Havet, langs Stranden drog Kameler og 15 Muuldyr ind i Landet; vi kom af en dyb Huulvei ned til Stranden Cacter og Figentræer voxte her til Vildnis, forbi et Garveri kom vi igjen ind i Byen og gik til en Jøde der solgte forskjellige Ting, det var et reenligt velindrettet Huus med Flisegulv fra Tetuan, ganske som det nederste af Væg- 20 gene i Alhambra. Jødens Datter førte os ovenpaa, jeg købte Tøfler, Skjorteknappe og Rosenolie. Prægtige vildtudseende Mænd saae vi paa Heste og Muuldyr, enkelte havde mægtige lange Geværer. – Efter Middags Bordet gik vi ud til Familiens tidligere Villa, der ligger tætved Byen og har en 25 stor riig Have, der dog nu især i denne Aarstid seer forviltret ud, her var imidlertid deilige Roser og Geranium Hækker, Villaen saa halv Festningsagtig ud; vi gik fra den

8) men] først skrevet med 11) skidne] foran er overstreget skidne

mellem alentykke Cacter, som Træer ned til Markedspladsen udenfor Byen hvor der var en 30 Kameler. / Hjemme om Aftenen sad Jonas og byggede Korthuse med de unge Piger, jeg fortalte Historier; drak et stort Glas Portviin.
 5 Skrev et Digt: *I Afrika* og kom tilsens henimod Elleve.

Fredag den 7de. Maven rumler idelig, jeg er nu kjed og fortvivlet over den og min egen Mangel paa Forsigtighed. »At bede er bedre end at sove! Gud er stor!« synger den tyrkiske Mueddin fra Moskee-Taarnet. Læst i *Western Barbary its wild tribes and savage animals* by John. H. Drummond Hay. Esq – 1844. London. Efter Frokosten gik jeg første Gang alene ud, i Gaden kom en Jøde, han vilde endelig at jeg skulde see hans Huus, der var flere gamle mauriske Tyende; i Stuen sad paa Gulvet en ung Kone, med et lille
 10 Barn, han bød mig ind og tog en Pude jeg skulde sidde paa, pegede paa Konen og sagde Jøde og da han nok ikke troede jeg forstod løftede han Skjorten paa Barnet og viiste at det var omskaaret, der paa bad han om en Skilling til det, som han fik. Jeg gik nu op igjennem Byen hvor der var stor
 20 Trængsel, ud af Porten, hvor Markedet holdes og tilbage igjen. – Sendt Brev til Fru *Drevsen i Silkeborg* og til *Augusta Collin*. Hver Fredag er det maurisk hellig Dag og under Bønnen i Moskeerne lukkes Byens Porte, Jonas kom netop da tilbage fra sin Excursion og kunde ikke komme ind; paa
 25 Jødekirkegaarden sad Jødinderne med Lys paa Gravene, en Jøde viiste ham en lang / Omvei, op gjennem Castellet for at slippe ind. Efter Bordet gik Sir Hay og hans to Døttre med os op i Castellet til Paschaen, han stammer ned for

9) Barbary] foran er overstreges Barbba

hundred Aar tilbage fra en sort Fader. Vi vare mældte og alle Paschaens Koner bragte tilside. Livvagten stillede sig op udenfor da vi kom, Officererne trykkede vor Haand og i selve Castellet's Port modtog Paschaen os han havde bare Been i gule Tøfler, ellers godt klædt paa, han trykkede meget hjerteligt vor Haand og førte os ind i en prægtig fliselagt Gaard, som i Alhambra, men Søilerne der bare de mauriske Buer vare med græske Kapitæler. To af de Fornemste rakte os Haanden, vi fik Stole at sidde paa og to Kop Thee der smagte som Hyldethe, der skulde drikkes tre, men vi fik Lov at slippe med de to og dertil godt Sukkerbrød[.] Paschaen førte os selv gennem nogle mørke Gange forbi smaae Aflukker, et var et Badekammer, med fliselagt Gulv og Vægge, der var en lille indesluttet Have, jeg bad een af de første om lidt Grønt derfra og han gav mig en Orange Green han brød af. (Paschaen syntes at være oppe i de halvtreds). (Vi vare mældte, hans Hustruer alle bragt til side, vi saae kun Mandfolk.) Vi kom nu til den yderste Port hvor han rakte os Haanden til Afsked. Vi gik ud mod Stranden mellem høie Aloer; derfra til den engelske Consuls / Villa, der har en viid Udsigt mod Atlas Bjergene; det var næsten mørkt da vi naaede hjem; en Deel Kameler saae vi i Karavanseriet ved Porten. I Dag ved Bordet, sagde Jonas Carrache, der betyder en uanstændig Deel, Hay sagde ham det senere at Sligt ikke kunde siges til Damer.

Løvedag 8. Deiligt varmt stille Veir; Herrerne ere paa

1) han stammer ned for hundred Aar tilbage fra en sort Fader] tilføjet over linien, derunder er overstreget en Søn af Keiseren af Marokko med en sort Moder; 8) med] tilføjet under linien, derover er overstreget af

Hare og Rævejagt; jeg gik ud paa Markedspladsen og senere ned til Stranden. Næsten alle Boutikker lukkede, da det er Jødernes Festdag; mødte en lille Negerdreng i hvid Kjole, rødt guldbroderet Schierf og Sølvringe om sine sorte

5 Arme, han havde Bevidstheden om at være godt pyntet. Husene ere hvide, flade, uden Vinduer, hist og her et Figentræ inde i Gaarden; jeg mødte en eenlig gaaende Kameel, den gik sine Bølgende Bevægelser paa de tykke tunge Been.

-- (Imorges troede jeg at min Mave var i god Stand og nu

10 har jeg med eet Diaréh.) Klokkeren 12 kom den rige Jøde og hentede mig hjem til sit Huus; fra den snevre Gade kom vi ind i en uanseelig Bygning der idet vi traadte ind strax ved sit Porcelæns Gulv, blanke Vægge og luftige høie Stuer overraskede, oppe i første Etage sad i Sophaen den unge Kone,

15 vist i sin Brudedragt, ingen Fyrstinde kunde være rigere klædt, et rigt guldbroderet grønt Fløiels aabent Skjørt hang om hende et med Guld / indvirket rødt langt Silkeschierf og der til en af Guld tung broderet Trøie besat med Berler, Gulmor hang ned om de nøgne Arme, alle Fingre med

20 kostelige Ringe og i Ørerne to uendelig store Ringe, et blaat Silkeklæde var turbanartet, men med en Snip ned i Panden holdt af en straalende Juvel, selv var hun ung og smuk, skinnende hvide Tænder og kulsorte Øine; hun talte arabisk og lidt Spansk, havde aldrig været uden for Tanger, en lille

25 treaars Pige, i Fløiel og Guld rakte mig venlig Haanden, Konens Broder, viiste mig den hebraiske, engelske Bibel, der var to ældre velklædte, men ikke rigt klædte Jøinder der hørte til Familien, jeg blev trakteret med Orange Li-

25) rakte] først skrevet ragte

27) rigt] foran er et overstreget bogstav, vistnok p

queur og Kage. Nu gik vi hen til hans Søster der boede i
 en endnu snevrere Gade, men med et endnu rigere Huus,
 hvor den indre Gaard løftede sig med Glastag over tre Eta-
 ger og hvilede paa grønne Søiler, der vare lange med kost-
 bare Tepper belagte og behængte Stuer hvor hele Familien 5
 6 Fruentimer, Manden og nogle Børn sad; de talte alle
 arabisk, Manden derimod engelsk, de smaa Jødedrenge fni-
 sede og skjulte sig saa bag Fruentimerne, jeg kyssede den
 mindste Unge, som man holdt frem til mig. Her var et lille
 hebraisk Bibliothek. / Herrerne kom ikke hjem til Middag; 10
 Fru Hay har jeg ikke seet i Dag hun er lidt syg; Smaapigerne
 og jeg spiste til Middag alene; saa gik jeg ud paa Markeds-
 pladsen saae Kameler og Folk fra Tetuan som solgte Vand
 i Kalveskind, det piple ud og de vare bag til dyndvaade, det
 løb dem ned af Skjorten og Læggene. Gik ned i Haven og 15
 sad ved Stranden, en Maurer kom talte fransk, spansk og
 engelsk. Husene have kun Boutikdør; og een Etage oven
 over med enkelt Vindue, Gesanternes derimod to Etager.
 Alle Jøderne saa pyntede; en ung Mand var i rødt Atlask
 og blaa Klædes Kaftan. – Klokken var halv 5 før de andre 20
 kom fra Jagten der var skudt elleve Harer og 3 Ræve, det
 havde været Parforce Jagt og meget interessant. (Paa Gan-
 gen hænger over Trappe Gelænderet Løve, Panther og Tiger-
 huder; marokanske Vaaben paa Væggene, opstillede mau-
 riske Opsats og Krukker. Prægtige Sadler og Ridetøi Present 25
 af Keiseren af Marokko. Tyrkiske Tepper paa Gulvet, inden
 for rigt med Bøger og Malerier, Kamin og Udsigt over en
 lille Have med et stort Palmetræ og et ikke mindre Peber-

7) arabisk] *foran er overstreget kun*

træde, Nedblik i den snevre Gade, hvor de mauriske tilhyl-
 lede Qvinder smutte forbi, over de flade Tage sees Havet
 der altid over den afbrudte Havnedæmning har stærk Bræn-
 ding, et Taarn paa den anden Side Bugten og ligefor fjernest
 5 Gibraltar. – / Fru Hay har ligget hele Dagen af Hovedpine,
 jeg har ikke seet hende. De Andre vare trætte af Jagten,
 Jonas skulde flaae Rævehoveder, jeg gik til mit [Værelse]
 Klokken 8.

Søndag den 9. Smukt Veir til Morgen og Barometeret
 10 stiger; Maven god, men efter Thee Diareh! Brev til *Hart-*
mann med Brev til *Frederik Bøgh* og et Digt til illustrerede
 Tidende. Brev til Consul *Mathiasen*, med det Dagblad han
 sendte mig. Gik ud af Byen paa Markedet, der var en
 Mængde Mennesker stor Trængsel; Jøden med den om-
 15 skaarne Dreng fulgte mig stadigt og vilde tilsidst have
 Penge. Der sad en Kreds af Maurer og en Maurer holdt
 lang Tale og slog stadig paa Tamburin. (Iaftes da jeg var
 iseng, hørtes en vild Tromme-Musik over hele Byen, det var
 Negere, som havde en Fest eller feirede et Bryllup; de gjorde
 20 rædsomt Spectakkel heruden for.) – Foræret Mr: *Green*
 mit Photograph-Portræt. Fru Hay forærede mig en deilig
 broderet marokansk Pude til Erindring om dette Besøg i
 Marokko. Vi gik derpaa at holde Bøn. Drumond Hay læste
 Psalmerne og Evangeliet, vi knælede et Par Gange; foruden
 25 ham var kun Secretairen og de to unge Døttre. – Da vi
 Klokken to skulde tilbords øinedes det franske Dampskib,
 det kom fra Gibraltar; men der var god Tid[;] efter Bordet
 lod Sir Hay spænde for sin lille Kurvevogn og vi kjørte nu

4) anden] *foran er overstreget* ene Side og 27) efter] *foran er overstreget* efter

opad Hovedgaden, der aldrig har kjendt til Vogn, det [var] noget Overordentligt for Maurerne at see, Kameler og Æsler bleve puffede tilside, Jøderne flokke[de] sig i Masse, vi kjørte ud til det første forladte Landsted, der endnu er en Rest af et maurisk Taarn, Landskabet havde Efteraars Ca- 5
racterer. Husein gik foran os! saasnart vi kom hjem gik vi ombord, hjemme sagde vi Damerne Levvel, Hr Green saae vi ikke, Drumond Hay med 5 a 6 af hans Folk fulgte os / ned til Skibsbrostædet; jeg sagde Hay Farvel og gav til Husein alle Drikkepengene at give Sir Green, vi bleve nu 10
baarne ud i Baaden; fra Balkonen viftede Damerne med deres Tørklæder, det var mørkt næsten da vi kom ombord i det franske Krigs Dampskib Titan; jeg havde fra den fran- ske Legation et Brev med til Comandanten ombord, denne kom først fra Land henimod Kl 7, han var meget venlig og 15
net men gjorde aldeles Intet for os, der var slet ingen Be- qvemmeligheder for Pasagerene. En ung Officer sad og læste Historier af 1001 Nat paa Arabisk. Lidt over 7 seilede vi, Maanen var ikke oppe, fra Tanger blinkede Lysene ud til os. (Igaar Trommerne, vi hørte var for at jage Djævelen ud af 20
en Kone).

Mandag 10de. Klokken var ikke halvto, da jeg hørte Dam- pen suse, vi laa stille, jeg sprang op, hele Mandskabet laae paa Reelingen af den ene Side af Skibet vi vare løbne paa en blød Grund og stod; Land var ikke at øine, Jonas kom nu 25
ogsaa op; jeg var dog ikke forfærdet, men tænkte mig al Muelighed til at strande eller omkomme. Endelig kom Skibet igjen i Fart, men jeg sov ikke; Klokken var halv fem da vi

1) aldrig] *foran er overstreget h* 15) henimod] *tilføjet over linien*

kastede Anker paa Cadix Red, her laae vi nu og ventede til Klokkeren henimod 8, før Sundhedscomiteen havde affordret Papirerne, vi kom i en Baad; det var et et meget langt Stykke ude de havde at roe; i Doganen var Visitationen ikke
 5 stræng; vi tog ind i Fonda del Paris og kom øverst op ud til Gaden, havde nu Vrøvl med Bæreren og Baadføreren, de skruede utaalelig op; da vi havde faaet Frokost gik jeg til vor Consul Boom, en gammel Mand, han havde mange Brev
 10 Breve til / Jonas og til mig. Jeg fik Brev fra *Louise Lind* og *Ingeborg Lind*. Brev fra *H. P. Holst*. Brev fra Fru *Henriques*, Brev fra Fru *Melchior*. Brev fra Grev *Lerche*. Der var et lille Brev fra Fru *Jette Collin*. Nu gik jeg hen til Vinent & Vives, hos hvem den unge Zinn er, denne blev hentet, saae stor og stærk ud, meget fornøiet; han fik nu Brev og Photo-
 15 graphier fra Hjemmet. Senere gik jeg hen i Credito comercial for at hæve 150 ₧ Banko, jeg kom til at sige at jeg i Malaga havde 1060, og disse fik jeg men seer nu at jeg i Malaga fik 1065 Realer, jeg læste ikke igjennem hvad jeg underskrev, det var dumt af mig, men de ere vel nøiagtige! – Har nogen
 20 Smerte i Brystet, finder det koldt, Byens Ansigt er mig endnu hverken det ene eller det andet, nu har jeg tridset op og ned af de reene smalle Gader, Boutikker, som man i Barcelona ikke lægger mærke til, en enkelt Neger og en maurisk klædt (?) Kjøbmand er den Smule Fremmede man seer; Solen
 25 skinner vel, men Luften er kold, Folk gloe skrækkeligt paa een. Byens Huse hvide, grønne Altaner (flade Tage) det giver den et oppudset Udseende; Alameda har en smuk

11) Brev fra Grev Lerche] *tilføjet over linien* 12) Vinent ☉: Vincent
 17) havde ☉: havde faaet 19) nøiagtige] *foran er overstreget ærlige!*

Udsigt over Bugten og ud paa Havet, ellers er der kun lidt gjort for den, fire Palmetræer, nogle Afstøbninger af Statuer og indgittrede Blomster Hække er det Hele. – Vi fik en god Middag. Klokken halv otte kom den unge Zinn, vi sladdrede, drak hans Forældres Skaal; jeg iseng halv ni.

Tirsdag 11. Op henimod 9. Sendt Anbefalings Brevet til José de Paul i Xeres dela Frontera. Gik ud over to træbeplantede Pladse ind i Hovedgaden. Det seer ud som om hvert Huus var behængt med store grønmalede Fuglebure. Jonas tver og studs, Lyst til Modsigelse og ikke Tanke om at være mig nogenlunde føielig, det er Charrachter, Sandhed, vise sig som man er. / Idag regnede det lidt, gik til den preusiske Consul Uthof, der igjen gav mig en Anbefalings Brev til i Sevilla; gik senere til Hr Schau, der talte Engelsk og lovede mig Brev til Cordova; travet om i Gaderne; om Eftermiddagen igjen *Diaréh*[.] Fik fra Hr Vinent sendt Adgangskort til *Casino*. Gik at kjøbe Strømper og Halstørklæde, fik Portviin og god Middag. Kelneren er født i Constantinopel hans Fader fra Breslau, lang Samtale med ham; Jonas i *Casino*.

Onsdag 12. – Gik hen i *Casino* og læste Aviser kjøbte et Tørklæde til Jonas og forærede ham. Gik til Consul Boom med vore Pas han vidste ikke om de skulde viseres eller ei, men troede det Bedst, bad mig spørge i Hotellet, der sagde de nei, men han troede dog jo og viserede, men sagde at Gouverneuren ogsaa maatte det, jeg bad ham tage sig der af, det havde de andre Consuler gjort, men han undskyldte med at hans Søn havde daarlige Øine og kunde ikke gaae

6) til] derefter er overstreget José de Paul 14) ♂: Pietro Casameiro

ud, det er en kjedelig gammel Consul, har vore Kjøbmænd med deres Skibe ikke mere Tjenstagtighed af ham end jeg havde da kan han undværes; – han taler kun Engelsk og Fransk. – Ved Middags Bordet stor Scene med Jonas der ikke vilde at jeg for hans Skyld tog til Xeres: jeg har ogsaa min Stolthed! sagde han var stiv og ikke behagelig; han kunde nu heller ikke blive færdig til Reisetiden imorgen.

Torsdag den 13. Besøg af Zinn og Lieutenant / Holenberg der som Pasageer er paa Skibet Harboe fører. Sendt Brev til Fru Melchior og Fru Zinn. Brev til Fru Bushby og Miss Bentley. Meget koldt, gaet idag i Vinterfrakke. – Klokken 3 1/2 kjørte vi paa anden Klasse i en god Vogn fra Cadix til Sevilla. Veien gik først langs Havet, der væltede store Bølger, Egnen flad, store Salt-Pyramider reiste rundtom. Solen var nede da vi naaede Jeres det laae uendeligt bart, Veien syntes nu at føre os gennem den jyske Hede; (før Jeres saae vi en stor udstrakt Pinieskov, den største vi have seet.) Egnen saae øde ud, flere Steder var tændt Blus hvor der sad Folk om. Klokken 8 1/4 naaede vi Sevilla hvor Tøiet som sædvanlig blev efterseet og vore mange Stokke vakte Mistænksomhed. Tog ind i Fonda de Londres. Jonas fik det bedste Værelse, jeg var ærgerlig over at mit stod langt tilbage. Ved Aftensbordet en Tydsker der rev ned paa Spanien og alt Spansk, Mad og Drikke, Mennesker, alle Indretninger

Fredag 14de. Smukt men koldt Veir. Maven altid med Diareh! Gik med Jonas hen til L Alcasar. I Haven var sommervarmt, Orangerne hang tykt og tæt i det mørke Løv, Roserne blomstrede; høie beskaarne Hække, praktfulde Blomster[;] vi gik ned i de mauriske Bade, der var en Marmor Kanal, bred som en Vei, lang som en Dandsesal, deri havde

Vandet strømmet der havde Damerne badet sig; Ude i de
terasse liggende Haver var Vandspring og alle Gangene ind-
rettede saaledes ved et Trykværk at rundt om i Gangene
pludselig Vandstraalerne / kunde springe og overpladske
dem i Længde og Bredde vi saae dette Syn, som ved et Tryk- 5
leri kom et heelt straalende Vandnet, de større Springvand
fra Maurernes Tid dannede meest Klippeblokke og Huler
hvor Vandstraaler paa legende Maade gjorde deres Kunster;
nu kom vi til L Alcasar, Bygningen selv. Det er endnu i sin
Farve-Friskhed, som Alhambra ikke er det, man kan tro at 10
det var den Dag igaar at Maurerne her drog bort. – Alham-
bra er som saae man i Maaneskin et Drømmesyn af Maurer-
tiden, L Alcasar, er Virkeligheden [i] Daglys; her er en saa
overvældende Rigdom af Farver og Forgyltning, her er som
i Alhambra de samme underlig kniplingsagtige Forsiringer, 15
Dørene et broget Mosaik, det er en som en Phantasiers
Bygning hvor Kaleidoskop Billeder og Brysler Knipl[ing]er
var brugte til Vægge hvis Grund er Guld, og alt dette baaret
af luftiglette Marmor Søiler. Dette Chaos af Arabesker, saae
tilsyneladende eens og dog saa forskellige kan Øiet ikke 20
finde ud af, og dog hviler det med Behag paa disse laby-
rintiske Slynngninger. Paa / et af Gulvene saae man endnu
Blod af et Barn der her var blevet dræbt; Springvand fandtes
midt i den aabne Gaard hvor Thronen havde staaet i den
mauriske Nische. I Tusen og een Nat hører L Alcasar hjem- 25

2) alle] *foran er et overstreget bogstav* 4) Vandstraalerne] *derefter er overstreget ku*
6) kom] *foran er overstreget blev* 12) Mauretiden] *derefter er overstreget h stor-*
artet, over 13) [i] *ms. har vi* 13) her] *foran er overstreget om det end var*
18) var] *foran er overstreget og* 19) Arabesker] *foran er overstreget Arab* 20) til-
syneladende] *tilføjet over linien*

me, man bliver imidlertid saa overvældet af det ene vidunderlige Skjønne, alt i samme Stil og dog forskjelligt at man vilde ikke overraskes om man med et saae her Haruno Alraschid og Prindsesse Zseresade. Piazza nueva hvor vi boe har tre

5 Rækker Orangetræer der saaledes danne to Aleer, Frugten hænger glødende i det mørkegrønne Løv, Solen skinner fra den blaa skyløse Himmel, men det er dog koldt. – Gik ud med Anbefalings Brev til Sig: Pietro Casameiro, han havde en Slags Klipfisk-Handel; han kunde kun tale Spansk. Spadserede med Jonas om i Gaderne og kom ind i en stor Caffé;

10 siden trak vi omkring, men var tidlig hjemme hvor jeg fik Besøg af Casameiro.

Løverdags den 15. (Igaar vare vi ogsaa i Lonja, den Bygning hvor A[r]chiverne for Indien findes, det vil sige Alt

15 hvad der hører til Amerikas Opdagelse og Historie. De var i prægtige aabne Skabe i store Sale) Gik med mit Brev til Em: Mekpferson Calle de la Laguna 22; det var lidt besværligt at finde derhen; det var en venlig ung Engælænder han lovede for mig og Jonas Adgangskort til Casino, lod mig ledsage

20 Hjem. Sendt Brev til Eckard, Scharff og Fru Pedersen. Gik med Oxholms Brev til Marques de la Gik hen i Kirken, den er mærkelig stor, umaadelige Søiler løfte sig, Tusmørke herinde, mange Altere og en malet kolosal St Christoffer[;] gik hen til Torvet hvor der var en Duft af Frugt. /

25 Brev fra Clara Heinke. Igaar Morges fik jeg Brev fra Adolph Drevesen – Fru Scavenius, Scharff og Eckardt. Gik om Aftenen i Teatro de S. Fernando, det har Sideloger og dertil fire Etager, lyst og venligt, de gav først en to Acts Operette

3) saae] *foran er overstregel s* 21) 3: Granja

Llamada y Tropa med Musik af Arrieta, denne var livlig og havde Tone af spansk fransk Musik, Comikeren var bedst; i denne Opera var et Chor af Sevillas Asylbørn, de skilte dem godt ved det og Publicum tilkastede dem Bonbons som de med stor Iver opsamlede, der raabtes Dac[ap]o, Sang og 5
Bonbonregn fulgte, det var noget Nyt at see; derefter gaves en Operette »En las arcas del Foro«, som jeg kun saae en Stump af, Men Musikken mindede om de spanske Folkesange, i begge Stykker var Dialogen paa Vers. Hjem Klokken henimod elleve og drak Thee. 10

Søndag 16. Ved Frokostbordet tiltalte mig paa svensk een af Gæsterne, det var Maleren Lundgren han kjendte mig efter Portræt og præsentere[de] som sin Ven den engelske Maler John Philip, der skal have et Navn, med dem gik vi siden til Musæet, der var smukke Buegange om 15
Haven. Antikke Rester fra Romertiden fundne her i Omegnen; vi saae Asumption af Morillos og kom derpaa op i en Sal hvor der hang 23 udmærkede Billeder af ham blandt andet Billedet med Madonna og Barnet, det fortælles om [dette] at han spiiste en Dag hos Munkene i Klosteret og 20
malede da til Tak paa sin Serviet dette Billede. Der var eet med Fransiscus af Assisi der løfter Kristus ned af Korset, der var en Ærbødighed, en Inderlighed saa / dybtfølt. Der var et deilig Billede af den hellige Antonius, der er ung, Skjægget begynder at komme paa hans Kinder, der er en Inderlighed 25
en Glæde mod Christus Barnet der sidder midt i den opslagne hellige Bog. Der var en Forkyndelse hvor Madonna var en ung smuk Spanierinde en Blanding af Fru Heibergs

12) Lundgren 3: Egron Sellif Lundgren

og Agnes Langes Træk, den hellige Aand svævede over hende i Skikkelse af en Due, en lille Engel greb efter Duen og hele den øvrige Engleskare viiste en forunderlig jordisk Barne Interesse ved denne Begivenhed. To smukke Helgen-
 5 inder stod og holdt paa Sevilas Taarn under et Jordskjælv. Herfra gik vi en lang Vei, saa at jeg var ødelagt af Træthed, til Pilatihuus, det er i maurisk Stil, som Alcasar men mindre [rigt] i Enkelthedernes Udførelse og noget Indblanden af Gothisk. Porcelains Vægge, Springvand i Stuerne, en Have
 10 rig med Apelsiner og Citroner; blomstrende Træer, de lignede Roser og der vare hvide og røde paa samme Træ. Da vi kom hjem fik jeg Besøg af John Philip jeg gav ham mit Photograph Kort og han bragte mig strax efter sit og dertil en Photographie af eet af hans smukke Billeder. Solen skin-
 15 ner varmt men Luften er kold, især i min Stue, jeg sidder der med Vintertøi. Gaaet til Kirken, man kommer først ind der som i en Hospitalsgaard, Orangetræer voxer i Række, Sygehuusagtige Bygninger løfte sig paa Siderne. Gik til Promenaden ved Guadalquivir, der laae en Deel store Damp-
 20 skibe, Omegnen saae tør og kjedelig ud. Saae den store Jernbroe over Floden. Jeg har Hul paa mit Skinnebeen, veed ikke naar jeg har faaet det. Jonas gaar og er indesluttet / han drikker ingen Viin, ingen Kaffe, men siger han feiler ikke noget; det er ingen munter Reisekammerat. Gik til Promenadepladsen mod Vest, to store Steensøiler med Statuer antyde en bestemt Indgang. Det er gamle triste Træer, her er ingen Udsigt og ikke videre; paa Tilbageveien interesserede
 25 det mig at see de nydelige Gaarde, gennem den flise eller

7) mindre] derefter er overstreget rin

marmorlagte Forstue træder man ud i denne fiirkantede Gaard, med slanke Søiler, et Vandspring mit i, en smuk Palme eller prægtige Blomster flere Steder er alt forenet; man seer ogsaa Væggene ofte her behængte med Oliemalerier, nydeligt er der, et Springvand pladsker og her tilbringer Familien Sommerdage og ikke inde i Stuerne. Hvert Huus her er som et Menneske, den ene udenpaa ligner flygtigt seet det andet, men træd indenfor, der er mere at see, mere forskjelligt, mere man holder af. Det er at komme til at kjende Een. Drak Malaga dulce; vil mon Maven imorgen arte sig eller er det værre. 5

Mandag 17. Meget koldt; gik at hæve 3000 Realer. Var i Circulo mercantile de Sevilla, der er yderst elegant, Marmor Trappe, forgyldte Sale, Brüsseler Tepper, pyntede Tjenere, alt som hos en riig fornem Familie, der var af tyske Blade kun illustrerede Tidende. – Gik hen til Kirken, den var lukket, i Gaarden der er en Steen-Prædikestol. Hjemme Besøg af Macpherson. Sendt Brev til Consul *Scholtz* i Malaga og til Fru *Drummond Hay* i Tanger. Paa de flade Tage her paa Pjaza dela Infanta er igien smaa Balkoner. / 15 20

Tirsdag 18. Sendt Brev til *Theodor Collin* og til Ingeborg *Lind*. Gik med Makphersen til Hospitalet med Kirken Caridad, det er en Stiftelse for gamle svage Mandfolk grundet af Don Juan Tenorio hvis Grav findes oppe ved Altret; her var et mærkeligt tro men hæsligt Billede af Valdes, en død Erkebips det er Foraadnelse og Tilintetgjørelse. En smuk Sculptur Altertavle af Roldan forestiller Christi nedtagelse 25

21) 18] først skrevet 19 22) Hospitalet] foran er overstreget Klosteret La Sta Caridad 24) oppe] foran er overstreget pa

af Korset. Men Perlen her er Moses i Ørkenen, af Murillo, det er saa friskt i Farve, saa deiligt componeret. Vandet sprudler frem og med mageløs Sandhed og Skjøndhed sees et Barn drikke og en lidt større begjærlig vente paa at faae af samme Skaal. En deilig Dreng sidder paa et Muuldyr. –

5 Brødenes Forøgelse i Ørkenen saae vi mindre godt da der var en Maler som næsten skjulte Billedet ved sit store Stilled. Et deiligt Christus Barn af Murillo, her vare flere af ham, saaledes et Ungdoms Arbeide en Munk der bærer en

10 Syg hjem til Klosteret, ledsaget af en Engel. Siden gik jeg til Kirken og fandt der i et af de store Kapeller, en lignende Altertavle som den jeg saae i Caridad; gik ud til Adalquivir ved det runde mauriske Taarn der skal have staaet i Forbindelse med Alcasar, hen til Jernbroen og hjem, meget træt. –

15 Torregioni hedder den italienske Billedhugger der var Elev med Michel Angelo og da slog ham med en S[t]een paa Næsen saa at den knak; han gjorde her i Spanien en Madonna, den rige Mand der havde bestilt den vilde ikke sømmeligt betale og Torregioni slog sin Statue itu, men fordi det var Madon

20 nas Billed blev han af Inquisitionen piint saa han døde af Følgerne; denne lille Rest af Statuen, Haanden paa Brystet blev længe brugt som Tegnemodel for Eleverne i Sevilla. / Den unge Russer som kom her imorges, fortalte om sit Bekjendtskab med Baron Hambro, lovede at bringe ham min

25 Hilsen. Drev lidt paa Gaden om Aftenen, drak saa Thee.

Onsdag 19. Veiret varmere; gik hen i Domkirken og saa

1) af] *foran er overstreget* han 4) et] *først skrevet* en 4) begjærlig] *foran er overstreget* forve 12) Adalquivir ∴ Guadalquivir 14) Jernbroen] *foran er overstreget* Hæn 17) den rige] *foran er overstreget* Greven

smukke Udskjæringer i Træ ikke overmalede, gik til Alcazar; det Taarn ved Floden Toro del doro (?) var det hvori Peter den grusomme gjemte sine Skatte[.] Russeren her i Hotellet som kjender Hambro hedder A. Kohan og er hjemme i Odessa, hvor jeg af ham og hans Familie, sagde han, paa 5
 det venligste skulde blive modtaget. I Dag er det Dronningens Fødselsdag Agutamiento er pyntet med Fløiels Tepper over Steen Rækværket, Dronningens Portræt pranger deroppe og paa hver Side af det staaer en Skildvagt, saa ubevægelig at man har ondt af dem, ikke et Blink med Øiet, komplet Sta- 10
 tuer, som det ogsaa var Tilfældet paa lignende Maade ved Festlighederne i Granada. Drevet meget hele Dagen saa at jeg er særdeles træt, Jonas fik *Brev fra Jonna* og jeg deri et lille Brev fra hende; jeg besvarede det strax med *et stort Brev* som jeg i dette Øieblik har bragt paa Posthuset. Russeren 15
 indviterede mig med sig paa Comedie, fik mit Portrætkort og min Autograph; dertil min Stok fra Kjøbenhavn, ogsaa *Jonas* fik Billet af ham, vi saae et Syngestykke: El Domino Azul, der intet har tilfælles med den sorte Domino, Mu- 20
 siken af Arrietta. Dronningens Portræt var stillet op under en Tronhimmel i anden Etage og to levende Soldater stod som Billedstøtter hele Aftenen; de[r] blev spillet en Slags Hymne af Orchestret. / Sangen var god, især af en svær Dame. Russeren fortalte at han var Jøde; og han som Dreng havde skrevet et jødisk Drama, Indholdet var iøvrigt som 25
 jeg hørte det slet ikke dramatisk. Efter anden Act gik jeg hjem.

Torsdag 20. Nu er jeg mæt af Sevilla! tilmorgen talte Ma-

2) Toro del doro(?) ∴ La Torro del Oro 22) de[r] *ms.* har det

leren noget om Cholera, det slog mig. Om Natten er det
 uhyggelig at høre Klokkeslaget af en mægtig Klokke, kun et
 Slag, med lange Mellemrum, det er saa rungende, som var
 det en Døds Røst fra Inquisitionen, som sank een i Døden
 5 ved hvert Slag; det er som man paa Slaveskibet kastede ef-
 ter bestemt Tid et Liig i Havet, der er noget høist uhyggeligt
 deri. Drevet om i Byen. Inde i Lonja staaer i Fontainen en
 Colombus men en al for lille Figur til denne Bygning. Var
 oppe hos den engelske Maler, han havde Model, et ægte
 10 spansk Ansigt, en ung Pige paa omtrent 12 Aar. Gik hen til
 Alcazar udenfor traf jeg Lieutenant Hohlenberg ham fulgte
 jeg ind [i] det mauriske Slot hvor vi saae de prægtige Sale,
 derpaa ud i Haverne hvor Vandene sprang for os og da ind
 i Maria Spadila Bad, det saae ud Karret som en lang
 15 gothisk Hvælving og blev ogsaa nu benyttet som Gang hele
 Karret for at komme fra een Fløi af Bygningen til en anden.
 Der traf jeg i Haven Collin med den spanske Professor, som
 talte Tydsk med mig. Sendt Brev hjem til Fru *Kock*.

20 *Fredag 21.* Brev til Professor *Meldahl* og Fru Ingeborg
Dreusen. Ondt i Ryg og Hoved, Spænding i Maven; Veiret
 ellers ganske varmt. Spadseret ud af Byen paa Jernbroen over
 Guadalquivir. Sendt Brev til *Mathilde Ørsted*, fik Brev fra
 Etatsraad Thiele, det har kun været 8 Dage underveis. Sagt
 Levvel til Makpherson som fik mit Portræt-Kort og gav mig
 25 Brev til Bartolomé Mr *Lopez* i Cordova. Siddet og syet Kiler i
 mine nye Strømper der ere for smaa. Her mylrer med Tiggere
 og især mange Blinde. Brev fra Thiele. / Ved Middagsbordet

12) det] først skrevet den 13) da] foran er overstreget he 14) Maria] M
 først skrevet B

hørte den portugisiske Dame, som sidder ved Siden af Jonas at vi ere danske, hun begyndte da at tale til ham om dansk Literatur og om Andersen, han sagde at jeg var Andersen og hun syntes da naturligviis lykkelig over at have mødt mig.

Løvedag 22 Gik til Kirken, Taarnet minder om Markus-taarnet i Høide og Skikkelse, men de maurisk gennemhugne Vinduer, den med Fresker malede Muur og den øverste Tilbygning giver det større Skjønhed; sagde Farvel til det ydre af Alcazar; iaften igjen en ny Opera af Arietti: *Quien Manda manda* i to Acter. – Var at sige Farvel hos Marquien af Granja og hos Lundgreen og Klokken 3 ½ kjørte vi ud til Jernbanen og efter fire gik det afsted, Egnen minder lidt om Hede Egnen ovre ved Tanger, her var spansk-rør, Aloer og Dværg-Palme. – Det blev mørkt og Klokken 9 ¼ naaede vi Cordoba hvor vi pakkedes ind i en Omnibus der var ikke uden til Halvdelen af dem den skulde rumme vi kjørte gennem en mærkelig snever Gade saa standsede Vognen, thi Gaden til Hotellet Fonda Ricci kunde ingen Vogn komme ind i, der hen naaede vi og fik hver sit Værelse med fælles Sallon. Ved Aftensbordet var en Mængde der skulde med Diligense, de saae ud som Blinde og Lamme, udlevede gamle! – Saadanne Krøblinge skulde heller blive hjemme! sagde Opvarteren.

Søndag 23. Frosset om Natten, fryser tilmorgen. Diareh! – En Engelænder ved Frokostbordet lod sin Dreng føre mig hen til Hr Skau der boede tæt ved Domkirken, denne er en uhyre stor Fiirkant, lav og endnu lavere ved sin Udstrækning; man kom først ind i en stor Orangegaard fra Maurer-

18) Fonda Ricci ☉: Fonda Rizzi

nes Tid, – Taarnet laae / til Høire Kirken modsat. Den havde en heel Skov af Søiler, i det Uendelige, Alter ved Alter og midt derinde løftede sig egentligt den christne høiere Kirke, men tung, deilig var der en maurisk Bue med Indskrift

5 til Gud og Propheten. I et lille Sidekapel laae en Syg. – Det eiendommelig Skjønne var en Deel forstyrret ved de christelige Elementer. – Vi gik nu til et stort Monument udenfor og derpaa over en lang gammel Bro over Floden; tæt ved havde vistnok været en Bro i ældre Tid, tre store Bygnings

10 Rester stode, som Taarne endnu ude i Vandet der kunne have baaret Buerne. Campagnen saa frugtbar og dog vildsom ud, her begyndte vi igjen bag Byen at øine Bjerge. Jonas gik videre, jeg hjem, men Veien var ikke let at finde, en ung Mand fulgte mig velvillig, jeg troede ham ikke ret, men dog

15 gik han den korteste rigtige Vei[.] Efter at være barberet gaaet med Jonas til Alameda, ved Byens Grændse langs med Floden, her var Steensæde med Jernrækværket til Rygstød høit over Floden med Udsigt til Campagnen, der høiner sig i lavere Bjerge, et Taarn gjør Øiepunktet. Der ligger op til

20 Alameda en lille Øee heelt bedækket af Rudera af en gammel Bygning, derude sad mange og medede, taalmodigt saae de paa Vaaddet i det gule stille Vand, der dog har to Fald. Den gamle romerske Broe, Kirken og Byen tager sig her malerisk ud. Gaderne ere snevre, temmeligt tomme, ringe ud-

25 seende Huse, faae Boutikker. Gik paa tvers gjennem Byen, saa et Par Gaarde med Urtepotter og Grønt som Gaardene i Sevilla, kom forbi Slagtertorvet, ganske maurisk med Por-

11) Campagnen] derefter er overstreget mindede om Rom 21) mange] derefter er overstreget Fiske

celains Vægge til Boderne. Gik ud af Porten, Bjergene ikke høie men maleriske, begroede og med flere Bygninger; lidt op og ned gaae Gaderne, anderledes end i Sevilla, Cadix Malaga og Granada. Gule Citroner og Apalciner hænge over Murene, paa Altanerne en Frugt der seer / ud som røde og 5 gule Tulipaner, en Slags spansk Peber. Gik igjen til Kirken der var alt Tusmørke, da jeg kom hjem var Jonas vendt tilbage, det havde været meget eensomt ude ved Floden, han havde i en Færge ladt sig sætte over. Vi sidde og fryse have Vinterfrakken paa, Reisetørklædet op om Halsen og Hat paa 10 dog føle vi den fine kolde Luft, Hænderne ere ganske iis-kolde. Her kan saagodt som ingen Sol komme ind, Vinduerne smaa, Gaden smal, Steengulv, Træk ind af Dørene. – Hjemme sige vi det er koldt! men vi sige ogsaa vi frøs i Spanien! nu hjemme have vi en god varm Kakkelovn at krybe hen til 15 – der er altid Udbytte ved en Reise! – om en halv Snees Aar blive jo Spaniens Hoteller bedre indrettet for de Reisende. Man skal reise i den varme Tid, den kolde her har mange Savn og er ikke Udtrykket af Syden. Læser man Hacklænders Reise der er tre Aar ældre nok en[d] min, da er det mærkelig 20 hvilket Fremskridt der i Beqvemmelighed er kommet i den korte Tid, men Spanien flyver frem med Dampbanerne der lægges i dette Land. Vare vi komne nordfra til Cadix havde den vist gjort et anderledes søndagsklædt Indtryk, ved det aabne Hav uagtet den intet Interessant har, den var da en 25 søndagsklædt Jomfru uden Dybde, uden Veltalenhed for den Fremmede, men reen og net og Havbegeistret. Tobaks Fabrikket i Sevilla saae vi ikke det rostes for sin Storhed, sin Virksom-

4) Malaga] *foran er overstreget* og 17) Hoteller] *tilføjet over linien*

hed. Jonas har to Skildpader fra Africa, den gamle kryber i sit Huus og er sky, den unge lader sig kløe paa Hovedet, de fryse, spise ikke og sove, de kunne tale forfærdeligt om det kolde Spanien imod deres varme Hjem! – Gik i seng henimod 9.

- 5 *Mandag 24.* Stod op efter Klokken 9. Det har skylregnet i Nat. Jeg har Gigt i det Venstre af Ansigtet. Fulgt Jonas ud af Porten[,] Sjerra morena tog sig meget mørk ud; det er nu Solskin og mere varmt end igaar. Drømt i Nat om Eduard og det gamle Huus. / Jonas kom tidligere Hjem for Regn-
- 10 bygerne; jeg gik til Kirken St Nicolas og saae Taarnet: St Nicolas der har været en Minaret, ligeudfor er den smukkeste Alameda i Cordoba, med mange Statuetter og Udsigt til Sjerra morena. Gaderne her hen havde bedre Huse, end Hovedgaden, hvert med deres Blomster Gaard. – Da jeg kom
- 15 hjem gik Pigen og feiede og ugenert, som overalt her i Spanien, uagtet Jonas og jeg stod og talede, trallede hun lystig sin næselyds Vise. – Gik igjen ud at vise Jonas Torre del St Nicolas. Gik saa selv hen i Kirken, det [er] yderst ud mod Floden at de tre store Buer er og midterst Døren med de arabiske
- 20 Indskrifter. Som en Murren lød Geistlighedens vedvarende Sang oppe i den midterste Kirke-Afdeling. Vinden er gennemtrængende kold, hiin Side Floden hæver Eggen sig temmelig som et Stykke jydsk Hede, men i Dalen mellem Højderne og Floden er Olietræer og en enkelt Palme; en Regnbue spændte sig over Dalen. ogsaa her ere de indfødte Fruentimmer grinende af Folk. Efter Bordet gik vi over i Cafeen. Søilerne her mauriske, Claveer Musik, som i alle spanske Caffeer. I Seng Klokken halv 9.

6) Gigt i det Venstre] først skrevet gikt i den venstre 19) Buer] først skrevet M

Tirsdag 25. Oppe før 8, gik forgjæves for at faae Billet, Veiret koldt og graat. – Klokken 12 $\frac{1}{2}$ skulde vi afsted, men Klokken blev 1; vi fik en ypperlig Vogn og kun een Medreisende i Interior, han var fra Barzelona og gjorde hele Veien Kis, med Fruentimmerne. – Veiret smukt, Egnen frodig med Olietræer, Sjerra morena meget mørk. Vi fulgte saa temmelig Guadalquivir der havde stærkt Løb ned ved Cordoba; mod Aften naaede vi *Andujar*, der tog sig næsten mere livlig ud end Cordoba, her var en Deel Boutikker. Det var Aften men Nyet tændt da vi i *Baylen* holdt foran Kirken tæt ved Guadalquivir. Nu kjørte vi gennem frugtbar Land, mange Olieskove, afsted hele Natten. 5

Onsdag 26. I Carolina drak vi Chokolade, fik først en stor Scaldine ind i Stuen som vi sadde os om og varmede os op; herfra gik det over Bjergryggen, der var Iis paa Vandet, Taageskyer / laae over Dybderne; rundt om saa man Folk i Arbeide med Jernbaneanlægget Hytter vare byggede, enkelte ganske tækkede med Aloebblade; Klokken var elleve før vi naaede St Cruz de Mudela, et ussel Hul, Gaderne vare et Morads der stinkede, et Stykke uden for Byen laae ved Jernbane Stationen et Slags Fonda, Vinduerne vare meest Træskodder, der saa daarligt ud. Jonas der idelig holdt paa at vi skulde overnatte her da Reisen videre til Madrid vilde ødelægge mig, holdt igjen derpaa, men jeg følte mig ikke saa træt og bestemte mod hans Gnavenhed at tage afsted i første Klasse. Vi kjørte Klokken eet og kom til St Juan, hvor vi maatte vente 1 $\frac{1}{2}$ Time i en kold daarlig Ventosal, da følte jeg mig lidt nerveus. $\frac{1}{2}$ 6 kom Toget fra Sevilla, Vognen var 20

10) Aften] først skrevet mørk 26) St Juan 3: Alcázar de San Juan

opvarmet. Jeg var lidt mindre vel i Begyndelsen, men snart gik det over; (jeg havde sovet lidt), Klokken blev elleve før vi naaede Madrid da var min Træthed ovre, vi kjørte til Fonda peninsulare, det saae saa mørk ud, Ingen kom at tage
 5 mod os, Collin var gnaven og foreslog et andet Hotel vi kjørte da til del principe og bleve modtagen man forlang[t]e daglig for hver 80 Realer; vi fik imidlertid to Værelser hver til 60 altsaa det dobbelte af hvad vi pleier at give, men vi maatte finde os deri de første Dage til vi fandt noget billigere.
 10 Der var Ild i Kaminen, vi fik en god kold Aftensmad og sad og sladdrede til Klokken henved to om Natten.

Torsdag 27. Idag vilde jeg slet ikke gaae ud, / Jonas gik at søge det danske Gesandtskab, men kom tilbage, med den Efterretning, at her intet var, det Svar havde han faaet selv
 15 i udenlands Ministeriet; vi gik nu paa Posthuset for at spørge om hvor Breve til den danske Ambassade afleveredes, det erfarede vi og i en lille Sidegade sagde man os at her boede ogsaa den Herre der tog mod Brevene, om en Time kom han hjem, jeg travede da igjen i Regn og Rusk derhen,
 20 fandt Gade og Huus, men da jeg tog fejl af Etagen benægtede man at her boede nogen her der havde med den danske Ambacade at gjøre, jeg gik nu om i alle Sidegader og kom igjen forvissat om at det var dette Huus jeg denne Morgen havde været i og det var det kun en Etage høiere, Manden
 25 sagde at der var et Brev kommet til mig, men da han ikke kjendte Navnet havde han ikke modtaget det, som var sendt til Posthuset igjen, nu var han saa høflig at følge mig derhen, men Postbudet løb endnu om med Breve og havde mit, vi

10) Der] først skrevet Var

kunne komme om Eftermiddagen, han ledsagede mig nu til den svenske Consul som varetog Passager for os danske, men der var ingen Svenske hjemme, jeg kunde komme imorgen, paa Posten maatte nu ventes 7 lange og syv Brede før jeg fik fat i det Brev som løb omkring da der ingen dansk Ambacade var der tog mod Brevene, jeg fik det og da det var fra Africa fra den engelske Minister i Tanger frankeret lige tilstedet, saa at det var simpelt at have modtaget det / det. Jonas havde i Hotellet faaet opgivet Ministerens Bolig, der sagde man her her boede her boede ingen, en Droskekudsk vidste det nok, et Par Droskekudske opsøgte en Droskekudsk der skulde vide det, denne kjørte ham til den belgiske Minister, her mente man her var ingen dansk Minister, men sendte ham til det udenlandske Departement, der erklærede man her ingen var. Nu stod vi der, endelig søgte vi til Posthuset, & det er meget svært at finde en Minister naar der ingen er! det er Refrainget. Spiiste fortræffeligt til Middag; sladdrede og røg Cigar med Jonas til henimod ni, han gik ud, jeg iseng.

Fredag 28. Regnveiret vedvarer! skal den for os være lige saa graa kjedelig som Dagen igaar? (Consullerne ere dog ikke til for at de kunne have Tittelen paa deres Kort og Fanen over deres Dør?) Gik til Conde de Reaulty y de Ramsault, han var reist bort, var i Alicante, tog nu en Vogn og kjørte hen til Senibaldo de Mas, han laae tilsengs, var syg og ikke at tale med, gik nu til Digteren Juan Hartzenbusch i Bibliotheket han var der ikke man viiste mig til hans Bolig Calle

6) og da] *foran er overstreget* og rigtig 10) her her boede] *derefter er overstreget* var ingen, man sendte ham til den belgiske, der sagde man her var ingen, man sendte ham i det udenlandske de[. . .] 11) et] *først skrevet* en 13) Minister] *derefter er overstreget* der sendte ham

del Union No 10, ham traf jeg da; en venlig ældre Mand, der minde[de] lidt om Worsaae, og loe ved hvert tredie Ord, men lo uden Smiil, han var ret venlig, sagde at han kjendte mit Navn, men ikke mine Skrifter, forærede mig derpaa sine

5 Cuentos y Fabulas to smaa Bind. Meget træt kom jeg hjem og hvilede nu en halv Time og gik saa med Besvær til den svenske Minister, som jeg / Klokken eet skulde træffe hjemme, men han var i Forretninger ude og jeg fik Besked, som

10 igaar, at komme imorgen Klokken eet. Det er høist kjedsommeligt med al Modtagelse her i Madrid. – Veiret graat og vaadt. – Ved Middagsbordet kom og bragte mig Brev fra Anna Bjerring i Aalborg. Gik med Jonas i Theatro real at høre Verdis Opera Trovatore, Parquettet

15 koster 30 Realer, da vi tog Billet kom vi til et feil Sted den dyreste Plads der var kun 8 Realer, vi tog den til første Bænk i Paraiso (?) og vi kom op i Galleriet femte Etage, meget velklædte Cavalerer og mange Soldater. Theatret stort og smukt, Sangen fortræffelig, prima donna og især

20 Alt-Stemmen. Jeg blev til de to første Acter, saa blev der mig for varmt og jeg kom hjem 10 ¼. Drak et Glas Viin, spiiste Biscuit og gik iseng. Visitkort fra den svenske Minister

Løverdag 29. Imorgenstunden kom Tjeneren og mældte at den svenske Minister kom til mig mellem 10 og 11 at jeg maatte være hjemme, skyndte mig at spise Frokost og lagde

25 smukt til rette i min lille Stue paa tredie Sal, med Balcon ud til Puerte del Sol. I Aftes var her Bygningen lige overfor illumineret med det spanske Vaaben i Gas, i Anledning af en kongelig Fødselsdag. Springvandet pladsker udenfor Dro-

sker til to Personer jage forbi, Pakvogne med 6 Muulæsler, det ene spændt foran det andet, Soldater i røde Buxer, Her-
 rer i Slængkapper op om Munden. Recrutter i brangule
 Trøier, som om det var Slavedragt, Bønder i deres brogede
 Manta, som store røde skotske Plaids, Diligenser med 10 5
 Heste, – Henimod elleve kom den svenske Minister Berg-
 mann og aflagte Besøg, han var i høi Grad elskværdig og
 syntes glad over min Ankomst, fortalte at vi 1846 (?) havde
 været sammen i Neapel hos den preusiske Minister Brock-
 haus, var en Ven af Beskov; en heel Time blev han hos mig 10
 og lovede at indføre mig til flere af / den diplomatiske Ver-
 den. Jeg er nu i mere Ro da jeg har et Slags Tilhold i Mini-
 steren og veed han vil tage sig af Jonas og mig. Gik om i
 Byen, der ikke har videre Boutikker, som i Barzelona, ingen
 fremtrædende Bygninger, Intet der beskæftiger Een, jeg kom 15
 ud i Prado, her laae et Par Pragtbygninger, meget udstrakt
 og bred strækker sig denne Promenade, men Vinden blæste
 koldt, Jorden var dyndet og opløst, bestrøet med Bælgene
 faldne fra Træerne; kom over en lille Plads hvor Cervantes
 Statue staaer. Gik til Plaza major en Fiirkant med Buegange 20
 og endnu Skikkelse af Philip II Tid, der fra den gamle Byg-
 ning, saae han ned paa Tyrefægtningerne eller Autodafeen
 paa denne Plads brændtes Kjætterne; Buegangen var med
 Boutikker, disse fortsattes i en Sidegade nedenfor og fore-
 kom mig den meest eiendommelige Deel jeg endnu har sect 25
 af Madrid. En Tusindkunstner stod og gjorde Kunster i et
 Hjørne af Pladsen. Middagen her er fortræffelig, det Bedste
 Madrid har givet af Spanien; gik efter Bordet med Jonas
 i Caffee, ogsaa her Alt dyrere; drev i Gaderne, Maaneskin
 og koldt; nogle fattige Drengene havde tændt en Ild og laae 30

om den; vandrende Musikanter spillede[.] Var paa plazza major saae paa Statuen hvor han rider med stiv Pibekrave, han sidder der selv i Natten, og ikke hans Hest men han selv faar Tyrens Stød[.] og Au[to]dafeen Flammernes Helvede
 5 brænder ind i hans Sider, den luttrede Tanke og Erkjendelsen af sin og sin Tids Idiottisme og Fanatisme brænder og gjen/nemborer ham. Drevet med Jonas om Aftenen og gik tilsidst i en Caffee hvor der var propfuldt med Herrer.

Søndag 30. Da jeg vaagnede sneede det; nu er det graat
 10 og koldt, Sneen er igjen smæltet. Ministeren lod mælde at han vilde komme Klokken eet, han kom med svenske Aviser og sin Vogn, overlod os den og vi fore til Exposicion de bellas artes de 1862, ude i Prado, der var mange gode Ting, Portræt og Statue af Martines dela Rosas, Statue af Lopes
 15 og af Tragedien, hvor hun laae i dybe Alvors Tanker holdende paa Dolken. Dronningens Statue hvor hun i sine Arme løfte[de] den lille Infant frem. Maria de Padillas Historie gav Stof til flere Malerier; et Slagsmaal var ypperlig, Knivene imod hinanden, Konens fortvivlede Skræk og Fade-
 20 ren der styrter til. – La defensa de Zaragoza af Navarro y Cañizares var givet med meget Liv, Stillingen af den unge Pige der affyrer Kanonen kjækt. Af Rodrigues var et forunderligt ravguul Billed »Pardon, dios mio!« en knælende qvindelig Skikkelse. Las hijas del Cid: to nøgne Qvinde
 25 Skikkelser bundne til Træer som ikke findes i Naturen. – Som jeg sad og skrev Brev, fik jeg Besøg af en ung Herre sendt fra Hr Mas, han talte Tydsk var meget venlig og tjenstagtig, gjorde mig opmærksom paa at skraaes over paa

23) Pardon ∴ Perdón

Puerta del Sol var et godt Fonda, mere Familieliv, der havde han boet, der fik vi Værelse med Kamin for 40 Realer, vi kjørte derover [til] Fonda de la Viscaina, en venlig gammel Kone tog mod os, sagde at Huset var opfyldt, men til Løverdag eller Søndag blev der nok Plads. Madrid har ingen Kirker af Betydning; man mærker ikke at det er Søndag, uden / at der, siger man altid er Tyrefægtning. Gik i den italienske Opera og hørte *Il Polliuto* af *Donnizetti*, det var en Opera Buffa i dagligdags Klæder; Hovedpersonen var ikke uden tør Komik, Primadonna sang med stor Kunstfærdighed. Gik hjem efter anden Act. 5 10

December.

Mandag den 1ste. Sendt Brev til Fru *Henriques* og *Madam Anholm*. – Ved Frokostbordet kom Ministeren og bad mig komme til Cortes Aabning og høre Dronningens Tale, jeg kunde kjøre med hans Vert der hørte til Cortes og kunde føre mig ind 12 $\frac{1}{4}$ skulde jeg være der; først maatte jeg til *Weiswiger & Bauer*; jeg løb efter det første Navn i Regn og *Rusk*, han boede paa Plaza Santa Maria, var ikke hjemme men Contoiret var hos *Bauer* i Calle Anche No 54, endelig fandt jeg derhen, fandt en venlig Mand fik Penge, naaede hjem, klædte mig om og var paa Klokkeslet hos Ministeren, der præsenterede mig for *Marquien*, med ham kjørte jeg nu til Senato, men fik en daarlig Plads ved Døren, saae imidlertid Dronningen med en Krone af Juveler, hun gik 15 20 25

18) *Weiswiger* ∴ *Weissweiler*

op til Tronen og læste eller sagde sin Tale, der kunde jeg ikke see hende. Salen pragtfuld, uendelig mange Mennesker; jeg blev præsenteret for den preusiske Minister Grev der bød mig hjem til sig; hans Frue vilde glæde sig ved Besøget. Hjemme Brev fra Fru *Hornemann* og Fru *Thyberg*. Jeg er gjennemblødt af Regnveiret. Middag Klokken 6 hos den svenske Minister, Jonas og jeg var alene med ham, vi spiieste godt, fik gode Vine, saae smukke italienske Copier, Billeder han er desværre meget døv. – Vi fik mange Slags Vine; jeg læste for ham da Jonas var gaet, Sølvskillingen og Sneglen. –

Tirsdag den 2^{den}. Da Klokken slog 6 stod jeg op $\frac{1}{2}$ 7 kaldte jeg paa Jonas, vi gik til Jernbane Contoiret 8 $\frac{3}{4}$ kjørte vi først; Egnen om Madrid ikke saa aldeles Hede, der var meget dyrket Kornland, mindede om Egnen mellem Kjøbenhavn og Roeskilde, ved Aranjues blev den riig paa Træer; vi havde en syg Dame i Coupeen; Klokken blev over $\frac{1}{2}$ 12 før vi naaede Toledo, der ligger høit paa en Klippe, høist malerisk; vi tog ind hos Leandro Abad, som Kornerup havde anbefalet, fik hver et koldt lille Sovekammer og en stor Sal, hvor vi lod sætte en Ildgryde, spiieste tarveligt Frokost mod hvad vi ere vante til; Jonas havde Hovedpine og lagde sig strax paa Sophaen ved Ilden hvor jeg dækkede ham til. Gik saa ad de krogede op og ned løbende Gader, der har smaa tarvelige Boutikker, hen til Domkirken, der er stor og praktfuld, med Figurer. Paa Veien her til, som paa de tidligere spanske Jernbaner, stod Fruentimmer Vagt, med den sammenrullede Fane, som var det en slukt Fakkell; sædvanlig var der een eller to Unger der laae ved hendes

3) Grev o: Galen

Fødder, i det hun var baade Moder og tjente ved Veivæsenet. Mad og Drikke, ikke videre her i Hotellet. Jonas Hovedpine, kjed af det; gik tidlig til sengs begge to. – /

Onsdag 3. Regn hele Natten, gik med Jonas op paa Alcazar en kolosal fiirkantet Bygning med store Kjælderhvelvinger. I den store Gaard var endnu den nesterste Buegang 5 til alle Sider, og en Række ovenover, svære Granitcolonner med udhugne Capiteler. Vi kom ud paa en stor Have Terrasse hvor man saae den temmelig velbevarede Facade med Statuer og en henrivende Udsigt over en Deel af Byen og 10 den hele Omegn; nedenfor løb Tajo mellem Klipperne. Der var en Dybde ned og vildt, graagrønne Klippeblokke ragede frem i en rødbruun Grund, ikke en Busk ikke et Træ; paa den anden Side laae en eensom Mølle ud i Floden vi steg der ned; det var et af de meest maleriske Partier jeg har 15 seet i Spanien. Ude i Tajo laae Ruiner, eet heel Palais, Broestumper, enkelte usle Steenhuse. Det Hele frembød en Eensomhed, en Forladthed, en forsvunden Tid, en enkelt Bonde svøbt i sin Kappe saae man paa den eensomme Stie. Broen Alcantara med to Rundbuer, den ene spændte sig over hele 20 Floden, hvor det kaffegule Vand strømmede. Bjergene mod nordvest (?) stærkt sortblaae; Jonas kaldte det St Martinsbro, jeg Alcantara, saaledes havde man sagt, han var stiv i sin Mening og tilsidst sagde han at det var ikke den Bro vi havde seet foroven, jeg taug for at have Fred. – Hjemme 25 have vi to smaae Stuer med indvendige bjælketykke Vindues Skudder, en stor fælleds Sal med Gulvtæppe af Straa-maatte, røde, gule og grøn Stribede. Vinduer ud til to

6) nesterste ∴ nederste 7) alle] først skrevet ene foran er overstreget den

smaa Gaarde, hvor det forfaldne / Springvand er gjort til Blomsterbed. En Brasero med Trækuls Gløder staaer paa Gulvet, men Luften er saa kold at vi see vort Aandedræt. Efter Frokosten gik [jeg] med Jonas hen til Cathedralkirken

5 Kapellerne kostelige udhugne Steen, der laae Steenbilleder af de Mægtige. Saae ved et Alter en indmuret Steen med Gitter for, Jomfru Maria har sad sin Fod engang paa den. I Kirken var kunstigt udhugget Løvværk og brogede Glasbilleder i de store Vinduer. Vi kom forbi Raadhuset, en lav

10 eiendommelig Bygning med bred Altan og Taarne. – Gjennem kringledede Gader naaede vi Kirken St Martin men gik først ind i Kloster Bygningen St Juan de los Reys, en Mængde daarlige Malerier i den store Forhal vi kom ud i en fiirkantet Buegang med steenhugne smukke Buer; der laae

15 Rester af Mosaikgulve [og] Statuer; der stod Christbilleder og Altere, i Haven blomstrede et Par Roser; nu gik vi til Kirken paa hvis ydre Muur hang Lænker som Christne, fangne af Maurerne havde baaret; inde i var smukt Løvværk hukket i Steen, der var en høi Søile der bar et lille

20 Galleri hvorfra Ferdinand og Isabella havde hørt Messc. Udenfor var hele Qvarteret som en Gruushob, Alt øde, vi gik hen til Broen St Martin, rundt om graagrønne Klipper, men Landskabet mere med Bygninger og plantede Olietræer. Luften var violetblaa, de fjerne Bjerger kulsorte, Vandet i

25 Floden kaffeguult. (I Dag oppe paa Alcacars saa jeg Gjedder gaae paa den lange fremspringende Altan og glæde sig over at der intet Rækværk var, de stod og kigede ned som fra en Fjeld Karnis). Gik hjem i Skylregn, Jonas var igjen

19) lille] tilføjet over linien 23) plantede] først skrevet plantet

klog om Veien og sagde Huset laac til Venstre og laae [ikke] til Høire som [jeg] sagde og da vi saa kom der, havde han efter hans Begreb og Paastand igjen Ret, han viger ikke en Fingerbred i Paastand, hvor megen Uret han har. / I Kirken St Juan var ved Altret et kunstigt i Træ skaaret Billede 5 af Elias, Klædningen var i Draperierne saa tyndt, i Munden kunde man ved et Lys see ind i og see Tænder og Tunge. – Efter Middagsbordet drak vi Anicette, Regnen skyllede ned udenfor, en Brasero med friske Gløder varmede os, den ene stakkels Skildbade var krøbet heelt ind under den, saa dens 10 Skal var varm derved.

Torsdag 4. Deiligt Solskins Veir. Jonas bragte Efterretning at der var Brev til mig; vi gik paa Posten og jeg fik Brev fra *Bille* og fra Fru *Serre*; Jonas to Breve fra sine Forældre; Hilsenerne deri bragte han det ikke, fandt Sligt naragtigt, sagde han. Vi gik nu til Broen St Martin og kom ned mod Tajo til et mærkeligt øde Qvarteer af Byen, lange smalle Gader uden en Dør eller et Vindue og dog Huse, hvor Indgangen maatte være andetsteds fra; snevre Gyder med enkelte Steenbarakker, hele Qvarteret en Steen og Gruushob, næsten intet Menneske var at see. Vi kom ned mod Flodbreden og her igjen over Gruushobe steeg vi op til Kirken Don Juan med sine Jernlænker og kom ud af en underlig mørk Port med fire smaa Taarne, Veien uden om Murene førte her hen til Ponte St Martin, der med to Spids 20 og to rund Buer løfter sig over Floden, til den ene Side var der mere fladt med trægroede Øer i Strømmen og det store Fabrik, der seer firkantet og Vindue besat ud som alle Fa-

2) [jeg] *ms. har vi* 23) Don ∘: San

brikker, til den anden Side steile graagrønne Klipper, Lande-
 veiene som anlagte ved Æslernes og Fodgjængernes Trit, og
 paa / den anden Flodbred, Gruushøider om Klipperne og
 usle Steenbygninger, der syntes ganske forladt. Alt et Bil-
 5 lede paa Forgjængelighed, paa Eensomhed og det Øde.
 Ruiner af Broer, Taarne og Bygninger ragede frem i og om
 Floden. I Dybden var en Vandmølle at Øine, Vandets Bru-
 sen den eneste Lyd. Gjennem snevre krogede op og ned
 ad gaaende Gader naaede jeg hjem. Efter lidt Hvile drev
 10 jeg ud igjen i en ny Retning, lignende Gader med store
 jernbeslaaede Døre, Steensøiler til Port Karnis, Vinduerne
 høit oppe vel tilstængede, ukalkede Vægge, Muursteen og
 Qvadersteen rage frem; nu kom jeg til en Udkant mod
 Tajo og igjen samme Skue, jeg var paa en uhyre Gruus Hob
 15 med Muurbrokker og Fajance Stykker; forladt og øde; Flo-
 den under mig med sit kaffegule Vand, den stenede vilde
 Egn ligefor; i Vandet Ruiner og Rudera af Bygninger;
 vendte om gennem de døde snevre Gader, det eneste le-
 vende jeg paa nogle Gruus Høider saae var Høns der gik
 20 og skrabede. Himmelen var uendelig blaa. Alle Porte og
 Døre tillaasede, en enkelt Bonde i sin Kappe heelt op om
 Munden og sin brede Hat var den Eneste jeg mødte. Gik
 hen til den eneste Plads her i Byen, der har nogle plantede
 Træer, et Par Steenbænke og er en Slags Alameda, Husene
 25 rundt om seer bedre ud med Altan end de i Gaderne, Bue-
 gange paa de to Sider, fra en af disse fører en bred Steen-
 trappe ned gennem en stor maurisk hesteskoes buet Port, i
 Gaden med Kasserner paa Siderne hen over Gruus og Muur-

brokker, til den bratte sønderbrudte Muur hvor man seer Alcantara Broen, Vandmøllen og en Ruin med Taarne lige overfor[.] Veien til Madrid snoer sig neden for, der bagved ligger Banegaarden. / Soldaterne gaae med røde Buxer, brune Frakker med et stort Slag, hvid Chachot. –

5

Fredag 5. Det er forunderlig hvor jeg her i Toledo hver Nat drømmer og meest om Eduards. Sendt Brev til *Amberger* i Basel. Gik ud over Broen St Martin, Solen skin- nede, det var aldeles foraarsagtig, men over Madrid hang Regnskyer; Paa den anden Side Broen sprængtes Steen, 10 Veien var kun for Muuldyr og Fodgjængere; Byen tog sig malerisk ud, øverst Ruinen af Alcazar, op til den de til Kaserne indrettede Bygning[er], den ene har sin Kirke, Vandet strømmede med stor Fart under Broen, Porten og den paa hin Side liggende By Deel med Kirke dannede et 15 smukt Billede; Ruiner nedenfor, heelt ud i Floden, Vandmøllen tæt ved Flodens Fald, terrasseformige Gaardsrum, Bygningerne kastede mellem hinanden og det rundede mu- rede Tag graa grønt af Ælde. Oppe ved Ruinen stode Oxer et heelt Pottersk Billede; Klippeblokkene vare bedækkede 20 med Linned som Vaskekonerne her tørrede; da jeg gik til- bage og saa over paa Høiderne, hiin Side Tajo, laae der saa meget Linned til Tørring eller Bleg, at det saa ud som havde det nys været Sneevair. I en Floddal ned mod Tajo væltede sig en sort stor Svinehjord for at drikke, de trængte 25 alle ned til Floden. Ved den inderste Port til Byen staar et tykt Viintræ, der snoer sin Guirlande hen over Buen. Jonas har to Skildpader fra Africa, de reise i Pose og krybe ellers

2) Taarne] T først skrevet M 18) det] foran er overstreget paa

om paa Gulvet; de have Paafuglens Hoved og korte elephantklodsede Been, som de krybe frem paa, i mellem tage de Fart gaae den hele Dag, som troede de at naae deres varme Africa, den mindste krøb heelt ind under Ildfadet, saa
 5 at dens Skal var varm. – Fra Posthuset om til Academiet, der har Søiler og Statuer i Frontespidsen, ret ordentlige Huse, saaledes ogsaa om Kirken; jeg gik ud over Martins Broen, udenfor den hvis yderste Port har den mauriske Hestekoform, staaer en / Statue af Alfonso den VII; her
 10 er Veiene kun for Muldyr, noget oppe staaer et stort Steenkors, gaaer man videre kommer man til Bjergstrømmen, Alt er et Chaos af Klippestykker. Solen skinnede varmt, træt kom jeg hjem. Det er en underlig Brug her i Spanien at ved Middagsbordet komme Bekjendte og gjøre Visit, de tage da Plads
 15 lidt bag Vennens og hans Naboes Stol, senere betydeligt ved Anretning[en] saaledes var det i Madrid og her i Toledo.

Løverdags den 6. Stærk Taage. Brev til Fru Jette Collin.
 Gik med Jonas forbi Taarnet St Tomé et maurisk Taarn, hen til Kirken Nuestra señora, der var saaledes tilbygget
 20 med Beboelses Leilighed at vi var i Tvivl ved Indgangen om det var privat Huus eller Kirke, oppe fra en smal Trappegang saae vi ind i den og den var lille uden noget paafaldende, derfra til Kirken St Maria la Blanca; vi kom til en Muur, lave Huse og traadte efter at have banket paa, ind i en lille
 25 Have. *Tak!* ja [det] var Noget[;] gjennem en lav Dør traadte vi ind mellem 5 Rækker mauriske Søiler med Hestekoets Buer, Loftet af Cedertræ; deilige spinkle Søiler foroven; her

18) Taarnet St Tomé] først skrevet Kirken St Domingo
 med derefter er overstreget et

18) et] først skrevet

var ellers ikke længer Kirke, Altertavlens midterste Billede mangle[de], Christus paa Korset laa henlagt i en Sidegang, her var ikke mere Kirketjeneste, det har været jødisk Synagoge. Gik udenom Byen, hvor Murene her, paa den ikke klippeløftende Side vare bedre istand, Taarn ved Taarn, 5
runde og fiirkantede der var en tilmuret maurisk Port; vi kom gjennem en smuk, gammel Port og derpaa ud i en Slags Forstad og atter en gammel Port med Udbygninger og sidden[de] kongelige Figurer, her som over alle Porte en flak Ørn. Gik hen i Domkirken den har 3 Orgeler. Gik 10
ned mod Alcantara Broen, Arbeidere stode og brøde Steen af den mægtige Ruin nederst ved Floden. Her ere mange Smede, de have deres Smed[ie] meest ind under de kolosale Grundlag under Bygninger der staaer op til en Klippeskraaning, Saaledes Veien op til Alcacazar begyn- 15
der med eet Trin og ender i fire Etager. Sorte dybe Hvælvinger hvor Ilden brænder og Funker flyve fra Ambolten. Veiret raat og taaget. /

Søndag 7 Brev til Fru Christie *Hornemann* og Frederich *Bøgh*. Ondt i Hals og Bryst har jeg i disse Morgener; det 20
er taaget Veir; gik aleene op i Alcazars Gaard, kun til een Side staae Søilerne i anden Etage, en bred Trappe optager hele Bygningens Bredde; udenfor saae jeg ved første Besøg Gjeder gaae, fornøiede over at der var intet Rækværk paa den lange Altan. Her ere to Klokker som ringe den ene 25
siger ganske tydeligt »Loja« ɔ: *Lokka!* den anden *Sancho* hvad mons tro de tænke ved disse Navne? Klokken 3 kom Omnibussen, henved fire gik Toget i Solskins Veir, en stor

4) Gik] derefter er overstreget til Posthuset

Trækasse med Hynder var anden Klasses Vognen. Vi kom tæt forbi Tajo; ved Aranjues var Solen alt nede, her gik vi med Vognen saaledes frem og tilbage at vi begge vare uvisse om vi ikke gik til Alicante og ikke til Madrid, dog der kom
 5 vi Klokken 7 i Maaneskin, fik en Vogn, og kjørte til Fonda de la Vizcaina hvor vi interimistisk hver fik vort Værelse, Jonas det bedste, spiste en god Middag.

Mandag 8 Oppe lidt over otte, Veiret er smukt, jeg har i Toledo glemte mine Morgenskoe. Gik hen om Breve og fik
 10 til Jonas og til mig, Brev fra Fru Collin i Rom og fra Consul Scholtz i Malaga, travede derpaa ud i varmt Solskin, købte Dronningens Portræt Kort for 4 Realer og mine »Contes« for ni Realer; spiste Frokost og fik Brev fra Fru Malle Drevsen paa Silkeborg[.] Kjørte med Jonas hen til Tyrefægtningen; Theateret er ikke saa høit som det i Barzelona
 15 ikke at tale om den prægtige Bygning ved Valencia, de to første Tyre havde bedækkede Horn, det var ingen Kamp, kun at Dyret blev hidset og dræbt, nu kom en Slags Pantomime, med en Møllerfamilie, der smed hver der kom i en
 20 Brønd og nu fulgte et Angreb af Mølleren og hans Kone, paa en Tyr var dog gjort Hornene uskadelig, endelig kom den egentlige Tyre / fægtning een Tyr rev 7 Heste op, Tarmene hang ud, Blodet sprøitede, een Hest laae længe som død, pludselig reiste den sig og gik bort under Folkets Bi-
 25 falds Klap, det Hele endte med Fyrværkeri; hellere havde jeg givet de Penge ud til Opera, men Tyrefægtning har nu Interesse for Jonas; gnaven, kjedelig gik han hjem derfra, Fyren. – Efter Middagsbordet drev vi hen paa en Caffé,

20) Mølleren] først skrevet Møllerens

om Aftenen da jeg sad i min Magelighed kom Ministeren Bergmann, jeg forærede ham de her købte »Contes«. Om Natten følt mig ilde.

Tirsdag 9. Fik Værelset No 9 med Alcove. Gik med Jonas paa Real Musæum; det er en overvældende Herlighed af 5
Mestre, Murillo, Velasque Raphael, Titian, Claude Laurin, man maa give sig hen i Beskuelse af et Par enkelte; deilig var en huuslig Scene af Murillo, hvor Moderen vinder Garn, Faderen holder fast paa Barnet som løfter en lille Fugl høit i Veiret medens den lille Hund gjør sin Kunst at 10
sidde paa Bagbenene og række Forpoten frem. Der var Jesus Barnet ved Lammet, en yndig kjæk Dreng der holder paa sit Lam og Hjorden sees i Baggrunden[;] der var af Ve-
laasque characteristiske Portrætter, Murillo synes mig i Ud-
tryk hos Madonna at overgaae Raphael, der er noget saa 15
reent i uskyldig som kun findes i Dresdner Madonnaen. Jeg vendte om efter at have gennemvandret tre Sale og nu be-
gyndte Correggio Billederne. Klokken eet kjørte jeg med
Ministeren Bergmann hen til Hertugen af Rivas Forfatter
til Romanen [El moro exposito] det var en ældre fornem Herre, 20
der sagde at vi kjendte hinanden fra Neapel, at vi havde mød-
tes hos Baron Brockhaus; fik Brev / [fra] *Eckard, Scharf* og
Professor *Christian Winther*; ligesaa fra Consul Scholtz i
Malaga, der sender mig det Brev der er gaaet her fra Ma-
drid til Toledo; det er mig ubegribelig hvor[for] man der 25
har sendt samme til Malaga. Sendt Brev til *Collin* i Rom.
Efter Bordet fik jeg Besøg af Hr *Mas*, der trættede mig fryg-
teligt med Alt det han vilde have at jeg skulde see; Klokken
henved 9 kom Ministeren og hentede mig til den preusiske
Minister Grev Galen, han og Fruen behagede mig begge, 30

ujevne venlige Mennesker, vi havde mange fælles Bekjend-
ter at tale om. Jeg og den svenske Minister vare ene med
dem, de fortalte at Alexandras Søster skulde giftes med
Storførsten af Rusland og Prinds Villie være Konge i
5 Grækenland. Kom hjem henimod elleve.

Onsdag 10. Gik med Jonas hen til den chemiske Pro-
fessor de la Luna, der var meget velvillig og for-
ærede mig Texten til den lille Operette om *Cervantes*. Fik
Brev fra Fru *Henriques*, Brev fra Mathilde Ørsted, Brev fra
10 Fru Kock og fra *Delbanco*. – Gik senere ud ved Recidens-
slottet, saae ud over Egnen der tog sig malerisk ud, dybt nede
Floden, nær ved Høie og Banegaarden og i det fjernere
Bjergene som ligge med Snee. Jeg mødte senere endnu Dron-
ningen i aaben Vogn. Jonas forærede mig et photographeret
15 Kort med *Adam og Eva*. Jeg har stadig ondt i Brystet og i
Halsen. Besøg af Weisweiler og / af den schweitsiske Consul
Chapay. – Gik om Aftenen i Operaen og hørte Luzia di
Lammermoor, de to Hovedroller bleve ganske fortræffeligt
udførte, vi kom hjem halv tolv. Dronningen var i Theatret,
20 i lyseblaat Atlask og en rød Krands af Roser paa Haaret,
Kongen var med, Huset propfuldt. Før vi gik i Theatret
Besøg af Professor de la Luna, hvem jeg forærede mit Photo-
graphi-Portræt og de to i fransk givne Eventyr, Skarnbas-
sen, Sommerfuglen. Han havde noget naivt, ungdommeligt
25 og behagede mig ved sin varme og Livfuldhed, han tilbød
formeligt Liebig.

Torsdag 11 Smukt Veir gik til den svenske Minister fik
der et Bind af Hertugen af Rivas Skrifter: »Orbas completas

22) mit] først skrevet min 27) den] først skrevet vor 28) Orbas o: Obras

de Don Ángel de Saavedra Duque de Rivas de la real academia espongla« (1853) i fjerde Bind som jeg fik er Tanto vales cuanto tienes, Comedia – Don Alvaro ó la fuerza del sino, Drama original, y en prosa y verso, det er deelt i cinco jornadas, Verdi sætter Musik til en Libretto derefter. – Solaces de un prisioneros o tres noches de Madrid, Comedia en tres jornadas, La morisca de Alajuar comedia en tres jornadas. – El crisol de la lealtad, Comedia – El dasengaño en un sueño, drama fantastico en cuatro actos. Jonas har rigtig nok taget sig et godt Værelse, jeg har et ringe mørkt Hul, jeg kan ikke see at læse, ikke at skrive. Gaaet til Bauer travet i Gaderne, der Intet Nyt mer frembyde, ondt i Hals og Hoved, skidt Humeur. – / Madrid, hvor ere de brogede Mantas, Slængkapper seer jeg kun, hvor ere de sortsilkede Mantiller og Viften, jeg seer [kun] din rococos Crinoline hvor er Castagnetternes Lyd, kun Drosker og Karether, hvor er dine Monumenter, Cervantes, lille som Statuen for en Chocolate Boutik; Dronningen kører i aaben Vogn med Garde foran, Infanten sex aars lille farer forbi, Garde foran, den lille hilser, den fremmede hilser de smiler vennehuldt og seer paa ham, som vi see paa Gjerdepælen man jager forbi seer og ikke seer, glemmer og veed ingenting om[,] engang ere vi alle Gjerdepæle man veed ingenting om. –

Fredag 12 Hovedpine, Smerte i Hals og Bryst. Bedre var det om jeg var død i Malaga og ligget begravet der i Kirke-

2) espongla ☉: española 4) verso ☉: verso 6) prisioneros ☉: prisionero
 8) El] foran er overstreget La 9) dasengaño ☉: desengaño 10) sig] derefter er overstreget i

- gaarden ved Havet, end henkastet her i en Krog ved Madrid; gik hen til Jacobo Zobel Zangroniz han er fra Calcutta, Moderen spansk han oversætter for et Blad i Madrid, der vil Anmælde mit Ophold her, et af mine Eventyr. Jeg
- 5 foreslog ham Historien om en Moder. Han sagde mig at de Mas havde været Minister i China og skrevet et Værk over dette Land. Gik senere med Jonas paa Real Museo, saa mange Stykker af Rembrandt, Æsop af Velasque, Raphaels La perla er mig ikke Perlen, Jesu Barnet staar op-
- 10 reist i Vuggen, / Johannes, Maria og jeg tænker *Anna* er hos. Følte mig ikke vel og gik hjem. Fik igaar en falsk 5 Frank, men som de i Boutikken i Dag toge tilbage. Sendt Brev til *Beskov* i Stockholm, deri Brev til Frøken *Bremer* og til *Bournonville*. Senere fik jeg Brev fra den unge *Zinn* i
- 15 Cadix. I Theatro Lopes de Vega opføres i Aften *Bouefias* noches Don Simon! og *El loco de la guardilla*. Uagtet jeg ikke var rask gik jeg dog der hen, det første Stykke stod i Udførelse langt under den i Casino, Musiken var heller ikke saa livlig og Sceneriet komplet slet. Theatret har tre Etager,
- 20 de begyndte meget ubestemt, det Hele havde Character af privat Comedie. Over Teppet er Lopes de Vegas Portræt. Det andet Stykke vilde ikke hjemme tage sig ud, efter det gik vi hjem, jeg havde Feber, Tænderne klaprede i Munden, gik iseng og drak Thee.
- 25 *Løverdags 13.* Svedte stærkt hele Natten, vil i Dag blive hjemme. Klokken gaaer til 11, Jonas har endnu ikke været inde at høre til mig; jeg vilde have været anderledes omhyggelig mod ham. Igaar Brev fra den unge *Zinn* i Cadix.

10) Johannes] først skrevet Jonas Ma 15) Bouefias] derefter er overstreget noche

Besøg af den svenske Minister, der allerede i Morgenstunden sendte sin Tjener at høre til mit Befindende. Jeg gurgler Halsen, gnider den med tyk Campher og er meget indpakket. Senere paa Dagen Besøg af den preusiske Minister Grev Galen, der bad mig, før jeg reiste at læse et af mine Eventyr for ham og hans Kone. Jeg har i Dag afskrevet og filet paa flere af mine her i Spanien skrevne Digte. 5

Søndag 14. Tidlig iaftes iseng og drak stærk Thee, svedte men er dog i Dag ikke stort bedre i Halsen; Bud fra den svenske Minister at vide mit Befindende. Jonas er imorges kjørt til Escorial. Besøg af den unge Hr Zobel, som jeg bad at gaae til Hr Mas og sige hvorledes mit Befindende var. / Brev fra [Fru] *Balling*. Zobel sagde mig at Selskabet ikke kunde forandres, men efter Bordet vilde man da komme og hjem til mig at gjøre mit Bekjendtskab. Det bestemte mig at tage derhen. Henimod sex kom Mas med Vogn og vi kjørte hen i en Fonda hvor der var separat Værelse, Zobel var kommet og Digteren, der er i Udenlandsministeriet, han har skrevet en Deel vittige Vaudeviller og var meget behagelig, senere kom Orientalisten, der behagede mig mindre, hans Datter har læst mig paa Engelsk, min Skaal blev drukket, vi fik en udsøgt Middag, franske Vine og Champagne jeg følte mig bedre i Halsen og Klokken 1/2 9 var jeg hjemme. Drak derpaa Thee, transpare[re]de voldsom, laae meget urolig og forkjølede mig vist. 25

Mandag 15. Sendt Breve til H. P. Holst *Drevsen* og Fru *Balling*. Besøgt *Bergmann*, gik saa i Galleriet. Forbausende levende er *Velasques* Billeder, *Dverge* *Prindser* og *Prindsesser*. *Æsop* & – *Raphaels* *Korsvandringen*, *Madonna* og 30

den lille Dreng med Fiskene. Man synes at / have kjendt flere af disse Skikkelser man seer i Portrætter. – Veiret smukt. Besøg om Aftenen af Hr Zobel og derpaa af Hr Mas – henimod Klokken 10 kom Ministeren Bergmann.

5 Gik iseng og kunde ikke falde isøvn.

Tirsdag 16. Halsen ikke bedre. Gik til Bergmann med vore Pas for at faae dem viserede for Frankerige. – Gik til Bauer hvor jeg traf hans Kompagnon Weisweiler. Jeg hævede 1000 Realer og fik mit Creditiv overført paa Bayonné.

10 Bauer indbød mig til Middag, men jeg er hos Bergmann. Løbet hele Formiddagen før jeg fandt hvor Hartzenbusch boer Calle del Union N 10. Brev til Frøken *Clara Heinke*. Jeg bad i Dag Jonas købe mig en Kniv som de to han har faaet her for 7 Realer, da han ikke kunde hos Konen faae

15 den for samme Priis havde [han] ingen taget, jeg bad ham naar han gik ud dog at købe den, han var tver derved, mente jeg kunde gjøre det. Mærkelig er dette Menneskes Mangel paa Opmærksomhed; nu var han gnaven til fordi han skulde spise med mig hos Ministeren og at han ikke kunde blive i

20 Hotellet. Men jeg vil dæmpe min Ærgrelse, saaledes er han ude mod mig, naar vi er qvit, hvorledes vil han saa blive? – Senere kom han med Kniven han havde kjøbt til 8 Realer. Vi spiieste til Middag hos den svenske Minister som derpaa lod sin Vogn kjøre os hjem i vort Hotel.

25 *Onsdag 17.* – Næsten hele Formiddagen hos Hr Zobel der skriver mit Levnet. Fik Brev fra *Frederich Bøgh*. Ondt i Halsen. Søgte forgjæves Hr Harzenbusch; aflagde Besøg hos Fru Weisweiler; læste derpaa Klokken 5 hos Grev Galen 3

1) Man synes at] *resten af siden er ubeskrevet* 28) Galen] *G først skrevet S*

Eventyr. Blev kjørt hjem af vor Gesandt som selv gik tre Gange ud af Vognen for at købe Sukkergodt til min Hals. Gik med Jonas hen at høre Norma, Madam Orange udførte Hovedpartiet; jeg gik hjem efter anden Act. /

Torsdag 18 I Nat meget ondt i Halsen; en Rotte gnavede i Gulvet, jeg maatte jage den med en Stok. Besøgt i Eftermiddag med den unge Hr Zobel Pasqual de Gavanos hans Datter Emilia talte Engelsk og Tydsk havde læst mine Skrifter og syntes lykkelig ved Besøget; jeg lovede hende min Bog over Engeland paa Tydsk. Passene kostede her 80 Reals; der var en Feil i mit, Ministeren Bergman tog det derfor med igjen til Ministeriet, gik at tegne mig med Diligensen til Burgos imorgen. –

Fredag 19 Sovet febrilt. Ude at købe Vifte. Gik Klokkeren 12 til Ministeren fik Passene, det er efter Bogstav de nummereres; tog vore Pladse. Besøg af Zobel, Besøg af Digteren som bragte mig eet af sine Værker. Sendt Brev til Bille i Kjøbenhavn, fik i Jonas Brev et Par Linier fra Eduard. Der var Vrøvl i Hotellet [de] forlangte 120 Reals mere for Jonas s jeg betalte det ikke det var jo Acord. – Excellensen Bergmann kom og stod ved Diligensen til vi foer afsted. Der var god hed Varme i første Klasse, men en Jomfru vilde have Træk og saa fik vi Træk, maatte staae af under aaben Himmel i den blæsende Vind da vi naaede / Stationen ved Escorial; nu kom vi i en forfærdelig Diligense, hvor det blæste ind af Revner og sprækker, det var en gennemtrængende kold Vind, vi havde et grædende Barn med, jeg maatte svøbe min

3) Orange 3: La Grange 5) 18] først skrevet 17 19) forlangte] tilføjet over linien, derunder er overstreget bedre Værelse, først skrevet man forlangte

Plaid om mig som en Sæk, der laae høi Sneee paa Bjergene, det var en uhyggelig Nat. –

Løvedag den 20 I St Chidrian ender Jernbanen vi kom der $\frac{1}{2}$ 4, fik Chokolade i et interimistisk Locale og sad her
 5 en Masse til Klokken $\frac{1}{2}$ sex. Vognen var godt opvarmet men i Dagningen havde vi igjen en Jomfru der holdt af Træk og jeg sad med daarlig Hals udsat for Vind og Veir; Eggen flad, noget Pinieskov, noget Viin og Kornmark. Klokken $\frac{1}{2}$ Tolv naaede vi Burgos og toge ind i Fonda Raphaella hvor
 10 vi fik en fælles Sal med to Alkover, her sidde vi nu ved Ildfadet. Jeg gik et lille Løb, Byen tiltalte mig, Kirken og en gammel Port drog min Opmærksomhed til sig, men træet kom jeg snart hjem. Pigerne her i Huset ere aldeles som offentlige Fruentimmer, de gave sig [i] kast med Jonas og
 15 mig, tog paa os, gjorde sig mange Erinder og der var Intet [i] veien dersom vi vilde. –

Søndag 21 Klokken var over 12 da vi vaagnede Begge med voldsom Hovedpine, Dampen af Braseroen, den havde vi dog fløttet ud havde ødelagt Luften; Jonas sagde at han aldeles
 20 ikke kunde røre sig, jeg stod op, rev Vinduerne op, fik den iiskolde friske Luft ind; jeg havde Qvalme og det knugede mit Hoved som med Jern-Baand; nu fik jeg Jonas til at staae op og tænde Lys, han rystede af Feber, det var en høist uhyggelig Nat. / Voldsomt Sneeeveir; vi gik hen til
 25 Byens gamle Port med siddende mægtige Figurer, vi gik ind i Kirken, den er med mange Stenudhugninger Basreliefs Statuer, hele Figurer, prægtige Lofter. Vi saae en Madonna med Barnet af Michel Angelo, hun saae stræng og tung ud.

Her vrimlede ved alle Døre med Tiggere. Vi gik rundt om Kirken der skjuler sig mellem Huse, men de gennemhugne Taarne og Buer titte dog over disse. – Et Par Gange forsøgte jeg at gaae ud, Sneen laac en halv Alen høi, Solda[te]rne sloges med Sneeboldte, Folk gik tæt indhyllede i de vaade Buegange. – 5
Herhjemme er Luften giftig, vi sidde og fryse ved Ildfadet. – Det er et sandt Bordel dette Huus, saaledes tee Pigerne sig. –

Søndag [☉: *Mandag*] 22. Sneevair; meget koldt; Maven ikke i Orden; Klokken 12 kjørte vi til Jernbanen og fik første Plads, alt paa første Station saae vi til Høire Carthuga 10 hvor *Cid* ligger begravet, nu var Klostret halv begravet i Sneen, Steenfigurerne havde et Sneelag; Vandet var frosset rundt om, det var en aldeles nordisk Vinter; underveis fik vi en ældre Signora i Vognen hun korsede sig da hun steg ind, korsede sig hver Gang Locomotiv[et] blæste Dampen 15 ud, hun var første Gang paa Jernbane; det var mørk Aften da hun ved Burgos forlod os; Klokken blev 6 ½ før vi naaede Jernbanens sidste Station, her holdt en Række Dili-genser i den dybe Snee, over denne maatte man vilde man til Restaurationen Jonas løb derop jeg blev i Træk, Vind og 20 Veir tilbage for at see om Tøiet kom paa Vognen, jeg saae Alt uden min Natsæk og var i Vished at den ikke var med. Jonas kom med Brød, et lille / Stykke Ost og noget daarlig Viin, der havde kostet henved tre Rdlr, bragte mig det og vi pakkedes i Vognen; der var i Interiør foruden os to unge 25 Fyre; Natten var mørk, Sneen laae høit, Jonas var daarlig, jeg kunde ikke sove, langsomt gik det afsted; dybe Afgrunde tæt ved Veien. Løgte Belysningen foran paa Dilligensen gav

17) Burgos ☉: Olazagutia

et Skjær over Sneemasserne de mørke Buske der ragede frem, de fjernere Bjerger, der gav det hele et phantastisk Udseende, som det ikke ved Dagen vilde have havt.

Mandag [3: *Tirsdag*] 23. I Sant Sabatian Klokken om-
 5 trent fem drak vi Chocolate i et reenligt og net holdt Fonda,
 Byen tog sig godt ud, laae malerisk under Bjergene ved en
 Bugt af Havet. Vi ønskede at kunne blive her; nye Rei-
 sende kom i Vognen. Det dagedes da vi kjørte bort, Gaderne
 havde flere Steder Buegange. Nu saae vi Pyrenæerne belagte
 10 med Snee, Egnen malerisk. I Yrún maatte vi igjen betalc
 for vore Pas som vi alt i dyre Domme havde betalt i Madrid,
 nu kom vi til en Bro, Passene bleve igjen forlangte af spanske
 Soldater; paa den anden Side Broen spurktes efter det af
 Franske. Visitationen var saa godt som ingen. Oppe i Byen
 15 fik vi en sjusket Mand ind til os han syntes fuld og gal, lug-
 tede fælt, jeg og Jonas opponerede imod at han blev, vor
 Conducteur der ikke kunde Fransk og var aldeles daarlig i
 sit Kald, gjorde Intet, men Vertshuusmadammen tog hans
 Myndighed og erklærede Fyren at han skulde stige ud, han
 20 vilde ikke, nu kom to Gensdarmer til og vi fik ham afsted,
 ovenpaa. / Der arbeidedes stærkt paa Jernbanen, Huse som
 stode paa Jordsmon, under hvilket gik en Tunnel var under-
 støttet med Bjælker. Vi saa Havet med mægtig Brænding,
 Egnen var frugtbar og velbebygget, vi kom Klokken halv et
 25 til Bayonne og tog ind i Hotel de Comers hvor vi fik et stort
 Værelse med Kamin og et mindre; vi fik Frokost, Jonas
 hentede Breve og nu sidde vi om Flammerne. Jeg sendte
 Brev til *Eduard Collin*. Gik henimod Klokken 9 tilsengs.

4) Sant Sabatian 3: San Sebastian 15) gal] g først skrevet f

Onsdag 24. Gik hen at søge vor Consul Roth, men han var nu preusisk og ikke dansk Mr Bailac var dansk Vice Consul, han førte mig til min Banquier Salcèda, hans Compagnon var glad over at see mig, vidste mit Navns Betydning især i Engeland. Her fik jeg 1000 Napoleons, men da jeg hjemme regnet efter var det ikke liig med 4000 Realer men kun med 3800 Realer, jeg løb tilbage, men traf Ingen hjemme, nu maae jeg derhen i Eftermiddag det er 200 Realers Tab. Gik med Jonas til Domkirken, den er i en reen ædel Stiiil, som voxet frem af Jorden, uden Tilklistringer, gik paa Vol- den, Jonas kjedelig tør og altid af en anden Mening, han over isandhed min Taalmodighed! jeg gjør Alt for at glæde ham, han har ikke Tanke om blot at ville gjøre mig det behageligt, men det er at vise sig som man er, det er *Sandhed*. – Nu er han henne at see paa en Valfisk! – Hos Banquier[en] fik jeg endnu 30 Frank, men da jeg mangler omtrent 8 Rdlr dansk i de fire hundrede Reals skrev jeg derom Brev til Bauer i Madrid / God Middag; gik med Jonas ud at købe Kager, Champagne og Cognac. Nu sidde vi i vor vel opvarmede Stue og skulde med et Glas holde vor Juleaften. – Jeg dækkede Bordet, satte to Blomster Vaser fra Kaminen derpaa, begge vore Lys og en Voxstabel fra Rom tændtes paa Spidsen af Champagneflasken[.] Nogle Kager var med denne hele Festmaaltidet, vi drak Skaaler for Collins i Rom, for Fru Scavenius, for Wiedebechs Examen; Jonas udbragte Skaal for Scharff og jeg for Drevsens og tilsidst for Viggo og Jonna. Jonas blev mere gemytlig end ellers, Klokken 10 gik jeg iseng.

1) Onsdag] først skrevet Tirsdag 2) Vice Consul] Vice tilføjet over linien
 26) Drevsens] foran er overstreget Vigo

Torsdag 25. Juledag, sendt Brev til Fru Scavenius og til Eckardt og Scharff. Gik med Jonas ud af Porten langs Floden, her er en smuk dobbelt Alee lige ud til Havet, mange Spadserende, et Par Skibe laae ved Bredden, alt saae venligt og pynteligt ud, Veiret mildt og smukt. De fleste Gader have gamle Huse, Domkirken seer ud som Taarnet var raseret af, men den øverste Top blevet og sat paa Resten, det er forunderligt afkortet med spids Kalot. De stakkels Skildpader krybe heelt op til Kaminen, Skallen paa dem er ganske varm, som flækkede Grankogler med Kløer, see Benene ud, de forreste komme med Krebse Bevægelse som de bageste stylte efter; et heelt Pantser danner Skallen, hængende sammen paa Siderne aaben for og bag for Been og Hoved, den underste Deel flad med sort bladformet Tegning, den øverste hævet med maurisk mosaik Tegning. – Hovedet som en Fugl med aflange sorte Øine. Med Piniefrugter gjør man Ild paa her i Bayonne, det maa kunde benyttes hjemme med Grankogler. Klokken blev omtrent 5 før Jonas kom hjem, jeg blev urolig, han var gaaet til Biarritz og kjørt med Diligensen hjem; vi gik i Theatret der har tre Etager, vi vare i Parterret / saae les memoires de Diable i 3 Acter og La fille de regiment, der var jevn Comedie og Opera; kom hjem og drak det ypperlige Bayonne Øl.

Fredag 26 Brev fra Fru Bushby som for Øieblikket opholder sig i Bordeaux. Smukt Veir. Jeg fik Lyst at tage til Biarritz var flere Gange paa Diligense Contoiret hvorfra hver Time gaaer Vogn, men denne var altid indvendig besat, jeg var uvis om vi skulde boe der en Tid eller imorgen gaae til

1) Torsdag] først skrevet Onsdag 15) med] foran er overstreget som

Bordeaux, bestemte mig for det sidste; spadserede, saae en fuld Mand, som Gensdarmene satte ud af Byen, han var saa lynende vred at han slog sin Paraply istykker mod Steenbroen, formeligt myrdede den, mellem den beskuende Mængde stod en lang Karl og haanede, det var netop vor fulde Mand som vi paa Reisen hertil fik ud af Vognen. Saa Pyrenæerne blaanende og med Snee. I et Vindue stod min Billedbog og en Bog om Øehlenschläger. Bestemte da jeg var iseng at vi imorgen reiste til Biaritz. 5

Løvedag 27 Klokken 9 toge vi Plads til Biaritz og foer afsted i en lille Vogn til sex Personer[;] en smuk Alec førte os i paa henved en Time ned til denne By ved Havet, hvor vi toge ind i Hotel de France og fik to Værelser i Forbindelse ud til Havet, det var Flodtid, Søen væltede, som et Vandfald op mod Kysten, Vinden tog i den øverste Bølge-Kam, saa at der stod en Røg af Vand; Brændingen var i Solskinnet som den hvideste Snee, Havet nær Kysten, glasgrønt. / Gik med Jonas ud til Havet, det har bidt store Stykker af Sandsteens Klipperne; store Buer, enkelte Blokke, Klippegrund ude i Søen som om det var Tørvemose. Brændingen sprøjte[de] høit i Veiret; iøvrig var hele Havet blikstille kun mod Land gik Brændingen som var det en Hær af sprøjtende Hvaler der satte mod Strandbredden; en vedvarende eensartig Brusen, altid samme Tone hørtes. Sendt *Brev* til Etatsraad *Thiele*. Nu er Klokken 5 Fyret er tændt det vexler med et stærkt hvidguult Lys og et rødt. Det er Flodtid Havet ruller heelt op mod Hotellet, hen over Sandgrunden hvor jeg gik for en Time siden. Drak Punsch med Jonas og gik iseng Kl 10 10 15 20 25

10) 27] først skrevet 26 20) Tørvemose] læsningen usikker

Søndag 28. Det er en stærk Taage i Dag. Gik langs Havet; Klipperne laae der ude som store forunderlige Søuhrer, Brændingen sprøitede høit op om dem; – hen over Sandet satte de lange Skyller fra Brændingerne forskjellige Vandlag
 5 med Skum, en heel Kniplings Besætning. Jeg gik med Jonas en Tour langs Havet, Taagen drev mod Nordvest, lange Søer gik fem sex efter hinanden mod Kysten, Gik senere i varmt Solskin op ad Bayonne Veien. Det keiserlige Slot ligger tæt ved Havet, har kun Stue og første Sal, rødmaalede Mure,
 10 Blytag, et stort begyndende Have Anlæg. Tomme Skilderhuse uden for, et Stykke derfra en mindre Bygning til Beboelse og noget fra denne [en] Staldremise. – Sendt Brev til Fru *Serre* i Dresden.

Mandag 29 Søen gaaer med voldsom Brænding der sprøiter i Høide med de største Klipper derude, de ligge som
 15 strandede Skibe, som Forverdenens forstenede Dyr; jeg gik hele Kysten, om Byen, rundt[.] Klokken eet kjørte vi med Omnibus til Bayonne og derfra til Banegaarden hvor vi maatte vente en heel Time og kom afsted halv fire, Egnen var
 20 sandet med Naaetræer, for Enden af Floden saae vi Havet endnu engang med dets stærke Brænding; det begyndte at mørkne / da vi naaede *Dax*, hvor vi toge ind i Hotel de l Europe, et stort Værelse med to Alcover, halv kold Dinér med en en skidden Kokkepige og en ung i Benene reumathisk,
 25 jamrende Mand, keitet Opvartning, jeg utilfreds, Jonas altsaa tilfreds; god Kaminild. Han er en Egoist, en Tartuffe; aldeles ikke nogen behagelig Reisekammerat. Aldrig faaer jeg Tak af ham, men vel af hans Forældre.

Tirsdag 30. Stærkt Regnveir, var i en søvnic Caffee, gik
 30 over en smuk Bro ind i den ældre Deel af Byen, her var en

varm Kilde, et Slags Geysir, en heel firkantet Bygning omsluttede Basinet hvor Dampen steeg fra det klare, boblende Vand, det var meget varmt, vi gik op paa Volden og om af af kjedelige Gader til en kjedelig Domkirke, bestemte os til at reise; Omnibussen kom medens vi pakkede ind; Klokken $\frac{1}{2}$ 11 foer vi afsted og naaede $3 \frac{1}{4}$ Bordeaux, kjørte en Time omkring og satte alle Pasagerer af og naaede da Hotel Richelieus, fik to Værelser med Kamin, spiiste og Jonas hentede Breve, jeg fik eet fra *Mathilde Ørsted* og et fra *Fru Collin*; skrev strax Brev til *Fru Jette Collin*; sidder nu varmt og godt. I Spanien er man som den fattige Poet paa Tagkammeret der fryser, men har Poesiens Ild, her er den borte i Velværen. – /

Onsdag 31. Gik at blive klippet og barberet; søgte Jørgensen i hans Bolig, men da han var paa sit Contoir og det laae langt borte vendte jeg om[.] Byen gjør et storartet behageligt Indtryk. Kjørte hen til den danske Consul Kirstein, en Brodersøn af Conferentsraaden i Kjøbenhavn, han indbød mig og Jonas til Fredag Middag. Gik siden til Jørgensen, Sønnen talte dansk, Moderen lidt, uagtet dansk født, Jørgensen ganske som en Kjøbenhavner, han var meget hjertelig og godmodig; hen paa Eftermiddagen kom han og aflagde mig en Vesit; senere kom Staldmesteren *Schele* der havde hørt jeg var her – aflagde Visit, ligesaa vor Consul *Kirstein*[.] *Schele* spurgte eller sagde: »Det er Slaver der kjæmpe ved Tyrefægtningen! jeg har læst derom«. Efter Bordet gaet i Gaderne; straalende oplyste Boutikker; Mængden ude at kjøbe, Arbeidere i blaa Bluser gik og sang. Nu har

4) af af] derefter er et ulæseligt bogstav

jeg dækket Bordet med Kager og Champagne, det gamle Aar, være hilset til Afsked, Tak være vor Herre for hvad han forundte mig i dette Aar, det næste giver ikke saa meget Nyt og Interessant, men om Gud vil ligesaa megen Hjerte
5 Glæde.

1863.

Januar.

Torsdag den 1ste. Stærk Taage; gik med Jonas at drikke Kaffe og drev lidt om i Byen; Solen begyndte at komme
10 frem, en blind Sanger med sin reenligklædte Kone og en net lille Pige stode paa Gaden udenfor Hotellet og sang smukt, Folk samlede sig og hørte. Fik fra Hr Jørgensen de sidste fire »Dagblade«. Sendt Brev til Th: *Reitzel* og til Fru *Bal-ling*. Middag Klokken 6 hos Jurgensen; hans Svigermoder
15 en livlig, rigtig dansktalende Kone var der, en ung Nordmand Lundgreen fra Trondhjem, behagede mig, der var en Hr Rasmussen fra Kirsteins Contoir og en ung Russer, Døttrene musikalske[.] Vi [fik] kostbare Vine til en 8 Rdlr Flasken. Efter
20 Bordet blev sjunget og leget Julelege. — / Klokken gik til 12 da vi kom hjem og da kunde jeg i et Par Timer ikke falde isøvn, i Operaen gav de La favorite, som jeg saa gjerne havde seet.

Fredag den 2den. Iaften opføres La Juive, som jeg ogsaa maa miste da jeg skal til Kirsteins; Veiret er graat og koldt;
25 jeg har fileet paa et Par Vers, det er Dagens Arbeide. Staldmester Schele kom med Vogn Kl 6 og vi kjørte hen til den

danske Consul Kirstein, hvor vi fik en stor Middag med Iis, Trøfler og udsøgte Viine; han udbragte min Skaal, ligesom ogsaa Jørgensen gjorde det igaar, men Jørgensen kaldte mig Danmarks største Digter. Klokken halv elleve gik med Jonas hjem i taaget Veir. Af Schele hørte jeg at Wanda Zarthmann var blevet forlovet med Grev Danneeskjold og at Frøken Falbe blev Hofdame hos Alexandra. 5

Løvedag den 3de. Smukt Solskin. Brev til Fru Kammerherreinde *Neergaard*. Modsigelsens Djævel sidder i Jonas, jeg kan være fuldkommen vis paa at han har altid en modsat Mening i Smaat og i Stort fra den jeg har; i Dag skulde Domkirken ligge lige med Qu[ai]en ud for Kirsteins Contoir. Han ærger mig idelig og jeg tier for at slippe for Strid og Skjænderi; vi var i Kirsteins Viinlag[er], det var lange Bjælkereiste Gange, store murede Haller, hvor Tønderne fyldte med Viin laae i tusinde Viis, det var ikke de Dødes By som i Spanien, det var Viinankernes Stad, hvor hver boede i sit Huus sin Tønde, Etageviis; i flere Haller var en Travlhed af Arbeidere, rundt om brændte Lys. De fleste Tønder gik til Tydskland. Vi maatte da smage paa en / 20 Mængde Viin, den jeg synes om synes altid Jonas mindre om, det er næsten komisk. – Veiret mildt og varmt; Gaden utroligt snavset. – Begyndt paa Romanen.

Søndag den 4. Følt mig nerveus og humoridalsk[;] Solskinsveir; aflagt Visit hos Jurgensens. Klokken 1/2 2 kom 25 Consul Kirstein og Frue med en Vogn, vi kørte ud over den uendelige lange Bro over Floden, gennem en By der støder op til den ud paa Landet til hans Moders Landsted;

15) Gange] først skrevet Haller

Vinden blæste lidt kold, Luften var skyfuld, ellers godt Veir, her var en stor Udsigt over Floden, der syntes en Havbugt, Fruen ligner noget Fru Dickens Svigermoderen meget Skuespillerinden Jomfru Nielsen, hun var født Dubelt og talte
 5 lidt Tydsk, sine to Døttre og [en] engelsk Dame der sværmede for mine Skrifter kom der ud. Jonas og Kirstein gik temmelig længe og søgte Forsteninger saa jeg blev ærgerlig i mit stille Sind. Vi kørte en ret smuk, noget lang Omvei hjem og havde to Efteraars Bouquetter til at pynte min Stue.
 10 I Theatret Rigolette og en Ballet Frantzia, i Operaen kommer før[st] i Begyndelsen af Anden Act og i i Slutningen af fjerde den Melodi Jonas kalder Sante Luzia, den maa jeg benytte, den er melodios. Balletten var Børnecomédie, men Dandsen ret kunstig, equilibristisk, en Dandsende peeb de af, det var
 15 privat Kritik; Klokken var halv tolv da vi kom derfra. Vi tog Billet til Parterre og anden Etage, men der var ingen Pladser vi maatte da købe / til første Etage, 3 Frank dyrere $\frac{1}{2}$ 12 kom vi hjem $\frac{1}{2}$ 1 sidder jeg endnu her

Mandag 5. Træt og forsviret, føler mig slet ikke vel. Brev
 20 fra Etatsraad *Dreusen* Brev fra Fru *Henriques* og fra Fru *Melchior*. Sendt Brev igjen til Fru *Henriques*. Bordeaux Domkirke tager sig anseelig og gammel ud, med to Taarne, som to Eenhjørnings Horn, det egentlige store Taarn er reist et Stykke borte fra Kirken. Besøg af Hr Rasmussen og senere, af Nordmanden fra Thronhjem, jeg læste mit Eventyr og et Par Digte for ham. Til Middag gik jeg med Jonas paa en af de mindre Restaurationer, Operaen *Martha* som opførtes opgav vi.

11) Anden] først skrevet tredie

Tirsdag 6 Fik Brev fra *H. P. Holst*. Jonas er ude at see Porcelains Fabriken, jeg blev hellere hjemme. Sendt Brev til Grev *Lerche* paa Lerchenborg. Regnveir hele Dagen; gik om Aftenen hen i Theater Français og saa de fem første Tableaux af Dramaet *Le Bossu*, der er i 10 Tableaux; et sammenskrevet Stykke, en Slags daarlig Roman. Gav til en af Garconerne min Udgangs Billet 5

Onsdag 7 Sendt Brev til *H. P. Holst*. Besøgt *Schele* og faaet Besøg af den ældre Hr *Jurgensen*; Veiret var klart imorges nu er det Regnveir, Jonas er gaaet ud til Hulerne ved *Kirsteins Have*. Fik Besøg af den unge Staldmester *Schele*, der vil spise med os til Middag her i Hotellet; Jonas skal til sin lærde Skrædder jeg i *Parquettet* og høre Operaen *Faust* med Musik af *Gounod*, den har stor Paavirken af den nyere tyske / Musik, intereserede mig meget, men *Faust* selv har som Tragedie gjort et stærkere Indtryk paa mig ved godt Spil; her var i Operaen Duften af Blomsten men ikke Blomsten selv. Der blev tilsyneladende oversprunget eller ombyttet to Tableau, Publicum blev rasende peeb og støiede, Regisseuren eller om det her var en Øvrigheds Person kom frem og talte beroligende, men det var Olie i Ilden, Publicum peeb og støiede til det fik sin Villie. En Debutantinde udførte *Marthes* Rolle, hun lod spørge om det var hende Pibningen gjaldt og nu fulgte Pibning og Klap. Smukke Decorationer, men underligt at hvad der benævnedes *la Vallée de Brocken* var *kun* en Galgebakke med mange Tyveknaegte hængte i Galger og hele Scenen bestrøet med *Beerade* og *Dødningeben*[.] *Mephistopheles Parti* synes det betydligste og det af *Componisten* med største Begeistring beaandede. Klokkeren var to til Morgen da jeg kom iseng. 30

Torsdag 8 Forsviret da jeg stod op. (I Operaen Rigoletto og le Chalet). Kjørt hen til Hyllested hvor jeg traf en for mig begejstret fransk Dame; aflagde Besøg hos Hr og Fru Kirstein. Veiret mildt og Solskin. Sendt Brev hjem til *Del-banco*; drevet om i Gaderne, til den gamle Port, der er beboet og har elegante Gardiner /

Fredag 9. Gik med Jonas op til en Photograph og lode os photographere begge paa eet Kort. Sendt Brev til Fru Ida *Kock*. Var i Domkirken, der er stor og tom, men forøvrigt i en ganske tiltalende Stil, udenpaa er den smukkeste. Graat, vaadt Veir. I Theatret med Jonas og hørte anden Gang Faust. Jødechoret meget characteristisk, (Gret[c]hen der kastede Psalmebogen ud i Coulisen da hun skulde spinde paa sin Rok viiste ikke stor Opfattelse af Rollen) Kom hjem hen mod 12, drak Øl og skrev paa Reisen.

Løvedag 10 Hovedpine og nerveus; smukt mildt Veir. Besøg af een af Bordeaux rigeste Kjøbmænd Kruse, en Beundrer af min Musa, han talte Tydsk. Besøg af Hr Rasmussen. Sendt Afbud til Jurgensens hvorhen Jonas gik til Consert og Dands men kom tidlig hjem.

Søndag 11 Følt mig mere vel; Solskin. Brev fra Eckardt og Scharf. Gaaet til Hyllested og spiiet Frokost med Schele og en fransk Beundrerinde, senere kom Kirstein, Frue og hans Søstre med en engelsk Dame og jeg læste Vinden fortæller, de havde den for sig paa fransk, derpaa den lykkelige Familie og paa Fransk »l Ange«, tilsidst Stoppenaalen. En fransk Componist som sværmede for mig spillede nogle af sine tydsk beandede Kompositioner. Gik derpaa med Hr

12) Jødechoret ∴ Soldaterchoret 17) Kruse ∴ Cruse

Rasmussen hen at see Resterne af det gamle Amphitheater, der gaaer Gade gennem en af Buerne. Besøgt Jurgensens, hans Moder fraperede mig med det Spørgsmaal om Ulkegaden endnu existerede. Jonas er iaften i Theater francais, jeg sidder hjemme. (Han gik i Operaen til Faust.) / 5

Mandag 12 Smukt Veir; Jonas vilde ud til Sanddynerne, men det blev forsilde, Toget var gaaet. Jeg har sovet meget uroligt og drømmende denne Nat. Kjørt med Omnibus ud til Jurgensen og fik for 100 Rdlr Frank; sendt *Brev* med Portræt Kort af Jonas og mig til Etatsraad *Dreusen*. Besøg af 10 Russeren, Nordmanden, Schele og den unge Jurgensen. Gik i Theatret og hørte tre Acter af Ernani, det blev udmærket sjunget med malmklingende Stemmer, ved disse bliver Operaen gribende, og dog den kan forme en delig Klang for Ører og Nerver, men naaer ikke ind i Hjertet. Madam 15 Reyballe og Tenoren udmærkede.

Tirsdag 13. Til Morgen reiste Jonas med den unge Jurgensen og Nordmanden Lundgreen ud til Dynerne, Veiret er smukt. Jeg fik Brev fra *Clara Heinke*. Sendte Brev til *Eckardt* og *Scharff*. Føler mig ikke ganske vel og kjeder mig, 20 gjerne tog jeg lige hjem til Kjøbenhavn. Sagt Farvel hos Jurgensens, Besøg af Kirstein og senere af Rasmussen. Følt mig som lamslaet, mat og nerveus, gik over i Theatret og hørte Aubers Opera comique Haydie, hvor Scenen i anden Act er paa et Skib, som i Bournonvilles Ballet: »Langt fra 25 Danmark«. – Jeg gik fra Balletten Frantzia og gav min Udgangs Billet til een af Opvarterne; Klokken er nu elleve

11) Nordmanden 12) Lundgreen 13) bliver] *derefter er overstreget* til 16) Reyballe] *ms. har ved lineskifte Rey-/ Balle*

og Jonas er ikke kommet; jeg trænger til at komme tidlig til Ro, men det kan nu ikke skee. Afreisen imorgen Klokken otte udsætter jeg til om Eftermiddagen og tager da til Angouleme og maa opgive Poitiers. Brev fra Jette *Collin* i Rom.

- 5 *Onsdag 14* Oppe Klokken 9; betalt Regning og arangeret os til Afreisen. Besøg af Hr Rasmussen; Brev til Jette *Collin*. Kjørt i Regnveir til Banegaarden, Toget gik halv sex, vi vare i første Klasse; under Kirsteins Moders Villa var den første Tunnel, flere fulgte; Klokken halv ni kom vi til Angouleme,
- 10 Bane / gaarden ligger tæt ved Byen; langt havde vi dog at kjøre til vi kom til Hotel Valentin, her var ingen hjemme Herren reist, Garconerne ude at more sig, en Portnerkone tog mod os, vi fik en høist tarvelig Aftensmad, vor Stue var bedre; Konen vidste ikke engang hvor Byens Slot laa, hun
- 15 var ikke fra Byen sagde hun og havde ikke været uden for Hotellet, tilføiede hun naivt.

- Torsdag 15.* Gik i Morgenstunden i en Caffé, den saa fatig ud, vi bleve førte ind i »Salonen«, den saae ud i Størrelse som kom vi bag et Skjærnbrædt. Palais de justice lige udfor
- 20 Hotellet tager sig storartet ud med høi Trappe og Colonner; gik hen til Resten af det gamle Slot der nu staaer i ny Bygning med et prægtigt høitstrøbende Taarn. Gik til den østlige Deel af Byen hen ved Kirken St Pjerre der er ganske maurisk i sit ydre, flere hestekoformede Vinduer med slanke marmor
- 25 Søiler, et Taarn udenfor men dog sat i Forbindelse med Kirken; her er en smuk Spadseregang ud for den med Basrelief smykkede Kirke Indgang. Byen ligger høit man seer ned af

8) den første] *først skrevet* en Tu 12) Portnerkone] *først skrevet* Kone 23) hen] *først skrevet* der 25) Taarn] *foran er overstreget* fri

den høie Terrasse vidt ud om Egnen. Her oppe ligger det naturhistoriske Musæum. Jonas blev her saa at vi ikke kom med det bortgaaende Train. Her er paafaldende koldt imod i Bordeaux. $\frac{1}{2}$ 12 kjørte vi til Banegaarden lidt over 12 gik Toget. / Veien havde dansk Præg, her var nogen Skov, 5 Vandet stod op over Engene; henimod Poitiers kom Klippegrund, vi naaede Byen henimod 4 og toge ind i Hotel de France, Værelse til Gaarden, Ild i Kaminen, strax spiste vi. – Om Aftenen kom at besøge Jonas, Concyliologen Drouet.

Fredag 16 Stor Frokost, flere Retter; nu kom Hr Drouet, 10 vi fulgte ham hjem, han forærede mig en lille Bog, Breve fra de azoriske Øer. Vi gik derpaa til Domkirken, der har et meget gammelt Udseende; indvendig er den ganske broget malet, Søiler og Loft, gjør Indtryk af maurisk Smag. Portalet en Mængde Basrelief; herfra til Domkirken, der ligeledes om 15 Portalen har mange Udhugninger, indeni stor og tom, men en ædel Stiil, Taarnet er slankt og smagfuldt; nu gik vi gennem een af Byens ældste Gader og kom til Kirken Santa Radegonda, efter hvem de fleste Fruentimmer her ere kaldte op, hendes Kiste staaer under Choret, man stiger af en Trappe 20 ned, paa Kistelaaget er Jernspiger tæt op til hinanden som de kline smaa Voxstabler paa. Vi gik til St Jeans Tempel, fra det fjerde Aarhundrede, een af de ældste Bygninger i Frankerige. Jorden paa Gaden var voxet et Par Alen over Fodstykkerne. – De Andre gik i Musæet, jeg hjem. Byen er 25 stor, ligger høit og har Klippevægge ud for sig. – Nær Hotellet ligger en Gade kaldet ved de gamle Mure, disse seer

5) nogen] *først skrevet* noget 9) Drouet] *foran er overstreget* Drouet 12) Domkirken ∴ Notre-Dame-La-Grande

man i Ruiner begroede med Græs, enkelte Steder beboede med et indsat Vindue, nær ved laae et Slags / Rotonda ogsaa i Ruin. Raadhuset gammelt og arkitektonisk interessant, men næsten skjult af Huse. Poitiers skal være een af de meest religiøse Byer i Frankerige og har 32 Klostre 33000 Indvaanere. Fruentimmerne af Folkeklassen gaae her med høie Kapper eller Hovedtøi der ligne de gamle Sæt. Om Aftenen kom Hr Drouet, Jonas forærede ham paa Fransk mine Eventyr, som jeg skrev i; han noterede hvad jeg sagde ham om mine 5
10 Skrifter da han vilde skrive en Artikkel om mig i Avisen i Poitiers. Jonas kom hjem gnaven og kjedelig. –

Løverdags 17 Jonas muler endnu i Dag, det er ikke muntert. Veiret koldt og graat. Vi gik ind at spise Frokost der kom Drouet, og blev saa hos os lige til Afreisen; Klokken eet 15
kjørte vi fra Hotellet, eet og 40 Minutter gik Toget, Egnen flad, men frugtbar, flere slotsbyggede Gaarde saae vi; vi havde en liggende Dame i Vognen, der saa paa egnen med Lorgnet, Moderen lignede Mad Dahlén. Klokken henved 20
fire naaede vi Tours der tog sig høist elegant ud med brede Gader; vi toge ind i Hotel faisant og fik Værelse til Gaarden, Jonas fandt Brev til sig paa Posthuset. (Bønderkonerne her paa Veien gik og spandt paa Haandteen.) Om Aftenen gik 25
Jonas og jeg i den meget lange Gade med glimrende Boutikker, hvor kun hveranden Løgte var tændt. Modsigelsens Djævel i Jonas, der taltes høit ved Siden og blev hostet, jeg bemærkede det og han paastod det var Ilden i Kaminen, tilsidst da de væltede en Gjenstand derinde og disputerede høit, »o ja! jeg / vil troe det!« var det eneste han og med gna-

20) Hotel faisant ∴ Hotel du Faisan

vent Ansigt indrømmede, og man kunde næsten høre Ordene de sagde; han hører ikke godt, vil ikke tilstaae det og dertil altid være af en anden Mening end jeg.

Søndag 18 Stor Scene med Hr Jonas! jeg tabte tilsidst Taalmodigheden og det brød endelig engang løst, han sagde 5
 mig at han havde mange gange blegnet for at bekjæmpe sig mod mig, at jeg var vanskelig at omgaaes, at jeg ikke kjendte mig selv, han viiste mig ganske i sin Tale den Tak jeg har, hvorledes jeg skal dømmes og omtales. Sendt Bille en Avis med Efterretning om Søslangen, Jonas havde vilde oversat og 10
 sendt det, herfra kom Muleriet, jeg anede ikke Grunden. Gik ud i Byen og kom til *Tristans* Huus, lille med Udhugninger, interessantest inde i Gaarden, med Indskrifter over Vinduerne, vi gik op af en Vindeltrappe med murede Trin og kom øverst ud under Tag[et] med Udsigt over Byen og Floden 15
 Loire. – Gik saa hen til Domkirken, hvis Portal og Taarne tage sig storartet ud, inden i var den temmelig smal, men smukke brogede Vinduer i Choret; vi gik til Hængebroen, hvorfra vi saae godt den store, murede Bro, Fandet var høit i Floden og stod op om Toppen af Buske og Træer paa Smaa- 20
 øerne, i Skylregn kom vi hjem. Største Delen af Byen er gammel kun rue royal, hvor vi boe, og som strækker sig i lige Linie gjennem Byen er moderne; med brillante Boutikker. Husene minde i deres Bygning om Toullirierne; her er mange Kirker, nogle nedbrudte, een er benyttet til Stald, een til 25
 Theater. Tiderne forandre. Sendt Brev til *Mathilde Ørsted*.

7) at jeg ikke] at først skrevet var foran er overstreget at 12) Tristan o: Tristan l'Hermite 13) interessantest] foran er overstreget bed 15) under] foran er overstreget paa

Gik i Theatret for at see La Closerie des Genets af Soulié i 5 Acter og 7 Tablaus der paa en Opera Buffa Le forfait nocturne i een Act. / Det var det sletteste Comediespil jeg længe har seet, ganske talentløse Skoledrenge Forestilling
 5 og saa fik dog den ene Jomfru en stor Bouquet og de andre Klap; Jonas gik da første Act var ude, jeg da anden var forbi. Theatret tarveligt med to Rækker Loger. – Resten af Dagen Jonas behageligere i Omgang end sædvanlig.

Mandag den 19. Klokken elleve $\frac{1}{2}$ gik Toget fra Tours,
 10 vi beholdt en Vogn for os selv; Veiret mildere, Kornmarkerne grønne, i Kalkhøiderne var i lang Strækning hugget Beboelses Rum; Egnen meget befolket. Klokken Eet kom vi til *Blois* og tog ind i Hotel Blois og fik hver sit Værelse der stod i Forbindelse; vi toge Frokost og gik saa gennem Byens gammel-
 15 dags krogede Gader til Domkirken der ligger høit med Udsigt over Loire; Gaden gik saa steilt ned ad at der var Rækværk at holde sig ved langs Husene; vi gik ud paa den store murede Bro og derfra til Kirken St Nicolas, gothisk, derpaa
 20 god Stand, det har brogede Farver i sine Vatikanske Vinduer, og Karnapper som var det Prædikestole. – Det er nu Aftenskumring; Skyerne jager i Blæsten over Loire over den gamle By og det hemmelighedsfulde Slot, hvis aabne rød-malede Altanbuer synes hver en Mund man har skaaret
 25 Tungen ud af for at den ikke skulde mæle hvad her er oplevet. Det lave luftige Galleri under Taget, som det synes at løfte, (Vindues Buerne ere et aabent Galleri). Om Aftenen

4) talentløse Skoledrenge] *ms. har* ²Skoledrenge ¹talentløse, 5) Jomfru] *der-
 efter er overstreget* Kla

kjøbt Kage Konjak og Seltzer Vand, sad med Jonas ved den blussende Kamin.

Tirsdag 20. Graat Veir og Blæst; efter Bordet gik vi op paa Slottet der har en fritsvævende aaben Trappe af Steen; alle Sale vare restaure[re]de, F og C, Frantz og Catharine prangede i Tapeterne, store Kaminer, urimelige lave Døre, men Franz den første / kunde gaae opreist gennem dem; saae Døren og Kongens Værelse hvor *Guisse* var blevet myrdet og hvor Kongen fra et Hul i Tapetet saae paa det. Smuk Udsigt over Byen; vi vare ude paa det øverste Galleri under Taget. Gik med Banetoget til Orleans Klokken eet og fik en voldsom Regnskylle og midt under den paa en Station kom en Herre og en Dame ind til os saa at jeg blev dyndvaad ved deres Indstigelse. Klokken tre kom vi til Orleans og kørte om af en Mængde ubetydelige Gader, for at sætte Pasagerer af, steeg selv af i Hotel la boule d'or; vi gik strax i en stormende Blæst til Domkirken, der foran den fornemste Gade tog sig storartet ud, den er den smukkeste vi endnu have seet i syd Frankerige; fortræffelige Billeder i Glasmaleri i Vinduerne. Geistligheden sad og sang, Orgelet faldt smukt ind, Ingen hørte der paa, kun en eneste sad knælende i en Krog. Nær ved laae Raadhuset, en lav, ganske egen rødfarvet Bygning, I Gaarden ved Opgangen stod en Statue af Jeane d Arc, modeleret af Louis Philips Datter og givet Byen af Louis Philippe. Paa den store Plads den af Napoleon den 3^{die} givne Hest Statue af Jeane d Ark, med udmærkede Bronze Basreliefs, der fremstille næsten paa Schillers Maade hendes Historie, hvor Guds Moder aabenbarer sig hvor hun vogter Faar, til hvor hun brændes. Vi gik derpaa til Diana de Poitiers Huus, og saa ind i Gaarden, derpaa til Agnes

Sorels Huus og til Jeane d Arcs Huus. Herfra ned til / Loire, hvor Broen gaar over, herfra sees en lignende Bro. God Middag, god Appetit.

5 *Onsdag 21.* Tog feil af Trainet og kom ikke afsted Klokken 11 og 55 Minutter, da dette var et Aftentog, maatte blive til Toget Klokken 3; gik derfor ud over Broen til Jeane d Arcs Monument, hvor hun staar med Fanen og Sværdet; gik igjen i Domkirken og saae paa de smukke Glasmalerier, var forbi Agnes Sorels Huus; gik til Raadhuset, Jean d Ark
10 er gjort af Prindsesse Maria af Orleans og foræret Byen af hendes Fader Kongen. Kold Blæst, varmt Solskin. – Klokken 3 kjørte vi og kom i Mørke Klokken 7 til Paris, vi toge Plads i en Omnibus, og bleve, som sædvanlig de sidste der kom ud, efter at vi i halvanden Time havde kjørt om og
15 sat de Andre af; vi toge ind i Ru[e] cite Bergere No 6 og fik en fælles Stue for 4 ½ Frank, maatte derpaa Klokken halv 10 trave ud for at faae Noget at spise. Jonas synes overrasket ved Paris; vi sad hjemme ved den blussende Kamin, drak Viin og spiste Kage, blev oppe til Klokken henved 12. –

20 *Torsdag 22.* Gik ud at drikke Kaffe og derpaa gjennem Pasagerne, Børspladsen, Palais royal, Tulleirierne, Vendome pladsen, Madeleine, til rue delle archiveque hvor Moltke boer, paa Gaden mødte jeg Baron Bertouch, som fulgte mig tilbage i Legationen og gav mig Brev fra Viggo
25 Neergaard, det mældte at hans Broder Carl var død; Brev fra en Hr i Kjøbenhavn der søgte om en Plads, Brev fra Zobel i Madrid, Brev fra Grevinde Holstein, og fra Frederik *Bøgh*, Jonas gav mig Brev fra Marie Nutzhorn og sin Søster Louise. Veiret graat. / Efter Frokosten drev vi
30 om paa Boulewarden. – Gik til Baron Delong, som jeg fandt

forkjølet. Om Aftenen i Parterret i Opera comique og hørte Rose & Colas med Musik af Monsigny, den gammeldags hjertelige Musik og den naive ubetydelige Handling havde i vor afectsøgende Tid noget Tiltalende, derefter Jocrisse Musik af Gauthier og tilsidst den nye Opera Lalla-Rououkh af Felicien David; en alvorlig, characteri[sti]sk Musik med stor Indvirkning af tydske Componister. Den var med Pragt. Jeg gik i Begyndelsen af anden Act da jeg ikke kunde udholde Varmen og Klokken gik til 12. 5

Fredag den 23. Deiligt Foraarsveir, gik til Posthuset og fandt der Brev fra Emil Hornemann og hans Kone. Brev fra Amberger, Brev fra Jonna Stampe. – Gik derpaa Klokken 12 ud til Ministeren Leon Moltke, han var gaet ud; kom hjem 1 1/2; mødte paa Trappen Baron Holsten til Holstenshuus og gik med ham op til Baron, som med Kone og Børn boe øverst der i Huset; senere mældte Tjeneren at Leon var kommet, jeg gik derved, traf der Grev Harald, fik Musik fra Zobel i Madrid Brev og Avis fra Druet i Poitiers, Brev fra Gusta Collin. Brev fra Fru Henriques. Sendt med Brev fra Jonas vort Photographikort til Druet i Poitiers. Om Aftenen i Theater Varietes og saae Vaudevillen: une Martingale og det nye meget besøgte Stykke, eller som det kaldes Revue »Eh! allez dong!« Det var broget og morsomt især Hr Depuis der parodierede mesterligt Baletten; smukke Fruentimmer traadte op. / 25

Løverdags 24. Gik til Rue Rivoli og købte Stereoskop Billeder fra Spanien, nu har jeg 10. Jonas var ude at aflægge Besøg hos Delong og Moltke. Efter Frokosten gik jeg ud [til] Grevinde Moltke, da jeg var forbi Madelaine spurgte jeg mig for og havde over et Qvarteer at gaae jeg kom 30

i en Omnibus og naaede hendes Bopæl der var nær ved »Port d Etoile«, jeg kjørte hjem og maatte i to Diligenser, meget træt naaede jeg min Stue, jeg havde købt 5 ny Stereoskopbilleder, eet af dem tiltalte mig ikke da jeg kom
 5 hjem og jeg gik derhen at bytte, det var op mod Madalainen, jeg følte mig aldeles overanstrengt og det var svært at vinde hjem. Jeg blev hjemme tilaften, Jonas drev om, Klokken var eet da vi gik iseng.

Søndag 25. Gik med Jonas til Notre Dame, der er aldeles
 10 oppudset; hele Qvarteret deromkring forandret. Da jeg 1833 gik her, var her smalle gamle Gader, nu laae Kirken temmeligt frit, Broer og to mægtige Theatre løfte sig nu her ved Seinen; hvor forandret i 30 Aar. Vi gik til Louvre og ind i den ægyptiske Deel, med mægtige Gudebille[de]r i
 15 Steen og Sarcophager; kom derpaa ind i Sale med Klædningsstykker Huusgeraad af historisk Betydning. Napoleons Hat, og den Hat han altid bar paa St. Helena, det var en gammel afslidt Hat. Hans Kjole som Consul, Kongen af Roms Vugge, Napoleons Feldtseng, hans Signet; Dronning
 20 Maria Antoinettes ene Sko, den var meget lille. Om Aftenen drev Jonas og jeg, vi kom ind i nogle mysteriøse mørke snevre Gader, med gamle væmmelige gemene Fruentimmer, der antastede os; – Gik derpaa i Pasager[ne] og hjem hvor jeg skrev paa »Madrid«.

Mandag 26. Føler mig ikke vel, Trykken i Hjertekulen og Uro i Blodet. Graat Veir. / Gik ud til Moltke men traf Ingen hjemme mødte en dansk som tiltalte mig, hans Navn var Schytte, han var Kok. Følte mig bedre ved at gaae; Klokken var over to da jeg kom tilbage, Jonas var ikke
 30 hjemme, heller ikke da jeg kom fra Frokosten, gik saa den

lange Boulevard Sebastopol og om gennem Palay royal til Opera imperial italiens; Klokken var henved fem da jeg kom hjem og gjorde Ild paa Kaminen, første Gang i Dag. Jonas kom først hjem henved 7, var meget træt og opgav Comedien i Aften. Jeg gik efter Bordet i Palais royal og rue Rivoli og købte igjen Stereoskopbilleder, kom hjem og blev.

Tirsdag 27. Gik halv eet til Leon Moltke, der kom Capitain Falsen, som er nylig indtruffet; gav Kort af hos Lamar-tine; gik ud i rue Grinelle og besøgte Grev Harald Moltkes Frue, de boe brillant; gik derpaa en urimelig lang Vei ud forbi Luxembourg til Plads du Panteon og søgte i Bibliotheket forgjæves Marmier, nu blev det stærkere Regn-veir; ved Theater Odeon slap jeg i en Omnibus og havde nu en Times Vei hjem. Imorges var jeg hos Baron Delon; fik derpaa Brev fra Grevinde Moltke Hvitfeldt Glorup, om at spise hos hende paa Torsdag, sendt hende skriftligt Svar. – Drevet om; hjemme til Aften.

Onsdag 28. Stærk Taage, sent klarede det og blev smukt Solskin, gik paa Posthuset med Brev til Zobel i Madrid og Viggo Neergaard i Kjøbenhavn besøgt Baron Holsten. Mødt i Dag en Dansk der tiltalte mig, han havde været syg i sex Uger fortalte han, hans Navn har jeg glemt, senere da jeg gik langt ud af Boulevarden / tiltaltes jeg igjen af en Dansk, Søn af Lægen Frost i Præstø, han reiser iaften til Spanien. Til Aften gik Jonas og jeg hen paa Boulevard Sebastopol ind i Eldorado, en ganske egen Øl Halle indrettet som Theater, det er en nydelig Bygning, Entreen koster ikke noget,

12) du] først skrevet del 28) det] først skrevet der

men man er nød til at tage et Glas Øl eller en Kop Kaffe, paa Gulvet eller i de tre Etager, et Orchester spiller, Teppet gaar op og man underholdes ved Sang og Dands, det var over alle Forventninger godt, ja selv en smuk Dame Stemme hørtes; flere af dem fik Bouquetter, der var et Par spanske Dandsere som dansede, der blev forresten ryget Cigar, Folk sad meget opmærksom og hørte til og de syngende Damer saa mere anstændige ud, i deres Fremtræden, end paa de fleste andre Theatre. –

10 *Torsdag 29* Meget koldt; fløttet een Etage ned og faaet to Værelser med Selon for 6 Frank, meget hyggeligt; fik Besøg af Tillisch. Kjørte ud til Middag til Grevinde Moltke heelt ud ved Port l Etoile, jeg var der sammen med Grev Leon Moltke, Broderen Harald med Kone, dennes Svigermoder, Grev Holsten til Langensøe og Forfatteren Dargaud med Kone, som jeg havde tilbords, han lovede mig sin 15 Reise i Danmark og sin nyeste Bog om Jeane Gray; kjørte hjem Klokken henved ti og drak bayrisk Øl med Jonas.

20 *Fredag 30.* Følt mig saare vel; fik igaar Brev fra Eduard og Jette, skrev i Dag Brev til *Eduard*, som jeg bragte paa Posthuset, / gik saa med Jonas i Louvre og saae det indiske Kabinet og en Deel Malerier og Haandtegninger. Smukt Veir. Drevet om. Dickens er her, giver i Aften og imorgen 25 Oplæsninger af sine Skrifter, uvis om jeg skal besøge ham, da han har fornærmet mig ved ikke at modtage Bille, som jeg anbefalede til ham. – Ikke endnu Svar paa min Friplads i Theatrene. Drevet om; hjemme om Aftenen. Da jeg efter Bordet kom hjem, var Bjørnstjerne her, han og Jonas sad

5) flere] *foran er overstreget* de fik o

og drak Øl, han talte og fortalte, om Kaulbach der ikke havde talt ganske net om mig, om en tydsk Militair der var Poet og som hos Serres havde sagt jeg var styg og han holdt ikke af mine Skrifter; der var en Blanding af Behagelighed og ikke Behagelighed i hans Tale; han skildrede ellers godt Fru Serres Uro, og var fuld af Roes over Frøken Heinke! – Klokken blev elleve før han gik, Jonas fulgte. 5

Løvedag 31. Følt mig syg; i Dag er jeg forstemt over det Skidt Bjørnstjerne i sin Tale kastede til mig, jeg var forstemt; Jonas sagde paa sin elskværdige Maade, Du kan da ikke altid vente at høre Behageligheder. Gik til Brødrene Mallet og hævdede 300 Frank hvoraf Jonas fik 5 til Klæder. Gik saa ud til Pantheon og traf *Marmier*; han er blevet ældre, der var noget tungt ved ham, han indbød mig til sig imorgen, jeg havde ingen Lyst og afslog det; kjørte med Omnibus forstemt hjem. Kjøbt alfor mange Stereoskop Billeder i Dag, hele 7. – Middag med Jonas hos Baron Delong, før vi gik havde Geffrois besøgt os; vi fandt hos Delong Familien, Svogeren Lanoy lovede at præsentere mig for Hachette, kom træt, men tidlig hjem, skrev et Par Vers. Brev fra Theodor *Reitzel* og Fru *Ingemann*. 10 15 20

Februar.

Søndag den første. Smukt Veir. J tænker aldrig paa at economisere; han gjør heller Intet til min Behagelighed, bitter Stemning som / fødte Verset om Job. Om Aftenen vilde vi i italiensk Opera, men alle Billetter vare solgte, drev om, var uendelig træt. 25

Mandag 2den. Følt mig angrebet og ilde; kjørte ud og besøgt Bjørnstjerne, som boer paa Qu[a]lien hiin Side Seinen ved Notre dame; i samme Huus boer en norsk Maler Bø der har malet en Ørn med en Ræv i Kløerne ved Midnats Solen. Vi traf en dansk Frederiksen. Saae paa Boulevarden Kaulbachs Billede til mit Eventyr »Engelen«. Brev fra Fru Serre. Gik til Moltke at høre om min fri Adgang i Theatrene, det trækker alt for længe ud, han lovede at hans Broder Harald idag skulde friske op i Sagen. Var i la belle Jardiniere og bestilte nye Klæder. – Heller ikke i Aften i Theatret, endnu have vi under vort Ophold her kun 2 Gange seet Comedie. Om Aftenen kom Jonass kjøbenhavnske Ven Sundby, de fik Viin og Kage, talte til ud paa Natten jeg gik iseng henimod 12. Jeg gav ham med de 5 Rdlr til den trængende Familie, de afleveres til Præsten Rothe.

Tirsdag 3. Stod op 1/2 9 ihvor træt jeg var da jeg skulde træffe Hachette før Klokken elleve; jeg kom der maatte vente og fik ikke Audientz hos den fornemme Boghandler, han havde Forretninger, Hr forærede mig de Nummer af Le Tour de monde der handlede om Danmark. Løb og saae paa Værelser; Jonas vilde helst op bag Magdaleine, men absolut have egen Indgang, hans Fordringer stige altid, de Værelser i 4 Etage han foretrak for 2 i Tredie behagede ikke mig. Gik saa i / Rue Bergere Hotel Bergere og fik en Leilighed efter fælles Interesse for 6 Frank daglig; travede op til Moltke; Regnveir og slet ikke rask, mine Øine blive føleligt svagere; jeg har det ikke godt. Jonas ude til Middag med Hr Sundby. Jeg blev hjemme og drev Aftenen hen.

Onsdag 4. Smukt Solskins Veir; kjørte ud til la belle Jar-

diniere og prøvede Klæder; Tiden gaaer voldsomt ved de store Afstande. Fløttet ind i Hotel Bergere Ru[e] Bergere, jeg har No 44. Besluttede at gaae i den store Opera, for at see »Den Stumme«, jeg stod i Queu men da jeg naaede Billet-Udsalget var der ingen Parterrebilletter, jeg var meget 5 nerveus da jeg stod; fulgte Jonas op til Caffeen ved Palais royal, hvor de danske Aviser findes, gik saa hen at see paa spanske Vues, da jeg kom til Caffeen saae jeg derinde Biørnstjerne og jeg gik ikke ind, da jeg ikke var oplagt til at høre Ubehageligheder, som han saa let binder ind i sine Bou- 10 quetter. Gik hjem og drak Ale.

Torsdag 5 Føler mig aldeles syg i Dag, har Besværighed ved at gaae; sendt Brev til Fru Thyberg og lille Oluf. Jonas fløttet hen i Gangen for at faae et større Værelse; hans Fordringer stige med hver Dage, men nu ere snart Dagene 15 talte. Middag Klokken 7 hos Grev Leon Moltke med Baron Holsten, Falsen, P. L. Møller der var forbauset over hvor ung og uforandret jeg vedblev at være. Grev Petersdorff, Lieutenant – Hoskjær, der indbød mig til Frokost hos sig paa Søndag. – Jeg erfarede at jeg neppe fik Friplads 20 i Theatrene, Secretairen, til hvem Moltke havde henvendt sig havde reflecteret over at en Digter som man sagde jeg var, / vilde have Plads [i] Operaen og ikke i Theater français, der har Delong lovet mig een, jeg maatte ikke tale derom; det Hele er Sløseri af Moltke; Mangel paa Interesse for mig. – 25 Klokken var over ti da Jonas og jeg kom her i Hotellet. Den ene Opvarter er svensk, Laroche, fra Stockholm, hvor hans Moder boer. Han er Een af Indsamlerne til et skandinavisk Bibliothek. Fik Brev fra Etatsraad *Drevsen* og Brev fra Christian Winther der truede mig med at træde ud af Co- 30

miteen for det Ankerske Legat og skrive i Aviserne, dersom jeg ikke stemte for Carl Andersen; jeg stemmer for Paludan Møller, og skrev et Udkast til et Brev at jeg vilde træde ud før Afstemningen, men kom vi til denne da maatte jeg
 5 efter min Overbeviisning stemme for Paludan Møller. Der var et saadant Røre i mit Blod at Klokken var over to før jeg faldt isøvn.

Fredag 6 Sov til efter Klokken 10. Kjørte ud til Porte l'Etoile og besøgte *Roberedos*, traf dem begge to, de vare meget elskværdige. Veiret graat. Jonas stod i Aften i Queu til italiensk Opera hvor Mdms Patti sidste Gang optraadte som Sonambula, men vi fik ingen Billet, heller ikke til den Stumme, vi gik da i *Delass^{te} comique* og saae et Stykke *Les metamorphoses de Bougival*, der første Gang opførtes og
 15 gjorte Lykke, derpaa *Le pave de journaux* og *Voila la chose en Revue*, hvor der var en morsom, men uanstændig Scene, hvor Mand og Kone klædte / sig af og gik i seng, blev derpaa jaget op i forskrækkelse, han satte sin Ende paa hendes nøgne Skulder & –

20 *Løverdag 7.* Ikke vel. Gik ud at prøve de nye Klæder, Buxer og Vest passede ikke, Frakken fik jeg. Daarligt Humeur. Om Aftenen kjørte vi til Theater Lyrik, Jonas stod i Queu og fik istedet for Parterre to Pladser i tredie Etage, jeg saae aldeles Intet der, var i ærgerligt Lune og gik hjem
 25 efter anden Act. Theatret er glimrende, Belysningen skeer gennem et Glas Loft, saa at man ingen Lysekroner generes af. En blond Pige gav Margrethe hun havde noget stulfær-

9) *Roberedos* ∴ *Roboredos* 13) *Delass^{te} comique* ∴ *Délassements-Comiques*
 21) Vest] først skrevet Frakke

digt og sang smukt, men Operaen troer jeg gik bedre i Bordeaux. Kjøgte tidlig hjem og fik Middagsmad Klokken 10. Det er Pariserlivet; jeg holder ikke af det. —

Søndag 8. Følte mig træt og ilde, men maatte hen til Hoskjær til Frokost; her var meget hyggeligt; jeg traf Baron Holsteen, Falsen, en Casalis-Tutein senere kom Grev Petersdorf og Officeren. Sendt Brev til *Christian Winther*. Besøgt Delong, der lovede paa Torsdag at skaffe mig Plads i Theatrene; da jeg kom hjem havde Harald Moltke været og bragt fri Adgang for en Maaned i den store Opera, jeg gik der hen og efter en Deel Spørgen og Søgen kom jeg til det Rette og fik en god Plads til Stalles des Orchester, man gav Verdis Opera *Il Trovatore*, Tenoren god, Decorationerne ganske fortræffelige; jeg morede mig. / Balletten *le marche des Inocentes* saae jeg ikke og kom hjem efter elleve

Mandag 9 Deiligt Solskinsveir; gik ud til *Maison la belle jardiniere*, men mine Klæder var ikke færdig endnu, gik saa til Delong, derfra ud til Grev Moltke; fik Brev fra *Bournonville* i Stockholm. Jonas fik Billet til store Opera, jeg kom for at faa den og alle Pladse vare optagne, man førte mig op i Galleriet der vilde jeg ikke sidde i den Hede og Oes jeg gik ned og stod i Døren og saae de tre første Acter. Han der udførte *Massaniello*, saa vulgair ud, spillede slet, Nyrop er dog en Perle! *Elviras Partie* blev sjunget af en ubetydelig Stemme, *Fennella* var langt under *Fru Heiberg*, men *Decorationer Scene-Arangement* og *Dandse* udmærket

Tirsdag 10. Brev til *Fru Melchior* og til *Fru Henriques*. Besøgt *Gefroy*. Besøg af Falsen, Brødrene Bertouch &. Traf hos Hoskjær en en Dansk Hr Levy. Om Aftenen i Theater Chatelet og seet *La Price de Pekin*, det var et Spektakkel-

stykke men med et forbausende Sceneri. 17 Ryttere til Hest jog over Scenen og ved Indtagelsen [af] Staden var det komplet som man var i Krigen. Opiumsdrømmen mageløs skøn. Gulvet var af Speilglas og dannede en Sø, hvori Alt
 5 ovenover speilede sig. Ud af Aakanderne kom deilige Qvin-
 der, enkelte gyngede paa Spidsen af Siv og Rør. Keiserens Sommerpalads var som stod man der paa Stedet. Forestil-
 lingen endte efter Midnat, der vare ingen Omnibus at faae,
 jeg gik et Stykke men / maatte saa tage en Vogn. Hjemme
 10 kunde vi ikke faae Øl eller Mad, vi gik derfor halv eet i
 en Caffé og spiiste Skinke og drak Øl. Klokken var henved
 to før jeg kom iseng

Onsdag 11 Gik igjen forgjæves til Skræderen var inde i Morguen og saae tre Liig trukket af Seinen, de laae nøgne
 15 paa en Brix, to meget hæslige opdunstede, et var en ung
 Mand, der syntes at sove. Imorges blev jeg før Klokken 10
 jaget op ved Besøg af en Svensk og en dansk
 der vilde have mig til at interessere mig for det skandinavi-
 ske Bibliothek her i Rom. Indbydelse for Jonas og mig af
 20 Baron Holsten at spise hos ham i Palays royal, men vi ere
 andetsteds hver indbudte og komme ikke. Læst i »Sigurd
 Slemme«, det er fortræffeligt og mesterligt meislet ud af de
 gamle Sagaer. Middag hos Roberedos, Baron Holstein var
 der, ellers ingen; jeg vandt den lille Datters Hjerter ved at
 25 klippe for hende, den engelske Bonne og den tyske kom
 ind for at see mig, de havde hver i deres Lands Sprog læst
 af mine Eventyr. Da jeg i Aften drev om tiltalte mig en
 ung Fyr, det var en Søn af Bing i Kjøbenhavn. Jeg saae i

2) [af] *ms. har og* 15) et] *først skrevet en* 19) Rom ∴ Paris

et Vindue Lotteri-Sædler hvor man paa 25 Centimer kunde vinde 100 000, den 15 i denne Maaned, jeg gik ind og tog to, vinder jeg her da kan jeg rigtig sige *Tak!* fordi jeg kom til Paris.

Torsdag den 12. Følt mig aldeles angrebet i Dag. Gik ud at købe mauriske Braceletter og Skjorteknappe. Smukt Sol- 5
skinsveir. Middagen skulde have været hos Baron Holstein i Palays royal i les trois freres, sammen med flere Danske men jeg havde lovet mig til Sproglæreren Hr Romain Cornut, han talte fortræffeligt Fransk, Konen ligesaa og en Lærerinde der var med, desuden en rusisk Familie, Hr 10
Brandt og Delong; min Skaal blev udbragt af Cornut. Han vil med Brandt oversætte, enten »Kun en Spillemand«, eller ogsaa »Iisjomfruen«. / Baron Delong kjørte mig til mit Hotel.

Fredag den 13. Kjært langt ud i Rue Vauban og kjøbt Stereoskopbilleder, prøvet Klæder, læst Sigurd Slembe ud. 15
Jonas havde indbudt Bjørnson at spise med os inde [i] Pasa- gen, han syntes fornøiet over min Opfattelse og Glæde ved hans Stykke. Jeg gik senere i store Opera for at høre den Stumme, men der var ingen Plads, alle leiede ud, jeg gik op til Baron Delong, fortalte ham det og han lovede at faae 20
det bedre ordnet, gik saa hjem at hvile ud paa min Stue.

Løvedag 14. Sendt Brev til Fru Collin og Louise Collin i Rom. Drev op ad Boulevarden, da nævnedes jeg ved Navn og jeg tiltaltes af Hr Kertbeny, ham ved hvem jeg havde Ubehageligheder, eller dog rettere ved Lorck, ham jeg ikke 25
ønskede at træffe sammen med, og saa skulde [vi] her i dette store Paris dog mødes; der er en Skjæbne, Ingen undgaaer den. Gik til Moltke og sagde ham hvor ringe Gavn jeg

6) Holstein ∴ Holsten 9) Fransk ∴ Dansk

havde af Brevet om Fripladsen. – Gik om Aftenen i Marionet Comedien, stiftet af Seraphim i Versaille og senere fortsat i Palais royal; saae der de tre Ønsker, hvor Konen ønsker en Pølse og Manden bliver vred og ønsker den hang i hendes Næse og maa da ønske den løs. Der vare gode dandsende Marionetter og en godt afrettet levende Hund, for mig var den stor som en Løve, Jonas sagde den var en lille Skjødehund, saaledes var rigtignok dens Bjef. Derpaa fulgte Cendrillon. –

10 *Søndag 15.* Sendt Brev til *Hartmann* og til *Delbanco*. Veiret smukt kjørt ud med *Jonas* til Porte l Etoile, som han besteeg; vi toge vor Frokost derude i en Restauration / Da vi ville gaae til Middag stod Gaden opfyldt med Mennesker der ventede paa Carnevals Optoget vi stode længe i

15 Trængeselen men opgav saa det Skue og gik til vor Middag, da vi kom ud fra den kom i samme Øieblik Toget, Ryttere til Hest, Polichineller, Tyren selv paa en stor Triumphvogn, en lignende med flere Personer fulgte. Jeg gik derpaa i den store Opera, Jonas kom bag efter, da den halve Deel af

20 første Act var endt, vi hørte Robert le Djable, jeg fik en god Plads og blev der hele Aftenen, da vi Klokkeren 12 kom hjem kunde vi intet Øl faae uagtet jeg havde bestilt, jeg gik da med Jonas i en Caffé og drak Øl og spiste Skinke; der var stor Færdsel paa Gaden.

25 *Mandag den 16.* Brev fra Eduard Collin i Rom. Gik med Delong til Directeuren for den store Opera, men traf kun Vice-Directeuren. Var igjen ude at prøve Klæder. – Koldt men smukt Veir. Enkelte Masker drive paa Gaden Dreng

2) Versaille] derefter er overstregeset 17 3) Konen] først skrevet Manden

løbe og blæse i Horn, nogle synge, det er det hele Carnevals Røre; mod Aften kom Toget med Oxen forbi vore Vinduer, men vi vare ude at spise og saae det ikke. Blev hjemme om Aftenen.

Tirsdag 17. Kjørt ud at hente mine nye Klæder. Sendt 5
Brev til Fru *Serre* og Frøken *Heinke*. Brev til *Eduard Collin*
i Rom. Været hos Theater Directeuren, traf kun Vice Di-
recteuren, der sagde mig at alle Pladser til den Stumme vare
længe leiede, men jeg kunde faae Forlængelse i min Fri-
Entré. Hævet 400 Frank. / Sidste Carnevals Dag, et Par 10
udklædte Børn og een og anden ung Fyr viiste sig paa Boule-
varden, det var det Hele. Blev hjemme om Aftenen og
skrev paa Romanen.

Onsdag 18. Ikke ret oppe, kjeder mig, driver og har slet
intet Udbytte af Opholdet her, men kun Udgifter. Et meget 15
venligt Brev fra *Christian Winther*. Tog i Dag to Lotteri-
Sædler til den 28 Februar. Besøg af Baron *Delong* der har
forskaffet mig fri Adgang i Theater français under mit Op-
hold her i Paris. Ondt i Halsen. Middag hos Consul *Harald*
Hoskjær; hvor jeg traf hans to Cousins med deres Mænd 20
og deres Broder *Emil Hoskjær*, samt Capitain *Falsen*. Efter
Bordet læste jeg nogle Eventyr paa Dansk og den yngste
spille[de] for mig. – *Scharling* er indtruffet

Torsdag 19 Meget ondt i Halsen, følt mig slet og ilde
ved at gaae ud. Brev til *Scharf* og *Eckardt*. Da jeg havde 25
spiist Frokost blev det bedre med Halsen. Gik Kl 4 hen i
Bureau de l'administration du Theader français og hilsede
paa Directeuren Hr *Thierry*, en Mand paa min Alder, der
tog særdeles høflig imod mig, glæde at see en saa berømt
Personlighed og at det var i sin Orden at jeg havde Adgang 30

i Theatre français han lod nu Secretairen kalde, en yngre undersætsig Mand, der sagde at jeg allerede var indskrevet og havde Plads overalt i Theatret hvor der var en Plads. Værelserne og Gangene var smykket med Statuer af Digtere og Skuespillere Billeder og Portrætter, der hang saaledes
 5 *Rachel*; Buste af Madmsl Mars og af / Talma. & Jeg fik Plads i Stalles des Orchester og saae Crispin Rival de son maitre, der blev ypperlig spillet, derpaa Racines Tragedie *Athalie*, ogsaa godt udført, men Musiken mindre heldig
 10 valgt, Ouverturen af Norma og moderne Musik inde i Templet. Traf i Theatret den unge Hambro, der præsenterede for mig en af sine Landsmænd. Jonas var træt og søvrig, det vil sige han skulde hjem at skrive Breve til Wanschers og saa gik vi fra det tre Acts Lystspil *L'Ecole des*
 15 *Bourgeois*.

Fredag den 20. Formiddags Besøg af Theologen, Digteren Scharling, der har været i Jerusalem og Rom, men nu senest kommer fra Leiden; han fortalte mig om sin sidste Bog »I Præstegaarden«; vi gik ind at spise Frokost og jeg kom
 20 særledes nerveus tilbage, kunde intet bestille, lagde mig paa Sophaen til Klokken fire, gik da, bedre, at besøge Delong. Blev hjemme om Aftenen

Løvedag 21. Meget ondt i Halsen; gik hen i Caffeen ved Palais royal og læste i Dagbladet hvad der stod i en
 25 rusisk Avis fra Petersborg om Skandinaverne, om Digternes bevidste og ikke bevidste Indvirkning, hvor jeg blev fremhævet og at en Række af mine Skrifter vilde Følge. Det satte mig i livlig Humeur igjen. Jeg drev om paa Boulevarden, Vendome Pladsen og mødte i Ru[e] Rivoli Kammerherre Grevenkop-Castenskjold der er kommet her til. En
 30

stærk Taage havde vi imorges nu er det Solskin. Blev hjemme om Aftenen men gav Jonas Billet til at see Demoiselle Dejazet.

Søndag 22 Ynkelig nerveus og ødelagt. Morgenbesøg af Sager fra Langeland. Derpaa Besøg af Grevenkop-Castenskjold og af *Tillisch*, denne sidste reiser iaften, træt af Paris. Besøg af Scharling der allerede er træt af at være her. / Om Aftenen i store Opera *Donnizettis La favoritta*. Mdms Gueymard og Hr Dulaurins sang udmærket, Jonas kunde ikke nægte det men holdt dog mere af den Tenor han tidligere havde hørt i *Robert*, han skal nu altid have en anden Mening end jeg men her var det netop den samme Tenor han havde hørt i *Robert*, Balletten *Grazioza* havde en meget characteristisk *La corrida de Toros*. Md: Zina dandsede udmærket, svævede i Luften og gjorde Pas korect som et Automat. Danserinderne havde ingen Underbuxer og som Tore[a]dorer vare de aldeles i *Trichos Buxer*. Efter 12 gik vi paa Øl-Huus og jeg strax efter hjem iseng. 5
10
15

Mandag 23 Smukt Veir. Brev til *Christian Winther*. Med Jonas i Jardin des plantes, saae Bjørnene med deres underlig væltende Springgang, de uformelig som overtrukne Elephanter, Slinger som krøb ind under Tepperne for at ligge Lundt, Klapperslangen slog med sin Hale som var det et rislende Vand, Sælhundene svømmede og saae op paa Tilskuerne. Vi vare i Drivhusene og gik i varm fugtig Luft under mægtige Palmer af alle Arter, som mægtige Vandplanter i varmt Vand. – Spiiste Frokost i *Palais royal*. Til Aften vilde Jonas og Scharling i Casino, jeg opgav det, men 20
25

2) men] først skrevet med 13) Robert] først skrevet Ropert

betænkte mig gik med dem det kostede 4 Frank for os to, det var en elegant Dandsebod med offentlige Fruentimmer, der løfte[de] op og sparkede ud, Klokken henimod elleve gik jeg. /

5 *Tirsdag 24.* Blev vækket tidlig af Karlen der bragte mig Brev fra *Delbanco*. Kjørte ud i Vanneau og købte endnu 5 Stereoskopbilleder; kom til at støde en Mand i Ansigtet med min Paraply. Da jeg kom hjem fik jeg Brev fra Frøken Heinke. Graat, sjadsket Veir.

10 *Onsdag den 25.* Fik i Krydsbaand to illustrerede Tiden- der fra *Kjøbenhavn* med et Gaadebrev af *Bøgh* hvori jeg smukt nok omtaltes. Kjørt ud til *Hachette*; traf ham ikke, kjørte derpaa hen i *Rue Las casas* til Forfatteren *Hr Dargaud* der med sin *Kone* særdeles venlig modtog mig, han for-
15 ærede mig dernæst sin *Voyage en Danemark* hvori jeg smukt omtales, samt sit nyeste Værk *Jane Grey*. Jeg kom i godt *Humeur* uagtet jeg var ærgerlig paa *Jonas*. Om Aftenen gik jeg med *Scharling* over i *Theatre de Variétés* og saae en *Vaudeville* *Le Bouchon de Carafe* som jeg ikke forstod og
20 endnu mindre en tre Acts ny: *Les Mousquetaires du Carneval*, det var saa løst og *Legen Comedie* at vi gik efter anden Act. —

Torsdag 26. Hovedpine. Strandtaage. Brev fra *Kertbeny* om at sidde for en *Dagereotypist* een af *Dagene*, det er en
25 Søn af, og kaldes her i *Paris* ved Fornavn
Jeg besøgte *Kertbeny* der var særdeles opmærksom mod mig, viiste mig sine interessante *Albums*. Gik hen og tog to *Pladser* i *Opera-comique* til iaften, da jeg kom hjem laae

25) Søn af : Hanstäng! 25) Fornavn : Erwin

Brev at jeg i Opera comique havde fri Adgang, jeg gik da tilbage og byttede de to Billetter i een for Jonas til Stalles des Orchester. Hørte Le chalet Musik af Adam og den hvide Dame hvori en Hr Achard med smuk, ikke forbausende, Stemme deputerede. Gik efter anden Act. Phister gjør Noget af Auctionsherrens Rolle, denne aldeles intet, komplet synker den ned til Statist. / 5

Fredag 27. Sendt Brev og fire Digte til *Delbanco*. Aflagt Vesit hos Grev Valeski, og hos Leon Moltke og Cornut og Brandt, traf Grevinde Moltke hjemme og vi talte længe sammen. – Saaledes gaaer en heel Dag ved et Par Besøg i disse store Afstande. – Hørt igjen i Theater Opera comique Rosa og Collas med Musik af Monsigny disse gamle hjertelige Melodier, det er som en Bouquet af friske ringe Markblomster ikke at ligne med vor Tids Praktblomster, prangende Georginer, derefter La deesse et le Bergere af en ung Componist Duprato, melodie[us], velinstrumenteret god Musik, til et eget Sujet hvor Mennesker og Guder naivt bevæge sig mellem hinanden. Decorationen ypperlig, Træerne udmærkede malede og udskaarne. Jeg gik fra »de borgerlige Stevnemøder«, der her var en Operette. 15 20

Lørdag 28. Besøg af Nordmanden Musiker Tellefsen, efter Aftale spiser Jonas og jeg hos ham imorgen otte Dage. Stærk Taage. Brev til Etatsraad *Dreusen* og *Mathilde Ørsted*. Følt mig nerveus. Besøg af Ministeren Grev Leon 25

3) Le chalet] derefter er et par overstregede bogstaver 6) Auctionsherrens o: Fredsdommerens 9) Cornut] først skrevet Kornut 14) Melodier] M først skrevet g 15) med] derefter er overstreget vor 15) vor] tilføjet i marginen 16) Georginer] derefter er overstreget Farver 20) udskaarne] foran er overstreget g]

Moltke. Brev fra *Eckard* og *Scharff*. Blevet hjemme i Aften ved *Kaminen*. Brev fra *Fru Collin* i *Florentz*.

Marts

Søndag 1ste Marts smukt *Veir*, men jeg er nerveus, svindel
 5 og har voldsom *Hæmoridal Tryk* i *Anus*, tog derfor ikke
 med *Jonas* og *Scharling* i *Pere la chaises*, gav *Jonas* 6 *Frank*
 til en *Billet* i italiensk *Opera*, selv / vil jeg ikke anvende
 lignende paa mig selv. Brev fra *Hartmann*. Sendt Brev til
Eduard Collin, posterestante i *Genua*. Besøgt *Baron Delong*
 10 og fik hos ham en *Deel* af »*Dagbladet*«, mødte paa *Hjem-*
veien Sager der vilde have mig med ud i en offentlig *Have*,
 men jeg havde stor *Smerte* i *Anus* ogsaa i *Brystet* og gik
 hjem, fra *Middagsbordet* søgte jeg hen i *Opera comique*
 og hørte »*Muurmesteren*«, som blev engang bedre givet
 15 hjemme, jeg gik fra *Lalla Roukh* da jeg havde *Tunghed* i
Lemmerne, *Hovedpine* og ondt i *Brystet*, hjemme da jeg
 havde gjort *Ild* paa *sad* jeg ved *Kaminen* og følte mig
 aldeles *syg*, lidt efter lidt noget bedre.

Mandag den 2^{den}. Meget vel; mageløst *Foraars Veir*,
 20 kjørt ud til *Indvalidernes Hotel* og saae i *Kirken* de mange
 erobrede *Faner*, de sidste vare kun nogle *Uger gamle* og fra
Mexico, der var fra *Krimkrigen*; hvor mange *Minder knøtte*
 sig til disse *Faner* for *Indval[i]derne*, saae *Officerernes Spise-*
sal med mange store *Krigsbilleder*; *Manden* der viiste os
 25 om havde travlt med at opregne os *Retterne* de fik til *Fro-*
kost og *Middag*; Saae *Kjøkkenet*. Gik derpaa til deres *Kirke*
 med *Kuppel* der omslutter *Napoleons Grav*, et storartet

Gravsted det Hele er en Kirke for Napoleon med Guds Alter, de hvilende Generaler og Jerome Bonaparte vare kun som passende Zirater. Som i Peterskirken foran Altret Marmorpaven knæler, staaer her i en rund Fordybning med mægtige Engle som Chariatider paa et Mosaik Gulv, der dog formeget minder om en broget Thee Brikke stod Napoleons Sarkopha[g] / den var af rødt Porphyry, en smuk simpel Form uden Forzinger eller Indskrift paa et høit graat Fodstykke I Kuppelen Malerier. Vi kjørte hjem til Pasagen og spiieste en stor Frokost. Hjemme Besøg af Baron Delong, Jonas gik i Gymnase, jeg i Opera comique og hørte en lille dum Operette med net Musik Les deux gentils-homes samt 1ste Act af La Deesse og le Bergere, fik her Ideen til et Stykke, det fyldte mig og jeg gik saae ikke Ope-raen ud, ikke heller den paafølgende Maitre Pathelin.

Tirsdag 3 Smukt varmt Solskin. Gik Kl 11 til Kertbeny der var en Time om at klæde sig paa, gik da til Ervin Hampfstängel hvor jeg traf en anden Ungerer der med sin Søn skulde photographeres, han havde engang oversat et Eventyr af mig paa ungarisk. Jeg hørte at Petöfis Kone havde oversat nogle af mine Eventyr og at disse havde oplevet et nyt Oplag. Sad for Ervin til et større og et mindre Portræt, kom medtagen og sulten hjem, fik fra Delong Dagbladet hvori fra svenske Blade var omtalt at jeg og Bjørnson vare her i Paris. [I] Pariser Zeitung der udkommer i Paris staaer jeg nævnet mellem interessante Personligheder der for Øieblikket ere i Paris. Fandt ingen Plads i Theatre français gik hjem og begyndte paa Stykket. Drak

1) Kirke] foran er overstreget Gr 6) stod] tilføjet under linien

Øl. Indbydelse fra de danske i London at komme der og feire med dem Alexandras Bryllup.

Onsdag 4. Hovedpine. Jonas og Scharling / reiste til Versailles. Sendt Brev til *Clara Heinke*. Meget varmt Solskin
 5 i min Stue. Scharling laant mig sin nyeste Bog: »Ved Nytaarstid i Nøddebo-Præstegaard« Brev fra Mathilde Ørsted, over 3 Uger gammelt. Kjørt ud i Rue Vannaut og kjøbt 3 Steroskopbille[de]r Jonas var endnu ikke indtruffet da jeg Kl halv syv gik at spise til Middag, derfra gik jeg
 10 hen i Opera comique og hørte hele La deesse et Le Bergere. Hjemme skrev jeg lidt og læste i Scharlings Nøddebo Præstegaard.

Torsdag 5 Deiligt Veir. Sendt Brev til Holten i London. – Drevet om i Solskin. Til Aften i Opera comique og atter
 15 med Fornøielse hørt den smukke Musik til Rosa & Colas. Regimentets Datter som fulgte havde ringe Udførelse, men Capoul var den som sang smukkest. Regimentets Datter var en næsviis Maketenderske, i anden Act; Folk klappede utroligt af hende, jeg havde Lyst at hysse. Spiiste da jeg kom
 20 hjem og drak Øl.

Fredag 6 Naturlig viis har jeg nu Hovedpine af den Nattecomers. Klokken henved 12 kom en skandinavisk Deputation til mig, een Dansk, to Svenske og Bjørnson de bad mig at bestemme en Aften i Ugen at være sammen med
 25 Skandinaverne, der vilde gjøre et lille Gilde for mig; jeg valgte Onsdag aften. Fik Brev fra Fru *Melchior*, deri en lille Nordstjerne, samt et Brev fra Digteren *Munch*. Bjørn-

1) Indbydelse fra de danske i London at komme der og feire med dem Alexandras Bryllup.] tilføjet i marginen ud for linierne 3-14

son blev hos mig fra Klokken 12 til henved fire, han var henrykt i mine smaa spanske Digte, fortalte mig Planen til hele sit nye Drama Maria Stuart, hvor Characteren mesterligt lyste frem; vi gik i Caffé og drev siden efter paa Boulevarden. Om Aftenen blev jeg hjemme; Jonas sad med Snegle, jeg skrev lidt. / Faaet Brev fra den unge *Dahl* i Dresden at Major Serre var død i Nat. –

Løverdag 7. Sendt Comedien *Le Bossu* til H. P. Holst. Breve til *Eckardt* og *Scharff*. Brev fra Frøken *Heinke* om Serres Død. Brev fra *Holten* i London om en *Vise* til *Prinds Christians Skaal* ved den *Fest de Danske* gjøre i Anledning af *Alexandras Formæling*. Jeg blev ærgerlig. I Theater *français* og saae de tre første *Acter* af *le fils de Ciboyer*, det blev mageløst godt spillet. Sat oppe til 2 og skrev *Vise*.

Søndag 8 Hovedpine, ganske ilde. Brev fra *Eduard Collin*, som ogsaa ærgrede mig. Middag hos *Musikeren Telefsen*, kom *Kl 4* og læste flere *Eventyr* for en stor *Kreds* meest af *Norske* og et *Par Svenske*, den svenske *Attaché Nordmanden Due* var der; jeg maatte klippe til dem *Allesammen*; der blev siden *musiseret* for mig. Her var en ung norsk *Dame* ogsaa en norsk *Herre* der udvikle deres *Sangstemme* og skulle *optræde*. *Kjørt* meget træt hjem $\frac{1}{2}$ 10 og skrev Breve. *Bjørnstjerne* som var meget *elskværdig*, hans og min *Skaal* blev udbragt, raadede mig fra at sende *Sangen* som for ubetydelig.

Mandag 9 Sendt Brev til *Holten* at jeg ikke kunde skrive *Vise*. Alvorligt Brev til *Eduard*, taget *Bestemmelse* at reise

10) Brev fra] *foran er overstreget* Brev fra 15) Brev] *foran er overstreget* Kje
24) raadede] *foran er overstreget* som samt et ulæseligt ord

imorgen otte Dage. Besøg af Staldmester Scheele. Middag med Jonas hos Grevinde Moltke Hvidtfeldt, hvor vi traf sammen med Clara Schumann og Datter, hun spillede for os og indbød / Jonas og mig til sin Consert paa Fredag. Vi kom op at strides om Gade og Hartmann og hun sagde i den første[s] Compositioner saae man Mesteren, og hos den anden Dilitanten. Der var ogsaa Maleren Frølich og hans Kone, senere kom Hr Dargaud og Frue, samt Flere.

Tirsdag 10 Noget svækket; kjørte ud at bestille mig en ny Paletot, drevet paa Boulewarderne, koldt Veir; Billetter sendt os fra Clara Schumann. Var i Opera comique og hørte igjen La deesse og le Bergere, samt en Act af Lalla Roukh ved Middagsbordet drak Scharling, Jonas og jeg Alexandras Skaal, det er i Dag hendes Bryllup. – Fristelse paa Hjemveien.

Onsdag 11 Ødelagt, drivende, ikke bestiller noget. – Klokken 8 til aften kom een af de svenske Herrer med Vogn og afhentede mig til en Restauration i Palais royal, der var henved 60 Skandinaver, Bordet stod dækket med Blomster og Thee. I Enden af Salen var et stort Billed forestillende mig sidde og læse og rundt om var mærkeligt sammentrængt given en Deel af mine Eventyr, over mig svævede »Engelen« med Barnet, en lille Ameorin hvidskede mig noget i Øret, Reisekammeraten forfulgte Prindssessen, der stod Svine-moder med den lille Griis med Krøllen paa Halen, de vilde Svaner. Sommerfuglen. Den grimme Ælling. Musene og Musekongen der stak sin Hale i Gryden, Rosenhækken og

6) hos] først skrevet i derefter er overstreget det 7) Der] først skrevet Kom 17) een] først skrevet den

Sneglen og allerforrest den standhaftige Tinsoldat. Bjørnson holdt en norsk varm Tale, satte mig over Baggesen, Wessel og Heiberg i folkelig Vittighed og Satire. Jeg svarede der til at det var for mig som om / jeg var død og laae i min Kiste og der da taltes over mig det Smukkeste og Bedste man kunde siges, og Alt sat i den stærkeste Belysning, men jeg var ikke død, jeg haabede at der endnu laae en Fremtid for mig og jeg vilde ønske at der i den maatte gives mig at jeg kunde vise mig det sagde nogenlunde værdig. Derpaa blev der afsjunget en svensk Sang til mig. Jeg læste for dem Vinden fortæller om Valdemar Daae, Det er ganske vist og senere Børnesnak. En Herre oplæste et fransk Digt til mig fra P. L. Møller. – Der var meget gemytlig Tone. Klokken halv 12 gik jeg hjem.

Torsdag 12 Inat har jeg blødt Sengen over med Blod, men er bedre. Kjørte ud til Bjørnson, som talte om at reise med mig. Var hos Bøe og at prøve min Palletot. Kjørte ud til Fru Roberedo som jeg maatte Love at spise hos Løverdags Kl 6, gik i Regn hen til Tellesens, men traf ingen hjemme, gik i Regn til Moltke og fik Passene viseret, dyndvaad kom jeg hjem. Imorges Brev fra Dahl, opgivet at tage til Dresden. Moltke skulde i Ministeriet, han sagde det saa høist alvorlig ud, til en stor Krig. Gik i Theatret Opera comique og hørte Postillon af Longimau.

Fredag 13 Brev fra Delbanco. Brev fra Viggo Neergaard; sendt Brev til Etatsraad Drevsen med den svenske Sang og mit Portræt. Graat Veir. Om Aftenen efter Fru Schumanns

12) et] først skrevet en 13) Møller] først skrevet Müller 24) Postillon af Longimau ∴ Le postillon de Lonjumeau

Indbydelse med Jonas i hendes Concert, vi hørte Hr Madam Viardo Garcia der sang af Cossi fan tuti og da / hun fremkaldtes gav os med glimrende Foredrag en tydsk Sang; en Frøken Lorck som assisterede var den samme unge Dame
 5 jeg havde seet hos Grevinde Moltke og troede at hun var Selskaberinde, hun sagde at have seet mig hos Serres. Idag Afskeed hos Grevinde Moltke, der kom en Prinds, traf i Omnibus Fru Tellefsen og en anden norsk Dame. Besøg af Bjørnson

10 *Løvedag 14* Nerveus, øm i Enden, gik med Anstrængelse ud til la belle Jadinierne at prøve min Paletot, besøgte Scharling. Smukt Veir. Gaaet ud til Roberedos, det blev Regn, jeg kom fortidlig, de vare ude, spiste alene med dem til Middag og sagde Levvel; kjørte til Palays royal, besøgte de Danske i Cafeen takkede P. L. Møller for hans
 15 franske Tale, gik hen til Hr Dentu og beklagede mig over den daarlige Oversættelse af mine Eventyr. Gik saa hjem, Jonas var i Theater francais.

Søndag 15. Gik ud til La belle Jardiniere ventede der 3
 20 Qvarteer før jeg fik min Paletot, gik saa at besøge Baron Delong. Var i Opera comique til den een Acts Opera Les noces de Jeanette og gik derfra uden at see La Dame blanche, Jonas var i Odeon at see Machbeth jeg blev hjemme. –

25 *Mandag 16* Kold Veir, kjørt ud i Rue bien faisance og besøgte den svenske Maler Malmstrøm, han viiste mig en Skizze af Billedet til min Fest, som jeg skulde faae; han arbeidede paa Signe som brænder sig inde i sit Jomfrubuur.

1) Hr ∴ her 11) Jadinierne ∴ Jardinière

Fik Brev fra Etatsraad *Dreusen* Brev fra Frederikke Bremer i Stockholm, Brev fra Frøken Clara Heinke i Dresden. / Blev hjemme om Aftenen.

Tirsdag 17 Brev til Fru Scavenius. Kolt ubehageligt Veir. Gik til Grev Moltke og sagde Lev vel. Brev fra Kammerherre *Beskow*. Svævende endnu om Afreise[n], Jonas meget forkjølet, jeg ikke vel. Bjørnson reiser i morgen hører jeg og har ikke sagt mig noget derom, vi som aftalte at reise sammen. Lovet Jonas at blive her til Fredag. Blev hjemme om Aftenen. 5 10

Onsdag 18. Sendt Brev til Dentu om mine franske Eventyr. Sagt Levvel til Clara Schumann, pakket ind. Om Aftenen i Opera comique og hørt Maitre Pattelain og Fra Dja-volo. Paa Hjemveien mødte jeg Scheele og Sik. 10

Torsdag 19 Formiddagen smukt Veir, senere koldt og graat; sagt Farvel til Scheele, der siden kom hjem til mig og fik min Photographie. Farvel hos Delong. Om Aftenen i Opera comique og hørte le chalet og 1ste Act af Les Diamans de la Courone af Auber, gik iseng halv 12. 15

Fredag 20 Sov til Klokken 3, stod op gik iseng igjen, halv 6 kaldte jeg paa Jonas, vi skulde kjøre $\frac{1}{4}$ efter 6, men da endnu var ikke Kaffen bragt, imidlertid kom vi tids nok til Banegaarden, hvor et lille Tog med første Klasse afgik Klokken 7, vi sad godt, jeg hvilede ret; der blev ikke spurgt om Pas hverken i Belgien eller Preusen, ved Indtrædelsen i dette Land fik vi Vognen fuld af Tobaksrygere. Egnen i Belgien malerisk, bjergig og rigt beboet. Klokken 5 kom vi til / Achen og tog ind i Hotel Drehmel Byen tager sig død og 20 25

20) Fredag] først skrevet Torsdag 28) Drehmel] navnet senere tilføjet

søvnig ud ovenpaa Paris. Vi have en prægtig stor Stue. Gik iseng, siger Jonas, halv otte, han halv 10.

Lørdag 21 Skylregn; gik til Banquieren der paa 100 Rdlr dansk gav mig 50 preussiske jeg vendte om igjen og fik da
 5 25 Thaler til, han havde taget feil; gik med Jonas hen i Kirken til Karl den Stores Grav, siden til Raadhuset, hvor der er et gammelt godt Billed i naturlig Størrelse af Karl den Store, desuden Napoleon, Josephine; oppe paa Raadsalen males Billeder al Fresco af Riedel, alle af Karl den Stores
 10 Historie, f Ex Irmensules Billed omstyrtes. Byen selv gjør et ganske tydsk Indtryk. Klokken 3 kjørte vi, efter at have betalt en ublu Regning og kom gennem venlige Egne, der Blødnede af Regn, til Dysseldorff hvor vi paa den venstre Rhinbreds Banegaard skulde beforders til den anden Bane-
 15 gaard, der var ikke Plads i Omnibus, vi fik som en Naades Gjerning en Vogn, antog det derfor som fri Befordring, men den maatte betales med $\frac{1}{2}$ Thaler. Vi toge ind i Dumhardts Holtel, fandt Alt temmelig langsomt; da vi siden kom ned sadde Madamen sig hos os og nu da jeg næv-
 20 de som bekendte flere her boende blev vi interessante, Kelneren der ikke vilde give os tydsk, men kun engelsk Øl, maatte bringe dette, som en Undtagelse for mig, sagde hun. /

Søndag 22 Gik hen til Fru Roth der boer smukt, Hjørnet af Kastanien Alee und Grünen Strasse, hun vilde have vi
 25 skulde boe hos hende. Besøgt Achenbach, der boer førsteligt; gik paa den permanente Udstilling hvor Achenbach kom og indbød os hos sig til imorgen Aften. – Stor Parade i An-

3) Lørdag] først skrevet Fredag 9) Riedel ∴ Rethel 10) f Ex] derefter er et overstreget ord 17) Dumhardts ∴ Domhards

ledning af Kongen af Preusens Fødselsdag i Dag; preuiske Faner, sort og hvidt vaie fra Husene. – Veiret er taa-
get. Middag hos Fru Roth der var Maleren Tiedemann
med Kone Søn og Broder, jeg syntes særdeles godt om ham.
Til Aften var [vi] i Theatret hvor der blev givet *Der Nordstern* 5
af Mayerbeer. – Brev til Frøken Heinke og Fru Serre

Mandag 23. Besøgt Fru Roth hvor vi igjen spiieste til Mid-
dag og drak Champagne; forud var vi i Achenbachs Atellier
og saa et smukt Mølle-Landskab hvor Enkelthederne vare
høist interessante; derpaa i Tiedemands Atellier han ar- 10
beidede paa et stort interessant Stykke der forestillede en
Gildes Kamp i Norge, Een laae dræbt, den anden dødeligt
saaret; den gamle Bedstemoder traadte frem og forbandede
denne. Der var stor Virkning af Lys fra Ilden, Lys fra Dag-
skjæret gjennem Loftet og den bølgende Røg. Om Aftenen 15
gad Jonas ikke gaae med til Achenbach, han gjorde sig syg
og jeg maatte alene der hen der var Camphausen med Kone
og enda nu to andre Malere; vi fik et stort Aftens Maaltid og
jeg kom hjem halv elleve /

Tirsdag 24. Sendt Brev til *Eckardt* og *Scharff*. Besøgt til 20
Afsked Achenbach og læst for ham: »Sommerfuglen«. Mid-
dag hos Tidemand; det svenske Flag vaiede i Haven. Jeg
havde Fru Lorch, født Mayer, tilbords der bad mig hilse
Fru Scavenius født Minke. Tidemann udbragte min Skaal,
derpaa en Skaal for Fru *Roth* som han sagde var skyld i at 25
jeg var kommet til Dysseldorff; en Skaal udbragtes for Dan-
mark. – I Haven vaiede til Ære for mig det norske Flag.
Tidemand var saa oprømt og glad, jeg læste, hans Broder

24) Minke ∴ Meincke

var entusiastisk; de fulgte mig begge hjem, Tidemand kysede mig og fortalte hvor det havde piint og ærgret ham hver Gang han saae mig slet behandlet i Hjemmet. Senere fik jeg Hr Besøg der fik mit Portræt og gav mig
 5 sit. Jonas gik efter Klokken 10 ud til Rhinen, jeg bad ham ikke komme for seent hjem, da jeg sov. (Dette har han nu Dagen efter taget til Indtægt for at have Værelse alene og den spads koster mig 16 R dansk da vi i Honorar maa tage et tredie for at faae det særskilt.) –

10 *Onsdag 25.* Oppe Klokken 6; Jonas snøvlede og blev gnaven liggende til det yderste, han er dog en Flab! I Bane-
 gaarden var allerede Osterroth den unge Roth og snart hans Moder da vi kom, hun forærede mig en smuk Bouquet
 15 Camelier; betalte Banebetjenten for at tage sig af os Klok-
 ken 2 $\frac{1}{2}$ vare vi i Hanover i Hotel royal. Jonas paastod at Solen skinnede hele Dagen ind i mit Værelse men ikke i hans, mit vendte / mod Nord, hans mod Syd, han sagde Solen var
 i Zenith og gik da norden om, jeg sagde at der var visse Ting
 i Naturen ingen fornuftige Mennesker disputerede om og saa
 20 vilde jeg her tie, han gik flabet ud i Byen. Jeg har megen
 Fornøielse af ham og faaer mere! adio, i 1000 Dlr men det er
 afbetalt Gjeld, modtaget under trykkende Behandling, af-
 betalt under en overmodig selvfølende Caserer. Gik i Theat-
 25 svag Dialog, idelige Alegorier, flaut, men godt udstyret, en
 sand Børnecomédie.

Torsdag 26. Smukt Veir. Vi kjørte med Morgentoget; det blev graat, mælkegraa Himmel, stærk Blæst; da vi naaede

27) Morgentoget] først skrevet Morgentaaget

Haarburg gik store Bølger paa Elben, vi kom i et elegant lille Dampskib; kjørte til Hotel Vittoria, hvor vi ved Tabl d hote traf Nordmanden med Kone, Bjørnson var reist med og som jeg havde mødt hos Tellesens. Jonas og jeg dreve om gennem Schweizerstrasse og ad Jungfernstieg; han købte sig 5 en ny Vinterfrakke jeg ogsaa for 17 Thaler. Byttede Penge hos en kjedelig Jøde, Hamburgerne er et uvenligt Folkefærd.

Fredag 27 Vaagnede Klokken halv sex; spurgte Jonas om han vilde med mig gaae over Fyen, eller strax iaften fra Kiel til Kjøbenhavn, han valgte det sidste og i Neumünster skiltes 10 vi, han syntes bevæget, jeg var det, han gik til Kiel, jeg til Flensburg. / Der var en holsteensk Familie i Vognen, Manden kjendte mig senere; en gammel Militair der taledede dansk fulgte med til Flensborg og tog med ind hos Madam Rasch. Jeg var træt, besøgte Ingen og holdt mig inde; tidlig i seng; 15 det blev en voldsom Storm.

Løvedag 28. Hver Gang jeg i Nat vaagnede tænkte jeg paa Jonas der nu var paa det rullende Hav. I Morgenstunden fik jeg Besøg af Capitain Show og Hr Thomsen jeg blev bedet at læse for en Deel danske Herrer og Damer og dernæst 20 tage Deel i et Maaltid man vilde arrangere for mig. Frokost hos Madam Rasch. Klokken 4 blev jeg hentet af Kammerjunker Schøller og der var samlet henved 50 militaire og civile Embedsmænd, f Ex Oberstlieutenant Nielsen, Bagger & Vi fik en stor Middag. Bagger udbragte min Skaal for dansk 25 Digter med Ønske at jeg maatte snart igjen berige den danske og Verdens Litteratur, Schow tog derpaa Ordet og talte

1) Haarburg] først skrevet Hannover 19) Show ∴ Schow 20) en] først skrevet de 21) Deel i] først skrevet Deeel 27) derpaa] foran er overstreget og

om hvad jeg virkede for dansk Sprogs Ret og Hæder at jeg var
 een af Kjæmperne med for Danmarks [Sag], og at man maa-
 skee her paa Grændsen stærkere følte det end i selve Kjø-
 benhavn. Opvarteren spillede en Sauceskaal over mig, jeg blev i
 5 den Grad indsaucet at jeg maatte laane hos Schøllers en Frak-
 ke, min Kjole kom til Skrædderen. Efter Bordet Klokken 6 kom
 en Deel Fruer og andre Damer og jeg læste da Waldemar Daac
 og 5 andre Eventyr. / Klokken halv elleve var Afreisen med
 Diligensen. Schøller, Schow med Fruer vare paa Banegaarden,
 10 men det belovede Hurra udeblev. Thomsen kjørte med mig
 derhen og var høist omhyggelig og elskværdig. I Dag Besøg af
 forrige Frøken Fabricius, ogsaa Besøg af General Steinman.

Søndag 29. Det var en kold Nat-Reise, over Aabenraa
 naaede jeg Hadersleben og her gik jeg ombord paa et Damp-
 skib; der vare Damer ombord, som snart indlode sig med
 15 mig og tog min Bouquet til Tale-Traad. Maskinmesteren øn-
 skede mig velkommen i Danmark. – I Assens traf jeg paa
 Gjestgivergaarden den unge Bruun. Klokken 12 ½ var jeg
 i Odense paa Postgaarden, hvor Verten næsten var rørt og
 20 anbefalede mig sin lille tre Aars Søn og udtalte hele sin
 Stilling. Jeg fik mod Comedie Tid Lyst at gaae i Theatret,
 til Nestroys »Han gaaer paa Comers!« jeg spurgte en ung
 Officeer der hilsede mig, det var en Søn af Sleppegrell, hvilke
 Pladser man tog han anviiste første Etage, jeg sad fremmet
 25 mellem Fremmede i min Fødeby; en ung Musik Lærer hil-
 sede / paa mig; senere kom den unge Læge Schønheider og

2) og] først skrevet R 3) følte] tilføjet over linien, derunder er overstreget erkjendte
 5) hos] tilføjet over linien 5) en] tilføjet over linien 12) ogsaa Besøg af]
 tilføjet over linien 14) naaede] tilføjet over linien

derpaa Schierbech en Broder til ham i Barzelona, efter 3die Act gik jeg, senere hørte jeg at der efter Stykket skulde have været bragt mig et Hurra. –

Mandag 30. Gik i Morgenstunden til Biskop Engelstoft der glad og hjertelig modtog mig; jeg maatte love at komme til Frokost efter først at have besøgt Schönheiders der ligeledes vare glade. Med Biskoppen gik jeg hen til mine Forældres Huus, saae ind i Gaarden, gik til min Faders Grav og ind i St Knuds Kirke, Alt var uforandret fra min Barndom. Gerson var kommet til, man vilde gjøre en Fest for mig, han skulde skrive Vise, jeg sagde at jeg reiste til Middag og gik derpaa hen at takke Pastor Helveg der var Een af Indbyderne, han forsøgte at overtale mig; senere kom hjem Borgerrepresentant Petersen, der sagde jeg havde lovet ham i Kjøbenhavn at modtage min Fødebyes Hyldest; jeg reiste med Løfte, at kom jeg til Glorup skulde jeg besøge Odense. Talte med Frøken Dalborgo, Schönheider, & vare ved Dili-gensen til Afsked; Vinduet gik itu; to Damer i Vognen gave deres Schavl til at dække. / Paa Dampskibet ved Nyborg traf jeg Adjunk Sick. Det var en kold Overfart. Blev i Korsøer.

Tirsdag 31 Kjørte med Morgentoget i Vogn med Grev Alefeldt og Frue. Paa Banegaarden i Kjøbenhavn var Gottlieb Collin, Etatsraad Drevsen. Jonas med lille Oluf. Eckardt og Scharff. Gik til dem og Thybergs, Melchiors og Fru Henriques; spiieste hos Drevsens var i Casino og saae Dronning Crinoline, derfra til Hartmans og hjem. Deiligt Veir hele Dagen. Herre, min Gud vær Lov og takket for din Ledelse ud og tilbage, slip mig ikke!

17) Talte] T først skrevet Kl 25) Dronning] Dro først skrevet Cri

Mai [3: April]

Onsdag 1ste. Holst besøgte mig; gik til Delbanco, Reitzel, Gottlieb Collins, Fru Ørsted og Fru Kock; Fru Neergaard Fru Scavenius og Thieles. Middag hos Hartmanns og da en
5 Act i Casino Theatret. Deiligt Veir

Torsdag 2 April. Graat Veir, op ad Dagen Solskin; Besøg og Presenter, Blomster fra Henriques, Melchiors Fru Recke og de to ubekjendte Frøkener[.] Et udskaaret Foderal fra Fru Neergaard Jason med det gyldne Skind fra Scharff og Eckard.
10 Telegraph Depesche fra Frøken Bjerring i Aalborg. / Middag hos Drevsens med Professor Meldahl og Kone samt Frøken Bournonville; ikke Jonas han var hos Wanschers; jeg gratulere[de] der, ligesaa hos Fredstrups.

Fredag 3 April. Vesitter hele Formiddagen, Brev fra Clara
15 Heinke. Middag hos Kocks læste der mine glødende Digte.

Lørdag 4 April. Frokost hos Fru Scavenius Middag hos Eckardt. I Casino om Aftenen og hørte de to Underbørn spille Violin, jeg beundrede dem men blev forstemt ved denne paalærte Følelse og Sjæl i Spillet. Aftenen hos Eckardt, ogsaa
20 Jonas, hemmelig Forlovelse, Bruden elskværdig og net, for Mange indviet i Hemmeligheden

Søndag 5. Paa Udstillingen. Blocks Samson mesterlig. – Besøg af Fru Scavenius; deilige Blomster fra hende. Middag hos Linds. Smukt Veir i Formiddag, siden Regn. I illustrede Tidende 6 Digte af mig fra Spanien. /
25

Fra dagene 6.–10. april findes ingen optegnelser. Med 11. april begynder en ny dagbog.

April

Løvedag 11 April. Blev Photographeret hos Buths Müller
 igaar, i Dag førte jeg Bjørstjerne Bjørnson til Hansen der
 Photographerede ham. Middag første Gang efter Hjem-
 komsten hos Fru Neergaard, der var nedbøiet ved sin Søns 5
 Død. Om Aftenen i Theatret at høre første Gang Emil Hart-
 manns Musik til Hostrups Natten mellem Fjeldene; Mu-
 sikken fyldte mig ikke, og Stykket var bund kjedsommeligt.
 Ideen er poetisk og det kan maaskee være meget smukt at
 læse, men det er aldeles ikke dramatisk, der var en Uro i første 10
 Act og i en stille Staaen i sidste, der foregik i Mørke, Elske-
 ren sov lige til Stykkets Slutning, og da han traadte op sov
 jeg. Hostrups og Emils Venner vare særdeles glade, Poeten
 Richard var overlegen og klog mod mig da jeg ikke var med.
 Der blev meget klappet men ogsaa hysset. Rosa Hornemann 15
 morede [sig] mageløst. Det er jo rart sagde jeg til hende.

Søndag 12. Arveprindsen havde ladet mig vide at han
 vilde see mig halv elleve. Han fortalte at han af Vattersot
 havde været tyk som Peckelin og viiste mig nu hvor tynd
 han var, vi talte om Prinds Wilhelm der skulde være Konge 20
 i Grækenland og [han] sagde at Prindsens Fader ikke var
 derfor, men tilsidst havde nok Kongen af Belgien, »han skal
 være saa intrigant«, virket ind paa ham. Jeg gik op til Prind-
 sesse Caroline, hvad skal jeg tænke at jeg faaer / Dem at see,
 De som aldrig kommer til mig og jeg har dog kjendt Dem 25

2) Blev] foran er overstreget Arveprindsen havde, Ar først skrevet Pri 3) igaar]
 i først skrevet , 12) og] først skrevet da 16) [sig] ms. har jeg 22) skal] først
 skrevet er 24) hvad] foran er et ulæseligt bogstav

fra De var Lille. Jeg sagde at jeg havde hørt om Prindsens Sygdom og længtes efter at see ham. Naa, ja det er Deres gode Hjerter som altid føre Dem frem! o sv. Om Middagen var jeg til Taffels hos Enkedronningen som var høist elskværdig; jeg førte saa godt som hele Konversationen. Grev Tramp bad mig besøge sig i Jylland. – Da jeg gik derfra mødte jeg Prindsen af Danmark der kom med sin Broder Prinds Hans, han tog mig i Haanden, sagde at Alexandra før sin Afreise flere Gange havde talt om jeg kom hjem før hun tog bort; han sagde at han vilde sende hende hvad jeg nu skrev, jeg svarede at jeg vilde tillade mig det. Var om Aftenen hos Hartmanns, gamle Hartmann fortalte at han først skulde have componeret Musiken til en Nat mellem Fjeldene, men den var ham for bred og Hostrup den Gang saa overmodig og stiv at han var ikke at bevæge til at forandre et Vers.

Mandag 13. Skylregn. Fik Audiens hos Kongen »Naa endelig seer jeg Dem!« sagde han og trykkede mig i Haanden, i Forværelset blev jeg præsenteret for Prinds Hans der sagde mig at vi havde talt sammen i Neapel, at han havde besøgt mig da jeg boede der med Grev Paar. Frøken Lützen tog jublende mod mig og da jeg kom til Grevinden hvor begge Forværelser vare opfyldt kom jeg strax ind, sad hen ved et *Quarteer* / og talte med Grevinden der paa det hjerteligste bød mig Haanden til Velkomst. Middag hos Christian Thyberg med Jonas og Theodor. I Theatret den politiske Kandestøber og Amor og Balletmesterens Luner. Besøg af den amerikanske Minister.

Tirsdag 13. [?: 14.] Varmt Solskin, spadseret med Rosenkrands, som jeg sad hos ved Kongens Taffel, til Høiere

havde jeg Fenger, Monrad, Krigsministeren & – jeg var den eneste Civile, Kongen drak et Glas med mig til min Velkomst, men strax i det vi satte os drak Monrad og Fenger en Velkomstskaal. Jeg fandt mig ganske hjemlig og morede mig, Alle vare de saa kammeratlige, elskværdige. Nu sidder jeg træt hjemme og skriver dette. Brev fra Jonna. Besøgt i Dag Gade der var enig med mig om en Nat i Fjeldene var kjedsommelig og uddramatisk, Bladene tage mærkeligt mildt derpaa og der siges saa gar at Texten er en Guldskat, Musikens første Act er mesterlig og anden Act slutter sig værdig til den. 5 10

Onsdag 14. [3: 15.] Blevet Photographeret, ideligt Vesitter. Middag hos Ørstedes med Dahlstrøms, Præsten Lind der er Poet var der, læst Begyndelsen af min Reise. Seet i Theatret to Acter af den Stumme. 15

Torsdag 15 [3: 16.] Koldt men Solskin. Besøg; photographeret & Stod Fadder til Billes Søn »Steen Andersen Bille«, i Fru[e] Kirke, Pauli døbte ham, Conferentsraad Wegener, Etatsraad Valentiner og jeg vare Faddere i Frue Kirke; Bille fremhævede ved Bordet Fadernes Særegenheder, som han ønskede Barnet, Wegners Fædrelands Sind, Andersens Hjerte, Valentiners Evne for Familieliv. I en Skaal, sagde han at mange Førster ved hvis Daab lød Jubel og Glands og de udmærkede sig / siden kun ved deres Bornethed og mangt et Barn, bemærkede[s] ikke engang som døbt og blev Verdens berømt et Exempel havde vi her ved Bordet i Andersen. Klokken 9 gik jeg derfra og til Bal hos Grev 20 25

18) døbte] først skrevet dybte 19) Etatsraad] foran er overstreget og 20) ved] foran er overstreget Fader 23) ved] foran er overstreget døb

Lerche, talte med Landgreven, Prinds Fredrik, Grevinde Friis & –

5 *Onsdag 15* Deiligt Solskin. Klokken eet blev den nye Studenterbygning indviet. Jeg var blandt de Indbudne. Cantaten af Richard smuk, Musikken af Hartmann ypperlig, Clausens Tale lidt for bred. Om Aftenen var Sold der skal have været raat, Bordene flød med Punsch og Viin, Gulvet med Cigar Stumper og Spøtteklatte. Rammen derom førstelig Pragt og pompeiansk Stil.

10 *Torsdag 16.* Klokken 9 paa Trinitatis Kirkegaard til Indvielsen af Wessels Grav Monument; han skal være jordet ude hvor nu Kjøbmager Gaden er, men senere fløttet hen til Evald, høiere eller venstre vidste man ikke. Hammerich holdt en sand Tale; en ret smuk Sang blev afsjunget –
 15 Tilfældet stillede der ved Humorets Grav, Hertz og mig sammen. Været i Trængsel og seet Studenterboligen. I Theatret vare Studenterne og klappede for Fru Heiberg. Jeg læste hos Dronningen Begyndelsen af min Reise, vi vare omtrent
 20 50 Mennesker. Martensen, Hauch, gamle Baronesse Stampe med Elise. Frøken Meinerts sagde at hun selv kom ikke til Jylland før jeg kom der.

Fredag 17. Middag hos Thieles med Dalstrøms.

Løverdage 18. Gik paa Restauration. /

25 *Søndag 19.* Hos Henriques med den unge Waadt og Carstensen, om Aftenen blev Emil Hartmanns Forlovelse med Frøken Pugaard declareret.

Mandag 20. Middag hos Eckhard. Læst Kl 9 for Arbeider Foreningen i den store Sal No 6 i Viingaardstræde, jeg var

14) ret] tilføjet over linien 20) Meinerts] læsningen usikker

meget angest da jeg kom, men Frygten gik aldeles over, jeg blev modtaget og for hvert Eventyr beklappet. Læst den Lille Pige med Svovlstikkerne, Flipperne, Nabofamilierne og Nattergalen. Fremkaldt læste jeg mit Digt fra Africa. Det var rædsomt varmt.

5

Tirsdag 21. Middag hos Scharlings med Dalstrøms.

Onsdag 22. Uvis om jeg skulde gaae over Land eller til Søes til Christinelund. Veiret var godt sagde man og kaldte paa mig 4 1/2; jeg gik ombord paa Zampa. Det tog til at blæse. En Engælænder fra Hamborg, der engang havde været sammen med mig paa Föhr laante mig sin Pels. Søerne gik mere og mere stærk, det blev stormende Veir og jeg var uvis om jeg ikke skulde gaae med til Vordingborg for at komme i Land ved Broen. Imidlertid gik jeg dog i Land ved Bøget, hvor der var rivende Strøm, Roerkarlene maatte springe i Vandet da vi idelig drev paa Grund. Kjørte alene paa aaben Dagvogn i Storm og Regn, der faldt som Hagl i Ansigtet og naaede henimod eet Christinelund, hvor jeg blev hjertelig modtaget, talte meget og var træt. Stormende Veir.

10

15

Onsdag 22 Samme Blæst. Sendt Brev og Photographi Kort til Fru Serre; Brev til Frøken Heinke, Stormveir

20

Torsdag 23. Læst for dem. Skrevet paa min spanske Reise.

Fredag 24 Brev fra Clara Heinke. I Skoven er eet Bøgetræ sprunget ud. Skrevet flittig paa Reisen og læst deraf for dem. Blæst og Hagel. –

25

Løverdag 25. Brev fra Fru Lüth og Fru Winther der indbød til Middag forrige Torsdag; skrevet meget paa Reisen,

11) Pels] foran er overstreget Pels 20) Kort] derefter er et overstreget komma
23) Fredag] foran er overstreget Rigm

Veiret graat og blæsende; et enkelt Bøgetræ grønt inde i Skoven. /

Søndag 26. Kjørt ind til Præstø og blevet barberet. Fik Brev fra Jonas Collin og Grevinde Holstein; tidligere sendt
 5 Brev til Grevinde Holstein, Fru Winther og Fru Henriques. Middag var Fru Raben der rev ned paa Spanien, hende fulgte Frøknerne Raben. Amtmand Bruun og Kone født Wind, Wulf og Datter, denne fik mit Photographieportræt. Fru Collet, hun fik ogsaa eet; hende fulgte Sønnen og Datteren med Kjæreste en norsk Sø-Officer Lund. Jeg maatte
 10 læse og fortælle; blev træt; Fru Collet indbød mig og Stampes tilmorgen der er 1 1/2 Miil at kjøre jeg tog ikke derimod, Stampe var ikke tilfreds dermed. Medens vi sad ved Bordet gik Ild i Skorstenen, man stoppede en Fjerdyne øverst i den.
 15 Hele Aftenen og Natten var Muren varm, det brændte derinde.

Mandag 27. Imorges brændte Dynen i Skorstenen; Skorsteenfeieren hentedes og der blev rensset op. Klokken var henved ni før jeg fik Kaffe og derpaa Ild i min Kakkellovn. Træk, Blæst, Tandpine; ikke ret hyggeligt; Brev til
 20 Jonas, hans Forældre komme paa Løverdag.

Tirsdag, 28 Jeg er særdeles flittig, hele Dagen arbejder jeg paa Reisen, gaaer saa en Tour ud af Veien, ind i Skoven og tilbage. Skovsyrene staae med fine Blomster der ligne
 25 de hvide Anemoner for hver Dag grønnes Skoven mere, den kan nok naae med de fleste unge Træer at staa grøn til Skiftetid, første Mai.

Onsdag 29. Kjørt til Præstø og tegnet mig til Diligensen paa Løverdag; blev barberet og kom hjem i en Hagel og
 30 Regnbyge der blødte mig igjennem. Om Aftenen kom her en

Fru Gavl med Datter og ligesaa Apotheker Aarslev, der er Bangs Svigersøn. Jeg læste [for] dem om Elche og Murzia og et Par Eventyr. »Og Aftenen gik!« Brev til Grevinde Holstein.

Torsdag 30. Brev til Fru Lüth. Brev fra Grevinde Holstein og Jette Collin fra Gent og Amsterdam, deri et Par Ord fra Poeten Scharling. Jeg har i Dag igjen skrevet / meget og er nu naaet til Afreisen fra Cartagena. I Dag syntes Stampe noget trykket. Jona er en rar ædel Personlighed, Børnene meget søde og Frøken Anker gjør et sundt godt Indtryk. 5
Bøgetræet uden for mit Vindue, der stod nøgent da jeg kom er i Dag betydeligt udsprunget; der har i Dag været nogen Varme i Luften, men den er fugtig. 10

Mai.

Fredag 1ste Altid skriver jeg[,] i Dag er jeg midt inde i 15
Malaga, læst det for dem. Børnene ride paa Malkehesten, Rigmor meget flink til det, mødte hende jagende i Skoven.

Løverdags 2 Mai. Smukt Veir. Da jeg skulde kjøre lidt før eet kom gamle Stampe. *Maimaanedsveir* er det i Dag Søndagsfestligt; Eduard og Jette med Louise ere komne i Dag; 20
skrevet og sendt Brev til Jette. I Præstø besøgte jeg Apotheker Aarsleff der var meget elskværdig, fulgte mig tilvogns, forærede mig en Flaske af sin d Esprit de Waldemar; han

1) Gavl] læsningen usikker 2) Elche] El først skrevet Mu 3) et] først skrevet en
9) ædel] foran er to overstregede bogstaver 15) 1ste] først skrevet 31 18) Løverdags] foran er overstreget Lø 19) Søndagsfestligt] Søn først skrevet Løv

talte særdeles smukt om Stampes og Fru Drevsen. Jeg var ganske ene i Diligensen. I Næstved ventede mig en lukket Vogn fra Holsteinborg, der var Høider og den aabne Strand ned ved Bisserop, Skoven mere grøn her end ved Christine-
 5 lund; Holsteins sade ved Bordet da jeg kom men sprang op og kom mig imøde, Børnene jublede; fik mine sædvanlige Værelser op til Kirken.

Søndag 3 Mai. Orgelet lød ind i Stuen til mig, jeg gik ud paa Kirke-Galleriet, der var aldeles opfyldt, Luften til at faae
 10 ondt af; Pastor Fenger, en Broder til Ministeren, blev indsat af Provst Brasen. Siden saae jeg ham med Kone ved Frokosten. Veiret smukt. Greven tog efter Bordet ind til Kjøbenhavn. Læste om Aftenen af Reisen; Grevinden ikke rask.

Mandag 4 Smukt Veir. Sendt Breve til Jonna Stampe, Fru
 15 *Scavenius* og Postmesteren i Skjelskjør. Spadseret i Foraars Solskin saae en heel Klynge af unge Snoge som boltrede sig i Solen. Skrevet paa Malaga og Granada; læst om Aftenen da Grevinden var staaet op. (Natten mellem Søndag og Mandag stærk //) +

20 *Tirsdag 5.* Graat Veir. Skrevet, spadseret og læst. Besøg af Fru Scavenius og hendes Svigerinde

Ons[dag] 6. Kom til at støde min Haand voldsomt mod en Skab Kant udenfor min Dør, det var lige i Musen, det smertede op i hele Armen. Brev fra Fru Henriques. Flittig skrevet. /

25 *Torsdag 7.* I Nat (før Klokken 12 dog) vaagnede jeg ved en Lyd, nu slog Klokken 12, der kom Folk i Værelset tæt ved vor Greven sover og han var jo i Kjøbenhavn og kom først

17) Granada] Gr først skrevet Alh 20) Besøg af Fru Scavenius og hendes Svigerinde] tilføjet over linien, foran Svigerinde er overstreget Br

Søndag (vidste jeg) Hunden i Gaarden gjøede, jeg tænkte paa Indbrud, stod op; og erfarede imorges at det var Greven som kom i Nat og reiste igjen før Frokost. -- I Aften havde vi Doctor Steenbuch med Familie herovre, jeg læste for dem af Reisen. Skrevet en Deel idag. 5

Fredag 8. Endnu til Morgen skrevet lidt, som jeg læste ved Frokostbordet. Christian Christoph og alle Børnene holde ret af mig. Klok 1 kjørte jeg over til Basnæs Skoven grøn; Kammerherre Scavenius med Kone og Datter er de[r], jeg blev hjertelig modtaget, saac i Bibliotheket mig lumpent omtalt i »hemmelige Hoffers Historie«. Søen blank og stille, Laalands Kyst, Himlen og Havet lavt og fladt, Veemoed og Reise Længsel, havde jeg dog Formue og kunde flyve naar jeg vilde! forstemt. Om Aftenen kom Grevinde Holstein herover til Thee med Frøken Bartholin. 10 15

Løverdags 9. Deiligt varmt Solskin; skrev mit Navn til Vidne under et Document, for at det var Luzie Scavenius der ovenfor havde sat sit Navn. De andre kjørte til Skoven ved Skjelskjør; jeg gik i Haven; de vilde Hyacinter, mælkevide hvide Blomster groe i Mængde i Græsset, som var det Gravblomster paa Vinterens Grav, som var de spru[n]gne ud af de sidste tre Skuffer Snee der kastedes paa Graven. Mit Humeur ringe, paa Holsteinborg var det oppe, her ovre paa Basnæs hvor jeg altid naar jeg i Vaaren kom her begyndte en Reise til Udlandet er der iaar en tung Stemning over mig, i Aar er min Reise endt, jeg skal sidde her hjemme den varme Sommer, den lange Vinter, blive endnu et Aar ældre før jeg 20 25

7) og] foran er overstreget hol 9) de[r] ms. har det 23) paa Holsteinborg] først skrevet altid naar

igjen og maaske aldrig kommer afsted. Luften er i Dag skyfri og blaae men ned mod Horizonten danner den en spids [V]inkel mod Havet, det og Luften er som to graae hvide Sommerfugle Vinger der mødtes. – Læst om Aften[en]. Fru Scavenius (Kammerherreinden) indbød mig at besøge dem paa deres Eiendom, Kammerherren og den mellemste af Sønerne give mig ikke Lyst der til. /

Søndag 10. Klokken halv ni kjørte Kammerherinde[n] med Datter Anna, en halv Time derpaa Kammerherren. Jeg har stadig en nerveus ilde Fornemmelse i min stødte Haand. Læst for dem om Aftenen. Brev fra *Eckard* hans Forlovelse med Frøken Thorberg declareret; Brev deri fra Scharff.

Mandag 11. Graat Veir. Brev til Jonas *Collin* og til Fru *Anholm*. Kjært med Fru Scavenius og Luzie over til Borreby, det var blæsende og raakoldt. Læste om Aftenen.

Tirsdag 12. Graat koldt Veir. Brev til Fru Ingemann. Spadseret, skrevet og læst.

Onsdag 13. Til Frokost kom Grev Moltke Hvidtfeldt fra Kjøbenhavn ogsaa Frøken Lützow. Det er da nu vist at Grev Leon har forlovet sig i Paris, det er med den sachsiske Minister Seebachs Datter. Idag kom hjem til Danmark Wanda med sin Mand. Brev fra Mad: *Anholm*.

Torsdag 14. Brev til Madam *Anholm*. Efter Bordet reiste Otto, der kom her i forgaars Aftes med den unge Frijs til Frijsenborg og Ibsen, Søn af Apothe[ke]ren i Holbek. Vi kjørte idag i stærk Blæst ud i den grønne Skov til Hermanns Huus

Fredag 15 Imorges Kl 5 reiste Grev Moltke-Hvidtfeldt. Min

3) det] foran er overstreget det er 3) graae hvide] tilføjet over linien 17) læst.] derefter er overstreget (Grev

Haand er i Dag aldeles nerveus af at skrive. Brev fra Fru Ingemann. Brev til Mathilde Ørsted; fra Jonas hører jeg ikke, det vilde glæde mig gjøre mig godt. Idag Auction paa Wiehes Tøi.

Løvedag 16. Smerter i Haanden; træt af at skrive; ilde Humeur; Jonas er som han er. 5

Søndag 17. Varmt Veir; plukket den første udsprungne Sireengreen og store Bregner. Brev til Fru Jette Collin. Brev fra Jonas Collin.

Mandag 18. Smukt Veir. Endt min Reise i Spanien, 1ste Skrivning. Et behageligt Brev fra Eduard Collin. 10

Tirsdag 18. [o: 19.] I Dag forlod Godsforvalter Wiehe Basnæs. Sendt Brev til Eduard Collin, Jonas Collin, Madam Anholm og Fru Hartmann. Stor Middag, her var Familien Fabricius, Præsterne Lassen og Rønne, Provstinde Brasen, Petsholdt &; jeg læste en Deel af Reisen i Spanien. 15

Onsdag 19. [o: 20.] Solskin men koldt Blæst. Sirener og Kastanier udsprungne, ligesaa det store Mandeltræ. Klokken henimod fire kørte jeg til Skjelskjør og derfra med Posten med en Land-Elev fra Borreby til Slagelse. Ene i første Klasse, kom henimod elleve om Aftenen til Kjøbenhavn, hvor Eduard Collin tog imod mig paa Banegaarden. Der var hyggelig og næt hos Madam Anholm da jeg kom hjem. 20

Torsdag 20 [o: 21.] Middag hos Hartmanns med Klokker Hansen, Richard, og flere, blev indbudt til Studenter Consort men gik ikke. / 25

Fredag 21. [o: 22.] Middag hos Kocks hvor jeg læste Begyndelsen af »I Spanien«; i Theatret havde jeg Jonas med

2) til] først skrevet fra

til Wilhelm Tell, jeg blev kaldt ud af Kandidat Frederiksen for at præsentere en Polak for mig. Besøgt Frøken Bjerring

5 *Løvedag 22.* [o: 23.] Besøg af Frederiksen og Stefan Pøler, der bad mig om en Bog og min Haandskrift deri, han fik to og mit Portræt. Brev fra Fru Hertz i Rom. Kjørt med Jette Collin ud at besøge Drevsens, saae første Gang deres og Fru Heibergs Sted. *Lose* præsenterede mig for den polske Violinspiller og fortalte en heel Hob. Ærgerlig. Brev til Fru
10 Scavenius.

Søndag 23 [o: 24.] Kjørt ud til Drevsens, blev til Frokost, gik hen til Melchiors paa Rolighed, de vare i Skoven; kjørte med en Kildevogn ud til Henriques, venlig Modtagelse, kjedede mig, fladt og evig Færdsel med Vogne. Til Middag
15 Hartmanns, Billes, & havde min Nød med at komme hjem, maatte paa en Kildevogn, steeg af foran Forstaden gik hjem og var meget træt; det var en kjedelig Pindsedag.

Mandag 24. [o: 25.] Regnveir, koldt. Middag hos Eduard Collins, med Thybergs. Theodor, kjedelig og klynkende. Læst
20 om Aftenen hos Hartmanns. —

Tirsdag 25. [o: 26.] Gik ud til Drevsens, Jonna og Stampe kom ind til Middag. om Aftenen i Theatret først anonceret Zar og Tømmermand, derpaa Mellem Fjeldene, derpaa Sparekassen og endelig Valkyrien, under det lille Stykke
25 forud havde de endnu ikke faaet fat paa Fyssel; om Aftenen faldt ude til Gaarden 12 Alen Gesims ned af den nye Bygning.

Onsdag 26. [o: 27.] Læste hos Kocks af min Reise og spii-

ste der det var en stærk Blæst og meget koldt, jeg følte mig voldsom forkjølet.

Torsdag 27. [2: 28]. Jeg bør holde Diæt, ellers bliver jeg daarlig, lad mig nu see jeg gjør det. Koldt Veir. Frøken Bjerring reist. 5

Fredag 28, [2: 29.] fandt mig bedre; koldt og Skylregn, Middag hos Kocks hvor jeg læste Granada. I Theatret en Kjærligheds Drøm, Brev til Fru Serre og Frøken Heinke. Brev senere fra Frøken *Heinke*

Løvedag 30 Middag hos Eckard med Frøken Thorberg, 10
i Theatret / at see La ventana. Besøg af Louise Lind.

Søndag 31 Varm Veir; meget forkjølet. Brev fra Nord Amerika. Til Begravelse i Rundekirke; Nyrups lille livlige Dreng blev begravet. Jonas muler og besøger mig aldrig; –

Juni. 15

Mandag 1ste. Middag hos Meldal, hvor jeg læste en heel Deel af »I Spanien«; Hartmann er reist til sin Svigersøn i Flensborg.

Tirsdag 2den. Varmt Veir. Scharff er paa Landet; Jonas kjedelig, jeg selv kjedelig stemt, Lyst til at reise maaskee til 20
Stokholm. Jeg er nerveus og har Gigt-Smerter.

Onsdag 3. Middag hos Scharlings, en af Brodersønnerne var med sin unge Forlovede, Nicolai med sin og det gifte Par Ørsteds. Mathilde fortalte at i en Avis fra Californien stod 25
fortalt at jeg kunde boe i et Palais men boede i et Skipperhuus i et Qvarter kun for den ringere Klasse at jeg havde en mørk daa[r]lig Trappe og i min Stue laae Bøger rundt om

paa Gulvet og den ene Nøddeknækker værre end den anden stak Hovedet ind, det var min omgivelse, selv var jeg Venligheden der; jeg havde talt om mit sidste Eventyr (Skarnbasen) men vidste ikke Navnet paa Engelsk, Manden fra Californien havde sagt alle de Dyrs Navne han vidste, men jeg rystede med Hovedet, tog saa og tegnede paa et Papir Dyret *the Bille*, ja; det var det[;] min Tegning var givet i Avisen. Om Aftenen drak jeg Øl, blev tung i Hovedet, Scharf og kom og var elskværdig.

10 *Torsdag 4.* Varmt Bad. Middag hos E. Collin med Thybergs.

Fredag 5. Grundlovs Fest, Flag paa Gaderne, Musik og ude i Tivoli Stads. Læste efter Middag hos Kocks.

15 *Løvedag 6.* I Dag blev Prinds Christians Søn Wilhelm udraabt i til Grækernes Konge under Navn Georg den første, jeg saae fra Thieles Vinduer at han kjørte med sin Fader og Broder. Til Middag var jeg til Taffels, men kom ved Marschaelstafellet og sad der ved Siden af Hartmann, vi kunde ikke engang høre Musiken. /

20 En heel Uge glemte jeg at skrive.

Fredag 12 Fru Kock var reist til *Jylland* men jeg var hos Peter Kock.

25 *Løvedag 13.* Jeg drev om, havde Ingen at være hos til Middag, var paa Restauration; følte [mig] eensom, længtes at komme ud, der er jeg lige hjemme.

Søndag 14. Middag hos Hartmans med Fru Somer og Datter, læste, de vare henrykte.

5) alle] først skrevet de 23) Løvedag 13] først skrevet Søndag 14 24) [mig] ms. har jeg

Mandag 15. Et smukt Brev og Photographie Portræt fra Rimestad. Middag hos Thieles hvor jeg læste Begyndelsen af »I Spanien«, jeg blev meget afkræftet deraf, gik dog til Hartmanns og var sammen med Fru og Frøken Puggaard.

Tirsdag 16 Bøger fra Wiedemann, der laae et Brev ved, jeg aabnede det, samme var ikke til mig, men til David, ærgerlig derover. Sendt Brev til Fru Scavenius, Wiedemann og Grev Moltke-Hvitfeldt. Middag hos Drevsens, besøgte første Gang Fru Heiberg der i Rosenvænget; hendes Huus nydeligt indrettet, hun udtalte Forundring over at Inge- 10
mann i sit Levnet havde den Selvfølelse at han stillede sig sammen med Øehlschlæger som de to Literaturens Betydende. Talte om Heiberg som hun aldrig kunde drømme om, talte om Aandeverdenen og fortalte mig et characteristisk 15
ople[ve]t Syn. Heiberg havde en Hund som de kaldte Walter, en Nat saae Heiberg den styrte frem og med eet stand-
sede den, saae med opspilede Øine og med stive Haar paa noget Usynligt, krøb / derpaa hen paa Bugen til Fru Heibergs Dør, der rystede den sig og først der hørte den Heibergs 20
vedvarende Kalden, og kom varm og skjælvende hen til ham. Heiberg fortalte hende det, op ad Dagen sagde hun uden at tænke paa hans Meddelelse, det er dog sælsomt hvor man kan drømme, saa levende som om man var vaagen, jeg drømte i Nat jeg vaagnede og Georgs Bunzen (den af- 25
døde) kom hen til min Seng og viiste mig en en lille Ting mellem sine Fingre og sagde, seer De jeg har beholdt den. –

7) jeg] først skrevet det 11) udtalte] ud tilføjet over linien 22) sagde] først skrevet huskede 27) sagde] derefter er overstreget jeg

Senere paa Dagen faldt det hende pludselig ind hvad det var han holdt, det var et lille rødt Nøgle Garn; saa tidt naar jeg sad og syede, sagde Fru Heiberg, sad Georg Bunzen og tog Traadstumperne og bandt dem i Figurer, en Dag trillede han
 5 et lille rødt Nøgle og sagde det vil jeg beholde; da han skulde begraves bad min Svigermoder mig binde en Bouquet der skulde lægges i hans Kiste, jeg bandt en og tog just af det røde Uldgarn jeg syede med, og bandt Bouquetten sammen. Alt det kom mig i Tanken og jeg spurgte Heiberg hvad Tid
 10 det var at Hunden saaledes blev betaget og det var netop samme Tid.

Onsdag 17. Tog varmt Bad. Middag hos Ørstedes vi fik sød Suppe og jeg blev igjen saa nerveus at det var en Qval at naae hen til Eduard Collin, her fik jeg et heelt Fad Rugbrød og
 15 kom mig. Klokken otte blev Eckardt og Frøken Thorberg viede i Holmens Kirke, jeg tog ikke derhen med for den frygtelige Trængsel men kom Klokken lidt over ni hen i Phoenix og havde Fru Rasbech til Bords. Der var en Mængde Mennesker, paa min anden Side sad Frøken Johanne Peter-
 20 sen og Scharff, en Vise af mig blev sjunget og jeg udbragte Skaaler for Brudepigerne for Juliette Thorberg Søsteren der som syg ikke var med, / jeg pegede hen paa hendes første Fremtræden, som »Sylphiden«. Dernæst gav jeg en Skaal for *Atestats* og Forlovelse : (∵ Benzon); for de gamle Veninder
 25 til Eckards Moder og for den unge Fru Eckardts Broder. Min Skaal blev udbragt af Eckardt. Scharff udbragte en Skaal for sine to kjæreste Venner, Eckardt og H. C. Andersen.

2) saa] foran er overstreget han samt nogle ulæselige bogstaver skrevet M

12) sød] foran er overstreget ig

12) Tog] T først

Klokken 12 gik jeg hjem. Fik i Dag Brev fra en Snedkersvend i Kjøge der vilde være Poet. Brev fra Fru Scavenius.

Torsdag 18 Eckardt og Kone reiste i Eftermiddag Klokken 4 over Stetin til Wien og til Schweitz. Besøgt dem. Brev til Snedker Svenden i Kjøge. Gav Scharff Brev med til Frederike Bremer i Stockholm. Meget varmt. Middag hos Eduard med Linds og Emil Hornemann. 5

Fredag 19 Vaagnede imorges Klokken 3, stod op halv 5, kom paa det ydderste ud til Jernbanen, ikke høflige Karle paa Banegaarden, hele første Klasse overlæsset, kom i Vogn med Hofjægermester til Bistrup ved Randers, han indbød mig i Sommer at besøge sig. Mourier-Petersen og Saxtorph med Fruer var i Vognen. Jeg stæeg af ved Sorø, lod mit Tøi blive paa Banegaarden og kjørte op til Fru Ingemann, hun var mere bevægelig end ellers i de senere Aar, blev saa glad, ogsaa Pigen Sophie blev det, ved mit Komme. Den sidste sagde at medens jeg var i Spanien havde hun, naar hun syntes Fruen var for bedrøvet, talt til hende om, hvor mon nu Professor Andersen kan være, og saa blev hendes Tanker spredte. – Hun forærede mig en Pokal Ingemann havde drukket af, og hans Dannebrog's Mands Orden. Gik over til Ingemanns Grav, saae til Molbecks. Besøgt Harder, Sønnen var kommet hjem fra sine Reiser til China og Brasilien, saa kraftig og ung ud. Ved Middagsbordet ønskede Fru Ingemann mig velkommen, fra min Spanien-Reise, som Ingemann / pleiede det naar jeg kom der efter en Reise. Hun fortalte at hun endnu engang havde drømt om ham. Bragte mig Blomster, jeg maatte love at komme paa Tilbage- 15 20 25

3) Torsdag] først skrevet Onsdag 11) 2) de Lichtenberg

veien. – Kjørte med Godstoget og var $\frac{1}{2}$ 6 i Korsøer, besøgte Groths, de vare netop i Gaar tagne til *Kiel*, gik i varmt Sol-skin hjem i Banegaards Hotellet og ombyttede mit varme Værelse ud mod Søen med et kjøligere ud til Landet. I seng

5 $\frac{1}{2}$ 9. –

Løverdag 20 Da jeg vaagnede i Nat Klokken tre stor- mede det, nu til Morgen er det samme Veir, men varmt Solskin. Det var meget godt Veir at gaae over Beltet; San- geren Döcker var med, han havde igaar givet Concert i Sorø, 10 iaften vilde han give i Nyborg. Paa Skibsbroen traf jeg forrige Skuespiller Seemann. Vognen holdt efter mig og jeg kjørte den ny Landevei til Glorup der tog sig prægtig ud, fik Grev Leons Værelser. Særdeles hyggeligt og godt, Greven førte mig om i de [nye] Anlæg og talte hjertelig og fortrolig 15 med mig, han er en ædel Personlighed og lider meget i sin Eensomhed. Til Middag var Doctoren her og senere kom Pastor Bjerring.

Søndag 21 Varmt Veir; spiist Frokost paa mit Værelse, skrevet paa »Malaga«, Brev til Grosserer Melchior. Kjørt 20 med Greven til Mollerup hvor der opføres nye Længer og Bygninger; vi kjørte med to smukke issabellafarvede Norrebakker gennem den Haven og den smukke Bøgeskov; hjem over Mollerup. Før vi toge afsted og Greven og jeg stod paa Trappen og drak vor Kaffe kom en Sang Forening fra 25 Nyborg og sang i Aleen ogsaa en Jægersang af Lykkens Blomst. Seent paa Aftenen Besøg af Hofjægermester Sehested til Broholm.

Mandag 22. Igjen Brev og Vers sendt til Gjennemlæsning.

1) $\frac{1}{2}$ 6] først skrevet $\frac{1}{2}$ 5

Sendt Brev med Portrætkort til Bertha *Murjahn* ved Aarhus og Brev til den pseudonyme Dame *Hildegard Holme* ved Aarhus. Kjørt til den smukke Eiendom ned mod Stranden / ogsaa der bygges. Ærterne stode i Blomster.

Tirsdag 23 Til Middag var Forvalter Møller her og Pastor Bjerring, jeg læste om Aftenen af min Reise i Spanien. 5

Onsdag 24. Besøgt Doctorens hvor Svigerfaderen var i Besøg. Sendt Brev til Fru Collin og Jonas Collin. Om Aftenen kjørt med de gule Norrebakker til Broholm, der er tolv Børn, Fruen meget elskværdig; hendes Moder fra Kjøbenhavn var der i Kjøbenhavn. 10

Torsdag 25 Meget trykkende varmt. Kjørt op til Pastor Bjerrings, han var i Nyborg[;] hans Kone, han er nu gift med en Enke af den unge Dons er smuk og net. Fik imorges Brev fra en Festcomitee i Korsøer om en Vise, svaret paa deres Brev, samt sendt Brev til Fru Scavenius. Nu regner det. Tordenveir. 15

Fredag 26. Kjøligt; lidt forkjølet. Op ad Dagen kom den gamle Conferentsraad Benzon. Sendt Brev til Grevinde Juuel Wind Frijs paa Frisenborg[.] Læst for dem Opholdet i Tanager. 20

Løverdag 27. Koldt; fuldendt Afskriften af *Ravnen*. Brev til Staden Kjøbenhavns Skatte Contor, Brev til Fru Henriques. Læst høit Opera-Texten *Raven*. Det regner den meeste Dag og er de fyrretyve Riddere, nu skal det regne i fyretyve Uger ville de bilde os ind. 25

3) Kjørt] *foran er overstreget* Tirsdag 23 6) Spanien.] *derefter er overstreget* sendt Brev til Fru Jette Collin og Jonas Collin. 11) i Kjøbenhavn 2: i Besøg 23) Staden] *foran er overstreget* Kjøbenhavn 24) Raven 2: Ravnen

Søndag 28. Meget koldt. I Kirke med Greven og Conf: Benzon og hørt Pastor Bjerring holde en god Prædiken. Her var fra Graasteen Forvalteren til Middag, jeg sendte Hilsener med ham til Wladimir Moltke. Læste om Aftenen
5 *Psychen* og et Par Eventyr.

Mandag 29. Bedre Veir. Gigt i Hals og Hænder &. Kjørt med Greven og Conferentsraad Benzon til Lundsgaard. / Brev fra Fru *Jette Collin*. Brev til *Eckardt* i Interlaken

Tirsdag 30. Avisen bragte Efterretning at Prinds Ferdin
10 and var død igaarmorges Klokken ni.

Juli.

Onsdag 1ste. Brev fra en Haandværks Poet i Kolding. Sendt Afskrift af »*Ravnen*« til Hartmann Brev fra Jonas Collin og Grevinde Frijs paa Frisenborg. Brev fra Sir *Bank*.

15 *Torsdag 2den.* Brev fra Snedkersvenden i Kjøge. Brev til Jonas Collin og hans Moder. Brev til Grevinde Frijs, Brev til Mathilde Ørsted. til Fru Serre med Fru Jerichaus Billed af mig i Photographi hvor jeg læser for et sygt Barn. Brev til Frøken Heinke. Alle disse Breve hører jeg nu ligge til
20 imorgen tidlig, gaae da til Nyborg og komme først om Aftenen til Kjøbenhavn uddeles da næste Dag. Vi kjørte til Mollerup; i Dag har Greven ikke været i saa behageligt Humeur som tidligere; vi fik Tordenveir, der indhentede os tæt heruden for Haven. Vinther var her til Middag, jeg drak eet Glas

8) i] *derester er overstreget* In-/ 8) Interlaken] *tilføjet over linien* 9) Tirsdag 30] *først skrevet* terlaken 9) Ferdinand] *derunder er overstreget* Onsdag 3

Rübersach der gik mig til Hovedet, jeg vovede ikke at drikke det andet Glas. —

Fredag 3die. Brev fra en Poet og Haandværker i Kolding. Regnveir og koldt. Arbeidet som sædvanlig hele Dagen.

Løvedag 4de. Sendt en Kasse Snegle til Jonas; følt mig 5 mindre vel i Dag efter Bordet. Koldt Veir.

Søndag 5 Brev fra Mathilde Ørsted. Fødselsdag for Fru Sehested paa Broholm. Vi kjørte derhen om Formiddagen. Sendt Brev til Linnæus Bank i London. Middag med Præsten Bjerring og Dr Winther. Læste af min Reise for dem. 10

Mandag 6 Idag bliver Prinds Ferdinand bisat, derfor ingen Festligheder i Anledning af Fredericia Slaget. Det store Lottorie trukket uden Vinding for mig. Kjørt til Etatsraad Dons paa Hesselager. Han fortalte mig at Gaarden var i gammel Tid eiet af en Friis der lod sin Datter og Ridefogeden 15 indmure i en Pille fordi, hun blev besvangret, Pillen var revet om og der var fundet Menneskebeen i den.

Tirsdag 7 Spadseret, læst og skrevet, smukt stille Veir om Aftenen. / Klokken 2 var dækket Middagsbord for mig, Greven sad hos mig og drak Afskedsskaal; sagde Jomfruen Levvel. 20 Kjørt med fire Heste til Nyborg; paa Dampskibet traf jeg Fru Weiss født Schönheider med sine to nydelige Børn. Lovede Seemann at besøge ham og hans Kone naar jeg igjen kom til Nyborg. Deiligt Veir over. Laae i Korsøer. Blikstille Søen. 25

Onsdag 8. Godt Veir. Ombord var Borgemester Linne-

3) og] o først skrevet i 4) koldt] derefter er, under linien, et overstreget ord
18) Spadseret] først skrevet Gaaet en 19) Klokken] foran er overstreget Onsdag 8. 26) Onsdag 8] først skrevet Torsdag 9

mann og Kone. Der var en gammel Madam Beck, Enke efter en Kjøbmand i Slagelse og der i Klosteret, hun skulde til Korsøer og først under Samsøe, sagde hun, det varer længe før vi komme til Korsøer, hun var gaaet feil ombord. Capitainen lovede hende fri Reise frem og tilbage, hun skulde overnatte ombord og saa bar hun sin Skjæbne. Paa Skibsbroen i Aarhus hilsede Kjøbmand Lisberg paa mig. En Vogn fra Frisenborg ventede, vi kom til Aarhus lidt før fire og henimod halv syv var jeg paa Frisenborg, hvor jeg traf Læssøe med Kone, Søn og Svigermoder. Spiiste til Middag og gik tidlig tilsengs.

Torsdag 9 Fik Brev fra en ung Pige der skrev Vers og et meget ulykkeligt Brev fra den stakkels Høier, der er i en meget forladt Tilstand, men hvad skal jeg kunde gjøre, *her* bede om Hjælp hvor jeg er første Gang kan jeg ikke. Var forstemt. Kjørt en Tour gennem de store Skove. Efter Bordet gik Grevinden Fru Læssøe og jeg til Skoven hvor Familie Gravstedet er. I en aaben Høi, hvor vi gik ind staaer den afdøde Greves Kiste, der skal ogsaa Enken begravnes og da Høien lukkes, Døren overgroes med Roser. Grevinden fortalte om et Besøg i Gravkjælderens / under Fru[e] Kirke og at de havde aabnet en Friis s Kiste, den Pragt han laae i. Hun fortalte om en stakkels rusisk Qvinde i Aarhus, der i mange Aar var behandlet som gal; hun havde fortalt det til St Aubin der havde i sidste Folkecalender skrevet derom. Læst om Aftenen Begyndelsen af I Spanien. Deiligt Veir. Til Af-

3 og 4) Korsøer 5) Nyborg 8) vi] *foran er overstreget* og 12) Torsdag 9] *først skrevet* Fredag 10 17) Grevinden] *derefter er overstreget* og 21) et] *foran er et par overstregede bogstaver* 26) Til] *først skrevet* Løver

ten reiste den unge Grev Rantzau med sin Søster, de ere forældreløse Børn.

Fredag 10. Smukt Veir. Barberet og skaaret. Brev til Eduard Collin og Musiklærer Høyer. Besøgt Dr: Ditzel og talte med Kone og Datter; der var smukt derovre. Følt mig lidt upasselig. Her var til Middag Provst Boesen med Kone fra Aarhus, Forstmester Dahlstrøm med Kone, en Søster til Klaumann i Odense. Jeg havde Fru Læssøe til Bords. Siden læste jeg flere Eventyr og noget af Reisen det var saa Meget at jeg fik ondt i Brystet og var meget træt. 5 10

Lørdag 11 Til Morgen reiste Læssøes og den gamle Grevinde; jeg har ondt i Brystet; har igaar læst formeget. Fik Brev fra Fru *Scavenius* og Fru *Henriques*, skrevet igjen til Fru Scavenius og Fru Henriques. Kjørt en smuk Tour om Aftenen af bakkede skov Veie, gik paa Høider og saae ned i en stor Dal med Høestakke, den er af en Maler givet som Sø, vi spüste til Aften i en af Grevens store Gaarde der ved Skovskrænten. Om Dagen havde jeg læst meget. 15

Søndag 12. Blæst. Læst om Formiddagen, Ditzels og en Pastor Ingerslev var her. Brev fra Moritz *Melchior*. Sendt Breve til Grev Moltke Hvitfeldt og til Wiedemann. Ud mod Aften kjørt en lang Tour; Landet storartet, kom gjennem en Tegl Fabrique hvor Tydskere fra Lippe-Ditmold arbeide. Læst igjen da jeg kom hjem, det trættede, mit Bryst angrebet. 20

Mandag 13. Til Morgen reiste Miss Ellis, en Datter af den engelske Præst i Kjøbenhavn. Grevinden og Børnene toge til Aarhus for at bade i Havet, de ere her Klokken 12 til 25

3) Fredag 10] først skrevet Lørdag 11 11) Lørdag 11] først skrevet Søndag 12 14) Aftenen] først skrevet Søndag 12 15) skov] først skrevet Skovv

Middag. Luften er graae. Her er en tydsk Gouvernante fra Hannover, en fransk nede fra Egnen ved Neuchatel. / Om Eftermiddag og Aftenen læstes; her var en gammel Dame, der hørte derpaa. Det stormer. Brev *fra* og *til* Fru Henriques.

- 5 *Tirsdag 14.* Det vedbliver med Storm. Læst Ravnen. Sendt Brev til *Scharff* i Kjøbenhavn og Fru *Drevsen* paa Silkeborg. Skrevet bout rimés, og klippet for dem, lille Clara kom i et Vers[.], den ældre Søster Agnes blev syg.

- Onsdag 15.* Stormende Veir. Brev til Ingeborg Drevsen.
10 Pastor Flensborger var her til Middag og Aften. Læst Sneedronningen og af I Spanien. Stormende Veir

Torsdag 16. Koldt, Regn, Blæst til Morgen. Lang religious Samtale med Grevinden. Om Aftenen læst ud hele I Spanien.

- Fredag 17* Drømt afskyeligt at alle mine Tænder faldt mig
15 ud af Munden; *overtroisk*. I Nat kom Bud fra Silkeborg til Doctoren, Fru Drevsen meget syg. Hr Tiedemann før Huuslærer, nu Godsforvalter her photographerede Børnene og mig, lige saa Grevinden. Sendt Brev til Einard Drevsen[.] Et Hageveir fik vi og Ild lagt i Kakkellovnen. Læst om Aftenen
20 og skrevet Ende-Riim.

- Løverdag 18.* Stille Veir med Byger. Brev fra Eduard Collin Brev fra Jonas Collin. Photographeret i Gruppe i Haven, photographeret alene. – Iforgaars og i Dag omvandrende Tatere fra Flensborg. Om Aftenen kom Mourier-Pedersen
25 han sagde at jeg imorgen kom til Korsøer med »Eideren« ført af Capitain Groth.

Søndag 19. Oppe Klokken 4 og saae efter om det blæste, det var Bygeveir. Gik igjen i Seng, oppe Kl 1/2 7, fik Smør-

10) var] v først skrevet h

rebrød og Portviin med, Roser af alle Damerne. Thielemann fulgte med til Aarhus. Ombord fik jeg Besøg af Etatsraad Willemoes med Datter. Groth gav mig sin Kahyt, sad der under hele Re[i]sen; vi havde Nordvesten Vind, der slog nogle Søer op paa Fartøiet; det var ikke videre godt Veir, jeg turde ikke gaae ned at spise til Middag. Det lille Dampskib *Gerda* gik forbi og fik mange Søer over sig. Indenrigs Minister Lehmann var ombord, han skal imorgen aabne Jernbanen fra Aarhus til Viborg. Kl 4 ½ var vi i Korsøer. Jeg ventede til ½ 6 der kom ingen Vogn, jeg vilde til at bestille Extrapost, da jeg erfarede Vognen var der, men Jørgen havde ikke seet at Dampskibet kom. Fru Bille, Redacteurs Kone var i Korsøer kommet om Morgen og ventede paa en Veninde der var om Morgen svippet over til Nyborg. Fru Bille fik mine Roser. I Skjælskjør tog vi Fru Dunloup i Vognen og kom Kl 8 til Basnæs. / Fruen ikke rask. –

Mandag 20. Sendt Brev til Hr *Delbanco*, deri Brev til Dr Lobedanz. Det er meget koldt; jeg fryser, ganske Efteraarsveir. Melonerne fra Africa sætte Blomst og Frugt, men denne falder tidlig af. – Stærk Blæst.

Tirsdag 21 Koldt Veir. Brev til Einar Drevsen. Læste for dem om Aftenen; følte mig slet ikke vel ud paa Natten.

Onsdag 22. Regnveir, bedre op af Dagen; sendt Manuskript til de fire første Ark af I Spanien, samt Brev til Reitzel og Schau. Brev til Grevinde Frijs, hvis Fødselsdag det er paa Fredag 24de. – Daarligt Humeur. Bøger og Brev fra *Delbanco*. Brev fra *Einar Drevsen*. Til Aften kom *Otto Scavenius* fra Herlufsholm, Ferien begynder.

24) til de] til tilføjet over linien, derunder er overstreget af

Torsdag 23. Besøg af den gamle Grevinde Holstein; hun taler ideligt om Vorherre! hun var henrykt over et Missions Møde i Svendborg hvor der var holdt gudelige Taler paa Theatret, hun sad bag Couliserne. Brev fra Eduard Collin.

5 *Fredag 24.* Regn, koldt. Brev til *Eduard Collin* og til *Viggo Drevsen*.

Løvedag 25. Raat, graat, Regn og Vaadt. Skrevet hele Dagen.

10 *Søndag 26.* Brev fra Fru *Jette Collin* og fra *Eckardt* i *Interlaken*, Brev sendt til Fru *Ortved* i *Roeskilde*. Smukt *Maaneskin*.

Mandag 27 Deiligt varmt Solskinsveir. Læst for dem de Geers Ungdoms Liv af *Hauch*. Rare Breve fik jeg idag, jeg er saa glad i disse, Gud taknemlig, kom i et glad Humeur.

15 Brev fra *Jonna Stampe* og deri Brev fra Fru *Ingeborg Drevsen*. Brev fra *Harald Scharff* og endelig et Forretnings Brev fra *Zophus Boyesen*.

20 *Tirsdag 28.* Graat Veir. Brev til *Bojesen* og til *Jonna Stampe*. Besøg her paa Gaarden af Præsten *Ingerslev*, *Kone* og *Børn*.

25 *Onsdag 29.* Ret smukt Veir. Idag indtraf *Michael Rossing* fra *Sorø*. Mit Sind er trykket, det vil ikke udfolde sig med Slutningen af den Digtning jeg i *Stilhed* arbejder paa. Jeg har ikke en Idee, som den skal og maa være, – vil den gives mig, ellers falder det Hele. Brev fra *Reitzel*, fra *Grevinde Friis*, fra *Helms* og fra Fru *Ortved*. Læst om *Aftenen Malaga*.

30 *Torsdag 30.* I Dag kom *Grev Moltke-Hvitfeldt* der skal være Forlover for *Miss Dunlop*; om *Aftenen* var vi ovre hos / Fru *Fabricius* hvor jeg da læste høit hele *Granada*. Præsten *Munks lille Dreng Ferdinand* er en net lille Unge. –

Fredag 31. Brev til *Mathilde Ørsted* som med sin Moder ere i Besøg i Aalborg. Veiret ret godt. Om Aftenen var alvorlig Stemning hos Miss og Fru Scavenius over Skilsmissen imorgen naar Brylluppet var feiret.

August

5

Løvedag 1ste Kom op før otte; drev om til de de Andre indtraf. Solskin og Blæst. Klokken henved tre kjørte Luzie, Otto og jeg til Kirke i Tjæreby, den er smuk og godt restaureret, et udskaaret Alter med Maling og Forgylldning. Vorherre og Jesus krone der Jomfru Maria, St Christopher og Michael ere afbildede og mange Helgen. Blomsterguirlander pyntede, Alterlysene brændte og paa samme Teppe som Fru Scavenius var viet stod nu Brudeparret. Pastor Munch fra Flensborg viede dem. Bruden Miss Dunlop kom først henimod halv fire i hvidt klar Tyl og Myrtekrands, Bouquet i Haand og paa Bryst, hun saae betaget ud. Brudgommen Michael Rossing, der havde faaet et Bygkorn paa Øiet saae meget hen paa hende. Der var en Deel Folk i Kirken. – Jeg var veemodig stemt i Kirken. Ved Bordet var Brudeparret, Fru Scavenius, Otto og Lucie, Brudens Moder, Brudgommens Søster, hvis Mand Grosserer Gottschalk og Moltke Hvitfeldt vare Forlovere. Præsten Munch og Kone dertil jeg. Moltke udbragte Brudeparrets Skaal, Brudgommen Fru Scaveniuss; jeg Fru Dunlops, Forlovernes og Præstens. –

10

15

20

4) naar] derunder er overstreget L 14) fra] først skrevet viede 19) Jeg var] først skrevet Ved Bor

Klokken 9 kjørte Brudeparret med Vognen overlæst, med Stol, Ost, Smør & jeg gav paa Brudebordet mine illustrerede Eventyr med et skrevet Vers om at jeg havde lovet Rossing disse da han var Lille. Ved Bordet var ingen Sang, men et
 5 Digt jeg læste op, deri antydede hans Talent, som Digter; senere kom / han ind paa min Stue, berørte dette, at det var en Livsglæde han havde opgivet, brast i Graad og lagde sit Hoved paa Vindues Karmen, jeg trøstede som jeg kunde, pegede paa en poetisk Virksomheds Tid og han sagde at
 10 Christian Winther og jeg vare de to som havde saaledes talt til ham. Correctur fra Bjanko Luno.

Søndag 2. Solskin. Sendt Brev til Kammerherreinde Neergaard og omtalt Miss s Bryllup. Efter Bordet kjørte de til Borreby, jeg foretrak at blive ene hjemme og læse Correctur. Veiret varmt og godt. Tidlig iseng.

Mandag 3. Sendt Correctur til Reitzel, samt mere Manuskript. Brev til Fru Ortved at jeg indtraf paa Onsdag, Kamp med mig selv om jeg skulde først tage til Fru Ingemann. Det opgav jeg. Imorges reiste Moltke-Hvitfeldt. Var i Vandet
 20 første Gang her paa Basnæs, det var 19 Grader. Om Aftenen var her Besøg af den unge Frøken Carstenskjold fra Borreby og Hr Trepka. Tidlig i Seng.

Tirsdag 4. Brev til *Fru Ingemann* og *Fru Anholm*. Var i Vandet. Kjørte om Aftenen til Skjelskjør for at faae Plads med Posten imorgen. Koldt.

Onsdag 5 Graat Veir. Maven i Uorden. Spiist tidlig til Middag og kjørt halv fire til Skjelskjør; her traf jeg Fru Brasen født Guldborg, som fulgte sin ældste Stedsøn tilvogns, han kjørte med mig til Slagelse derfra paa første
 30 Plads med Banetoget til Roeskilde hvor jeg kom Klokken

halv 10. Hartmanns, der fulgte Veddels Familie tilbage vare ude paa Jernbanen, Fru *Ortved* med Vogn;

Torsdag 6 Hartmann var i Byen, men hele hans Familie hos os til Middag, en Svigerinde Fru *Ortved* fra Kjøbenhavn med Søn er her. Jeg læste før og efter Middag. Emil med sin Forlovede her. Var i Kirken hos Henrich Hansen. 5

Fredag 7. I Dag vare vi hos Hartmanns. Varmt Veir; gik efter Bordet ned til Issefjorden hvor alle Damerne gik i en Baad. Jeg var inde hos Skoleholderen Staal, hvor jeg i Skolen skrev et lille Vers paa fire Linier. Vognen var først bestilt til halv elleve, jeg blev kjed derover og der sendtes da Bud efter den til $\frac{1}{2}$ 10. Ortved er iaar syg igjen og atter kjørt ind til Lægen. Da jeg læste Barnet i Graven brast den kjøbenhavnske Fru Ortved i Graad. – Idag været h[os] den gamle Fru Hvid. 10 15

Løvedag 8 Middag hos Ortveds hvor kun Vinding og Clara var. Siden kom de andre og jeg maatte læse for Meget. Organisten Hansen, Maleren Melby & – Idag besøgte jeg Kammer[r]aad Friis og den gamle Pastor Winding. Meget varmt. / 20

Søndag den 9. Besøgt Kornerups, leveret hans Bog om Spanien tilbage. – Middag hos Hartmanns. Besøgt Hansens og Melbys. Meget varmt.

Mandag 10. Uendelig Hede. Blev fulgt til Banegaarden og fik Blomster af Fru Ortved. Kom Klokken 10 $\frac{1}{2}$ til Kjøbenhavn. Jonas og lille Oluf vare at tage imod mig. Middag 25

2) Vogn;] derefter er et overstreget bogstav 6) Var i Kirken hos Henrich Hansen.] tilføjet under linien

hos Eduards. Drak Øl og bittre Draaber om Aftenen Brev fra Agnes Rossing og Vers fra Rossing

Tirsdag 11 Meget varmt, træt af Byen; seet mærkeligt Photograph Billed af Theodor. – Mødt paa Gaden *Jørgen*
 5 *Kock* fra Randers han er her med Kone og Børn. Gaaet ud til Rosenvænget hos Drevsens og spiiist Middag, kjørt ind og reenskrevet. Brev fra Fru Ingemann.

Onsdag 12. Koldt Morgen og Aften; spiiist paa Restauration, drak en Deel Øl om Aftenen.

10 *Torsdag 13* Ikke ganske vel. Scharf kommet med Eckards mødte ham og Konen paa Gaden, ligesaa Hr *Pätz* der ogsaa har været ude, nemlig i Dresden. Sendt Brev til Fru *Ortved*. Følt mig mindre vel til Aften.

Fredag 14 Koldt Veir. Læst Correctur om Morgenen
 15 med Møller og fik en Mængde Besøg af Theaterdirecteur Cortes og senere af Theaterdirecteur Sørensen der vilde have Tilladelse til at opføre mine gamle Stykker, *Spanierne i Odense* f Ex. Middag hos Kocks hvor Sønnen *Jørgen* fra Randers var her med Kone og Kone og to Døttre,
 20 desuden Peder med Kone og en Lieutenant Skoustrup med Kone. –

Løverdag 15. Maven mindre god; drak for meget Soda-vand. Endte Stykket, læste det for Jette og Louise

25 *Søndag 16.* Komplet *Diareh!* til Middag hos Legationsraad Markussens sammen med Drumond Hay og Eduard Carstensen, men kunde og turde ikke nyde Noget for Maven. Læste efter Bordet mit Ophold i Tanger og blev selv ved Slutningen bevæget. Gik hjem for tidlig at gaae tilsengs. Var

18) Sønnen *Jørgen*] Sønnen *tilføjet over linien*, *Jørgen først skrevet Peder*

i Formiddags / hos *Eckard* og hans Kone, saae hvorledes Huset var indrettet.

Mandag 17 Maven bedre. Varmt midt paa Dagen, koldt hen ad Aften; særdeles travlt med Afskrivning og Correctur Læsning. Middag paa Restauration. Uartigt anonymt Vers. 5

Tirsdag 18 Var ikke indbudt hos Drevsens gik derfor paa Restauration; flittig med Afskrivning og Correctur, Brev fra Wiedemann og Brockhaus i Leipzig. Hjemme hele Aftenen.

Onsdag 19 Stærkt forkjølet; Regnveir; kjørt ud til Fru Drevsen, læst for hende og gaet hjem i det vaade Veir. Reenskrevet til Klokkeren 12 om Natten. 10

Torsdag 20 Ikke rask. Skyregn. Besøg af Moritz *Melchior* der med Familie, i næste Uge reiser til Italien. Brev fra Fru Ortved. Brev til Fru Rossing i Sorø. 15

Fredag 21 Middag hos Kocks, imorgen reiser Jørgen Kock med Familie til Randers. Brev til Brockhaus. Utilfreds med mig selv.

Løvedag 22. Hovedpine. Bestandig skrives af

Søndag 23. Fru Drevsens Fødselsdag! – Middag hos Melchior der reise til Italien paa Torsdag. 20

Mandag 24. Klokkeren eet hos Henriques, læst tyske og danske Eventyr. Kjørt ind Klokkeren halv syv. Besøg af Jonas Collin.

Torsdag 25. Graat, varmt. Middag hos Drevsens, Drevsen kom hjem fra Christinelund og havde Rigmor med, der saae lykosalig ud og var blevet meget stor og lang. 25

20) Søndag 23.] derefter er overstreget Hos Henriques Klokkeren 1 og læst Eventyr paa Tydsk og Dansk for en Deel Danske

Onsdag 26. Hos Ørsteds, fik Indbydelse til Nicolais Bryllup næste Onsdag, lovede at skrive en Vise.

Torsdag 27 Middag hos Eckardt. Scharff[s] Sværmeri for mig er nu forbi, »nu fængsler anden Gjenstand Heltens Blik.« Jeg er ellers ikke forstemt over det, som tidligere over lignende Skuffelser.

Fredag 28. Sendt Udhængs Ark til Wiedemann i Leipzig. /

Løvedag 29. Paa Restauration, reenskreven og læst Correctur. Prøve paa Hyldemoer, Jomfru Jensen rædsom.

Søndag 30 Middag hos Eduard Collins; koldt om Aftenen

Mandag 31. Renskriver og læser Correctur.

September

Tirsdag 1ste September, deputerede Wilhelm Wiehe i Axel og Valborg. Fru *Eckard Walborg*.

Onsdag 2den Idag har Nicolai Ørsted og Frøken Brøndum Bryllup; jeg leveret en Vise i den Anledning.

Torsdag 3 Imorges Klokken 3 døde den lille 18 aars gamle Dandserinde Juliette Thorberg, Søster til Fru Eckardt.

Fredag 4. Middag hos *Kocks*; nerveus om Aftenen
Besøgt om Formiddagen Thorbergs bedrøvede Familie.

Løvedag 5. Ikke rask, men op ad Dagen gik det Nerveuse over. Regnskyl.

Søndag 6. Det er et Aar siden jeg kom ind i Spanien, og

1) Onsdag 26.] *derefter er overstreget* Middag hos Eckardts. Det er nu saa temmelig forbi med Scharffs Sværmeri for mig, »nu fængsler anden Gjenstand Heltens Blik« (*citat fra Oehlenschläger: Hakon Jarl, 2. akt, 2. scene*)

44 Aar i Dag siden jeg kom til Kjøbenhavn. Casino aabnedes med *Hyldemoer* hvori *Carl Price* deputerede som Peder, Stykket modtaget med stort Bifald

Mandag 7. Ikke ganske vel, som jeg ønsker. Regn og Blæst.

Tirsdag 8. Indleveret Stykket. Juliette Thorberg begravet. 5
Bedemanden underholdt sig med mig i Kirken at han havde glædet sig til at varte op ved mit Bryllup med *Fru Heiberg*. – Middag hos Drevsens, gik over til *Fru Heiberg*, der klagede over Neldefeber hun havde rødt Udslet paa Halsen.

Onsdag 9. Skylregn. I Casino *Hyldemoer*. 10

Torsdag 10. *Eduard* seilet til Christinelund. Besøg af Scharff og den unge Mand der har skrevet om Australien. Skylregn. Middag hos *Fru Kock*; den lille *Jørgen* meget inladende, han kalder sig selv *Jøn*. I Casino *Hyldemoer*. /

Fredag 11. Middag hos *Kocks*, *Henny* er paa *Lyst-Seilads*. 15
Lille *Jøng* ∴ *Jørgen* meget inladende.

Lørdag 12. Middag hos *Eckard*; hvor paa Trappen en Provinds Dame standsede mig med tomme Smigerier.

Søndag 13. Var til Middag hos *Collins*. Spise og Drikke noterer jeg som det sammenholdende, det bindende, det er 20
forbi med Ungdoms Sind og Ungdoms Friskhed.

Mandag 14. Reenskrive, omskrive, klistre ind og rive Blade af det Skrevne, dermed gaae Dagene.

Tirsdag 15 Var hos *Eduards* igjen til Middag; han og *Louise* kom hjem imorges fra Christinelund. 25

Onsdag 16 Jeg er ikke tilfreds med mig selv. Jeg kan ikke være i min Eensomhed, træt af Liv og Leven.

Torsdag 16. [∴ 17.] Idag Klokken eet reiste Kong Georg

20) det sammenholdende] det først skrevet den

fra Danmark paa Dampskibet Esbern Snare, han gik til Stettin og derfra med Jernbanen til St Pedersborg og over London og Paris til Grækenland[.] Jeg gik der ud i fuld Puds, var nær ikke kommet ind, Poletibetjenten kjendte mig ikke, 5 Eduard vilde Lodse mig ind, det vilde jeg ikke, nu kom jeg til en høiere Politigersant han lod mig med Compliment ind, der traf jeg Edgar Collin og mange forskjellige Folk, jeg kom hen i Afskeds Kredsen – Kong Georg kom uden al Familie Ledsagelse, saa alvorlig ud, han saae mig tydeligt men 10 hilsede ikke, ligesom heller ikke da vi saaes hos Kong Frederik VII; jeg var veemodig stemt for ham, det var rygende Blæst og Bygeveir; vi fik to Skyller. Jeg sagde Farvel til Grev *Sponeck*. Brev fra Bentley. Middag ude hos Drevsens Jonna er her med sine to Smaapiger Christine og Janina. I Theatret 15 første Gang Beaualdieus »Den unge hidsige / Kone«, Synge-stykke. Frøken Holm spillede daarligt, & –

Onsdag 16 Besøgt Scharlings. Middag hos Ørstedes.

Torsdag 17 Været ude hos Drevsens til Middag, Jonna er der med sine to Smaapiger *Christine* og *Janina*. Jeg kjørte 20 første Gang ind med Omnibus som nu er begyndt at gaae her.

Fredag 18 Brev fra Frøken Bjerring. Middag hos Kocks. Regn og Rusk, Efteraaret nærmer sig.

Løverdag 19. Kjød af at jeg skulde ud til Aften, men jeg 25 maatte og morede mig da godt. Det var Arbeider-Foreningens tredie Aarsdag. Jeg fik Hædersplads ved Siden af Ploug, paa den anden Side Faber, der var Capitain Tuxen, Hornemann og Recke blandt de Indbudne. Rimestad førte mig til min

15) Beaualdieus ∴ Boieldieus

Plads. Salen decoreret med Faner. Musik og Sange. Lieutenant Hartvigsen talte om Foreningen og fremhævede som de der gav den god Klang, Wiehe og H. C. Andersen ved deres Foredrag. Senere kom Michael Wiehe, der havde spillet i Axel og Valborg, han blev modtaget med Bifalds Klap. 5
Henimod elleve brød jeg op. Rimestad sagde det fra Talerstolen og opfordrede til Hurraraab, de rungede ni Gange, da jeg med ham under Armen gik til Udgangen, jeg gav saa Mange Haanden som jeg kunde men følte mig meget flau, tænkte paa alle mine menneskelige Svagheder og syntes næsten det var en Comedie det Hele. Da jeg kom hjem var jeg sulten spiist[e] og drak bayrisk Øl. Besøg af fra Californien 10

Søndag 20. Middag hos Eduard Collin. Til Morgen Besøg af Professor Køppen der var overdreven entusiastisk for Improvisatoren. Forærede ham et Exemplar / af de illustrerede Eventyr, han sagde at han med *Philemons* Hjælp vilde oversætte dem. Regn og Rusk. I Theatret saae jeg »*Fjernt fra Danmark.*« 15

Mandag 21 Idag var Drevsens, Linds og Jonna til Middag hos Eduard Collin, jeg med; Jonas flau og overmodig, som saa tidt, jeg begynder at faae mod ham. 20

Tirsdag 22. Sendt Holst tilbage den tyske Text til »500 000 Djævl«, som et smagløst usundt Arbeide. Middag hos Drevsens. Smuk Belysning derude. Besøg af *Hultmann.* 25

Onsdag 23. Brev fra Fru Scavenius. Gal i Hovedet paa *Jonas* Overmod.

Torsdag 24. Jonas kom lidt hjerteligere mod mig i sit Hjem

26) Scavenius] først skrevet Skavenius

Fredag 25. Træt og udaset af Correctur Læsning og Skriveri. Igaar var Neidhard hos mig for at jeg skulde høre ham læse et Eventyr, jeg havde ikke Tid, lovede at anbefale ham til Orlamundt; tilmorgen kom et Brev at da jeg ikke havde
5 Tid at høre ham læse kunde jeg ikke anbefale ham & – jeg skrev ham et Par venlige Ord og bragte dem selv til Hultmann. I Casino *Hyldemoer*. Hædt saae det for 3die Gang og sagde at Ingen ved Kongens Theater kunde spille Peder som Carl Price.

10 *Løvedag 26.* Veiret er stadigt smukt. Besøgt Fru Drumond Hay, som reiser paa Onsdag.

Søndag 27. Middag hos Henriques, som først kom hjem fra Roeskilde Klokken henimod sex, jeg læste for dem Begyndelsen af »I Spanien«.

15 *Mandag 28.* Spiist paa Restauration; smukt Veir. I Casino »Halvdelen hver«. Brev fra Frøken Heinke.

Tirsdag 29. Solskinsveir; Læst Correctuur, Middag paa Restauration.

20 *Onsdag 30* Middag hos Geheimeraad Tillisch med Theaterfolk og Excellenser; hørte af *Berner* at »Ravnen« kom ikke frem i denne Saison, det var Nyrup umueligt at lære mere end to Roller, Rober[t] og Faust. Gal i Hovedet. /

2) jeg] først skrevet mig foran er overstreget høre
19) Geheimeraad] G først skrevet T

7) saae] først skrevet var

October

Torsdag den 1ste. Brev fra Fru Serre. Middag hos Collins med Maleren Malmstrøm, som tegnede det smukke Billed til min Fest i Paris.

Fredag den anden. Hos Fru Kock var hendes Broders Familie og Kjæresten til Frøken Ida, den unge Hr Hansen. 5

Løvedag 3die. Middag hos Emil Hornemann; vi sad rædsomt længe tilbords, Jonas var uelskværdig, modsigende mod mig! I Theatret blind Alarm, een raabte om »Vand!« 10 og man hørte »Brand!«

Søndag 4. Hos Henriques læste jeg af »I Spanien«, jeg er nu ikke tilfreds med min Bog.

Mandag 5. Følt mig gammel, nedadgaaende, forstemt; Sendt det sidste Manuskript af »I Spanien«, til Bogtrykkeren. Spiiste paa Restauration; hvor jeg dog er eensom og ene! 15

Tirsdag 6. Brev fra en Dame i Nord-Amerika. Gik ud i Tivoli og saa Blomster og Frugt Udstillingen. Det var deiligt Solskin og varmt. Besøgte Scharff som gav mig sin Photographie og var et godt Barn. Middag i Restauration; i Casino Hyldemoer; Clemens Pedersen kom hen til mig og sagde mig nogle Venligheder, Carl Price og hans Søster bleve fremkaldte, jeg gik op til ham, han sagde at han vilde saa gjerne tale ene med mig, det er vist om *Helga*. – Stakkels 20 unge Kjærlighed, her kan jeg Intet udrette.

Onsdag 7. Middag hos Ørsteds, Sødsuppe, uden at blive

10) mig!] derefter er et overstreget ord, vistnok Flab 27) Onsdag 7] 7 først skrevet 27

nerveus, men jeg spiste meget lidt. Besøg af Jonas da jeg ikke var hjemme.

Torsdag 8. Besøg af Carl Price der betroede sig til mig om sin Kjærlighed til Helga. Om Formiddagen havde Theodor
5 talt haardt om ham. Middag hos Collins. /

Fredag 9. Smukt Veir. Ikke rigtig i Befindendet. Til Middag hos Kocks var Billedhuggeren Bissens, Konen, en Søster til Maleren Sonne, fandt jeg anderledes livlig end før, ogsaa Sønnen var mere talende; jeg læste lidt op af »*I Spa-*
10 *nien.*«

Lørdag 10. Ved Forestillingen af Barberen af Sevilla fik jeg den Forestilling at det var Kl 8 og ikke Kl 9 at jeg skulde læse i Arbejderforeningen, jeg vidste godt at det var en Idee kun men den undte mig ingen Ro, jeg gik hjem og saae i
15 Avisen. I Lokalet i Viingaardstrædet var Taagebillede at see den store Sal var derfor leiet bort og jeg maatte læse i Stue-Etagen i to Stuer; Cathederet stod i Døren mellem dem, der var en voldsom Hede, en Herre fik ondt; jeg blev modtaget, stærkt beklappet og kaldt frem; jeg læste:
20 Valdemar Daa[,] Flaske Halsen, Springfyrene og Det er ganske vist; dyndvaad kom jeg hjem og maatte klæde mig aldeles om; mit Tøi hang ved mig i den kolde Luft.

Søndag 11. Theodor har beholdt den collinske Kaffe-Frokost, indskrænket hos ham til Søndagen; der var jeg et
25 Par Minutter. Middag hos Henriques hvor jeg læste »*I Spanien*«; læste for meget og fik ondt i Brystet deraf.

Mandag 12. Var i Vartovkirken til Fru Lessøe-Frijs Begravelse. Fire Psalmer, den ene paa 10 Vers, det var for langt. Grundtvig talte tydeligt, men stødende Ordene ud;
30 han talte om den Afdøde og hendes Forhold til hendes Børn

og Christus, men ikke et Ord til hendes Mand; mere havde det stemt mig om han havde [læst] den lange digteriske Psalme, der var af Grundtvig selv. Middag hos *Thieless* hvor jeg læste af »I Spanien.« Capitain Wilde flot med at fortælle om Pjerot hvad den sagde om hans Leben paa det andet Dampskib i Korsøers Havn. 5

Tirsdag 13de. Gik i Regn og Rusk ud i Rosenvænget, besøgt Capitain Wulff; Middag hos Drevsens, kørte i Omnibus ind til Theatret med Fru Drevsen, der var ikke lukket op da vi kom der; jeg sad i Logen hos hende til der kom Folk; Det lykkelige Skibbrud blev givet, det er ikke betydeligt, falder fra hinanden i tre Stumper. 10

Onsdag 14. Middag hos Ørstedes hvor jeg læste »Han er ikke født«. Fru Ørsted og Mathilde havde ikke ikke kjendte saa udprægede latterlige Mennesker som jeg gav; »jo Digteren kjender jeg sagde Fru Ørsted, der er saa meget af Dem!« vi loe over det Naive. 15

Torsdag 15. Hos Eduards var der i Dag lidt af det Collinske mindre behagelige. Jonas er igrunnen en Flab som jeg har spildt al mit Hjertelag o sv. paa. 20

Fredag den 16. Tog varmt Bad. Gik ud af Vesterport, om forbi den nye Jernbane Gaard, hvor jeg aldrig før har gaaet; Alt var Nyt, Alt var fremmed. Jerichaus Dreng traf jeg der ude. Gik ind paa Banegaardens Værelser, derpaa hen over Søen og langs den, hvor en heel ny Gade, med engelske smaa Haver foran, Alt fremmet; jeg syntes ikke jeg var i Hjemmet. Det nye Komune Hospital løftede sig med sin 25

3) hos] *derefter er overstreget* Henriques hvor jeg læste for Meget af min nye Bog, saa at jeg fik aldeles ondt i Brystet 14) havde] *først skrevet* sagde

Kuppel mellem Træerne. Jeg gik op af Forstads Gaden og saae Johannes Kirken i Afstand. Mit eget Portræt hang hos en Boghandler i et Vindue. Kl 4 1/2 spiste vi hos Nicolai Ørsted, Fork/hammers var der. Præsten Ibsen syntes at vilde
 5 være mig overlegen. Jeg læste for dem mit Ophold i Sevilla. Da jeg gik hjem, ind af Porten, hvor Belysningen var ringe, havde jeg en Fornemmelse af at kunne forville mig. I Theatret Vilhelm Tell. Brev fra Hauch at mit Lystspil var antaget.

Løvedag 17. Middag hos Professor Meldahl, læste Sevilla.
 10 Meldahl foreslog Comiteen for Ørsteds Monument at købe Klokkerne fra Frederiksborg til Ørsteds Statue, vi fik Kobberet en Mark paa Pundet billigere end ellers. – Henrik af Navarra første Gang.

Søndag 18 Brev fra Bentley at nu udkom Iisjomfruen, han
 15 havde i mit Navn bedet Prindsessen af Vales at den maatte dediceres hende og erholdt Tilladelsen; bad nu at jeg vilde skrive den. Jeg blev gal i Hovedet over at han i mit Navn beder om Noget jeg hverken veed eller vil. Thiele og Eduard Collin syntes jeg skulde lade Tingene gaae, jeg kan ikke, vil
 20 ikke, uden at han dog skal forstaae at hans Handlemaade ikke er mig kjær. Jeg synes nu ikke [om] at en Historie som »Psycken« dediceres til en ung Dame. Jonas i Dag ude i Lyngby. Jeg kjørte ud til Frederiksberg, kom gennem hele Byen og gik igjennem Haven op til Hauch. Det var Løvfalds Tid. Drak Kaffe hos Enkefru Boye.

Mandag 19. Ikke rask; skrev Brev til Bentley, som Henriques oversatte; jeg føler mig nerveus, afficeret og træt, Tankerne ligesom stækkede. Raat, vaadt Veir. Middag hos Hartmanns.

30 *Tirsdag 20.* Fløttedag [i]dag, Regn og Søle, Sendt Brev til

Bentley og til Fru Bushby. Middag hos Drevsens i Rosen-
vænget. I Theatret daarligt Huus til Henrik af Navarra
(3die Gang). /

Onsdag 21. Nerveus ved Tanken om at skulde tilaften
læse første Gang for Studenterne i deres nye storartede Lo- 5
cale; jeg opgav at spise til Middag hos Ørstedes, gik paa Re-
stauration. Klokken 8 var jeg i Foreningen, der var propfuldt,
vist 500 Mennesker, jeg læste imidlertid godt. Først Verdens
deiligste Rose, saa Sommerfuglen, Nissen hos Spekhøkeren,
Valdemar Daae, og Sneglen og Rosenhækken. Hvert Eventyr 10
blev stærkt applauderet. Da jeg kom hjem fandt jeg paa mit
Bord, trykte Indbydelser til Middag imorgen og til Aften fra
en Hr og hans Frue, jeg kjendte dem slet ikke, Vesit
havde ingen gjort.

Torsdag 22. Da jeg nerveus og træt gik ud i Dag for at 15
besøge, (Lieutenant Fugl havde tilmorgen været
hos mig og sagt at det var Entrepeneuren for Sporveiene &
og hans Døttre »elske« mig, kjender mine Skrifter.) gik
jeg ind til *Thiele*; han sagde, men saae *De Hyldemoer* iaftes,
det sigtede til en Anmældelse af Clemens Petersen iaftes 20
over Forestillingen i Casino af *Hyldemoer*, der var særdeles
smigrende for mig ogsaa smuk for Carl Price. Jeg gik hen i
Hotel Phønix til, skrev i den unge mig velmenende
Dames Stambog. Det er Jette Collins og H. P. Holsts Fød-
selsdag, ham lykønskede jeg i Casino, hos hende var jeg til 25
Middag og senere i Theatret til Barberen. Høedt og Exelen-
sen syntes mig som overseende, *de* beskytte mit nye Lyst-

11) paa mit] *først skrevet* Torsdag 22 27) beskytte] *først skrevet* beskyt-
tede

spil. Christian Winther har gjort os ynkelige i et Digt til Kongen af Sverrig; Ploug har det i sit Fædreland. Jeg vil kalde det Christian Winthers Tiggerdigt. /

5 *Freddag 23* Middag hos Kocks, sammen med Hamilton, jeg læste af I Spanien. Til Aften reiste Carl *Hartmann* til Rom, hans Fader fulgte ham til Berlin.

10 *Løverdags 24.* Deiligt Solskins Veir, men meget koldt. Læste hos Kocks mit nye Lystspil; følt mig særdeles vel. Besøg af Amerikaneren Schaffner som lægger Telegraph Traad fra Europa til Amerika over Island og Grønland. Spiist paa Restauration.

Søndag 25. Middag med Hartmanns hos Henriques gik derfra i Casino og saae: En Spurv i Tranedands.

15 *Mandag 26* Læste hos Eckards: Han er ikke født, spiiste der til Middag. Smukt Maaneskin disse Aftener, men koldt; var i Kongens Theater og i Casino.

20 *Tirsdag 27* Gik ud paa Vesterbro i Absalons Gaden til den norske Dame Fru Schumann, som bragte mig Hilsen fra den norske Fru Lork; givet hende mit Photographi Portræt. Saae første Gang de nye Sporvogne.

Onsdag 28. Var hos Fru Ørsted, fik der igjen sød Suppe, som altid gjør mig nerveus; det hjælpende Middel derimod er at spise en Mængde. Læste om Aftenen hos Linds af *I Spanien.*

25 *Torsdag 29.* Brev fra *Bentley*, han gleeed let hen over sin Uret mod mig, ønskede at faae I Spanien, og dumt nok ogsaa »I Sverrig«, som han jo forlængst selv har udgivet. Middag

5) Carl] derefter er overstreget Hartman 19) mit] først skrevet min 23) spise] foran er overstreget drikke 27) Middag] først skrevet Middags

hos *Collins Jonas* flabet og uopmærksom liig altid; en Frøken var der hun skulde være nydelig og beskeden, meget anmassende var hun, jeg blev nerveus af Ærgrelse, men læste dog, da Louise bad mig.

Fredag 30 Meget hemoridal og ilde; gik dog at læse af 5
I Sverrig hos *Tillischs Damer* og deres Selskab. Middag hos Fru Kock med en norsk Frøken / fra Norge, traf dem senere ude i Casino.

Løvedag 31 Sendt 12 Ark af i *Spanien* til Bentley. Middag hos Linds, sammen med Frøken Fürst fra Randers. 10

October [2: November]

Søndag den første. Begyndt paa »*Langebro*«. Middag hos Henriques hvor jeg læste mig aldeles træt i *I Spanien*.

Mandag den anden, Eduards, Theodors og Fru Collins Fødselsdag, Theodor fik en Blomst med et Vers, Eduard den engelske Bibel jeg købte i Edingborg. Til Middag var jeg der med Hornemanns, Thybergs og David. Hjemme Besøg af Carl Price, Budde, der har skrevet et Stykke for Casino, Scharling, der nu er kommet hjem, læste første Act for ham af mit Lystspil, han syntes ikke meget opfyldt deraf. Besøg 20 af Fru Thyberg med lille Oluf. I Casino og havde Jonas med til Meer end Perler og Guld.

Tirsdag den tredie. Gik ud til Drevsens, men i store Kongensgade traf jeg Omnibus, den var fuld, men Carl Price og Johan Wiehe steeg ud for at jeg kunde kjøre. Carl Price 25

13) træt] derefter er overstregel af 21) og] først skrevet med

saa meget betaget ud, stakkels Fyr, det er Kjærlighed til Helga.

5 *Onsdag 4.* Jeg spiieste ikke hos Fru Ørsted men paa Restauration i det jeg skulde læse i Studenterforeningen. Det var iøvrigt Mathilde Ørsteds Fødselsdag, jeg forærede hende i Glas og Ramme en Photographi af Holbeins »Madonna«. Jeg læste i Foreningen; der var anskaffet to trearmede Stager, som man sagde skulde kaldes Andersens Stager. Læste af I Spanien, jeg blev modtaget med Klap, læste om Tyrefægtningerne, derpaa Reisen over Elche og de klappede, da den første Halvdeel af Besøget / i Africa som særdeles behagede og blev beklappet; tilsidst gav jeg dem om Krinolinen.

15 *Torsdag 5* Middag hos Collins, sammen med Digteren Scharling, Byen siger han skal have Louise; der var ogsaa Hr Brandt fra Amsterdam, en godmodig, venlig ung Mand, som indbød mig at boe hos sig, dersom jeg kom til Amsterdam. I Casino Meer end Perler og Guld. Den russiske Charche d affaires var meget applauderende.

20 *Fredag 6* Særdeles vel. Drev om. Det haglede og blæste aldeles Vinter. Sendt *I Spanien* ud til Drevsen, bragt den til *Bille*, han sagde mig at det om *Schackspears* Festen var en Humbuk. Om Aftenen Consort i Studenterforeningen for Damer, Frøken Lange sang, jeg læste: Verdens deiligste Rose, Sommerfuglen, den lykkelige Familie, og Det er ganske vist. Jeg blev modtaget med Klap og de tre sidste Historier hver beklappede.

Lørdag 7 Foræret Exemplarer af min Bog *I Spanien*. Middag hos Peter Kock, sammen med Waage og den norske

18) meget] først skrevet med 21) om] derefter er overstreget Indbydelsen

Dame. Saa i Theatret Runebergs »Kan ei!« da jeg kom hjem fik jeg Klokken 10 om Aftenen Besøg af Jonas Collin.

Søndag 8. Det Hold i Brystet jeg fik i forgaars i den isnende Blæst bliver ved; jeg er ikke rask i Dag. Vendte om igjen fra mit Besøg hos Grevinde Friis. I Theatret *Robert*; jeg havde Fru Lind med. 5

Mandag 9 Besøg hos Grevinde Frijs, gik derpaa ud til Drevsens i Rosenvænget; følte mig vel paa det stadige Hold nær i Brystet. Middag paa Restauration. – Ikke ret vel.

Tirsdag 10 Brev fra Kornerup der var glad over I Spanien Brev fra Provstinde Ortved. Anbefalede den unge Glæsels Ansøgning til Dronningen. Brev til Fru Scavenius og Frøken Bjerring. 10

Onsdag 11 Daarligt Veir. Bog fra Lange. Ikke ret vel. Middag hos Fru Ørsted. I Theatret saa jeg to Acter af *Robert*. / Musikken som et Potporie stillet i Glands og Glorie; en glimrende Rustning uden Personen selv. 15

Torsdag 12. Middag hos Collins, der var Frøken Fibiger ☉: Clara Raphael, hun seer saa lidende, saa forsulten ud, hun var nerveus heftig mod Fru Eckard som Valborg. 20

Fredag 13. Følt mig ødelagt; smattet var det paa Gaden jeg kunde ikke ret staa fast, havde en Følelse at gaae som en fortrukken, var i slet Humeur. Middag hos Kocks blev jeg ærgerlig og forstyrret over Professor Friis som jeg syntes væltede sig ind paa mig. I Casino Concert hvor Albrecht sang *Gurre*. Endnu har ikke en Stemme hævet sig om »I Spanien«, de Skrivende gløe paa mig og sige ikke et Ord; var i bitter Stemning. Lille Frøken Rasmussen kom efter Forestillingen og takkede mig for Spanien, lige saa Carl Price. Tro Ingen. Scharff har ikke besøgt mig i 8 Dage; med ham er det forbi. 30

Løverdags 14. Middag hos Hartmanns; læste her den første Act af »Paa Langebro«. I Theatret blev forandret fra *Robert* til *Czar* og *Tømmermand*.

Søndags 15 Raat, graat Veir. Foruroligende Efterretninger
 5 om Kongens Befindende. Bragte *Monrad* min Bog »*I Span-
 niën*«, Fru *Monrad* høist elskværdig mod mig. *Monrad* synlig
 forstemt for Kongen. Da jeg gik derfra, halv eet, i den taa-
 gede, vaade, raa Luft, syntes Alt mig et Sørgehuus; ved Bør-
 sen havde jeg en Følelse af, *nu* er Kongen død. Jeg var hos
 10 *Henriques* til Middag, der var ogsaa Stemningen trykket;
 jeg gik derfra til *Linds*, Fru *Lind* var saa betaget at hun
 ikke kunde indlade sig paa at spille Sangene af *Rigoletto* som
 jeg i Dag havde faaet fra *Jastrau* og medbragte. / Da jeg
 gik, kom paa Trappen *Directeuren* for den electromagnetiske
 15 *Telegraf Faber*, med *Telegram* til *Fenger*, han lovede at
 sige mig hvad der stod i naar han havde bragt *Fenger* det,
 man ventede det værste. Da han kom ned, sagde han, vi
 maatte vente det værste, jeg kunde tale med *Fenger*, jeg gik
 derop, han sagde mig *Kongen var død*, jeg brast i Graad;
 20 *Fenger* var meget betaget; sagde, det er i et forfærdeligt Øie-
 blik, en Execution staaer for Døren! jeg bad om at turde læse
Telegrammet, læste at han var død omtrent Klokken 3. Det
 var fra *Løvenskjold*. Jeg sagde, *Linds* vil nu spørge mig, tør
 jeg sige Kongen er død. *Fenger* sagde ja, men da jeg kom
 25 ned havde jeg dog en Sky for at fortælle det og bad dem
 tie dermed indtil videre. Da jeg kom ud paa Gaden stod
 der en Skare Folk, *Billedhugger* der i mellem han
 fortalte mig Kongens Død, den unge *Emil Hartmann* kom

28) Emil] E først skrevet H

frem fortalte det samme fra Lehmanns hvor han havde læst Telegrammet og tilføiede at Prindsen af Danmark havde i Dag havdt Conferense og meget talt med Bluhme, at Ministeriet vist imorgen vilde gaae af. Jeg der ikke vilde udbrede Kongens Død, og havde tænkt at gaae hjem, gik nu hen til *Eduard Collin*, der vidste det; her hørte jeg at i det kongelige Theater hvor Eventyr paa Fodreisen skulde opføres, var i det Orchestret skulde begynde en Deel Studenter traadte ind i Parterret og een af disse at have sagt: / at da Kongen laae for Døden var det ikke passende at spille Comedie og opfordrede Publicum til at gaae. Tillisch var der ikke; efter et Qvarteers Tid traadte Phister frem og sagde at det var saa naturligt at Folk ikke under disse Omstændigheder havde Lyst at see Comedie og at Skuespillerne heller ikke havde Stemning til at spille og at Forestillingen derfor blev opgivet. I Casino, efter 3 Act af En Spurv i Thranedands kom H. P. Holst frem i Directions Logen og mældte Kongens Død, og meente at Publicum vist ikke vilde bivaane mere af Theatrets Forestilling, der lød et Suk gennem Huset og Folk gik.

Mandag 16. I Morgenstunden var det som Taagerne havde hævet sig, der kom nogle Solstraaler, men snart blev Himlen igjen graa; Klokken elleve var jeg paa Slots Pladsen, den var opfyldt af Mennesker med Paraplyer, jeg traf Etatsraad Drevsen, Lind og Viggo; *Hald* traadte ud paa Altanen og forkyndte Kongens Død og den nye Konge, denne kom under Hurraraab frem, saae godt [ud] og da Jublen vedblev viste sig flere Gange. Jeg var meget bedrøvet og forstem[t].

7) hvor] derefter er overstreget Fodreisen paa 18) vilde] først skrevet var
26) da] først skrevet og

Hos Hornemanns skulde jeg læse for en Deel Damer, de vare samlede, men jeg kom der og sagde jeg ikke fandt det passende eller for min Stemning at læse og opgav det. Middag hos Eduards paa Grønkaal, netop den samme Mad jeg igaar fik hos Henriques. Hele Dagen har jeg drevet, ikke bestilt det mindste; følt mig syg, ødelagt, snart slukket ud, Stemningen i Byen er ikke god; skrev et Digt over / Kong Frederik den Syvende.

Tirsdag 17. Læst mit Vers for Hartmanns der bleve rørt; Eduard Collin fandt det net, men jevnt almindeligt. Jeg overlod Bille at bestemme om det var værd at trykke, han var aldeles derfor. Veiret raat og vaat; selv var jeg ør og skjør i Hoved og Lemmer; læste for H. P. Holst første Act af paa Langebro, han var meget tilfreds. Eduard, Jette og Jonas-Louise vare med. Etatsraad [Drewsen] sagde Spøgende til Jette at hun vel ikke oftere lod Jonas reise med mig der var saaledes efter de Skjønne i Spanien, som min Bog viiste. Jeg maatte indvendig lee af Verdens Forstaaen. *Jonas* – og jeg! – hvor man dog veed Beskeed! – Jeg loe indvendig, Sønerne med. – Da jeg senere paa Aftenen gik fra Linds var der mange Mennesker i Amaliegade; – Stemningen i Byen er ikke god. Det er en uhyggelig, angstfuld Tid.

Onsdag 18. Var hele Dagen i stor Spænding; da jeg henimod fire gik fra Fru Kock for at spise hos Ørsteds, kom over Marmorbroen, Etatsraad Liebe med General Bruun, jeg var begjærlig efter at vide hvad der var skeet i Rigsraadet, men spurgte ikke, Liebe standsede mig og sagde at Kongen havde underskrevet, jeg blev meget glad, gik tilbage til Fru Kock og fortalte det; hos Ørsteds vidste de det allerede, der kom igjen Ro, oven paa den Spænding jeg havde været i.

Torsdag 19 Indmældte mig i Studenter-Foreningen, gik ud til Ritmester Carstenskjolds for at vide naar jeg kunde fremstille mig for Kongen. Jeg gik hjem / i hans Bolig paa Amalienborg, da hans Frue hørte det var mig bød hun mig ind, blev saa glad ved at jeg engang kom til dem, hun havde tidligere bedt mig derom, hun viiste mig sine Børn; talte saa varmt om vor nye Konge og hans danske Sind, men var pirrelig i det hun talte om den uhyggelige Aften, forud da Folk havde skreget paa Gaderne, da jeg kom hjem var Laquaien fra Prindsen af Hessen for at indbyde mig hos Prindsen til Middag Klokken sex. Jeg gik i Studenterforeningen. Saae der min »Ice maid« udkommet i England, talte med Hoffman Bang og med den unge Madvig og Scharling. – Hos Prindsen tog den ældste af de smaa Prindser mod mig, derpaa kom Hofdamen som var saa glad ved at jeg var der, Prindsens Huuslærer, en Hesser, syntes alt at forstaae dansk. Kammerjunker Kjær var der. Prindsessen talte dansk og sagde hun glædede sig saa særdeles ved at see mig. Børnene maatte flere Gange give mig Haanden; efter Bordet klippede jeg til dem. Ved Bordet sad jeg ved Prindsessens Side, fortalte meget om Spanien, hun bad mig bringe sig min Bog; hun fortalte at hun i Dag havde skrevet til Veimar og deri at jeg spiieste hos hende til Middag; da jeg talte om mit nye Lystpil Han er ikke født, sagde Prindsen; Personen deri er ikke født, men vil ikke være [ved] det og er latterlig! – Det modsatte, Deres Høihed maatte jeg svare. Prindsen var høist hjertelig og elskværdig, drak et Glas med mig, trykkede mig i Haanden; gik derfra op til Jonas hvor jeg traf Scharling; hørte at der

20) ved] først skrevet paa 23) til] først skrevet M

havde været Uroligheder i Kiel og skudt paa Studenterne. /
Fredag 20. Rygtet fra *Kiel* stadfæster sig ikke; paa Gade-
 hjørnerne var opslaaet fra Rimestad og Flere at Korpora-
 tionerne samledes med Faner paa Slotspladsen, – der paa
 5 Christiansborg modtog Kongen Stadsraadet og Optogene gik
 ind; jeg vidste imidlertid Intet derom, gik til Slotspladsen,
 men før jeg kom over Holmensbro, mødte jeg fra
 Bordeaux, idet vi talte sammen rev Fru Falbe mig i Armen,
 hvad er det med Studenterne, de kommer ikke med deres
 10 Fane, derfor have vi syet paa den; og jeg har staaet i Bazar!
 hvad er det for Mennesker! – Hvad mener De Frue sagde
 jeg! – jeg forstaaer Dem ikke, jeg veed ikke Noget, jeg kom-
 mer lige hjemmefra, hvad er her iveien! »De skal vide det,
 ikke komme hjemmefra! Hvorfor møder Studenterne ikke!«
 15 – Det veed jeg ikke! – »Men det *skal* De! De skal gaae op
 i Studenterforeningen og tale!« – Men hvorom, hvad er der
 paa Færde! Det skal [De] klare, det skal De svare paa! –
 Men Gud bevar os! lad mig dog i Ro og see og høre hvad her
 er! – saaledes slipper De derfra! – og nu strømmede der liden-
 20 skabelige Ord fra Konen jeg blev ganske overvældet. – Jeg
 gik bort; da jeg kom tilbage var Kongen traadt frem ved
 Vinduet med Kone og Børn havde talt og var stormende
 blevet tiljublet. Da jeg med Wanscher gik over Torvet, kom
 han og vi hilsede. Jeg havde i Dag spurgt Carstenskjold,
 25 naar Kongen vilde see mig vilde jeg fremstille mig; til Aften
 Klokken ni kom en Karl og tilsagde mig til Klokken eet imor-
 gen paa / Christiansborg Slot. –

Løverdags 21. Da jeg i Dag henimod tolv vilde gaae lidt

7) men] først skrevet og 15) skal De] foran er overstreget og

ud før jeg klædte mig paa, sagde Fru Anholm, men De skal
 jo Klokken 12 til Kongen, jeg blev forskrækket over om jeg
 havde taget Feil af Klokkeslettet, og foer i Klæderne, da jeg
 kom ud paa Gaden, saae jeg at de nye Buxer forneden ikke
 vare børstede jeg gik ind paa Charlottenborg og paa Gangen 5
 der gneed Stænkene af; kom saa til Slottet, der var Kongen
 endnu ikke indtruffet, jeg saae Ministrene komme og traadte
 til Side for det generede mig at de skulde see mig og sige jeg
 løb paa Dørene hos den nye Konge. Deputationerne fra Pro-
 vindserne var oppe i Salen, jeg gad da ikke gaae op, men da 10
 jeg af Eduard Collin havde hørt at Jerichau ogsaa i Dag vilde
 til Kongen gik jeg til Jerichau, han var ikke hjemme, jeg
 mødte ham paa Gaden, han var enig med mig at det var
 Klokken eet; jeg drev om paa Pladsen og da Eduard kom
 og jeg klagede over at jeg ikke havde faaet mine Hænder va- 15
 sket siden jeg gneed Buxerne af bød han mig op til sig i Fi-
 nanzterne hvor jeg fik Sæbe, Vand og Haandklæde; nu gik
 jeg til Christiansborg, Deputationerne kom lige ud derfra og
 gik hen til Bissen for at see hans Monument for Kongen, jeg
 maatte gaae med Hatten i Haanden saa mange Hilsener fik 20
 jeg; da jeg kom op i Slottet var Jerichau og Grev Løven-
 skjold til Løvenborg, der, til dem og til mig sagde nu Rit-
 mester Castenskiold at det var en Feil af Huusgeraads Karlen
 at vi vare tilsagte at møde paa Christiansborg, der vare de
 offentlige Audienzer, vi skulde privat modtages hjemme i / 25
 Amaliegade hos Kongen. Jeg kom derud, og her var Kam-
 merherre Tillisch, Turnerhjem, den unge Baron Tott, Sehe-
 sted Juul, Lehns greve Lerche omtrent nogle og tyve Perso-

17) Sæbe] derefter er overstreget og 23) Castenskiold] først skrevet Castenskjold

ner, meer en to Trediedeel kom ind, da var der ikke Tid længer, men idet vi vilde gaae traadte Kong Christian den 9de ud, sagde at han beklagede at Tiden ikke tillod ham at tale med os hver Enkelt, men han vidste at vi med ham tog

5 Deel i Landets store Sorg, nu henvendte han et Par Ord til hver og tog Tot og Sehested Juul i Haanden, der stode nærmest kom derpaa til mig, tog mig i Haanden og sagde, da jeg nu var senest i England hørte [jeg] særdeles Mange tale om Dem og Deres Skrifter. Jeg svarede: Det glæder mig at

10 Deres Majestæt har hørt Noget godt om mig! – han bevidnede det, trykkede ogsaa Jerichau i Haanden. – Middag hos Eckard, jeg saae Konen kysse Manden paa Kinden efter Bordet; og senere om Aftenen talte Fru Henriques om at de ikke skulde leve godt sammen, jeg kunde da vidne derimod.

15 Hos Lind var lille Ingeborg antipathetisk i sin Tale og ganske politisk, jeg blev ivrig derimod

Søndag 22. Besøgt Grevinde Friis der reiser hjem imorgen. Det faldt mig ind at min tyske Boghandler kunde begaae den Genistreeg uden min Opfordring at sende Hertugen af

20 Veimar et Exemplar af min ny Bog og sende den i mit Navn, for at forhindre dette skrev jeg strax at kun Fru Serre Fru Roth og Frøken Heinke skulde fra mig have Exemplar. Brevet til Helms skrev jeg fem Gange om. /

Mandag 23. Følt mig mat i Fødderne, ganske som afskrælet; med stor Anstrængelse gik jeg ideligt, ja selv ud i Rosenvænget og hjem igjen. Sendt »I Spanien« til Kong Georg i Grækenland. Da jeg havde givet den til Ritmester Kjær,

15) antipathetisk = antipatriotisk, *derefter er overstreget og* 27) i] *foran er overstreget af*

som reiser i Aften (og tager sin Søn med) faldt det mig ind, har jeg bare ikke skrevet *Otto* istedet for *Georg*, det blev en fix Idee; Jette Collin der havde læst mit Skrevne loe af mig, jeg pintes, og det tabte sig først da jeg ved at læse Fædrelandet og andre Blade saae hele Landets Fare og Nød, saa 5
alt Vrøvl med mig var Intet.

Tirsdag 24. Var i Garnisons Kirken til Camillo Buntzens Begravelse. Gik derpaa ud til Kocks. Veiret ret smukt, Stemningen tung. Da Magterne ikke have hjulpet Polen, haaber jeg heller ikke paa dem. De slippe os! Gud hold fast! Middag 10
hos Meldahl, hvor jeg læste lidt af *Besøget* i Africa.

Onsdag 25. Hos Ørsteds ved Middagsbordet sagde Fru *Ørsted* at min Bog »I Spanien«, var forskrækkelig ildfuld, før kunde man give mine Bøger til Enhver, men ikke nu. Den gamle Fru Beck med sin Datter hørte nu Sevilla og Malaga; 15
de fandt det deiligt og vare glade ved den Glød der var i Bogen. Hver Dag gaer jeg i Studenterforeningen; jeg lever i Avislæsning og kan ikke ellers bestille Noget.

Torsdag 26 Brev fra Frøken Bjerring. Idag kom en Deputation til mig om at skrive et »Farvel« der skal synges af 20
alle Sangforeningerne, naar Kongen føres ud af Byen. Kammermusik *Hansen* skal komponere Musikken; jeg beskjæftigede mig hele / Dagen med den og havde den til Aften færdig. Middag hos Collins. –

Fredag 27. Ikke ganske vel, men havde det dog bedre i 25
Løbet af Dagen end jeg havde ventet. Var hos *Hansen* og læste ham »Farvel« der nu er afrundet, som det bliver. Da

14) mine Bøger] først skrevet min Bog 15) Fru Beck] først skrevet Frøken der-
efter er overstreget Beck 16) de] først skrevet hun

jeg henimod fire gik over Frue Plads, var Taarnet glødende belyst af den nedgaaende Sol, det var som bestraales det af mange Fakler eller en stærk Ild. Hos Kocks har de havdt Krakleri med deres Pige, der har stjaalet og er paa Raadstuen[.] Iaften sidder jeg hjemme i min Eensomhed. 5 Jens er kaldet til Krigstjeneste, hans Kone i Taarer.

Løverdag 28. Spiist paa Restauration, der sagde en Mand at det vist var en Lykke for os at Alexandra var svanger, Engelænderne turde da ikke lade hende gaae i Angest og maatte tage sig af os, da hendes Sorg kunde virke ind paa det ufødte Barn. Om Aftenen var jeg noget hos Eckardts. Tilbudt Linds og Collins at see fra mit Vindue Kongens Liigtog. 10

Søndag 29 Jeg har en hoven Haand og Smerte i Benene. Drevet om. Middag hos Henriques; han siger alformange Løvinder. – Kold, graa Aften. I illustrerede Tidende sees at Hertuginde af Augustenborg, Pretendent Moderen stammer ned fra Lars Mathiesen, Klokker ved Trinitatis Kirke, der skrev den bekjendte Regnebog. 15

Mandag 30. Middag hos Eckardts med den yngste Nutzhorn og Dandserinde Jomf: Petersen; læste der de to første Acter af »Paa Langebro«. Gik hen til Collins hvor jeg ogsaa skulde have været til Middag, og fik hilst paa Bisp Engelstoft fra Fyn. Var hos Nutzhorns første Gang, Sønnen reiser imorgen til Rom, klippede Model til en Reise Penge Kat; gik 25 igjen til Collins hvor jeg læste et Par Eventyr. Ikke vundet i Lotteriet ved Aarets sidste store Trækning. Idag Klokken eet gik Jens i Krig.

7) paa] først skrevet hos 17) Lars Mathiesen 2) Søren Matthisen 26) Idag] foran er overstreges Ti

December

Tirsdag 1ste Kom ikke ud til Drevsens idet jeg til Middag / [var] bedet ind til Grosserer Zinn, der var kun den nærmeste Familie, men den ene af Sønnerne Architecten, *Jens*, som tidligst blev Snedker og kom just i Lære i Choleratiden og maatte daglig gjøre Liigkister, skal imorgen Aften som Soldat til Lauenborg. Han saae flink og fornøiet ud. Hartmann og Kone der vilde med Aftentoget gik fra Bordet før vi vare færdige, men der hentedes een fra et Bord i den anden Stue, at vi ikke skulde blive tretten tilbords. Jeg viiste dem Stereoskop Billeder og læste for dem første Act af »Paa Langebroe«. Fik fra Me[l]dahl Kort til Admiralbygningen paa Holmen for at see Kongens Liig seile forbi, men da jeg har indbudt flere af Collins Familie hos mig kan jeg ikke tage derimod.

Onsdag 2. Deiligt Solskins Veir. Brev fra Gusta Collin at hun og Døttrene ikke kom, (rimeligviis frygtede hun at Carl Price skulde komme her). Fru Lind skulde med Døttrene paa Tøihuset & Jeg gik da til Meldahl og sagde jeg ikke kom da jeg ventede hos mig Jette Collin. Jeg spiieste til Middag Klokken 3 hos Vencents hvor jeg traf Etatsraad Drevsen der ogsaa var og blev herinde i Byen. Klokken fire kom Lind hjem til mig og lidt efter Eduard Collin, forresten kom Jette Collin med lille Oluf, (ikke hans Moder, da Faderen var blevet syg). Skibene flagede paa halv Stang, Luften var rød, Vandet klart; der tændtes Beegkrandse paa Holmen langs Vandet, ligesaa paa den anden Side ved Knippelsbroe. En Vrimmel af Mennesker kom herved ad. Klokken var 5 ¼ da med Musik og Fakler Liigtoget kom, det saae storartet

ud med de mange Lys der glede stille hen over Vandet, under Sørgemusik og Klokkernes Ringning. / Bedst tog det sig ud her tætved for Aabningen til Nyhavns Canal, hvor vi havde dem nærved, Skibene, som laae her generede ikke; senere
 5 saae vi endnu Toget henimod Knippelsbro, som bevægende Lyspunkter. Beegkrandsene skinnede røde, to blaa Stjerne-Lys lyste ovre paa Christianshavns Siden. Olufs Tanker vare deelte mellem Stadsen og de Kager og Æbler han skulde have. – Nu ere alle Fakler slukkede; hist og her skinner et
 10 Lys og Lygterne, det er nu Øieblikkets dominerende, Kongepragten forbi; paa Himlen straale klare Stjerner, i vedvarende Glands og Fremtid. I Aften staaer i Fædrelandet af Clemens Pedersen en velvillig Kritik i Anledning af »I Spanien«, den holder sig mere til mig som Digter end til selve
 15 denne Bog.

Torsdag 3. Regn og Blæst. Besøgte Ørsteds og Kocks[,] var noget skjør Hoved. Det er i Dag Fru *Thieles* Fødselsdag. Middag hos Eduard *Collins*; kom hjem og skrev et Digt »*Fortrøstning*«.

20 *Fredag 4.* Ingen Ro, driver om, er mat i Benene, skjør Hoved og kjed af det. Middag hos Kock hvor jeg traf Engælænderen Hamilton. Om Aftenen skrev jeg Vers til Kongen[s] og Dronningens Portrætter for Folkecalenderen. Scharff var hos mig for at tale for ham hos Hartmann at han kunde komme fra Forstærkningen ind i Borgerskabet og derved undgaae at gaae i Krig.

6) Beegkrandsene] *foran er overstreget* Faklerne og 11) klare] *foran er overstreget* de 17) Fødselsdag.] *derefter er overstreget* Ida K er for lidt til Sammenholdet nu Fru Kock taler som Ingeborg Lind. Jeg har

Lørdag 5. Idag var jeg aldeles legemlig Stymper, men det tabte sig opad Dagen, jeg bragte Bille Digtet som kommer paa Mandag i *Dagbladet*. Igaar Aftes stod en varm Anmældelse i Berlings Tidende over min Bog »*I Spanien*«. Spiist paa Restauration, da jeg kom hjem, kom en ung Soldat og begyndte med: »Jeg lugter af Brændeviin, det mærker Professoren nok, men / det er ikke saa let at undgaae naar man er sammen med Kammerater og skal afsted!« – »Det er saa naturligt!« svarede jeg og da jeg spurgte om jeg kjendte ham, sagde han nei, men han kjendte mine Eventyr, hans Søster havde været Skuespillerinde (Sørensen?) bad mig nu om til en Kop Kaffe, jeg gav ham to Mark, da sagde han: »giv mig een Mark til, da kan jeg købe mig et sort Halsbind!«, han viiste mig han havde intet. Jeg gav ham endnu en Mark, og da raslede han med Lommerne, »Her ere flere Skillinger!« sagde han »Jeg er en god Skuespiller!« – Jeg saae nu at faae ham afsted, idet jeg ærgrede mig over at være slaet en Plade. Da han var borte kom strax to Soldater til og vilde op, Pigen nægtede mig hjemme. De sagde de saae Lys paa mit Værelse, men jeg slap dog for dem.

Søndag 6. I Nat Klokken tre stod jeg ved aabent Vindue og hørte Soldaterne drage bort, (*Zinn* var nu først med disse). De sang den tappe Landsoldat. Sølet Veir, klart Veir for oven. Besøgt Fru Lønborg, derpaa Bille, saa Kocks og endelig Scharlings. Hos Henriques var Juliette og Sophie Price, jeg læste for dem »Han er ikke født.«

Mandag 9 [3: 7.] Var underlig skjør Hoved og svindel; Klokken halv elleve havde jeg lovet at læse hos Fru Jerichau

17) være] derefter er overstreget snydt

jeg gik derhen men, svindlede, tog en Vogn og kjørte; der var stor Opdækning, men endnu ingen Mennesker, jeg gik op paa Volden og Blæsten gjorde mig godt. Da jeg kom igjen til Jerichaus var der en stor Forsamling, Engelænderen Hamilton og mange Damer; jeg læste Besøget i Africa, saa fik vi stor Frokost. Derefter læste / [jeg] et Stykke fra Granada og Tyrefægtningerne. Da jeg gik hjem var jeg ør i Hovedet og følte hele Legemets Overvægt. Middag hos Hartmanns.

- 10 *Tirsdag 10.* [D: 8.] Idag usædvanlig vel. Drev om i Regn og Blæst. Flere Personer kom paa Gaden og takkede mig for mit Digt: *Fortrøstning*, der igaar stod i Dagbladet. Fik Besøg af et 21 aarigt Menneske, Student Krohn Søn af Medallieuren ved Mønten. Han kom ganske rask og sagde om der mellem de Breve der havde saaret mig i Granada var et fra en Student der kaldte sig Klemen, at det var ham og det gjorde ham ondt, han havde troet det var behageligt at høre Noget hjemmefra, og tog sin *Dagbog* frem og læste, at jeg skulde høre at han havde ikke tænkt noget ondt derved. Jeg saae
- 20 han var puur barneung, jeg trykkede hans Haand, sagde at jeg ikke kunde have gjort dette, mod, en Ældre, som Hertz eller Paludan Müller, men vel mod en jevnaldrene Kammerat, men nu var det fordunstet og det skulde fornøie mig om jeg kunde være ham til Tjeneste og *derved* straffe ham.
- 25 Gik ud til Rosenvænget, besøgte Professor Rasmus Nielsen der var særdeles tilfreds med »Fortrøstning« og henrykt over »Farvel«. Middag hos Drevsens; da jeg kjørte ind i Omnibus

2) men] *foran er overstreget* og 13) et] *først skrevet* en 14) ved] *først skrevet* paa 22) men] *foran er overstreget* skr 23) det skulde] *foran er overstreget* jeg

traf jeg der Jernbane *Schram*, som jeg kjender fra Paris 1833, han havde været i Grønland &. Besøgte om Aftenen *Eckardts*. Scharff gaar ind under Borgervæbningen. Jeg læste et Par Eventyr; Dandserinden Petersen var der. /

Onsdag 9. Sølede Gader, klar Luft. Besøg af den unge svenske Digter Henrik Palme, der reiser til Paris London og Rom. Da jeg tilaften gik fra Ørsteds fik jeg en angribende Krillehoste, saa Veiret var ved at mistes. – Fik til Aften et Brev underskrevet »Kun en Qvinde« der var misfornøiet med mit Digt »Fortrøstning« og bad mig give lysere Billeder. 10

Torsdag 10 Det var endnu mørk Nat, jeg vaagnede ved tunge Trin over mig, der blev rumsteret, en utaalelig Larm, jeg kunde ikke sove blev aldeles nerveus og vred paa Emil Hartmann. Han gaar ud Klokken 7, Morgentour; et Bybud, der nu passer ham og børster hans Tøi, vaskede nok 15 Gulv. Da jeg kom op var jeg ør i Hovedet og nerveus. Nu fik jeg Besøg af Theaterdirecteur E. Hansen der kom at bede om at turde benytte mit nye Stykke for Casino »Langebro«. Han fortalte at han i Aarhus havde gjort glimrende Lykke som Evald i »Lykkens Blomst«. Nu kom en Pharmaceut fra 20 Vesterbro, der for over et Aar siden skrev et Vers til mig og mit Takkebrev var hans Indførelses Kort, jeg maatte love i Vinter at læse for Pharmaceuterne. Jeg gik ud men var ør i Hovedet, mat i Benene, gik som en beruset hen til Theodor Collin; jeg følte Legemet ødelagt, »Gaae til Minet og lad dig 25 krølle!« sagde han, det var hans Lægemedel, Eau chininne og Kæmmen hjalp ogsaa, op ad Dagen var jeg igjen Menne-ske. En engelsk Oversættelse af mit Digt over Kongen, send-

1) 1833] først skrevet 1863 5) 9] først skrevet 11 6) til] først skrevet over

tes mig fra Groserer Smidt, det var oversat i Bremen, hvor hans Søn er. Middag hos Collins. Jonas fortalte at Krohn, havde været hos ham i Anledning af Brevet til Granada, at jeg havde opfattet den hele Sag feilagtig, og Hr Jonas begyndte igjen med Heflighed at tage Parti for Fyren, som / jeg dog ved Besøget havde ladet føle at jeg var blevet fornærmet. Jonas var aldeles som i Grannada, jeg blev ærgerlig – men det fordunstede snart ved Efterretningerne om hvor trist det løfter sig for Danmark. Brev fra Fru Busby om Isjomfruen og at hun havde begyndt paa Oversættelsen af I Spanien. Brev fra Fru Ortved, der tilbyder mig en god Plads i Roeskilde Domkirke ved Frederik den VII Begravelse.

Fredag 11. Jonas i sin Opførsel mod mig, afficerer mig[,] Tingenes mørke Udseende, Krig eller indre Uroligheder betager mig. Føler mig saa mat i Fødderne og gaaer vaklende i Gaderne. Sendt Brev til Ortved at jeg ikke kom til Roeskilde. Brev fra Consul Scholtz i Malaga. Middag hos Kocks, hvor Hauchs og Fru Hall var. Jeg følte mig ikke skikket til at tale eller blive, gik tidlig bort; Beegkrandse brændte endnu udenfor Slottet, hvor Folk havde været at see Castrum doloris. Til mig har Hofmarschallen ikke sendt Billet.

Løvedag 12. Iaftes gik jeg tidlig iseng, sov urolig, i onde Drømme. Engang i Nat ønskede jeg at drømme hvad der forestod, og jeg drømte jeg blev slæbt til Retterstedet, en Kaarde var over min Hals, men jeg havde en Fornemmelse af at naar det hug til vaagnede jeg og idet jeg tænkte det vaagnede jeg før Sværdet faldt. I Dag stod jeg først op hen-

1) Smidt] først skrevet Schmidt

5) at] først skrevet sin foran er overstreget og

18) Hauchs] foran er overstreget Kock

imod 9, var mere vel end de andre Dage; drev op i Foreningen og siden ud til Kocks; det seer uendeligt mørkt ud. Det er som mod Danmarks sidste Tider, jeg har kun Tanke om Krig eller Oprør, mit Sind er nedkuet; tomme *politiske* Taler hører man. Jeg seer min smule Sammensparede, veiret hen, 5
 seer [mig] som Tigger paa min gamle Alder; Middag hos Collins med Ludvig Møllers, Pugaards & – ved at være sammen med Jonas, der er høist uopmærksom, / og modsigende, Alt hvad jeg har lidt under hans Lune paa Reise kom frem i min Erindring, med den sidste fornyede Indvæltning paa mig, 10
 Rippen op i hvad han veed jeg afficeres ved; mit Humeur sank ned til det Bittreste, jeg kunde ikke udholde det. Anderledes bliver det aldrig. Med Danmark er det forbi, og med min Lykkes Levetid – nu kommer Dødens Nat. – Jeg bort i stor Sønderknuelse. Nu sidder jeg sløvet hjemme. – 15

Søndag 13. Billetten til Castrum doloris som jeg har faaet til idag fra Studenter Foreningens Seniorat bragte jeg tilbage, da jeg ikke følte mig vel nok til at gaae ad Vindeltrappe, i Folkemængde, og med langsomme Trin; *Rode* bag [mig] beholde den og see an til i Eftermiddag. Mit Humeur 20
 aldeles nedtrykt ved Begivenhederne, mit Sind irriteret og forbittret ved *Jonas Collin*. Helc Dagen sad jeg hjemme, som den der venter paa sin Død, slappet og gudløs, utaknemlig mod Vorherre, bitter, selv mod ham. Jeg gik Klokkeren fire hen i Foreningen og fandt der Een som jeg gav min Billet til Castrum doloris, det var Huuslæreren fra Holstein Holsteinborg. Hos Henriques var større Selskab, jeg vilde bort, de 25
 holdt mig tilbage, jeg strømmede over af Bitterhed, mod alt

6) [mig] *ms.* har jeg 12) til det] det først skrevet den 19) bag 2: bad

det Tomme der blev sagt, men denne Udstrømmen bragte mig i Ro; bedre og roligere kom jeg hjem til Hartmanns, hvor Fru Hartmann var rar og god; talte mig i Humeur med Hartmann, det er som et tungt Veir var draget nu jeg sidder
 5 i min Stue. Det har sneet i Aften. Soldaterne synge paa Gaden. Jeg har igjen en Fornemmelse af en / Fremtid.

Mandag den 14. Jeg kunde ikke gaae hen til Collins for ikke at træffe sammen med et Menneske der i ung Overmod krænkede mig; da jeg kom hjem laac Brev fra Jonas Collin,
 10 saaledes skrevet at jeg blev overvældet der af! Han stod som Mentor, hver Sætning var sat paa Spidsen med udsøgte Ord til at saare mig; jeg vidste ikke om han var gal eller jeg var det. Han talte som han var Sandheden og jeg Løgnen, og ganske omvendt og fordreiet stod det for mig! jeg
 15 blev som sløv og i denne Sløvhed var kun Liv i Forbittrelse mod ham. Jeg viiste Hartmann hans Brev; han talte til min Deeltagelse. Jeg var betaget og min Sympati for Jonas blev *Had*. Jeg følte Alt Ondt røre sig i mig.

Tirsdag 15. Sov kun lidt; var meget betaget. Gik til
 20 Reitzel, fik 200 Rdl af Honoraret for I Spanien, de 100 satte jeg i Sparekassen, tidligere er af samme Honorar sat 100. Intet kan jeg bestille, al min Tanke er i det, Jonas maa jeg opgive, han er min Fjende, han har kun Erindring om Svaghed hos mig, seer og opfatter mig med ondt Sind,
 25 Høedt og Stampe slutter han sig til, men Jonas skylder mig Taknemmelighed for hvad jeg har gjort for ham. Jeg kom hen til hans Moder; hun berørte min Stemning nævnede

11) hver] *foran er overstreget* hvert Punkt 16) talte] *først skrevet* vil 20) 200] *først skrevet* 100

Jonas, hun vidste Alt, Jonas havde selv viist hende det Brev jeg skrev ham til igaar, og sagde det var smukt og godt. Hun havde aabent Øie for Jonas's Feil og talte aabent og hjerteligt med mig, det gjorde mig saa godt, det var som hvert Tryk løftede sig, og da Jonas kom rakte jeg ham Haanden, 5
i anderledes Stemning end jeg / nogle Minutter forud kunde have gjort. Jeg havde imorges faaet Brev fra Drevsen om at spise der, det kunde jeg ikke da og bragte iformiddags Theodor Brev til Drevsen at jeg var syg. Med Theodor talte jeg om Jonas, han gav ham aldeles Uret og havde sagt ham det; Theo- 10
dor var meget deeltagende, men begreb ikke at jeg kunde have denne Hengivelse til Jonas, denne Fortroen, vi to som vare saa aldeles modsatte; det haarde Sind der var hos *Jonas* vilde jeg aldrig overvinde. Middag hos Hartmanns; jeg var igjen i Humeur; gik siden til Linds og Eckardts. Jeg har det nu saa godt. 15
Gudløs var jeg og tungt faldt Byrden i min Sjæl, den løfter sig, tør jeg løfte mig igjen mod Dig *min* Gud? – Jeg er saa rolig, saa fredfyldt, som stod der ikke tunge Krigens Dage for. –

Onsdag den 16. Graat, raat Veir. Brev til Fru Ingemann med Kaulbachs Billed Engelen som det er i Kort-Photograph[i]. Brev til Fru Scavenius. Besøgt Grevinde Holstein-Holsteinborg. Hun fortalte at der var gjort Prøve med Kongens Liig at faae det ned af Trapperne, en heel Time tog det, Trappen knagede derved. Iøvrigt hedder det at Kongens Liig er saa forraadnet og stinkende at det staaer nede i Kjælderen, og at Kisten paa Castrum doloris er tom. Hofmarskal- 20
ken Levetzau har hverken sendt Hartmann eller mig Billet;

2) skrev] *foran er et overstreget ord* 13) det] *først skrevet* den 27) Levetzau ∴ Løvenskiold

vi komme der ikke. – I det jeg skriver dette banker det paa min Dør ($\frac{1}{2}$ 10 om Aftenen) et Bud fra Marschalatet bringer ikke Billet, men Ceremoniellet / og en Skrivelse fra Hofmarskalken om at følge Hans Majestæts Liig i Processionen.

5 Tidligere iaften talte jeg med med Gjødwad der forsikkrede bestemt at Sverrigs Konge kom *selv* med 20 000 Mand og da jeg kom med min Tvivl, lod han falde de Ord, »men om det var fra ham selv«. Jeg blev løftet derved, der kom noget Ridderligt, Romantisk ind i Sagen, og mine Tanker fik

10 Flugt, som var der endnu selv for mig en Fremtid i Nuet.

Torsdag 17. Til Theodor har Jonas sagt at Varmen i Granada var saa overordenlig stærk at jeg derfor blev saa forfærdelig neerveus og var da som jeg var; det Menneske som taler om Sandhed og kun prædiker den, husker ikke at jeg

15 i Granada, krøb i Vinter-Frakke. – Eduard er saa venlig og omgængelig saa det er mig paafaldende, næsten maa jeg tro at han vil bøde paa Jonas s Fremfærd. Idag Klokken $\frac{1}{2}$ 2 gik jeg selv med mit Brev til *Løvenskjold* at jeg ikke kom til Roeskilde; jeg gik ind i Marskallatet og sagde til Sally at

20 de havde glemt at sende mig Billet til Castrum doloris. Men hvorfor har De ikke henvendt Dem derom, sagde han; jeg spurgte om jeg ikke endnu, da Alt var forbi kunde gaae over til Kongens Kiste. De er den eneste det er skeet med, men kom. Han gav nu en Huusgeraadskarl Ordre at føre mig

25 over og sige at det var var Hofmarskallens Villie; vi gik over Gaarden og Colonaden; i Porten stod flere Damer, »Hr Etatsraad!« raabte de, »vi ere fra Landet, kunne vi ikke følge med!« Jeg svarede: »jeg er ikke Etatsraad, jeg er H. C.

10) Flugt] først skrevet Flukt

Andersen og har her intet at gjøre!« – Jeg kom nu op af den / smalle Vindeltrappe hvor Folk havde gaaet til Castrum doloris ind i de sortbetrukne Stuer hvor matte Lamper brændte. Folk bar bort Sidestykkerne af Catafalken med Indskrifter; jeg kom nu ind i den store sortbetrukne Paradesal hvor den hvide Atlaskes Baldakin prangede i Loftet; Lysene brændte i Stager og Candelabrer, Vaabenskjoldene hang, men Tabouetterne med Ordener og Insignier vare borte. Kisten sænkedes ned, de store tunge Bjælke Vægge der beklædte med Sarkophag Versene havde baaret den bleve tagne bort. Laaget løftedes af den yderste Kiste for at befæstes og smykkes til Begravelsen, den sorte Trækiste, indvendig beklædt med Bly saae jeg, der laae en Mængde Krands paa den fra Glücksborg; en raaden Lugt udbredte sig, han laae i Kisten, jeg gik hen til det aabne Vindue. Slotsforvalteren der arangerede det Hele beklagede at han ikke havde erindret at faae mig tidligere herhen. De to unge Søofficerer; jeg troer Hansen og Mackdougall vare høist opmærksomme mod mig, de førte mig ind i Side Salen, hvor jeg saae de der henlagte Krands fra Schlesvig, jeg havde i Haanden den fattige Moskrands fra Fattiglemmerne. Saac Guirlanden af Christtjørn fra Flensborg, – Jeg saae Thronsalen, gik saa igjen ind i Liig Salen, saae der Guld-Egekrandsen danske Qvinder have givet, den var smagfuld og masiv, Bladene dog bøielige. / Nu rullede de ind, en Slags lavhjulet meubelvogn belagt med et sort Fløiels Teppe paa denne

5) Paradesal] P først skrevet S 9) Kisten] derefter er overstreget der hvilede
 10) der] derefter er overstreget havde baaret 22) Jeg] derefter er overstreget gik
 igjen 25) Nu] foran er overstreget Jeg / gik hen og

skulde Kongens Kiste sættes for at rutsches imorgen gjennem Stuerne og som de sagde, ned af med Skraaplane belagte Trapper. Nu blev Jernstænger satte ind i Kistens Fodstykke og omtrent 30 Haandværkere to og to ved hver Stang, stillede sig for at bære den hen til Vognen. Slotsforvalteren styrede det Hele, gav Ordre til at løfte, spurgte om hver Enkelt kunde holde fast om de kunde skride frem, Fod for Fod gik det, Sveden sprang ud af Panden paa Flere da de gik og Kisten sattes. Kunne de endnu bære længer, spurgte han, ikke meget langt? var Svaret. Billedhuggeren Stein der har arbeidet med paa Forziringerne førte mig hen i en anden Kant af Slottet hvor jeg saae de pyntede paa Kistens Laag, satte, de een Haand lange, knælende Engle fast, det var kun Leer Figurer, de af Bronze komme først senere i Roeskilde, rundt om stode Stykker af Cathafalken og Forziringer der ogsaa vare brugte ved Christian den Ottendes Begravelse. Middagen var jeg hos Collins. Jonas saa betaget ud, jeg talte med ham og han var freidig og frisk, det var mig tungt at see en Uven i den jeg havde holdt for Ven. Gik i Casino Klok: ½ 8 og indførte Winding og Hartmann, den sidste fribad sig, hans Fader havde bedet mig lose dem med; vi hørte Prøven paa den smukke Sørgecantate af Hartmann, der skal synges i Roeskilde. Kl ½ 10 var Prøven paa »Farvel« af Hansen og H. C. A; jeg gad ikke / saa seent gaae den lange Vei derhen, søgte lidt ind til Hartmanns og derpaa hjem. Det regnfulde graa Veir klaredes.

Fredag 12 [17. 18.] Deiligt Veir; Solen skinnede; det var

1) rutsches] *derefter er overstreget* gje 19) holdt for] *tilføjet over linien, derunder er overstreget kaldet*

een Grad Frost. Klokken elleve gik jeg i Studenterforeningen hvor Damer ere indbudte og tre Herrer; nemlig Professor Clausen, Hartmann og jeg. Sulten var jeg, da jeg kom og søgte strax efter Føde, der var ingen at faae, Restaurationens Folk ude; (rimeligviis et Arangement, da der ellers maatte 5
 være blevet trakteret de mange Damer); man sagde Gaden blev afspærret, jeg løb derfor ihast over til en Condittor og fik tre Stykker Smørrebrød. Clausen, Fru Monrad og Tegners Datter, forærede jeg mit »Farvel«. (Frøken Monrad sagde et Ord der syntes mig lidt ondt mod mig) Nede i 10
 Stue Etagen, hvor Hartmann var forekom mig bedre at see, der havde vi dog Vindues Plads; jeg fik Ida Kock og Fru Kock-Hauck derned, og de vare glade derved; ganske godt saae vi dog ikke. Toget begyndte meget nøiagtig, Klokken halv to; de første almindelige Vogne kjørte forbi; nu var en 15
 Standsning, der som jeg siden hørte foraarsagedes ved Kisten; fem Qvarteer hengik; kort Tid havde det kun taget med at faae den ned af Trapperne, men næsten en Time til at faae den naglet fast paa Liigvognen; denne svinglede med den, saa lidt elastisk var den; ved dens Nærmelse gik Hartmann og jeg ud paa Gaden, tæt hen til hvor vistnok Arbeider Foreningen stod i Række og vi saae det godt. De hav[d]e 20
 alle staaet fra Klokken / elleve og frøs særdeles; men Orden var der selv et Par lamme Mennesker, Fru Gottskalk, f Ex kjørte i deres Trillevogne langs med Rækkerne og saae til. 25
 Før Toget sattes i Bevægelse gik Hartmann og jeg hen mod Holmens Bro, der var god Plads og Orden, smukt decoreret; tidlig paa Formiddagen havde jeg seet hvor festlig

10) mod mig] *derefter er overstreget* som jeg 23) elleve] *foran er overstreget* ti

med Sørge-Præg Østergade, næsten hver andet Huus var smykket. Paa Amager Torv var en Tribune opreist hvor Amagerne sang. Smukke Sørge Decorationer saae jeg op af Vimmelskaftet; jeg gik med Eckard, Scharf og Dandseren

5 Hansen her til; hos *Henriques* skulde jeg have seet Toget, ligesaa hos Frøken paa Apotheket, Hjørnet af gammel Torv og Frederiksberggaden, (men Studenter Foreningen var en Hæders Indbydelse). – Nede hvor vi stode i Studenterforeningen var Fru Møller (Svigermoder til Jørgen Kock og *Samwer*, Prindsregents Ministeren.)

10 Da Liigvognen nærmede sig, gik Hartmann og jeg ud paa Gaden tæt hen til Toget og saae det nær ved; Henny Kock gik tæt ved Kongens Vogn. Nu gik jeg over Kongens Nytorv, nord om Hesten, af Lillegrønne Gade, om forbi Bings og Posthuset, Løv Strædet og Ulfeldts Plads til gammel Torv, ned af Vestergade; ved Vester-Port var Tribunen reist for de forskellige Sangforeninger; paa begge Sider af Tribunen stod en Vrimmel af Folk, det var umueligt at trænge igjennem, jeg stillede mig bag ved, hvor kun Enkelte stod, da der Intet

20 var at see, jeg viiste min Billet op mod Tribunen, og jeg blev bedet om at komme, men det var mig umueligt / at klatre i den Høide, jeg kunde ikke med Hænderne naae Skranken, et Par Mand tog mig strax ved Benene, understøttede og bar mig, jeg kom til at hvile paa Skinnebenene

25 paa Skranken og blev deroppe modtaget, saa at jeg nu var midt i Sangerkoret, her var et deiligt Skue ud over Folke­mængden, Volden var paa begge Sider bedækket af Mennesker, Vinduer og Plads opfyldt. Da Liigvognen kom, holdt

5) Toget] *foran er overstreget* Toget 10) Ministeren] *M først skrevet S*

den stille medens hele Sangen blev sjungen, nu varede det lang Tid før alle de mange Afdelinger med Faner fulgte, Solen gik ned, Himlen var straalende, Maanen kom til Kræfter og skinnede; Kanon-Blinket lysnede og Drønet rystede i Øret; Røgen fra Kanonerne steeg i runde svulmende Skyer som antog en lilla Farve. Længe varede det før jeg kunde komme over paa den anden Side af Gaden og hen til Kocks hvor mine forfrosne Fødder oplivedes igjen ved at jeg fik et Par friske Uldsokker. Henny Kock der havde gaaet ved Kongens Vogn, fortalte at Kongen flere Steder hvor de holdt og Folk blottede deres Hoveder [havde] bedet dem, sætte Hattene paa i den Kulde. Et Par gamle Koner havde grædt frygtelig og raabt: Farvel du gode gamle Konge. 5 10

Løvedag 19. Smukt Veir. Med forskjellige Banetog til Morgen gik Toget til Roeskilde. Jeg var hele Dagen mat i Benene og skjør i Hovedet, med vاكلende Trin naaede jeg op til Henriques, jeg gik som en Olding, det var en Qval; endnu til Middag paa Restaurationen var jeg svindel ved Bordet; jeg har faaet en Haardhed i Haanden ved at støtte mig paa min Stok. Igaar er paa Amagerens Tribune paa Amagertorv, en Mand faldet om og død paa Stedet. Veiret i Dag klart og mildt. / 15 20

Søndag 20. Sovet, styrket og følt mig friskere; Klokken tolv var Sørgefest i Studenterforeningen jeg var indbudt, vi Indbudte samledes i Musik-Værelset, der var Hofmarskal Løvenskjold, Cultusminister Monrad, Kongens Adjudant[,] Cetti, sex svenske Studenter, Worsaae, Hartmann, & & Vi fik Plads til at sidde nærmest hvor Talen af Ploug blev 25

14) 19] først skrevet 13

holdt. Salen var særdeles smagfuld decorered, Cantatens Ord og Musikken understøttede Stemningen, Plougs Tale virkede, men dog var Frederik den Syvende sat i forstærket Glorie, han er ikke som Taleren sagde et Aftryk af det danske Folk, men en Side, tro og ægte, skaaret ud af det. Han blev baaret af Øieblikket, paa en anden Tid var han blevet et *meget* almindeligt, svagt Menneske, godmodig og malisieus. Til Aften i Casino en Mindefest for Kongen, først et fransk Stykke, der ikke kom Sørgefesten ved og satte ud af Stemning, derpaa en Idyl »Jens« af Holst, jeg var rørt, Publicum jublende, Høedt fandt det væmmeligt, »den døde Konge gravet op af Graven for at røre Følelsen«. Carl Price var i Stykket forstandig og i Idyllen sang han smukt sin Sang. Jeg havde Fru Lind og Agnete med i Theatret. Det er forunderlig hvor Jonas endnu brænder i min Hjertebund, som det brænder i Grunden naar en stor Eiendom er blevet et Rov for Luerne. Jeg føler ikke Bitterhed i Følelsen, men i Forstanden, Han har skuffet mig utrolig og lønnet mig nederdrægtigt. /

Mandag 21 Middag hos Eckard, hans jyske Broder var der; om Aftenen var jeg der ogsaa, men kort; en Hr Fischer der lever i Syd-Amerika var der og fortalte at flere af mine Eventyr vare oversatte paa Spansk, han lovede at sende mig nogle ved Leilighed. – Jeg var idag første Gang hos Kronprindsen og skrev mit Navn. Brev fra Fru Scavenius, det var begyndt paa den forreste Side og endte der »vil De være saa« – men der slap Skriften, hun maa være blevet afbrudt og har siden glemt at Brevet ikke var endt. Skrev

3) Frederik] først skrevet Christian 7) malisieus] derefter er to overstregede ord
12) Graven] ms. har Graven« 24) Brev] foran er overstreget Tirsdag 22

hende igjen til at jeg kom paa Onsdag. Nu tænkte jeg at kjøre imorgen Aften til Ringsted, men et Brev fra Drevsen, saa smukt og venligt, om ikke at svigte imorgen Middag hos ham, bestemte mig til at reise med Morgentoget paa Onsdag. /

Onsdag den 23. Vaagnede Klokken 3 om Natten ved 5
smukt Maaneskin, sov igjen og stod op halv sex; kjørte til
Banegaarden i Mørke, derude traf jeg Einard og Viggo, den
første havde været der hele Natten i det han iaftes Klokken
halv elleve var kommet at hente sin Moder, men Aftentoget
var endnu ikke kommet, Telegraphstængerne vare i Stormen 10
brudte, man kunde ikke telegraphere, Rothe var afgaaet med
et Locomotiv til Roeskilde hvor endnu Telegraph Forbin-
delse var; Klokken blev halv otte før vi kom afsted men kun
kunde faae Billet til Roeskilde; jeg var i Vogn med Hofjæger-
mester Thygesen Kammerherre fra Aarhus og 15
Grev Holstein-Holsteinborg. I Roeskilde erfoer vi at vi kunde
komme videre, men nu var der en Trængsel om at erholde
Billet, Tøiet kunde vi ikke faae Sæddel paa; man skrev med
Kridt Bestemmelses Stedet og nu foer vi endelig afsted.
Stormen iaftes havde omblæst Træer mellem Slagelse og Sorø, 20
filtret Telegraph Traade og knækket Stænger, saa at intet
Toget iaftes kunde gaae fra Korsøer. Fru Drevsen havde med
de andre der kom inde fra Landet maattet vente hele Natten
paa Ringsted-Banegaard. En Staldlænge mellem Slagelse
og Sorø var blæst ned og havde dræbt 40 Stykker Qvæg. Et 25
Stykke af Banegaards Muren ved Roeskilde var ogsaa ned-
blæst. Jeg kom med den unge Dyring-Rosenkrands i Diligen-

2) Ringsted] først skrevet Roesk 4) Onsdag.] resten af siden er ubeskrevet

5) Onsdag den 23] først skrevet Tirsdag den 24

sen ved Slagelse, den afgik efter Klokken 12, en langsom Kjørsel den var over halv tre da vi naaede Skjelskjør, hvor Vandet havde staaet en Alen høit i Gaderne og trængt ind i Husene. Veien til Basnæs meget slet; vi naaede her til halv
 5 fire; kom først til Bords Klokken fem. Fru Scavenius meget livlig. Det ene store Træ ved Broen laae blæst om med Rod, Vandet stod endnu over hele Anlægget. Gik tidlig tilsengs /

Torsdag 24. Frost og Solskin. *Brev til Hartmann*, deri *Brev til Josephine* om at passe mine Sager i Værelserne; jeg
 10 har glemt Dagbog og flere Ting. *Brev til Fru Dreusen* i Rosenvænget. Henimod Klokken tre kom Michael Rossing her med sin Kone forrige Miss Dunlop. Jeg havde ikke Appetit ved Middagsbordet, var kjedelig stemt da Juletræet præsenteredes; jeg fik et strikket uldent Halsklæde af Fru
 15 Scavenius og et Stykke til at hænge Nøgler paa af Luzie. Slet ikke julestemt. Der legedes med at tage en Ring op af Meel, derpaa Sorte Peer. Kom op paa min Stue efter Klokken elleve.

Fredag 25 Graat Veir. Sendt *Brev til Hr Rimestad* og til
 20 *Martin Henriques* hvis Fødselsdag det er imorgen, samt *Brev til Mathilde Ørsted*. – Da Aviserne kom erfoer vi at Ministeriet havde indsendt sin Dimission. Om Aftenen læste jeg høit de tre første Acter af »Paa Langebroe«; jeg havde stærk Pine i de forreste Tand-Stumper; gik meget tidlig til sengs.

Løverdags 26. Graat, raat og blæsende. Da jeg igaar slet
 25 ikke var ude gik jeg lidt i Dag; flere Træer ligge omblæst nede i Haven. – Klistret Dukker til Bønderbørnenes Juletræ. Til Middag *Brev med et Par venlige Ord fra Eduard Collin*. Til Aften læst nede: »Han er ikke født«. – Uden Fromhed eller Ro lægger jeg mig tilsengs.
 30

Søndag 27. Natten urolig; Klokken var ni før jeg stod op. Smukt Solskins Veir; plukket en heel Haandfuld Blomster i Haven. *Rossing* bragte mig fra Skoven en Green Vintergrønt. Sendt Brev til *Eduard Collin*. Til Middag var Pastor Ingerslev og hans Kone, hendes lille Søsterdatter Marie, et nydeligt Barn indlod jeg mig meget med, hun var moersom og indladende, jeg skar Runner i et Æble og kastede til hende hun kaldte det »Revner i Æblet«. Jeg læste »Holger Danske«, Engelen, Da jeg kom tilsengs følte jeg [mig] mindre vel. 5

Mandag 28. Koldt, klart Solskin; det har haglet i Nat; Jeg læser Bulvers *Leila* for at finde et Sujet for Hartmann. Besøgt Fru Fabricius, der sagde sig mindre vel. Plukket en Bouquet i Haven, igaar en meget stor. / Læst om Aftenen »Hyldemoer« og »Kunstens Dannevirke«. 10

Tirsdag 29. I Morgenstunden Solskin; derpaa Snee. Sovet urolig inat. Brev til Grevinde *Friis* paa Frijsenborg. Ved Middagsbordet fik jeg Brev fra *Jørgensen* i Locle, fra *Hartmann* og Kone, samt fra *Jonas Collin*, det var tilnærmende, men stivt dog i Anskuelse og gammel Mening. Læst Eventyr for Familien. 20

Onsdag 30 Hele Formiddagen gaet med at skrive Brev til *Jonas*; jeg fik en Deel udtalt deri; det maatte jeg for at komme ham sand i Møde; den gamle Bitterhed maatte renses ud. Nu er Alt reent og friskt i Saaret til at det kan groe sammen, vil han kun ikke kaste sin Bitterhed igjen deri. – Deiligt Solskins Veir og Frost. Til Aften opføres i Kjøbenhavn paa det kongelige Theater: *Liden Kirsten* paa ny indstuderet. 25

Torsdag 31. Frost, stille, smukt Solskin; Formiddagen

9) mindre] først skrevet meget 10) 28] først skrevet 29 15) 29] først skrevet 30

gik med at skrive Breve til Engeland, de maatte begge skrives om og komme først bort imorgen. Samlet Bregner og halv visne Blomster i Haven og faaet en Bouquet deraf til Bordet. Grev Holsteins, Borrebyerne o: Castenskjolds og Saint d Aubin vare her. Jeg havde Fru Castenskjold, født Olsen tilbords. 5 Jeg læste for Damerne medens Herrerne spillede Billard. Nu ere de afsted Klokken er henimod tolv, jeg sidder ene paa min Stue, Aaret ender, det seer kulsort ud, sørgeligt, blodigt, det nye Aar! Gud hvad vil disse Blade rumme som her følge. –

10 Gud, Du Stormagt, den eneste nu
 Som vi tør tro paa hjælper ei Du
 Da er forbi det med Danmarks Rige!
 Nye Aar hvad har Du os at sige,
 Løgn er Verden, Ingen tør troes,
 15 Hvad er nu Sandhed og hvad er vor Roes,
 Ogsaa for mig med Aaret det ender,
 Tak! – ikke hjælper nu foldede Hænder
 Bønner og Taarer, der skeer hvad der skal.
 Næste Aar, Mennesket er kun et Tal.

8) Aaret] derefter er overstreget f